Fonds Nr. 1303 apr. 2
Lieta Nr. 244
LVVA

Nr. 410.

Valsts Prezidenta sekretariata

AKTS

1925. g.

Triju zvaigžņu ordeņa dome.

z

Izglītības resora un citu kulturas darbinieku apbalvošana.

z

1926 - 1927 g

Latv. PSR Centrālais Valsts Arhīvs
Fonda № 34c Apr. № 2
Arh. № 24

Akts skat. uz 1 lp.

Latv. PSR CVVA
Fonda № 1303 apr. № 2
Arh. № 244

Nr. 410.

grafija 144. 6. 25.

I z r a k s t s no protokola Nr. 4.

1

1925.g.28.februarī Triju zvaigžņu ordeņa domes sēdi atklāj plkst. 18 un vada domes priekšsēdētājs un pirmais ordeņa lielkrusta komandieris Valsts Prezidents J.ČAKSTE; klāt bija domes locekļi: ministru prezidents H.CELMIŅŠ, Saeimas deputati O.NONĀCS un A.PETREVICS un otrais ordeņa lielkrusta komandieris ārlietu ministrs Z.MEIEROVICS.

Protokolē Valsts Prezidenta sekretars J.Grandaus.

.....

Ar šo nobalsošanu dome n o l e m j: par nopelniem tēvijas labā apbalvot ar 1.šķiras Triju zvaigžņu ordeni

.....

2) latvju dzejnieku Jāni P l i e k š a n u - R a i n i.

.....

Par izraksta pareizību:

V. Veinberga

Valsts Prezidenta sekretariata
d a r b v e d i s.

Pirmdeen, 3. oktobrî 1927. g.

Rainim paſneegts L. U. godabeedra diploms.

Iſglihtibas miniſtri J. Raini wakar ſveikleja univerſitates rektors prof. M. [illegible], prorektori doz. P. Sihlits un prof. A. Spekke, paſneedſot winam Latwijas univerſitates godabeedra diplomu ar ſek. tekſtu latiņu walodâ:

Auspicüs et autoritate populi Latvienſis Senatus universitatis Latvienisis Consulto Virum illustrissimum Joanem Plaķšans (Rainis) Humanitates liber tatis, justiae vindicem Litterarum universitatis Latviensis Socium Honorarium A[illegible] MCMXX mensis septembris die XXII. D[illegible]aratium esse Testatur

Universitatis Latviensis Rector.

[illegible]ulkojumâ: Latwijas tautas godâ, [illegible]U. padomes preekſchlikumu, leelais [illegible]bas, taiſnibas un brihwibas aiſſtah[illegible]ahnis Pleekſchans (Rainis) eezelts [illegible]U. godabeedri 22. ſept. 1920. g., ko [illegible]a L. U. doktors.

Zeemâ pee J. Raiņa un Aſpaſijas.

Dſejneeks J. Rainis, kà ſinams, jau ilgaku laiku gruhti ſlims. Wakar ſcho rindiņu rakſtitajs apmeklēja ſlimo dſejneeku Dihķu eelâ. Peewakara krehſla. Dahrſâ weentulſch nauninſch. Weeſistabâ ſaſtopu Aſpaſiju. Wiņa ſtahſta, ka dſejneeks atrodotees ſlimibas gultâ jau 3 mehneſchus. Wiņuſchi brihſchi, kad ſtahwokliš bijis loti nopeetns, pat kritiſks. Tagad ſlimneeks juhtas jau labaki, krize laimigi pahri. No gultas wehl newar celtees. Stipri klepo. Sahp kruhtis. Gruhti runat. Dſejneeze rakſta „Jaunibas Tekam" autobiografiſku romanu, ſkolu jaunatnei weltitu „Selta mahkoni". Pirmà daļa — „Silà debeſs" jau nodrukata. Patlaban Aſpaſija ſtrahdà pee leela ſtila wehſturiſkas dramas 5 zehleeņos „Torņa zehlejs", kura faiſtas ap teiku par Madleenas baſnizu. Diwi zehleeni jau uſrakſtiti. Ahtrak par rudeni drama nebuhs gatawa. Dſejneeze uſrakſtijuſi ari wairakus dſejoļus. Tagad wiņai daudz ruhpju par ſlimneeku. Aſpaſija eelaiſch mani pee ſlimà dſejneeka. Iſtabâ puskrehſla. Gultâ gul Rainis un ſanem mani laipnu ſmaidu. Uſ maſâ galdiņa puķes. Stahſta par ſlimibu: „Seemas man arween bijuſchas gruhtas. Bet ſchogad ſewiſchķi. Paſchreiſ gan juhtos labaki. Ari temperatura normala. Bet ſtaigat newaru. Lihdz iſtabâ ſperu kahdus ſoļus — ſtiprs klepus un ſahpes kruhtis. Tàpat ja ſpehji ſakuſtos — aiſduſa un ſahpes kreiſâ puſē. Slimiba ſahkàs no gripas. Iſgahju ahrâ un ſaaukſtejos. Stahwokliš bija nopeetns. Roka itkà treekas kerta. Maſeja, lika kompreſes. Slimibas laikâ mani paſtahwigi apmeklēja Dr. Niemanis. Tagad juhtu leelu nogurumu. Eeſtahjotees ſiltam laikam, warbuht martâ, eſmu nodomajis braukt uſ ahrſemem: Schweizi waj Deenwidſrangiju, kur zeru uſlabot weſelibu un atſpirgt. Muhſu klimatu man gruhti paneſt. Slimibas laikâ ſtrahdat newaru. Tas mani dara nerwoſu, jo eſmu peeradis darbam. Padomâ leelaki nodomi. Gribu kertees pee plaſchaka epiſka apzerejuma par 1905. gadu. Laiks buhtu ſahkt rakſtit autobiografiju. Sahkumâ ſchematiſki, wiſpahrejos wilzeenos. Eſmu eeſahzis ſinamus preekſchdarbus leelakam romanam. Wiſu gadu biju aiſnemts kopoto rakſtu redigeſchanâ. Tas praſija daudz laika un darba. Slimibas gultâ eſmu uſrakſtijis tikai daſchus dſejoļus jaunatnei." Dſejneeks uſſwer, ka tagad jarahda ſawi ſpehki muhſu jaunatnei. Tai jaſtrahdà. Pakawejàs pee muhſu teatra, literaturas un preſes. Slimiba nelauj runat — ſahk juſt klepu un ſahpes kaklâ. Tamdehl atwados.

•

Pag. ſeſtdeenâ pee dſejneeka J. Raiņa eeradàs ahrleetu miniſtrijas pahrwaldneeks H. Albats un no Saeimas — A. Petrewigs. Wiņi atweda un nodewa dſejneekam peeſchkirto Belgijas Leopolda ordeņa kawaleera kruſtu. H. Albats uſrunà norahdija, ka Belgija peeſchkihruſi ordeni par dſejneeka leeleem literariſkeem nopelneem. A. Petrewigs nowehleja ſanemt J. Rainim nahkoſcho wiſpaſaules atſiņibu par wiņa leelà gara darbiņu — Nobela prēmiju. J. Rainis atbildē uſſwehra, ka Belgija kà kulturwalſts atſinuſi Latwiju kà jaunako mahſu. Mums ſaites ar Belgiju bijuſchas jau agrak; tà ſch 1905. gada. Albats ſinoja, ka Latwijà nodomajuſchi eeraſtees wairaki Belgijas ſinatneeki noturet preekſchlaſijumus ari mums jabrauz uſ turieni. Leopolda ordeņa kauſts peeſuhtits J. Rainim ar pawadrakſtu no 13. janwara ſch. g., kuru parakſtijuſchi Belgijas karalis un ahrleetu miniſtrs Waldervelde: „Gribedami apleezinat manu latwehlibu Jahņa Pleekſchenam . Rainim kà latwju tautibas dſejneekam, uſ ahrleetu miniſtra preekſchlikumu meſ nolehmàm Jahni Pleekſchenu - Raini eezelt par Leopolda ordeņa kawaleeri un apbalwot ar ordeni, kurſch neſajams zaurà dekoracijà". Ordeni bija nodomajis paſneegt Belgijas pahrſtahwis Latwijà J. Rainim ſwinigà ceremonijà zitu ſuhtņu klahtbuhtnē, bet dſejneeka ſlimibas dehl to newareja iſdarit. J. Rainis noſuhtijis Belgijas ahrleetu miniſtrim Heiſmanim, kurſch bija pirmais paſinojis par apbalwojumu, pateizibas wehſtuli. J. P.

3

1926. g. 6/2

Jahnis Rainis - Pleekschans,

dsimis 11. sept. (30. aug. 1865. g., Tadenawâ, Kurzemes Augschgalê. Pabeidsis Rigas bij. pilsehtas gimnasiju 1883. g. sahkumâ, 17 gadus wezs. Apmeklejis Peterpils universitati un nobeidsis teesleetu fakultati ar teesleetu kandidata gradu. Diwus gadus sabija Wilnas apgabalteesâ par sekretaru, tad pahrnahk us Jelgawu par swehrinata adwokata Stehrstes palihgu. 1891. g. usnemas „Deenas Lapas" wadibu un paleek kà galwenais redaktors lihds 1895. gadam. Tani laikâ usplaukst t. s. „jaunà strahwa". 1896. g. nodarbojas kà adwokats Jelgawâ, zeko us ahrsemem, nometas kà adwokats Ponewescha. 1897. g. teek apzeetinats pirmajâ latweeschu sozialdemokratu prahwâ, noturets zeetumâ gadu, tad issuhtits us trimdu Wjatkâ. Pahrnahk 1903. gadâ dsimtenê, nem dalibu rewoluzionarâ kustibâ pret zara waldibu un 1905. g. speests emigret us ahrsemem; Schweizê, kur pawada wisu laiku lihds pat 1920. gadam, kad atgreeschas Latwijâ. Teek eewehlets Satw. Sapulzê un abâs Saeimâs kà soz.-dem. strahdneeku partijas lozeklis. Eezelts par goda beedri, S. D. Str. pârtijâ, Latw. universitatê, Rakstneeku un preses beedribâ un daudsâs zitâs sabeedriskâs organisazijâs.

Sweizinam dsejneeku-ministri J. Raini schuhplaswehtkos!

J. Rainis

Ardeewas Kastanolai.

(No jaunsarakstitàs grahmatas „Kastanola".)

Kad padomaju ween pee tewis skaistàs,
Man firdi eesahpas, bet azis smejas,
Wifs wischnâ mirdf un spihd un saulê laistas.

☆

Ar seedeem pilns taws puhrs: tàs selta lejas,
Ar augleem dahrsi, debess dreb no stareem,
Ar wihneem tekas un ar smaideem sejas.

☆

Es atkal sche, pee tawas gintis gareem —
Es muhscham sapnoju, ka tewi skatu:
Tu lihgojos uf taweem seedu swareem.

☆

Es dwehf'lê saldi tawu waru matu, —
Es gribu peeslehgtees pee tawas ritas
Un lihdsi nirbt ar tawas saules statu.

☆

Pa selta stihgam staigaju bes mitas,
Es saistits tawâ pasaulê ar daili: —
Bet juhtu, ak, ka eetwerts es no zitas.

☆

Es eju tad! — Bet sirds man atmet baili,
Juht dsilu pateizi un preeka drosmi:
Man dwehf'les dahrsi muhscham nebuhs kaili. —

☆

Taws skaistums spilgs, kur jauni dsihwes posmi!

Kad dseedons klausas dseesmas atbalsî.

Muhsu leelakais dsejneeks, isglihtibas ministrs J. Rainis rihtu swin 61. dsimschanas deenu. Laimigs war sauktees ikweens mahkslineeks, kura muhschs, degdams nemitigâ zihnâ par idealeem un tautas brihwibu ir swehtits ar tahdu isturibu, darba energiju un dsihwes preeku, kà J. Raina muhschs. Dsihwe nereti ir barga pamahte deewu isredseteem — winu zelsch wed pret kalnu, reta laimes puke teem usseed klintis; wineem japanes trimda, nepateiziba. Rainis zihnâ ar likteni ir parahdijis ihstu zihnitaja drosmi, smeldams arween jaunu zeribu sawâ dsilâ dwehselê tad, kad dsihwê ta fahk sust.

J. Raina dsimtene — Tadenawas muischina tahlâ Latwijas nowadâ pee Daugawpils. Te winsch pawadijis behrnibas pirmos 4 gadus, e ari, kà wina peederigee sin stahstit, notizis trajiks gadijums, kad dsejneeks tikko nesaudejis sihwibu: pussotra gada wezu, winu gandrihs noknahbis — gailis. Par laimi Raina wezakà mahsa winu isglahbusi. Rehta wehl tagad sakatama dsejneeka waigâ. Aspasija jokodama saka, ka weens laika praweetis pasinis otru tahdu un gribejis sawu konkurentu isnemt no apgrosibas. Behrnibâ J. Raini saukuschi par Schaninu. Bijis azigs sehns, loti mihlejis tautasdseesmas, kuras loti daudz sinajusi wina mahte; ar dsilu patiku klausijees leischu un baltkreewu jeb gudu sehràs meldijas. Pa laikam mihlejis weentulibu: klejojis pa noram un mescheem un jau tad dsejojis. Seemu stundam warejis gulet uf ledus un raudsitees, kà apakschâ kustas uhdenssahlites. Lasijis indianu stahstus, aisrahwees no greeku senatnes. Agri eemahzijees walodas, lasijis eewehrojamakos pasaules rakstneekus leelako tcesu originalâ. Sewischki fajuhsminajees par Aleksandru Leelo, kura karagaitas un dsihwi ispehtijis sihkumos un lihdz schai deenai wehl arween planojot rakstit par winu lugu. Newarot tik isschkirtees: nemt leelo makedoneeti kà politiku, waj kulturelu waroni. Tàpat, kopsch senàm deenam padomâ esot drama „Nerons" (to ari wehl „rakstot galwâ") un Romas tirana tragismu rahdischot tai apstahkli, ka tas kautrejees buht kauns lihdz galam. Dsejneeze Aspasija stahsta, ka jaunibas gados Rainis bijis loti eenemts no idejas farakstit realu skatuwes gabalu par wezàs un jaunàs strahwas zihnam, kur kà galwenà persona figuretu nel. Weberu Sanderis. Ar Raini Aspasija pirmo reis eepasinusees, kad tas „Deenas Lapâ" sem swescha pseidonima nodrukajis dsejoli „Augstà dwehsele"; Aspasija naw sinajusi, kas ir autors un kad Rainis tai waizajis, kà dsejolis patihk, wina atbildejusi, ka rakstits Bairona garâ. Rainis palizis klusu, winam naw patizis, ka peemin swescha eespaidus. Tikai wehlak Aspasija ussinajusi autoru un nopratusi, ka ar sawu atbildi juhtigo dsejneeku eewainojusi. Pseidonimam „Rainis" ari sawa wehsture. To dsejneeks kahdreiz islasijis uf zekastabina Latgalê un schis wahrds winam cepatizees. Tà i panehmis uf wiseem laikeem un padarijis slawenu. Trimdas laiks Rainim bijis labwehligs tai sinâ, ka tad winsch sahzis pamatigak nodotees dsejai. Swescumâ, ilgàs pehz dsimtenes wisskaistak skanejusi wina lira. Paschpalahwibu, tizibu un darbapreeku winam allasch eedwesusi Aspasija; eejuhsmu — mihlestiba uf dsimteni un wisu zilwezi.

No sirds nowehlam zeenijamam dsejneekam dsimtenê gaischu sauli un radoschu energiju, lai ar labàm sekmem winsch waretu weikt wisus sawus wehl padomâ esoschos daikdarbus.

J. Seemelneeks.

Jahnis Krischjahnis Rainis-Pleekschans

dsimis 1865. g. 11. septembri, Tadenawas muischâ, Augschgalê, Jlukstes aprinki. Mahzitees R. sahka tikai astotâ dsihwibas gadâ, wezakâs mahsas wadibâ, wahzu walodâ. Pehz tam apmeklejis Grihwas-Semgales wahzu „Landesschuli", no kuras eestahjees Rigas pilsehtas gimnasijas terzijâ. Gimnasiju R. beidsa jau ar 17 gadeem.

Gimnasiju apmekledams R. koti daudz lasija un wingrinajâs dsejâ; rosigu literarisku darbibu sahka tikai pehz gimnasijas beigschanas.

1884. g., 19 gadus wezs, Rainis eestahjâs Peterpils univers. teesl. fakultatê. Studijas nobeidsa pehz 4 gadeem ar teesleetu kandidata gradu. Studiju laikâ, blakus teesibu sinatnei, daudz nodarbojâs ar filologiju wispahr un sewischki ar leetawju walodu.

Augstskolu beidsis, Rainis sahdu pusgadu nodsihw. mahjâs, Jasmuischâ; sche winsch turpinaja jau studiju laikâ sahkto lirisko dseju krahjumu. 1889. g. februari R. eestahjâs Wilnas Apgabalteesâ par kandidatu teesu amateem. Sche winsch sabija par sekretara palihgu un ismekleschanas teesnesha weetas ispilditaju lihds 1891. g. janwarim, kad isprasija atwainajumu, lai pahreetu atpakaļ us dsimteni. 1891. g. janwari R. eestahjâs Jelgawas adwokaturâ.

No 1895. g. dezembra lihds 1896. g. rudenim R. dsihwoja atkal Jelgawâ, un ispildija notara amatu. Schinî laikâ winsch eepasinâs ari ar Aspasiju, kura dsihwoja Jelgawâ. Pehz gada weltas gaidischanas, ais realzionaru puhlineem, R. par adwokatu neapstiprinaja un 1896. g. tas aisbrauza us ahrsemem.

Dsimtenê R. atgreesâs pehz dascheem mehneschem wezakâs mahsas nahwes dehļ un nometâs lihds ar mahti Ponewescha.

Ponewescha winu apzeetino par rewoluzionaru darbibu un 1897. g. beigâs issuhta us Pleskawu, kur Rainis sabija pusotra gada. 1899. g. nosuhta winu tahlak trimdâ us Wjatkas gub., Slobodskas meestu, nometinaschanâ us 5 gadeem.

1903. g. R. atkal atgreeschas no trimdas dsimtenê.

Pehz 1905. g. R. apmetâs ahrsemês — Zirichê, Losannâ, Bernê, bet leelako daku no sweschneezibâ pawaditeem 17 gadeem nodsihwoja Luganâ un winas tuwumâ. Schajâ dsihwes posmâ R. pastrahdajis wiswairak sawâ literaturas darbâ.

1920. g. Rainis un Aspasija pahrbrauza mahjâs. 1920. g. ar wisleelako balsu skaitu to eewehl Satw. Sap. un tapat 1922. g. Latwijas pirmâ Saeimâ un 1925. g. wehleschanâs otrâ Saeimâ.

Ko redzēju arzemes?

Par saviem ceļojuma iespaidiem J. Rainis mums izteicās:

16. martā aizbraucu uz Mentonu, kurā uzturējos 5 nedēļas. Pirmā laikā vēl noslimoju, bet drīz pavasara saule mani izārstēja. Mājā atgriežoties apstājos Parīzē. Apmeklēju Parīzes latvju pulciņu, kuram priekšgalā stāv Grāvīša kgs. Biju ari pie Raimonda Dunkana kas pašreiz ar savu sen elinisma kulta propagandu kļuvis populārākā persona Parīzē. Latvju pulciņā bij ieradušies vairāki franču žurn. un profesori, starp tiem prof. Millet, žurnalists Andrē Geiger's. Parizē tikos ari ar impresionistu Korovinu. Parīzē pārmērīgas elegances nav. Pašreizējās vispārējās franču rūpes ir stabilizēt franka kursu, pie ka tiek pielietota drakoniska enerģija. No Parīzes aizbraucu uz Beļģiju. Caurbraucot karā nopost. apgab. vēl daudz redzāmas neatjaunotas vietas. Beļģijā turpretīm visas kara brūces jau likvidētas. Ierados Briselē uz Heismaņa ierosinājumu, kā ari pateikties Beļģijas karalim par piešķirto Leopolda civilordeni.

Klāt tiku tūliņ, bez liekām formalitātēm. Karalis bij labi informēts par [illegible] kulturu, literaturu un saimniecisko [illegible]. Atradām, ka starp abām valstīm ir līdzība. Mazām tautām ir jābūt vienmēr tuvās draudzības attiecībās.

Pēc tam biju ielūgts rakstnieku klubā uz tējas vakaru. Žurnālists, emigrants L. Bojarskis solījās daudz rakstīt par Latviju. Uz Latviju solījās braukt prof. Vilmotte un noturēt priekšlasījumus. Automobilī apbraukāju visu Beļģiju. Tauta ir ļoti darbīga, čakla un liela mākslas cienītāja.

Kādā mazā miestiņā ar 3000 iedzīvotāju ir 3 teatra biedrības. Valonijā Reinchoven pilī, kura būvēta 15 g. s. un kura piederējusi prūšu bruņeniekiem, tagad ievietojušās pagasta pašvaldības. Brigē noskatījos „Svēto asiņu" bznīcas svētkos, kuros ņem dal. gandr. visas draudzes. „Sv. asinis" krusta kara laikos atvestas no Jeruzalemes.

Briselē apmeklēju kara muzeju, kurā rezervēta vieta ari Latvijai, blakus Serbijai, Polijai u. c. Apmeklēju ari Beļģijas parlamenta ēku, kas ierīkota ļoti grezni. Sēžu zāle amfiteatra veidīga. Deputatu 189.

No Beļģijas atgriezos tieši uz Rīgu, kur ierados 6. maijā. No ceļojuma guvis esmu tikai labus jespaidus. L.

J. Raiņa zeļojums pa Franziju un Beļģiju.

Dsejneeks J. Rainis atgreesees no ahrsemem, par saweem zeļojuma eespaideem mums isteizàs: Aisbrauzu weselotees us deenwidus Franziju, kur klimats sewischki ceteizams sirdsslimneekem. Tur usturejos 1 mehnesi. Tad devos us Parisi, kur paliku nedelu. Parise atstahj grandiosu eespaidu, war lepotees ar architektonisko gaumi. Schaî leelpilsehtâ naw manams tas aristokratisms, kas mani lihds schim arween attureja winu apmeklet. Laudis weenkahrschi tà satikšmê, kà apgehrbos un wisâ dsihwes weidâ. Patlaban Franzijâ wisi daudz strahdà, lai pahrwaretu ekonomisko krisi, kura wisur sajuhtama.

Parisê mani sewischki interesseja mahkslas. Bet museju tik daudz, ka paspehju apskatit tikai daļu. Pakawejos Luwrâ, wiswairak pee senàs greeku mahkslas. Frantschu komedijâ redseju W. Igo „Ernani". Kaut schi luga ir weza, tomehr publikas interese par to leela. Aktiereem sewischki laba isruna. Wisi skati un monologi guhst applausus zehleena widû. Turpretim inscenejums bija mas eewehrojams. Leelâ operâ redseju „Borisu Godunowu". Solisti, koris un orkestrs labi, bet inscenejums neeewehrojams. Pats operas nams — brihnischkigs mahkslasdarbs ahrejà un eekschejà isbuhwê. Redseju ari Folies Bergerer'â kahdu israhdi ar skaistàm dekor., bet bez satura un ar pilnigi nejehdsigàm dejam. Apmekleju pasihstamo mahkslineeku Korowinu ar dehlu, kuri abi attihsta joprojam impresionismu. Wini labpraht wehlas apmeklet Latwiju. Biju pee Reimonda Dunkana. Satikos ar wairakeem frantschu profesoreem un sinatneekeem, kuri dsihwi interesejàs par Latwiju Apmekleju wezo partijas beedri Zeretelli, kursch 5 g. jau dsihwo kà emigrants Parisê. Tad biju Parises latwju pulzinâ. Wisur mani sanehma sewischki sirsnigi. Latwju pulzina preekschneeks A. Grahwits man palihdseja apluhkot Parisi, iswadaja wisâs eewehrojamakâs weetâs, kà Panteonâ, bet ari tahdâs weetâs, kurâs zeļotajus nemehdz redset peem. wiswezakâ Parises basnizâ Noterdamas tuwumâ.

Tad devos us Beļģiju, paklausidams Beļģijas mahkslas un sinatnes ministra Huismana laipnam usaizinajumam un lai pateiktos par man peeschkirto Beļģijas ziwilordeni. Jau pirmâ deenâ mani sahka eepasihstinat ar belgu sabeedriskeem darbineekeem. Otrâ deenâ biju audienzê pee karaļa. Beļģijas karalis Alberts ir wehsturiska persona jau no leelà pasaules kara, loti populars wisâ Beļģijâ, kà zilweks nepahrspehjams sawâ sirsnibâ un weenkahrschibâ. Audienzê mani peenehma bez kahdàm zeremonijam, neprasot pat frakas apgehrba, tàpat weenkahrschâ uswalkâ. Interesantà saruna audienzê ilga weselu stundu. Karalis apwaizajàs par Latwijas apstahkleem, salihdsinaja tos ar Beļģijas. Israhdijàs, ka winsch loti labi orientets par Latwiju un sinaja daudz wairak nekà belgu rakstneeku pulzinsch, ar kuru wehlak satikos man par godu sarihkotâ tehjaswakarâ. Pirmâ maijâ ministrs Huismans mani noweda sawâ wehleschanu eezirknî — Antwerpenê, kur notika plaschas maija demonstr. Pehz tam apbraukajàm maija sapulzes masakâs pilsehtâs un us laukeem. Tad dewamees garakâ zeļojumâ pa wisu Beļģijas plakano daļu lihds Holandes robeschai un atpakaļ. Apskatijàm Beļģijas leelàs pilsehtas Ļeschu, Namiru un zitas masakas. Otrâ autozeļojumâ aisbrauzàm us Blankenbergu — peldpilsehtiņu. Treschâ zeļojumâ apskatijàm mahkslineeku pilsehtu Liru. Bijàm Briges pilsehtâ, kur noskatijamees grandiosâ basnizas prozesija ar wehsturiskeem un bibeles skateem, kurus usweda bagatos widuslaiku uswalkos par godu swehtàs afins atweschanai no Jerusalemes pirms 700 gadeem. Pati Briga ir koti skaista pilsehta ar kanaleem kà Wenezijâ. Rodenbachs winu sauz par miruscho Brigi, bet pateesibâ wina kopsch 10 gadeem ir atdsimstoscha ruhpneezibas pilsehta. Wisâs leelâs un masâs Beļģijas pilsehtâs ir brihnischki monumenti un wezas basnizas, sewischki gotu stilâ, pilsehtu nami Hotel de ville, daudzi muzeji un t. t. Leelas, wisâ pasaulê naw tahda laukuma kà Briselê, tà sauzamais Sakais laukums waj Leelais tirgus. Ihsteniba schis laukums sauzas par Selta laukumu, jo neween pilsehtas un sabeedriskee, bet ari priwatee nami — wisi skaistâ stilâ, bagati selta rotajumeem. Bagatos un plaschos muzejus spehju apskatit tikai pa dakai. Atsihmeschu tikai kara muzeju, dibinatu par peeminu Beļģijas waists patstahwibas proklameschanai 1830. g. Schaî plaschâ, bagatâ muzejâ buhs nodaļa ari Latwijai, par kuras eerihkoschanu puhlas muhsu generalkonsuls Beļģijâ. Noklausijos Beļģijas parlamenta sehdês.

Briselê biju ari pee eewehrojamà latwju skulptora A. Bijas, kursch dsihwo Beļģijâ jau 20 gadus. Winsch pagatawojis nelaika S. Meierowiza tehlu, kuru deretu eeguht Latwijai. A. Bija ir leels latwju patriots, loti ilgojas pehz dsimtenes, bet, neskatotees us wisàm puhlem, naw warejis atrast Latwiiâ peemehrotu weetu. Beļģija un winas tauta ir bagata. Ir tikai weens, masleet tukschaks apgabals, bet wisâ semê ir nepahrtraukta rinda zeemu un pilsehtu. Wisi lauki ir lihds pehdejam ismantoti. Semkopiba tik augsta, ka laikam gan nekur Eiropâ. Tomehr Beļģijas rascha peeteek tikai weenai zeturtdaļai eedsihwotaju, kaut gan semes platiba ir tikai puse kà Latwija, bet eedsihwotaju 4 reises wairak nekà mums. Patlaban Beļģijâ sinama krise, jo raschojumeem truhkst tirgus. Ari leelkapitalisti — bankeeri zenschas wehl pawairot schis gruhtibas, lai kaitetu waldibai, kurâ ir ari sozialdemokrati. Beļģija zer isdarit leelakus ahrejus aisnehmumus, bet pateizotees schai preteschkibai naw warejusi tos realizet. Pret bankeeru politiku tautâ leels saschutums. Noskatijos israhdes Briseles operâ, Mazinê — „Erodijas" un „Parka" teatrî Demesi lugu „Dalilà". Spehleja pa dakai Varises spehki. Teatra mahksla Beļģijâ stipri attihstita: neweens zeems naw bez teatra beedribas, bet pilsehtâs ir wairaki teatri. Beļģu tauta loti mihl darbu, ir korekta un sanehmiga. Tas schai semei sola leelu nahkotni. Mums latwjeem wajadsetu sewischki interesetees par Beļģiju, jo wina mums ir dawdsejadâ sinâ paraugs, war rahdit, kà rast zelus muhsu labakai nahkotnei. J. P.

Uzraksts izglītības ministŗa 1926.g.8.novembŗa apbalvošanas iesniegumam Nŗ.5338 par Matīsu K a u d z ī t i.

Len. N 3744.
Ak. 410 25.

I z g l ī t ī b a s m i n i s t ŗ a kgm

Nosūta atpakaļ tādēļ, ka mirušos nevar apbalvot.

V. P. s e k r e t ā r s.

1926.g. 6 decembrī

Nr. 5077

21

9

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3704. / atl. № 4105

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministŗa

1926 g. 8. novembrī
Nr. V. 3044

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvots ar ordeņa
III *šķiru.*

Darbvedis:

O. 42

alsts tipografija Forma 185. 2. 26.

9.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
Nikodems R a n c a n s Aglonas realģimnazijas direktors.	Dzim. 1870.g.15.sept.,Ludzas apr.,Zaļmuižas pag. Izglītība: beidzis Pēterpils garīgo akademiju 1903.g. Līdzšinējā dienesta gaita: 1897.g. skol. Krāslavas tautas skolā; 1897.g.-1907.g. skolotājs prinča Oldenburga reālskola un siev.ģimnazijā, Nikolaja jātnieku skola; Marijas un Rozdestvenska siev.ģimn.; 1907.g.-1918.g. skol. Rēzeknes tirdzn.skolā; 1919./20.māc.g. Kurmenes (Kurzemē) pamatskolā par skolotāju; 1922./23.m.g. līdz 1924.g. Rīgas Arķib.seminārā par skolotāju ; No 1924.g. 1.marta Aglonas reālģimnazija par direktoru.

Ierosinātāja

10.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ..... ministra

192.... g. .....

Nr.....

Ordeņa domes lēmums:

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

10.p

11

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Nikodems R a n c a n s.	Monsinjors, Aglonas ģimnazijas direktors. Dzimis 1872.g., augstskolas izglītību baudījis R.katoļu Garīgā Akadēmijā,-kuru nobeidzis ar Teoloģijas Kandidata grādu. Vispirms nodarbojies kā ticības mācības pasniedzējs un pedagogs Siestrzencewica apr. skolā Peterpilī,-vēlāk kā dekans un draudzes mācītājs Rezeknē,-seit arī pasniedz stundas k skolotājs Tērdribas skolā. Pēdējā laikā bijis par profesoru R.Katoļu garīgā Seminarā un pas laik par direktoru Aglonas ģimnazijā.	Latvijas valsts un tautas labā loti daudz strādājis: 1)Vispirms kā rakstnieks un žurnālists un vairāku grāmatu un derīgu rakstu izdevējs, skaitās par pirmo raŗigāko rakstnieku pie latgaliesiem. Nav Latgalē mājas, kur nebūtu Mons. dekana Nikodema Rancana izdotu un sarakstītu grāmatu. Tautas apziņas modinātājs. 2)Kā pedagogs ir pašaizliedzīgi uzturējis Pēterpilī internatus Latgales studējosai jaunatnei, visiem jaunākiem darbiniekiem N. Rancans ir bijis par audzinātāju, sevišķi no Rezeknes Tērdribas skolas. 3)Aktivs dalībnieks Latgales kongresā sasauksanas lietā 1917.g.26.un 27.aprilī. 4)Pirmais latgaliesu biedrību dibinātājs un ilgadīgs vadītājs. 5)Zemkopības skolas dibinātājs Greiškanos. 6)Pirmās latviesu katoļu skolas dibinātājs Rezeknē. 7)Dekana Nikodema Rancana svētigā darbība ir cēluai Latgali gaismā. Kopdarbības nodibinātājs ar baltiesu organizacijām. Vecākais darbinieks.		Lieku priekšā apbalvosanai ar Triju Zvaigžņu I.šķiras ordeni. (Lielkrusta komandieris).

Ierosinātāja paraksts K Ulmanis

Paraksts K Ulmanis

Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Ilggadēja paidagoģiska darbība un vidusskolas sekmīga vadīšana un izkopšana. Redzams kulturas darbinieks Latgalē, seviški krievu valdības laikā. Lūdzam uzskatīt par kandidatu Uz IV. ŠĶIRU un attiecīgi apbalvot.		Pabalstu un lūdzu pievērst.- J. Fīmelis Izglītības ministris

Paraksts

Skolu virsvaldes direktors:

Paraksts

Vidusskolu direktors:

Noraksts

TELEGRAMA

13

MAKSA	Ls.	S.		PĀRRAIDĪTA
Par pārraidīšanu			no Rīga	...../..... st. ..... min.
„ atbildi				uz ..... vads № .....
„				
Kopā . .			№	Pārraidīja .....
Pieņēma				

Šķira	Vārdu skaits	Nodota	Dienesta piezīmes
	..... ty.	9. VIII. 1924.	
	..... v.	...../..... st. ..... min.	
	..... š.		

Kam Baznīckungam Nikodemam R a n c a n a m

Adresata dzīves vieta

Uz kurieni Rēzeknē

Sirsnīgi Jūs sveicinu 25 gadu sabiedriskās darbības jubilejas svētkos un atzīmēdams Jūsu nopelnus valsts idejas un izglītības veicināšanas darbā Latgalē novēlu Jums ar jauniem spēkiem turpināt Jūsu svētīgo darbību tautas druvā

T s c h a k s t e

Sūtītāja adrese

Nom. № 801.

Dzelzc. Virsv. tipogr.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 6. g. 8. novembrī
ien. № 3745. / akt. № 41025

14

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

192 6. g. 8. novembrī
Nr. 5334.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa

III šķiru.

Darbvedis: E. Melbārzs

0.43

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

1464

15.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
A p s Ī š u Jēkabs. (Jānis Jaunzems). Rakstnieks un paidagogs.	Dzimis 1858.g.8.decembrī Vidzemē. Nolicis skolotāja eksamenu Valkas skolot.seminārā 1878.g. Līdz 1900.gadam - skolotājs dažādās skolās Vidzemē, pēc tam Rīgā. No 1926.g. saņem pensiju.	ievērojams rakstnieks, kuŗa darbi ilgu laiku noderējuši par pamatu latviešu literatūras un valodas mācībai latviešu skolās. Pazīstams arī kā paidagogs - latviešu valodas pasniedzējs. Lūdzu piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

I. Ziemelis
Izglītības ministrs

Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Sekretārs

Ierosinātāja raksts

Aspazija III 16.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
ien. № 3746 / atk. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5336.

Ordeņa domes lēmums:
1926. g. 13/16. XI prot. № 9.
Apbalvots ar ordeņa
III *šķiru.*
Darbvedis: Kr. Kaulinam

0.44

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

16

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
A s p a z i j a - P l i e k š e n e. Dzejniece.	Dzim 1868.g.16.martā Kurzemē. Apmeklējusi Jelgavas sieviešu ģimnāziju. Darbojusies sākumā kā mājskolotāja, bet pēc tam kā žurnaliste un rakstniece. Par līdzdalību 1905.g.revolūcijā bijusi spiesta emigrēt uz ārzemēm, no kurienes atgriezusies 1921.gadā. Satversmes Sapulces locekle.

Vispārējo lietu
Ierosinātāja

Sekretārs

17

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926.g. 12. novemb.
Ien. № 4210 / sēd. № 410

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ..... ministra

192.. g. .....

Nr. .....

Ordeņa domes lēmums:

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

17.p

18

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Elza P l i e k š a n, dz.Rozenberg, (Aspazija) Rakstniece.	Dzīvojusi kā emigrante ārzemēs, I.Saeimas deputate.	Ievērojama rakstniece. Liekam priekšā apbalvot ar Triju Zvaigžņu III.šķiras ordeni.		

Paraksts K. Ulmanis

Ierosinātāja paraksts K. Skalbe

Isglihtibas ministra kundse, dsejneeze Aspasija

Aſpaſijas 60. ſchuhplaſwehttos ſchoriht Rigâ.

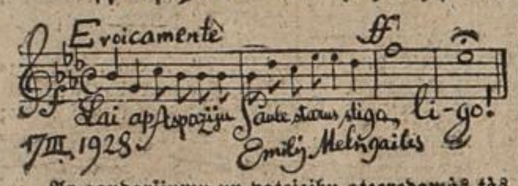

Ar gandarijumu un pateizibu atzeredamàs tàs leelàs wehrtibas, ko Aſpaſija dewuſi muhſu rakſtneezibai un kulturas dſihwei, Latwijas ſkolotaju ſaweeniba ſchoriht dſejneezei, winas 60. ſchuhplaſwehtkos, ſarihkoja ſirſnigu godinaſchanu. Jhſi pehz p. 7 r. dſejneezes mitekli, Baſnizas ielâ 30, eradàs Rigas pilſehtas 4. widusſkolas koris Salaka wadibâ un modinaja jubilari ar gadijumam ſazeretu dſeeſmu: „Lai dſihwo muhſu dſejneeze, kas ſchuhplaſwehtkus ſchodeen ſwin". Mihkajos wahrdos agrâ rihta ſtundâ iſſkaneja daudſ klauſas, bet ihſtas ſirſnibas. P. Kuhla ſkolotaju ſaweenibas wahrdâ jubilarei paſneedſa ſeedubalwu, teiza daſchus wahrdus, kuri tik bagati pelniti 60 garos, nemitigu zihņu un darba pilnos gados. Apſweiza Reneslahz-Dimara no ſkolotajeem-ſozialdemokrateem. 4. widusſkolas direktors Rihtinſch ar pateizibu un ſlaidru ſirdi atzerejàs jubilari, norahdot uſ winas plaſcho tautai un walſtij noſtaigato dſihwesgahjumu. Aſpaſija ſuminatajus uſrunaja kà mihlos, ſirſnigakos draugus. Kad dſihwe leekas tik nepaneſama, ſaka Aſpaſija, Juhs kà paſazina atſteidſatees pee manis, pahrſteidſàt mani. Pateizos par ſagahdato preeku un apſweizu Juhs kà zihrukus, kas mani ar ſawu ſaldo dſeeſmu ſweizinajuſchi. Ar Jaſepa Medina „Arajinu" jaunatne no gaiſchà mahjokka atwadijàs. Schodeen Aſpaſija ſanehmuſi daudſ telegrafiſkus apſweikumus ari no Leetuwas — tureenes kolegeem, kulturas eeſtahdem, organiſazijam. Latwijas ſkolotaju ſaweeniba ſchodeen p. ½8 w. ſkolotaju mahjas muſeja telpàs ſarihko Aſpaſijas darbu apzeri, kur eeradiſees ari jubilare.

—g—

Aſpaſijas godinaſchana Kaunâ.

(Spezialſinojums pa telefonu.)

Kaunâ, 17. III. Wakar Leetuwas uniwerſitates leelajâ ſahlê, kura bij pilna lihdſ pehdejai weetai, notika latwju rakſtneezes Aſpaſijas godinaſchanas ſwinibas, kuras ſarihkoja latwju - leetuwju weeniba. Atminas par Aſpaſiju dewa prof. Wolteris. Nolaſija ſweizeenus, kurus noſuhtija rakſtneezei no 15 progreſiwajàm ſtudentu, ſkolotaju un ſabeedriſkajàm organiſazijam, leetuwju rakſtneekeem un redakzijam. Aſpaſijas literariſko darbu apzeri nolaſija ſchurnaliſts Pakezkis un biografiju — ſchurnaliſts Lapeenas. Schodeen laikraſſti wel plaſchakus rakſtus ſakarâ ar rakſtneezes jubileju.

—

Pa kreiſi: Latw. ſkolotaju ſ-bas wahrdâ P. Kuhla paſneedſ Aſpaſijai ſeedubalwu; pa labi: 4. widusſkolas koris Salaka wadibâ ſumina dſejneezi winas dſihwoklî, Rigâ.

Dsejneezes Aspasijas schuhplaswehtkos.

„Atminas — mans selta krahjums".

Schodeen muhsu eewehrojamàs dsejneezes Aspasijas 60. dsimschanas deena. Laikam gan ne par weenu latwju rakstneeku, isnemot J. Raini, nebuhs tik daudz rakstits kà par Aspasiju. Un tomehr, lai gan daudz jau teikts par dsejneezi, par winas nopelneem rakstneezibâ, wehl wairak ir neisteiktà, kas spehj intereset sabeedribu un literaturas draugus.

„Ak, atminas", saka Aspasija, „tas jau mans selta krahjums, kuru tagad tehreju un, domaju, paliks wehl koti daudz pahri." Skolâ dsejneeze arween bijusi pirmà: paschlepnums neatkahwis atdot zitàm scho godu un sazensiba nereti bijusi wisai karsta. Sahkumâ apmeklejusi Jelgawâ, Leelâ eelâ 4, tà saukto wahzu Dorotejas skolu, wehlak widusskolu pee stingràs, bet nopeetnàs Adolfi kundses. Draudsenu nahkoschai dsejneezei nekahdu lahgâ naw bijis (ari tagad ne), jo patstahwigais un ihpatnais raksturs ne wisai patizis zitàm masàm plahpam, kuràm leelakais preeks bijis sawstarpeji tenkot par „isredseteem". Bet Amors neschehlojis ari „Selta Elsi" (kà dsejneezi skolâ saukuschi daiko matu dehl), eeschanjot tai firdi giftigu mihlas bultu pret slaido, bahlo literaturas skolotaju, kam peemitusi draiskuligà parascha „Selta Elsei" paraustit pee bisem. Un nabaga skukis klusibâ zeetis breesmigas mihlas mokas weselu gadu no weetas, lihds mehrs bijis pilns — saforsejees un norakstijis romantisku mihlestibas wehstuli un pehz tam sanehmis duhschu un eeradees zeemâ. Bet pedagogs israhdijees balts un auksts kà marmors — sahzis skukim klahstit sawus nopeetnos dsihwes usskatus un, kà masam behrnam, beidsot peedahwajis konfektes. „Es winam tàs issitu no rokam", saka Aspasija, „un dsiki aiswainota aiskrehju kà wehjsch". Tà beigusees pirmà mihlestiba un tagad schis bahlais pedagogs dsihwojot kautkur Berlinê.

Pirmajàs rakstneezibas gaitàs palihdsigu roku dsejneezei sneedsis skolotajs Karlis Jansons, ar kuru kopâ tulkojuschi latinu klasikus un z. autorus, tàpat Jahnis Tschakste, kurschkà laikraksta „Tehwijas" redaktors nodrukajis Aspasijas pirmos dsejolus un preezajees par winu patriotisko saturu. Sewischki tam patizis dsejolis, kursch beidsees wahrdeem:

„Tautu widû leesmu burteem
Rakstis wahrdu — Latwija."

18 g. wezumâ Aspasijas sarakstito lugu „Atreebeja", zenkura (Remilis) aisleeguši, tapehz wajadsejis koti usmanitees; wahrdu „Latwija" nebijis brihw leetot. Bet Tschakstestehws jau nebijis no teem, kas galwenâ kahrtâ domà par sewi.

Dsejneezei tagad, pehz „Salscha lihgawas" (sk. „Atpuhtâ") pabeigschanas padomâ jauks temats no Latwijas wehstures — Latwijas pastahwe, jonas swehtkeem, bet wehl atturotees to apstrahdat, jo nezerot, ka muhsu teatri, skopodamees lihdsekleem, spehtu dot darbam zeenigu dekoratiwo telpu, kas nepeezeeschams. Dsejneeze pamasam gatawo ari diwus dsejukrahjumus: „Dwehseles zelojums" un „Wehjamahtes behls"; pirmâ buhs kosmiska rakstura dsejas, otrâ eetwerta dsejneeka buhtiba: mihla, darbs, mahjas un t. t. Lugas dsejneezei patihkamak rakstit — ta ilgstoschaka ekstase; dseja tikai — azumirklis. Par saweem labakeem darbeem statuwei Aspasija usskata „Waideloti", „Aspasiju" un „Torna zehleju"; par labako dsejukrahjumu — ziklu „Naganu nakts".

No latwju rakstneezibas Aspasijai mihkàs grahmatas: Kaudsischu „Mehrneeku laiki" un Aronu Matisa islasitàs tautas dseesmas zittautu — Schekspira lugas, Lermontowa, Puschkina un Lenawa un z. darbi. Lai asinatu atminu, dsejneeze arween mahzas klaht jaunas walodas un, dihwaini, ta esot laba metode sakraht dwehseles schuhnàs atminu smarschigo medu.

Lai Musa neaismirst nahkotnê swehtit sawu ustizamo waideloti wehl daudzeem daikeem darbeem!

J. Sermukšneeks.

Latwijas bankas nedelas pahrskats

uz 14. martu 1928. g.

Aktiwâ:

Selts lehjumos un monetàs kasê un pee ahrs. emis. bankam	Ls	23.692.805,10
Ahrsemju waluta	„	65.148.408,11
Sudraba nauda	„	3.913.646,—
Walsts kases sihmes un sihka metala nauda	„	9.805.008,57
Ihsa termina wekseli	„	80.271.666,38
Aisdewumi pret nodroschinajum.	„	48.052.705,39
Ziti aktiwi	„	5.375.409,73
	Ls	236.259.649,23

Pasiwâ:

Bankas naudas sihmes apgrosibà	Ls	38.215.210,—
Pamata kapitals	„	14.385.276,42
Reserwes kapitals	„	2.612.127,—
Spezialàs reserwes	„	2.500.000,—
Noguldijumi	„	10.992.101,16
Tekoschi rehkini	„	55.253.047,40
Walsts rehkini un depositi	„	102.899.678,81
Ziti pasiwi	„	9.402.208,44
	Ls	236.259.649,23

Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
spazijas dzejas sniegušas vērtīgu audzi- āšanas vielu latviešu skolām un sabiedrī- ai. Ar saviem rakstiem un personīgo pie- ēru modinājusi latviešu sieviešu paaudzēs enšanos pēc izglītības un patstāvības. Lūdz piešķirt ordeņa III šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

L. Ziemelis

Izglītības ministrs

Paraksts

Kalniņa

valdes priekšnieks.

araksts

21 ap

Dsejneeze Aspasija schodeen swin sawu 60. dsimschanas deenu

Brigadere. III

22

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926. g. 8. novembrī
Ien. № 3747. / abt. № 4102 5

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926 g. 8. novembrē
Nr. 5335.

Ordeņa domes lēmums:
1926. g. 13/16. XI prot. № 9.
Apbalvots ar ordeņa
III *šķiru.*
Darbvedis: Kr. Kaulinam

0.45

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

22op

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Anna B r i g a d e r e. Dzejniece.	Dzimusi 1869.gadā 1.oktobrī Zemgalē. Beigusi paidagogiskus kursus Rīgā un darbojusies sākumā par mājskolotāju. No 1908.gada dzīvo Rīgā un nodarbojas ar rakstniecību.	Ievērojama rakstniece. Ar savām bērnu lugām ("Sprīdītis", Maija un Paija") veicinājusi ievērojamā mērā tautas gara mantu popularizāciju jaunā paaudzē un tautā arī jau pirms Latvijas nodibināšanas. Lūdz piešķirt ordeņa III šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

23

Izglītības ministrs
Paraksts

Vispārējo lietu valdes prieksnieks.
Ierosinātāja paraksts

Sekretars.

Ptr. Nr. III 24

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3748. I akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5334.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa
III *šķiru.*

Darbvedis: [illegible]

0.46

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

2Nop

25

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Vilis P l ū d o n i s. Skolotājs un dzejnieks.	Dzimis 1874.gadā Zemgalē. 1895.gadā nobeidz Kuldīgas Skolotāju Semināru. Darbojies par skolotāju uz laukiem (no 1895.g. līdz 1898.g. un Rīgā līdz kaŗa laikam elementārskolā, Latvijas pastāvēšanas laikā - latviešu vidusskolās.	Plūdoņa dzejas ir vērtīgākais audzināšanas materials skolās. Viņa sastādītās latviešu valodas chrestomatijas un literātūras vēsture bija priekškaŗa laikmetā ievērojams faktors latviešu izglītības laukā. Lūdz piešķirt ordeņa III šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs.
Paraksts

Vispārējo lietu nodaļas priekšnieks.
Ierosinātāja paraksts

Sekretars.

Skalbe. IV.

26.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembri.
Ien. № 3751. / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5331.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa
III *šķiru.*

Darbvedis: [signature]

6.47

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

2bcp

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
Kārlis S k a l b e. Dzejnieks.	Dzimis 1878.g.7.novembrī Vecpiebalgā. Nolicis skolotāja eksamēnu un strādājis par skolotāju līdz 1905.gadam. Pēc tam nodarbojies vienīgi ar literātūru. Bijis Tautas Padomes, Satversmes Sapulces un I.Saeimas loceklis.

Vispārējo lietu pārvalde
Ierosinātāja

Sekretārs

10

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926.g. 12.novembrī
Ien. № 4204 / akt. № 410

24

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ..... ministra

192.... g. .....

Nr.....

Ordeņa domes lēmums:

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

27 op

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Kārlis S k a l b e Rakstnieks un žurnalists.	Bijis skolotājs, dzīvojis kā emigrants ārzemēs, redaktors, Satversmes Sapulces un I.Saeimas deputats.	Ievērojams rakstnieks, Latvijas neatkarības idejas sekmētājs kopš 1905 gada. Latv. strēlnieku cīņu līdzdalibnieks. Liekam priekšā apbalvot ar Triju Zvaigžņu III.šķiras ordeni.		

98.

Paraksts K. Skalbe

Ierosinātāja paraksts K. Ulmanis
Brīvs

Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Skalbes dzejas un pasakas sniegušas ļoti vērtīgu vielu latviešu un arī cittautiešu skolām. Tās noderējušas un noder par ievērojamu atbalstu audzinašanas nolūkiem skolās un sabiedrībā. Lūdz piešķirt ordeņa IV šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

29

J. Tīrums

Izglītības ministrs.

Paraksts

[illegible]

riekšnieks

[illegible]aksts

Skuraters II

30.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3755. / atb. № 4102 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5324.

Ordeņa domes lēmums:

1925. g. 13/16. XI prot. Nr. 9.

Apbalvots ar ordeņa
III šķiru.

Darbvedis: Kr. Meņģelsons

0.48

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

300

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
Jānis A k u r a t e rs. Rakstnieks un dzejnieks.	Dzimis 1876.g.13.janvarī Zemgalē. Nolicis sko lotāja eksamenu. Bijis ilgāku laiku par skolo tāju uz laukiem. Pēdējā laikā nodarbojas vie- nīgi ar rakstniecību.

Vispārējo lietu p

Ierosinātāja

Dor

Sekretārs.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 12. nov.
Ien. № 4903. / atš. № 410 es

21

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ..... ministra

192.... g. .....

Nr.....

Ordeņa domes lēmums:

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
Jānis A k u r a t e r s Rakstnieks un redaktors.	Dzimis 1875 gadā. Bijis skolotājs. Tagad rakstnieks un žurnalists.

Ierosinātāja

Valsts Prezidenta kanceleja
saņemts 1928 g. 7. nov.
Nr. 7771 / atl. Nr. 4077

32

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ..... ministra

192..... g. .....

Nr.....

Ordeņa domes lēmums:

Walfts tipografija Forma 185. 9. 28.

32of

33

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jānis Akuraters rakstnieks	Jānis Akuraters dzimis 1876. g. 13. janvarī Dignājā. Beidzis pilsētas skolu Jēkabmiestā. Apmeklējis Maskavas Tieslietu fakultāti ka brīvklausītājs	Latvju Kareivju Nacionalas s-bas prezidija locekļis. Enerģisks nacionalu ideju propagandētājs s-bas laikrakstā „Laika Vēstis" Kā s-bas priekšstāvis ņēmis aktivu dalību Nacionalā Padomē.		

Ierosinātāja paraksts K. Ulmanis

Paraksts

ūsīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Latvijas neatkarības idejas sekmetājs kopš 1904 gada, strēlnieku cīņu līdzdalibnieks, Latvijas propagandētājs ārzemēs. Liekam priekšā apbalvot ar Triju Zvaigžņu III.šķiras ordeni.		Paraksts K. Ulmanis

K. Ulmanis

Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Viņa "Kalpa zēna vasara" dod ievērojamu vielu latviešu valodas stundām latviešu un arī citttautiešu skolās. Lūdz piešķirt ordeņa IV šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

J. Ziemeļš

Izglītības ministrs.
Paraksts

Helmanis

ldes priekšnieks.
aksts

Jahnis Akuraters.

Jahnis Akuraters, pasihstamais rakstneeks un publizists, dsimis 1876. gadâ 13. janwarî augschejâ Semgalê kà massaimneeka dehls. Pehz mahjas mahzibas nobeidsa diwos gados Jehkabpils 6 kl. pilsehtas skolu, nodarbojàs ilgaku laiku kà skolotajs Kursemê, Widsemê, Rigâ; dewees us Maskawu 1903. gadâ studet teesleetas. Tahlako isglihtibu pahrtrauza 1905. gada rewoluzija, kurâ Akuraters nehma dsihwu dalibu kà autonomas Latwijas zihnitajs „Saweenibâ", par ko tika apzeetinats un israidits no Baltijas apgabala. Pehz atgreeschanàs no emigrazijas nodarbojas ka rakstneeks un schurnalists nepahrtraukti lihds schim laikam Rigâ.

Pasaules kara laikâ Maskawâ, Akuraters kopâ ar ziteem nazionaleem rakstneekeem „Dsimtenes Atbalsî" usstahdija neatkarigàs Latwijas prasibu atklahti wehl pee kreewu zara reschima, par ko ispelnijàs sihwus usbrukumus no A. Berga „Baltijâ", kursch bija toreis noteikti p r e t Latwijas neatkaribu, bet tagad sauz sewi par „weenigo nazionalistu".

Pasaules karâ, kad nodibinajàs latweeschu strehlneeku pulki, Akuraters eestahjàs tur ka sawwalneeks un daudz rakstija par nazionalo jautajumu un sarihkoja preeksch-lasijumus strehlneekeem, sagatawojot tos us walsts prasibu.

1917. gadâ peedalijàs Peterpilî wairakâs sapulzês kà Nazionalàs padomes organisetajs un nodibinotees Nazionalai padomei, bija tur presidijâ sekretara beedrs.

Kà Nazionalàs Kareiwju Saweenibas presidija lozeklis wadija kopâ ar ziteem pretleelineezisko awisi „Laika Wehstis" Walkâ, kur daudz rakstija par Latwijas neatkaribas jautajumeem. Tàpat winsch ilgu laiku strahdaja O. Nonahza waditâ „Lihdumâ" Walkâ, rakstidams par neatkaribas prasibu latwju tautai.

Nodibinotees Tautas Padomei, Akuraters peedalijàs tur kà Nazionaldemokratu partijas delegats un bija no pat walsts proklameschanas Tautas Padomes lozeklis. Lihds ar pirmo waldibu Akuraters nonahza Leepajâ, kur kopâ ar nedaudzeem ziteem rakstneekeem strahdaja „Latwijas Sargâ". Sarakstija propagandas broschuras waldibas usdewumâ: „Latwijas Pagaidu Waldibas mehrki", „Muhsu kareiwji" un zitas, kà ari ussaukumus un bija pirmàs skolu padomes lozeklis Leepajâ.

1919. gadâ eestahjàs isglihtibas ministrijâ kà Literaturas un Teatra nodalas waditajs un organiseja Nazionalo Teatri, Nazionalo Operu un Mahkslas museju. Wehlak bija departamenta direktora beedrs.

Pehz Satwerfmes sapulzes sanahkschanas Akuraters nodewàs weenigi schurnalistikai, rakstidams „Latwijas Wehstnesi", „Jaunakàs Sinàs", „Lihdumâ" un t. t. par Latwijas weenibu, arween nosodidams weikalneezisko politiku, un dedsigi usstahdamees pret needristu un bergistu wiltus demokratismu un apslehpteem noluhkeem, kuri wed us Latwijas postu. Tagad A. ir Rigas pilsehtas domneeks.

Akuratera literariskee darbi tulkoti ari wahzu, kreewu, anglu un frantschu walodàs.

Jaunai semneezibai Akuraters stahw loti tuwu. Atjaunojis sawu no kara galigi nopostito saimneezibu, winsch pehdejos gados ir nodarbojees ar lauksaimneezibu ari personigi. Pehz wina domam jaunsemneeki ir weenigà pateesà demokratiskà un nazionalà partija un winas nahkotnei muhsu politiskâ dsihwê ir loti leela nosihme.

Jaunsemneeku Saweenibas kandidatos us Saeimu Akuraters usnemts Rigas, Widsemes un Latgales sarakstos.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 192 6. 24. novembrī
Ien. № 4437 Kat. № 410/25

37

Latvijas godatai

Trejiem Zvaigžņu Ordeņa

Domnei

Domei

Domes prot. 1927. g. 7. I. № 1.

24/XI

Paziņojums.

Ar Trejiem Zvaigžņu ordeņiem mūsu dibinātajiem bīskapiem bijusi laba doma: uzglabāt atmiņā tiešo Latvijas republikas topšanas laiku un apzīmēt tiem ordeņa tos, kuri centušies ar visiem spēkiem realizēt cildenos tautas nacionālos idejas.

Ar skumjām tagad jākonstatē, ka ari Trejiem Zvaigžņu ordeņiem ir ievilkta partijas un personiskās. Partiju neiecietība un favoritisms, ka jau tik daudz postā dabūjusi Latvijai nav apstājusies ari

37 op

pie ordeņa piešķiršanas un tam ir bijusi
un vel un priekšu beīs vis bēdīgā cēlonis
sekas.

Ievērojot visu to un ievērojot arī to
apstākli, ka Trejā Zvaigžņu ordenis ir pie-
šķirts ari personām, pret kurām man,
ka rakstniekam un Latvietim, ir bijis
jācīnas, ka pret Latvijas neatkarību un
nacionalas kultūras noliedzējiem un preti-
niekiem un nemot vērā to, ka ir atstātas
bez kādas ievērības personas, kuŗām
vislielakie nopelni manā neatkarības
labā, ka bez šaubām ir zināms ari ordeņu
komisijai, ar so paziņoju, ka nevaru pie-
nemt man piešķirto III šķiras Trejā
Zvaigžņu ordeni un atsakos no tā.
Patiesos cieņā, kuŗi ar to man gribēja ši
parādit valsts atzinību.

Visā augstākumā

Rigā, 22 novembrī
1926.

Jānis Akuraters

Valsts

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926. 13. XI
Ien. № 4243 | akt. № 405/25

38

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministrija

1926. g. 13. novembrī
Nr. 5498.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. Nr. 9.

Apbalvots ar ordeņa

III *šķiru.*

Darbvedis: Kr. Ausulis

0.49

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

380

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Kārlis K u n d z i ņ š. Rakstnieks, sabiedrisks darbinieks un garīdznieks.	Dzimis 1850.g.3.maijā Kurzemē. 1871.gadā nobeidz Jelgavas gimnāziju. 1876.g.beidzi studēt teoloģiju; pēc tam nodarbojas par mācītāju Kurzemē. No 1880.gada Smiltenes draudzes mācītājs. Vēlāk prāvests.	Ģimnāzijā un Tērbatas augstskolā nodarbojās ar literātūru, ar ko modina latviešu jaunājās paaudzēs tautisku apziņu un cenšanos pēc izglītības. Rakstniecībā un sabiedriskā dzīvē veicinājis interesi par ievērojamiem tautas darbiniekiem. Viņa svarīgākie sacerējumi: Vecais Stendēns (1879.g.), Hugenbergers (1890.g.), Kronvalda Atis (1905.g.), A.Vēbers (1912.-1914.g.). Lūdzu apbalvot ar ordeņa III.šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Parakst[illegible]

Izglītības ministrs

Ierosinātāja paraksts

Vispārējo lietu Pārvaldes
Priekšnieks

Sekretārs

Karlis Kundsinsch, sen.,

Smiltenes mahzitajs un Walkas aprinka prahwests, Latwijas Uniwersitates teologijas fakultates goda doktors.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926. g. 12. XI
Ien. № 4251 | atš. № 410

40

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ..... ministra

192.... g. .....

Nr.....

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI - 9.

Apbalvots ar ordeņa

III *šķiru.*

Darbvedis: Kr. Saulītis

0,50

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Edvarts L i e k n i s (Ed.Virza) Rakstnieks.	Dzimis 1883 gadā Emburgā.	Piedalījies latv.strēlnieku cīņās pret vāciešiem. 1919 g. līdz ar Pag.Valdību idejiski cīnījās pret vāciešiem un lielniekiem, propagandejis Latvijas neatkarību ārzemēs, (darbodamies kā Latv.sūtn.padomnieks Francijā). 1919.gadā izdevis franču valodā vairākas grāmatas par Latvijas neatkarību. Liekam priekšā apbalvot ar Triju Zvaigžņu III.šķiras ordeni.		Paraksts K. Ulmanis

Ierosinātāja paraksts K. Ulmanis

Rakstnieks un valodnieks Jēkabs Dravnieks,

42

uz Valsts Prezidenta priekšlikumu,

1926. g. 13. nov. prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa

III šķiru.

Darbvedis: v. Alunders.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Valsts Prezidenta [redacted]

192 6. g. novembrī.

Nr.

Ordeņa domes lēmums:

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jēkabs D r a v n i e k s, rakstnieks, valodnieks.	Dzimis 1858.g.11.septembrī Pāpiņu Lejas-Dravniekos Smiltenes draudzē. Nobeidzis Tērbatas skolotāju zeminaru. Nodarbojies kā skolotājs Tiflisas vācu baznicskolā un, atgriežoties dzimtenē, bijis par skolotāju Vecsātu zemkopības skolā, Jasmaņa bāriņu namā Jelgavā Palangas apriņķa skolā un citur. Nodarbojies ar rakstniecību, līdzi strādādams vairākos periodiskos izdevumos, starp citu "Austrumā" Ari izdevis derīgus rakstus un 1891.gadā sācis izdot "Konverzacijas Vārdnicu". Daudzus darbus tulkojis no svešvalodām, sarakstījis ari oriģinalstāstus. Īpaši nodevies valodas pētīšanai, izdevis vārdnicas, tulkus u.tml.	Ilggadējs darbinieks latvju literariskā laukā, centīgs valodas pētnieks.		

V a l s t s P r e z i d e s

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Dzīves apraksts

Dzim. 1858.g. 23. janv. Skaistenes pāļpiņ Lejas-Dzirnieku. Vecāki pēc tam pārcējās uz Ērgļiem (Brenčenu Līčiešos). Tgadējā Valkas apriņķa skolā un Cerbatas skolotāju seminārā, vēlāk arī pašizglītības darbu nodarbojies, sevišķi valodniecībā. Bijis par skolotāju Tīflisā, ~~Aizputē~~ Helsingforsā (Somijā), Veczemītos (Jaunpiebalgas skolā), Jelgavā (Jaunajā bērnu namā un pilsētas skolā), Pēterburgas apriņķa skolā u.c. Strādājis "Austrumā", "Tiesu Vēstnesī", "Dienas Lapas" un "Vārda" redakcijās, rediģējis "Kaukāz. Vārdnīcu" un "Senkopi". Mūžīgās Jelgavā liela grāmatniecības veikala, kam līdzcēlis bērnu dēļ bijis jāizbeidz. Pēc tam dzīvo Rīgā, kur jāk apm. 30 gadu nodarbojies ar publicistiku. Latvijas dzīvības laikā strādājis vairākās ministrijās (Tieslietu min. kodifikācijas nodaļā, Valsts kancelejā, Galvenā štāba un Aizsardzības ministrijā), nīvainīgs nodarbodamies ar valodas izkopšanu. Slimības dēļ izstājies un valsts dienesta. Vienīgi dzīvi piedalījies plesē, apgaismodams dažādus dienas jautājumus, bet sevišķi pa. izkaidrodams valodas jautājumus. Daudz tulkojis labākās daiļliteratūras.

Sevišķi nopelni:

Sarakstījis 8 vārdnīcas, kurām lielā izplatības — pa. divi-gām atpīkas, ievedis latv. valodā apm. 2000 jaunus vārdus, kā to izskaidrams.

Jehkabs Drawneeks miris.

Wezee darbineeki aiseet weens pehz otra, atstahjot mums pascheem atrisinat muhsu politiskàs un sabeedriskàs nelaimes. Jehkabs Drawneeks, kuru tagad peeminam, gan nebij nekahds redsams strahdneeks muhsu politiskas laukâ, bet skaidros gara un literaturas laukos wina peemina paliks muhschiga. Uf winu beeschi war sihmet pasihstamo bibeles pantu: „Tee dus no sawàm darboschanam un winu darbi winus pawada".

Kahdi tad nu bijuschi Jehkaba Drawneeka darbi.

Liktens winam bij peeschkihris garu muhscha gahjumu. Jehkabs Drawneeks, jeb kà winu semgaleeschi pasina — Drawin-Drawneeks, dsimis 23. sept. Smiltenes Pahpinu muischas Lejas Drawneekos. 1879. gadâ winsch beidsot toreis labi pasihstamo Terbatas skolotaju seminaru un pehz tam darbojas kà skolotajs daschâs weetâs. Winu redsot Kaukasâ, — Wez-Sahtu semkopibas skolâ, Jelgawas Lasmana bahrinu namâ, Palangâ un daudsâs zitâs weetâs. Bet ne pedagogijâ wina ihstais darba lauks un nosihme. Ta ir awischneezibâ un walodneezibâ. No 1883. g. tas strahdà „Teesu Wehstnesscha" un „Deenas Lapas" redakzijâs un no 1893.—1895. g. winsch ir „Austruma" un „Semkopja" isdewejs un redaktors.

Lihdsar 1889. g. sahk isdot sawas „Mahzibas wehstules par kreewu walodu". Tà ka schis darbs winam atmet deesgan labu pelnu, tad winsch Jelgawâ nodibina drukatawu un grahmatweikalu. Nu winsch sahk isdot grahmatas, kuras winam sagahdà plaschu slawu wisâ Latwijâ. Tas ir „Konwersazijas Wahrdniza" un „Needrischu Widwuds" un daudsas zitas. Tee bij skaidri sinatniski un literarisli isdewumi, kureem Latwijâ arweenu truhzis lasitaju. Ari Drawineeks no wineem nesagaidija to, ko bija domajis. Winsch nonahk pat leelâs materialâs gruhtibâs. Winsch saslimst un 1895.g. aisbrauz us ahrsemem ahrstetees. Tad winsch apmetas Rigâ un ar truhkumu kaudamees darbojas literaturas un walodneez bas laukos. Wiseem pasihstami wina walodneezisskee raksti.

Winam bij japeedsihwo tee preezigee laiki, ka wina eerosinatàs un pasahkàs idejas wehlak nehma plaschu gultni. Tas bij wina apmeerinajums gruhtajâs wezuma deenâs.

Saldu dusu nenogurstoscham darbineekam.

47

Miris v

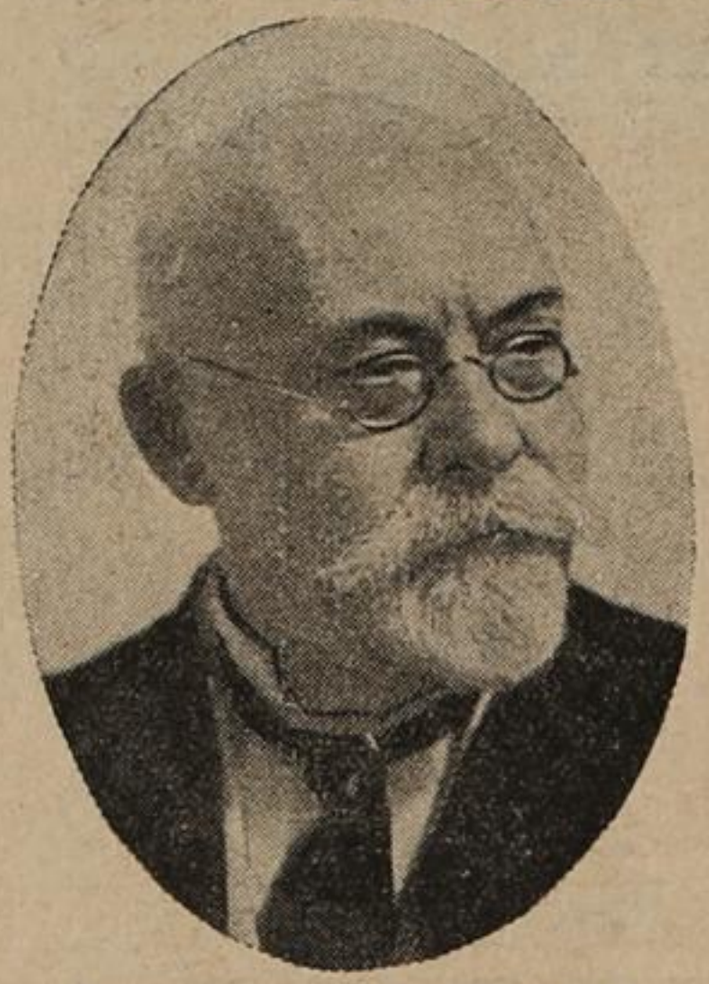

Jekabs Drawneeks, wakar miris.

Wakar Rigâ, 1. pilfehtas flimnizâ, pehz daschu nedelu gruhtas flimoschanas, miris Jekabs Drawin-Drawneeks. Wina wahrdu wislabak pasihst latwju literati, kureem aisgahjejs fewischli tuwu stahweja kà latweeschu rakstu walodas iskopejs. Drawneeka galwenais darba lauks bija, wahrdnizu sastahdischana, awischneeziba, tulkoschana. Kà wahrdnizu sastahditajam, Drawneekam latweeschos naw otra lihdsiga darbineeka. Jau 1891. g. Jelgawâ sahka isdot „Konwersazijas wahrdnizu", kuras isnahkschanu pahrtrauza materialee fareschgijumi. Kà tulkotajs sneedsis weselu rindu labako romanu un stahstu no pasaules literaturas. Ari pats sarakstijis daschus juhsmigus stahstus, kurus pirms apmehram 40 g. lasija ar aisrautibu. No wezakàs paaudses lasitajeem wehl daschs labs atzeràs wina „Muhschigo mihletaju", „Bruhtes mekletaju", „Ansi un Lihsinu" un „Pehrkondehlu". Loti plaschi pasihstams tautâ Drawneeks palika ar sawàm „Mahzibas wehstulem par kreewu walodu", kas winam dewa eespehju 1890. g. Jelgawâ nodibinat grahmatu weikalu un nopirkt drukatawu. Ar to sahkàs Drawneeka plaschà grahmatu isdewneeziba, kas usnehmigam darbineekam, beidsot, sagahdaja daudz ruhpju, wilschanos un materialus saudejumus.

Drawneeks dsimis 11. sept. 1856. g. Pahpinu Lejas-Drawneekos, Smiltenes draudsê. Beidsis 1879. g. Terbatas skolotaju seminaru un tuhlit aisbrauzis uz Kaukasu, Tiflisas wahzu basnizas skolâ par skolotaju. Drudscha dehl scho weetu atstahj un pahrnahk dsimtenê, kur wairakàs weetàs nodarbojàs par skolotaju, lihdz 1887. g. pahrgahja „Teesu Wehstnescha", tad „Deenas Lapas" un „„Austruma" redakzijàs, tschakli lihdzdarbodamees daschadàs grahmatu un laikrakstu isdewneezibàs. Nodarbojees ari musikâ. Pats komponejis daschas dseesminas, no kuràm popularakàs „Pee strautina" un „Aiz upites koschâ kalnâ" . Sadsihwê Drawneeks, ar sawu noswehrto, satizigo, jowialo dabu eeguwis daudz draugu un zeniteju, kas pateesi sehro wina nahwes gadijumâ.

Par wina pehdejo dsihwes posmu flimnizâ numms sino: Aiz weidâ saslimis ar zukurmibu un wezuma gangrenu, no kuras weena kahja jau sahkusi pamirt, Jekabs Drawneeks eewests flimnizâ 25. now. Pehz flimàs amputazijas-flimneeks gandrihs 2 nedelas bet pakahpenisti labojees, kahja turpinaj dsiht. Gangrenàs stipràs sahpes wairs juschas. Tad sahzees atplukdums zukurs un wezuma nespehka dehl. Deenu pehz flimneeks palizis wahjaks, apatiskaks. ko wairs neinteresejees. Waloda daschrei kusi neskaidra. Drawneeks noweetots a schkâ istabinâ un wina dsihwesbeedre pee gultas pawadijusi gandrihs nepahrt deenas un naktis. Agonija sa jau pahris deenas agrak. un aiswakar winsch wairs neko nerunajis. darbiba palikusi pawisam wahja, lihdz kundses klahtbuhtnê winsch meerigi, bes beidsis elpot. P. 3.15 p. p. ahrsti konstate nahwi. Wakarâ atdsisuschàs meesas nom flimnizas lihku mahjâ.

Jekaba Drawneeka mirstigàs atleek

wina gimene nolehmusi guldit Mescha k Behru deenu noteiks schodeen, fasinâ ar drau mahzitaju. Lihdz tam lihlis paleek pilfehtas f nizâ

Jekaba Drawneeka 50 gadu darbibas jubileja.

Drawneeks ir nenogurstoschs lekſikografs un inteligents tulkotajs.

Jau ar ſawu pirmo literariſko darbu, tulkotu ſtahſtu „Mihleſtibas alga“, kas iſnahza Plahtes apgahdibâ 1876. g. pawaſarî, Dr. uſrahda labu orienteſchanos literaturâ un walodneezibâ. Turpmak winſch ſtahjas pee tahdu klaſiſku romanu tulkoſchanas, kahdi ir: Frenſena „Jerns Uhls“, Fr. Reitera „Iſ maneem ſemkopja laikeem“, Roſegera „Jekabs Pehdejais“, Dikenſa „Nik. Niklibs“ un ziti. Dr. tulkojumi wiszaur gludi, newainojami walodâ.

Sawâ laikâ Dr. rakſtija ari original ſtahſtus. Daſchus no teem, kà „Bruhtes mekletaju“ un „Muhſchigu mihletaju“ ar intereſi war iſlaſit ari muhſu deenâs, bet zitadi D. ſtahſteem naw leelas mahkſlas wehrtibas un teem ir tikai mehginajumu rakſturs.

Galwenais Dr. darba lauks tomehr ir un paleek lekſikografija, kurai winſch nodobas jau agrâ jaunibâ, ſarakſtidams pirmo latweeſchu ſweſchwahrdu grahmatu, un turpmak wiſus ſchos 50 gadus krahdams wahrdus un laiſdams klajâ daſchadus lekſikonus un tulkus, kà: wahzu-latweeſchu, kreewu-latweeſchu, latwju-kreewu, anglu-latwju. Dr. ſarakſtijis ari pirmo latweeſchu konwerſazijas wahrdnizu, kas ſahka iſnahkt 1891. g., un ari tagadejàs konwerſazijas wahrdnizas galwenos techniſkos darbus weizis winſch.

Kà pedagogs pehz iſglihtibas, Dr. daudſ rakſtijis par audſinaſchanu „Auſtrumâ“, „Deenas Lapâ“, „Tehwijâ“, „Baltijas Wehſtneſt“ un zitur. Sawâ laikâ Dr. ſazehla proteſtu wehtru ar ſaweem rakſteem religijas jautajumâ. Wina rakſti par religiju nepahrleezina.

Schimbrihſcham Dr. ſtrahdà pee latweeſchu-kreewu-wahzu wahrdnizas, ko ſahzis jau pirms kara, bet iſdot zer uſ gada beigam. Japahrſtrahdà un japapildina ari wezàs wahrdnizas, jo pehdejos gados ſaradees daudſ jaunu wahrdu.

Darbs neweizas wairs tà, kà gadus deſmit, diwdeſmit atpakaļ. Pa kara un behgļu gadeem ſtipri zeetuſi Dr. weſeliba, tà ka nopeetni jadomà par zekļumu uſ ahrſemem, jo kaulu ſkleroſi, ar kuru ſirgſt Dr., muhſu apſtahkļos gruhti dſeedet. Sawu teeſu praſijuſi ari Dr. ſawdabigà ſtrahdaſchana. Darbâ winſch neeewehro ſiſtemas; ſtrahdà neweenmehrigi; keras pee darba tikai tad, kad tà ſakrahjees weſels kalns; ſtrahdà zauràm deenam un naktim, pahrpuhledamees.

Dr. paſihſtams kà kluſs un atturigs zilweks, kas nemihļ ahrejo ſpoſchumu un kuram preeku ſagahdà katrs padarits darbs. Dr. ir moſchs garâ un dſihwi ſeko wiſàm parahdibam latweeſchu dſihwê.

Jekabs Drawneeks, ari Drawiņ-Drawneeks dſimis 23. ſept. 1858. g. Smiltenes draudſê, beidſis Tehrbatas ſkolotaju ſeminaru un kahdu laiku nodarbojees kà ſkolotajs. 90. gadu widû Dr. uſnemas kreetnu grahmatu iſdoſchanu, kas atneſa winam prahwus ſaudejumus.

Kà nemihtigam lekſikografam un labu grahmatu tulkotajam Dr. paleekama weeta latweeſchu rakſtneezibas wehſturê.

Roberts Jahnelſitis.

82

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembr.
ien. № 3764. / akt. № 41025

49.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī

Nr. 5316.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI 9.

Apbalvot ar Ordeņa

III šķiru.

Darbvedis: Kr. Meņģelis

0.54

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
V ī g n e r u Ernests. Fonoloģijas institūta vadītājs.	Dzimis 1850.g.7.janvarī.Studējis muzīku Maskavas Konservātorijā.Darbojies kā paidagogs,diriģents un komponists. No 1896.gada uzturējies Maskavā. 1920.gadā atgriezies Rīgā.	Vairāku Vispārējo Dziesmu Svētku diriģents.Visādi veicinājis latviešu dziesmu garu un sekmējis latvju muzīkas attīstību. Viens no pirmajiem tautas meldīju krājējiem. Lūdz piešķirt ordeņa III šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs.
Paraksts

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks.

Ierosinātāja paraksts

Sekretārs.

Rīgā, 1927.g.27.novembrī.

51

Augsti godājamais kungs,

Jūsu 60 gadu pedagoģiskās darbības jubilejā sirsnīgi Jūs apsveicu.

Piederot mūsu tautas skaņu meistaru visvecākai paaudzei, Jūs esat nesuši bagatīgu birumu mūsu gara mantu krātuvē. Jūsu radošais talants arvienu spēcinājis dzīvo latvju dziesmu garu, bet vispārējos dziesmu svētkos Jums allaž piekritusi vadoša loma. Jūsu pedagoģiskās metodes, vispāri sekmējot muzīkas attīstību, lielā mērā atvieglojušas pieeju mākslinieka dvēseles dailei. Fonologijas - šī Jūsu mūža darba vispilnīgāko novērtējumu dos muzīkas mākslas vēsture.

Atzīmējot šinī gadījumā Jūsu lielos nopelnus tautas druvā, novēlu ari mūža pēcpusdienā garam nepagurt sirmā kūtruma skāvienos.

Ar patiesu cieņu

(G. Z e m g a l s)

VALSTS PREZIDENTS.

Augsti godājamam

E.V ī g n e r a kungam.

Nr.4950.

Wigneru Ernesta.

Nesen atpakaļ Wigneru Ernests wisus pahrsteidsa ar sawàm prezibam — tagad winsch wisus pahrsteidz ar sawu jubileju. Sesdesmit gadus mustkas deewes kalpibâ — tas ir pahrsteigums, kuru retais spehj sagahdat saweem zeenitajeem un sawai tautai. Te ir wajadsiga pateesa dsihwes genialitate, mahkslа rihkotees ekonomiski ar saweem spehkeem, raksturs un isturiba. Un kursch eedroschinatos sazit, ka Wigneru Ernestam truhzis wisu scho leetu? Wisas nedeenas, skumias un mozoschas domas winsch pratis aisdsiht ar joku un asprahtibu. Nahwe smejas par daktereem, winu pamahzibam un sahlem, bet wina behg no jautra, garâ bagata zilweka, no sobgaligi teikta wahrda.

Bet ne wisâs schajâs leetâs slehpjas Wigneru Ernesta nemirstiba, kahdu winsch eeguwis muhsu tautâ. Komponists un pedagogs — ar schìm diwàm dahwanam apbalwots winsch nostahjas muhsu preekschâ. Mustkâ bakchists un mutulojoschs gars, kursch wislabak pratis isteikt to dumpigo garu, kas slehpjas reibumâ, pedagogijâ jaunu prinzipu atradejs — tahds winsch mums tehlojas tagad un turpmakàm audsem.

Wina absolutàs dsirdes audstnaschanas sistema ir weenigà wisâ Eiropâ. Ta peeder winam, bet brihnums! Winsch ar to naw tizis bagats. Eeklehdsees taisâ schaurajâ lokâ, kahda ir tagadejà Riga, winsch lepni pasludina: „Neeesim Eiropu mahzit — lai wina nahk mahzitees pee mums!“ Tas ir ihsta, neatkariga gara zeenigs schests, kuram reebjas tirgoschanas ar idejam.

Wigneru Ernests ir muhsu dseesmu gara muhschigs pawadonis, weens no wina leeleem modinatajeem un audsinatajeem. Gadi nawa isnihzinajuschi wina sparu un kad winsch dseesmu swehtkos stahweja dirigenta tribinê — likàs kahds gars no teem laikeem, kad latweeschi modàs „us jaunu, jauku dsihwi“ atkal lido pahr wineem.

Wigneru Ernests azumirkli stahw ahrpus no wiseem mahkslas politikas ideenas darinajumeem. Bes wina lihdsdalibas zekas un grimst intrigas, parahdas un aiseet amati un godinajumi un awischu slawinajumi un pakas.

Sasneedsis bibeles wezumu, winsch dsihwo nahkotnei, sawas tautas nesinamàm paaudsem.

Tas winam ari pasneegs pelnitu wainagu, kura osola lapas buhs sawijuschàs ar muhsu lauku pasemigeem seedem. Ed. W.

Kas ir fonologija?

Wiņa ir mans dſihwes darbs, pee kura eſmu nostrahdajis jau ſeſchdeſmit gadus un wiņa ir patwiſam jauna, lihdſ ſchim nekur zitur nepasihſtama skaņu iſpratnes mahzibas ſiſtema. Kà mahzibas ſiſtema fonologija eetwer ſewi wiſu to, kas atteezas uſ ſkaņam, ſahkot no weenkahrſcha trokſchņa lihdſ wiſeewehrojamakàm skaņu mahkſlas darbibam un atkal atpakaļ lihdſ jaunlaiku dekadentiſma trokſchņam — Strawinſka Petruſchkas „kakafonijai". Fonologija kà preekſchmets ſadalams diwàs dalàs: teoretiſkà un praktiſkà. Teoretiſkà dalà eetilpſt muſikas wehſture, toņu fiſiologija, eſtetika un ziti, bet pratiſkà — kompoſizija, interprezija, balſs iſglihtiba, galwenais wokalà un inſtrumentalà fonetika un muſikalàs dſirdes attihſtiba lihdſ augſtakai pakahpei.

Kà nokļuwu pee ſchìs ſiſtemas, gruhti iſſtahſtit. Dſirde man ſahkumà bij ſemaka par wideju. Neweena neeerosinats, ſahku wiņu pamaſam attihſtit un beidſot ſaſneedſu dſirdes pilnibu. Tad ſahku iſſtrahdat noteiktu ſiſtemu, pehz kuras to weegli waretu eemahzit ari ziteem. Sahkumà bija daudz daſchadu wariaziju, bet beidſot tomehr atradu ihſto. To tagad ari peeleetoju. Katrs ſkolneeks man bijis wehrtigs mehginajuma objekts.

Mana ſiſtema ir weenigà paſaulê un kaut gan par wiņu intereſejas loti daudzi, atklahtibai wiņas noſlehpumu wehl negribu iſpaust.

Mans noluhks ir wiņu wiſpirms eeweſt ſcheit.

Malwine Wigner-Grinberg.

Wigneru Ernests ir genijs

Wigneru Ernests — genijs. — „Kà Daugawawaida" komponeta uſ eſtrades, kora preekſchà. — „Monotards". — Mana eepaſihſchanàs ar Wigneru Ernestu. — „Lai wini reiſ nahk pee latweeſcheem mahzitees."

Darbs, ko pagahjuſchos 60 pedagogiſkàs darbibas gados weizis Wigneru Ernests, ir tik leels, tik paleekoſchs, ka to ihſos wahrdos gruhti pat iſteikt. Wiņa darbu apſwerot jaaiſmirſt wiſas kahdreiſejàs neſapraſchanàs un jaatſihſt, ka **wiņſch ir weens no teem leeleem gareem, kahdu naw daudz.** Wigneru Ernests ir genijs. Bet leeli geniji ſtahw pahri ikdeeniſchkai mahjas un gimenes dſihwei. Tee ir neatlaidigi, weenmehr nemeerigi mekletaji. Tahds wiſu muhſchu bijis ari Wigneru Ernests.

Ar kahdu energiju un eedweſmi Wigneru Ernests nododas ſawam eemihļotam darbam, **to pirmo reiſi redſeju treſchos dſeeſmu ſwehtkos,** kad wiņſch orkeſtrim un korim uſ eſtrades atrodotees, wiņu preekſchà beidſa komponet ſawu ſkaiſtako dſeeſmu „Kad Daugawa waida". Steigà rakſtitàs notis uſ weetas tika iſdalitas koriſteem un orkeſtranteem un — dſeeſma ſkaneja leeliſki.

Muſika arweenu bijuſi Wigneru Erneſta wadoſchà ſwaigſne. Arween wiņſch zentees, lai wiņa audſekļi ſaſneegtu pilnibu un eeguhtu wiſu to, ko ilgos gados panahzis wiņſch pats. Atzeros, ka Wigners, lai atweeglinatu ſaweem audſekļeem wiņu uſdewumu, iſgudroja pat ſewiſchku inſtrumentu. Tas ſaſtahwoja no ſchauras, bet garas kaſtes, wirs kuras bija peeſtiprinata weena ſtihga. Uſ inſtrumenta bija atſihmeti wiſi reſonanſi. Wigners inſtrumentu noſauza par **monotardu.** Un teeſcham — dirigenteem, kuri neſpehleja wijoli, ſchis inſtruments bija loti noderigs.

Wigneru Erneſta darbiba Leepajà, Maſkawà, kur tas nodibinaja ſawu fonologiſko inſtitutu, tad atkal Rigà — wiſs tas kaut gan interesants, bet garſch ſtahſts.

Ar Wigneru Ernestu eepaſinos pirms treſcheem dſeeſmu ſwehtkeem. Toreiſ biju neeewehrojama koriſte un mana balſs nebija nekahda ſewiſchkà. Wigners pat neſinajis, kur mani lai eedala, jo, kà man wehlak ſtahſtija, es nederejuſi ne pee ſopraneem, ne pee alteem. Tomehr mana nenoteiktà balſs wiņu bija eeintereſejuſi un wiņſch nodewàs tàs ſkoloſchanai. Lai iſmehginatu, waj no tahdas balſs, kurà neka neeſot, warot kautko iſtaiſit, kà wiņſch teiza. Pehz diwu gadu ilgas mahziſchanàs Wigners man eeteiza peeturetees pee tautas dſeeſmam. Schim padomam ari ſekoju un arween eſmu wiņam par to loti pateiziga. Wigneru Ernests ir mans eedweſmotajs. Tàpat kà wiſi Wigneru ſkolneeki, ari es no wiņa mantoju mihleſtibu uſ mahkſlu un abſolutu dſirdi.

Wigneru Ernests, kà wiņſch pats ſaka, ir weenigais profeſors, kuram profeſora gradu neweens, iſnemot wiņu paſchu, newar peeſchkirt, jo wiņa fonologija ir weenigà paſaulê. Wiņſch buhtu kluwis daudz plaſchak paſihſtams, ja nebuhtu bijis tik lepns uſ ſawu tautibu. Uſ daudzkahrtigeem uſaizinajumeem dotees uſ ahrſemem Wigners arween lepni atbildejis: „Lai ari wini reiſ nahk pee latweeſcheem mahzitees."

Tas, ko Wigners mums wiſeem dewis, paliks uſ paaudſchu paaudſem. Ja par ſawu darbu lihdſ ſchim naw ſaņehmis tahdu atſinibu, kahdu pelnijis, tad iſteikſim to wiņam tagad.

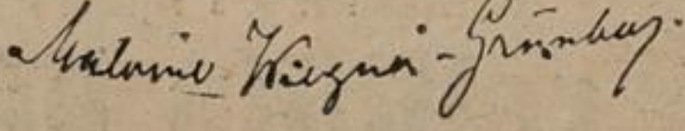

54

neeku gasu aissardsibas kursa islaidums Zitadelê.

ls, Ofche, Broks, Gribowskis, Gallejs, Plahte, Bekers, wirsleitnanti: Kalninsch, Frischmanis, Lepels, Kadikis, Klawinsch, Swihtinsch, ch, Rosenwalds, Nahruns, Balodis, Mateas, Reekstinsch, Dolsijs, Kewetschans, Ratneeks, Antonowitschs, Melbardis, Pumpe, leitnanti: Eidemans, Weldre, Aufjukewitschs, Purinsch, Weinbergs, Apens, Wihtols, Spure, Osolinsch.

Egiptes karalis Fuads atgreeschas.

Mironows Jelg. dſ. b-ba, 3) Ludrikſons Ruhjeenas „Krauſe". Widejâ ſw. 1) Sihmanis ASK, 2) Schteinbergs „Krauſe", 3) Altars „Krauſe". Puskmagâ ſw. 1) Peter-

Wigneru Ernesta 60 gadu pedagogiskàs darbibas jubileja.

Muhsdeenàs, kur nahkuschas modê daschadàs 10 un 15 g. jubilejas, wakar Latweeschu beedribas baltajâ sahlê swineja retu jubileju: wezakà latwju komponista Wigneru Ernesta 60 g. darba swehtkus. Kas gan nepasihst Wignertehwu, wina „Trimpulu" „Strauja, strauja upe tezej'", wina muhscha darbu — metodi par absolutas dsirdes attihstibu. Wezakà paaudse Wigneru pasihst kà zilnitaju, kursch jau latwju nazionalàs atmodas laikâ stahweja nomodâ par muhsu tautas muſikas iskopschanu. Sawâ laikâ Wigneram kà latwju koru dirigentam peedereja pirmà weeta neween parastos konzertos, bet ari leelajos, wispahrejos dseesmuſwehtkos. Wigners nebij no teem darbineekeem, kas gribetu apstahkleem peemehrotees pa kreisi un labi, kadehl tam nebij eespehjams atrast peemehrotu darbu dsimtenê, bet wajadseja strahdat wairak desmits gadus Maskawâ. Kad Wigners beidsot atgreeschas dsimtenê pehz gruhti pahrzeestas slimibas, to sastopam 70. dsihwesgadâ newis paguruschu, bet energisku un darba preezigu. Rosigi strahdajot sawâ fonologiskâ institutâ, Wigners weizis darbu, kam leela nosihme muſikas pedagogijâ.

Wignera jubileja bij pulzinajusi kreetnu teesu wina draugu un zeenitaju. Jubilaram eenahkot, sahlê sapulzejuschees peezelas un ilgeem applauseem to sumina. Dirigentu beedribas wihrukoris, kur dalibu nem tikai paschi dirigenti, braschi nodseed speziali komponetu apsweikuma dseesmu „Agri tawa saule lehza, nekad wina nenoreet", kuras tekstu usrakstijis Teodors, muſiku J. Reinholds. Koris wehl nodseed jubilara 2 dseesmas „Kà Daugawa waida" un „Strauja, strauja upe tezej'". Adwokats J. Kreizbergs nolasa garaku referatu par Wignera darbe gaitam, dsihwi un nosihmi, plaschaki pakawejotees gan pee jubilara jaunibas gadeem Kurzemê, gan latwju muſikas iskopschanâ wehlak Rigâ, gan apluhkojot wina dsihwi Maskawâ un beidsot atkal Rigâ. Kreizberga dsihwos raksturojumus un weiklos salihdsinajumus apwelti applauseem. Tad Wigners publikai rahda sawu fonologiskà institutа audseknu sasneegumus demonstrejot wina absolutàs dsirdes panahkumus. Ar wisai teizamàm sekmem instituta audseknu grupa usmin katru peesistu skanu un nodseed nosauktàs notis. Demonstrejot sawu audseknu spehjas, Wigners skaidri peerahdija, ka wina darbam teizami resultati. Publika jubilaram wairakkahrt sarihko owazijas. Seko wesela rinda apsweizeju. Wignera fonologiskà instituta audseknі apsweiz jubilaru un pasneeds rakstamgalda seltitu krehslu ar liras isgreesumeem. No dirigentu beedribas doz. Klaustinsch zildina Wignera nopelnus un pasneeds albumu. Pateizibu issaka fonologisko kursu skolotaji un pasneeds adresi. Nodod sweizeenus no wina meitam Beatrises un Metas, ari no dehla Leonida, no pehdejà ari jubilejas gadijumam komponeto dseesmu. Ar apsweikumeem nahk no Rigas tautaskonserwatorijas, Rigas latw. beedribas, „Dainas", Latw. jaunatnes saweenibas, Dundagas, Kabiles skolas un Dundagas sadr. beedribas „Wahrpa", apsweiz ari Ahrgals un J. Kreizberga gimene, pasneedsot albumu. Telegrafiski sweizina walsts presidents G. Semgals, Saeimas preekschsehd. Dr. P. Kalninsch, ministru presid. M. Skujeneeks, isgl. ministrs J. Rainis, Latwijas walstskonserwatorija, Skanraschu kopa, Aspasija, Semgales dseesmuswehtku rihz. komiteja, „Bewerinas dseedonis", Esperanto beedriba, Latw. isgl. beedriba, „Dseedonis", „Lira", Latw. kult. weiz. beedriba, „Jaunako Sinu" redakzija, prefekta pal. Simanowitschs, prof. P. Jurjans, K. Brihwneeks, A. Kaulinsch, Muischneka koris, Swahrgulu Edwards, grupa wezo Maskawas draugu, radi no Kurzemes u. z. Beigàs jubilars pateizàs wiseem, kas nehmuschi dalibu wina godadeenâ.

E. Brusubahrda.

Ernesta Wignera 60 gadu darbibas jubileja.

Wakar latw. b-bâ popular. komponists un pedagogs Wigneru Ernests atskatijàs uz 60 nokalpoteem gadeem mahkslas un audsinaschanas laukâ. Jubilejas wakaru eewadija dirigentu kora ispildijumâ jubilara apsweikschanas himna, komp. schim gadijumam no Reinholtza. Pehz tam schis pats koris isjusti nodseedaja jubilara komp. dseesmas: „Kà Daugawa waida“ un „Strauja, strauja upe tezej . . .“ Not. Kreizbergs nolasa referatu, kurâ zildina jubilara nekad neaismirstamo darbu latwju musikas nodibinaschanâ un koru organiseschanâ. Tikai ar skanam nojauscham Wisa deewischkà un neredsamà buhtibu; musika ir zilweka dwehseles isstarojums. To jubilars jau ispratis agrâ behrnibâ un musikas musai palizis ustizigs ari lihds schim. Kamehr Auseklis, Brihwsemneeks, Waldemars ruhpejàs par latwju tautas wispahrejo kulturu, — tanî pat laikâ Wigners latweeschus weda pretim musikas, skanu kulturai, parahdotees jau 3. wisp. dseesmu swehtkos kà pirmais dirigents.

Jubilara nepahrprotamas sekmes ir wina nologiskà instituta nodibinaschana, kahda n neweenâ zitâ walstî. Wina metode, kuru apb no ari ahrsemju musiki, absolutàs dsirdes ee deschanâ ir ta 60 gadu ilgs auglis un neaiss stamais testaments latwju tautai.

Pehz referata fonol. inst. 3. kursa aud demonstreja absolutàs dsirdes peeleetoscà praksê, usnemot wairakus usdotus tonus par augstumâ bes instrumentu palihdsibas. Par jubilars sanehma skalus applausus.

Personigi jubilaru apsweiza fonol. insti audsekņu pahrstahwe, pasneedsot tam kà dah nu apseltitu krehslu; dirigentu b-ba pasne albumu, tàpat fonol. inst. skolotaju kursisti. Personigi apsweiza un krahschņus seedus pasneedsa tautas konserw. direktors, Rigas Latw. b-bas pahrstahwis Osols, Ahrgals, dseedasch. b-ba Daina“, latw. jaun. s-bas Schops u. d. z., Telegrafiski sweizinaja walsts pres., min. presidents, isgl. min. u. d. z. Pehz apsweikumeem jubilars sirsnigos wahrdos pateizàs wiseem par labeem nowehlejumeem.

—ld—

56

Firmà komponista Wiegneru Ernesta darba jubileja

Muhsu firmais musikas pedagogs **Wiegneru Ernests drihsumâ atskatas uf 60 gadu darbibu musikas pedagogijas laukâ.**

Winsch beidsis Jrlawas skolotaju seminaru 1867. g. Pehz tam seschus gadus darbojees kà tautskolotajs Wandsenê, Skrundâ un Snehpelê. 1873. g. Wiegneru Ernests pahrmainija sawu darba lauku un eestahjàs Maskawas konserwatorijâ. Tanî paschâ laikâ tas nodarbojàs kà musikas skolotajs Komisara techniskâ skolâ.

Wiegneru Ernesta pedagogiskà darbiba turpinajusees nepahrtraukti. No 1885.—1893. gadam tas darbojàs Rigâ, bet nahkoschos trihs gadus — Leepajâ. No 1896. g. Wiegneru Ernests pahrgahja dsihwot uf Maskawu, **nodibinot sawu musikas skolu — institutu.** Ar neleeleem pahrtraukumeem Wiegneru Ernests Maskawâ nodsihwoja wisu laiku lihdz pat 1920. g. Winsch darbojàs gan kà klaweeru skolotajs, gan kà teorijas pasneedsejs un ari sawa musikas instituta waditajs.

1920. g. komunisti Wiegneru Ernestu arestè un **kà kihlneeku nosuhtija uf Latwiju.**

Atgreeschotees dsimtenê firmais musikas pedagogs tuhlin nodibinaja sawu **fonologijas institutu.** Schinî eestahdê isglihtojas leels wairums pamatskolu skolotaju, peesawinajotees dseedaschanas pasneegschanas metodes. Wiegneru Ernests pedagogijas darbâ ir **nahzis klajâ ar sawu ihpatnejo metodi, ar kuru eepasinuschees simteem tautskolotaju pee dseedaschanas pasneegschanas sawâs skolâs.** Wiswairak skolotaju tas pulzina sawos wasaras kursos, bet daudz audseknu institutam ir ari seemâ.

Wiegneru Ernesta spalwai peeder ari daudz kompoziziju. Tàpat loti beeschi tas usstahjees kà dirigents. Sewischki leeli nopelni tam bijuschi pee agrako dseesmas swehtku sarihkoschanas.

Neraugotees uf saweem 77 gadeem, winsch juhtas wehl loti spirgts un neatstahj sawu eemihloto musikas pedagogijas darba lauku.

A. K.

Wiegneru Ernests sawâ darba kabinetâ.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3794. / ārk. № 4102

57

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5345.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa

III *šķiru.*

Darbvedis: *Kr. Meņģelis*

0.55

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

57 op

58

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Profesors J ā z e p s V Ī T O L S Latvijas Konservatorijas r e k t o r s.	Sk. Dienesta saraksta.	Lūdz piešķirt ordeņa II šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs
Paraksts

Vispārējo lietu pārvaldnieks
Ierosinātāja paraksts

Sekretārs

59

Apraksts

par ~~Konservatorijas rektora~~

profesora Jazepa V I T O L A dienesta gaitu

Sastādīts ..... 192.... g.

59.

I	II	III	IV
Vārds, uzvārds, kad un kur dzimis, tautība (pavalstniecība), kur, kad un kādu izglītību baudījis, attiecības pret kaŗa klausību	Ģimenes sastāvs un apgādājamo personu saraksts: viņu vārdi, uzvārdi, dzimšanas datumi un attiecības pret ierēdni	Kad un cik ilgu laiku bijis atvaļinājumā	Vai sodīts?
Jāzeps V I T O L S, dz. Valmierā 14/26.julijā, 1863.g., latvietis, Latvijas pilsonis. No 1.septembra 1880.g. līdz 1.junijam 1886.g. studēja Peterpils Ķeizariskajā Konservatorijā, kuras kursu beidzis ar brīvmākslinieka grādu. Kara dienestā nav bijis.	Sieva Anna, dz. Vītol, februarī, 1890.g.		

60

Muzikalā pirmizglītība J e l g a v ā ;
skolotāji - tēvs , ērgelnieks - teorētikis P o s t e l s ,
pianists - vijolnieks R a p p s.
No 1880 gII - 1886 - studijās P e t e r p i l s konservatorijā : viola / prof. V e i k m a n s / 1880 - 81 ;
klavieres / prof. van A r k / 1882 - 83 ;
kompozicijas teorija / prof. J o h a n s e n s , prof. R i m s k i - K o r s a k o w s / 1881 - 86.
Maijā 1886.g. - brīvmākslinieka diploms , zelta medalis.
Konkursa darbs : simfonija e-moll I daļa, arija iz " Boriss Godunovs", koris a capella " Въ минуту жизни трудную "
No 1886.g.II skolotājs , no 1901 - profesors Peterpils konservatorijā. 1911.g.novembrī - Krievu Ķeizariskās Muzikriskās biedribas Peterpils nodaļas goda biedrs ; vārds iekalts marmora tafelē konservatorijas vestibilā. Augstākās pakāpes profesors.
1886.g. 5/ XI op. 1 - Sonate klavierēm - izpildīta krievu simfoniskā koncertā / pianists N. Lavrovs /
No 1894 - 1918 organizē un vada Peterpils latviešu muzikali-sabiedrisko dzīvi : Latv. labdaribas biedribā, Peterpils Dziedāšanas biedribā / koris piedalās V dziesmu svētkos - - pirmā godalga /.
No 1898 / ? / - 1914 " St.Pebersburger Zeitung " muzikas kritiķis.
Līdz pasaules karam - R. L. B. Muzikas komisijas līdzstrādnieks.
Kopš 1922.g. - Skaņrakstu kopas priekšsēdētājs.

Darbi / drukā iznākuši / :

I. orķestrim : Līgo svētki op.4, / 1889 /; Dramatiska uvertira op.21/1896 / ;
7 latvju tautas dziesmas op. 29.b / 1904 /;
Uvertira " Sprīdītis " op.37 /1909 /;
Svīta " Karalis Brusubārds un princese Gundega " op.46/1914
II. korim ar orķestri : Beverinas dziedonis op.28 / 1900 /;
Dziesma op.35 / 1908 /; Legenda / 1924 /; Ziemeļblazma / 1914 /.

III. Vijolei ar orķestri :

Fantazija par latvju tautas dz. op.42 / 1910 /;
Rapsodija par latvju tautas dz. op.39 / 1909; partitura - manuskriptā /.

IV. Kamermuzikai :

Stīgu kvartets op.27 / 1899 /.

V. Klavierēm :

Sonate op.1 / 1886 /; Variacijas par latvjd tautas dz. op.6 / 1892 /; Latv.tautas dziesmas op. 29 / 1901 /; op. 32 / 1904 /; Variacijas - portretejas op. 54 / 1921 /; Carmina / 1922 / ; 49 preludijas ,etides u.c. mazākas kompozicijas; Sonatine op. 63 / 1926 /.

VI. Vijolei ar klavierēm :

op. 2 Melodie un Mazurka / 1887 /; Romance op.15 / 1894 /; Berceuse op.55 / 1919 /.

VI Vijolei ar klav. : Recit op. 14 / 1894 /;

VII. Violončelam ar klavierām : Esquisse op.12 / 1894 /.

VIII. Dziesmas vienai balsīj : op.7, 11, 31, 34, 36, 40, 50, 51, 53, 58, 59, 60, 61, - kopā 75 dziesmas.
240 tautas dziesmas klavieru pavadijumā.

IX. Dziesmas jauktam un vīru korim : / nezinu cik /

X. Tautas dziesmu aranžējumi / nezinu cik /

Manuskriptā palikuši :

Orķestrim : Simfonija mi-min.; Simfonija do-min./manuskripti pa juku laikiem pazuduši /; Skatuves muzika lugām : " Sprīditis ", " Vaidelote " , " Jāzeps un viņa brāli ", " Spēlēju , dancoju ", " Aspazija " u.c. ;
Suite " Dargakmeņi "/1924 /.

" Glinkas " - Premijas : 1905 / Variacijas op.6 / , 1907 / Dramatiskā uvertira /, 1911 / Dziesmas op. 34, 40 / , 1911 / Uvertira " Sprīditis " /.

V	VI	VII	VIII
Alga mēnesī	Dienesta gaita	Kad atstājis, atstādināts, vai atlaists no amata	Piezīmes
	No 1886.g.Peterpils Ķeizariskās Konservatorijas skolotajs /младший преподд./; no 1895.g. - vec. skolotajs /старш.преподд./. 1901.g.iecelts par I grada profesoru. 1911.g.paaugstināts par II grāda profesoru. 1918.g.atvaļinats uz Rīgu. No 15.septembra 1918.g. - 1.janvarim 1919.g.Rīgas Latv. Operas direktors. 20.augustā 1919.g. iecelts par Latvijas Konservatorijas rektoru. No 1.septembra 1919.g. līdz šai dienai nepārtraukti Latvijas Konservatorijas profesors /kompozicijas klasē/ un rektors. 1.julijā 1926.g.apstiprināts par Latvijas Universitates ārštata profesoru mācibas priekšmetā: "Ievads baznicas muzikā."		

Alide Wahne, eewehrojama latwju operdseedataja, ar leeleem panahkumeem weesojas Româ, Milanâ, Neapolê, Bolonjâ u. z.

Blakus pa labi: **Prof. J. Wihtols ar kundsi**, sakarâ ar leelà latwju komponista 40 g. muſikalàs darbibas jubileju (ſkat. tekſtâ).

Sweizinam dſcho mahkſlineeku — latwju muſikas lepnumu Jasepu Wihtolu — 40 gadu darbaſwehtkos.

Antons Austrinſch

Jasepam Wihtolam.

Darba muhſcha darbu ſlawa,
Goda diſchaka wairs nawa.
Sweizot ſkanu wezmeiſtaru
Wehlam ſimtu labwakaru.

Sem peezeem direktoreem.

J. Wihtola.
(Beigas)

Par manu peekto direktoru — ja, kas winu nepaſihſt, ari pee mums, kur winſch tik daſchkahrt gawilem ſanemts un pawadits! Alekſandrs Glaſunows peeder paſaulei; wina darbiba, kà konſerwatorijâ, tà ari ſlawenako ſkanraſchu widû ſen un ſkaſak zildinata, nekà to ſcheit ſpehtu darit, lai ari nopuhletos waiga ſweedros. Winſch ſawâs partiturâs pats uſ mums runà wisdſihwako walodu; un ja ſcheit iſpauſchu, ka uſ wina man weltitàs portrejas laſams: „Mojemu lutſchſchemu drugu" — tad ſtars no ſchìs ſaules gaiſchi eeſpihd ari manâ muhſchâ. Paldees Tew, draugs, par ſcheem wahrdeem! Paldees par uſtizibu kopſch tſchetrdeſmit gadeem — Tew es wajadſigs nebiju, tomehr Tu mani glahſtiji...

Newaru noſlehgt ſcho ſkizi, nepeeminejis diwus manus „karjeras glahbejus".

Sahku konſerwatorijâ kà altiſts-bratſchas ſpehletajs; Dawidows man iſurba ſcho zaurumiņu konſerwatorijas ſeenâs, zitadi man gan bija atgreeſtees uſ Jelgawas muhreem — naudas nebija ko par konſerwatorijas mahzibu makſat, wakanze tika man mahkſligi radita. Bet romantiſkais, „muhſchigàm eefnam" apbalwotais inſtruments atraidija manu mihleſtibu: pats jutu, ka paſpehleſchu. Pehz pusotra gada ſtudijam mani eerakſtija kwarteta klaſê. Mozarta kwartets Ja-majeur: atweeglinats uſelpoju — labs draugs jau no Jelgawas barona Krüdenera laikeem. Auers ſtahw aiſ manis. Deſmit taktis laimigi weizu; bet ſcheit negaidits „knipſis" no Auera ihkſchka un treſchà pirkſta, un mans lozinſch kaktâ. Wisſliktakâ kreewu walodâ dſirdu: „wi chatite igratj kwartet, i wi ne ſnait kak derſchatj ſmitſchok!" Mana bratſchiſta karjera beigta.

Teoriſkais klaweeru eksamens van Arka klaſê. Spehleju ſem jebkahdas kritikas: kad van Arks klaht — winſch rupjibas ſinâ ſit wiſus rekordus, pa gadu winam wismaſ trihs prahwas ar ſkolneekeem, apwainoſchanas wahrdu dehl — kad winſch klaht, tad preekſch azim redſu tikai melnu miglu, kahja pedala neatrod. „Brihnums", ſaka Johanſens (direktora weetneeks; Dawidows atwakinajumâ), „brihnums — teorijâ winſch eet ſpihdoſchi!" „Nu tad lai paleek pee teorijas", teiza ihſu reſoluziju van Arks. — Abi mani wehlakee kolegi un labee draugi, dſirdot no manis, ko wini man padarijuſchi, apgalwoja, ka tikai wini eſot iſglahbuſchi manu karjeru. Laikam tà buhs bijis.

Jaſeps Wihtols — Latwijas konſerwatorijas rektors un profeſors.

Jaſeps Wihtols ir weena no wiſſpilgtakajàm latweeſchu mahkſlineeziſkajàm perſonibam. Wiſos daudſajos walſts un ſabeedriſkajos amatos, lai to peenahkumi buhtu ſchahdi waj tahdi, Wihtola darbâ weenmehr atſpogukojas wina mahkſlineeziſkà daba. No paſchas konſerwatorijas dibinaſchanas deenas 1919. g. lihdſ pehdejam laikam Wihtols iſpilda konſerwatorijas rektora peenahkumus un wada ſpezialteorijas (kompoſizijas) klaſi. Rektora amats uſlika tam atbildigas administratiwas funkzijas, profeſora darbs praſija pedagogiſkas ſpehjas, bet tà weenâ, kà otrâ weetâ Jaſepa Wihtola darbam rakſturigu ſihmogu uſſpeeſch wina mahkſlineeziſkais gars.

Mahkſlineeks grib buht brihws kà putns. Tam gruhti peenemami wiſadi noteikumi un reglamenti. Sawos lehmumos un ſawâs darba gaitâs tas mihl klauſit tikai ſawai pahrleezibai, ſawai ſpahrnotai, idealai domai. Mahkſlineeks reti kad ir lihdſ galam noſwehrts, zaur un zauri apdomigs un nepahrſteidſigs praktiſka darba daritajs. Impulſiwà, atſauzigà, idealiſtiſki noſkanotà mahkſlineeka daba deeſgan beeſchi pawedina to uſ ſoleem, kuri dſihwes wehſajai ihſtenibai naw peelahgoti. Schìs mahkſlineeka ihpaſchibas war ſaſkatit ari Wihtola — rektora darbibâ. Daka konſerwatorijas ſkolotaju wairoja rektoru patwaldneeziſkàs teekſmês un waras kahrê. Bet ta bij waldiſchanàs. Ja weens-otrs Wihtola-rektora ſolis un wahrds uſ tahdàm domam warbuht wareja wedinat, tad pamatos tur nebija ne patwaldneeziſkums, ne waras kahre, bet impulſiwa mahkſlineera ſawdabiba, neprafchana un newareſchana peemehrotees wiſpahrejàm normam un dſihwes konwenzionalismam. Ne par welti Wihtols-rektors tik augſti zeena praktiſkà, apdomigà Paula Jofuus dſihwes gudribu un tik nelabpraht ſchkihràs no ta kà no pror^ktora.

Bet ar tihri mahkſlineeziſku aiſrautibu un ſajuhſmu Wihtols pilda ſawus rektora peenahkumus. Weenmehr dſihws, darbigs, jautrs un atjautigs, tas ar apbrihnojamu pazeetibu iſtur daudſàs un garàs daſchadu pedomju un komiſiju ſehdes, garajà eksamenu laikà no rihta lihdſ wakaram ſehſch klaſê un wada nogurdinoſchos ſkolneeku eksamenus, neatmeſdams ari ſawas kahrtejàs ſpezialteorijas ſtundas, kuràm daſchkahrt laiks atleek tikai wehlà nakti. Pret audſekneem weenmehr taiſnigs, labwehligs, kamdehl katra eksaminanda wehleſchanàs ir, kaut tikai rektors ari buhtu eksamenà klaht. Pedagogu iſwehlê Wihtolu wadijis weenigi pareiſais leerderibas prinzips: zik ſpehjigs ir pedagogs jaunu mahkſlineeku weidoſchanà.

Tahda eewehrojama mahkſlineeka un labàs tradizijàs iſauguſcha pedagoga (ſlawenajà Peterpils konſerwatorijà) wadiba muhſu jaunajai muſikas augſtſkolai ſagahdaja to autoritatiwo ſtahwokli Latwijas muſikas dſihwê, kuras tai zìnadi truhkſtu. Schehl tikai, ka rektora un pedagoga amats atrauj profeſoru Wihtolu gandrihſ pilnigi no radoſchas mahkſlineeziſkas darbibas.

Ari ſawà pedagogiſkajà darbâ Wihtols ir wairak mahkſlineeks, nekà ſkolotajs. Tas nemihl garas lekzijas un gudrus prahtojumus, daſchlabu reiſi ir pat par daudſ ſkops ar aiſrahdijumeem uſ warbuhtejàm kluhdam uſdotajà darbâ, ne katreiſ gluſchi ſkaidri un nepahrprotami formulè ſawas domas par atkauto un neatkauto, ne weenmehr ir peeteekoſchi pakahpeniſks un ſiſtematiſks ſawos paſkaidrojumos un uſdewumos u. t. t. Bet ſchahdus pedagogiſkas dabas truhkumus profeſora W. ſkolneeki ſahpigi ſajuſtu tikai tad, ja tos ar augleem neatſwehrtu wina eedweſmojoſchi mahkſlineeziſkà perſoniba. Winſch ſawus ſkolneekus wada ne kà ſauſs techniķis un teoretiķis, bet kà radoſchs mahkſlineeks, kurſch dſihwi iſjuht katru ſkolneeka uſrakſtito taktì; meklè tajà muſiku, ne techniku ween; preezajas i par ſukigu konſonanzi, i „ſtingru" diſonanzi, ja tàs ir wajadſigà weetà un laikà; weebjas un duſmojas par maneerismu un originalitates meklejchanu beſ eekſchejas nepeezeeſchamibas. Mahkſlineeziſka gaiſchredſiba palihdſ Wihtolam pareiſi uſſwert katra audſekņa ihpatnibu, kuru tas nekad nenomahz, bet attihſta un iſkopj, zik to atkauj mahzibas gaita un laiks konſerwatorijâ. Tamdehl Wihtola ſkolneeki nekad naw „pehz weena leeſta drahſti", bet katrs ar ſawu ſeju. Schi gaiſchredſiba nelauj eeſtigt Wihtolam ari nedſihwà akademiſmâ un aplarot katru jauninajumu un radikalus iſteikſmes lihdſekļus ſawu ſkolneeku muſikâ. Kà mahkſlineeks tas pareiſi nojauſch, kur runà ihſts talants, lai ari „retwoluzionaru" walodu, kur moderns ſchwauksts. Luhk, kà iſſkaidrojama parahdiba, ka ſtarp „ſtingrà klaſika" Wihtola ſkolneekeem tik daudſ muſikas modernistu, pat wisradikalako (Prokofjews). Profeſora Wihtola interesantàs, weenmehr omulibas un aſprahtibu bagatàs ſtundas katrs wina ſkolneeks labpraht atzeras. Tajàs radoſchs mahkſlineeka gars apauglo talantu un weido to uſ pilnibu. Schi dſihwà un dſihwinoſchà gara preekſchâ mehs, prof. Jaſepa Wihtola ſkolneeki, pateizibâ noleezam ſawas galwas.

J. Graubinſch.

Prof. Jaseps Wihtols 40 gadu darbibas jubilejâ.

Mehs sawâ wehl ihsajâ musikas wehsturê waram usskaitit diwus jau mirusscho musiku wahrdus, kureem Latwija ustizejàs sawus musikas dsihwes liktenus wisâ pilnibâ. Pirmais no teem ir Jahnis Zimse, bet otrais Jurjanu Andrejs. Wini weidoja muhsu musikas dsihwi kà nu kurais prata un kà toreisejee apstahkli to atlahwa. Kahdi tad bij apstahkli? Wisas muhsu musikas dsihwes pamats un galwenais faturs toreis bij kori. Bij ari diwi, trihs solisti, bet pastahwiga orkestra nebij neweena. Dseesmas un atkal dseesmas korim un solo balsij bij waldoschàs. Jurjanu Andrejs gan rakstija ari daschas instrumentalkompozizijas. Bet winàs truhkst ihstàs eekschejàs organiskàs formas sajuhtas, schis kompozizijas nospeesch wehrdsiskàs teekstmes peepildit kahdas nedsihwas schablonas. Tanî brihdî us muhsu musikas dsihwes skatuwes parahdas Josefs Wihtols un wisas zeribas, wisa ustiziba pahreet wina rokâs. J. Wihtolam jau waj paschâs pirmâs kompozizijâs juhtama teekstme pehz harmoniju un formu swaigumu, pehz formas spirgtuma. Waj schee nebij tee pirmee un galwenee faktori, kas sawâ laikâ wehl 1886. gadâ pianistu prof. Lawrowu eeinteresseja tiktahl, ka winsch eestudeja J. Wihtola klaweeru sonati op. 1 un spehleja to kahdâ konzertâ? Tas, sinams, bij preeksch muhsu J. Wihtola laimigs brihdis, sewischki ja atzeras, zik daudsi jauni komponisti ikgadus nebeidz konserwatorijas un zik daudsas winu sonates paleek galigi neeewehrotas. Paschâ sawas komponista darbibas sahkumâ J. Wihtols peegreesch wehribu ari muhsu musikas ihpatnibai un sewischki muhsu tautas dseesmu meldijam. No scho meldiju musikalàs buhtibas J. Wihtols smek eerosmi loti smalkeem rafineteem harmoniju audeem, smek eerosmi wairakàm leelaku formu kompozizijam. To tedsam jau paschâ sahkumâ (Simfoniskà skanu dseja „Lihgo", Wariazijas par „Ej saulite drihs pee Deewa" u. z.), to ari wehlak (Fantasija par latw. tautas dseesmam wijolei ar orkestri, Swihta orkestrim par latw. tautas dseesmam u. z.). Tee diwi zeki weens zaur otru wihdamees ir galwenee dsinejspehki J. Wihtola kà komponista darbibâ. Pirmais: meklet wispahr ik azumirkli spirtu isteikšmi un pehz winas teezotees rast interesantas modulazijas un weenmehr kompaktu, konzentretu formu. To wehrojot, schkeet, ka J. Wihtols it kà wisu muhschu meklè tos dahrgakmenus, kurus wehlak ari usraksta („Dahrgakmeni" sauzàs weena no pehdejàm J. Wihtola orkestra kompozizijam ar ismekletàm harmonijam un loti sabeesinatu formu). Otrais zelsch: saklausit muhsu tautas dseesmu meldiju wijumos un ritmos smalkas, ismekletas un weenmehr loti raksturigas harmonijas un no winàm eerosinats weidot brihscheem ari originelus formu wehreenus. Schee J. Wihtola meklejumu zeli loti eeinteresseja kreewu eewehrojamakos musikus, kuri beeschi usweda J. Wihtola orkestra darbus iszilus simfoniskos konzertos, godalgoja daudsus J. Wihtola darbus un tizams, eerosinaja ari Belajewa isdewneezibu apgahdat waj wisus J. Wihtola darbus. Un ja peeminesim to kreewu musiku wahrdus, kuru saimê ari J. Wihtols waj wisu muhschu ir darbojees, tad redsesim, ka tee ir loti nopeetni wahrdi. Lai atceramees tikai Dawidowu, Antonu Rubinschteinu, Rimski-Korsakowu, Ladowu, Glasunowu u. z., tad redsesim, kahdas nopeetnas musikalas kulturas widû audsis un weidojees J. Wihtola talants. Mehs tadehk bijàm ari preezigi, kad J. Wihtols 1918. gadâ reis galigi pahrzeloja us Rigu un sahka darbotees kà musikas dsihwes organisetajs un pedagogs. Lihds tam laikam J. Wihtols tikai wasaras wareja pawadit Latwijâ, kur nehma dsihwu dalibu Rigas latw. beedribas musikas komisijas rihkotajos rudens konzertos un redsamâ weetâ bij ari wisos wispahrejos dseesmu swehtkos. 1918. g. atgreesees galigi dsimtenê, J. Wihtols ir pusgadu tikko dsimuschàs Nazionalàs operas direktors. Jau 1919. gada rudenî J. Wihtolu usaizina organiset walsts konserwatoriju, kurâ winsch wehl lihds schai deenai darbojas kà direktors un spezialàs kompozizijas klases waditajs.

J. Wihtols dsimis 1863. gadâ 11. julijâ Walmeerâ. Drihs pehz tam J. Wihtola wezaki dsihwo Jekabmeestâ, bet wehlak W. tehws peenem skolotaja weetu Jelgawas realskolâ. Jelgawâ tà tad J. Wihtols galwenokahrt pawada sawu behrnibu. Te sanem ari sawu pirmo musikalo (pee Rappa un Punscheka) un wispahrejo (realskolâ) isglihtibu. Jelgawâ J. Wihtols musikâ mahzàs ari daudz ko no Nikolaja Alunana. 1879. gadâ J. Wihtols pabeidz Jelgawas realskolas kursu un rudenî eestahjas Peterpils konserwatorijâ. Te, lai dabutu brihwskolu, J. Wihtols wispirms eestahjas alta klasê, bet kad winam klaweeru spehlê, ne alta spehlê naw sekmes, tad eestahjàs spezialàs teorijas klasê un iskuhnajàs par komponistu. Kompoziju J. Wihtols studè pee Johansena, Rimski-Korsakowa u. z. un pabeidz Peterpils konserwatoriju ar selta medalu 1886. g. J. Wihtolu tuhlit saista pee konserwatorijas kà pasneedseju wispirms obligatoriskàs teorijas klasês, bet 1908. g. pehz Rimski-Korsakowa nahwes, kà formu klases waditaju. 1900. gadâ Peterpils konserwatorija J. Wihtolam peeschkir profesora grádu. Peterpils konserwatorijâ J. Wihtola skolneeki ir muhsu tagad pasihstamee musiki A. Abele, J. Sahlits, H. Ore, T. Reiters u. z. Ari daschi loti eewehrojami kreewu musiki, kà peem., pasaulslawenais S. Prokofjews ir J. Wihtola skolneeki. Jaunu komponistu saimiti J. Wihtols isaudsinajis jau ari muhsu mahjàs darbojotees. Peterpilî dsihwodams, J. Wihtols darbojees ari kà latwju sabeedrisks darbineeks. 13 gadus bijis Peterpils latw. labd. beedribas kora wadonis un pehz tam 10 gadus kà Peterpils wahzu dseed. beedribas „Liedertafel" dirigents. 19 gadus prof. J. Wihtols darbojees wahzu awisê „St. Petersburger Zeitung" kà musikas kritikis un rakstijis par Peterpils musikas dsihwi ari wahzu musikas schurnalâ „Neue Musikzeitung". Mas J. Wihtols rakstijis latwju walodâ. Totees wairak tam kompoziziju, totees leela wina nosihme muhsu musikas dsihwes praktiskâ isweidoschanâ. Leels paldees J. Wihtolam schodeen wina 40 gadu darbibas jubilejâ par wisu padarito darbu. Leelu teesu mums J. Wihtolam japateizas ari par to, ka muhsu musikas dsihwe tagad rit pilnigi modernu gaitu, ka mums ir Nazionalà un Leepajas operas, ka ir walsts un tautas konserwatorijas, ka ir simfoniks orkestris, kamermusikas ansambli, preekschsihmiai kori u. z. Wisam tam J. Wihtols ir ihstais gahdigais krusttehws.

Julijs Sprogis.

Prof. J. Wihtola 40 g. jubileja.

Wislaimigakais no muhsu komponisteem un wispahr musikeem nupat swin sawu 40 gadu darbibas jubileju. Pehz wezà stila 18. nowembrî 1886. gadâ Peterpilî kahdâ simfoniskâ koncertâ profesors Lawrows ispildija J. Wihtola tikko drukato, Rimski-Korsakowam weltito klaweeru sonati, op. 1. No schis deenas ee-preekschejâs jubilejâs ari mehdsa skaitit jubilejas deenu. Mehs sinam, ka ikgadus Kreewijas konserwatoriju beidsa daudsi jauni komponisti, daudsi rakstija ari klaweeru sonates, tomehr schinî koncertâ israhdijàs, ka muhsu J. Wihtols bij weens no laimigakajeem. Loti daudz nosihmeja tas, ka stingrais Rimski-Korsakows peenehma J. Wihtola weltijumu un ka J. Wihtols schinî pat gadâ beidsa konserwatoriju ar selta medali. Tomehr wehl leelaka nosihme bij tam, ka eezeenitais profesors Lawrows seedoja laiku, eestudejot gluschi jauna komponista darbu. Pehz tam J. Wihtola darbiba noriteja eedomigo wahzu un labsirdigo kreewu aprindâs. Pateizotees no wezakeem mantotai garschai un dsihwes taktam, J. Wihtols gahja te sawâ karjerâ leeleem soleem us preekschu, lihds beidsot Peterpils konserwatorija to eezehla par goda profesoru.

Josefs Wihtols dsimis Walmeerâ 14. julijâ 1863. gadâ. Josefa Wihtola tehws, Jahnis Wihtols bij skolotajs papreeksch Jekabmeestâ, tad Jelgawas realskolâ kur ari Josefs Wihtols baudijis pirmo isglihtibu. Ari musikâ J. Wihtols mahzas wispirms Jelgawâ pee Rappa un Postela pasihstamà koraku grahmatu sastahditaja. 1880. gada rudenî J. Wihtols dodas us Peterpili un eestahjas konserwatorijâ. Te wispirms, lai dabutu brihwskolu, winsch eestahjas wiolas (alta) klasê, bet wehlak, pehz pusotra gada pahreet spezialteorijas klasê. Pee prof. Johansena J. Wihtols studè harmoniju un kontrapunktu, bet wehlak pee Rimski-Korsakowa instrumentaziju, formas mahzibu un brihwo komposiziju.

Wehl tikai konserwatorists buhdams, J. Wihtols darbojas jau Peterpils latweeschu aprindâs kà sabeedrisku un kulturelu ideju paudejs. Tàpat jau sawâs paschâs pirmâs komposizijâs kà peem., simfoniskâ skanu dsejâ „Lihgo", J. Wihtols apstrahdà latwju tautas

dseesmu motiwus. Latwju tautas dseesmu motiweem J. Wihtols atradis wisbagatako un ismalzinatako tehrpu. Tadehl wina ar Glinkas premiju godalgotàs „200 latwju tautas dseesmas ar klaweeru pawadijumu" paliks muhsu musikâ kà muhschigs aizinajums atrast zelus, kà sakauset muhsu ihpatnejo kulturu ar tagadejà laikmeta musikas attihstibas lihmeni. Josefs Wihtols pirmais mahza muhsu musikus runat ihsti eiropejisku walodu. Weenalga, waj korim, orkestrim, solo balsij, klaweerem, wijolei, waj stihgu kwartetam, rakstot tas weenmehr prot atrast ihsto sakturu. J. Wihtola musikâ wiss ir skanigs un pee tam instrumenta un komposizijas raksturs reljefi isweidots. Muhsu modernee musiki A. Ahbele, J. Sahlits, H. Ore un T. Reiters jau Peterpils konserwatorijâ bij wina skolneeki. Ari muhsu mahjàs J. Wihtols isaudsinajis jau weselu komponistu saimiti. J. Wihtola daudzo skolneeku — sweschtauteeschu skaitâ ir ari tagad pasaulslawenais kreewu modernists S. Prokofjews u. z. J. Wihtola weenmehr spirgtais talants audsis un weidojees brihnum labwehligâ apkahrtnê. Lai minam tikai Antonu Rubinschteinu, Sch. Dawidowu, Rimski-Korsakowu, Borodinu, Z. Kui, J. Wihtola wismihlako draugu Ladowu un zitus wiseewehrojamakos kreewu musikus un komponistus, ar kureem J. Wihtols ilgus gadus bijis tuwâ draudsibâ un ar kureem kopâ darbojees Peterpils konserwatorijâ.

Pee Peterpils konserwatorijas J. Wihtolu kà mahzibas spehku saistija jau 1886. gadâ. Te J. Wihtols wispirms wada obligatoriskàs teorijas klases, bet pehz Rimski-Korsakowa nahwes 1908. g. J. Wihtolu usaizina kà spezialàs formu un brihwàs komposizijas klases waditaju. Peterpils konserwatorijâ J. Wihtols darbojàs wairaku direktoru laikâ. Sahkot ar Dawidowu un Rubinschteinu un beidsot ar winam wehl tagad tuwo draugu A. Glasunowu. Peterpilî dsihwodams, J. Wihtols 19 gadus strahdajis kà eewehrojams musikas kritikis pee „St. Petersburger Zeitung". Par Peterpils musikas dsihwi J. Wihtols rakstijis ari Stutgartê (Wahzijâ) isnahkoschâ musikas schurnalâ „Neue Musikzeitung". Wairak gadus winsch wada ari Peterpils wahzu dseedaschanas beedribas „Liedertafel" kori. Bet no 1894.—1906. gadam J. Wihtols wadija Peterpils latw. labdaribas beedrib. kori un wairakus gadus bijis ari schis beedribas preekschneeks. Wisu laiku J. Wihtols darbojàs ari Rigas Latw. beedr. musikas komisijâ. Katru wasaru winsch ir dsimtenê un nem dsihwu dalibu Rigas latw. beedribas musikas komisijas rudens koncertos. J. Wihtols ir redsamâ weetâ ari wisos wispahrejos dseesmu swehtkos. Rudenî 1918. gadâ J. Wihtols pahrnahk pawisam us Latwiju un pusgadu ir Nazionalàs operas direktors. Jau nahkamâ rudenî 1919. g., J. Wihtolu usaizina organiset walsts konserwatoriju, kurâ winsch wehl lihds schai deenai darbojas kà direktors un spezialàs komposizijas klases waditajs. J. Wihtola leelakee darbi gandrihs wisi isnahkuschi Belajewa apgahdibâ Leipzigâ. Tikai „200 latwju tautas dseesmas ar klaweeru pawadijumu" un wehl daschas dseesmas un klaweeru komposizijas isnahkuschas ari P. Neldnera apgahdibâ. Wisâ drihsumâ drukâ isnahks Zimmermana (Rodes) apgahdibâ sonatine klaweerem un daschas solo dseesmas.

Tagad prof. J. Wihtola 40 gadu darbibas jubilejas gadijumâ waram schim peedsihwojumu un sinaschanu bagatam musikim un eewehrojamam komponistam no wisas firds isteikt pateizibu par wina padarito darbu wisâ muhsu

Muhſu muſikas leelmeiſtars prof. J. Wihtols ſawu ſuminataju widû Nazionalâ operâ.

Prof. Jaſepa Wihtola jubilejas ſwinibas

wakar Nazionalâ operâ iſwehrtàs par plaſcheem juhſmigeem ſwehtkeem. Par jubileju ſabeedribâ bij tik leela intereſe, ka jau daſchas deenas eepreekſch wiſas biletes operâ bij iſpirktas. Ceraduſchàs daudſas organiſazijas gan no Rigas, gan no zitàm pilſehtam un laukeem, lai apſweiktu latwju leelo ſkanumeiſtaru. Jubilaram ſahlê eenahkot un noſehſchotees ihpaſchi dekoretâ loſchâ (pirmà balkona widû) publika juhſmigeem applauſeem winu apſweiz. Naz. operas plaſchà eſtrade pilna dſeedataju, kopſkaitâ 700. Konzerta programâ tikai Wihtola kompoſizijas. Pirmais dſeed jaukts koris P. Joſuuſa wadibâ un ſkanas pluhſt ſpehzigi, ſajuhſminot klauſitajus. Kà arween, omuligi dſeed latwju tautasdſeeſmas M. Wigner-Grinberge un publikâ atrod peekriſchanu. Ar Wihtola ſolodſeeſmam uſſtahjas A. Benefelde un iſteikſmigi nodſeed „Swejneezes dſeeſmu" un zitas. Ar ſolodſeeſmam nahk ari A. Kaktinſch un P. Sakſs, dſihwi atſkanodami gan jubilara jau paſihſtamas meldijas, gan ari tikko komponetàs. Konzertmeiſtars A. Behrſinſch noſpehlê 2 wijolkompoſizijas, P. Schuberts — wariazijas par temu „Ej, ſaulite, drihſ pee Deewa". Dſeed ari apweenoti wihrukori, bet ſewiſchki wareni iſſkan Reitera wadibâ jaukta kora nodſeedatà „Maſs awots kalnâ zekas"; ta jaatkahrto.

Seko gara rinda apſweikumu. Wiſi ſilti jumina leelo meiſtaru. Paſneedſ daudſ krahſchnu lauru wainagu ar lentam, pukes un zitas atſinibas balwas. Pirmà apſweiz jubilejas rihzibas komiteja un paſneedſ albumu ar fotogr. uſņehmumeem. Konſerwatorijas padome zildina Wihtola nopelnus konſerwatorijas iſweidoſchanâ un paſneedſ kuweru ar naudas balwu. Naz. operas ſolodſeedataju beedriba paſneedſ lauru wainagu, bet operas direkzija — albumu ar perſonala fotogr. uſņehmumeem. Operas orkeſtris paſneedſ kriſtala karafi, konſerwatorijas audſekni — galda pulkſteni, bet bijuſchee ſkolneeki portfeli. Lauru wainagus paſneedſ „Jaunako Sinu" redakzija, Naz. teatris un rakſtneeku rodbeedriba. „Latwis" welta peeminas albumu. Seko wehl daudſ ſkaiſtu ſeedu un pelnitu zildinajumu no apm 50 runatajeem. Jubilars pateizàs wiſeem par parahdito uſmanibu un ſirſnibu. Saņemts ap 300 telegrafiſku apſweikumu no Latwijas walſts un Saeimas preſidenteem, paſihſtameem latwju kulturas un ſab. darbineekeem, miniſtreem u. z. **Jubilaram peeſchkirts 2. pakahpes Trijuſwaigſchņu ordenis,** ar kuru tas bija redſams ſawâ godadeenâ. Telegrafiſki ſweizina kà draugu un eewehrojamu komponiſtu Glaſunows no Peterpils, tàpat Peterpils un Kaunas konſerwatorijas, igaunu komponiſti M. Saars un J. Awiks, ſomu komponiſts Melartins, pianiſts L. Kreizers no Berlines, Arturs Lemba no Reweles, prof. Nalbandjans, komp. Tſcherepnins, Amſiteatrows un daudſ zitu.

Jubilaram par godu bij ſarihkots godameelaſts Wirſneeku klubâ, peedalotees apm. 200 perſonam. Bij eeraduſès gandrihſ wiſa redſamakà latwju kulturas ſaime; truhka gan politiku un ofizialo perſonu — bet ſaſkanai un omulibai tas nekaiteja. Jautras, atjautigas runas jauzàs ar dſeeſmam lihdſ rihtam. Garakâ runâ atſihmeja prof. Wihtola nopelnus Reweles konſerwatorijas pahrſtahwis Ramuls. Iſſuſtos wahrdos weeſeem pateizàs prof. Wihtols — weenmehr ſchirgts, aſprahtigs, dſihwespreezigs. Lai ſchis gaiſchais gars leelo mahkſlineeku ſpahrno ari weenmehr turpmak!

——

Prof. Jasepu Wihtolu,

sakarâ ar wiņa 40 g. mahkslineezisko un paidagogisko darbibu, pagahjusho treschdeen konservatorijâ godinaja darba beedri un audseknı. Sirmo meistaru juhsmigeem aplausem sanem pahrpildità sahle, bet koris P. Josuusa wadibâ sweig jubilaru ar Kalnina „Dsimteni". Garâ programâ kà pehrles rindojàs leelà dseesmineeka darbi, kurus zits pehz zita nes preekschâ konservatorijas audseknı. Pats meistars wehrigi klausas sawâs skanu wijâs, domà, atzeras kad un kahdos apstahkkos katra ta radita, sawihta. Daschu dsird pat pirmo reisi, jo daudz ir strahdats, daudz darits un padarits schajos 40 garajos gados.

Atskan gaischee, pawasarigee „Saules swehtki". Teem seko Andante elegiazo un finals no stihgu kvarteta, wesela rinda prelides un etides, swehtswinigà „Ave Maria", mihkàs „Behrnu dseesmas" un wezà dseesma jaunàs skanàs — „Ej' saulite, drihz pee Deewa" — flawenàs wariazijàs. Te newaru neatsihmet Marinas Kahrklinas, wariaziju atskanojas, weeglo techniku, daiko toni un mihksto peesiteenu, kà ari musikalo preekschnesumu. Pauka Schuberta skolneeze. Newaru neminet ari „Skizi" wiolontschelam, kuru daudz spehlejuschi wisi eewehrojamakee tschellisti — schoreiz to atskanoja A. Birkmanis. Tahlak — „Wiknu dseesma", kuras bangàs reti kad war weenaldsigi noklausitees, tik daudz te nemeera, bet reisè wihrischkigas drosmes. To atskanoja Emika dehls, Wolfgangs Dahrsinsch, kura turpmakajàm mahkslas gaitam war droschi tizet. Ari Jahnis Norwilis bija laimigi eedsihwojees „Schuhpka dseesmas" aijàs un as-dur walscha kaprisàs skanu wirknès. Daikajam un elegantam „Amarilli stahstam" un „Seemswehtku dseesminai" sekoja skanoschas „Portrejas-wariazijas", kurâs Wihtols kà dsihwas ussihmejis sawu kolegu-pianistu mahkslineezisskàs sejas. Tàs sawukahrt laimigi kopeja apdahwinatais Wiktors Babins. „Teizi, teizi walodina", „Puht wehjini" un „Trihs meitinas leelijàs", nobeidsa programu. Leelijàs un dseedaja gan tikai diwas — Krampule un Mednis Olga, bet treschà bija katrâ sinâ jausluhko par Robertu Sommeri. Lai peedod man jaunee mahkslineeki, ja neesmu atsihmejis wisu wahrdus — neatzeros, jo programu, kur tee ir mineti, kahds tuws pasina netihschcham patureja sew kà muhschigu peemiņu.

Beidsot, peenahza ari pascha meistara kahrta. Bija jakahpj us estradi. Te wiņa tuwakais darba beedrs, prorektors P. Schuberts, pasneedsot balwu, ussakaitija wisus leelà jubilara „grehkus", sahkot ar komponeschanu, zitus komponet mahzischanu un preekschsihmigu nama tureschanu. Tos peedewa, par teem preezajàs wisi klahtesoschee un wehlejàs lai wehl ilgi, ilgi tee turpinatos. Audseknu padome un komp. klases skolneeki, sawa preekschsehdetaja un iswehletà personàs, pasneedsa jubilaram seedus un, tàpat kà prorektors, weltija mihkus atsinigus wahrdus.

Wispahr, wakaram bija interns rakstturs un newiltotà sirsniba, kas isskaneja schajas nedaudsajàs runàs, leezinaja, ka konservatorija pehz nesenàm nesaskanam, pateesi sadewusees rokas kopejam darbam un apsin ka mums ir tikai w e e n s Wihtols — leels mahk neeks, leels skolotajs, leels zilweks!

J. Zihrulis.

Māksla.

67

Profesora Jāzepa Vītola

40 gadu makslinieciskās darbības jubileju šodien atzīmē mūsu muzikas augstskola. Cenījamā darbinieka lieliem panākumiem veltītie ilgie darba gadi darījuši viņa vārdu pazīstamu nevien pie mums un Krievijā, bet tāļi uz vakariem un aizjūras zemē — Amerikā.

Kā izveidojās viņa talanta skaistuma iešūpotie darbi? Kāds bija viņa dzīves ceļš? Suminātmie mums kļūst daudzkārt mīļāki, ja zināmas top viņu gaitu cīņas un uzvaras.

Prof Vītols dzimis 14. jul. 1863. g. Valmierā, kur viņa tēvs bija skolotājs. Vēlāki viņš pārliet uz Jelgavu, uu še, realskolā, Jāzeps bauda savu pirmo vispārejo un muzikalo izglītību. (Postels un Rolps). Še Vītols dabūn dažu labu ierosinājumu, kas pavairo milestību uz muziku un pamudina nodoties tās speciālām studijām. 1880. g. V. iestājās Peterpils konservatorijā kā stipendiats prof. Veikmaņa alta klasē. Apmeklējis ari prof. Arka klavieru klasi. Bet viņa talants varēja izpausties vairāk radošā darbā. Dažādi starpgadījieni spiež V. atmest alta un klavieru studijas un iestāties kompozicijas klasē. V. studē harmoniju, kontrapunktu un fugu pie Johansena; instrumentaciju un brīvo kompoziciju pie Rimski-Korsakova. Darbs sekmējas un pēc konservatorijas beigšanas (1886. g.) V. uzaicina kā obligatoriskās teorijas pasniedzēju pie konservatorijas. Tur sākas V. pedagoģiskā un māksliniecisķā darbība. Iespaidu bagātā un idejas ierosinojošā apkārtne: personigs tuvums ar krievu redzamākiem skaņu meistariem, jaunā māksliniekā kristalizēja tās skaņu pērles, ko mēs gūstam ar viņa darbu atskaņojumiem 38 gadi tādā kulturas centrā, kā Pēterpils, nesa novērojumu bagātam darbiniekam nevien morali ku, bet ari cieņas vaiņagotu gandarījumu — bij. Ķeizariskā Muzikas biedriba viņu iecej par goda biedri un viņa vārds to iekalts marmora plāksnē konservatorijas vestibilā. Pēc R. Korsakova nāves Vītols va ja kompozicijas klasi.

Ar mūsu operas nodibināšanos, V. uzaicina uz Rīgu par tās direktoru. Še sākās V. paidagoģa darbība dzimtenē, un ar mūsu konservatorijas dibināšanu, V. ir nepārtraukti par tās rektoru.

Ar latvju tautu Vītolu saistījušas nepārraujamas saites. Lielākos muzikas notikumos Vītolu redzam kā aktivu dalībnieku. Vai tie bija R. L. B rudens koncerti, vai iepriekšējie dziesmu svētki, visur Vītols viņu vidū, veido un pulcina mūsu muziķus uz kopdarbību; kuplina tautas dziesmu pūru, atvezdams līdzi pa ciema kukulim no sava skaņu biruma. Cik kupls ir viņa pielocītais dziesmu pūrs; cik rosīga ir bijusi viņa sabiedriskā darbība, to redzēsim un dzirdēsim viņa jubilejas dienā, šodien konservatorijā un 13. dec. Nac. operā.

Mēs varam lepoties, ka esam viņa laikmeta liecinieki. Un tam, kas mūsu kulturas panākumus skaņās pauž pāri dzimtenes robežām, no sirds novēlam spirgtu garu un neizsīkstošu avotu mūzas altarim!

Ed. Ramats.

Profesors Jaseps Wihtols

Tschetru desmitu gadu darba paehnâ

Muhsu musikas leelakâ meistara dsihwê ir bijuschi tee laimigee apstahkli, kas nepeezeeschami leelas gara kulturas isweidoschanai: darbs leelako muhslaiku kreewu musiku apkahrtnê, wistuwakâ sabeedribâ un satikšmê ar pehdejo tschetru gadudesmitu sposchakajeem leelas tautas radoschajeem skanu mahkslineekeem. Tàs kulturas tradizijas, ko newareja un wehl tagad newar dot muhsu masà mahkslas dsihwe, te Wihtols wareja šmeltees pilnam. Tà isauga un nobreeda ta aptweroschà leelà mahkslineeka personiba, kurai radoschâ wispusibâ newar lihdsinatees neweens latwju musikis. No Wihtola rokam schis bagatu tradiziju apweltitàs sinaschanas sanem muhsu jaunà un jaunakà musiku pasaule. Ja muhsu musikai buhs lemts iseet starptautiskâ forumâ, tas buhs pirmâ kahrtâ Jasepa Wihtola nopelnus.

*

Masajàm kulturtautam gruhti sapnot par sawas mahkslas doschanu starptautiskajam patehrinam. Paschos neapskauschamakos apstahkļos schajâ sinâ gan atrodas wahrda mahkslineeks, kam sewis saprašchanai ahrpus walodas robeschàm ir wajadsigs starpneeks; laimigakos — musikis, glesnotajs un tehlneeks, kuru waloda ir internazionala. Bet ari musikâ ir elementi, kuri zitai tautai war buht swešchaki, mas isprotami, kas daschkahrt ari rada schkehrschkus tàs isplatibai ahreenâ. Bet galwenà gruhtiba jau ir tajâ neustizibas atmosferâ, tajâ intereses truhkumâ, kahdu sastopam leelajàs tautàs pret mas pasihstamajàm jaunajàm kulturam. Wihtola personiba stahw pahri muhsu tautas robeschàm us tàs latwju musika jau war balstitees sawàs tahlakàs isplatibas gaitàs ahreenâ.

*

Wihtols, augstakà autoritate muhsu musikas dsihwê, neapschaubami buhtu meistaribas oreola wainagots ari jebkurâ no leelajàm tautam. Wihtola — komponista radoschais impulss gan ispaudees galwenokahrt maso formu darbos, wina muhscha sapnis — simfonija, wehl naw radis sawa pilnigà peepildijuma. Ir ari komponisti, kam musikalà doma pluhst plaschakâ wehreenâ, dsilakâ, aisraujoschakâ emozijâ. Bet lihds wihtoliskai skaidribai, schai pilnigai domas un isweduma lihdsšwarotibai nonahk tikai paschi retajee formas meistari. Wihtola skaidrais, gaischais skats wisos sawos mahkslas noslehpumos ir tik teeschs, tik ass, tik pahrleezinoschs, ka jaunai paaudsei gruhti eedomatees pilnigaka wadona sawàs musikas, komposizijas studijàs.

*

Ir saprotams Wihtola sauzeens atklahtibâ pehz muhsu simfonijas (sakarâ ar kahdu jauno skandarbu wakaru). Muhsu musikai laiks rast leelàs wehrtibas, laiks iseet ari pahri schaurajàm tautas robeschàm. Pasaules arenâ sihkàs balsis naw sadsirdamas. Muhsu radoschai kulturai maso darbu ir jau pahrpilnam. Leelaku wehrtibu meklejumeem jaeet ne schajâ wirseenâ. Ir tragiski meistaram, kura skats wehrsts tahlak, kas sawâ muhschâ dewis sawai tautai darbus wisàs musikas nosarês (weenigi operu isnemot), darbus, kuri meistaribâ naw pahrspehti, — noskatitees, kà sihkumos drumstalojas muhsu jaunàs musiku paaudses radoschais darbs. Kora dseesmas, kora dseesmu pluhdi, pa retam kahda solodseesma, kahda instrumentalminiatura ... Kur ir griba, spehks radit kahdu leelaku darbu? Opera saistita ar wahrdu, tai spahrnus isplest tahlakam lidojumam wehl gruhtak. Kas pateiks, kad radisees latwju simfonija?

*

Wihtola nosihme latwju musikâ naw ihsos wahrdos nemas apskatama. Pateesibâ Wihtols peepildijis wisu muhsu musikas attihstibas gaitu pirmo posmu. Ja Jurjanu Andrejs bija muhsu musikas attihstibas eeswanitajs, Wihtols ir pirmais tàs meistars, plaschu wehrtibu raditajs un satopotajs. Jaunakee par winu lai buhtu tàs tahlakweidotaji. Wihtols ar wisu kruhti ir metees latwju musikas usbuhwes darbâ, peepildot tàs apzirknus gan ar kora dseesmam, beeschi patriotiska, tautiska satura, solodseesmam, klaweermusiku, ar darbeem wijolei, tschellam, stihgu ansamblim, korim ar orkestri, simfoniskam orkestrim, puhtej orkestrim, skatuwes musiku dramam. Wisos musikas nowados, wisàs formàs. Weenigi opera naw to wikinajusi. Wihtols ir rakstijis par musiku, bijis redaktors, dirigejis korus, strahdajis organisazijas darbos — Nazionalàs operas nodibinaschanàs un muhsu Konserwatorijas isweidoschanàs zeeschi saistita ar Wihtola personibu; ap Wihtolu grupejas waj wisi muhsu radoschee musiki Skanraschu kopâ. Wihtola skolneeki ir neween wisi muhsu musikas mahkslineeki, kurus audsinajusi Peterpils konserwatorija, un wesela plejade jaunako musiku, kurus Wihtola roka wadijusi Latwijas konserwatorijâ bet ari jo daudsi pa wisu pasauli tagad iskaisiti kreewi, no teem daschi ar jo leelu wahrdu.

*

Ja Melngaila paradoksam, ka zilweks pehz 40 gadeem wairs neusnem nekahdu jaunu eespaidu, ir bijis tatschu, jadomà, saws pamats, tad tam preteji war leezinat, ka pat muhsu jaunakajâ paaudsê ir musiki ar wezaku estetiku, kà Wihtolam. Wihtols aisween ir mehginajis laiku isprast, kategoriski noraidoschi naw isturejees pret pascheem radikalakeem jauninajumeem. Wisbeeschak esmu sastapis pee sawa leelà skolotaja schajâ sinâ atturigu eezeetibu, wehleschanos isprast schis musikas eekschejo logiku un nepeezeeschamibu.

*

Leelee darba swehtki muhsu meistaru sastop wehl pilnos spehkos, paschâ karstakâ darba zehleenâ. Skatotees us leelo mahkslineeku, lai smelamees spehkus muhsu usdewumeem!

Jekabs Wihtolinsch.

Profesora Jasepa Wihtola jubileja

Konzerts Nazionalâ operâ

Jasepa Wihtola, muhsu leelakà skanmahksklas gaitneeka darba swehtki bija apweenojuschi wisplaschakos sabeedribas slahnus. Wihtols kà personiba un kà mahkslineeks teescham peeder tik daudsàm kulturelà darba nosarem, sabeedriskàm organisazijam, sinatniskeem instituteem, ka ar pilnu teesibu war teikt, ka schì jubileja wistahlak ir atbalsojusees muhsu garigàs kulturas — mahkslineezìskajàs un intelektualajàs aprindàs. Jubilejas konzerta teeschee rihkotaji bija organisazijas, kuràm wistuwakais sakars ar Wihtolu: koru dirigentu beedriba un solodseedataju beedriba, kuru beedri weenmehr sawâ darbâ ir bijuschi saistiti ar Wihtola wahrdu, ar wina neskaitamajàm dseesmam, un Latwijas konserwatorija, jubilara teeschais ikdeenas darba lauks, muhsu leelà mahkslas eestahde, kuras likteni no tàs pastahweschanas deenas bijuschi saistiti ar winas pirmà un lihds schim weenigà rektora personibu.

Jubilejas konzerts ussahkàs ar plaschu akordu: weenprahtigu zeenu parahdot leelajam mahkslineekam, wiss operas publikas pahrpilnais nams peezehlàs gawilneekam ar sawu dsihwes beedreni sahlè parahdotees. Operas skatuwe atklahja milsigu dseedataju pulku — apweenotos Rigas labakos korus — 19 korus, ar apmehram 700 dseedatajeem. Paula Josuusa wadibâ atskaneja warenà kora pirmàs dseesmas — „Skaisti dseedi lakstigala", „Apkahrt kalnu gahju", „Bewerinas dseedonis", dsidrà, lokanà isskanà. Muhsu wezakajeem, zeenijamakeem mahkslineekeem bija dots wahrds konzerta solo sneegumu dalâ. Alberts Behrsinsch, Naz. operas konzertmeistars, atskanoja diwus skaistakos Wihtola wijoldarbus — Melodiju un Masurku. Ada Benefelde dseedaja krahschnàs „Swejneezes dseesmu", „Laimitei", „Wilni". Adolfs Kaktinsch diwreis nodseedaja spehzigâ preeksch.esumâ slaweno „Bakchanali". Pehz pahrtrauk.ma wihrukori skandinaja Josuusa wadibâ „Mescheseru" un „Trimpulu", tad Pauls Schuberts atskanoja wariazijas par „Ej, saulite, tu pee Deewa". Malwine Wigner-Grinberge prata atkal parahdit tautasdseesmas waldsinoschâ preekschnesumâ, un Pauls Sakss skandinaja no jubilara pascha jaunakà darba biruma: „Lotosseedu", kurâ Wihtola isteikisme eegumuši brihnischku pluhdumu un noskaidrotibu, un ne masak interesanto „Smejoschee uhdeni". Wiseem pee klaweerem usmanigi pawada Jahnis Suchows. Konzerta dalu noslehdsa atkal apweenotee kori sem Teodora Reitera rokas ispildot tautasdseesmas „Aijà schuhschu", „Ahwu, ahwu balti kahjas" un simboliskko „Upi un zilweka dsihwi". Publika applaudeja mahkslineekeem, un jo beeschi owazijam sweiza laimigo autoru.

Pirms sahkàs apsweikumu garà rinda, uf statuwes norikkoja waj weselas daschadu drausmigu rihku baterejas: milsigus gaismas aparatus, kuru baltàs leesmas schilbinaja azis, kino, fotografu aparatus. Apsweizeju rindu atklahja rihkotaju organisaziju wahrdâ G. Klaustinsch, pasinojot ka konzerta eenahkums teek nodots pee konserwatorijas dibinamam Wihtola fondam, un nodot festo dseesmuswehtku peeminas albumu. J. Kahrklinsch no konserwatorijas garà runà zildina jubilara nopelnus, pasneedz seedus un kuweru. Dirigentu b-bas preekschstahwis Greenfelds nes lauru wainagu no Naz. operas solisteem Em. Wauriņsch ari lauru wainagu, Naz. operas direkzija pasneedz albumu ar wisa operas personala sihmetnem. Rewseles konserwatorijas direktors prof Tamms nolasa adresi un pasino, ka Reweles konserwatorija Wihtolu eewehlejusi par sawu goda beedri. Tahlak apsweiz Latw. universitates rektors prof Tentels, kà sawas akademiskàs saimes lozekli, no universitates teologiskàs fakultates doz. L. Adamowitschs, kà fakultates basnizas muzikas profesoru, Mahkslas akademijas rektors prof. Purwits nolasa un pasneedz adresi, no Naz. teatra Brigaders lauru wainagu, Naz. operas orkestris balwu, operas koris seedus, jubilaru audseknu konserwatorijâ maimora galda pulkstenì, konserwatorijas audseknu padome lauru wainagu, Wihtola bijuschee audseknu portfeli, no Skanraschu kopas Jahnis Medinsch balwu. Tahlakà apsweizeju rindà nahk Latweeschu b-ba, kurà W. ir goda beedrs, no Pariles latweeschu pulzina Grahwits, no Jelgawas Tautas konserwatorijas un skolotaju instituta Jek. Medinsch (pasneedz galda lampu), Zukurs no Jelgawas kult. weiz. b-bas, L. Lusejs no Naz. skolot. saweenibas, Rigas Latw. dseed. b-bas preekschstahwis usleek jubilaram gaìwà lauru wainagu, wihru koris „Dseedonis" luhdz peenemt kora nosihmi un sawa pirmà goda beedra nosaukumu, sawa dirigenta Seerina wadibà dseed apsweikuma dseesmu. Wehl sweiza muzikas pedagogu b-ba, muzikaliju isdewejs P. Neldners, Aschmanes muzikas un ritmikas skola, Karlis Jekabsons pasneedz sawu dseju grahmatu, Rakstneeku un schurnalistu beedriba (Egle) — lauru wainagu, Majewika studija, no Skolotaju saweenibas Kuhla no „Jaun. Sinam" J. Graubinsch un Brusubahrda lauru wainagu, no „Latwja" H. Asars pasneedz eewehlotu numuru, „Segodna" adresi, Studentu koris „Dseesmuwara", Muz. weiz. b-ba, „Daina", „Pehrkonkoris", Naz. studentu organisazija, skanu skolas direktors Blums. Rakstiskku un telegrafisku apsweikumu bija eenahzis ap 300. No teem konzertà nolasija tikai daschus, pahrejos banketà. No Triju swaigschņu ordena domes J. Tschakste rakstiski pasinoja, ka Wihtols apbalwots ar 2. schkiru. Apsweikumi bija no Saeimas presidenta, ministru presidenta, isglihtibas ministra, pilsehtas galwas Andersona, biskapa Irbes, no wiseem pasihstamakajeem latwju kulturas darbineekeem, sabeedriskàm organisazijam, teatreem, koreem u. t. t. Loti daudsi telegrafiski apsweikumi bija eenahkuschi no ahrsemem no wisàm Eiropas malam. Leningradas konserwatorijas rektors A. Glasunows bija suhtijis „sawam labakajam draugam" gan wehstuli, gan telegramas, Kreewu konserwatorija Parisè, Igaunijas suhtnis Seljamaa, Somijas suhtnis Silwanders, Wahzijas suhtnis Koesters, muhsu konsuls Wanags no Oslo, Norwegu muzikas pehtischanai b-ba, Polijas suhtnis Lukasewitschs, muhsu dseedoni no Milanas, Belajewa apgahdeens no Leipzigas, igaunu komponisti Mars Saars, Juhans Aawiks, Arturs Kopps, Leonids Kreizers no Berlines, Kaunas konserwatorija, no Ziriches prof. Handschins, no Briseles generalkonsuls Lasdinsch, Helsingforsas komponists Melartins, no Maskawas kompon. Blumenfelds, jaunais Rimski-Korsakows no Leningradas, Wiktors Bekajews no Maskawas, norwegu kompon. Ole Olsens no Oslo, igaunu pianists — komp. Artura Lemba, Warschawas konserwat. rektors prof. Melzers, wijolists Naboldjans no Leningradas, no Romas Amfiteatrows, Sarinsch, suhtnis Skandinawijà, komponists Nikolajs Tscherepnins no Parises, un daudsi ziti.

*

Banketâ wirsneeku klubâ bija leela sabeedriba, akademisko aprindu, muziku, mahkslineeku, sabeedrisku organisaziju preekschstahwji. Bija pateesa sirsniba, gan jautras, gan nopeetnas runas, Rud. Behrsinsch un P. Schuberts sozentàs telegramu lasischanâ, pats jubilars runaja no paschas sirds par sawu darbu, mahkslas eesskateem.

*

Jubileja rahdija, zik augsti nowehrtè wisa sabeedriba scho pateesu, isslu nopelnu bagato, weenu no muhsu paschcem leelakajeem tautas darbineekeem. Publika tomehr brihnejàs, ka jubilejas swinibàs nebija eeradees walsts presidents; ne ro waldibas, ne Kulturas fonda nesagaidijàm ari ne seedojumu Wihtola fondè pee konserwatorijas, ne tàs muhscha pensijas meistaram, kas atswabinatu winu no administratiwajam funkzijam un lautu sewi seedotees tikai radoscham darbam.

Jekabs Wihtolinsch.

Prof. Jasepa Wihtola jubilejas konzerts,

kurâ dsirdejàm tikai weenu dalinu no muhsu leelmeistara bagatajeem dseesmu apzirknem, beigàs iswehrtàs par sposchu triumfu. Tà, laikam, senà Roma suminaja sawus karawadonus! Wihtolu un wina darbu kà pirmee sweiza apweenotee Rigas jauktee kori, dirigenta P. Josuus wadibà ar „Skaisti dseedi, lakstigala", „Apkahrt kalnu gahju" un „Bewerinas dseedoni". Krahschņi, tihrskanigi tàs isskaneja, un klausitajus ari pateesi uswareja dseesmu gars, tàpat kà agrakos laikos isglahba tautu. Ari Rigas kori peerahdija, ka tur augstu muhsu dseesmu karogu un tradizijas!

Alberts Behrsinsch waldsinaja klausitajus ar baiko „Meldiju" un draisko „Masurku", bet Ada Benefelde bija iswehlejusees trihs Wihtola schedewrus — „Swejneezes dseesmu", „Laimitei" un „Wilnis". Adolfs Kaktinsch aisrahwa klausitajus ar diwreis nodseedato „Bakchanali". Guwa laurus ari apweenotee wihru kori ar Josuus wadibà atskanoto „Mescheseru" un „Trimpulu". Pauls Schuberts pee klaweerem warieja latwju temu — „Ej, saulite, drihs pee Deewa" un Wignere-Grinberge, kà parasts, preezajàs muhsu dainu dahrsos, kurus tik ruhpigi laistijusi dahrsneeka Wihtola leelpratigà roka. Pauls Sakss lehsa klausitajos siltu juhsmu ar „Smejoscheem uhdeneem" un „Lotos seedu". Abas dseesmas ir meistara wehlako laiku darinajums un leeku reisi leezinaja par Wihtola weenmehr jauno, laikmetigi swaigo walodu. Kà israhdas, skanrascha isjuhtas bagatà amplitude kluwuši wehl bagataka ar tihri austrumneeziskàm skanu krahsam un melodisko burtwibu „Lotos seedà".

Beidsot apweenotee kori no jauna nehma waru sawàs rokàs un Teodora Reitera wadibà sposchi, pazilati nodseedaja „Aijà, schuhschu", „Ahwu, ahwu balti kahjas" un „Upi un zilweka dsihwi".

Neskaitamee apsweikumi no wisàm Latwijas malam un ahrsemem leezinaja, zik plaschi un stalti Wihtols ir isplehtis sawus sarus! Saules muhschu, saules mirdsumu!

J. Zihrulis.

J. Wihtola godinaschanas bankets Wirsneeku klubâ

Pehz swehtku konzerta Naz. operâ, noriteja ar tahdu paschu leelu sajuhsmu un skaistu saskanu. P. Schuberts un Rud. Behrsinsch noswihduschi nehmàs ar apsweikumu telegramu lasischanu un tomehr netika ar wisàm galâ. Runas bija atkautas tikai nenopeetnas, bet scho noteikumu pahrkahpa wispirms Reweles konserwatorijas delegazija, zildinadama jubilara nopelnus ari igaunu un daudsu zitu tautu komponistu un muziku audsinaschanâ, un beidsot ari pats jubilars, sawâ gala wahrdâ isteikdams sawu tizibas apleezibu un nowehlejumus saweem skolneekeem. Sawas komponista darbibas 40 gados ari winsch esot sekojis laika garam, bet kalpot wisjaunakeem wirseeneem muzikâ wairs newarot. Tomehr ari tos winsch zenschotees saprast un zeenit, un tikai no teem gribot brihdinat jauno paaudsi, kas mahza, ka dahwanas ir wiss, bet technika nekas, un tapehz technika mahkslineekam nemas naw majadsiga. Kas tahdai mahzibai sekos, tas uf preekschu netiks, bet eegrims purwà. Jo bez technikas naw mahkslas!

Pehz meelasta weesi wehl pakawejàs blakus telpàs pee kafijas un nodewàs dejoschanai lihds rihtam. Wispahrigais spreedums bija tas, ka neweena jubileja lihdz schim naw noswineta tik sirsnigi un skaisti kà schi. Zeresim, ka meistaram J. Wihtolam ta nebuhs pehdeja, jo ari pats winsch apleezinaja, ka wehl grib un war strahdat. Un mule isnahkuschàs wina jaunakàs kompositijas leezina, ka wina gara gaita wehl weenmehr eet uf augschu. Tapehz ari nowehlesim winam newis patihkamu muhscha wakaru, bet wehl jaunas zihnas un uswaras!

H. A.

Prof. Wihtola l

Jahnis S

Naw otra latwju muzikas mahkslineeka, kas zitur, sweschâ semè, sweschos apstahkkos ar sawu darbu un garaspehjam ispelnijees buhtu tik sposchu un autoritatiwu stahwokli, kà muhsu tagadejais gawilneeks sawas ilggadigàs darbibas laikà Peterpilì. Pirms wairak kà 20 gadeem, kad, paklausot Emila Dahrsina usmudinajumam, dewos uf Peterpils konserwatoriju, Wihtola sposchà mahkslineeka karjera jau bija pilnà plaukumà. Konserwatorijà plaschi eezeenits pedagogs-profesors, daschadu schuriju un komisiju permanents lozeklis, dsili atjautigs, autoritatiws muzikas kritikis, kuru usklausija wisa galwaspilsehtas muzikalà inteligenze, atsihts, issmalzinata stila

ko
da
gl
po
m

peekehrees arween ari kora dseedaschanas weizinaschanai, darbodamees kà dirigents neween latwju, bet ari wahzu koru weenibàs. Sarihkotee konzerti un muhsu nazionalàs muzikas wakari, pa leelakai dalai ar koru peedalischanos, allasch atrada turecnes latwju sabeedribâ dsihwako atbalsu — Wihtols bija winu dwehsele. Tàpat leeli nopelni Wihtolam ari muhsu pirmo leelako representazijas konzertu sarihkoschanâ un idejiskâ wadibà Peterpilì un Maskawâ kara

mus, gan no ofizialàm mahkslas eestahdem un organisazijam, gan no sabeedribas. Zik augstu Peterpils muzikalà sabeedriba wehrteja Wihtola mahkslas nopelnus, leezina tas, ka Kreewu muzikas beedriba, sakarâ ar jubilejas swinibam, winu usnehma sawu godabeedru skaitâ. Wihtola wahrds, lihdsàs tahdàm slawenibam, kà Lists, Sen-Sanss, Hofmans, Rachmaninows, Rimskij-Korsakows, Glasunows, Skrabins u. z. selta burteem marmorâ eegra-

wijâ. Atgre
Latwju op
ras pamat
tors. Gadu
Konserwat
dus dischai
bildigo, sw
audsinataj
truhktu n
preeka un

preeksā nesumā slawenō „Bakchanali". Pehz
pahrtrauk.ma wihrukori skandinaja J

Prof. Wihtola loma Peterpilî.

Jahnis Sahlits.

Naw otra latwju muſikas mahkſlineeka, kas zitur, ſweſchâ ſemê, ſweſchos apſtahkļos ar ſawu darbu un garaſpehjam iſpelnijees buhtu tik ſpoſchu un autoritatiwu ſtahwokli, kâ muhſu tagadejais gawilneeks ſawas ilggadigâs darbibas laikâ Peterpilî. Pirms wairak kà 20 gadeem, kad, paklausot Emila Dahrſina uſmudinajumam, dewos uſ Peterpils konſerwatoriju, Wihtola ſpoſchà mahkſlineeka karjera jau bija pilnâ plaukumâ. Konſerwatorijâ plaſchi eezeenits pedagogs-profeſors, daſchadu ſchuriju un komiſiju permanents lozeklis, dſili atjautigs, autoritatiws muſikas kritikis, kuru uſklauſija wiſa galwaspilſehtas muſikalà inteligenze, atſihts, iſſmalzinata ſtila komponiſts, — wiſs tas leezina, ka Wihtola daudſpuſigà darbiba Peterpilî bij atraduſi glaimojoſchu nowehrtejumu. Turklaht nupat teiktais wehl papildinams ar to, ka muhſu jubilars ar leelu un pateeſu intereſi peekehrees arween ari kora dſeedaſchanas weizinaſchanai, darbodamees kà dirigents neween latwju, bet ari wahzu koru weenibâs. Sarihkotee konzerti un muhſu nazionalàs muſikas wakari, pa leelakai dalai ar koru peedaliſchanos, allaſch atrada tureenes latwju ſabeedribâ dſihwako atbalſu — Wihtols bija winu dwehſele. Tàpat leeli nopelni Wihtolam ari muhſu pirmo leelako repreſentazijas konzertu ſarihkoſchanâ un idejiſkâ wadibâ Peterpilî un Maſkawâ kara gados, kad kreewu ſabeedribai pirmo reiſi bija dota iſdewiba eepaſihtees ar latwju tautasdſeeſmu dailumu un muhſu mahkſlas muſikas pirmeem eewehrojamakeem paſahkumeem. Wiskrahſchnak tomehr Wihtola zeeņa un popularitate iſzehlàs wiņa 25 gadu jubilejâ Peterpilî, kur uſ ſwehtku konzertu bij eeraduſès wiſa redſamakà galwaspilſehtas muſikalà ſabeedriba. Jubilars ſaņehma wisdaſchadakos goda parahdijumus, gan no ofizialàm mahkſlas eeſtahdem un organiſazijam, gan no ſabeedribas. Zik augſtu Peterpils muſikalà ſabeedriba wehrteja Wihtola mahkſlas nopelnus, leezina tas, ka Kreewu muſikas beedriba, ſakarâ ar jubilejas ſwinibam, wiņu uſņehma ſawu godabeedru ſkaitâ. Wihtola wahrds, lihdſàs tahdàm ſlawenibam, kà Liſts, Sen-Sanſs, Hofmans, Rachmaninows, Rimſkij-Korſakows, Glaſunows, Skrjabins u. z. ſelta burteem marmorâ eegrawets, laſams Peterpils konſerwatorijas Leelàs ſahles weſtibilâ.

Wihtols jau muhſu walſts dibinaſchanas gadâ uſ wiſeem laikeem atgreeſàs Latwijâ. Atgreeſàs ar darba pilnàm rokam kà Latwju operas, tagadejàs Nazionalàs operas pamatorgana nodibinatajs un direktors. Gadu wehlak Wihtols jau noorganiſè Konſerwatoriju. Tur tagad wiſus ſchos gadus diſchais darbineeks ſtrahdà ſawu atbildigo, ſwehtigo darbu. Zildenajam tautas audſinatajam, leelajam meiſtaram lai netruhktu wiņa ſpoſchajos darbaſwehtkos preeka un pateizibas!

—

Prof. Josefa Wihtola 40 g. komponista darbibas jubilejas konzerts

pirmdeen, 13. dezembrî, plkst. 7.30 wakarâ

Peedalas 18 kori wirsdirigentu **P. Josuusa** un **T. Reitera** wadibâ. Solisti: **A. Benefelde, A. Behrsinsch** (wijole), **A. Kaktinsch, P. Schuberts** (klawieres), **P. Sakss** un **M. Wiegner-Grinberg.** Pawadis **Jahnis Suchows.**

Pehz konzerta bankets Armijas wirsneeku klubâ, Waldemara eelâ Nr. 5, galda kartes à Ls 8.— isnemamas lihdz sestdeenai, 11 dez., lihdz plkst. 12, konserwatorijas kanzlejâ un Uniwersitates saimn. padomê, Basnizas eelâ Nr. 5, dz. 7, no 9—15. Bileles no Ls 3—0.30 sant.

Latw. dseed. koru dirigentu beedriba. Latw. konservatorija. Operas solo dseedataju beedriba.

Nazionalee motiwi Jasepa Wihtola darbos.

Latwijâ naw otra tik populara muzikâ, kahds ir Jasejs Wihtols. Pat muhsu dsimtenes wisattahlakee nowadi dsilâ zeenibâ peemin leelâ jubilara wahrdu, jo kas gan nepasihst, nesin „Gaismas pils", „Beverinas dseedona" un „Karalmeitas" slaweno autoru. Ari tad, ja Wihtols latwju muzikai nebuhtu dewis neko wairak par schim dseesmam, ari tad wina wahrds muhsu tautâ paliktu weenmehr dsihws un neisdsehschams.

Kur gan meklejama schi leelà popularitate? Wihtola muzikalâ sinâ loti wehrtigee klawieerdarbi tik reti atskan muhsu pianistu koncertos, bet wehl retak tos sastopam muzikas mihlotaju noschu plauktos! Wihtola solo dseesma gan palikusi par muhsu profesionalo dseedonu pastahwigu, neatnemamu ihpaschumu, bet weenkahrscham dseedatgribetajam, diletantam, skanrascha smalkà, ihpatnejà waloda ne weenmehr leekas turwa. Diletants meklè pehz patosa, rauduligas juhtu smeldses, sentimenta un, luhk, scho ihpaschibu naw ne Wihtola klawieerkompozizijâs, ne solodseesmâ, ne ari orkestra darbos. Te Wihtolam peeejama wisa isjuhtu skala, sahkot ar spehzigu dramatismu, beidsot ar leegu liriku un dabas noskanam. Bet komponists nemihl pahrleezigi sabeesinatas krahsas, neteezas pehz „azis krihtoscheem burteem" un scho isjuhtu muzikalâ sihmejumâ nekad nepasaudè lihdszwaru, — nekad netrunà par daudz waj ari par mas, bet tikai tik, zik wajaga. Tapehz wina isteikisme ari weenmehr skaidra, lakoniska, kas prasa tik pat smalku un lakoniskU, inteligentu mahkslineeka atskanotaju.

Turpretim Wihtola kora dseesmas, kur peemahjo tas pats minetais smalkums un atturiba, jau sen palikuschas par wisplaschako aprindu mantojumu, un daudzas no winàm popularibes sinâ lihdzinas tautas dseesmam. Bet ari te Wihtols nekad naw tihkojis pehz lehtas popularitates, naw seedojis tai neweenu taktI. Wina pirmàs dseesmas sagehla sawâ laikâ ne masaku isbrihnu, kà nesen Sahlischa „Bikeris" un pascha Wihtola „Ruhkischi un meschawezis". Wina „Behrsa tihreli", „Upe un zilweka dsihwe" eenesa muhsu toreisejâ koru literaturâ swaigu uhdens schalti, kas tagad, pateizotees Wihtolam, isaugusi par juhru. Ne tikai swaigà, harmoniskà waloda, kontrapunktiskee wijumi, skaidrà forma, wispahr kompozizijas augstà mahkslineezisku kwalitate, bija ihpaschibas, pateizotees kuram Wihtola kora dseesma eegutwa sawu tagadejo pjedestalu muhsu tautâ; bija ari ziti motiwi, kas kà sarkans pawadeens welkas zauri eewehrojamà skanrascha darbeem — tee ir nazionali-patriotiskee motiwi, kureem tik bagata Auseklis, Pumpura un zitu tautiskàs atmodas laika dseesmineeku dseja. Tee dseed par Kaibalas deewosolu trijotni, ko „asi zirwji gahsa", tee dseed par „baltàs juhras mulu", sapro par „gaismas pili", atzeras sentehwu tikumus, krihwu-krihwu, sumina dseesmu waru. Ari Wihtolâ schee motiwi atrod dsirdigas ausis, no jauna atdsihwojas un isskan wehl skaisak un spehzigak. Winos tik daudz kopeja ar latwju tautas garu un zenteeneem. Ta tomehr ir laikmetu dseja, kas laiku mainâ wareja ari saudet un sinamâ mehrâ ir saudejusi sawas dsejiskàs wehrtibas, akuto nosihmibu, bet pateizotees Wihtola muzikai, wehl schodeen ir swaiga, muhschibai nozeenita. Ari Raina revoluzionarais nazionalisms, ar kahdu sastopamees wina „Karalmeitâ", atrodas spehzigu atbalsi Wihtola muzikâ, un tas kopâ ar dsejneeku ilgojas pehz jaunas gaismas aubeem, kas, lihdzi saules tegai, silti apnems wisus sahpju behrnus, kad augschâ zelsees karalpils un karalmeita. Tàpat wehlako laiku patriotiskà dseja nepaeet Wihtolam garam nepamanita — lai atzeramees Brigaderes „Ugunsmilnu", Ed. Wirsa „Karogu", kas tik lepni plandijàs isgahjuschos dseesmu swehtkos. Ari schajàs dseesmàs dominè bee paschi motiwi. Dsejneeku un Wihtola sapni schodeen jau peenehmuschi realu weidu — karalmeita usmodusees un gaismas pils pazehlusees no tumsas.

Ihpatneji latwiskais muzikas stils, kahdu zentusch. iskopt Melngailis, Kalninsch, pa dakai ari Sahlits, Wihtola darbos, tàpat ari kora dseesmâ, sastopams tikai weetumis. Wihtola muzikalà isteikisme schai sinâ nepasihst eerobeschojumu, ir wispahreja, scha wahrda wislabakà nosihmê. Ja winu ari mehdz peeskaitit tà sauzamai „jaunkreewu skolai" (Korsakows, Glasunows, Ljadows u. z.), jaseka, ka te lomu spehlejuschi tihri ahreji apstahsli, jo Wihtols ar mineteem kreewu skanrascheem gan atradees wistuwakâ sadarbibâ, bet isweidojis pats sawu ihpatnejo isteikismes weidu, un wina muzikalà waloda wisumâ naw ne kreewiska, ne latwiska, bet — wihtoliska. Jaunkreewu skolas nazionalee zenteeni kà sischetos, tà muzikâ, bes schaubam, ir tekmejuschi ari Wihtolu wehl wairak peekeretees sawai tautai.

Tomehr, eeskatotees dsilak eewehrojamà skanrascha darbos, blakus wina ihpatnejai walodai, juhtam ari tihri latwiskas eeskanas un isjuhtu. Tas galwenokahrt sakams par wina daudzajeem tautas dseesmu aranschejumeem, solo un kora dseesmam, un te, droschi ween, atradisees daschs labs pawedeens nazionalàs muzikas stilam, kuru schketinat un isaust ir nahkotnes uzdewums, jo, pagaidam, schai sirkà mums naw dsilaku, wispusigaku pehtijumu, ir tikai sinamas atsinas un nojauta.

Leekas sawadi, ka mahkslineeks, kas muhscha leelako daku patwadijis ahrpus sawas dsimtenes, atradees wistuwakos sakaros ar swescha mahkslu, winâ isaudsis un peedsihwojis sawu radoscho spehku nobreedumu, tik dsiki un pateesi wareja dsihwot lihdz sawas tautas zenteeneem. Wihtols, kà to darijuschi daudzi, nekad naw noleedsis sawu latweetibu, bet gan lepojees ar to, lai gan, kà Emils Dahrsinsch saka, „latweeschcem pee wina mahkslineezisKàs attihstibas gaitas naw ne masakà nopelna. Winsch naw sanehmis no latwju sabeedribas nekahdus spilgtakus eerosinajumus, isnemot, warbuht, pahris swehtsw in gus azumirklus bijuschos dseesmu swehtkos." Un tomehr mehs redsam Wihtolu dsihwojam lihdz muhsu augoschai muzikas kulturai, kuras apzirknos tas eelizis wisleelakàs bagatibas. Ari schobeen Wihtols ir muhsu muzikas dsihwes wedoschà, pati redsamakà personiba, un wina ruhpigâ, leetderigâ wadibâ aug un weidojas latwju muzikas jaunee schkehpneschi.

Tapehz wisi sweikšim latwju muzikas firmo schkehpneši un krihwu wira 40 gadu mahkslineezikàs darbibas swehtkos riht Nazionalâ operâ!

J. Zihrulis.

Prof. J. Wihtols kà simfonikis.

Kahdâ rakstâ par Jurjanu Andreju Wihtols isteiz schahdu sihmigu domu: „Waj tam, kas neistur, kas kauj sewi peespeestees lihdzi greestees schink danzi ap jaunajàm moralem mahkslâ, peespeests no bailem „iseet no modes". Winsch sawados ritumus nesaprot, kluhp, kribt, pasaudè sawu wezo morali, top noschehlojumam par laupijumu. Bet paspehlejis, saprotams, ari tas autors, kas dsihwo tikai no wezwezà kapitala prozenteem, pehz jaunàm wehrtibam nemeklejot."

Tuwojotees paschàm Wihtolam kà komponistam, jaseka, ka schee wahrdi wislabaki raksturo wina darbibu. Wihtolam newaram pahrmest ne weenu, ne otru galejibu. Muhsu preekschâ ir ideali lihdzswarots, stingru un noteiktu zelu ejoschs mahkslineeks. Naw schaubu, ka tahds isnahkums naw zeetas gribas, noteiktas apnemschanas ween radits, galweno lomu scheit spehlejusi pati mahkslineezisKà personiba. Un ja eedsikinamees Wihtola mahkslâ, tad wehl wairak pahrleezinamees, zik leelisKi noswehrta, zik harmoniska ir muhsu leelà skanrascha seja.

Wisur un wiszaur Wihtols atrodas us tà sauzamà selta widus zeka. Wina muzika naw ne tihri apoloniska, ne tihri dionisiska, un tomehr tani redsam eetwertu wisu plascho pasauli: no abstraktàm dabas glesnam lihdz kaislam juhtu usleesmojumam, no behrna domam lihdz bakchanalei. Lihdsekli, kurus winsch peeleeto, ir apbrihnojami skaistà lihdszwarà: Wihtols nedod preeschroku ne melodijai, ne harmonijai, ne polifonijai un ne zitam kam. Katrs wajadsigais panehmeens ir weenmehr weetà, eeskschejas nepeezeeschamibas issaukts. Meistariska formas peeleetoschana, tahda fatura iswehle, kas dabigi iseet no personiga un teescha pahrdsihwojuma, meistariska faktura, sawas mahkslas technikas pilniga pahrwaldischana, tahdas buhtu Wihtola galwenàs ihpatnibas. Leeki buhtu wehl minet, ka tikpat jaukà saskanà atrodas pee Wihtola sirds un prahts. Sirds winam ir plascha un prot mihlet wisu esamibu, prahts ais, gaischs, tahkredsigs. Mahkslineeks sin, ko winsch grib, un ja winsch ko grib, tad prot to sasneegt.

Weenigais, ko waretum komponistam pahrmest, ir tas, ka winsch daschbrihd pahrleeku aisraujas no meistaribas kulta. Pareisak, kahdreiz lahwàs aisrautees, galwenà kahrtà jaunibas darbos, it ihpaschi klaweerdarbos, kas techniskà sinà leekas buht wezo meistaru pawehrt. (Schopens).

Bet ari tikai techniskà sinà. Wihtols apbrihnojami ahtri isstrahdaja sawu tipisko stilu. Ja gribetu meklet pehz eespaideem, tad buhtu janosauz bes Schopena ari daschu jaunkreewu wahrdi. Bet waj naw gluschi dabigi, ka katrs komponists ir zeeschi saistits ar pagahtni. Tà pirmee Bethowena darbi wehl wairak atgahdina Mozartu, kà peem. Wihtola op. 1. sonate b-mollà Rimski-Korsakowu. Katra ewoluzija un pat rewoluzija kà mahkslà, tà ari zitur, ir dsiki eesaknojusees pagahtnê, un Wihtols sneedz mums raksturigu mahkslineeka ewoluzijas peemehru.

Runajot par Wihtola personibas harmoniskumu, waretu kà peerahdijumu scheit isteiktàm domam minet wehl daschu peemehru. Bet nemsim wehl tikai weenu. Komponista darbibas apjoms, wina radoscho zenteenu amplitude ir loti plaschi un daudzpusigi. Ja atskaitam operu un leelàs basnizas muzikas formas, tad israhdas, ka Wihtols ir peeskahrees wisàm muzikas nosarem. Simfoniskà muzika, kwartets, klaweeru, wijoles, tschello u. z. muzika, kora un solodseesma, tautas dseesmu apstrahdajumi, tad dirigeschana un, beidsot, muzikas rakstneezibа. Wisos schais arodos Wihtols ir dewis leelus un paleekoschas nosihmes darbus.

Wisu to apswehrt, sistematiset un aprakstit ir nahkamà latwju muzikas wehsturneeka darbs. Te man gribetos pakawetees tikai pee Wihtola kà simfonika, jo, pirmkahrt, zitas nosares ir jau pa dakai loti pamatigi apgaismotas (Dahrsinsch „Salkit", Sahlits „Druwâ"), un, otrkahrt, tapehz, ka taisni orkestra nowads ir, kà leekas, komponistam bijis it sewischki mihlsch, bet deemschehl palizis neiskopts lihdz tai pilnibai, kahdu no Wihtola warejàm sagaidit.

Ja par latwju simfoniskàs muzikas tehwu ar pilnu teesibu sauzam Jurjanu Andreju, tad kà winas pirmais nopeetnais zelmlaužis ir jamin Jasejs Wihtols. Jo Jurjans, kas pirmais starp latweeschcem eesahzis rakstit orkestrim, tomehr nerepresentejas kà leela wehreena simfonikis (isnemot warbuht „Latwju tautas brihwlaischanu", leelaka apmehra darbu). Simfonijas ir lemtas internazionalam patehrinam, un ja Wihtols ir klauwejis pee schim leelajàm durwim, tad naw wina waina, ka tàs palika zeet, kà paleek zeet ari schobrihd. Eemeslu bija un ir daudz, naw wehrts par teem scheit runat. Komponists peegreesàs ziteem isteikismes weideem un ar leeleem panahkumeem. Naw nekahds brihnums, ka pirmà Wihtola simfonija e-mollà ir palikusi skizès, un otrà, e-moll'à, — manuskriptà, kaut gan wairakkahrt ispildita. Drihsak jaapbrihno, kà komponists galigi neatmeta nodomu mahzitees gruhto orkestra walodu un beigàs ari spihdoschi pahrwalda to. Man leekas, schis fakts ir wehl weens, neteeschs peerahdijums, ka Wihtols ir ihsts, Deewa dots orkestra meistars.

Teeschais peerahdijums ir wina, lai ari nebaudsee, orkestra darbi. Lai klausamees tahdas samehrâ neezigas gleśninas, kà tautas dseesmu swihte orkestrim op. 29-a. Te muhsu preekschâ ihsts orkestra meistars. Schi muzika naw wis tautas motiwu aranschejums wairakeem instrumenteem, ta ir radusees lihdz ar sawu orkestralo tehrpu. Un zik schis tehrps raksturigs, originals, kaut ari komponists loti atturigs orkestra eespehjamibu isleetoschanâ!

Leelakà apmehra darbi bes jau minetàs simfonijas, ir gandrihz waj wisi programatiska rakstura. Pee teem peeder „Lihgoswehtki", wairak simfoniks tehlojums, kà poema (te waretu komponistam pahrmest drihsak sawa darba nepareizo definiziju, kà saturu neiss'melschanu, kà to dara Dahrsinsch), uwertira „Sprihditis", apbrihnojami skaistas temas un to isstrahdajums ari scheit tipiski orkestrali, un beidsot, swita „Dahrgakmeni", labakais un pilnigakais no wisa, ko Wihtols rakstijis orkestrim. Par „Dahrgakmenu" sposchumu formas, stila, instrumentazijas sinà buhtu daudz ko teikt pehz buhtibas. Jau schi weena darba peetiktu, lai Wihtolam peeschkirtu simfonika par excellence gradu.

Wairak absolutàs muzikas planà atrodas „Dramatiskà uwertira", kura rahda mums Wihtolu ari kà subjektiwu mahkslineeku. Ihsi sanemot, ari schis Wihtola darbs, kà to rahda temu ihpatnibas, winu attihstiba, apstrahdajums, orkestra faktura, ir ihsta simfonika eedwesmes produkts.

Un pehdeji leeliskais „Sehru marschs", kuru pirmoreisi dsirdejàm nesenos dseesmu swehtkos. Tas gan rakstits puhteju korim, bet ir wairak kà skaidrs, ka eezeretu winsch tam paschàm simfoniskam orkestrim. Ne par welti runaja, ka autors strahdajot pee marscha pahrinstrumenteschanas. To gaidam ar nepazeetibu, tàpat kà wehl daudzas zitas, bet leela wehreena, orkestra kompozizijas. Wihtolam wehl ir ko teikt un orkestra waloda, kà redsejàm, tam naw gluschi swescha!

Widwuds Jurewitschs.

Prof. J. Wihtols kà peidagogs.

Profesors Wihtols kà paidagogs ir dahrsneeks un mahkslineeks. Winsch nepeeder pee teem „dahrsneekeem", kuri grib buht gudraki par paschu leelo Nabitaju un wisadi apgreeschot un mozot dabu, grib to weidot pehz sawas personigas garschas un eegribas. Profesors Wihtols ir no teem reteem gudrajeem, kuri, isprotot dsilaki audsinamà dabu un dwehseli, kopj to, palihdz tam, kauj seedet un, ja dsihwes negaisi wehlak nenolausch jeb nesabojà jauno stahdu, sewi peepildit. Profesors dahrsneeks nezeesch tukschàs eedomibas weltigos un neaugligos „wehja seedus", kamdehl daudzi domà, ka winam esot zeeta un neschehliga sirds. Bet tà naw. Esmu redsejis preeka asaras eemirdsamees profesora acis, kad pehz kahda eksamena darba zaurskatischanas winsch saka: „Nu, waj nebij pareisi, waj nebija wehrts, ka likàm schim jauneklim apmekleT klasi otru gadu!"

Waretu pastahstit daudz nowehrojumu, kas leezina par profesora Wihtola mihloscho un silto sirdi, bet lai peeteek ar scho ihso raksturojumu.

Noleezu semu galwu sweizinot scho iszilus zilweku un mahkslineeku wina 40 gadu darbibas jubilejâ.

Adolfs Ahbele.

Prof. J. Wihtols humora spogulî un anekdotês.

Jasejs Wihtols mihl ne tikai mahkslu un muziku bet ari jautru humoru, atjautibas, labu zigaru, tehju un tasi melnas kafijas — tikai bes zukura. Zukurs un zukura ruhpneeziba preekisch wina bijuschi waj nebijuschi, un profesors beeschi ween zukuru leeto loti negatiwâ nosihmê. Peemehram, ja meistaram skolneeka darbus labojot gadas weeta, kas winu pilnigi neapmeerina, tad war droschi zeret, ka nahks klajâ kahds paradoksS waj salihdsinajums, kur galweno lomu spehlè schis salduma elements: „Te jums, mihlais kungs, isnahzis tahds zukuruhdentinsch!" — tà tad slikti.

Klasè profesoram pa leelakai dakai weenmehr laba „stimmunga" un tad ari stunda paeet weenàs asprahtibàs. Profesors nemihl plaschi isrunatees, bet weena sihmiga wahrda un salihdsinajuma pilnigi peeteek, lai skolotajs ar skolenu pilnigi saprastos. Bet gadas, ka iszelas ari debates, un nahkoschais skanradis negrib upuret profesora sihmulim sawu gara behrnu, kahdu „modernu" aisturu. Meistars daschu reisi ari padodas: „Nu, lai paleek; tikai igraite pianol"

Bet ne weenmehr profesors sawàs prasibàs ir tik peelaidigs. Tas ihsi un skaidri nopraja:

„Waj nedsirdat schai weetà neka aisdomiga?"

„Nè!"

„Tad waru jums eeteikt greestees pee Danzigera."

Un aisdomigà weeta drihz ween pasuhd.

Wihtols sawus paskaidrojumus nekad nedod „pehz grahmatas", bet dsihwâ, humoristigâ tonî atrisina wisas muzikas sinatnes problemas. Spehj tikai atsihmet! Bet naw jau ari wajadsigs, jo tas, ko Wihtols stahsta, tik drihz wis neaismirstas. Pee tam klausitajs weenmehr ir speests ari pats domat, salihdsinat un meklet, bet profesors dod tikai planu un eerosinajumus kà atrast sju noslehpumu atslehgas. Norahdot peem. uz kahda nederda peelectoschanas eespehjamibam, Wihtols saka: „Nelectojat winu kà maisi pee kahpsteem, bet kà kuhku pee schokolades!", waj ari — „Nepeekeratees temai kà behrns pee mahtes preekschauta"; ar to peeteek, lai sinatu, kas un kà jadara.

•

Kahdreiz weens no konserwatorijas audzekneem sateek koridorâ profesoru, un isdewigaka brihscha wairs naw, kàd painterwet meistaru par wina jaunibas laikeem, jo audzeknu pulzinsch gatawojas referatam par Wihtolu Skolotajs ar skolneeku laipni sasweizinas, pahrmaina daschus wahrdus, un pehdejais drihz ween nahk klajâ ar jautajumu:

„Profesora kungs, mehs gatawojam referatu par jums un es wehletos kahdas sinas par to, kà Juhs dsihwojàt agrakos gados?"

„Saki, mihlais draugs; tà ir referejat!"

„!?"

•

Bet Wihtolam, kà jau daschdeen profesoram, peemiht ari sinama isklaidiba. Protams, tihri profesorisKa. Reiz abi ar kundsi tee apmeklè weenu no Kalnina ehrgelkonzerteem Mahras basnizà. Pats profesors aiseet pehz biletem, bet kundse paleek gaidot basnizas preekschtelpâ. Drihz ween nahk ari profesors, kailu galwu; laipns un smaidoschs peedahwà kundsei weenu bileti, bet israhdas, ka ta ir — swescha zepure. Wihtols steidsas islabot kluhdu un sastopas durwis ar kahdu kungu, kuru jau agrak bija pamanijis staigajam pa laukumu ar kailu galwu un leelà ustraukumâ.

Kungs dusmigs un bargi wehro eewehrojamako Latwijas meistaru.

„Ak, tad tas bijàt Juhs, profesora kungs!"

Protams, atwainoschanàs, peedoschana un wehlak konzerts, bet pats profesors ir pahrleezinats, ka winu no leelakàm nepatikschanam isglahbusi popularà un tradizionalà schlipse à la Wihtols.

Zis.

Witos labakos grahmatweikalos dabujams

Latwijas Juridiskais kalendars

1927. gadam isnahzis

Maksà 80 sant. Peelikumâ rakstI, sinas, luhgumi un suhdsibu paraugi, pilnigs meertee ne chu un teesu ispilditaju ra onu saraksts, notaru atlihdsibas takse u.t.t. Wairumâ pee „Letas", J. A. Kukura, Waltera un Rapas, „Kulturas Balss". Pa pastu ari no isdewneezibas Apgahdes „Ago" Rigà, pastkastite Nr. 89 Atsewischkus eksemplarus isdewneeziba issuhta tikai pre eepreeksheju samaksu naudâ, pastmarkàs w sihmoamarkàs.

Seewietes dwehsele

un tàs pahrdsihwojumu baga iba buhs saistoscha tad, kad at pogulosees t hrâ sejas ahdâ.
Sejas tihrums, baltums, ahdas maigums, no ka atkarajas w sa peewilziba, ir weegli sasneedsams ar pastahwigu ahdas higienu, kuras pamats ir

Simona krems

CRÈME SIMON

Simona puders un Simona seepes.

Wisur dabujami Simona krems, puders un seepes
Parfumerie Simon, 59 Fg. St.-Martin, Paris.

Kronvalda Atis

Latvis

BEZPARTEJISKS NACIONALS LAIKRAKSTS

Numurs maksā 10 sant.

Abonēšanas maksa:

1 gadu	Ls 22.—
½ gadu	„ 12.—
3 mēnešiem	„ 6.50
1 mēnesi	„ 2.50
Bez piesūt. 1 mēnesi . .	„ 2.—
Uz ārzemēm 1 mēnesi .	„ 4.—

Parakstīšanos pieņem: visās pasta iestādēs, dzelzceļu stacijās, grāmattirgotavās u. t. t.
Sludinājumu maksa: tekstā 70 s., sludinājumā veikalu un izpriecu sludinājumi 25 s., meklētājiem 6 s., pārējie 16 s., pieskaitot sludinājumu nodokļa. Kaķēns 25 proc.
Redakcija: Elizabetes ielā 83/85. 1 trepi atvērta no 12 dienā līdz 12 naktī. Tālr. 9. galv. redaktoram 9-7-2-3-5.
Pasta adrese: Rigā, pasta kaste 525.
Tekošs rēķins pastā 975.

Šini numurā:

A. Berga — Kas mūs gaida?
Jāzepa Vītola — Par senām dienām.
V. Jurēviča — Prof. J. Vītols kā simfonikis.
J. Ciruļa — Nac. motivi J. Vītola darbos.
H. A. — Nacionālā kustība Azijā un Afrikā.
Civis — Vecākā igauņu laikraksta jubileja.
Latvijas zvejnieku kongress.
K. Ķēkabsona — Brilijantu karaliene (rom.).
Prof. J. Vītols humora spoguli un anekdotēs.
Eola — Lauva un kas ar to sakarā (sīk. fel.).
Uzdevumu kakts.
Literātūras kronika.
Sociāldemokrāti attelkušies valdību sastādīt.
Pilsētu un miestu sav. padomes sēde.
Liepājas Glūdas dzelzceļa jaunbūve.
Bezdarbnieki atsakās no darba.
Nozūdzis Polijas finansu reformas projekts.
Vācija liedzas atbrunot Karalauču cietoksni.
Pretlielinieku kustība Anglijā pieņemas.
Čangtsolins grib valdīt Pekinā.
Rumanijā nodibinās pavaldonību.

J. Wihtols behrnibā

J. Wihtols kà konserwatorijas profesors Peterpilî

J. Wihtols kà konserwatorijas audseknis

Par senàm deenam.

Weza, masa mahjele Jelgawas Swehtes eelà; wezas leetus renes ar drakona draudoschàm mutem, no kuràm slapjà laikà gahschas balts uhdentiņsch taisni us newainigo garamgahjeju galwam. Smags wezs swina lukturs wirs durwim, pusaklàm ruhtim, jo sen jau wairs naw ugunis spihdejis. Peezu logu fronte. Labajà galà — tehwa darba istaba, ar leelu, apaku melnosola galdu; aiz pirmàs — sehtas puse — paschaurà sehnu istaba. Kreisajà galà — tschetras istabas, pa diwi weenà rindà. Leelakà no tàm — „sahle", logi un pa dalai ari semo greestu stuhri kupli apauguschi ar tumschàm efejas wihtnem. Wezmodigs „sofà"; stabu spogulis, kurà atspihdeja manu behrnu gadu tik gaischi mirdsoschàs seemswehtku eglites; bet pee „garàs seenas" — kastanbruhnais „Mellenius und Treffelt", omuligais tschetrstuhra instruments, uz kura swehtwakaros walganàm azim pawadiju muhsu mahjas draudses wezmihlàs seemswehtku dseesminas. Ja wehl peeminu sirmo „Schwarzwäldler" ar tradizionelàm rosem zihwarnizà, wina besgala garais wehseklis man tanis nevazeetibas pilnajos brihschos likàs tik lehni, tik lehni kustamees, — tad zilweks, kursch pats nsaudsis masà veezu logu mahjelê, ar drakona galwu uhdenswehmeieem, war weegli orientetees tanî masvilsehtas stuhriti, kur — nu ja, kur esmu rakstijis sawas pirmàs „kompozizijas". Jo par to man scheit esot jastahsta: un wisi mani protesti — ka katra zilweka muhschà ir azumirkli, kuri peeder tikai winam weenam pascham, par kureem runajot winsch juhtas it kà sweschu kauschu klahtbuhtnê isgehrbjotees — wisas manas eerunas tika aukstsirdigi atraiditas. Esot — no zitas puses — tàpat azumirkli, kuros sinami zilweki peederot wiseem — waj pat pliki. Nu — pliks tad pliks. —

Kad sahku klaweeres spehlet — wairs nesinu; gan drihsak sinu, kad dseedat sahku: jo mahte stahstija, ka runat pratejs tad wehl neesot bijis. — Atzeros, kà kahdu wehlu wakarn mahsa mani wilka no gultas ahrà un noschdinaja pusapgehrbtu (rupjàs, wilainàs sekes neganti kutinaja kahjas) pee klaweerem (toreiz wehl ne Mellenius un Treffelts, bet kaut kas spineta weidigs; un ari wehl ne Swehtes —, bet Leelajà eelà). Noschdinaja un lika spehlet. — Masi behrni jau drihs pee wisa peerod; ari pee klaweeru krehsla. — Nahkamais manas atminas skaidrais azumirklis man rahda tehwa stingro seju, pa labi no manis; uz klaweeru luktura schkihwischa (tagad tahdus wairs nepasihst) sarkanwaigu „serinku". Atpakal tehwa keschà gan laikam ahbols nekad nezekoja — alga bija darba wehrta. Pirmà Bethowena sonate pee Fräulein Amalie Linck jaunkundses, ar masàm melnàm uhsitem, bet laipnas dabas, lai gan drusku winas baidijos. Teorija pee sirmà ehrgelneeka Herrn Musikdirektor Rudolf Postel (profesora Behtina pirmà skolotaja, ari Zimses mus-

Meistaram

Wihtols — muhsu muzikas dsihwes pirmà un augstakà figura. Spehzigais, gribas ruhdìtais talants, spihdoschà muzikalà erudizija, ilggadeji guhtee peedsihwojumi labu, suwerenu mahkslas wadonu tuwumà — luhk, muhsu muzikas kuru paz muhschu,

kalà padomdeweja). Schis teorijas stundas — kopà ar diweem, gados man stipri pahrakeem taisnibas mekletajeem, man kluwa liktenigas. Newis tamdehl, ka tanis jau buhtu daudz ko mahzijees, isnemot manu jau agri eeslaweto muzikas kaligrafiju — mahkslu, kuru wehlak beeschi lahdeju, jo ta prasa daudz dahrga laika. Bija wehl pahrak mas un dumjsch, lai eegaumetu noslehpumus aiz noschu rakstischanas. Bet — manà ihpaschumà kluwa neaprakstitas noschu burtnizas: un kursch gan sehns zeestu smuku baltu papiru, sawas iniziales neeerakstijis... — Buhtu jasameklo, „kà tas nahza"; bez skaidras gribas un apsinas. Bet eemahzijees ussihmet abas atslehgas un saweenot diwas linijas ar skaistu klamburu (sewischki atbildigs usdewums!) laikam kahdreiz roka pati no semis slihdeja uz preekschu, diwzeturtdaktakti

Prof. Jasevs Wi

Prof. J. Wihtola darba panahkumi ahrsemès.

Ar preeku jakonstatè, ka latwju mahkſla un mahkſlineeki pamasam, bet neatlaidigi eekaro sew wahrdu un atsihschanu ari ahrpus muhsu dsimtenes robeschàm. Nesen sinojam par Ad. Kaktina sposchajeem panahkumeem Pragà, bet patlaban man preekschà Ljeschas un Briseles laikraksti, kas juhsmigi zildina Jasepu Wihtolu, sakarà ar wina C-dur stihgu kwarteta pirmuswedumu 26. janwari Dimon-Lamarcha konzertos Ljeschà. „L'Eventail" (Briselè 30. janw.) muzikas kritikis starp zitu raksta: „Wihtols ir leelas kulturas mahkslineeks. Wina kwartets, rakstits eewehrojami weeglu roku, kurai pasihstami wisi isteikſmes lihdsekli un instrumentu eespehjamibas, — atstahja leelisku eespaidu. Sewischki waldsinoscha ir kwarteta otrà dala, Andante elegioco, kas, neraugotees uz leelo weenkahrschibu, tlehpj sewi loti daudz smeldsoschas, sahpigas isjutas. Rotaligajam un humora bagatajam Skerzo seko spehzigais un eedwesmes pilnais finals ar tautisko temu. Scho sirsnigo, wehrtigo un interesanto darbu dsihwi atsikanoja „Scharljè kwartets", ar prof. Leopoldu Scharljè preekschgalà."

Ne masak atsinibas Wihtolam welti „Gazetta de Liège" kritikis un apbrihno komponisko klasisko domu skaidribu, swaigo, slawejami droscho walodu un usbuhwi. Sakarà ar scho konzertu mahkslas laikraksts „Liège-Echos" eewetojis Wihtola gihmetni kopà ar Arsèna Heises rakstu, kur, bez biografiskeem dateem, raksturota Wihtola mahkslineeziskà personiba un wina loma neween latwju, bet ari starptautiskajà muzikà. Tahlak laikraksts ar gandarijumu atsihmè muhsu generalkonsula Briselè J. Lasdina nopelnus latwju muzikas populariseschanà. Pateizotees winam, belgeem bijusi laimiga isdewiba dsirdet weenu no muhsu eewehrojamà komponista darbeem. Kwartets, ihpaschi otrà dala, gumis tik eewehrojamus un tureenes kamermuzikas wakaros nepeedsihwotus panahkumus, ka 7. februarì tas atkahrtots Briselè.

Ljeschas karaliskàs konserwatorijas direktors komponists Franjuà Rasse, weens no Belgijas redsamakeem muzikeem un latwju muzikas draugeem, nahkoschàs ieſonas simfoniskos konzertos Ljeschà un Ostendè usweda ari Wihtola „Dramatisko" un „Sprihdischa" uwertiras.

Neween belgu, bet ari tschechu muziku aprindàs loti interesejas par latwju muziku un Pragà, kà mums sino, dsihwumà sagaidams konzerts, weltits Wihtola un zitu muhsu klasiku darbeem. Ja ari Latwija no sawas puses pratis scho interesi weenmehr usturet dsihwu, tad naw schaubu, ka latwju muzika un dseesmas drihs ween eekaros sew sinamu weetu Walsteiropas konzertsalès.

J. B.

n tuwu esam, gan ruhpigi issargajos wu „komposiziju" ispildischanas (dantschu drihs peeauga pee laba dutscha); bet nelihnekahda usmaniba — mahsa tomehr galu nani peekehra. Un tà kà seeweeschu kahrtas s wispahrigi neprot mutes turet, tad drihsi sinaja wisa mahja — „Josefs komponè". Un hlakàs aprindas. Sina no sahkuma gan nefewischki tizigas ausis; jo Jelgawa neatz sehna, kas komponejis buhtu, un kà nu à weenkahrschi nosehstees pee galda un „no s" notis rakstit. Bet kad kahdreiz kahds no m rotalu beedreem mani redseja usrakstam preekschà swilpto „Tupul - Janzi", krogus kura man wehl schodeen ausis skan (no m ta laika „komposizijam" turpretim neatzeros neweenas nots), un es pee tàs s reises sarakstiju ari wisu peederigo klapartu un „Janzi" pehz pascha fantasijas laimigajam galam, — tad sahka minet ko

pinaju mahzitees klaweeres un wijoli, apm tik daudz, zik man paschàm likàs patihmasleet flinks tavis biju. Labprahtak spehschetrrozigi ar Nikolaju Allunanu, weengatawu beedru nesskaitameem nedarbeem; bpraht tschihgaju gimnasijas skolneeku orschaufmigi wijoli mozot („Stadtfeifer's" Deewa dufmu radits skolotajs, tika daudz ehlu famainits ar Rappu, deemschehl, ari pedagogu); bet wismihlakàs man bija enu preekschpusdeenas, kad pee wezà geKrùdenera salasijàs weeniqais Jelgawas kwartets: mans skolotajs — „konzertmeistars", lihdsskolneeks Wanachs (tagad kirurgijas profesors Terbatas uniwersitatè), es pee wiolas un pats Krùdeners — wiolontschelists (ar muhschigàm bailem no „Daumeneinsatz"). Labpraht ari turpinaju aprakstit noschu papiru, tagad jau famainot agrakos dantschus ar romantisku nosaukumu lappusem un lapam. No skolas puses man nebraudeja nekahda karjera: biju skolneeks sem widus. Tomehr, warbuht, tehws un mahte nebuhtu manis fuhtij, tik tahlu projam, uz paschu Peterpili: atkal mahsa pagreesa mana liktena stuhrriteniti, kahdà slepenà nakti norakstot wehstuli paschàm Peterpils konserwatorijas direktoram. — — —

Wehl stahw mahjele Jelgawas Swehtes eelà, tikai drusku dsilak semê cegrimusi. Bet smagà swina luktura wairs naw; uhdensplahweju drakonu mutes no niwelejoschà progresa tiraschetas. Eseja logus neapwij; „Mellenius un Treffelts" — eglite stahw spoguli — mahsa — wiss dsihwo tikai wairs manos sapnos. — — Slinkais, garlaizigais Schwarzwäldlers ar sawu garo wehsekli sawu darbu padarijis.

Tikai sakàs esejas wihtnes pee manas tagadejàs „sahles" logeem un greestu stuhreem. — tikai tàs man wehl kluſi tschukſt — par senàm deenam.

J. Wihtol-

Laikrakstu ir daudz, bet „Latwis" ir tikai weens

Ar sawu neatkaribu, noteikto nazionalo wirseenu un kodoligo saturu „Latwis" ir palizis par **wadoscho** pilsonisko laikrakstu un eeguwis lasitajus leelà skaità kà pilsehtàs, tà uz laukeem. „Latwi" lasa un speesti ar winu rehkinatees ari wina pretineeki. „Latwis" jalasa ikweenam apsinigam pilsonim, kursch grib pareisi isprast sawus peenahkumus un sawas teesibas.

Lai „Latwis" isnahktu lehtaks, eeteizams to pasuhtit uz wairakeem mehneschem, wislabak uz wisu gadu waj pusgadu.

Latvis

BEZPARTEJISKS NACIONALS LAIKRAKSTS

Kronvalda Atis

Numurs maksā 10 sant.

Abonēšanas maksa:

1 gadu	Ls 22.—
½ gadu	„ 12.—
3 mēnešiem	„ 6.50
1 mēnesi	„ 2.50
Bez piesūt. 1 mēnesī . .	„ 2.—
Uz ārzemēm 1 mēnesi .	„ 4.—

Parakstīšanos pieņem: visās pasta iestādēs, dzelzceļu stacijās, grāmattirgotavās u. t. t.

Sludinājumu maksa: tekstā 70 s., sludinājumi ģimenes ziņās 50 s., vēstuļu un izpriecu sludinājumi 25 s., meklētājiem 6 s., pārējie 16 s., pieskaitot sludinājuma nodokli. Kaņepes 25 proc.

Telefons 9-4-6-0-7. Atvērts no 9 līdz 18

Redakcija: Pils[illegible]

Šīni numurā:

A. Berga — Kas mūs gaida?
Jāzepa Vītola — Par senām dienām.
V. Jurēviča — Prof. J. Vītols kā simfonikis.
J. Ciruļa — Nac. motīvi J. Vītola darbos.
H. A. — Nacionālā kustība Azijā un Afrikā.
Civis — Vecākā Igaunu laikraksta jubileja.
Latvijas zvejnieku kongress.
K. Ķēkabsona — Brilijantu karaliene (rom.).
Prof. J. Vītols humora spoguli un anekdotēs.
Eola — Lauva un kas ar to sakarā (sīk. fel.).
Uzdevumu kakts.
Literatūras kronika.
Sociāldemokrāti atteikušies valdību sastādīt.
Pilsētu un miestu sav. padomes sēde.
Liepājas Gludas dzelzceļa jaunbūve.
Bezdarbnieki atsakās no darba.
Nozagts Polijas finansu reformas projekts.
[illegible]cija liedzas atbrunot Karalauču cietoksni.
[illegible]etiešinieku kustība Anglijā pieņemas.
[illegible]ngtsolins grib valdīt Pekinā.
[illegible]manijā nodibinās pavaldoņību.

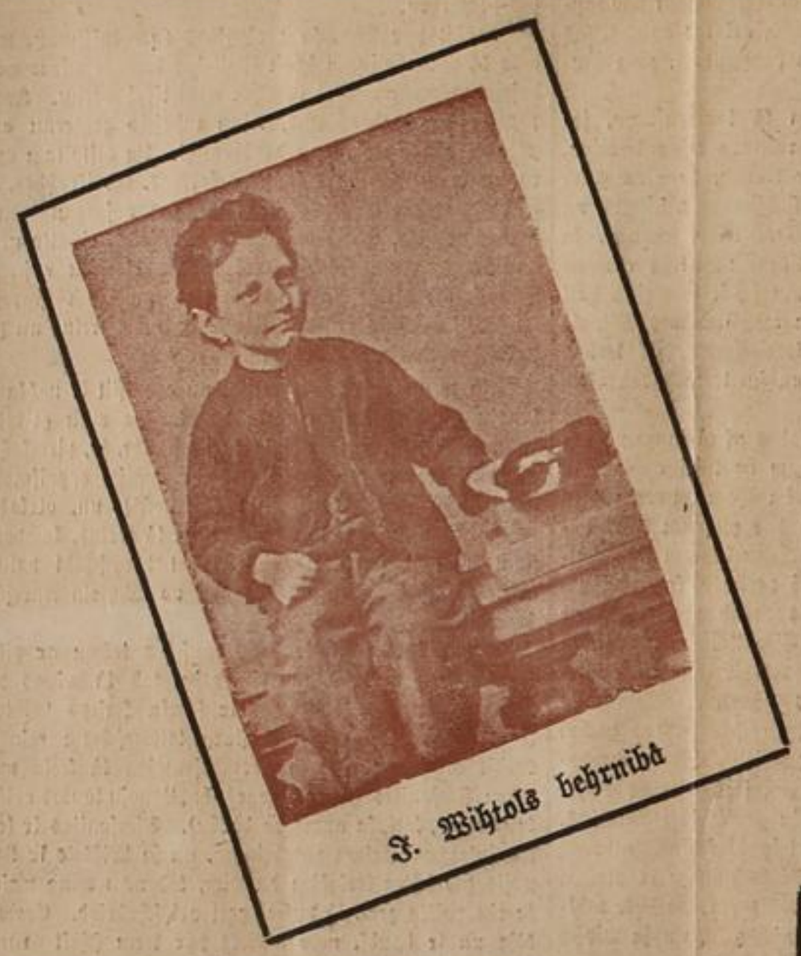

J. Wihtols behrnibā

J. Wihtols kà konserv[illegible]
profesors Peterp[illegible]

[illegible]erwatorijas

Prof. Jasevs Wihtols

Par senàm deenam.

Weza, masa mahjele Jelgawas Swehtes eelâ; wezas leetus renes ar drakona draudoschàm mutem, no kuràm slapjâ laikâ gahschas balts uhdentiņsch taisni uz newainigo garamgahjeju galwam. Smags wezs swina lukturs wirs durwim, pusaklàm ruhtim, jo sen jau wairs naw ugunis spihdejis. Peezu logu fronte. Labajâ galâ — tehwa darba istaba, ar leelu, apaļu melnosola galdu; aiz pirmàs — sehtas pusê — paschaurà sehnu istaba. Kreisajâ galâ — tschetras istabas, pa diwi weenâ rindâ. Leelakà no tàm — „sahle", logi un pa dakai ari semo greestu stuhri kupli apauguschi ar tumschàm esejas wihtnem. Wezmodigs „sofà"; stabu spogulis, kurâ atspihdeja manu behrnu gadu tik gaischi mirdsoschàs seemswehtku eglites; bet pee „garàs seenas" — kastanbruhnais „Mellenius und Treffelt", omuligais tschetrstuhra instruments, uz kura swehtwakaros walganàm azim pawadiju muhsu mahjas draudses wezmihkàs seemswehtku dseesminas. Ja wehl peeminu sirmo „Schwarzwäldler" ar tradizionelàm rosem zihwarnizâ, wina besgala garais wehseklis man tanis nevazeetibas pilnajos brihschos likàs tik lehni, tik lehni kustamees, — tad zilweks, kursch pats usaudsis masâ veezu logu mahjelê, ar drakona gaisu uhdenswehmeieem, war weegli orientetees tani masvilsehtas stuhriti, kur — nu ja, kur esmu rakstijis sawas pirmàs „kompositijas". Jo par to man scheit esot jastahsta: un wisi mani protesti — ka katra zilweka muhschâ ir azumirkli, kuri peeder tikai winam weenam pascham, par kureem runajot winsch jhtas it kà sweschu kauschu klahtbuhtnê isgehrbjotees — wisas manas eerunas tika aukstsirdigi atraiditas. Esot — no zitas puses — tàpat azumirkli, kuros sinami zilweki peederot wiseem — waj pat pliki. Nu — pliks tad pliks. —

Kad sahku klaweeres spehlet — wairs nesinu; gan drihsak sinu, kad dseedat sahku: jo mahte stahstija, ka runat pratejs tad wehl neesot bijis. — Atzeros, kà kahdu wehlu wakaru mahsa mani wilka no gultas ahrâ un nosehdinaja pusapgehrbtu (rupjàs, wilainàs sekes neganti kutinaja kahjas) pee klaweerem (toreiz wehl ne Mellenius un Treffelts, bet kaut kas spineta weidigs; un ari wehl ne Swehtes —, bet Leelajâ eelâ). Nosehdinaja un lika spehlet. — Masi behrni jau drihs pee wisa peerod; ari pee klaweeru krehsla. — Nahkamais manas atminas skaidrais azumirklis man rahda tehwa stingro seju, pa labi no manis; uz klaweeru luktura schkihwischa (tagad tahdus wairs nepasihst) sarkanwaigu „ferinku". Atpakaļ tehwa keschâ gan laikam ahbols nekad nezekoja — alga bija darba wehrta. Pirmà Bethowena sonate pee Fräulein Amalie Linck jaunkundses, ar masàm melnàm uhsitem, bet laipnas dabas, lai gan drusku winas baidijos. Teorija pee sirmà ehrgelneeka Herrn Musikdirektor Rudolf Postel (profesora Behtina pirmà skolotaja, ari Zimses mus-

Ziteem tuwu esam, gan ruhpigi issargajos no sawu „kompositoru" ispildischanas (dantschu skaits drihs peeauga pee laba dutscha); bet nelihdseja nekahda usmaniba — mahsa tomehr galu galâ mani peekehra. Un tà kà seeweeschu kahrtas zilweks wispahrigi neprot mutes turet, tad drihsi ween sinaja wisa mahja — „Josefs komponè". Un ari tahlakàs aprindas. Sina no sahkuma gan neatrada sewischki tizigas ausis; jo Jelgawa neatzerejàs sehna, kas komponejis buhtu, un kà nu war tà weenkahrschi nosehstees pee galda un „no galwas" notis rakstit. Bet kad kahdreiz kahds no maneem rotalu beedreem mani redseja usrakstam wina preekschâ swilpto „Tupul - Janzi", krogus polka, kura man wehl schodeen ausis skan (no manàm ta laika „kompositorijam" turpretim wairs neatzeros neweenas nots), un es pee tàs paschas reises sarakstiju ari wisu peederigo klaweeru partu un „Janzi" pehz pascha fantasijas lihds laimigajam galam, — tad sahka minet ko tahlak.

Turpinaju mahzitees klaweeres un wijoli, apmehram tik daudz, zik man pascham likàs patikami: masleet flinks tavis biju. Labprahtak spehleju tschetrrozigi ar Nikolaju Allunanu, weenmehr gatawu beedru nesskaitameem nedarbeem; loti labpraht tschihgaju gimnasijas skolneeku orkestri, schaufmigi wijoli mozot („Stadtfeifer's" Libeks, Deewa dufmu radits skolotajs, tika daudz par wehlu famainits ar Rappu, deemschehl, ari wahju pedagogu): bet wismihkàs man bija swehtdeenu preekschpusdeenas, kad pee wezà generaka Krûdenera salasijàs weenigais Jelgawas stihgu - kwartets: mans skolotajs — „konzertmeistars", lihdzskolneeks Wanags (tagad kirurgijas profesors Terbatas uniwersitatê), es pee wiolas un pats Krûdeners — wiolontschelists (ar muhschigàm bailem no „Daumeneinsatz"). Labpraht ari turpinaju aprakstit noschu papiru, tagad jau famainot agrakos dantschus ar romantisku nosaukumu lappusem un lapam. No skolas puses man nebraudeja nekahda karjera: biju skolneeks sem widus. Tomehr, warbuht, tehws un mahte nebuhtu manis fuhtij, tik tahlu projam, uz pascha Peterpili: atkal mahsa pagreesa mana liktena stuhriteniti, kahdâ slepenâ nakti norakstot wehstuli pascham Peterpils konserwatorijas direktoram. — — —

Wehl stahw mahjele Jelgawas Swehtes eelâ, tikai drusku dsilak semê eegrimusi. Bet smagà swina lukturs wairs naw; uhdenssplahweju drakonu mutes no niwelejoschà progresa tiraschetas. Esejа logus neapwij; „Mellenius un Treffelts" — galite stahw spoguli — mahsa — wiss dsihwo tikai wairs manos sapnos. — — Slinkais, garlaizigais Schwarzwäldlers ar sawu garo wehsekli sawu darbu padarijis.

Tikai sakàs esejas wihtnes pee manas tagadejàs „sahles" logeem un greestu stuhreem. — tikai tàs man wehl kluši tschukst — par senàm deenam.

J. Wihtols.

Meistaram!

Wihtols — muhsu muzikas dsihwes pirmà un augstakà figura. Spehzigais, gribas ruhditais talants, spihdoschà muzikalà erudizija, ilggadeji guhtee peedsihwojumi labu, juwerenu mahkslas wadonu tuwumà — luhk, muhsu muzikas leelmeistara personibas gaischais trejskanis, pahr kuru pazelsees jaunà staltà latwju skanu pils. Saules muhschu, saules mirdsumu!

Jahnis Sahlits.

Laikrakstu ir daudz, bet „Latwis" ir tikai weens

Ar sawu neatkaribu, noteikto nazionalo wirseenu un kodoligo saturu „Latwis" ir palizis par **wadoscho** pilsonisko laikrakstu un eeguwis lasitajus leelà skaità kà pilsehtàs, tà uz laukeem. „Latwi" lasa un speesti ar winu rehkinatees ari wina pretineeki. „Latwis" jalasa ikweenam apsinigam pilsonim, kursch grib pareizi isprast sawus peenahkumus un sawas teesibas.

Lai „Latwis" isnahktu lehtaks, eeteizams to pasuhtit uz wairakeem mehneschem, wislabak uz wisu gadu waj pusgadu.

Pirmdeen, 13. dez. Latwijas konserwatorijas rektora prof. Jasepa Wihtola mahkslineeka un pedagoga 40 g. darbaswehtki.

Sem peezeem direktoreem.

J. Wihtola.

Ja schinis rindinâs mans wahrds tiktu beeschak minets nekà gluschi peeklahjigi schkeetas, tad jau eepreekisch luhdsu peedoschanas. Sem peezeem direktoreem norisinajees mans muhschs Peterpils konserwatorijâ; un ja ilgojos scheem maneem pawehlneekeem un mana darba labwehlkeem scheit weltit ihsu pateizibas wahrdu, tad gribot - negribot newaru ari sew paschām gluschi garam eet. Jo dahrgas man taisni muhsu sawstarpejàs atteezibas.

„Skat', meit' — tik jauns — un jau konserwatorijas skolotajs!" — teem wahrdeem Scharls Dawidows mani stahdija sawai meitai preekschâ, kad 1886. g. maijâ, pehz konserwatorijas akta, pirmo reisi sawâ muhschâ spehru kahju us „parketa", goda maltitê abiturienteem pee keisariskàs musikas beedribas preekschsehdetaja knasa . . . (wahrds peemirsees). Tas bija mans pirmais direktors; Dawidowam kopâ ar Rimski-Korsakowu peeder mana pateiziba par to, ka jau tik jaunos gados tiku usnemts kà pilnteesigs lozeklis kreewu musiku saimê — scho augsto posiziju aisstahwet un nostiprinat, bija jau manis pascha usdewums. Bet — zik sawadi tas ari neisklausitos: treschais mans palihgs schinî sihmigajâ brihdî bija — mana zilts, mana mahtes waloda. Dawidows — dsimis kursemneeks — kuldidsneeks; wina simpatijas leelâ mehrâ peedereja muhsu stuhritim. Un diwi mani preekschtetschi — konserwatorijas abiturienti — wislaimigakâ kahrtâ mums latweeschcem jau zelu gludinajuschi: Ludwikis Behtinsch un Jurjanu Andrejs. Abi bija spihdoschi nobeiguschi konserwatoriju, ihsi preeksch manis; un ja Dawidows teiza „mihlu latweeschus", tad par scho mihlu lai pateizamees muhsu diweem zelmu lauzejeem latwju musikâ. — Dawidows — sawa laika wisleelakais wiolontschelists — bija turklaht ari konserwatorijas direktors, kursch no audsekneem tika burtiski us rokam nests: mahkslineeks ar pateesa zilweka firdi, winsch saprata ari sawu audseknu masàs un tomehr daschkahrt tik sahpigàs ruhpes un behdas. Kluss, lehns, laipns — tahds, schkeetas, bija ari Mendelsons, kuram Dawidows ari sawâ isskatâ bija loti lihdsigs. Bet zik patihkams pats zilweks un direktors, tik schausmigs bija — wina rokraksts. Mani godinot, Dawidows man ustizeja sarakstit wina simfoniskàs swihtes tschetrroku klaweeru iswilkumu. Schinî leetâ winsch man rakstija kartinu: pee wisleelakàm puhlem man neisdewàs to atschifret. Nahzàs luhgt komentaru hiroglifeem; winsch grosija kartinu wisadi, pret woisadàm gaismam: „pats wairs newaru salasit" — abpusejeem sirsnigeem smeekleem jautajums palika nenoskaidrots.

Pehz pirmajàm Seemswehtku brihwdeenam, janwarî 1887. g., konserwatorijâ darbâ eerodotees, atradu wisus neaprakstamâ ustraukumâ: Dawidows demisionejis. Kadehl — nesinaja teikt; daschi mineja politiskus sareschgijumus — Dawidowa meita nehsaja ihsus matus, tanîs laikos aisdomigs schests; ziti tschuksteja par romantisku dehku — skaistajam dsimumam pretim Dawidowa firds bija weegli eewainojama. Jaunais direktors — Antons Rubinschteins ar diktatora pilnwaram. A. Rubinschteins, Kreewijas musikalais gigants, kursch nekautrejàs pat wislepnakai aristokratijai sazit wisnepatihkamakàs taisnibas. Pirmais wina solis — „generaltihrischana"; astoneem skolotajeem winsch rahdija konserwatorijas durwis. Gaidiju ari sawu rindu: ar skolotajeem eepasihstotees, Rubinschteins mani waizaja deesgan isbrihnejoschos balsi: „Juhs ari — —?" Naw nekahds brihnums: isskatijos pehz ihsta peena puikas, peena bahrda wehl nebija isaudsinata. Bet liktenis bij labwehligs. Inspektors Bernhards mani eedroschinaja luhgt Rubinschteinu noklausitees manu op. 1, klaweeru sonati, kam sekoja tahds dialogs: „Juhs neesat kreews". — Ne. — „Ari ne wahzeetis". — Ne. — „Kahdas tautibas esat? Juhsu musikâ dsirdams kaut kas jauns". Otrreis mani tahdâ kahrtâ sargaja mana zilts; un ko grehkoju kà jaunisch skolotajs, to atswehra tà sawadà nots, kuru Rubinschteins atrada manâ musikâ. Wina 50 g. jubilejâ pat drihksteju winam pasneegt diwas manas musikas lappuses, kurâs (Humoreskâ) winsch schoreis gan schkita islasijis kautko — spanisku! (Tagad scho Humoresku labpraht dejo us skatuwes.) — Rubinschteina reschims bija ideali stingrs; sem wina genija wadibas atsihmejams konserwatorijas seedu laiks, un kad winsch pehz pustrescha gada atdewa groschus zitam, tad gan laikam neweens ihsts musikis to nebuhs dsili noschehlojis. . .

Julijs Johansens. Daudz wahzu skolas teoretikis — musikis ar labaku gribu, bet wisàm jaunajàm mahkslas straumem pretim atraidoschs. Ja Rubinschteins atsina sweschajos elementus manâ musikâ — „tas ir selts", tà winsch apsihmeja otro temu manâ sonatê, — tad Johansens nesaprascha man atsinàs: „Zereju juhs radiseet musiku wahzu garâ, bet — dsirdu kautko pawisam zitu!" — Tomehr Johansens, mans stingro disziplinu skolotajs, man peedewa manas „atkriteja" tendenzes — pat, labi domadams, gribeja mani eezelt par kahdas keis. musikas beedribas nodalas direktoru; bet man isdewàs laimigi nowehrst scho draudoscho godu - nelaimi. Stipri gados, Johansens tureja szepteri tikai samehrâ ihsu laiku sawàs rokàs; drihsi nespehks winu peespeeda schkirtees no konserwatorijas — weentuka mihtnê winsch weltija sawa muhscha beidsamàs deenas sawam leelajam darbam par kontrapunktu. Smags gan winam bija direktora gods, to sanemot no pasaules genija „Anton perwij fortepiannij" burwja rokam.

Eestahjàs deesgan smagi sajuhtams interregnums. Direkzijai likàs gruhti saraudsit jaunu direktoru; balsis galu galâ saweenojàs us wahzeescha Augusta Bernharda personas. Musikis, nekahdeem sewischkeem nopelneem; konserwatorijâ — obligatorisko teoretisko preekschmetu pasneedsejs, bet zilweks ar augstu inteligenzi un karstu firdi konserwatorijas jaunatnes. teeschajàm wajadsibam pretim. Bernhards bija konserwatorijâ mans pirmais teorijas skolotajs, agri kluwa par manu pahrleezinatu draugu — labwehli; jau skolneeka gados man atwehra sawas mahjas weesmihligàs durwis, tika mans padomdewejs neween musikas, bet ari zitos, pa dakai stipri intima rakstura jautajumos (kopâ ahrstejàm muhsu toposchàs — pleschas; Rimski-Korsakows schehlojàs: „skaschitje, wse moi teoretiki pleschiwi; raswe eto normalno?!). Tikai — Bernhardam spehka peetruhka turetees 1905. g. rewoluzijas wilnim pretim, winsch nesaprata sawu laiku. Lojals sawa keisara pawalstneeks, winsch atradàs bes padoma tai spehzigai kustibai pretim, kura drausmigi ceswanija wehlakos Kreewijas liktenus: un winsch krita us sawa sarga postena. Dsili firdî eewainots, winsch slehdsa sawu kontu ar konserwatoriju, teiza ardeewas ari Kreewijai. Sawu likteni winsch ilgi nepahrdsihwoja; pehz mas gadeem sanehmu wehsti par wina nopeetno saslimschanu un nahwi kahdâ Wahzijas maspilsehtâ. Sala esejas lapa Tawai peeminai! — —

(Turpmak beigas.)

Raſa un ſwaigſnes.

Moderato con moto. Pluhdona teksts; prof. J. Wihtola kompozizija, autora rokrakstâ.

Prof. J. Wihtola 40 g. darbaswehtki

notiks pirmdeen, p. 7.30 min., Nazionalâ operâ. Nihkoschanâ apweenojuschàs 8 organisazijas: dirigentu beedriba, konserwatorija un solistu beedriba. Koncertâ peedalisees 18 jaukti un wihru kori ar apm. 600 dseedatajeem. Programâ weenigi jubilara darbi, kà wokalee, tà instrumentalee. Jaukts koris ispildis latwju tautasdseesmas, Wihtola apstrahdajumâ, un originalkompozijas „Upe un zilweka dsihwe", „Bewerinas dseedonis", wihru koris „Trimpula un meschefers", M. Wigner-Grinberge dseedàs weselu wirkni tautasdseesmu, bet A. Benefelde „Swejneezes dseesmu", „Laimiti" un „Wilnis". P. Sakss pirmo reisi ispildis „Lotospuki" un „Smarschojoschos uhdenus", A. Kaktinsch „Bakchanali", konzertmeistars A. Behrsinsch „Romanzi" un „Melodiju" wijolei. P. Schuberts atskanos wariazijas par latwju tautasdseesmu temu. „Ej, saulite, drihs pee Deewa". Pawadijumus usnehmees pianists J. Suchows. Pehz konzerta jubilara apsweikschana. Apsweizejeem japeeteizas operâ pee A. Wernera. Banketa notiks konzerta wakarâ Wirsneeku klubâ. Meelasta kartes eepreekisch isnemamas konserwatorijâ pee A. Milberg kdses, ari swehtdeen, katrâ laikâ. Peedalischanàs 8 lati no personas. Biletes jubilejas konzertam Naz. operas kasê wehl dabujamas neleelâ skaitâ. Tuwakus paskaidrojumus sneedz Milberg kdses, konserwatorijâ (tahlrunis 2-1-8-9-4).

86

P. Jurjans. III

72

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. Nr. 3767 / akt. Nr. 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5313.

Ordeņa domes lēmums:
1925. g. 13/16. XI prot. № 9.
Apbalvots ar ordeņa III šķiru.
Darbvedis: *Kr. Kreiliņš*

0.56

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

72 op

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
pāvuls J u r j a n s. Mūzikas paidagogs un kompo-nists.	Dzimis 1866.g.Vidzemē. Beidzis Pēterpils Konservātorijas dziedāšanas klasi. Nodarbojies Rīgas skolās kā dziedāšanas skolotājs. Tagad Latvju Konservātorijas paidagogs.	Sastādījis priekškaŗa laikmetā vērtīgas skolas grāmatas dziedāšanā. Organizējis simfoniskos koncertus. Pirmais latvju operas dirigents. V.Vispārējo Dziesmu Svētku virsdirigents. Lūdz piešķirt ordeņa III šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

I.Fīlmets
Izglītības ministurs
Amats Paraksts

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks
Ierosinātāja amats
Kehlmanis
paraksts

Dombers
Sekretārs

Pirmdeen, 22. februarî 1926. g.

Latwju operas nodibinatajs **Pawuls Jurjans** riht ſwin 60. dſimſchanas deenu.

103

Kaktiņ. II

74

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3783. / akt. № 4025

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

192 6. g. 8. novembrī

Nr. 5300.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa

III šķiru.

Darbvedis: Kr. Kaulinš

0.57

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedz slēdzie
Adolfs Kaktiņš, Nacionālās Operas solists-varoņbaritons	Dzimis 1885.g. Uzsācis skatuves darbību ar 18 dzīv. gadu. Uzstājis 10 gadus dramā kā varoņlomu tēlotājs. Pēc tam darbojies 14 gadus kā operdziedātājs — 6 gadus Vācijā (Mīnhenē un Krievijā (Peterpilī Mariinska Dramā), pārejos 8 gadus Latvijas Nacionālā operā. Viesojies kā latvju dziedonis gāzēmēs (Italijā, Francijā, Somijā, Igaunijā, Lietuvā u.c. Karagadvs apbraukājis latvju kolonijas Krievijā, tāpat frontes joslās un bēgļu nometnēs uzstājies koncertos.	Lūdz piešķirt ordeņa II šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs
Paraksts

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks

Ierosinātāja paraksts

olfs Kaktinsch — jubilars.

s, saknem dsili
i pletees uf wi-
Adolfs Kaktinsch
i. Stahw dischi,
gfmê un breedumâ
gan bijusi dewiga, bet
weegli wehliga wina
naw radees bes darba
as un isturibas. Bet
pascha weikts un wei-
cha guwums. Ir mahksli-
o masotnes warejuschi siste-
ugt un weidotees, pilnigi
sto mahksias mehrku sa-
as dewa to Kaktinam? Kas
irsija wina wehl neraisitos
. kas teiza, kas eedroschina-
ineeks, eji konserwatorij,
., mahzees, zelo, atkal mah-
t. t.? Kaktinam, kad winsch
m 30 sajuta pirmàs kweh-
dsinas, par lihdsigàm liksten-
welti domat. Wiss tas bija
as sapnu pilis, tukschas fanta-
et jaunajàs kruhtîs sita stipra un
sirds. Ta dewa tizibu, sparu un
ticibu, — ka wiss jaweiz tikai sawcem
spehkeem, ar darbu, gribu un eedwesmi.
Kaktinsch mineja, mekleja sawu „es", sa-
was personibas saturu. Winsch nometa to
darba rihku, kas, ismantojot fisiskos spehkus, gan dewa un ari turpmak solija deenischku maisi, bet leedsa garigo spehku progresu. Winsch meklè skatuwi. Un, protams, tolaik, kad mums wehl nebija nekahdu pastahwigu un patstahwigu musikas eestahschu, winsch nokluhst wispirms dramatiskàs trupâs. Daschi gadi paeet wingrinotees skatuwes darba dsirkslinâs pee wairakàm ta laika teatra wadoschàm personam — Seltmata, Brihwneeka, Lejas-Kruhmina, Tautmihla-Behrsina un Petera Osolina. Arweem wairak apsinadamees sawas spehjas dramatiskâ laukâ, ihsâ laikâ Kaktinsch eenem iszilu weetu jaunako spehku rindâs. Wina tehlotàs lomas, tiklab masàs, kà ari paschas pirmàs — leelàs, sprehgaja eedwesmê un leezinaja, ka radees sposchs, plaschai attihstibai disponets, sawdabigs talants. Kursch gan neatzeras wina Lahtschplehscha waj Oloferna monumentalos tehlus, kas wehl tagad ir nepahrspehti. Schai paschà laikà, ja nemaldos, Jahnis Kuga, toreisejais „Jaunà teatra" dekorators, nejauschi noklausijees Kaktina wareno balsi, wed winu rahdit kahdam ustizamam musikas leetpratejam (Nikolajam Allunanam?), grib dabut ta autoritatiwo atsauksmi. Sanehmis positiwu spreedumu, atsihtais, jau zildinatais akteeris nododas ar winam peemihtoscho dedsibu spezialàm balss studijam. Kaktinsch sahk uzstahtees kà dseedatajs. Man atminâ kahds Reinholda kompoziziju wakars, kas laikam bija weena no pirmajàm Kaktina — dseedona atklahtàm debijam. Eesprids bij daliti. Wiss musikalais wehl minimalâ dosâ, bet pate balss, pareisaki, atsewischkee toni jau toreis sugesteja ar neparasto spehku un sposchumu. Tomehr, nahk laiks, nahk ari padoms. Kaktinsch dribsi ween pahrwar kuhtro materiju, eeguhst dribsi lokanibu i walodâ, i musikalâ nowadâ. Pahris gadus peedalidamees gan Jurjanu Pawula waditos latwju operu uswedumos, gan usstahdamees konzertos Rigâ un prowinzê, jaunais dseedonis jau eewehrojami iskopis sawas musikali artistiskàs spehjas. Un noteek negaiditais: Kaktinsch noslehds lihgumu ar Nirnbergas operu, aisbrauz uz Wahziju. Leelà pasaule nu walâ. Sapnotais kluhst ihsteniba. Atweras plascha operdseedataja karjera. Bet, kà jau sahkumâ teizu, Kaktinam liktenis naw bijis weegli wehligs. Sposchi eewaditais darbs gribot negribot japahrtrauz, kara apstahkli dehl Kaktinam jaatgreeschas dsimtenê. Protams, Rigas topscho operu (runaja par Jurjanu Pawula toreisejo „Latwju operu" Kasino teatrî) nesalihdsinat ar labi apgahdato, tradiziju bagato — Nirnbergâ. 1915. g. behglu wilnis aisstweesch Kaktinu Peterpilî. Lihdsi eedams tautas behdam, winsch kopâ ar Saksu un ziteem latwju labakeem dseedoneem apbraukaja waj wisu plascho Kreewiju un sneedsa ismisuschajeem dseesmu wihraku. Un gribetos teikt, ka ar dseesmam, schim dsidrajàm dsihwes pawadonem, bijusi arween saistita muhsu pagahtne. Winàs skanejusi ari muhsu nahkotne. Schais muhsu Golgatas gaitu gados Kaktinsch mobinaja jaunu tizibu, jaunu sparu ar sawu metalspososcho balsi, ar dseesmam ar wisu sawu spehka un pahrleezibas pahrpilno personibu. Lihdsi schim patriotiskam usdewumam, Kaktinsch arween joprojam weido ari sawu operdseedona karjeru, ir usnehmees solista peenahkumus Peterpils „Musikalâ dramâ". Ta ir otrà leelakà skatuwe, kur muhsu dischais dseedonis weiz dischu darbu, guhst panahkumus ari leelo tautu mahkslas sazensibas mehrogâ. Pehz triju gadu ilga darba, 1918. gadâ, Kaktinsch, lihds ar ziteem muhsu dseedoneem un musikas mahkslineekeem atgreeschas Latwijâ. Wini atgreeschas Latwijâ gan tukschàm rokam, bet ar pilnu sirdi — atwed ruhpigi noorganisetu „Latwju operu", kuras wadibu usnehmees neweens zits, kà nopelnu bagatais prof. Wihtols, bet par saimneeziski-administrativo daļu ruhpejas, nodroschina finansielo basi advokats Andrejs Fridenbergs. Kaktinsch jaunajâ darbâ, sinams, atradàs pirmajâ rindâ. Uz wina plezeem guhlàs wiss atbilbigakais repertuars. Atklahschanas israhdei bij iswehleta toreis, pirms 10 gadeem, ta pate opera, kuru tagad iswehlejees muhsu jubilars sawàm darba swinibam festdeen Nazionalâ operâ, — „Skrejoschais holandeetis". — Kas Kaktinsch mums bijis schai gadu desmitâ, kahdu milsu darbu winsch weizis, to sinam ikweens. Wina pirmklasigais repertuars, wina neatlaidigais, darbigais un taisnais raksturs, spihdoschais artistiskais stasch, wiss tas leezina, ka muhsu widû isaudsis pateesi leels mahkslineeks, isaudsis leels, kupls osols muhsu mahkslas saulainajâ pagalmâ. Godinasim winu zeenigi un pelniti 25 gadu darba swehtkos. Lai tee ir teescham ihsti swehtki, ne saltas peeklahjibas peerahdijums, jo Kaktina musa arween ir aisrahwuse, arween eedwesmojusi, aizinajusi pretim gaischakeem krasteem. Uz redseschanos schowakar baltajâ namâ!

——

Adolfs Kaktinsch 25 gadu darba swehtkos.

Pirms dwidesmit peezeem gadeem — muhrneeka mahzeklis, tagad — diedatajs, mahkslineeks, ko posihst wisi, ari tee, kas Kaktinu nekad naw ne redsejuschi, ne dsirdejuschi. Ta ir popularitate, ko war apskaust wisi, kas par katru zenu zenschas kluht populari, kas ar jawàm 5, 10 waj 15 gadu jubilejam grib, lai par wineem runà, daudsina, raksta un welti laurus. Bet Kaktina popularitate, wina slawa ir gedam pelnita. Sawu tagadejo wahrdu un mahkslu diedatajs ir pats kalis, kalis un weidojis ar ihsta latweeschu semneeka dehla neatlaidibu un darba preeku. Tas nenahzàs weegli ari ar wisu to talantu, ko Kaktina schuhpuli eelikusi Laimas mahte. Wajaga teeschams tehraudzeetas gribas, isturibas un tizibas jaweem spehkeem, lai bes skolas un skolotajeem atrastu taisnako zelu uz wiskmoscheem mahkslas kalngaleem. Naw noslehpums, ka jawas pirmàs dseesmas un operu partijas Kaktinsch eestudejis pawisam neparastâ kahrtâ: nepasihdams ne notis, ne klaweerspehli diedatajs ar draugu palihdsibu apsihmejis diedamo noichu nosaukumus uz klawiaturas un wiskleclekà pazeetibà meklejis newen pehz dseesmas meldijas, ritma, bet ari dwehseles. Kà mahkslineekam schedeen weizas klawerspehle — nesinu, bet wina galvà un sirdi gul trihsdesmit un diwas leelas un atbildigas operu partijas, nemaz nerunajot par latweeschu un zittautu komponistu dseesmam, ko tas wisus schos gadus skandinajis neskaitamos konzertos gan Rigà, gan prowinzè. Tas ir kolosals darbs, kolosals ari dsirdesmit peezos darba gados!

Bet reisè ar to Kaktinsch ir ari radoschs mahkslineeks. Lai to saprastu, wajaga atzeretees wina nirdsigo Mefisto, welnischkigo Jago, pirmatnejà spehka pilno Lahtschplehsi, apgarota meera un deewischkigà zehluma eesihmeto Johanaanu waj sahpju un nemeera jograusto Demonu ar Holandeeti. Te jo spilgti saskatama Kaktina bagatà isjuhtu amplituda, wina wisu aptweroschà personiba, kuras lokà ir weetas sawà buhtibà tik pretejeem rakstureem, kà augstak minetee operu tipi. Kautschu ari weenas personas raditi, tee sawà starpà tomehr siweschi, jo mahkslineeks katram dewis daschadas sejas, daschadu temperamentu un asinis. To eespehj weenigi ihsts, pateeis un gara bagats mahkslineeks; un tahds ari ir Adolfs Kaktinsch.

Schos tehlus padarit dsihwus, waldsinoschus un aisraujoschus Kaktinam palihdsi neween wina juhtigà sirds un temperaments, bet ari warenà balss, instruments, kas weenmehr klausa ari sirdij. Wina balsi, kas brihscheem war buht maiga, aizsmoscha, brihscheem metalskaniga, zeeta, pilna kaislibu, naida un asaru, dsihwi jo dsihwi atbalsojas ari radito tehlu sirdis. Kaktina balss nekad naw baudijusi kaut kahdu sistematisku skolu, to skolojuschi peedsihwojumi un darbs, bet nepeezeeschamos pamatus un wokalàs atsinas diedatajam dewis Mikelis Sanderis (J. Tschakstes sekretars), — weenigais Kaktina skolotajs.

Kà wiseem ir sinams, Kaktinsch sawu mahkslineczisko karjeru eesahka kà dramas akteers, darbodamees gan „Auseklà", „Apollo" teatrî, gan K. Brihwneeka trupâ, gan Rigas latw. un „Jaunajà teatrî", kur peedsihwoja sawus pirmos kuplakos laurus „Uguns un nakts" Lahtschplehsi un „Judites" Oloferna. 1912. g. Kaktinsch atstahj dramu, lai nodotos diedataja karjerai un pehz gada dabù angaschementu Nirnbergas operâ Wahzijâ. Pajaules karsch speesch diedoni no jauna atgreestees dsimtenè, lai turpinatu darbu Jurjanu Pawula latweeschu operâ. Drihs ween Kaktinu redsam jau Peterpilî, kur tas dseed „Muskatâ dramâ" ispelnotees wèspahreju atsinibu. „Aidâ", „Hofmana stahstos", „Jolantâ" un „Mahjâ Beatritschè". Schai laikâ kopâ ar Pauli Sakiu Kaktinsch arbraukà konzertedams waj wisas latweeschu behglu kolonijas Kreewijâ, bet 1918. g. no jauna pahrnahk Latwijâ, lai usjahktu darbu atjaunotajâ „Latwju" un pehz tam Nazionalâ operâ. Te ari eesahkas Adolfa Kaktina mahkslas triumfa gahjeens, kas turpinas wehl schodeen. No isrejenes ari weduschi Kaktina zeli pretim teem panahkumeem, ko tas guwis ari ahrsemès, weesojotees Somijâ, Igaunijâ, Leetawâ, Pragâ, Minchenè, Parises „Leelajâ operâ" un Monte-Karlo. Patlaban Kaktinsch atrodas paschos spehka un mahkslineczisà nobreeduma gados, wehl weenmehr isloot uz preekschu pretim jaunàm sihmam, jaunàm usdewam. Droschu joli un wehl leelakus panahkumus, leelo mahkslineek!

J. Zihrulis.

Kà Adolfs Kaktinsch pirmo slawu guwa.

Adolfs Kaktinsch sawas skatuwes gaitas ir sahzis atturibas beedribas „Auseklà" tautas namâ, Widsemes (Peterburgas) schosejâ 5, kur tagad mitinas pilsehtas bibliotekà un lasitawa. Tikai sales un skatuwes, kur Kaktinsch darbojees, wairs naw, jo to nodedsinaja 1906. g. janwarî polizija.

Bet „Auseklà" teatrî Kaktinsch nekahdu slawu neguwa, tàpat ari ne uz zitàm masajàm skatuwem. Nodibinotees 1908. g. augustâ Latw. skatuwes beedribai un winas Jaunajam teatrim, schi teatra direkzija (J. A. Duburs, A. Benjaminsch un K. Adamsons) angascheja Kaktinu masakàm lomam un J. A. Dubura laikâ winsch dabuja galwenâ kahrtâ komisku wetschu lomas. Jo J. A. Duburs nerdseja, kas Kaktinâ ir „eekschâ". (Gluschi tàpat kà J. A. Duburs Emilijai Weesturei lika Indranu mahti spehlet.)

Kad Jaunais teatris sahka gatawot „Uguni un Nakti", reschisors un direktors A. Meerlauks sahka gudrot, kam dot Lahtschplehscha lomu. Jo ihsta waronu lomu tehlotaja teatrim nebija. Tos tehloja brahli Amtmani, bet wiseem bija skaidrs, ka Lahtschplehscha lomu dot wineem newar. Nejauschs laimigs gadijums rahdija, kam winu dot. Teatris usnehma jawâ repertuarâ Aspasijas „Raganu" un tur Kaktinam bija eedalita neleelà printscha drauga loma. Bet schai neleelâ lomâ Kaktinsch parahdija, zik jauns, straujsch, stalts un waronigs winsch war uz skatuwes buht. Tas pamudinaja mani kà teatra dramaturgu proponet Kaktinu ari Lahtschplehscha lomai. Neatzeros, waj A. Meerlauks un pahrejee direkzijas lozekli tam tuhlin peekrita, bet Kaktinsch schi lomu dabuja.

Ta bija wina pirmà leelà loma un ari wina pirmais triumfs. Otrâ deenâ pehz „Uguns un Nakts" pirmisrahdes Kaktinsch bija peesaitits latweeschu skatuwes pirmajeem spehkeem.

Kaktina panahkumi Lahtschplehscha lomâ isskaidrojami ar wina leelo jajuhsmu un spehku, kahdu wisi redseja wina tehlojumâ. Winsch wisinaja jawu imago dsihwu ar tahdu aisraujibu, ka skatitajeem pirmajâs rindâs metàs bail, ka tikai tas winam neisslihd no rokas un neeewaino skatitajus. Reis tas winam ari isskrita, kaujotees ar mironi sahrtâ, be laimigâ kahrtâ nekehra akteeri, kas mironi spehleja. Gustawam Schibaltam, kas Melno brunineeku tehloja, bija bail, ka Kaktinsch winam teeschams nenozehrt ausi, un tas luhdsa direkziju atnemt Kaktinam dselsi sobenu un eedot koka. Bet Kaktinsch par to jaudsmojàs, ka jadausija wairakus koka sobenus. Schkirotees Kaktinam no Jaunà teatra un aisbrauzot uz Nirnbergu par operu diedotaju, teatra direkzija paneedsa winam imago Lahtschplehscha dselsi sobenu kà zela speeki.

Pehz Lahtschplehscha Kaktinsch tehloja Jaunà teatrî wehl ari zitas waronu lomas un sewischkus panahkumus guwa kà Holoferns Hebbela „Judità". Kà Jaunà teatra akteeris winsch ari sakka mahzitees diedat pee diedd. skolotaja Sandera un kà solists usstahjàs kahdâ teatra isrihkojumâ. Jau pehz schis wina pirmàs usstahschanàs winam paregoja latweeschu Schalapina slawu.

Angaschementu Nirnbergâ winam palihdseja dabut slawenais ridsineeks Hermanis Jadlowkers, kas winu Rigâ bija dsirdejis pee wina skolotaja. Jadlowkers ari isdomaja winam pseidonimu, jo wahzu ausim Kaktina wahrds labi neskan. Jadlowkers eeteiza Kaktinam sauktees sawas (Jadlowkera) seewas mahtes uswahrdâ par Kalweeti (wahzisti „Kalweth") un tà Kaktinsch ari Nirnbergâ sauzàs. Nirnbergâ Kaktinsch bija salihgts trim sesonam, bet nodsiedaja tikai weenu. Usnahza pajaules karsch un Kaktinsch schkihràs kà no wahzu skatuwem, tà ari no Kalweescha wahrda. Peterpilî, kreewu operâ winsch usstahjàs atkal sawâ ihstâ wahrdâ.

Adolfam Kaktinam ir bijis preeksschtezis, kam ari bija Kaktinsch wahrdâ. Tas bija sobahrsts Kaktinsch, kas peedalijàs kà solists Latw. beedribas teatra operu israhdès. Bet Adolfa Kaktina slawu winsch neguwa.

Beigàs waretu peeminet, ka Adolfs Kaktinsch ir nehmis dalibu ari politiskà dsihwè. Saimerimes Sapulzes wehleschanàs winsch kopâ ar Alfredu Kalninu kandideja Rigas wehleschanu apgabalâ bespartejisko kandidatu sarakstâ, kam preekschgalâ bija J. Tschakste, K. Ulmanis, S. Meierowizs un Arw. Bergs un kas guwa wehleschanàs leelus panahkumus. Toreis wehl bija negrosamàs listes un Kaktinsch atrodàs listes widû, kapehz ari Latw. Sapulzè netika. Winsch to laikam ari nenoschehlo.

H. Asaris.

Sch[illegible]ktina jubileja

Ir klusas, intimas jubilejas, kuŗâs firmi, godigi darbineeki tuwineeku un darba beedru pulzinâ pamet skatu atpakaļ uz aislidojuscheem gadeem, kas bijuschi pilni ikdeenischku ruhpju, weenmuļibas, bet kas atstahjuschi ari pa gaischam, saulainam plankumam dsihwê. Ir ari jubilejas, kas aiz mateem peewilktas, ar warêm sabungotas un istauretas, lai dotu gandarijumu zeen. jubilara patmihlibai, slawas un popularitates kahrei, kuru zitadâ zelâ „slaugi" kawê apmeerinat. Wehl ir jubilejas, kuŗâs pasuhd wiss sihkais, ikdeenischkais, kuras iswehrschas par swehtkeem ne aiz peeklahjibas waj personigas draudsibas, ne aiz pasihstam. spaidu brihwprahtibas. bet tik dabigi, kà pehz seschàm darbdeenam nahk swehtdeena, waj pehz seemas pawasars. Tad wiseem jautras, masleet swinigas, bet nepeespeestas sejas. Tahdas jubilejas peeschkirtas isredseteem, swaiditeem, wispirmâ kahrtâ leeleem mahkslineekeem, kuru dsihwe ari sawâ neisbehgamâ ikdeenischkibâ ir weenigs neatkahrtojams notikums. Schahda leela, neapschaubami pelnita jubileja ir lemta **Adolfam Kaktinam**. Kà pateess, sawâ garâ un isteikshmê, pirmatnejs, no eekschejà kuhsajoschà spehka audsis mahksl. Kaktinsch mums ir ween., nesalihdsinamais. Ja kahdreiz preezajamees par jaunajeem, tad tapehz, ka taisnigi ir dot katram to, kas tam peenahkas, ka laikâ japrot atrast un atsiht ari tikko plaukstoschs talants, lai aistaupitu tam nepelnitas gruhtibas, lai wispahrejà atsihschana nenahktu tikai ar sirmeem mateem un pagurumu, lai dotu ari usmudinajumu un drosmi. Wehl tomehr mums naw rahdijees [illegible] kas ar sawàm pe[illegible] si un artistisko in[illegible] weetâ. Pehz ihsc[illegible] preekschspehli (sihka[illegible] wojamâ Kaktina mo[illegible] lihdsigi usleesmo wis[illegible] mahksla, ihpaschi ar sa[illegible] dams neaismirstamu war[illegible] brihscha Kaktina wahrds ir [illegible] winsch nepaleek pee dramas, [illegible] jauns, spehzigs impulss: Kak[illegible] dat. Man ir bijusi laime dsirdet [illegible] no wina pirmajeem konzerteem. Ne[illegible] negribu un newaru par to usrakstit, [illegible] sehns buhdams, ne par kahdu dseed[illegible] mahkslu nedomaju. Warbuht pa dalai a[illegible] nekompetenzes, bet wairak gan pateizotees [illegible] kahrschai zilwezigai atsauzibai, no schi konze[illegible] wispehzigakais, lihdz schim laikam neisdsehs[illegible] mais eespaids man palika no Kaktina, no wina temperamenta, no sugestejoschàs isteikshmes, no balss stanas un spehka. Tà warbuht tai laikâ, kad dseedonis spehra tikai pirmos sokus sawâ otrâ, dseesmotâ, tehwijâ, radàs jau ne weens ween kaltinists. Zik tagad winu daudz! Interesanti buhtu redset, kahdu weetu Kaktinsch eenem populareko Latwijas personu starpâ...

Droschi, ne beidsamo. Bet zik ahtri skreen laiks! Pats schisdeenas jubilars gan ari warbuht brihnas, ka jau diwdesmit peezi gadi kalpots mahkslas un publikas tuhkstoschgalwainam elkam. Zik kilowatstundu, zik kilogrammetru, kaloriju energijas isstweesch telpâ tahds nepahrtraukti degoschs fenomens, tahds nerwu strahwas dinamo, saukts mahkslineeks, diwdesmit peezos gados? Ne ar pirksteem, ne ar balsi winsch dsenams, tàs ir tikai antenas, pa kuràm schi strahwa ispluhst, noslehpumaini raidamàs nepeeejamakos, paschàm nesinamos dsikumos, ko tumschi pausch tikai nerwu saru nepahrtrauktàs trihsas. Ne, ne dinamo, Lahtschplehsis ir mahkslineeks, kas besdibena malâ zihnas ar melno bruninieku, kas-keras paschàm liktenim rihklê, kas ari Deewu nelaidis walâ, eekams tas winu nesstwehtis. Jeb, warbuht, winsch ir weenkahrschs, kluss dseesmineeks, Hanss Saks waj Wolframs no Eschenbachas, kas skandina sawu dsidro kokli? Un zitreis waj winâ newerd Renza, Jago dukainà straume? Waj naiweem mahzekleem winsch wiltigâ Mefisto balsi netschukst ausi: juhs buhsat kà deewi, atsihdami labu un launu? Waj breesmigàs Skarpijas preekschâ, kas ari winam rada, pat Mefistofels neatrod, ka tas buhtu rihkojees humanaki, masak ellischkigi? Ne weenmehr tikai weengabalains melns waj balts waronis winsch ir. Nahk ari liktena treezeeni, sirdsapsina, mokas. Nerram Rigoletto weenmehr skan ausis wezà lahsts; ismisumâ lausch rokas, luhdz schehlastibu noseedsigais zars Borijs; noschehlojamâ stahwoklî sirschu eekarotajs Onegins paleek pee aiswehrtàm durwim. Ne, galu galâ ari ne tas. **Skrejoschais Holandeetis** ir mahkslineeks. Muhscham uz wehtrainas juhras, muhscham sawa nemeera, sawa liktena wajats, [illegible]tikai pehz[illegible] sta. Drusku apskatitees ap sewi un atpuhstees, [illegible] peestaht pee [illegible] meera naw, [illegible] kaltinsch sawai [illegible] tehlu no wisa [illegible] repertuara — [illegible] airak kà trihsreiz [illegible] ri peestahj pee kra- lai dotos atkal tahlak. Nawa schi beidsamà osta. Wehl mati naw sirmi, wehl stahws ir stalts, wehl degweelu krahjums naw masinajees, schi uguns silda wehl aptweroschak, laipnak, kà agrak. Kaktinà ir daudz warbuhtibu wehl, daudz spehka, kam tagad nahk klaht wehl peedsihwojumu un peeredsejumu kontrolejoschais regulators. Kaktina raditee szeniski-wokalee tehli ir weens no wissphezigakeem faktoreem, kas muhsu operu pezehluschi un joprojam tur tani augstajà lihmenî, ko atsihstam ne tikai mehs aiz saprotama patriotisma, bet ari bespartejiskee, pat skeptiskee ahrsemneeki. Kaktinsch ir ari tas, kas no dseedatajeem warbuht wiswairak un paleekoschak ir lizis skanet Latwijas wahrdam ahrsemês. Ja, schodeen ir leela jubileja.

Adolfs Kaktinsch

Jubilejas gadijumam par jaunu eestudetaks Wagnera „Skrejoschais Holandeetis", zeramš, publikai wehl nebuhs peemirsees no agrakeem gadeem. Schi ir pirmà opera, kurâ Wagners nostahjas uz sew ihpatnejà teiksmaini-roman tiski-folosofiskà zelà. Ne tikai musikalais, bet ari idejiskais leitmotiws no schìs operas sahkdamees steepjas kà selta pawedeens zauri nahkoscham — „Tanheiseram", „Lohengrihnam". Par to muhschigo atpestischanu, kas te usdots Sentai, Elisabetei, Elsai un kas isbeidsas ar pascha Wagnera „atpestischanu" — Baireitâ, Nizsche ir peeteekoschi pasobojees, lai pee tà wehl tagad apstahtos. Wagnera nosihme ir rokam taustama, wina darbi naw weenas deenas raschojums. Atjaunoto Holandeeti, kam tikdauds swaiguma un pawisam aihpatnejas romantikas, klausisimees ar interesi. — Protams, tituloma buhs jubilars. Sentu dseed M. Brechmane-Schtengele, Dalandu — J. Needra, Eriku — N. Wasiljews, Martu — H. Luhsis, stuhrmanis — J. Wihtinsch. Dirigè T. Reiters, reschija [illegible] Arbenina.

Jekabs Poruks.

Adolfa Kaktiņa jubilejas vakars Nacionālā operā.

Operas nams bija tā pahrpildits, ka nebija wairs weetas, kā jaka, kur ahboļam nokrist un Kaktiņsch newar schehlotees, ka Latwijā nebuhtu wiņa talantu zeenitaju. Mahkslinieka darba jwehtkus ar jaunu eerahdnes pagodinajis ari walsts presidents G. Semgalis, turpat waj wiss ministru kabinets, wahrdu sakot, wiņa walstiskā, mahkslinieciskā un literariskā Riga. Atstahjot sihkaku rezensiju par paschu israhdi turpmakam, jasaka, ka Adolfs Kaktiņsch walkar „Skrejoschā Holandeeti" dewa atkal weenu no jaweem spilgtakeem tehleem laimigā jadarbibā ar pahrejeem darba daritajeem kollegam.

Israhdei beidsotees Kaktiņu eewreda ihstā lauru un seedu dahrsā. Pirmais apsweiza koris ar jubilaram weltito Jahņa Sahlischa dseesmu P. Josuusa wadibā. Tam sekoja Reitera dirigetais „tuschs" orkestrī ar Jahņa Medina Lahtschplehscha temu. Personigi sweiza pasneedsot balwas un seedus no Nacionalàs operas direktors P. Josuus, kas nolasija ari walsts presidenta nowehlejumus; wezais Rigas galwa A. Andersons weltija laurus un konwertu no pilsehtas waldes; Mariss Wehtra „nospeesto un noneewato" kollegu wahrdā — mirdsoschu sudrabu, Julijs Muiz no jolo dseedataju beedr.: nesa mihlus wahrdu un leelu kasti ar kristalu waj seltu. Wiņa pehdsekoja operas koris, orkestris un balets, bet ja ko dejotaju Kaktiņsch ta ir nenozeetàs kundi klahtbuhtnē noskuhpstit wispirms uz peeres tad uz luhpam! Nacionalà teatra wahrdā ar wi nagu nahza direktors J. Brigaders, akteeru se me. Atpakal uz Romanowa eelu 25 aizinaja De les teatra direktors Smilgis (tuhlin gan ne, b pehz gadeem diwdesmit peezeem). Tam peebeedr jàs akteeru saime ar Preedi preekschalā. Presidi konwenta wihru koris, tàpat kà wisi eepreekschejie nahza ar balwu un wehl dseesmu peedewam, k gahdinot Kaktiņam: „Pee tehwu semes dahrgā turees klaht!", — ja ne, tad „Kà needra bub swreschā malā tu, ko masais wehjinsch eespehj maitat." Zeresim, ka Kaktiņsch to nems wehrā tàpat kà lihdz schim, paliks dsimtenei ustizi Prof. J. Wihtols nesa sweizeenus un konwer no konservatorijas, peeweenojot ari skanrasd kopu. Wehl laurus un labas deenas dewa aktee arodbeedriba, Kreewu drama, K. Skalbe u. d. Wahrdu sakot, jubileja bija pelniti sposcha. J.

Adolfa Kaktina

Pa kreisi: A. Kaktinu jubilejas deenâ plkst. ½6 Naz. operas personals swinigâ kahrtâ fagaidija R. Tunze, J. Wihtinsch. Pa labi: A. Kaktina godinaschana uf Naz. operas estrades. Jubilars

A. Kaktina jubilejas banketš Armijas wirsneeku klubâ. No kreisàs: 1) kapt. Jirgenfons, 2) kapt.

Adolfa Kaktiņa godināschana Nazionalâ operâ un Wirsineeku klubâ.

Jubilejâ arween jaispauschas kam iszilam, ihpatnam, kultureli eesihmigam, paraugweidigam. Tahdâm prasibam pilnâ mehrâ atbilda Adolfa Kaktiņa 25 g. mahkslineezisklâs darbibas jubileja. Ar Kaktiņa wahrdu us zeeschako saistiti muhsu operas likteni, ari, wispahri, muhsu musikas dsihwes pulss. Wiņa spehzigâ personiba islaususi sew zeļu par leelu, Eiropas mehroga mahkslineeku. Mahkslineeku, kurâ weenlihdz spilgti eeweenoti — bagati balss lihdzekli, dramatisks temperaments, skatuwes disziplina, gaume un dabiga musikalitate. Kâ schahdu moderni bruņotu skatuwes mahkslineeku suminajâm Kaktiņu wiņa jubilejâ sestdeen Naz. operâ. Jubilars bij isswehlejees Wagnera **„Skrejoscho holandeeti"**. Schis israhdes nowehrtejumu sneegs riht muhsu mahkslaskritikis.

Wispahri, atjaunotais „Skrejoschâ holandeescha" uswedums pelna eewehribu un, zerams, operas publiku ari eeinteresès. Israhde riteja weikli un jubilaram un ziteem tehlotajeem netruhka atsinibas. **Suminajuma akts,** bija krahschņs, swinigs, bagats wisadeem godinajumeem. Jubilaram ar kundsi usnahkot, koris skandina mahkslineekam weltitu dseesmu. (Austriņa dseja). Pirmais apsweiz Nazionalâs operas direktors prof. Josuus un pasneedz balwu; winsch ari nolasa walstspresidenta G. Semgaļa apsweikschanas rakstu, kam seko orkestra tuscha (Jahņa Mediņa, ar Lahtschplehscha motiwu). No Rigas pilsehtas apsweiz galwa Andersons, pasneedzot lauru wainagu un naudas balwu. Tad runâ operas darbineeku grupu pahrstahwji: Wehtra, (solistu), Muschķe (solo dseedataju beedr.), Jansons (kora), Rosenbergs (orkestra), Wilma Freimanes (balets) — wisi welti balwas un isteiz neleekukotas simpatijas. Sweizeenus un lauru wainagu no nazionalâ teatra nes Brigaders, no akteereem — Amtmanis-Breeditis; tahlak sweizina uniwersitates presidija konwenta pahrst., bet konwenta wihru koris no 3. balkona loschas skandina „Pee tehwu semes dahrgâs". Seko Smilga apsweikums (wainags) no Dailes teatra, Preedes — D. t. akteereem, prof. Wihtola — konserwatorijas un skanraschu kopas, tautas konserwatorijas, rakstneeku un schurnalistu beedribas (Egle), akteeru arodbeedribas (Schwarzs); K. Skalbe nes sweizinajumu no „Jaunako Sinu" isdewejeem un redakzijas, pasneedzot lauru wainagu un balwu, Grischins — kreewu dramas (wainags); wehl sekoja sweizinajumi un balwu pasneegumi — no leetuwju mahkslineekeem Smuidsinawitscha un Rimschas, Garutes (dseesma), Nazionalâs ligas, A. Gulbja, kara inwalideem, Skulmes un Wihtola (glesnas) un daudzi ziti weltijumi. Telegrafiskus apsweikumus suhtijuschi Saeimas presidents Dr. P. Kalninsch, ministru presidents Juraschewskis, isglihtibas ministrs prof. Tentels, ahrleetu ministrs Balodis, preses nodalas waditajs Dr. Bihlmans, pilsehtas domes preekschsehd. Dehkens, Latwijas suhtnis Somijâ Groswalds, Latwijas suhtnis Igaunijâ Sesks, Igaunijas suhtnis Seljamaa, Tschekoslowakijas konsuls Koscheks, Aberbergs, Leepajas opera, Rigas Filharmonija, Estonijas teatrs, rektors Purwits, igaunu dirigents Kulls, Leepajas operas solisti, Leepajas filharmonija, Polu teatris, Latwijas uniwersitates koris, Latw. konserwat. audseknu padome, Leetuwas operas solisti, wahzu teatris, Zekoj. opera, igaunu dseed. Wihtols, Reitera koris, Jaunsudrabinsch, Jagars u. d. z. Nowehlam leelajam latwju dseedonim turpmakâ darbâ arween jaunus un dsschus panahkumus.

Godameelastâ wirsneeku klubâ peedalijâs ap 200 personu, to starpâ operas solisti, koris, orkestris, balets. Wakars noriteja omuligi, sahkumâ ar jautra satura runam, wehlak wingrinajâs tscharlstonâ un z. dejâs. **Runâs** Andersons pastrihpo, ka Kaktinsch nekad naw likteņa lutinats, pats bijis saws laimes kalejs un weidotajs, weenmehr un wisur issargajotees no intrigu zeleem. R. Egle starp zitu aisrahda: ja ween Kaktinsch nebuhtu bijis lepns, kulturas fonds jau sen buhtu jubilaram peeschkihris kahdu sumu. Fondâ pastahwot parascha, ka teem, kas paschi neprasot, neka i nepeespreeschot. Schoreiz isnehmuma kahrtâ fonds sawu kahrtibu grosischot. Runâ ari pats jubilars. Starp zitu par sawu wahrdu un apgalwo, ka pateesibâ nemaz neesot Adolfs, bet Jahnis Kaktinsch. Kad winsch peedsimis un weselibâ bijis koti wahrgs, wisi domajuschi, ka ilgi nedsihwos, kadehl notikuschas „notes kristibas" turpat mahjâs. Agrak tehws stingri pastahwejis, ka puika jakristi par Jahni un naw ne dsirdet gribejis, kad mahte eeminejusees par Adolfiņu. Tikai tad, kad tehwam lizees, ka masais jau tâ tâ tâ nedsihwos, beidzot tas peekahpees un lahwis mahtei peelikt otru wahrdu Adolfu. Kad sahzis darbotees pee Seltmata, pehdejais Kaktiņnam eeteizis sauktees par Brihwuli un kahdu laiku tam bijis statuwes wahrds Beesajs. Wehlak afischâs to saukuschi ihstâ wahrdâ par Jahni Kaktiņu. Bet gadijees, ka trupâ bes Kaktiņa darbojuschees wehl ziti 5 akteeri — Jahni, kas dascham warejis buht pahrak dihwaini, ka spehlè tikai Jahni. Kaktinsch pasinojis trupas direkcijam, ka winam ta leeta nepatihkot un tapehz lai to sauzot par Adolfu Kaktiņu, kam ari peekrituschi. Lai gan mani wisi sauz par Adolfu Kaktiņu, runatajs nobeidz, pateesibâ es tomehr esmu Jahnis Kaktinsch". Beigâs Kaktinsch silti pateizas wiseem, kas tam parahdijuschi usmanibu wiņa goda deenâ, issakot wiseem mihlu paldees. Saeimas dep. Jesups Trasuns runâ latgaleeschu isloksnê un zildina Kaktiņu kâ leelu mahkslineeku. Kad latgaleeschi sahkumâ isturejuschees noraidoschi pret apweenoschanos ar „tschiukeem", reiz atbrauzis Latgalê Kaktinsch un ar sawâm dseesmam sazehlis tahdu sajuhsmu, ka wisi sahkuschi runat: ja jau latweeschem tahds warens dseedonis, tad buhs ween jaapweenojas.

E. B.

Pavāts II

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8 novembrī
Ien. № 3795 / atk. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No tieslietību ministra

192 6. g. 8. novembrī
Nr. 5344.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvots ar ordeņa
III *šķiru.*

Darbvedis: Kr. Ķeniņš

6.58

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

81 v/p

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
P U R V I T S Vilhelms rektors un profesors.	Beidzis Peterpils Mākslas akademiju ar akademiķa grādu.	Nodibinajis un organizejis mūsu augstako mākslas iestādi - akademiju, kuras priekšgalā, kā rektors, stāv jau kopš 1919.g. 20.augusta. Par profesoru - dabas skatu meistardarbnicas vaditaju sastāv kopš 1.febr.1921. Tapat sastāv par profesoru Latvijas Universitatē no 12.nov.1919.g. Bez tam sastāv Rigas pilsētas mākslas muzejā par direktoru. Ir Latvijas izcilakais mākslinieks, kura vārds plaši pazīstams ne tikai Latvijā, bet ari tālu aiz Latvijas robežām. Lūdz piešķirt ordeņa II.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs

Vispārējo Lietu Pilnās Sapulcības
priekšnieks

Sekretārs

124

Erafelīns II

83

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 9 nov.
ien. № 4059 akt. № 410

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 9. novembrī
Nr. 5349.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa
III šķiru.

Darbvedis: Kr. Kemlians

0.59

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

8 Zeg

84

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jānis E n d z e l ī n s, Latvijas Universitātes profesors.	Dzimis Kauguru pagastā, Valmieras apr., 1873.g.22.februarī. 1900.g.1.VII atstāts pie Tērbatas universitātes sagatavoties uz profesuru; kopš 1903.g.privatdocents Tērbatas un kopš 1909.g.Charkovas u-tātē; kopš 1911.g.aprīļa turpat ekstraordinārs un no 1912.g.ordinārs profesors līdz 1920.gadam, kad pārnāca uz Latvijas augstskolu par profesoru, par kuŗu skaitas no 1920.g.1.IV. Filol.un filoz.fak.dekans no 1922.g. 1.VII līdz 1923.g.1.VII. Latvijas Universitātes Rektors: A Tentzs.	**Lieli nopelni Latvijas Universitātes filol. & filoz. fakultātes noorganizēšanā, kā arī zinātniskā laukā, it īpaši baltu valodu pētīšnā, latviešu gramatikas un leksikoloģijas sastādīšanā.** Lūdz piešķirt ordeņa II.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Paraksts
Izglītības ministrs

Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Ierosinātāja paraksts

25

Šmits II

85

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1926 g. 9. novembrī
Ien. № 4061. / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926 g. 9. novembrī
Nr. 5351.

Ordeņa domes lēmums:
1926. g. 13/16. XI prot. № 9.
Apbalvots ar ordeņa
III *šķiru.*
Darbvedis: R. Kemlians
0.60

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

85 6p

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Pēteris Š m i t s, arī Šmiters, Latvijas Universitātes profesors.	Dzimis Vidzemē, Raunas dr., 1869.g. 25.dec. 1896.g.atstāts pie Pēterburgas Universitātes. No 1898.g.līdz 1899.g. bijis Pekingas universitātē par krievu valodas profesoru, no 1899.g.pārgājis uz Vladivostokas Austrumu institutu, kur apstiprināts par ķiniešu valodas profesora amata vietas izpildītāju. 1902.g.izturējis magistra eksamenu un aizstāvējis disertaciju un dabujis magistra gradu. 1904.g.29.maijā apstiprināts turpat par ārkārtēju profesoru. No 1906.g.9.maija līdz 18.okt.izpildījis Instituta direktora vietu, tāpat no 1909.g. 26.jun.līdz 1909.g.30.sept. No 17.apr. 1917.g.līdz 1918.g.22.jun. Instituta padomes un valdes priekšsēdētājs. No 1919.g.9.okt.apstiprināts par kārtēju profesoru. No 1.apr.1920.g.Latvijas Universitātes profesors. Dabūjis šādus ordeņus: 1903.g.1.janv. Stanislava 3.šķiras. 1907.g.1.janv. Annas 3. " 1911.g.1.janv. Stanislava 2. " 1912.g.2.martā franču: Officier de l'Instruction publique. 1915.g.1.janv. Annas 2 šķiras. 1922.g.no janv. — maijam Latv.Univ.prorektors. 1923./24.māc.g.līdz 1925.g.1.jūl.Latv.Univ. filol.un filoz.fak.dekans.	Lieli nopelni baltu valodas, tautas gara mantu, sev. latviešu mitoloģijas pētīšanā un krāšanā. Lūdz piešķirt ordeņa II.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

86

Paraksts

Izglītības ministrs

Vispārejo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Latvi Universitātes

Rektors:

Ierosinātāja raksts

87

Profesors Peteris Schmits.

Schobeen, 30. martâ, latweeschu intellektualàs kulturas dsihwê eewehrojama deena: atsihmedama 30 gadu darbibu sinatniskâ laukâ un 25 profesora amatâ nostrahdatos gadus, Latwijas universitate uz filologijas un filosofijas fakultates eerosinajumu isspeedz goda doktora diplomu weenam no muhsu zeenijamakeem sinatnes darbineekeem, — profesoram Peterim Schmitam. Lihdz ar to universitates filolog. un filosofijas fakultate kopâ ar latweeschu filologu beedribu, kurâ Schmits bijis wairakus gadus par preekschneeku, sarihko universitates aulâ wina suminaschanu.

Maz gan buhs intelligentu latweeschu, kam prof. P. Schmita wahrds buhs sweschs. Jau wairak kà 30 gadus (no 1895. g. sahkot) sastopam prof. Schmitu par lihdzstrahdneeku nopeetnakos muhsu schurnalos un deenas presê. Pa scheem gadeem Schm. publizejis ari daudzus eewehrojamus rakstus gan latweeschu, gan daschadâs sweschâs walodâs. Ir tur daudz rakstu par daschadu austrumu tautu walodam, bet wehl wairak ir rakstu par muhsu latweeschu walodu, latweeschu etnografiju, mitologiju, tautas dseju un daschadàm zitàm muhsu folkloras parahdibam. Muhsu tautas gara mantas pehtot, prof. Schmits mums atklahj wisu muhsu seno garigo un materialo kulturu, kuru, nesin, waj kahds no muhsu pehtneekeem pasihst labak par winu. Bez tam wehl muhsu deenâs Schmits isdod latweeschu tautas pasakas, ir profesors muhsu universitatê, kur eenehmis ari daschadus administratiwus amatus. Darbojas winsch ari sabeedribas laukâ, buhdams par lozekli un pat par preekschneeku daschadâs muhsu kulturalâs beedribâs. Ihsta latweeschu isturiba, ihsts latweeschu darba preeksl

Biografijâ par prof. Schmitu atrodam schahdus datus. Dsimis 25. dezembri 1869. g. Raunas Liseneeschu Pekschu mahjâs, apmekleja weetejo pagasta, tad draudses skolu. Gestahjees Rigas gubernas gimnasijas kwartâ un beidz gimnasiju 1890. g. 1891. g. sahk studet Maskawas universitatê slawu filologiju, bet pehz gada pahreet uz Peterpils universitates austrumu walodu fakultati, kur studè Tahlo Austrumu walodas, it ihpaschi kineeschu. Interesejas ari par latweeschu un leischu filologiju, klausidamees lekzijas filologijas fakultatê, un sakarâ ar sawu spezialitati apmeklè un absolwè ari daschus kursus juridiskâ fakultatê. 1896. g. beidz universitati, teek atstahts, lai gatawotos profesurai, un dsilakas spezialisazijas noluhkos to komandè ta pascha gada rudenî uz Pekingu. Te tad ari sahkas Schm. sinatniskà darbiba, un 1898. g. isnahk Schm. pirmais sinatniskais rakstz wina spezialitatê, — „Der Lautwandel im Mandschu und Mongolischen". No schi darba isnahkschanas Schm. ari skaita sawu sinatnisko darbibu. Japeesihmè, ka latweeschu walodas laukâ schi darbiba sahkàs jau agrak. Jau 1895. g. „Mahjas Weesa Mehneschraksta" prospektâ ir aisrahdijums, ka walodneezibas nodalu schurnalâ wadischot P. Schmits. Nahkamâ 1896. g. „M. W. M." lap. p. 818—822 jau sastopam Schm. rakstu „Manzela nosihme latweeschu rakstos" ar redakzijas peesihmi, ka schis raksts nesen druktu paplaschinatâ weidâ eesweests kreewu schurnalâ „Russkaja Starina".

Nepahrtrauktâ gaitâ risinas tahlak Schm. sinatniskà darbiba. Neminot Schmita rakstus, atsihmesim tikai, ka jau 1899. g. winu eezel par kineeschu walodas profesora weetas ispilditaju jaundibinatâ Austrumu institutâ Wladiwostokâ. 1902. g. Schm. noleek Peterpili magistra eksamenus un aisstahw disertaziju „Mandarinu gramatikas mehginajums". Tai paschâ gadâ winu eezel par ahrkahrteju un drihsi pehz tam par kahrteju profesoru Austrumu institutâ. Schini weetâ, ispildidams ari daschadus blakus amatus un daudz zelodams pa Kinu, Mandschuriju un Sibiriju Schmits sabija lihdz kreewu rewoluzijai. 1918. g. Austrumu institutu pahrwehrta par universitati, un Schm. paleek par profesoru tureenes filologijas fakultatê, ispildidams weenu gadu ari dekana peenahkumus. 1920. g. atgreeschas Latwijâ par profesoru muhsu universitatê. 1922. g. pawasara semestrî Schm. bija par prorektoru studentu leetâs un no 1923. g. rudens lihdz 1925. g. rudenim par filologijas un filosofijas fakultates dekanu.

Kupls ir prof. Schmita publizeto darbu skaits, un to, kaut ari ihsumâ apskatot, isnahktu wesels apzerejums. Latweeschu sabeedribai winsch wiswairak pasihstams kà walodneeks un folklorists wisplaschakâ nosihmê. Winsch ir weens no teem, kas kopâ ar Endselinu un Mühlenbachu jau wairakus gadus pirms Latwijas nodibinaschanàs zihnijàs par muhsu tagadejo ortografiju (sk. Schmita rakstu: „Jaunàs pareisrakstibas leetâ" Rigas L. Beedr. Sin. Kom. 15. rakstu kr., Rigâ, 1911). Winsch ari wisai energiski aisstahweja walodneeku proponeto seewweeschu uswahrdu rakstischanas weidu, kas tagad neapdomigi atstahts pagaidam nowahrtâ. Wairakos sawos rakstos Schm. apkaro ari sweschos eespaidus, kas bojà muhsu walodu. Bet sewischki swariga nosihme prof. Schmitam muhsu mitologijas pehtischanâ. Pehz Lautenbacha winsch ir weenigais, kas teeschàm sinatniski un ar kritisku skatu pehtijis muhsu mitologiju saskanâ ar modernàm mitologiskàm teorijam. Tikpat eewehrojami ir prof. Schmita nopelni muhsu pasaku pehtischanâ un it ihpaschi pasaku isdoschanâ. Wisus pehdejos gadus Schm. strahdà muhsu pasakas krahdams un isdodams. Kà sinams, tagad jau isnahkuschi 4 sehjumi, un kad darbs buhs galâ (pawisam paredseti kahdi 10 waj pat 12 sehjumi), tad tas buhs darbs, kas zeenigi warès nostahtees lihdsâs „Latwju Dainam" un prof. Endselina isdodamai Mühlenbacha wahrdnizai. Ari par prof. Schmitu kà par zilweku wisi war sazit tikai labu. Nekad neweens naw winu redsejis ustraukuschos un saduismotu. Noswehrti un meerigi winsch lasa sawas lekzijas, un ar dsilu filosofisku skatu wehrsdamees muhsu tautas dsihwê, winsch krahj un laisch klajâ muhsu pasaku bagatibas. Lai muhsu firmais latweeschu Deews, mihlà Mahra un liktena lehmeja Laima peeschkir wehl ilgus gadus raschena darba muhsu gara kulturas pagalma tschaklakam kopejam.

E. Blese.

126

Felbergs
88

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1926 g. 9. novembrī
ien. № 4060 / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No i z g l ī t ī b a s ministŗa

1926 g. 9. novembrī
Nr. 5350.

Ordeņa domes lēmums:
1926. g. 13/16. XI prot. № 9.
Apbalvots ar ordeņa
III šķiru.
Darbvedis: Kr. Kaulinam

0.61

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

88p

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Īpusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Ernests F e l s b e r g s. Mākslas vēstures profesors Latvijas Universitātes Filologijas un Filozofijas Fakultātē.	Dzimis Netķenu pag. Pikanu mājās 1866.g.6.nov. 1901.g.9.junijā nobeidzis Tērbatas Universitātes Filologijas Fakultātes Klasisko Nodaļu ar kandidāta gradu un 1910.g.7.maija turpat ieguvis magistra gradu. Atstāts pie Tērbatas Universitātes sagatavoties uz profesūru no 1902.g.1.janvara līdz 1904.g.1.janvarim. - Tērbatas Universitātes privatdocents no 1905.g. 9.decembra.-Tērbatas un Voroņezas Universitātu profesors no 1910.g.10.septembra līdz 1920. 1.aprilim. - Ievēlēts par Latvijas Universitātes profesoru, skaitot no 1920.g.1.aprīļa. - Ar Ministru Kabineta 1920.g.3.septembra lēmumu (prot.81.5. apstiprināts par Latvijas Universitātes pagaidu rektoru. - Saskaņā ar Izglītības Ministrijas 1921.g.23.februaara ziņojumu, apstiprināts par Mākslas Akadēmijas profesoru mākslas vesturē, skaitot no 1921.g.1.februara. - Ar Ministru Kabineta 1922.g.14.septembra lēmumu (prot. 78, 6.p.) apstiprinats par Latvijas Universitātes rektoru. - Ar Ministru Kabineta 1923.g. 24.maija lēmumu (prot.47, 7.p.) atsvabinats no rektora pienākumu izpildisanas, skaitot no 1923.g.1.jūlija. Uzaicināts ieņemt Izglītības ministra posteni, kurā iestajies 1924.g.19.decembri. - Atsvabināts no izglitības ministra amata, skaitot no 1925.g.5.marta. Patlaban - profesors Latvijas Universitātes Filologijas un Filozofijas Fakultātē.	Lūdz piešķirt ordeņa II šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Ierosinātāja paraksts

Izglītības ministrs.

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks.

89

90

Prof. E. Felsbergs, — Latw. uniw. pirmais rektors, lihdf 1924. gadam.

Pee profesora E. Felfberga.

Bijuschà isglihtibas ministra un augstskolas rektora, profesora E. Felfberga dsihwoklî, kura logos atfpihd plaschà Daugawa, gaischi un patihkami. Tikai pats profesors, kuram 62 gadi, pehdejâ laikâ saudejis azu gaismu un newar wairs preezatees par saules staru rotalu baltâ

Latwijas uniwersitates pirmais rektors prof. E. Felfbergs.

seemas sneegâ. Nedroscheem sokeem, sawa dehla atbalstits, winsch eenahk weesistabâ un satausta krehslu. Gaischsilàs azis plaschi atwehrtas; leekas, tàs redf wisu tàpat kà pirms pusgada. Waj teescham azu gaismu saudeta uf muhschu?

„Ja, es neredsu," saka profesors, kursch kluwis gluschi sirms. Sirmas ari

Prof. E. Felfbergs jaunibâ — Zehfu aprinka skolas audseknis.

wiņa kuplàs uhfas. „Terbatas profesors Puuseps gan saka, ka waretu operet un redsi atdabut. Turpretim Berlines profesors Krause eeteiz labak neoperet. Es ari domaju, ka labaki buhs no operazijas atteiktees. Buhs jaapmeerinajas ar to, ka palikschu akls.

Sawu darbu augstskolâ profesors wehl nepahrtrauz. „Riht gribu eksaminet studentus", saka winsch. „Lekzijas lasit gan laikam newareschu. Domaju uf kahdu laiku nemt atwalinajumu, tad redsès, kas buhs." Wehl pa wezam paradumam winsch saka „redsès". Sawus sinatniskos darbus profesors turpina joprojam. Nodomu wehl daudz. Darbâ winam palihdz kundse, dehls un meita.

„Waj profesora kungs neatlautu, ka winu nofotografè."

„Labak jau ne, es pats tikpat newareschu usnehmumu redset. Un waj ari ziteem buhs preeks mani neredsigu skatit?"

Notvehlot sirmam profesoram tomehr wehl atguht azu gaismu un atwados. S.

Prof. E. Felsbergs, — Latv. univ. pirmais rektors, lihdz 1924. gadam.

Treschdeen, 11. janwarî 1928. g.

Pee profesora E. Felsberga.

Bijuschâ isglihtibas ministra un augstskolas rektora, profesora E. Felsberga dsihwoklî, kura logos atspihd plaschâ Daugaiwa, gaischi un patihkami. Tikai pats profesors, kuram 62 gadi, pehdejâ laikâ saudejis azu gaismu un newar wairs preezatees par saules staru rotaku baltâ

Latwijas uniwersitates pirmais rektors prof. E. Felsbergs.

seemas sneegâ. Nedroscheem jokeem, sawa dehla atbalstits, winsch eenahk weesistabâ un satausta krehslu. Gaischsilâs azis plaschi atwehrtas; leekas, tâs redz wisu tâpat kâ pirms pusgada. Waj teeschâm azu gaisma saudeta uz muhschu?

„Ja, es neredsu," saka profesors, kursch kluwis gluschi sirms. Sirmas ari

Prof. E. Felsbergs jaunibâ — Zehsu aprinka skolas audseknis.

wina kuplâs uhsas. „Terbatas profesors Puusseps gan saka, ka waretu operet un redsi atdabut. Turpretim Berlines profesors Krause eeteiz labak neoperet. Es ari domaju, ka labaki buhs no operazijas atteiktees. Buhs jaapmeerinajas ar to, ka palikschu akls.

Sawu darbu augstkolâ profesors wehl nepahrtrauz. „Riht gribu ekſaminet studentus", saka winsch. „Lekzijas lasit gan laikam newareschu. Domaju uz kahdu laiku nemt atwalinajumu, tad redsēs, kas buhs." Wehl pa wezam paradumam winsch saka „redsēs". Sawus sinatniskos darbus profesors turpina joprojam. Nodomu wehl daudz. Darbâ winam palihdz kundze, dehls un meita.

„Waj profesora kungs neatlautu, ka winu nofotografe."

„Labak jau ne, es pats tikpat newareschu usnehmumu redset. Un waj ari zi-

Noraksts.

Saņemts 5.XI. 1926.g.
№ 5232.

Apraksts

par Izglītibas ministra, profesora

Ernesta Felsberga dienesta gaitu

Wakar uniwersitates filologiskas fakultates mahzibas spehki apmekleja prof. E. Felsbergu wina dsihwokli, kur tam pasneedsa goda doktora diplomu (doctor honoris causa). P. 11 eerados profesora darba beedri. Felsbergs, kaut gan saudejis azu gaismu, wehl moschs. Aizkustinats winsch usklausas prof. Plahka usrunâ.

Prof. Felsberga atbildes runâ skan dsiļas skumjas. Afaras brihscheem apslahpè wina wahrdus: „Mihļee, dahrgee kolegi! Tagad ir marta beigas un tàs ir loti liktenigas. Pirms 8 gadeem martâ es slimoju ar tifu, no kura tikko peezehlos. Martâ nomira prof. Ofis. Ta mihļa, ko juhs man parahdat, aizina mani buht kopâ ar jums. Tomehr man tahda sajuhta, ka esmu pehdejo reisi juhsu widû. . . Man schehl, ka esmu warejis sinatnei seedot tikai weenu pusi no sawas dsihwes. Mana jauniba, lihdz 30. dsihwibas gadam, pagahja strahdajot gruhtu semes darbu, jo tehws bija jaunsaimneeks, meschfargs. Mans liktens jau bija apsihmets. . . Tomehr jau tais laikos domaju par sinatni. Rijâ linus kulstidams mahzijos frantschu, wahzu un kreewu walodas. Bet wehlak jau ahtri tiku uz preekschu, kà students, mahjskolotajs. Daudz tad zeloju. . . No gruhteem kreewijas laikeem isglahbos ar to, ka biju eewehlets par Latwijas uniwersitates profesoru. Man tagad preeks, ka muhsu universitate isweidojusès par loti zeenijamu mahzibas eestahdi, kura war droschi stahtees blakus zitu tautu universitatem. . . Ja mana weseliba uslabotos, gribetu buht juhsu widû un strahdat ar jums. Bet laikam buhs jaaiseet. . . Tad weenu luhdsu: glabajeet mani Mescha kapos blakus aisgahjuscheem darba beedreem. . . Un uz mana kapa lai augtu Latwijas behrsinsch. . . Liktens man bijis labwehligs un daudz ko labwis safneegt, tomehr wehl wajadsetu tihs gadus, lai waretu safeet wisus sawa darba kuhlischus."

Prof. F. Balodis filologu b—bas wahrdâ pateizas par prof. Felsberga leeleem pehtijumeem mahkslas lauka. Bijuschu audseknu wahrdâ runâ doz. Sikauka. Doz. K. Straubergs nolasa latinisku goda doktora diploma tekstu, kurâ uzskaititi prof. Felsberga nopelni sinatnes lauka. Pehz oficiâlâ akta profesora darba beedri wehl labu brihdi uskawejàs wina dsihwokli. Sirus.

stādīts 10.martā 192 5.g.

Noraksts.

Saņemts 5.XI. 1926.g.
Nr. 5232.

92

Apraksts

par Izglītibas ministra, profesora

Ernesta Felsberga dienesta gaitu

Wakar uniwerſitates filologiſkàs fakultates mahzibas ſpehki apmekleja prof. E. Felſbergu wina dſihwokli, kur tam paſneedſa goda doktora diplomu (doctor honoris causa). P. 11 ceradàs profeſora darba beedri. Felſbergs, kaut gan ſaudejis azu gaiſmu, wehl moſchs. Aiſkuſtinats winſch uſklauſas prof. Plahka uſrunâ.

Prof. Felſberga atbildes runâ ſkan dſiſas ſkumjas. Afaras brihſcheem apſlahpè wina wahrdus: „Mihkee, dahrgee kolegi! Tagad ir marta beigas un tàs ir koti liktenigas. Pirms 8 gadeem martâ es ſlimoju ar tifu, no kura tikko peezehlos. Martâ nomira prof. Ofis. Ta mihla, ko juhs man parahdat, aizina mani buht kopâ ar jums. Tomehr man tahda ſajuhta, ka eſmu pehdejo reiſi juhſu widû. . . Man ſchehl, ka eſmu warejis ſinatnei ſeedot tikai weenu puſi no ſawas dſihwes. Mana jauniba, lihdſ 30. dſihwibas gadam, pagahja ſtrahdajot gruhtu ſemes darbu, jo tehws bija jaunſaimneeks, meſchſargs. Mans liktens jau bija apſihmets. . . Tomehr jau tais laikos domaju par ſinatni. Rijâ linus kulſtidams mahzijos frantſchu, wahzu un kreewu walodas. Bet wehlak jau ahtri tiku uſ preekſchu, kà ſtudents, mahjſkolotajs. Daudſ tad zeloju. . . No gruhteem Kreewijas laikeem iſglahbos ar to, ka biju eewehlets par Latwijas uniwerſitates profeſoru. Man tagad preeks, ka muhſu uniwerſitate iſweidojuſès par koti zeenijamu mahzibas eeſtahdi, kura war droſchi ſtahtees blakus zitu tautu uniwerſitatem. . . Ja mana weſeliba uſlabotos, gribetu buht juhſu widû un ſtrahdat ar jums. Bet laikam buhs jaaiſeet. . . Tad weenu luhdſu: glabajeet mani Meſcha kapos blakus aiſgahjuſcheem darba beedreem. . . Un uſ mana kapa lai augtu Latwijas behrſinſch. . . Liktens man bijis labwehligs un daudſ ko kahwis ſafneegt, tomehr wehl wajadſetu trihs gadus, lai waretu ſafeet wiſus ſawa darba kuhliſchus.“

Prof. F. Balodis filologu b—bas wahrdâ pateizas par prof. Felſberga leeleem pehtijumeem mahkſlas laukâ. Bijuſcho audſeknu wahrdâ runâ doz. Kikauka. Doz. K. Straubergs nolaſa latiniſki goda doktora diploma tekſtu, kurâ uſſkaititi prof. Felſberga nopelni ſinatnes laukâ. — Pehz oficiàla akta profeſora darba beedri wehl labu brihdi uſkawejàs wina dſihwokli. Sinuſ.

stādīts 10.martā 192 5.g.

92ap

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Vārds, uzvārds, kad un kur dzimis, tautība (pavalstniecība), kur, kad un kādu izglītību baudījis, attiecības pret kaŗa klausību	Ģimenes sastāvs un apgādājamo personu saraksts: viņu vārdi, uzvārdi, dzimšanas datumi un attiecības pret ierēdni	Kad un cik ilgu laiku bijis atvaļinājumā	Vai sodīts?	Alga mēnesī	Dienesta gaita	Kad atstājis, atstādināts, vai atlaists no amata	Piezīmes
Ernests Felsbergs, dzimis 1866.g.,6.novembrī Nēķena pag.,Pikanu mājās; latvietis. 1901.g.9.junijā nobeidzis Terbatas universitates filologijas fakultates klasisko nodaļu ar kandidata gradu un 1910.g.7. maijā turpat ieguvis magistra gradu.	Sieva:Gertruda,dzim. 1876.g.5.junijā; meita: Lucija,dzim. 1907.g.7.maijā; dēli: Alberts,dzim. 1908.g.7.julijā; Aleksandrs,dzimis 1911.g.6.martā.	1910.g. no 15.junija līdz 1. septembrim. 1911.g. no 15.junija līdz 1. augustam no 1911.g. 26.decembra līdz 1912.g. 2.janvarim, no 1915.g. 8.septembra līdz 1917.g. 15.septembrim.		s. 600.- dz.n.90.- s. 690.-	Atstāts pie Terbatas universitates sagatavoties uz profesuru no 1902.g. 1.janvara līdz 1904.g.1.janvarim . Terbatas universitates privatdocents no 1905.g.9.decembra. Terbatas un Voroņežas universitatu pofesors no 1910.g.10.septembra līdz 1920.g.1.aprilim. Ievēlets par Latvijas universitates profesoru,skaitot no 1920.g.1. apriļa . Ar Ministru kabineta 1920.g.3.septembra lēmumu (prot.81,5.p.)apstiprinats par Latvijas universitates pagaidu rektoru. Saskaņā ar Izglītibas ministrijas 1921.g.23.februara ziņojumu,apstiprinats par Mākslas akademijas profesoru mākslas vēsturē,skaitot no 1921.g. 1.februara. Ar Ministru kabineta 1922.g.14. septembra lēmumu(prot.78,6.p.)apstiprinats par Latvijas universitates rektoru. Aicinats ieņemt Izglītibas ministra posteni,kuŗā iestājies 1924.g. 19.decembrī.	Ar ministru kabineta 1923.g.24.maija lēmumu(prot.47, 7.p.)atsvabinats no rektora pienākumu izpild.,skaitot no 1923.g. 1.julija. Atsvabinats no izglītibas ministra amata,skaitot no 1925.g. 5.marta.	

Valsts kanclejas direktors (par.) D.Rudzits.

Nodaļas vaditajs (par.) R.Bulsons.

Ar originalu saskan:
Nodaļas vaditajs

Prof. Ernests Felsbergs.

Schodeen, 7. nov., swin sawu 60. dsimschanas deenu muhsu universitates pirmais rektors — klasiskàs filologijas un mahkslas wehstures prof. E. Felsbergs. Wina darbiba ir eerahwusi dsilu stigu wisâ muhsu kult. dsihwê, wina nopelni muhsu universitates satwerssmes un eekahrtas isweidoschanâ winas tapschanas stadijâ paliks un dsihwos lihds ar muhsu universitati un winas satwerssmi. Lai summinam tad nu schodeen sirmo sinatneeku wina goda deenâ.

Prof. Felsbergs peeder wehl pee teem muhsu kulturas darbineekeem, kas isgahjuschi zauri gruhtu dsihwes skolu, eekams teem atdarijuschàs gaismas pils — universitates durwis. Dsimis 7. nov. (j. st.) 1866. g. Widsemê, Nehkina Pihkaru meschsargu mahjàs, winsch jau 3 gadus wezs pasaudeja tehwu. Par audsinaschanu bija saruhpejas mahtei weenai paschai, ko wina ari godam darijusi, jo dehla sirdî bija usglabajusees pret mahti dsilas pateizibas juhtas ari wehl wehlokâ laikâ, kad tas 1910. g. saraksta sawu diserstaziju: wina weltita mahtes peeminai... Beidsis Nehkina pagasta, Dsehrbenes draudses un Zehsu aprinka skolu F. strahdà kahdus gadus semes darbus mahjâ pee patehwa. 1884-85. g. palihga skolotajs Nehkinâ un pehz tam 3 gadus Wez-Peebalgas Welku pagastskolâ. 1888. g. nolizis pagastskolotaja eksamenus un bijis 4 gadus par skolotaju Likknâ pee Daugawpils. 90. g. aprili nolizis draudses skolotaja eksamenu, 92. g. peenehmis mahjskolotaja weetu Leepkalnê. 1897. g. nolizis abituriju Rigas Aleksandra gimnasijâ un ta pascha g. augustâ eestahjees Terbatas universitatê studet klasisko filologiju. Wisu laiku lihdsekli jagahdà pascham. 1900. g. dezembrî Terbatas universitates filol. fak. peeschsprees winam selta medali par darbu „Megaras". 1901. g. beidz universitati ar kandidata gradu. Divus gadus peekomandets studijam Peterpils universitatei, seemu 1903.—04. studè Berlinê. 1904. g. rudenî noleek magistra eksamenus. 1905. g. 11. sept. aisstahw sawu provenia legendi darbu „Pehtijumi par Heraklejas tabulam" un eeguhst privatdozenta teesibas. No 1906. g. rudens sahka lasit Terbatas universitatê greeku un romeeschu wehsturi un mahkslu, un 1908. g. ari tureenes augstakos seeweeschu kursos, 29. apr. 1910. ar disertaziju „Brahli Graschi" eeguwa magistra gradu un no 8. nov. 1910. g. apstiprinats par profesoru filologijas un archaiologijas katedrai. Terbatas universitatei ewakuejotees uz Woroneschu, bewàs winai lihds un no tureenes 1920. g. wasarâ atgreesàs Latwijâ, kur 1920. g. tika eewehlets par universitates rektoru. Bija deputats 2. saeimâ un 1924.-25. g. ihsu laiku par isglihtibas ministri.

Prof. Felsberga mihlakàs darbibas nosares ir senà wehsture un klasiskà mahksla. Schinîs diwos wirseenos ari noritejusi wina darbiba. Pirmâ periodâ intereschu zentrâ ir wairak wehsture. Sche peeder: „Mikenu periods greeku wehsturê 107, Par eedsihwotaju statistiku Attikâ 5. g. pr. Kr. 1907. un 1910. magistra disertazija. „Brahli Grakchi", kur sakrahtas wisas sinas par Tibereju un Gaju Grakchu, pahrbaudittas un pehz tam us winu pamata sneegtas abu brahlu darbibas raksturojums un nowehrtejums. 1910. g. kopâ ar prof. Malmbergu isdewis „Antikàs wahses un terakotas". 1913. g. aprakstu par Terbatas un. mahkslas muzejas gipsu nolehjumeem. Schee darbi wisi kreewu walodâ. 1920. g. JMM. 11. 401—407. eeweetots F. raksts „Aigejas kultura". Jau agrak ta pascha g. 10., 368.—371. eeweetots apzerejums par Transehe gleznu kolekziju. LUR. 1921. g. Nr. 1 lap. p. 72—75 eeweetots F. raksts anglu walodâ „Hierona kauss". 1926. g. peeder „Ewads greeku mahkslas wehsturê" (atk. grahmata) un LUR 14.. 1926. 33—66. Greeku mahkslas wehstures literatura. Paschlaik seespeesch wina rakstu „Akropole un Partenons".

Nebuhdams spezialists, attureschos no spreedumeem. Bet katrs. kas buhs dsirdejis prof. Felsbergu runajam par klasisko pasauli, it ihpaschi par klasisko mahkslu, buhs sajutis to dsilo sajuhsmu un to dsilo mihlestibu, ar kahdu winsch runà par sawu sinatni. Nowehlesim tad nu ari lai liktenis dod spehku wehl ilgi muhsu schis deenas gawilneekam runat uz muhsu jaunatni, mahzot winai muhsu praktiskâ-prosaiskâ un sokolajâ laikmetâ dsilu idealu mihlestibu pret klasiskàs pasaules muhschamo newihstoscho skaistumu.

Doz. E. Blese.

Profesora E. Felsb

Latwijas universitates pirmais rektors prof. Ernests Felsbergs riht swin 60. schuhpla swehtkus un reisê war atskatitees uz 40 g. ilgu sekmem wainagotu darbu sinatnes, kulturas un sabeedriskàs darbibas laukâ. Dsimis winsch 1866. g. 25. okt. (w. st.), Nehtkenâ, (Zehsu apr.), Pikaru meschsargumahjâ. Pirmsglihtibu J. baudija Nehtkena pag. un Dsehrbenes dr. skolàs. 1881. un 1882. g. winsch mahzijàs Zehsu apr. skolâ, kuru pabeidsis, lihdseklu trukkuma dehl eestahjàs par kalpu pee sawa patehwa un lihds 1884. g. rudenim strahdaja laukdarbus. 1884.-85. g. J. bija palihgskolotajs Nehtkenâ, pehz tam Wezpeebalgas Welku skolâ. 1890. g. J. nolika pilsehtas draudses skolotaja eksamenus, pehz kam 4 g. darbojàs kà mahjskol. Likknâ. J. skolotaja gaitas risinajuschàs ari Leepkalnê un z. Schinî laikâ apdahwinatâ jaunekli modàs snaudoschee spehki. Winsch katrâ isdewigâ gadijumâ interesejas par sinatni, walodam, pedagogiju, metodiku. Felsbergs sewischki eeinteresejas par seno Greekiju un winas kulturu. 1895.-96. g. E. J. tagadejà universitates profesora, toreisejà filologijas studenta J. Endselina wadibâ Derbatâ nodarbojàs ar wezàm walodam. 1897. g. maijâ nolika gatawibas pahrbaudijumu 1900. g. Terbatas universitates filologiskà fakultate par sinatnisku darbu E. Felsbergam peespreeda selta medali. 1901. g. J. nobeidsa universitates kursu ar klasiskàs filologijas kandidata gradu un tahlaku studiju dehl tika peekomandets Peterpils universitatei. 1903. g. Felsbergs apzeloja Sweedriju, Daniju, Wahzziju, Holandi. 1903.-1904. g. seemâ J. studeja Berlines augstskolâ, pehz kam nolika magistra eksamenu Terbatas augstskolâ. 1905. g.

gimnasijâ un ta pascha g. augustâ eestahjees Ter-

Profesora E. Felsberga jubileja.

Latwijas universitates pirmais rektors prof. Ernests Felsbergs riht swin 60. schuhpla swehtkus un reisê war atskatitees uz 40 g. ilgu sekmem wainagotu darbu sinatnes, kulturas un sabeedriskâs darbibas laukâ. Dsimis winsch 1866. g. 25. okt. (w. st.), Nehtkenâ, (Zehsu apr.), Pikanu meschsargmahjâ. Pirmsglihtibu J. baudija Nehtkena pag. un Dsehrbenes dr. skolâs. 1881. un 1882. g. winsch mahzijâs Zehsu apr. skolâ, kuru pabeidsis, lihdseklu truhkuma dehl eestahjâs par kalpu pee sawa patehwa un lihdz 1884. g. rudenim strahdaja laukdarbus. 1884.-85. g. J. bija palihgskolotajs Nehtkenâ, pehz kam Wezpeebalgas Wekku skolâ. 1890. g. J. nolika pilsehtas draudses skolotaja eksamenus, pehz kam 4 g. darbojâs kâ mahjskol. Likfnâ. J. skolotaja gaitas risinajuschâs ari Leepkalnê un z. Schini laikâ apdahwinatâ jaunekli modâs snaudoschee spehki. Winsch katrâ isdewigâ gadijumâ interesejas par sinâtni, walodam, pedagogiju, metodiku. Felsbergs sewischki eeinteresejas par seno Greekiju un winas kulturu. 1895.-96. g. E. J. tagadejâ universitates profesora, toreisejâ filologijas studenta J. Endselina wadibâ Derbatâ nodarbojâs ar wezâm walodam. 1897. g. maijâ nolika gatawibas pahrbaudijumu 1900. g. Derbatas universitates filologiskâ fakultate par sinatnisku darbu E. Felsbergam peespreeda selta medali. 1901. g. J. nobeidsa universitates kursu ar klasiskâs filologijas kandidata gradu un tahlaku studiju dehl tika peekomandets Peterpils universitatei. 1903. g. Felsbergs apzeloja Sweedriju, Daniju, Wahziju, Holandi. 1903.-1904. g. seemâ J. studeja Berlines augstskolâ, pehz kam nolika magistra eksamenu Derbatas augstskolâ. 1905. g. pasneedsa greeku un latinu stundas un eeguwa teesibas turet preekschlasijumus universitatê. Ar 1906. g. rudeni J. lasija lekzijas par greeku un romeeschu wehsturi un mahkslu. 29. apr. 1910. g., aisstahwejis disertaziju „Brahki Grakchi", J. eeguwa magistra gradu un ta pascha gada 10. sept. no Derbatas universitates padomes tika eewehlets par klasiskâs filologijas un archeologijas profesoru un universitates mahkslas museja direktoru. 1910. g. wasarâ J. nodarbojâs ar archeologiju Berlines, Dresdenes, Minchenes un Wines muzejos, 1911. g. apzeloja Italiju un Greekiju. Kâ profesors J. galwenâ kahrtâ lasija kursus par klasisko mahkslu, mahkslas mitologiju, greeku un romneeku wehsturi un antikwitatem un komenteja greeku autorus. — 1915. g., kad Derbatâ sahka eerastees behgki no Latwijas, Felsbergs peedalijâs winu apgahdaschanas darbâ. 1917. g. nehma dsihwu dalibu isglihtibas darbineeku kongresâ, Latwijas augstskolas projekta isstrahdaschanâ. 1918. g. Felsbergs aisgeloja uz Woroneschu, kur ewakuejâs Derbatas augstskola. Patstahwigai Latwijai nodibinotees, prof. J. sanehma aizinajumu atgreestees dsimtenê, kam ari paklausija. Atgreesees Latwijâ, J. nehma dsihwu dalibu universitates organiseschanas darbâ, wehlak tika eewehlets rektora amatâ, darbojâs universitates filologijas fakultatê, mahkslas akademijâ. Prof. J. tschaklu lihdsdalibu nehmis ari sabiedriskâ dsihwê, darbodamees kulturelâs organisazijâs. Winu eewehleja ari 1. Saeimâ. Prof. J. bija Saeimas isglihtibas komisijas preekschsehdetajs, ari isglihtibas ministrs. Pehdejâ laikâ prof. J. nodewees weenigi sinatniskai darbibai filologijas-filosofijas fakultatê.

27

Tentelis II II

95

Valsts Prezidenta sekretariāta saņemts 1926 g. 9 novembrī
Ien. № 4062 / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 9. novembrī
Nr. 5352.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa

III *šķiru.*

Darbvedis: [illegible]

0.62

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

95 gr

96

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Augusts T e n t e l i s , Latvijas Universitātes rektors.	Dzimis Vidrišu pag., Vidzemē, 1876.g. 23.novembrī. No 1897.g.augusta līdz 1906.g.oktobrim elementarskolotājs Limbažos un Peterburgā. No 1910.g.ruden̦a skolotājs pie Sv.Pēter̦a baznīcas skolam (ģimnazijas,realskolas,siev.ģimn.) līdz rudenim 1918.g. No 1911.g.februar̦a līdz 1918.g.rudenim skolotājs pie Filoloģiskā Instituta ģimnazijas. No 1913.g.ruden̦a latiņu valod̦as lektors un no 20.sept.1916.ģ.vidusļaiku vēstures katedras pārstāvis pie P.Leshafta Augstākiem sieviešu kursiem. No 1910.g.maija mēneša līdz 1916.g.rudenim atstāts pie Pēterburgas universitātes. No 1916.g.ruden̦a līdz 1920.g.beigām privatdocents pie Pēterburgas universitātes. No 1.sept.1920.g.docents pie Latvijas Universitātes līdz oktobrim 1921.g. No oktobr̦a 1921.g.profesors turpat. 1924./25.m.g.Latv.Univ-tes prorektors. No 1925.g.1.VII — Latvijas Universitātes rektors.	Dzīvi piedalījies Universitātes izveidošanas darbā, it īpaši no savas ievēlēšanas prorektora un rektora amata. Lūdz piešķirt ordeņa II.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Paraksts

J.Fīrmanis

Izglītības ministrs

K.Ukmaks

Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Ierosinātāja paraksts

Latvijas Universitātes

Prorektors: J.Pārn

Prof. A. Tentelis — Latw. uniw. rektors 1925.–1927. mahz. g.

Prof. A. Tentels,

bij. uniwersitates rektors, sawâ laikâ beidsis Rigas-Walmeeras skolotaju seminaru. Ilgaku laiku darbojees kà skolotajs Limbaschu draudses skolâ pee wezà Neilanda, ar kuru kopâ pehz tam pahrzelas uz Peterpili. Schewinsch eestahjas Peterpils uniwersitatê, wehstures nodalâ, pehz kuras beigschanas teek atstahts pee uniwersitates sagatawotees akademiskam darbam. Tat paschâ laikâ darbojàs uniwersitatê kà dozents. Latwijâ atgreeschas 1921. g. beigâs un eestahjas tuhlin muhsu uniwersitatê. Tuhlin pehz tam winu eewehl par profesoru. 1925. g. winu eewehl par uniwersitates rektoru. Bez sawa darba augstskolâ, prof. Tentels nem dsihwu dalibu peemineklu waldes noorganisechanâ un isweidoschanâ.

128

Saulenbachs III

98

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1926. g. 9 novembrī
Ien. № 4085 / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 9. novembrī
Nr. 5345.

Ordeņa domes lēmums:

1925. g. 13/16. XI prot.. № 9.

Apbalvots ar ordeņa

III *šķiru.*

Darbvedis: Kr. Kaulinam

0.63

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

98g

99

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jēkabs LAUTENBACHS, Latvijas Universitātes ārštata profesors un doktors h.c. NB. Līdz savai pensionēšanas dienai, t.i.līdz 1926.g.22.jūlijam, bijis štata profesors.	Dzimis Kurzemē, Talsu apr., 1847.g. 20.jūlijā. 1878.g.pielaists kā latviešu valodas lektora v.i.pie tērbatas Universitātes uz brīva līguma pamata. 1885.g.17.janvarī apstiprināts par lektoru pie Tērbatas Universitātes. 1896.g.10.decembrī Tērbatas Universitātes Padomē apstiprināts par privatdocentu salīdzināmā valodniecībā. No 1904.g. lasija fakultātes uzdevumā rietumu Eiropas jeb vispārējās literaturas vēsturi. No 1906.g.20.apr.-- 1907.g.29.septembrim bijis ievēlēts par Baltijas General-Gubernatora sev.Padomes locekli, kā priekšstāvis no Kurzemes zemniekiem vietējo reformu izstrādāšanai. 1908.g.7.nov.apstiprināts par Tērbatas Augstako Sieviešu kursu vēst.-filol,fak.rietumu Eiropas jeb vispārējās literaturas vēstures profesoru. 1917.g.7.sept.ievēlēts par Tērbatas Universitātes vēst.fil.fak.vispārējās literaturas vēstures docentu. 1918.g.(okupacijas laikā) rudens semestrī pie Tērbatas Universitātes profesors latviešu un leišu valodai. Latvijas Universitātes latviešu un vispārējās literaturas vēstures profesors no Universitātes dibināšanas laika līdz viņa pensionēšanas dienai, t.i.līdz 1926.g.22.julijam.	Viens no pirmājiem un pazīstamiem latviešu izglītības darbiniekiem tiklab zinātniskā, kā arī literaturas laukā. Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Latvijas Universitātes
Rektors: Tenbergs.

Ierosinātāja paraksts

Paraksts

Izglītības ministrs

Vispārējo Lietu Parvaldes
priekšnieks

"Latvis" 1927.g.21.7.

Prof. J. Lautenbacha jubileja.

Schodeen paeet 80 gadi no muhſu ſirmà tautas darbineeka J. Lautenbacha dſimſchanas. Tadehl nebuhs leeki pakawetees pee godatà jubilara darbibas.

Neweſelibas dehl Lautenbachs pahrtrauza mahjibas Kuldigas gimnaſijâ un 1872. g. dewàs uſ Terbatu, toreiſejo latwju tautas domu un zenteeku zentru. Terbatâ L. ſaſtop tà ſauktos „latwju rakſtneezibas wakaros“ Kronwaldu Ati, Karli Libeeti, Mikeli Kluſiņu, Karli Kundſiņu, Peteri Gutmani (pſeid. barons Kamp aiſ Auſim), Ernſtu Breedi (pſeid. Bojneeks), Jahni Grinbergu, Karli Milleru (pſeid. Sariņu Karlis), Pahwuli Plaweneeku, Ferdinandu Steeri, Jahni Sakiti, mag. wet. Eiſchenu Semmeru u. z. 1873. g. rudenî L. dodas uſ Leepaju, lai ſagatawotos uſ gimnaſijas abituriju. Ari ſcheit L. atrod preekſchâ pulziņu latweeſchu jaunekļu, gimnaſiſtu, kas nodibinajuſchi ſawus „Leepajas latwju rakſttneez. wakaru“. L. tajos ņem dſihwu dalibu. Scheit ſaſtopam ari wehlakos Terbatas wakaru lozekļus Pahrſtrautu, Kaſparu, Gehlinus, Braſchņewizu, Bulli u. z. Schai pulziņâ nodarbojuſchees ar latw. rakſtneezibas, walodneezibas un wehſtures jautajumeem, iſkopjot tautiſko apſiņu un goda prahtu. Te laſiti referati un ſazitas runas. L. ſchais Leepajas wakaros nolaſa ſawu darbu „Jahņu wakars Lejas Kurſemê“. Bet drihſ ween L. materielo apſtahkļu dehl ſpeeſts aiſeet uſ laukeem par mahjſkolotaju. 1874. g. junijâ L. ſekmigi iſtur abituriju pahrbaudijumus pee Leepajas gimnaſijas, bet lihdſ 1875. g. paleek wehl agrakâ weetâ par mahjſkolotaju. Ta paſcha gada janwara mehneſî L. dodas uſ Terbatu, kur eeſtahjas teologijas fakultatê. Lihdſ ar to L. peebeedrojas Terbatas latwju rakſtneezibas wakareem. Tai laikâ wakarneekos ſkaitas Arturs Dihrikis (pſeid. Wehſkeneeks), Andrejs Braſchņewizs, Ernſts Breedis (Bojneeks). Ed. Balodis, Karlis Kundſiņſch, Atis Grinbergs, Andrejs Koppe, Aug. Kampe, Karlis Libeets, Jahnis Pahrſtrauts, brahļi Treimaņi, Hermans Sahlits u. z. Wehlak teem peewienojàs Karlis Mühlenbachs, Jekabs Welme, Juris Freibergs (pſeid. Brihwkalneeks), Ludis Kundſiņſch, Kriſtaps Hellmans u. z.

Schaî organiſazijâ, kura 1882. g. pahrweidojàs par korporaziju „Lettonia“, L. eenehma ari daſchadus amatus, kà pr. weetneeka, bibliotekara u. z. Jau ſcheit parahdàs L. dſejneeka gars. 1875. g. pirmâ puſê winſch nolaſa paſchſazereto noweli „Waltiņſch“, kura wehlak nodrukata „Baltijas Wehſtneſi“, ta paſcha g. rudenî L. nolaſa ſawu nahkoſcho noweli „Silàs azis“, kas ari eeſpeeſta 1876. g. „Balt. W.“. 1877. g. wakarneeki noklauſas L. noweli „Wahrnas un laime“, kura tai paſchâ gadâ eeſpeeſta „Balt. W.“. 1878. g. L. wakaros runà par Dobeles wehſturi. 1878. g. L. pahrtrauz teologijas ſtudijas un ta paſcha g. rudenî eewehlets par Terbatas univ. latw. walodas lektora weetneeku. Uſſahk ſawu amata darbibu ar runu „Zur Geſchichte der lettiſchen Grammatik“.

1880. g. L. apraksta 2. Latw. wisp. dſeeſmu ſwehtkus. Taî paſchâ gadâ iſnahk winа dſejas „Lihga“ 1. daļa. 1881. g. L. paleek par „Pagalma“ redaktoru. Schai paſchâ gadâ eeſpeeſtai „Salkſchņu lihgawai“ peeſchkirta Latw. lit. beedr. godalga. 1885. g. L. eezelts jau par Terbatas univerſ. latw. walodas lektoru. 1886.—87. g. winſch wada „Rotu“. 1888. g. pawaſarî L nolaſa diſertaziju „Die Religion der Letten“, kas eeſpeeſta Latw lit. beedr. rakſtu krahjumâ un eeguhſt filoſ. kandidata gradu. Taî paſchâ gadâ iſnahk L. epiſkà dſeja „Welns un Deews“, ka ari 3. Latw. wisp. dſeeſmu ſwehtku apraksts, bet 1889. g. iſnahk „Lihgas“ 2. daļa. Schai gadâ (1889.) L. komandets uſ Widſemi un Kurſemi pehtit latweeſchu walodas iſlokſnes. Pehz tam „Beitraege zur Kunde der indogerman. Sprachen 8.“ eeſpeeſch winа darbu „Der Dialekt der mittleren Abau“. 1891. g. iſnahza L. „Lomi“ un „Needriſchu Widwuds“. 1892. g. L. ſekmigi uſſahzis ari pahrbaudijumu uſ ſalihdſ. walodneezibas magiſtra gradu, ko nahkoſchâ gadâ paweizis. Beſ tam winſch daudz rakſtijis raſchados rakſtu krahjumos, ſchurnalos un laikrakſtos. 1892. g. maija mehneſî L. uſņemts par „Lettonia's“ goda filiſtri.

Zeenijamais jubilars ir bijis un palizis ſawâ darbâ nenogurſtoſchs, tadehl lai nowehlam winam wehl ilgu muhſchu! Lai L. neatlaidigà darbiba ir mums par paraugu!

Arw, B.

100

130

L. Kmuitiņs 14

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 9. novembrī
Ien. № 4082. / akt. № 410 25

109

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 9. novembrī
Nr. 5372.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa
III šķiru.

Darbvedis: Kr. Kaulinš

0.64

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

101 op

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Ludvigs K u n d z i ņ š, Dr.med.vet.h.c.un Dr.rer.nat.h.c., Latvijas Universitātes ārštata profesors. NB. Līdz 1926.g.22.julijam, t.i.līdz penzionēšanas dienai, bij.štata profesors.	Dzimis Kurzemē, Dobeles, tagad Jelgavas apr. 1855.g.15.februarī. 1882.g.27.maijā iecelts par Derkuļu valsts ķēvnicas vecāko veterinaru. Tērbatas veterinār-institutā: 1882.g.1.XII — 1893.g.17.VIII : prozektors. 1893.g.17.VIII — 1900.g.11.XII: ārkārtējs prof. 1900.g.11.XII — 1903.g.13.X : kārtējs prof. 1903.g.13.X — 1903.g.24.XI : izpild.direktora pienāk. 1905.g.3.IX: direktors. 1907.g.1.XII : pārvests nopelniem bagāto profesoru kārtā. 1908.g.3.IX: no jauna direktors. 1911.g.3.IX : tāpat. 1912.g.28.VI: atstāts instituta dienestā tālāk uz 5 gadiem (kā jau penziju izdienējis). 1916.g.3.VII : iecelts par kārtēju prof. 1917.g.19.VIII: pārskaitīts ārštata profesoros, palikdams tādos līdz 1918.g.pavasara sem. (to ieskaitot). 1919./20.māc.gadā: Tērbatas U-tātes veter.-med.fakultātes profesors. No 1920.g.1.V: Latvijas Augstskolas, tagadējās U-tātes, profesors. 1922.g.Igaunijas valdība piešķīrusi Igaunijas brīvības kara medaļu ar lenti, — kā atzinību par brīvprātīgu iestāšanos Ig. armijas sanitardienestā. No 1922.g.1.VII — 1924.g.30.VI: vet.-med. fak-tes dekans. 1924./25. un 1925./26.m.g.vet.-med.fak. delegāts Univ.Padomē.	Daudz strādājis Latvijas Universitātes veterinār-medicīnas fakultātes izveidošanā, patoloģiskās anatomijas kabineta - muzēja nodibināšanā un ierīkošanā. Lūdzu piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru. 102

Latvijas Universitātes
Rektors: A.Tentelis.

Ierosinātāja paraksts

Paraksts
J.Fiemels
Izglītības ministrs

Kalniņš
Vispārējo Lietu Pārvaldes
priekšnieks

134.

Valsts Prezidenta sekretariāta saņemts 1926 g. 9. novembrī
Ien. № 4075. / akt. № 410 25

Velme II

103.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 9. novembrē
Nr. 5365.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa

III *šķiru.*

Darbvedis: Kr. Kemlicam

0.65

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

1030

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
Jēkabs V e l m e, Latvijas Universitātes privatdocents.	Dzimis Rūjienā, 1855.g.25.XI. 1882.g. janvarī iestājies Maskavas Pētera-Pauļa skolā kā skolotājs. No 1883.g.janvaŗa līdz 1913.gadam Maskavas Universitātes lektors. Blakus nodarbojies dažādās Maskavas vidusskolās līdz 1922.g. septembrim. No 1922.g. novembŗa līdz 1923.g.junijam nodarbojas Izglītības Ministrijā. Sākot ar 1923.g.1.I skolotājs I Valsts vidusskolā Rīgā. Blakus L.J.S.vidusskolā no 1923.g.1.I — — 1923.g.jūlijam. Sākot ar 1923.gadu Latvijas Universitātes privatdocents.

Latvijas Universitātes
Rektors:

Ierosinātāja

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1926.g. 12. novembrī
Ien. Nr. 4196 | Akt. Nr. 4102

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ..... ministŗa

192.... g. .....

Nr.....

Ordeņa domes lēmums:

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

1044

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Dr.Jēkabs V e l m e Latvijas Universitates docents.	dz. 1855 g.25.novembrī Rujenē. Darbojās Maskavā kā lektors un latv.sabiedriskās dzīves vadītājs. Darbojas tagad pie Latvijas universitates. Vairāku vērtīgu valodniecisku rakstu autors	Žurn. "Austruma" dibinātājs un ilggadīgs redaktors. Lieli nopelni pie nacionalās idejas aizstāvēšanas rusifikacijas laikā, ticis vajāts no krievu iestādēm. Liekam priekšā apbalvot ar II.šķiras Triju Zvaigžņu Ordeni.		

Paraksts K. Ulmanis

Ierosinātāja paraksts K. Ulmanis

Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Paraksts

J. Fīmels

Izglītības ministrs

Kchelmanis

Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Lubelis.

paraksts

R. Z. 1925. XII

Jekaba Welmes walodneeka darbiba

Jekabu Welmi parasti daudsinam par muhsu wezako schurnalistu, un us nopelneem schurnalistikâ dibinas ari wina popularitate muhsu inteligenzes plaschakâs aprindâs. Tà domadami par winu, mehs peemirstam wisai swarigu momentu wina pascha garigâ dsihwê, to, ka winsch ir ari weens no muhsu wezakeem filologeem un weens no muhsu pirmajeem un eewehrojamakeem walodneekeem. Walodneezisku rakstu Welmem gan naw tik wisai daudz, bet to ir peeteekoschs daudzums, lai us wiseem laikeem nodroschinatu Welmem zcenigu weetu muhsu walodneeku saimê. Apskatisim tad nu ihsumâ W. darbibu walodneezibas laukâ.

Pirmais walodas jautajumeem weltitais Welmes darbs ir raksts par "Latweeschu partizipeem", nolasits 1884. g. junijâ R. L. B. S. R. wasaras sapulzê un eespeests 1885. g. 3. R. krahjumâ 8.—39. l. p. Rakstâ juhtama plascha walodneeka erudizija, un winâ mehginats apzeret wisas muhsu valodâ sastopamàs diwdabju formas, zik nu to ta laika sinatnes sasneegumi wispahrigi atlauj. Weens otrs rakstâ sastopamais usskats, saprotams, togad nowezojees, bet wisumâ rakstu apgaro dsilsch kritiski disziplinets prahts, wehrigs pehtneeka skats un laba latweeschu valodas pasihschana. Autors polemisè ar agrakeem pehtneekeem — Bielenstcinu un Freibergu, bet peenem ari winu ne par gluschi pareiseem schkeetamus isskaidrojumus, ja newar no sawas puses neko labaku likt weetâ. Winsch nedsenas pehz plascheem slehdseeneem, winu interesê tikai sinatniska patecsiba. Kaut gan togad daudzi schâ Welmes raksta apgalwojumi kluwuschi par wisu atsihtam elementeràm pateesibam, tomehr daschi smalki nowehrojumi dara scho rakstu patihkamu un leetderigu ari modernam walodneesam.

Otrs chronologiskâ kahrtibâ sekojoschais Welmes walodneezisskais darbs ar plaschaku saturu ir wina no 12 atsewischeem rakstcem sastahwoschà rakstu serija „Wehstules par walodneezibu", kas iskaisitas pa tschetreem „Austruma" gada gahjumeem — no 1885.—1888. gadam. Turedamees pee wahzu profesora Leskina tulkotà pasihstamà anglu sinatneeka William Dwight Whitney'a darba „Walodas dsihwe un attihstiba", autors schinîs wehstulês noskaidro populârâ weidâ tos plaschakos wispahrigos walodneezibas jautajumos, kurus togad usskata par cetilpstoscheem tà sauzamà „Walodneezibas eewada" kompetenzês. Pirmàs peezas wehstules sastopam 1885.g. gahjumâ (lap. p. 141., 214., 345., 561. un 689.). Autors te peemin walodneezibas dibinataju Bopu, winas tahlako attihstitaju Schleicheru, runà par walodas isweschanos un nosihmi zilweka domaschanas. Usswer (3.wehst.) runàtes walodas nosihmi zilweka wispahrigajâ attihstibâ, atsihst winu par weenigo walodu, kurâ eespehjam pasneegt mahzibas tautskolâs. Diwâs beidsamâs apzeretas walodas pahrgrosibas un sihkali apskatitas pahrgrosibas wahrdu ahrejâ formâ — winu fonetiskâ un morfologiskâ eetekmê.

1886. g. gahjumâ sastopam 5., 6. un 7. wehstuli (lap. p. 131., 473., 673.). Pirmàs diwas wehstules apzerè wahrdu nosihmes, jeb, kà tagad saka, semasiologijas problemus (te pa wezam nepareisi semasiologija nosaukta par morfologiju). Abâs wehstulês sewischki usswehrtas gruhtibas, ar kuràm sastita semasiologijas jautajumu noskaidroschana. 8. wehstule runà atkal par walodas fonetiskàm un morfologiskàm pahrgrosibam, motiwejot schis pahrgrosibas tiklab ar atsewischka zilweka, kà ari plaschaku sabeedribu grupu un weselu apwidu walodas individualo attihstibas rakstu. Tà rodas isloksnes un dialekti.

9. un 10. wehstuli sastopam 1887. g. gahjumâ (329., 710. l. p.). Pirmà apzerè indoeiropeeschu walodu saimi, otra — uralo-altajeeschu, Widus- un Austrumu-Asijas neindoeirop. walodas. 11. un 12. wehstule parahdas 1888. g. gahjumâ (531. un 1439. l. p.). Pirmà sihkali runà par izmitu, hamitu, bantu un Amerikas polisintetiskàm walodam, otra apzerè atteezibas starp walodu un rasu, peerahdidama, ka schee jehdseeni naw neschkirami saistiti — sinama waloda war ari buht sinamai antropologiskai weenibai no pirmatnes eedsimta, bet war buht wehlak aisguhta no kahdas zitas tautas.

Latweeschu walodas jautajumus wehstules aisskar tikai retumis, bet kur autors par teem runà, tur wina aisrahdijumi sihmigi un interesanti. Tikai jautajumâ par latw. dialekteem usskati drusku sawadi — tahmneeku dialektu par patstahwigu dialektu autors labi negrib atsiht.

„Austruma" 1886. g. lap. p. 688.—693. sastopam Welmes Ruhjeenas apgabalâ salasitàs „Druskas is wezàm eeraschàm un mahnu tizibas". Te interesanti folkloras materiali.

1894. g. S. R. 9. R. krahjumâ, 23—28 sastopam Welmes rakstu par latw. wokalu trejodo garumu, kurâ apzereti agrako pehtneeku — Büttnera, Krumberga, Neulanda un Lindes usskati garo wokalu un diftongu trejadàs intonazijas jautajumâ, un usaizinats kraht materialus, lai waretu noskaidrot scho treju intonaziju ihpatnibas daschadâs latw. isloksnês.

Pehz tam Welmem nesastopam walodneezisku rakstu, lihds kamehr winsch atgreeschas Latwijâ. Tad 1923. g. Filologu beedribas rakstu 3. sehjumâ lap. p. 47.—49 winsch raksta par Ruhjeenas isloksni. Rakstu krahjumâ „Tautas audsinaschana" 1. (1923.), 81.—91. eewietots wina raksts „Skolotaji un tautas dwehsele". Autors te eeteiz skolotajeem sewischki eepasihtees ar muhsu tautas dwehseli, kas panahkams, pehtot muhsu wehsturi, tautas dseesmas, folkloras bagatibas un walodu. Sewischki usswerama schinî sinâ walodas nosihme, it ihpaschi winas glesneeziba, zik tuhlu tà ispauschàs sinonimos un ihpatnejos isteizeenos, peem., saule lez, duras azîs, nahk prahtâ u. t. t. Schahdi isteizeeni krahjami. Us schahdu walodas materialu pamateem wehlak warès darinat droschus slehdseenus par latw. tautas dwehseli. Daschus rakstturigus wilzeenus usswer pats autors, tautas dwehseles individualitati, pirmatneju aristokratismu, personibas leelo nosihmi, juhtu un fantasijas dominoschanu pahr prahtu. Schai sinâ latweeschi lihdsigi senajeem greekeem. Nelabwehligo dsihwes apstahkku pahrspehschanâ leelo loma bijusi latweeschu sihkstumam, winu isturigai ustizibai. Ar to saistijusees pahrleeziba, ka galu galâ arweenu taisniba pahrwar netaisnibu, gaisma tumsu.

Tahdi W. walodneezisskie raksti. Salihdsinot ar ziteem muhsu walodneeku darbeem, W. sasneegumi war liktees pabahli. Tomehr atzeresimees, ka wina pirmajeem darbeem parahdotees, akademiski isglihtotu walodneeku wehl latweeschcem nebija, un Welme pirmais sneedsa daudz pareisu sinatnisku atsinu par muhsu walodu. Bes teeschajeem sasneegumeem walodneekeem ar dsiku zeenibu jaatsihmè ari Welmes dsihwais un moschais gars, wina smalki disziplinetais un kritiskais praht, wina garigi bagatà personiba, kas apgaro wina filologisko darbibu. Ihsts filologs sawâ dwehselê ar dsilu wahrdu un jehdseenu buhtibas ispratni, Welme pats ir labakais peemehrs tai idealai ustizigai neatlaidibai, kuru winsch atsihst par weenu no raksturigakàm latweeschu gara ihpaschibam. Lai wehl ilgus gadus buhtu atlauts firmajam, bet dsihwes preeka pilnajam filologam buht muhsu widû, sekmigi darbojotees muhsu filologijas un walodneezibas laukâ.

E. Blese.

isnahza.

Satura: Wilters E. Glüs bahleezinajees, ka studentes ir heteras? — Kapehz tik bargi sodis mahzitajs J. Steins — Konzerwatorijas atjaukschanas. — Par nemirstigo Dr. Mikeli. Sensazionela ra sineetu tragedija. — Par ko Riga runà. — Trazis Kinas konzerwatorijà. — Mahzitas akademiskas isstahde. — Raute preeksch Pad. Krewijas sahk neezibà. — G. Redsdes dantschi un viji Wisleetakais schurnals Latwijà — Numurs maksà 20 sant.

Artura Berneeka oleenu un tehlneezibas isstahdi Meera eelà Nr. 13, ar 13. dezembri slehdz.

Latw. Nas. Jaun. saw. 30. beedru wakars ar jaunu beedru uzemschanu schodeen 8 w. Latweeschu beedribà.

Maleenas studentu beedriba sarihko schodeen 1/2 9 Parka eelà 6 beedru-weesu wakarù.

Latwijas neredsn. palihdsn. beedr. „Filantropija" sarihko 13. dezembri Mazàs basnizà p. 6 w. liturgisku deewakalpojumu. Peedalsees mahz. A. Grigors, brihwmahkslineeks Kreizburgà, ar ehrgeļu preeksschneumeem, R. Grizinowitscha skolo soprane, Kristigo zentralas beedr. koris M. Saulitscha wad. Deesmu lapiņas preekspratigeem seedotajameem. Seedojumi nahk par labu truhzigo neredsigo Seemassweschu eglites sarihkoschanai un neredsigo apgahdaschanai.

Behrnu rihtu Torņakalnà Palihdsibas beedr. telpàs. M. Altonawas eelà 6 sarihko swehtdeen p. 11

Trešdeen, 25. novembrî 1925. g.

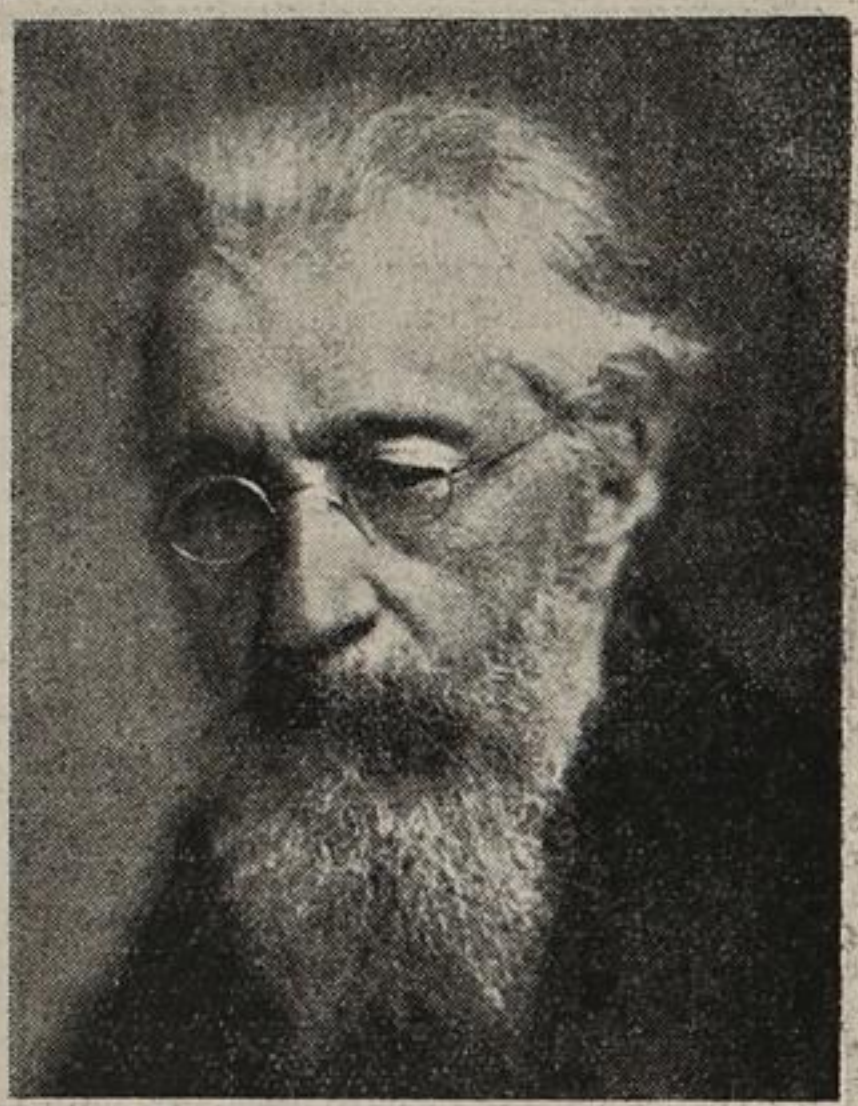

Sirmais sinatneeks, priwatdozents Dr. honoris causa J. Welme schodeen swin 70. schuhpla swehtkus.

laiki temperatura, wispahr js stahwokli Rigas juhrà gzi somera laikà.

—w— **Jauna slidotawa pilsehtas kanalà** eetim Rigon ee ar tiks a wehrtaschanai dotas. Kopsch gadiem pilsehtas kanalà naw bijusi slidotawa.

X. **Ar deewu un juni ap semes lodi.** Kahdehra dsimusi no Kaukampes beedrasijas abi eetu muzistiga kauju zelotaju ap semes lodi, ko wiņsch nodeja nodarit kopjam 8 gadu laikà — kopà ar saweem wiru un sinu.

Ka redsams, pasaules apzeloschana ari pee mums skaisi eelà mode

Sirmais sinatneeks, priwatdozents Dr. honoris causa J. Welme schodeen swin 70. schuhpla swehtkus.

Priwatdoz. Dr. h. c. J. Welme schodeen swin 70 g. dsimschanas deenu

Dsimis no Brunineeku eelas 121, kurich Andreja upi ar nastu nelaimigi kritoti pahrlausis muguru.

—w— **Usslehdsot pagrabu,** Kalku eelà 10, sagti eekluwuschi firmas Stribanowiz pagrabà, kur issaguschi dahdas mantas par 18850 r.

—w.— **Uf zeļa apsagts.** Arous Susinamers no Marijas eelas 82/84 sinoja polizijai, ka brauzot pa Widzemes schoseju wiņam no wesuma nosagtas firmai „Ch. Daneman" peederoschas galanterijas prezes kopwehrtibà par 40 000 r. — Minnai Jensen, no Raiņa bulw 4, no wesuma, kuru ta atstahjusi bej uzraudsibas pee naina l. Kaleju eelà 23, nosagta weka kopwehrtibà par 7150 r.

—w.— **Neuskizama kalpone.** Igaunijas militarais ataschè, majors Lilientals no Skolas eelas 13, sinoja polizijai, ka wiņa kalpone Anna Ukas peesawinajusees 19 ls un nosudusi.

—w.— **Weikls krahpneeks.** Marijas eelà 10, H. Rosina dsihwoklì, wiņa prombuhtnes laikà, eeradees kahds jauns zilweks un teikdams, ka suhtits no kalda R. pasihstama drehbneeka, luram tas li is istihrit uswalku, israhpis no kalpones R. peederoschu uswalku 190 ls wehrtibà.

—w.— **Pilsehtas waldes telpàs** l. Kehniņu eelà 5 Jahnim Kangaram no Blaumaņu eelas 23 no galda nolagts naudas maks ar 175 ls.

—w.— **Autoklusmas.** Autobusa 98 schofers Wik-

1079

jaunakàs musikas spihdekli muhsu apwahrschnos kluhst redsami tikai tad, kad ihslenibà warbuht jau pahrwehrtuschees pelnos. Kahrtejais konserwatorijas kamermusikas wakars bija weltits jaunakeem frantschu autoreem. Schè, peemehram, Dariusa Milo zeturtais (zeturtais!) stihgu kwartets. Ta ispildischanu sagaidijàm ne gluschi bes ustraukuma: kà tad wiņa galu galà skan, schi nedsirdetà, anarkistà muzika, baumas par kuru tahlu aiszteidsàs paschàm skanam preekschà? Un warbuht taisni pahrmehrigai gaidischanai pateizotees tik weegli atmetàm tai ar roku: ne, schi muzika waj tik nebuhs jau nowezojusees Parisè, kuras untumainai, mainigai garschai ari nepeeder soga loma muhschibas jautajumos. Ne tà weenas deenas muzika, schis dihwainais, pusdsihwais taurinsch, kursch noswilsina spahrnus un kriht tikko peeskarotees muhschibai.

Mehginasim drusku apskatit Milo kwartetu, bes schaubam wisinteresantako programas numuru. Wispirms tani truhkst polifonijas. Bet ta kwartetam pirmà leeta. Autors ihsts homo-

[illegible] jaunakàs musikas spihdekli muhsu apwahrschnos kluhst redsami tikai tad, kad ihslenibà warbuht jau pahrwehrtuschees pelnos. Kahrtejais konserwatorijas kamermusikas wakars bija weltits jaunakeem frantschu autoreem. Schè, peemehram, Dariusa Milo zeturtais (zeturtais!) stihgu kwartets. Ta ispildischanu sagaidijàm ne gluschi bes ustraukuma: kà tad wiņa galu galà skan, schi nedsirdetà, anarkistà muzika, baumas par kuru tahlu aiszteidsàs paschàm skanam preekschà? Un warbuht taisni pahrmehrigai gaidischanai pateizotees tik weegli atmetàm tai ar roku: ne, schi muzika waj tik nebuhs jau nowezojusees Parisè, kuras untumainai, mainigai garschai ari nepeeder soga loma muhschibas jautajumos. Ne tà weenas deenas muzika, schis dihwainais, pusdsihwais taurinsch, kursch noswilsina spahrnus un kriht tikko peeskarotees muhschibai.

Mehginasim drusku apskatit Milo kwartetu, bes schaubam wisinteresantako programas numuru. Wispirms tani truhkst polifonijas. Bet ta kwartetam pirmà leeta. Autors ihsts homo-

[illegible] neka sistà iszirstàs kompozisja domas. Bet pehdejàs dahas pikantà ritmika jau pasti harmoniju nobihda sahnus, un Milo musi peepeschi kluhst peenemama, pat jaurotam kà ekzotiskas jautribas, meschoniqu deju, we nischkigu spehlu gleznu. Un wehl kaut kas lai ir autoram: lakonisms. Wina darbs dihwai ihsts un par to klausitajs tam war peedot ne wisu, tad daudz,

Pehdejàs preekschrozibas truhka Milo programas kolegim Paulam Parè. Wina sonatwijolei un klawieresm wareja buht jaraksti ari gadu 50 atpakaļ, tik godiga ta no wiņa puses. Par modernàs muzikas paraugu i nepawisam nedereja.

Schostona nepabeigtais kwartets pusklasisk pusmoderns. Scheit daudz uhdens, mas spar kontrastu. Peeteek tomehr ari labas, pat brilscheem skaistas musikas. Dihwainu, drusku bagu eespaidu atstahj schis skanas. Tàs nahk itl no zeetuma, pagraba, lihdsinas kuplàm, b bahlàm, besasinigàm, tumsà isauguschàm p lem.

Jekabs Welme muhsu schurnalistikâ.

1855.—1885.—1925.

Ar latweeschu schurnalistikas nodibinaschanos negribeja un negribeja lahga weiktees. Kamehr latweeschceem sawa awise bija jau no 1822. gada („Latweeschu awises") un pirmajai pehz desmit gadeem peeweenojàs otra, tad treschà un tà arweenu wairak, pastahwiga latweeschu schurnala kà nebija, tà nebija. Gan jau 1797. g. sahka isnahkt gada zeturkschna laikraksts „Latwiska Gada Grahmata", bet turpmakâ gadâ tas apstahjàs. Isnahza gan ari, sahkot ar 19. g. simtena otru zeturksni daschi periodiski isdewumi ar religiisku saturu, bet tee te parahdijàs, te pahrtrauzàs, bija ari pahrak weenpusigi, lai tos waretu usluhkot par latweeschu literariskeem schurnaleem pilnâ nosihmê. Wispusigaks gan bija Braunschweiga mehneschraksts (1866.—67.) un pusmehnescha raksts (1867.—68.) „Draugs un Beedris", tomehr ari tas drihs pahrwehrtàs par nedelas awisi, bet tad arî apstahjàs. Sahk 1881. g. isnahkt Sihslaka isdotais un Lautenbacha waditais nedelas schurnals „Pagalms", bet pastahw tikai diwus gadus. Naw latweeschceem atkal gandrihs diwus gadus sawa schurnala. 1884. g. beigàs rodas „Rota", kuras muhschs tomehr naw nekahds ilgais: 1887. g. sahkuma ta isbeidsas. Tikai kad 1885. g. sahk isnahkt „Austrums", latweeschi wairs naw bijuschi bez sawa literariska schurnala. Austrumu dibina, isdod un wada Jekabs Welme. Winsch tad ir ihstais latweeschu schurnalistiskas tehws.

Welme bija eegahjis sawâ trihsdesmitajâ muhscha gadâ, kad winsch sahka isdot Austrumu. Beidsis Derbatâ filologijas fakultates kursu un nostrahdajis weenu gadu Ruhjeenâ par skolotaju, winsch 1881. g. rudenî eerabàs Maskawâ. Wispirms bija jaruhpejas, lai nodroschinatu sew wisnepeezeeschamakos dsihwes lihdsekkus. Sahkumâ winam bija jadsihwo no priwatstundam. Tad winsch (1882.) dabuja skolotaja weetu wahzu Petera-Pawila skolâ un (1883.) tika eezelts par wahzu walodas lektoru Maskawas uniwersitatê. Tagad tam bija pamats sem kahjam, un winsch wareja sahkt domat par kahdu latwisku literarisku isdewumu. Jautajumi par latweeschu walodu un literaturu winu bija nodarbinajuschi jau agrak. Winsch bija daschu ko latwiski usrakstijis, lai atswabinatos no skolâs ieetoto swescbu walodu eespaida domu gahjeenâ un isteikstmê un mahzitos sawas domas isteikt ihsti latwiski. Nodsilinadamees latweeschu tautas dseesmâs, pasakâs, parunâs, latweeschu gramatikâ, winsch bija sazerejis daschus rakstus par latweeschu walodu un tulkojis daschus literariskus darbus, to starpâ Lessinga lugu „Minna fon Barnhelm". Maskawâ nonahzis, winsch tuhlin bija usmeklejis pasihstamos latweeschu patriotus un rakstneekus Brihwsemneeku un Waldemaru, nahzis sakarâ ari ar ziteem apsinigeem Maskawas latweeschcem. Winsch bija zilweku widû, kas degtin dega kaut ko pastrahdat latweeschceem par labu. Winu starpâ sawu usdewumu mekledams, winsch tad nu brihwo laiku gribeja weltit kahdam periodiskam latweeschu isdewumam. Wispirms winam ir prahtâ tikai kahda literariska gada grahmata. Bet pehdigi tas winam schkeet par mas, un winâ nobreest nodoms isdot mehneschrakstu. Winsch par to aprunajas ar saweem tuwakajeem beedreem, semischki ar Brihwsemneeku un Waldemaru, sadodû wisnepeezeeschamakos naudas lihdsekkus. un 1885. gada sahkumâ isnahk mehneschraksts „Austruma" pirmà burtniza.

Tàs bija weenkahrschas, peleka wahku papirâ eeschuhtas grahmatinas, kas tagad ussahka sawu gaitu pa Latwiju. Reisu pa reisai tàs nokawejàs, isnahza ari pa diràm kopâ; wareja redset, ka ar isdoschanu neeet tik wisai gludi. Ar wisu to plauktâ krahjàs burtniza pa burtnizai, gada gahjums pa gada gahjumam — latweeschceem bija saws schurnals.

Tur bija weenigi Welmes nopelns, ka „Austrums" neapstahjàs. Gan winam bija sawi atbalstitaji, tomehr wiss darba smagums un ruhpes par materialajeem lihdsekkeem gulàs weenigi uz Welmi. Nelabwehligs bija schurnalam tas apstahklis, ka tam bija jaisnahk ahrpus Latwijas. Zensura atradàs Rigâ, uz kureeni bija suhtami faliktee raksti. Burtlitschi neprata latwiski; tapehz korektoram bija daudz darba un sliktaki rakstitus manuskriptus nemaz newareja leetot. Ari manuskriptu nebija tik pahrak daudz. Redaktoram bija jadomà, kà nowehrst ari scho truhkumu. Tad nu bija ne tikai manuskripti zaur skatami, ne tikai weenâ otrâ reisâ usrakstams pa gabalam, kur lasitajus eewada eeturetâ wirseenâ, waj kas winam sawâ spezialitatê sakams, bet jo leelâ mehrâ jakeras ari pee tulkoschanas. Pirmajâ „Austruma" gadâ atradam neween Welmes „Wehstules par walodu un walodneezibu" bet ari rakstu „Kahds swars spehlè pee audsinaschanas", leischu dainu. Turgenewa stahstu („Nesawaldamais", „Gawiletajas mihlestibas dseesma") tulkojumus. Ja nu sche wehl nemam wehrâ to, zik apdomigi un lehni Welme strahdà, ka winam, lai sadabutu lihdsekkus „Austruma" tekoschajàm wajadsibam, japeespeeschas ari pedagoga darbâ, janodarbojas paplaschinatâ mehrâ ar priwatstundàm — tad sapratisim, kahdu darba un ruhpju nastu „Austrums" uswehla uz sawu redaktoru un isdeweja plezeem.

Bet Welme to neja kluju, pazeetigi, isturigi. Winsch juta, ka winam sche pildams saws muhscha uzdewums. Winam newareja palikt nepamanits, ka tomehr bija kahdi simti jaunu zilweku, kas katru „Austruma" burtnizu sanehma kà maisi no debesim, kà wehsti par nupat gaidemu saules lehktu. Tee bija ne tikai weenkahrschi lasitaji, kas wina schurnala pelekàs burtnizas nehma rokâ, bet pa labai dalai uz patriotiiku darbu mostoschees zensoni, it kà austoscha rihta spirgtuma apdwesti. To Welme dabuja nowehrot jau sawâ wistuwakâ tuwumâ. Tur bija Maskawâ eenahkuschi inteligenti latweeschi, studenti, ari zitu mahzibas eestahschu audsekni, kas mekleja iseju saweem breestoschajeem spehkeem tautas kulturai par labu pastrahdatos darbos. J. Reinbergs, kuru gan patlaban nahme aisrahwa no jahkta darba, sihmeja Kursemes senatnes ainas un rakstija par teesibu jautajumeem; A. Butuls greesàs wehstulès pee latweeschu kugneekeem un juhrmalneekeem, sinaja ari stahstit par Sweedrijas tautskolam; J. Krodsneeks nopeetni kehràs pee latweeschu pagahtnes pehtijumeem, pa dalai pehz Waldemara norahdijumeem arweenu noteiktak skatidamees uz Baltijas wehsturi no latweeschu weedokla; M. Silinsch sinaja atrast latweeschceem lihdsigus apstahklus pee tschechceem, jomeem, sweedreem, norwegeem, kur masas semneeku tautas eerauj gaischus zelus uz patstahwigi noluhkoteem mehrkeem. Pametot aziz tahlak, redseja nahkam preti rindu jaunu, sajuhsminatu dsejneeku. Paschâ pirmajâ „Austruma" burtnizâ Welme wareja dot atbildi Sudrabu Edschum Ussâ: „Paldeews! Isleetosim drihsumâ, ja kawekli negadijees", Esenbergu Jahnim Rigâ: „Paldeews! Luhgtum Juhsu adresi". Un jau turpmakâ burtniza sneedz Sudrabu Edschus aisrauschâ sajuhsmâ sadsejoto poemu no leischu senatnes „Keistuta loms" un Esenbergu Jahna tulkojumu pehz Baratinska „Preeks un behdas". Wehl tai paschâ gadâ eespeesti Sudrabu Edschus dsejojumi „Leetawas wirsaitis", „Latwju gahjeeem", Esenberga tahlaki tulkojumi, bet tad gada otrâ puse oriģinali. Wehl paschâ pirmajâ gadâ nahk ar dsejoleem un atdsejojumeem klajâ Janischewskis, Purkalitis, Apsischu Jekabs u. z. Sewischki redsamâ weetâ pazelas ar sawu darbu daudzumu, daschadibu un wehrtibu Apsischu Jekabs, kas sche paraksias gan turpmak pastahwigi leetotâ peenemtâ wahrdâ, gan ari sawâ ihstajâ wahrdâ par Jaunsemju Jahni, gan ari par Jahnsemneeku waj par Jekabu. Nahk klajâ wina labakee stahsti (Pee pagasta teesas, Bagat radi u. z.), dsejojums „Ubags", weisela wirkne dsejolu, gan oriģinalu, gan tulkojumu, „Wehstules is tehwijas". Apsischu Jekabs, kà redsams, ir Welmes tuwakais literariskais beedrs, ar kuru winsch eedraudsejees wehl Ruhjeenâ dsihwodams.

Pee „Austruma" pirmajeem lihdsstrahdneekeem peederu ari es, ari mani pirmee klajâ nahkuschee darbi eespeesti schai schurnalâ. Patlaban biju beidsis seminaru un peenehmis Kurjâ palihga skolotaja weetu ar simtu rubleem algas gadâ, kad tika issludinati pasinojumi par nodomato „Austruma" isnahkschanu. Pasuhtiju to un tam iekoju no pascha pirmà numura. Mekleju sche ari iseju sawàm peeaugoschàm rakstneeka un dsejneeka teesmem; aisjuhtiju Welmem wispirms daschus dsejas mehginajumus. Sanehmu no wina laipnu wehstuli, kurâ winsch man nenoleedsa dsejas dahwanas, bet atrada tàs wehl par maz iskoptàm. Winsch man ecteiza lasit stipri daudz labus dsejas un eedsilotees dsejas teorijâ. usrahdidams R. Gotschala „Poetiku" par derigu rokas grahmatu.

Bez tam winsch kahdu no maneem eesuhtitajeem dsejas mehginajumeem eeweetoja 1885. gada maija burtnizâ. Ta bija „Gana dseesma" („Paganees pa lihzi"), mans pirmais eespeestais literariskais sazerejums. Nodewos joprojam jau agrak sahktajàm klasiku studijam, pamatigi eepasinos ar paplascho Gotschala poetiku, kas noskanotâ stilâ pee labakajeem pasaules literaturas paraugeem usrahdija dsejas un winas daschado weidu buhtibu, un nenorima wingrinatees, sawu domu un juhtu literariskâ isteiksmê, gan dsejâ, gan prosâ. Pee tam stipri mani aisnehma skolas darbs, kas sawukahrt skubinaja eedsilinatees pedagogiskos rakstos un jautajumos. Kehros pee kahda apzerejuma, par usskatamibas nosihmi mahzibâ. Wahzu wahrdu „Anschauungsunterricht" toreiz (un ari wehlak) tulkoja par usskatischanas mahzibu. Es to atradu par pahrak werdsisku pahrzehlumu no wahzu walodas. Mekledams pehz atteezigà jehdseena apsihmejuma latweeschu walodâ, apstahjos pee wahrda „apjaust", kas waretu apsihmet puslihdz to paschu, ko wahzu „anschauen", un nosauzu „Anschauung" par apjautibu. Wehl daschus zitus jaunus, toreiz latweeschu walodâ truhkstoschus, terminus leetodams, sarakstiju par mineto preekschmetu rakstu un nosuhtiju to Welmem. Bet te nu dabuju atbildi, („Austruma" 1885. g. 6. burtnizâ): „Nespehjam isleetot".

Peegreesos atkal wairak rakstneezibas studijam. Darbojos par skolotaju Ahrlawas draudsê, kur ilgus gadus bijis par mahzitaju Hugenbergers. Wina wadibâ bija strahdajis skolas darbu mans prinzipals Schteinfelds (blakus peeminot, ari Waldemara skolotajs, ko winsch neaismirsa lihdz muhscha beigam), kas ari zitadi ar winu stahwejis tuwâ satiksmê. Schteinfelds tad nu daudz stahstija par scho leelo latw. tautas draugu, latw. walodas un rakstneezibas kopeju. Skolas bibliotekâ atradu daschus Hugenbergera rakstus, wina „Derigu laika kawekli", garigu dseesmu tulkojumus, ari „Latweeschu Awischu" pirmos gadu gahjumus, pee ka Hugenbergers jo daudz ar raksteem peedalijees. Wisu to, kas man no Hugenbergera bija peejams, jo ihti ispehtijis, nahzu uz domam, usrakstit par winu rakstu rojumu. Tà radàs mans pirmais garakais literariskais apzerejums „Hugenbergers muhsu walodas un rakstneezibas laukâ". Nosuhtiju to Welmem un dabuju („Austr." 1886. g. 6. burtn.) atbildi: „Zeram, ka spehsim isleetot, bet warbuht buhs drusku jausgaida. Zik no dsejoleem spehsim isleetot, nesinam wehl teikt." Bet jau 8. „Austruma" burtnizâ mans raksts bija eespeests.

Tà nu biju peekehrees rakstneeku un literaturas apluhkojumeem, kritikai. Schahdeem maneem rakstteem nu bija „Austrumâ" drosscha weeta. Minetajam rakstam sekoja „Jura Allunana dseesmas" (1886.), „Auskla dseja" (1887.). Pehz ischeem darbeem nahza „Austrumâ" klajâ tas mans apzerejums, kas mani eewilka sihwàs zihnàs, kuras wehrsa uz sewi latweeschu inteligenzê jo dsihwu usmanibu. Seminara laikâ bija gan mahzibas stundàs, gan uz sawu roku daudz nodarbojees ar Lautenbacha-Juhsmina dsejiskeem sazerejumeem, kurus wispahr slaweja par latw. nazionalàs dsejas preekschsihmem. Nostahdidams tos blakam klasiku darbeem, newareju wispahrigam spreedumam tik wisai peewecnotees un nehmu tos sihkak apluhkot. Radàs apzerejums „Lautenbacha-Juhsmina dseja", kas eespeests „Austrumâ" 1888. g. (4. un 5. burtnizâ). Drihs pehz tam paradijàs tai paschâ schurnalâ Lautenbacha raksts „Teodora kritika", kurâ winsch par maneem literaturas apzerejumeem nodewa isnihzinoschu spreedumu. Pirms Lautenbacha raksts wehl bija eespeests, Welme man par to sinoja, mani droschinadams, ka mans Lautenbacha rakstu rojums tomehr esot wispahr pareiss. Par atbildi Lautenbacha rakstam tad nu nahzu klajâ ar apzerejumu „Dsejneeks un wina laiks", strahdadams pee ta wisu 1888. gada wasaras brihwlaiku, jo dsili eerakdamees daschados literariskos materialos un raduschos jautajumus apgaismodams ir rakstâ paschâ ir peesihmès pee ta. Lautenbachs wehl laida pret mani klajâ otru rakstu (1889.), kam „Austruma" redakzija peelika peesihmi, ka ar scho rakstu polemika isbeigta. Tà kà man bija daudz kas sakams, tad schahda peesihme mani ne masums saruhgtinaja. Tomehr galâ wareju apmeerinatees. Welme man bija jo plaschâ mehrâ dewis wahrdu pret rakstneeku, kas winam bija personigi daudz tuwaks un wispahr daudz augstak nostahdits nekà es. Welmes organs jau palika (ar mineto eerobeschojumu) jo projam walâ maneem rakstteem, un ari zitur un tos labpraht sanehma. Welme bija rakstneezibâ eewadijis un man dewis pilnu walu parahdit manas literariskàs teekstmes un spehjas. Lautenbacha aistikstos, wehl nenoskaidrotos jautajumus jau wareja zitur apgaismot, ko ari darija „Deenas Lapâ".

Schai un zitos gadijumos Welme parahdas kà taktiskais, meerigais weditajs, kas wisu nowehrodams lauj leetam eet sawu dabisko gaitu, un ja ari wina roka to wirsa, tad ta to dara ar labdu smalkjuhtibu, ka wirsamais to ir nemana. Winsch sin sawu zelu un labpraht redz, ka winam ir beedri. Bet ja tee no wina aiseet, tad winsch no sawa zela teem pakal nenowirsiees. Winsch glabâ sewi deesgan bagatibu, lai no tàm istiktu. Tàs winsch pa leelai dalai sakrahjis tautas garigajâ laukâ, kurâ winsch tad nu tomehr newar palikt weens, lai ari wina wehl weenumehr karstàs darba deenas winu buhtu noweduschas tuwu swoschajam saules reetam.

Teodors.

42

Bergs III

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 6. g. 9 novembrī
Ien. № 4072 / atl. № 410 25

109

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

192 6. g. 9. novembrī

Nr. 5362.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa III šķiru.

Darbvedis: Kr. Meņģis

0.66

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

109 ⁰⁄₀

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jānis B e r g s, Latvijas Universitātes profesors.	Dzimis Kurzemē, 1863.g.21.novembrī. No 1897.g.1.I.līdz 1900.g.aprilim: speciālo priekšmetu skolotājs un izmēģinājumu lauku vadītājs Grinvucu lauks.skolā, Besarabijā. No 1901.g.1.IV.līdz 1915.g.julijam: Jelgavas lauks.b-bas izmēģ.saimniecības vadītājs. No 1919.g.1.IX Latvijas Augstskolas docents, no tā pašā gada 1.XII — profesors. No 1919.g.1.IX līdz 1920.g.15.IX lauksaimn. fakultātes dekans. No 1920.g.1.I līdz 1926.g.1.IV: arī izmēģinājumu un praktisku darbu saimniecības vadītājs Universitātes fermā "Vec-Auce".	Kā profesors un dekans ņēmis dalību Latvijas Augstskolas Organizacijas Padomes darbā. Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Latvijas Universitātes
Rektors: A. Tentelis.

Ierosinātāja paraksts

Paraksts
J. Ziemelis
Izglītības ministrs
Kuhelnalcts
Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

S. g. 25. decembrī, plkst. 1/2 2 dienā, miris Latvijas Universitates lauksaimniecibas fakultates

profesors

Jānis Bergs

Izvadīšana sestdien, 31. decembrī, no lauksaimniecibas fakultates svētku zāles (Kronvalda bulv. 1) uz Meža kapiem.

Latvijas Universitate.

Mūsu goda biedris

profesors

Jānis Bergs

miris 25. decembrī 1927. g.

L. U. Lauksaimniecības fak. Studejošo biedriba.

Lauks. fakult

Doz. agr. P. Lejinsch

Profesora agr. Jana Berga peeminai.

„Miris prof. Janis Bergs" — schi skumjà wehsts Seemasswehtku pirmàs deenas wakarà apsdoja wispirms Rigu un tad ari wiņas tahlako apkahrtni. Plascha un wispusiga smaga darba pilna, bet ari darba augleem bagata ir bijusi Berga dsihwe. Dsimis 1863. g. 21. now. Sakeneeku pagastà, no 1872.—1874. g. apmeklejis Dobeles pag. skolu un no 1875. —1883. g. Jelgawas realskolu, V. 1884. g. eestahjàs Rigas politechnikà. Pirmos 3 semestrus V. studeja inschenieeru sinibas, pehz tam pahreet laukſaimneezibas nodalà, kuru beidſ 1889. g. Jau kà realskolneeka V. mostas dsina pehz sabeedriska darba un winſch sahk darbotees pee latweeschu skolneeku wakaru nodibinaschanas, ilgu laiku stahwot scho wakaru preekschgalà. Pahrnahkot us Rigu, V. newar paeet weenaldsigi garàm tikko pirmos asnus dsenoschai latweeschu studentu organisetai dsihwei: nekawejoschi winſch eestahjàs 1880. g. nodibinatà pirmà latweeschu korporazijà Selonijà, ispildot dseedaschanas waditaja un literarisko wakaru preekschneeka weetas. V. leekà teeksme us literarisko un mahkslas darbibu spilgti ispauschas wisà wiņa skolas un studiju laika dsihwè: jau 1887. g. V. sahzis nodarbotees ar rakstneezibu — sahkumà tulkojot, wehlak originalrakstus sazerejot. Schee pirmee raksti parahdijuschees „Latweeschu Awisès", „Leepajas Pasteneekà", „Baltijas Semkopi" un „Teesu Wehstnesi". Sewischku dsinu V. isjuta us teatra mahkslu: 1880. g. sahzis aktiwi peedalitees Jelgawas latweeschu beedribas teatri, studentu gados, no 1886.—1888. g., bijis par teatra rezensentu pee „Baltijas Wehstnescha", usstahjees wairakas reises Rigas latweeschu beedribas teatra israhdès, ihsu laiku, pehz Allunana, bijis pat par schi teatra waditaju, tulkojis un sarakstijis wairakas originallugas, no kuràm 4 tikuschas israhditas. Ar laukſaimneezibas rakstneezibu sahzis nodarbotees 1887. g. Aisweenu plaschaka top wiņa arodneezisko rakstneeziba, usrahdot daschados laikrakstos un arodneezibas schurnalos wairak par 300 daschadu rakstu. Sawà pehdejà darbibas posmà V. sarakstijis wairakas wehrtigas grahmatas augkopibà, laukkopibà.

Berga praktiskà aroda darbiba pirmos gados pehz augstskolas beigschanas noritejusi daschadàs Kreewijas muischàs un skolàs, tatschu, pateizotees arodneezisskeem rakſteem un no 1895. g. usnemtai „Semkopja" redigeschanai, kuru V. turpina nepahrtraukti lihdſ pat pasaules kara sahkumam, V. saites ar dsimteni nekad nepahrtruhkſt. 1901. g. V. pahrnahk galigi us dsimteni, kur kà Jelgawas laukſaimneezibas beedribas pastahwigais preekschneeka beedrs, „Semkopja" redaktors un min. beedribas ismehginajumu saimneezibas Behrsmuischas waditajs wisus sawus spehkus seedo latweeschu laukſaimneezibas pazelschanai. Schini laikmetà V. galigi peeaug pee Latwijas semes un ar wisu sawu buhtni eeaug latweeschu semneezibà. Schis laikmets usskatams ari par V. patstahwigàs laukſaimneezisti-sinatniskàs darbibas sahkumu: winſch nododas daschadu weetejo augu sehklu islasei, daudſ raksta par saweem peedsihwojumeem laukſaimneezibà, sem praktikantu nosaukuma atwer Behrsmuischà faktiski pirmo latw. laukſaimneezibas seemas skolu. Schahdà nenogurstoschà darbà paeet laiks lihdſ pasaules karam. Kara laikà V. pahrzelàs us Pleskawu, kur eenem daschadus amatus behglu organisazijàs. 1919. g. sahkumà leelineeku waldiba aizina V. par leetprateju pee semkop. komisariata un eezel par augkopibas profesoru laukſaimneezibas fakultatè. Pehz leelineeku iswahkschanàs wahzu 2. okupazijas wara to lihdſ ar ziteem jaunpeeaizinateem latweeschu mahzibas spehkeem no augstskolas atstahdina. Sawu domu beedru pulzinà V. peedalius pee Latwijas augstskolas usbuhwes projekta isstrahdaschanas, kuru, kà wezakais lozeklis, sawu koleģu usdewumà nolasa Latweeschu isglihtibas beedribas augstskolas sekzijas wehsturiskajà sehdè 1919. g. 11. julijà. Schis projekts tapa par tagadejàs Latwijas universitates pamata akmeni. V. pahrnahk galigi pee jaundibinatàs Latwijas universitates — pirms par dozentu, sahkot ar 21. dez. 1919. g. par profesoru augkopibà, rihzibas mahzibà un kahdu laiku ari laukkopibà. Schinì laikà V. ar jaunekla sparu nododas darbam un bes daudsàm lekzijam usnemas un ar sekmem ispilda ari daudsus administratiwus amatus: darbojas kà organisazijas padomes lozeklis, pirmais laukſaimneezibas fakultates dekans, Platones, wehlak Wezauzes ismehginajuma saimneezibu un studejoscho praktisko darbu waditajs. Beigàs, preezigeem Seemasswehtku swaneem skanot, 25. dez. 1927. g., plkst. 1.30 min. schi nenogurstoschà zilweka sirds beidſ pukstet un 31. dez. 1927. g. wiņa mirstigàs atleekas usņems Mescha kapi, kur jau atbusas wiņa diwi tuwakee darba beedri — agronoms Jahnis Biseneeks un K. Graudinsch.

Kà semkopi Jahni Bergu gan pasihs katrs progresiwaks Latwijas laukſaimneeks, kà latweeschu atmodas laikmeta daillieratūras un teatra darbineeku winu warbuht tikai retais wehl atzerejees, tatschu tureju par sawu patihkamu peenahkumu ari scho posmu eepiht schini sihkà peeminas lapinà, jo ari schee darbi dod skaistu ainu par V. kuhsajoscho energiju un wiņa teeksmi kalpot wisseem saweem spehkeem latwju labklahjibas selschanai, kalpot ne ar skanàm runam, bet ar neatlaidigu darbu. Nemot wehrà V. stingro mugurkaulu, wiņa patstahwibu usskatos, wiņa neleekschanos daschkahrt „wispahr atsihtu tautas wadonu" preekschà, winam dsihwè, newar teikt, kà weenmehr buhtu gludi gahjis. Apstahjotees pee aisgahjuschà darba ruhka schkirsta, apdomasim, un salihdsinasim muhsu scholaiku dsihwi, wiņas tikumus un likumus ar schi aisgahjeja dsihwi un darbeem un nodosim sew klusibà leezibu, waj muhsu laiku dsihwe schos klusos, weenkahrschos darbineekus peenahzigi nowehrtè. Waj naw ironija, ka schis darbineeks, degdams wisu sawu muhschu un preekschlaikà sadegdams uz tautas altara, naw pat ispelnijis saweem pakalpalizejeem nodroschinatu eksistenzi, kamehr dascham labam, kursch zara laikos nodarbojàs ar latweeschu pahrkreewoschanu, waj pahrwahzoschanu, kursch ilgi newareja isschkirtees, waj nahkt Latwijas deenestà, waj ne, kamehr galigi neisschkihràs tàs pastahweschanas eespehjamiba, schi nodroschinaschana jau „iskalpota" wehl dsihwam esot.

Atwadotees no aisgahjuschà klusà darbineeka, zelsim winam peeminekli, ikweenam no mums, bet sewischki tai jaunatnei, ar kuru nelaikis beidsamos gados wiswairak kopà strahdajis, zeeschi apņemotees tà strahdat un dsihwot, ka lai muhsu dsihwe atbrihwotos no kalposchanas sihkàm, sawtigàm interesem, bet lai ta atkal eewirsitos zeenigà kalposchanà tautai un tehwijai.

Rahmawà, 27. dez. 1927. g.

Jahna Jaunsudrabina jubilejas isstahde.

Jahna Jaunsudrabina gleſnu isſtahdes atklahſchanas aina. J. ar winam paſneegteem ſeedeem weeſu widû.

Muhſu preekſchâ tagad atrodas Jahna Jaunsudrabina lihdſſchinejâs mahkſlineeziſkâs darbibas atſlats — jubilejas isſtahde. Rigas pilſehtas mahkſlasmuſejâ autors ſakopojis no daſchadeem gadeem ap 350 darbu, gan elkas gleſnojumu, gan ſihmejumu, gan grahmatu wahku noſpeedumu. Isſtahdes kopeespaids wiſai patihkams. **Latwiſka weenkahrſchiba, neleekuloſa ſirſniba runâ no ſcheem darbeem.** Tahlu gleſnotajam ſlimiga eedomiba, uſpuhtigas pretenſijas, teekſme nowehrtet ſawas ſpehjas par augſtu, kas par noſchehloſchanu muhſu mahkſlineeku aprindâs naw retums. Ne jau par galejâm mahkſlas wirſotnem ſcheit runa, bet par jubilara ſpehjam peemehrota, godiga darba ſaſneegumeem. **Daba Jaunſudrabinam ir wiſs.** Tai winſch tuwojas ar behrna mihleſtibu, bijaſchanu. Wina ainawu gleſnojumos, ſihmejumos juhtams darbapreeks, dſihwa aiſrauſchanàs no dabas formu, krahſu pahrpilnibas. Ta ir ſlawejama ihpaſchiba, kahdas truhkſt daudſeem muhſu jaunakàs paaudſes mahkſlineekeem. Aiſmirſt dabu, aiſmirſt ſawu tuwako apkahrtni ir mahkſlineekam tikpat kà aiſmirſt paſcham ſewi. Ihſts, newiltoti atklahts, tihrs kà zilweks ir Jaunſudrabinſch ari ſawos darbos.

Intereſanti ir ſalihdſinajuma dehl apſtahtees pee autora wiſpirmà darba „Alkſnajs" (Nr. 180, gleſnots 1904. g.), lai ſkaidraki nojaustu turpmakàs darbibas pakahpeniſko attihſtibu. Sche atrodami wehl wiſi eeſahzejeem peemihtoſchee truhkumi. Jau leels progreſs nojauſchams 1915. g. gleſnotâ kalnuſkatâ „Bakus auſis" (Nr. 96). Wehl wairak tas manams nahkoſchos darbos. Dabigi iſjuitu noſkanojumu gan formu, gan tonu atteezibâs ſneedſ ainawa „Rudſu wahkſchana" (Nr. 5, gleſnots 1920. g.). Spehzigâ, ſarkani bruhni ſilganâ krahſu noſeedê ir eetureta „Seemas ſaule" (Nr. 6). Skaiſtu plankumu ſadalijumu redſam „Seemâ" (Nr. 120). Tihkami noſwehrtas tonu gradazijas pauſch gleſnojums „Augſchpus mahkoneem" (Nr. 121). Mahkſlineeziſki weegli uſtwertu kopſkatu rahda „Laiwu peeſtahtne Golfſchkanâ" (Nr. 99). Intimi ſwaigu eeſpaidu atſtahj „Sehtaswidus" ar ſeedoſcheem zerineem (Nr. 88) no Jaunſudrabina paſcha mahjokka Plawinàs. Labas tonu ſtudijas ir „Schkihdonis" (Nr. 147), „Wezà mahja" (Nr. 101). Pee wehrtigakeem darbeem japeeſkaita „Seema" (Nr. 79), „Plawinas waſaras ſaulê" (Nr. 106).

Sewiſchku atſinibu pelna autora ſihmejumi-ſtudijas pehz dabas. Ar mahkſlineeziſku gaumi te iſzelts rakſturigais — forma, plankumi, ſiluets. Skatitaju pahrſteidſ ſiſcheta atjautigee pahrtraukumi ihſtâ weetâ, kas ſihmejumam peedod intereſanti dſihwu iſteikſmi. Wiswairak tas ſakams par zeltneeziſko ſkatu iſgreeſumeem. **Neweens muhſu mahkſlineeks ſawos ſihmejumos naw ſa-**

Okeana lidotaja Greiſon lihdſ ar pawadoneem gahjuſe bojâ

„Miſs Australija".

Miſs Fillis fon Alwin, Australijas ſkaiſtakà jaunawa, kura ſkaiſtuma konkurſâ eeguwuſi 1927. g. „Miſs Australija" noſaukumu. Skaiſtule pehz tam apzeloja Ameriku un Eiropu. Atgreeſchotees mahjâ, wina ſaderinajuſees ar eewehrojamako Australijas kriketa ſpehletaju Dſcheku Grigori.

Janwarî peedſihſchana.

Uſ finanſu miniſtrijas uſaizinajumu, nomakſat parahdu — degwihna iſdalitaji naw wehl atbildejuſchi, iſnemot kahdas grupas preekſchlikumus par iſlihgſchanu un grupas iſdaliſchanu no kopejà parahda,

m Snell-

1927. # Profesors Jahnis Bergs † 113

Pirmos Seemas ſwehtkos miris peepeſchâ nahwê Latwijas univerſitates lauksaimn. fakultates prof. Jahnis Bergs. Dſimis 1863. g. 21. nov., Saleneeku Ikwildâs, J. Bergs 1883. gadâ nobeidſa mahzibu Jelgawas realſkolâ un nahkoſchâ gadâ eeſtahjâs Rigas politechniſkâ inſtitutâ, inſcheneeru nodalâ. 1885. g. B. pahrgahja uſ lauksaimn. nodaļu un tâs kursu nobeidſa 1889. gadâ ar agronoma grahdu. Lihdſ. 1893. g. rudenim B. ſtrahdaja Kreewijâ kâ muiſchu pahrwaldneeks. 1895. — 1915. g. darbojâs kâ „Semkopja" redaktors, 1896.—1900. g. kâ ſkolotajs Grinauzu lauksaimn. ſkolâ Beſarabijâ, peh̦z tam lihdſ 1915. g. wadija Jelgawas lauksaimn. beedribas iſmehģ. ſaimneezibu Behrſmuiſchâ, ſarihkoja kursus, laſija preekſchlaſijumus un iſdarija daudſus iſmehginajumus. Ar iſlaſi eeguwa uſlabotas ſehklu ſchkirnes (auſu, ſarkanâ ahboliņa u. z.). Kara gados uſturejâs Pleſkawâ un darbojâs behgļu organiſazijâs. 1919. gadâ atgreeſâs Rigâ un ſtrahdaja kâ Rigas pilſehtas waldes lozeklis. Latwijas augſtſkolâ darbojâs kopſch wiņas dibinaſchanas, ſahkumâ kâ dozents un no 21. dez. 1919. g. kâ profeſors.

Lauksaimn. fakultatê B. wiſu laiku laſija ſpehkaino augkopibu un ſaimneekoſchanas mahzibu un pirmos gados ari lopkopibu, kâ ari noorganiſeja un wadija fakultates iſmehģ. un prakt. darbu ſaimn. Platonê un wehlak Wezauzê, kur turpinaja ar eewehrojameem panahkumeem ſehklu iſlaſes darbus ar rudſeem un kweeſcheem.

Lauksaimneezibas rakſtneezibâ B. ſahka darboteeſ 1887. g. un daudſ rakſtijis wiſus gadus daſchados muhſu un zitu lautu lauksaimn. laikrakſtos. Wiņa rakſtu kopſkaits ir ap 300.

Weeglas ſmiltis!

Miris profesors Jahnis Bergs.

114

Lihdsâs swehtku preekam pirmo swehtku peewakarê Rigâ sahka isplatitees behdu wehsts un daudsos aptumschoja swehtku preeku — treekas kerts, sawâ dsihwoklî, miris pasihstamais lauksaimneezibas darbineeks, lauksaimneezibas fakultates pirmais dekans profesors J. Bergs. Nahwe atnahkusi pilnigi negaidot. No rihta bijis wehl spirgts un wesels, weizigi strahdajis pee kahda si-

Latwijas uniwersitates lauksaimneezibas fakultates profesors J. Bergs miris 64 g. wezumâ.

natniska darba. Tuwojusès pusdeena. Peepeschi J. Bergam palizis nelabi. Gribejuschi aizinat ahrstu, bet profesors nelahwis. Gan pahreeschot ... Bet nebij wehl pagahjuschas ne pahris stundas, kad nopelneem bagatà wihra wairs nebija starp dsihwajeem.

J. Bergs, dsimis 1863. gadâ 21. nowembri Sakeneeku pagasta „Jkwildâs". Skolas gaitas ussahzis Dobelê, beidsis 1883. g. Jelgawas realskolu un studejis Rigas politechnikas no sahkuma inscheneeru, tad lauksaimneezibas nodaļâ, kuru ar agronoma gradu beidsis 1889. gadâ. Jau studenta gados nelaikis nehmis dsihwu dalibu sabiedriskâ dsihwê un rakstijis weetejos laikrakstos par lauksaimneezibas jautajumeem. Beidsis fakultati Bergs aisbrauzis praksê us Kreewiju, bet drihs atgreesees dsimtenê un darbojees Jelgawas lauksaimneezibas beedribâ. Leelu popularitati J. Bergs eeguwa kà Birsmuischas lauksaimneezibas farmas pahrsinis un waditajs (lihds 1915. g.). Sahkumâ weetejee J. Berga ismehginajumos noskatijuschees ar neustizibu, bet wehlak, kad darba resultati bijuschi redsami, semneeki nahkuschi pee farmas waditaja pehz padomeem un mahzijuschees, kà pazelt lauksaimneezibas eenesibu.

Kopâ ar nelaiki J. Biseneeku prof. J. Bergs sarihkojis Jelgawâ 1895. gadâ pirmo patstahwigo latweeschu lauksaimneezibas isstahdi, kuras lihds tam laikam bija rihkojuschi muischneeki. Kara laikâ J. Bergs strahdajis Pleskawâ behgļu komitejâs.

Winsch nehma intensiwu dalibu uniwersitates nodibinaschanâ un darbibas noorganiseschanâ. Profesors J. Bergs bija lauksaimneezibas fakultates pirmais dekans. Pehz tam winsch wairakus gadus wadija uniwersitates lauksaimneezibas fakultates ismehginajumu saimneezibu Auzê.

J. Bergs sarakstijis wairakus sinisķus darbus, no kureem pirmo weetu eenem plaschais darbs par ihpatnejo augkopibu, kas buhs nelaikim par nesagraujamu peeminekli us paaudschu paaudsem.

Prof. J. Bergs †

Weesos pee massaimneekeem

Scho rakstu sanehmàm no zeenijamà nelaika — muhsu lihdzstrahdneeka — daschas deenas pirms wina negaiditàs nahwes.

Ir mums wehl daudz tahdu lauschu, kuri netiz, ka no massaimneezibam „kas labs isnahkschot". Jaunsaimneezibu peeschkirschanas sahkumâ tahdu netizetaju bij daudz wairak, bet winu skaits pastahwigi masinas. Ka prahws skaits maso jaunsaimneezibu sahkumâ nihkukos, tas bij jau eepreeksch paredsams. Jo semi peeschkihra, tà sakot, wiseem, tà ka wareja peelaist, ka neweikšmes buhs daudz leelakas, nekà pateesibà peedàwinotas. Tagad, kad notikuschas daudzas jaunsaimneezibu ihpaschneeku mainas, kad winu nospeedoschs wairakums atrodas ihstu semes ruhku rokàs, nihkukojoschu massaimneezibu redz wairs loti maz, un, saprotams, ari tàs drihz nahks labaku saimneeku rihzibà.

Muhsu massaimneezibas usplauktu ahtraki un koschaki, ja massaimneekeem buhtu peenahzigi sagatawoti padomdeweji. Saimneeki ar arodu isglihtibu massaimneezibàs war rastees tikai nahkoschà paaudzè. Starp tagadejeem to ir pahrak maz. Nahkotnè, zeresim, atradisees jau laba daza tahdu massaimneeku, kas apmeklejuschi laukšaimneezibas skolas. Tee tad warès noderet masak arodneezisskas isglihtibas dabujuscheem par labu paraugu.

Tagadejeem massaimneekeem weiktos labaki, ja tos kahrtigi apmekletu padomdeweji, kas taisni schim usdewumam sagatawojuschees. Tahdu leetprateju mums schobrihd, deemschehl, naw tikpat kà nemaz.

Kad Wezauzè eerihkoja ismehginajumu un praktisko darbu saimneezibu, lauks. fakultatè pastahweja nodoms, ar laiku pee tàs eerihkot daschas parauga massaimneezibas. Pehdejàs tad waretu wingrinatees tee wezakà kursa studenti, kuri iswehlejuschees massaimneezibas par darba lauku. Tadehl ari pee Wezauzes muischas atstahja wairak semes, nekà tas **wispahrejam** usdewumam buhtu nepeezeeschams. Tagàd schahda tipa mahzibàs saimneezibu truhkums rada prahwas gruhtibas pee saimneekoschanas mahzibas pasneegschanas.

Pagahjuschà wasarà zentos sinamà mehrà isplihdsetees, apmeklejot tipiskàs massaimneezibas kopà ar studentu pulzineem.

Ar weenu tahdu pulzinu apmekleju Kroņa Wirzawas wezos massaimneekus (tur tos sauz „semturus"), kuru saimneezibas pastahw jau gadu desmiteem. Tur eepasinamees galwenà kahrtà ar Gramkawa un brahlu Oschu saimneezibam, kuràm jau pirms kara bij tahku isplatijusees laba slawa. Anscha Oscha saimneeziba sawà laikà eeguwa pat Romanowu godalgu. Ar min. laukšaimneekeem mani jau no Behrsmuischas laikeem saistija tuwa pasihschanàs, pat draugu atteezibas. Un jaatsihstas, ka tagad ne tikai mani jaunee lihdzweesi te dabuja daudz ko mahzitees, bet ari es uz wezuma deenam wareju sinaschanas ar daschu ko swarigu papildinat.

Pa zelam apskatijàm ari wairaku jaunsaimneezibu sehjumus, kuri tàpat kà mineteem „wezeem" massaimneekeem, isskatijàs tik teizami, kahdus neredsejàm neweenà apkahrtnes leelo saimneeku tihrumâ.

Preeksch praktiskeem darbeem un seminareem saimneekoschanas mahzibâ, ar studenteem apzeemoju wairakas masàs jaunsaimneezibas ari Wezauzes tuwumâ. Kopà ar saimneekeem te wairak waj masak sihki pahrrunajàm lihdzschinejo saimneekoschanu un tahkakos darbus. Wisur atradàm rosigu zenschanos un noteiktu pahrleezibu, ka **pastahwigi jameklè kas labaks, ka nedrihkst weenpusigi turetees pee wezeem parangeem.** Leelakà daka apkahrtejo massaimneeku ir neseni eesahzeji, kureem semi peeschkihra tikai 4—5 gadus atpakaļ. Wisus schos gadus esmu ar dsihwu interesi sekojis winu saimneezibu attihstibas gaitai, un jaleezina, ka zaurmehrà ta bijusi sekmiga, pat sekmigaka, nekà sahkumâ wareja zeret.

Wehl gribetos aisrahdit, ka tee massaimneeki, kurus apzeemojàm, nesuhrojàs par sawu likteni, netihkoja pehz neatmaksajanteem pabalsteem. Wini palaischas uz paschu spehkeem. Leetpratigu, pahrbauditu padomu wini meklè un peenem labpraht. Schahds padoms ir galwenais, ar ko walstij buhtu janahk massaimneekeem palihgà.

Ka starp masajeem jaunsaimneekeem wehl atgadas ari nihkukotaji, tas naw noleedsams. Bet schahdu saimneeku atbalstischana par katru zenu naw attaisnojama. Agri waj wehlu tàs nonahk zitu labaku saimneekotaju rokàs.

Prof. J. Bergs †.

Prof. J. Bergs kà skolneeks.

Prof. J. Bergs kà wirsneeks.

Agr. K. Rose

Prof. agr. Jana Berga peeminai

Negaiditi, sawà ikdeenas darbà, nahwes pahrsteigts, schkihrees no dsihwes ir prof. J. Bergs. Kà neatweetojamu saudejumu to jutis loti daudzi, it sewischki tee, kureem nahzàs ar winu personigi tiktees.

Ar J. Berga nahwi muhsu sabeedriba saudejusi weenu no labakeem laukšaimneezibas sinatnes popularisetajeem un **izcilus darbineeku,** kà teoretiskajà, tà praktiskajà laukšaimneezibà.

Pamatus sawàm wispusigàm sinasch. nam J. Bergs lizis tepat Rigà, studejot sahkumâ inscheneeru, bet pehz tam laukšaimneezibas sinatnes. Libdsigi ziteem augstskolu beigscheem latweeschem, pehz studijam tas bija speests meklet darbu un maisi ahrpus Latwijas robescham. Schahdu stahwokli, kas daudzus widusmehra zilwekus buhtu no dsimtenes pilnigi atsweschinajis, un pahrwehrtis par weenpusigeem karjeras taisitajeem, J. Bergs prata izmantot turpmakam darbam preeksch dsimtenes.

Sweschumâ tas papildinajàs sinaschanam un peedsihwojumeem, strahdadams pahrmainus gan kà leelsaimneezibu un ismehginajumu eestahschu pahrsinis, gan kà pedagogs.

Bagats jaunàm sinaschanam un peedsihwojumeem, J. Bergs pehz kahda laika atgreeschas uz Latwiju, lai nemtu aktiwu dalibu laukšaimneezibas weizinaschanas darbâ.

Ar wina wahrdu zeeschi saistiti muhsu laukšaimneezibas galwenakee attihstibas posmi.

J. Bergs bija tas, kursch kopà ar J. Biseneeku noorganiseja masgruntneeku pirmo patstahwigo laukšaimneezibas isstàdi Jelgawà. Wina nopelns bija ari latweeschu **pirmà laukšaimneezibas schurnala „Semkopis" nostiprinaschana** un plaschà popularitate starp laukšaimneekeem.

Kà atbildigais waditajs un labakais toreisejais laukšaimneezibas jautajumu rakstneeks, winsch prata aisraut lasitajus ar jaunu weiklo isteikšmes weidu, leetpratigeem padomeem un eerosinajumeem. Tàpat wiszeeschakà mehrà J. Berga wahrds ir saistits ar **pirmàs preekschsihmigàs ismehginajumu saimneezibas noorganiseschanu un wadibu** Behrsmuischà.

Kas gan no toreisejeem laukšaimneekeem nepasina Behrsmuischu un winas popularo waditaju — agr. J. Bergu!

No tuweenes un tahleenes to apmekleja ekskursijas un prasija pehz padomeem un augstraschiga sehklas materiala.

Pa wisàm Latwijas malam no tureenes isplatijàs daschadu kulturaugu labakàs schkirnes, kuras pat wehl **lihdz schai deenai weenà otrâ wietâ sekmigi sazenschas ar jaunaudsetàm schkirnem.** Tàpat daudzi Behrsmuischas ismehginajumu resultati wehl tagad figurè muhsu laukšaimn. rakstos, kà neapschaubami peemehri.

J. Berga interesantee apzerejumi un ismehginajumu resultatu publizeschana presè leelà mehrà weizinaja daudzu newehlamu parahdibu un weenaldsibas nowehrschanu laukšaimneezibà. Tahdà kahrtà Behrsmuischai un **toreisejam winas waditajam peekrist wisleelakee nopelni muhsu laukšaimneezibas pazelschanâ.**

Ar jau sirmu galwu, bet jaunekļu sparu, J. Bergs turpinaja usšahkto laukšaimneezibas pazelschanas darbu ari pehz pasaules kara. Energiju un darba spehjas tam nebija warejuschi atnemt ne kara gadi, ne ilgàs behgļu gaitas.

Atbrihwotâ Latwijâ winsch ir **weens no pirmajeem muhsu uniwersitates organisetajeem un atbildigajeem darbineekeem.** Kà profesors winsch dalas sawàm bagatajàm sinaschanam un peedsihwojumeem ar jauno, studejoscho paaudzi. Pastahwigi pilnà auditorija klausitaju bija labakais leezineeks par wina pedagogisko talantu.

Prof. J. Bergs ir ari **pirmais augstskolas ismehginajumu un mahzibas fermas organisators un waditajs Wezauzè.** Pateizotees weenigi wina organisatora spehjam un leetpratigai wadibai, bija eespehjams Wezauzes saimneezibu nostahdit tahdà preekschsihmigà stahwoklì, kahdà ta tagad atrodas.

„Pastahwigi jameklè kas labaks un pilnigaks..." ta bija J. Berga dewise wisà wina dsihwè un darbos. Kà tahlredsigs, peedsihwojumeem un sinaschanam bagats zilweks, tas bija pahrleezinats, ka muhsu **laukšaimneeku gruhtibas un krises zehloni naw nowehrschami ar pasiwitati un tureschanos pee wezeem schabloneem un rezepteem.** No gruhtà stahwokļa war glahbt tikai eenahkumu pawairoschana un darba razionalisescha na. Tadehl ari winsch sewischku wehribu peegreesa jaunàm kulturam un darba apstahkļu pehtischanai.

Daudzee islases un krustoschanas darbi, kurus tas peekopa Wezauzè, tagad dewuschi jau eewehribas zeenigus panahkumus un raschigu sehklas materialu muhsu laukšaimneezibai.

Kà saimneekoschanas mahzibas pasneedsejs, J. Bergs weenmehr usšwehra, ka **muhsu laukšaimneeku gruhtibàs ne tik daudz wainojamas augstàs algas, kà darba maļà raschiba.** Pehdejàs pazelschanai, kà weenu no neatleekameem soleem tas usskatija laukšaimneeku isglihtibas lihmena pazelschanu, lauku darbu pehtischanu un isdewigako darba panehmeenu isweschanu dsihwè. Winsch neschaubijàs, ka wiss tas bagatigi atmaksatu tur eegulditos lihdzeklus, jo lihdz ar to leelà mehrà pazeltos darba raschiba.

J. Bergs bija ari weens no teem nedaudzajeem, kuri sawus **darba resultatus un nowehrojumus prata cetehrpt wahrdos** un tahdà kahrtà darit tos peeejamus wisplaschakàm aprindam.

Nebija tahda sareschgita jautajuma, kuru winsch nebuhtu pratis isteikt weegli saprotamâ weidâ. Daudzee wina rakšti weltiti wisdaschadakeem laukšaimneezibas jautajumeem. Un wisur winsch lasitaju starpâ guwa nedalitu peekrischanu.

Bez daudzajeem atsewischkeem rakšteem schurnalos un deenaš laikrakštos, **wina spalwai peeder ari wairaki kapitali orginaldarbi un tulkojumi.** No pehdejeem buhtu minama Kelnera **„Lopu ehdinaschanas pamatmahziba"**, kura isnahkusi jau 2. isdewumâ. Kà labakais leetpratejs augkopibas un saimneekoschanas mahzibas jautajumos, J. Bergs nehmis dalibu ari **„Laukšaimneeka padomneeka"** sastahdischanâ. Wina **„Ihpatnejà augkopiba"** guwusi tahdu peekrischanu, ka jau pehz nedaudz gadeem wajadseja isdot otru isdewumu. Kà kapitals darbs usskatama ari wina **„Laukkopiba"** diwos sehjumos. Drukà wehl atrodas pehdejee 2 darbi — broschura **par mahkšligo mehslu leetoschanu** un leelaks apzerejums **„Saimneekoschanas mahziba".**

Daudz, daudz darba ir weizis J. Bergs, bet daudz nodomu un planu ir nahwe pahrtraukusi. Sahpigs saudejums tas ir wisai muhsu tautai, kura jau tà ir nabaga izcilus darbineekeem.

Weenigais apmeerinajums smagajà saudejumâ ir wina darbi, kuri mums palikuschi kà mantojums un ilgi wehl nests labklahjibu muhsu laukeem un sehtam.

Agr. K. Rose.

Prof. J. Bergs ar kundzi kawas dsimtas widû

Weena no studentu grupam, kura prof. J. Berga wadibâ tuwaki eepasinàs ar massaimneezibam.

No kreisàs sehsch: P. Legsdinsch, asist. Atrenes jkdse, prof. Bergs; stahw: Sudrabs, Sandersone, Straids, Misehns, Schanzberge, Arents, Lahtschkahja, J. Bergs.

o. 54.

Rakstnieks Ķēkabs Janševskis,

uz domes locekļa Nonāca priekšlikumu,

1926. g. 16. nov. prot. № 11.

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis: v. Ķūndegs.

NORAKSTS.

117

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI.

Ar šo pagodinamies paziņot, ka mēs apakšā parakstījušies, neatzīdami demokratiskā valstī ordeņus civilpersonām par vajadzīgiem, ar pateicību atsakamies no mums piešķirtā ordeņa.

Rīgā, 1926.g.20.novembrī.

Augstcienībā

(J a n š e v s k i s).

(M. Ā r o n s).

Par noraksta pareizību:

Valsts Prezidenta sekretariata darbvedis .

Jekabs Janschewskis un „Dsimtene".

Schobeen Jekabam Janschewskim swin jubileju. Ta ir 60 g. dsimschanas deena, kura ihstenibâ pagahja 16. febr. (j. st.). Ar druszin masaku pareisibu waretu slaitit scho deenu arî par 40 g. rakstneeka darbibas jubileju, jo 1884. g. 18. jul. Janschewskis sahka rakstit „Dsimteni", un kanî wasarâ tika eespeesti ari wina pirmee darbi: recenzija par „Minnu fon Barnhelm" un dseja „Elks" Leepajas „Latweeti". (Ukstina lapâ jaunais rakstneeks parakstijàs ari kà Atwasa un Jaunleepajneeks un drukaja satiriskus feletonus. Daudz wehlak, 1904.—1905. g., J. Leepajâ isdewa ari Sobgala kalendar.) No Janschewska darbeem bes jaunakâ laikâ isnahkuschàs „Dsimtenes" un „Maigas", stahsteem „Tschetri" un „Bahrenites", un agrakeem tulkojumeem, atsihmejams dsejas: „Pagahtnes pausmas un Tagadnes jausmas" 1890, „Ubags" 1892, „Seschas odas Gartiba Merkela peeminai" 1899 un antologiju „Latweeschu dsejas pagalms" 1901. un 1924. Daudzi wina darbi wehl naw isnahkuschi grahmatâ. No rakstteem par Janschewski eewehrojamakais ir Teodora apzerejums Jaunâ Raschâ 4., 1900. — Jekabs Janowitis-Janschewskis dsimis Nigrandes muischâ, Kursemê, kà kalpa dehls. No 1882. lihdz 1884. g. gahja mahz. Weides priwatskolâ Waltaikos. Pehz tam sagatawojàs skolotaja amatam un darbojàs leischos un Rihzâ. No 1896. g. nodewàs weenigi rakstneezibai un no 1902. g. schurnalistikai. Behglu gaitâs aisgahja uz Kreewiju, kur 1915. g. zihtigi stahjàs pee „Dsimtenes". 1918. g. pahrbehga pahr robeschu un 1919. g. redigeja Walkas „Tautas Balsi", bet pehzak eestahjàs „Waldibas Wehstnescha" redakzijâ, kur strahdà wehl tagad. Janschewskis wisu laiku sekojis sabeedriskai dsihwei, kaut gan pats par sawu sabeedrisko un politisko darbibu usskata weenigi wehleschanu agitaziju Leepajâ 1901. g. un memorandumu Sabeedroteem pehz Leepajas butscha. Bagatos peedsihwojumus un nowehrojumus winsch eelizis sawâ muhscha darbâ.

*

Jau plaschi isgahjusi tautâs „Dsimtene", bet literatu aprindas wehl weenmehr pahrsteigtas par to, ka Jekabs Janschewskis usreis ar daudzo sehjumu tihri nospeedoscho swaru issitees muhsu rakstneezibas pirmajâ rindâ. Jo no 1905. g. Janschewskis kà rakstneeks kluseja, bet nebija sinams, ko winsch klusumâ strahdà. Talab ari muhsu daudzee isdewumi wehl naw beiguschi rezenset „Dsimtenes" pirmo dalu, kaut gan ta parahdijàs grahmatâ jau 1922.-23. g. Jr noschwirkstejuschi daudzi slawas wahrdi, pa leelakai dalai mas isteizoschi. No pretejàs puses, ir parahdijuschàs pahris isnihzinoschas kritikas, kuru autori aismirst, ka Janschewskis jau agrak bij pasihstams rakstneeks un aiswer azis pret talantu, kursch saredsams ja ne ari katrâ rindâ, tad wairakas lappuses islasot. Milsigais darbs atkal leezina par schi talanta plaschumu. Janschewska kundsiba pahr wecâ un radischanas preeks nekahdi neatlauj nojaukt „Dsimteni" par reportaschu. Noleedseji galwenâ kahrtâ pamatojas uz autora wezmodigà stila un samehru truhkuma, bet tàs nebuht naw ihpaschibas, kas atlautu darbu isnihzinat. Dramas un wehl wairak prosas uzdewums ir rahdit dsihwus zilwekus. Ja garakâ prosas darbâ muhs apsweiz plastiski skatami zilweki, kaut ari winu raksturi un likteni naw pehz likumeem weidoti, tad darbs ir ihsts. Tahda ir „Dsimtene".

„Dsimtene" ar sawàm paredsamàm 5 dalam un 10 sehjumeem buhs leelakais darbs muhsu rakstneezibâ. Tas buhs muhsu semneeku dsihwes realistiskais wehstijums, kà pola Wladislawa Reimonta „Chlopi", kà tschecha Aloisa Mrstika „Rok na wsi". Tas buhs reisê ari muhsu nazionalais romans, kà kreewu „Miruschàs dwehseles", kà spanu „Dons Kichots". Ka pehdejos darbus Janschewskis eezerejis par paraugu, us to winsch pats aisrahda. Bet — lihdz schim tak mums par tahdu darbu skaitijàs „Mehrneeku laiki"! Eewehrosim, ka nekahda konkurenze abu starpâ nezelas. „Mehrneeku laiki" tehlo widsemneekus peebaldsenus, „Dsimtene" kursemneekus —leischmalneekus Aisputes aprinki. „M. l." aptwer laiku no Krimas kara lihdz frantschu-pruschu karam, „Dsimtene" sahkas ar turku karu (1877.), Manaseina rewisiju un Letonijas dibinaschanu (1882.) pahrkreewoschanas un Pobedonoszewa laiku, ar Aleksandru Treschu, tà ka waretu teikt, wina „Mehrneeku laikus" teeschi turpina. Tatschu, Lejaskurseme ir stipri ween maleena, salihdzinot ar Peebalgu, weenu no toreisejeem tautiskàs kustibas zentreem. Tautiskà kustiba autora sihmetâ Zihrulenê, kuru winsch luhdz usskatit kà Lejaskursemi wispahr, sahkas tikai toreiz — astondesmitos gados. Latwijas wahrdu zihrulneeki, saprotams, nepasihst, wini pat apwainojas, kad leischi tosauz par latwjeem, un sawu walodu dehwè: schà. (1. dala, 2. sehj., 2. isd., 429. lp. un zitur.) Nihzas un Ruzawas robeschâs pat aprakstits („Zelos un tekâs") kahds stuhris, kuru „wismaz sawi pahris gadu simteni schkir no tagadnes". — „Dsimtenê" sahk darbotees skolotajs Aumalis ar studentu Dsolu, no kureem pirmais itkà pahrstahw agrako, bet otrais wehlako tautisko laiku. Tahdejadi „Dsimtenes" lauschu sakopeja linija: semes jautajums. Taisni „mehrneeku laiku" pakahpi, romani noteek itkà weenâ laikâ. To paschu sakrischanu pastiprina ari otra kopeja linija: semes jautajums. Taisni „Mehrneeku laiki" usnahkuschi ari Zihruleenâ. Tikai Slahtawâ un Tschangalê pahrmehrija semneeku semi, kamehr Zihruleenâ agrarà aktihstiba weenu posmu tahlak — semi sahk peeprasit, aisrahwuschees no ilusijam, muischas kalpi — b e s s e m n e e k i. Masleet neweetâ autors peelaisch 306. lp. 1. isd. 1. sehj. 2. isd. sisazit pasihstamàs domas, ka semi neweens newar nopirkt. Tà toreisejee latweeschu zilweki newar buht domajuschi. „Dsimtenê" ir ari lihdzigi tehli teem, kas „Mehrneeku laikos". Skroderi Sprukstâ ir kaut kas no Peetuku Krustina, Wadaiki no Prahtneeka. Knehwela Didschis un Beesuma Bosums ispildis Kentscha un Pahwula weetu. Bet tee wisi ir pilnigi patstahwigi, ihpatni tehli, sawam apgabalam eesihmigi. Autors gan daudz ir dsihwê atradis. Peesihmesim, ka kulturwehsturiskee apstahkli „Dsimtenê" apmeerinoschi noteikloti lihdz ar bagatigeem etnografiskeem materialeem. Ta skaidrà, „nesabojatà" tautas waloda, kuras dehl Janschewski zildina, masak ir autora stahstijumâ, kur weetam smaga teikuma buhwe, pat ar walodas kluhdam („sajuhsminajas preeksch scha originelà dsejas raschojuma" — 58. lp. 1. sehj.), bet gan loti dsihwu un dsibru walodu winsch leek runat sawàm personam, tàs raksturodams. Schi waloda reti bagata prowinzialismeem un senwahrdeem, kà ari tautas isteizeeneem, kas darba wehrtibu walobneezisKà sinâ zel. Daschas lappuses „Dsimtenê" bes schaubam leekas — kur autors nemas ar pàhrak pamatigu „isstahstischanu", waj ari isprahto wisas sihkakàs warbuhtibas. Bet uz darba wehrtibu wisumâ tàs eespaidu neatstahj. Inteligentee wispahr runà taisitak par semneekeem, bet to war isskaidrot ar ta laika parascham.

„Dsimteni" man patiktos saukt par epu. Prosas darbam weidojumâ ir lauta leelaka brihwiba, nekà dramatiskam, jo ne katrai prosai jau jabuht romanam, no kura gan prasam waronu psichologijas atklahschanu, weidoschanu konfliktos un liktenu pabeigtibu ar apkahrtnes un laika nobeigtu sihmejumu un pascha romana formalu noapalotibu. „Dsimtene" romana prasibas nepilda. Bet tas ir leels eps, kurâ mums gar azim noeet wirkne newis dramatiski-romaniku, bet epiku waronu, grupedamees un kahrtodamees kauschu un laika raksturoschanai. Daudz tipu. Sawus usskatus konstrukzijâ Janschewskis islizis „Atsinàs": „Pahrrunadami par mahkslas darba formu, abi nahzam pee atsinas, ka aplama un tadehl atmetama wezà poetikas teorija, itkà leelâ sazerejumâ wisai darbibai un zihnai janorisinas tikai ap kahdu weenu sinamu personu, tà saukto waroni: pateesibâ wisai darbibai janorisinàs, wisàm zihnam junoteek, ap, waj par kahdu ideju, kuru war paust un aisstahwet wairak personas..." Weegli saprotams, ka schàs zihnas ar daudz waroneem kuri raksturo newis sewi, bet ideju, nekad nedos ne noapalotu, simetrisku sazerejumu formu, ne ari schtu weenu romana waroni waj ihstus divus waronus, kuri atbilst romana prasibam.

Interesanta Janschewska peeeja wina waroneem. Ta ir tàpat raksturigi episka. Nekahda dramatiska konflikta neiszelas winu starpâ, kas [illegible] ihpaschibas un liktu teem zihnâ eet bolâ. Wisi wini paleek sweiki, weseli un paliks pehz autora personigeem wahrdeem tahdi ari uz preekschu. Nelaimes gadijumam par upuri kriht tikai Brammanischu Peteris. Janschewskis mihl dsihwi un schinî mihlestibâ kà krahsainâ palagâ eetinuschees, wina waroni ar swweem sihkeem preekeem un sihkàm behdam un komiku aiswirpulo mums garàm, kalpodami sawai idejai — rahdit muhsu tautas wehsturi. Tragiskais ir tikai jauschams ais aplamà — peemehram, kad Penkulene skaita luhgschanu par Peterburgas schweizaru, domadama to esam walsts mantas ministeri, kas dos kalpineem semi.

Janschewska waroni ir ikdeeniski zilweki, kureem kaislibas seklas, waj kuri kaislibâs nepahrsteidsas un tadehl nekahdu ihstâ romanâ nepeezeeschanu dramatisku darbibu wis nestrahdàs. „Anete bij jaunawa ar dsihwu un kuplu fantasiju, bet bes dsilakàm juhtam, bes kahdas ihstàs kaislibas. Weenkahrschà, ne wisai dsilà, bet ikdeenischkà sadsihwè aisween weegli peemehrojamà praktiskàs dsihwes gudriba bija pahrgahjusi no tehwa ari winâ, pabaridama winu sawâs juhtàs par mehrenu, apdomigu, atturigu no katras straujakas aisrauschanàs, no katras dsilakàs sajuhsmas. Zik plascha bija winas fantasijas un eedomu dsihwe, tik eerobeschota, schaura un sekla bij winas juhtu pasaule." („Zeli un tekas" 163. lp.)

Tas ir praktiskais semneeka un sewischki semneezes prahts, kas anusè katru raksturu. Rahmi dsihwo semneeki sawu muhschu, prosaiski prezas un mirst. Dedsigàs skukes Marutas mihlestiba, kura ir ihsta, winai paschai leekas, „smeekliga un neprahtiga". („Zeli un tekas" 389. lp.) Kaisliba, kas eewirsa romaniku darbibu, nosaukta par „faldu ustraukumu" („Z. un t." 52. lp.) Tàpat Emmas juhtas „Z. un t." 60 lp. ir „sawads ustraukums". Darbiba wairak ir ahreja: semneeku gaitas un waronu doschanàs pasaulê. Kà epâ.

Tikai Kirmgrausene ir lepns un pilnigs raksturs. Wina prasa no dsihwes sawu teesu — neismihleto mihlestibu, neeewehrodama aprehkinus, bet tad ari ziti saka: „lihdzschim tahdi ehrmi muhsu pusê nebija peedsihwoti." — „Meesas welns" pee Janschewska deesgan beeschi nahk preekschâ. Originelas tahdas erotiskas situazijas, kà Kirmgrausene spogulpreekschâ, Osols ar saules stiklu un baronese, Tereses dejoschana „Zeenmahtes krekla," kautgan, saprotams, ir ari atkahrtoschanàs.

Janschewskis ir realists un romantikis. Romantikai winsch eerahda weetu muischneeku widû. Bet pahrak muischneekus idealisê. Ta naw objektiwitate neweetâ (?), kuru Janschewskim pahrmet Ed. Schillers „Izgl. M. Mehn." bet weenkahrscha tihkiminaschanàs ap neweetâ mekletu idealu. Peemehram, Nurmhusens aprakstits tà: „Wina platàs kruhtis, kas fraku sewischki wareja parahdit ees sawâ pilnigumâ..." (244. lp. 1. sehj.) Gan Zihrulenes barons parahdàs kà issuhzejs un Nurmhusens kà pahrak weikls diplomats, bet muischneeku personigà dsihwê wisi eet glihti un zehli. Mums schkeet, peenahzis laiks ari muischneekus peelihdzinat zilwekeem un taisni objektiwak skatitees uz wineem, kur pat no wahzu spalwas tee tagad teek ne wisai glaimojoschi notehloti. Trakais barons Schalks, kursch krahsaini un interesanti sihmets, Janschewskim wairak ir jowials un labsirdigs, nekà noteikti negatiws zilweks.

Schis Schalks, zik noprotams, ir ari par zehlowturpmak. wisromantiskakam atgadijumam semneeku dsihwê.

Peeminesim wehl Janschewska weikšmi dabas, tirgus u. z. aprakstos, kà ari to, ka „Dsimtenê" taisni stahstits teek no autora loti daudz samehrâ ar peeweSto sarunu un situaziju skaitu, kas wehl it kà attaisno epa jeb wehstijuma nosaukumu, un tad buhtu wis, ko gribeju teikt. No isnahkuscheem sehjumeem sewischki wehrtigs leekas — pirmàs dalas otrais. Tur ir daudz no muhsu semneekeem. Lasit Janschewski weegli. Plaschak spreesi par waroneem un darbu warès tad, kad buhs gatawi desmit sehjumi. Tagad aissahktu intrigu ir daudz, bet waronu zeli un tekas naw paredsami.

Olgerts Leepinsch.

2

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 192 6 g. 8. novembrī
Ien. № 3685. / atk. № 410 25

119

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministŗa

192 6. g. "8." novembrī.

Nr. A-1058.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvots ar ordeņa

IV *šķiru.*

Darbvedis Kr. Meņģiņam

O. 121

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

1190/V

120

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Pēteris Zālīts, Skolu virsvaldes vicedirektors un vispār sabiedrības darbinieks.	Dzimis 1868.gada 6.februarī Vidzemē, Jumurdas pagastā. 1889.g.jūnijā beidzis Tērbatas I.skolotāju seminaru un ar 1889.g.4.septembri darbojies par skolotāju Vietalvas divklasīgā ministrijas skolā. 1893.g.1.martā pārcēlies uz Maskavu par skolotāju un audzinātāju bāriņu skolā, kuŗ strādājis līdz 1897.g.sept. 1897.g.pavasarī ieguvis mājskolotāja tiesības vācu valodā un tā paša gada augustā iestājies par skolotāju un audzinātāju Maskavas komercskolā, kur darbojies līdz 1901.gada 1.sept.Strādājis arī Maskavas gleznieciības, tēlnieciības un celtnieciības skolā līdz 1918.g.1.sept. No 1901.gada līdz 1916.g. bijis par vācu valodas skolotāju privatā pilntiesīgā K.Mazinga reālskolā. 1902.gada pavasarī Maskavas mācības apgabala pārbaudījumu komisijā ieguvis ģimnazijas skolotāja tiesības vācu valodā. No 1908.g.līdz 1920.g. 15.maijam bijis par vācu valodas lektoru Maskavas komercinstitutā un no 1916.g.rudens darbojies par skolotāju arī II. Maskavas kadetu korpusā, un līdztekus tam darbojies vēl vairākās Maskavas mācības iestādēs. - Ņēmis visai dzīvu dalību Maskavas latviešu biedrības darbībā, ir bijis viņas valdes loceklis, priekšnieka biedrs un priekšnieks, vadījis Maskavas bēgļu apgādāšanas komitejas darbību no 1915.g. jūlija līdz 1917.g. maijam un bijis Latviešu Centrālās bēgļu apgādāšanas komitejas loceklis un revidents. Ierosinājis un ņēmis dalību Latviešu vēsturiski-valodnieciskā pulciņa nodibināšanā Maskavā. Tāpat ņēmis dzīvu dalību Maskavas latviešu Pētera draudzes dibināšanā un bijis šīs draudzes padomes pirmais priekšnieks.-1920.g.26. maijā kā ķīlnieks atgriezies no Krievijas Latvijā un ar 1920.gada 10.jūniju iecelts par Skolu dep-ta sekretaru un ar 1920.g.1.oktobri par tā paša dep-ta direktora palīgu.Pārorganizējot Skolu dep-tu par Skolu virsvaldi, ar 1924.g.8.augustu iecelts par Skolu virsvaldes vicedirektoru un ir vairāku komisiju (kinocenzuras, skolotāju izglītības cenza nokārtošanas komisiju, pārbaudījumu un pensiju komisiju) priekšsēdētājs.-	Ilggadēja darbība paidagoģiskajā laukā un Latvijas skolu tiesisko un saimniecisko jautājumu nokārtošanā. Mācības grāmatu autors. Lūdzam piešķirt ordeņa III.šķiru.		Pabalstu un lūdzu piešķirt.- J.Zīverts Izglītības ministrs

Iesniedzēja paraksts

Paraksts

Izglītības ministrs: J.Zīverts

Skolu virsvaldes direktors: Rainis Kiepšs

Nudeht atlaida skolu wirswaldes wizedirektoru P. Sahliti no amata?

No autoritatiwas puses muhs informè:

Saeimas leelakai frakzijai ir paradums isrehkinatees ar winai nepatihkameem eeredzeem, strihpojot tos no budscheta. Isgl. ministrijas budscheta referents, K. Dehkens, jau wairak gadu no weetas isnehginajàs strihpot budschetu komisijas sehdês skolu dep-ta dir. palihga posteni it kà tas buhtu leeks, kaut gan tas pats Dehkens rebseja, ka minoritatu skolu nodalâs jastrihpo wismas puse, ja ne diwas treschdalas eeredzu, kuri ir gluschi leeki.

Otrâ Saeimâ budscheta komisijas sastahws — 6 sozialdemokrati, 3 minoritatu pahrstahwji un 7 pilsoni, ir labwehlips Dehkena mehrka sasneegschanai, tà kad ari budsch. komisija strihpoja 1926.-27. g. budschetâ skolu wirswaldes wizedirektora posteni, bet scho budschetu Saeima noraidija, un Ulmana kabinets krita. Alberinga kabinets neusnehma budschetâ lihdsekkus wizedirektora algai, bet atwehleja wehlak no ministru kabineta rihzibâ esoschàm sumam. Eesneegdami Saeimâ peeprasijumu par isgl. ministra darbibu, sozialdemokrati ar nodomu peepina ari scho algas jautajumu, lai peewilktu minoritatu, sewischki wahzeeschu balsis, labi sinadami, ka wahzeescheem ir dusmas uz Sahliti par winu autonomijas isgahschanu, kuru tee gandrihs jau bija eeguwuschi. Tas wineem ari isdewàs, jo pat schihds Dubins bija ar meeru balsot Alberinga kabinetam usticibu, ja atlaisch no amata winu eenihsto ceredzi Sahliti, kas ari notika. Skolu wirswalde un latweeschu skola ar P. Sahlischa atlaischanu sandejusi peedsihwojuschu, kreetnu un apsinigu darbineeku.

Wl.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3686 / 1 nod. № 410 25

122

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministŗa

192 6. g. "8." novembrī.

Nr. A-1059.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvots ar ordeņa
IV *šķiru.*

Darbvedis [signature]

O. 122

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

122op.

123

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Krišs Melnalksnis, bijušais Tautskolu direktors un tagadējais Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks.	Dzimis 1879.gada 7.aprilī. 1898.gada 7.aprilī beidzis Kuldīgas skolotāju semināru, 1903.gada 10.novembrī Pēterpils mācības apgabala pārbaudījumu komisijā ieguvis mājskolotāja tiesības matematikā, vēsturē un krievu valodā. 1912.gada 8.septembrī pie Tirdzniecības un Rūpniecības ministrijas Mācības nodaļas Pēterpilī nolicis grāmatvešanas skolotāja eksamenu. No 1898.gada strādājis par skolotāju uz laukiem un 1905.g.pārnācis uz Rīgu par skolotāju Ķēniņa tirdzniecības skolā. 1907.gadā nodibinājis kopā ar citiem darba biedriem skolotāju sabiedrības tirdzniecības un vēlāk - komercskolu. Sākot ar 1908.g. izpildījis tirdzniecības skolas inspektora pienākumus. 1915.g. līdz ar skolas evakuaciju pārcēlies uz Maskavu, kur turpinājis darboties skolās, un klausījies lekcijas Šaņavska universitates vēstures un sabiedr.zin.nodaļā. Ar 1919.gada 28.jūliju iecelts par Izglītības ministrijas Pamatskolu nodaļas vadītāju, un ar 1921.g.1.aprili iecelts arī par Skolu dep-ta direktora biedri, atstājot viņa vadībā pamatskolu lietas. Ar 1924.gada 8.augustu iecelts par Tautskolu direktoru. Ar 1926.gada 5.jūliju dienesta labā pārcelts par Izglītības ministrijas Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieku un apstiprināts šinī amatā. -	Ilggadēja darbība paidagoģiskajā laukā un Latvijas pamatskolu noorganizēšanā. Mācības grāmatu autors. - Lūdzam piešķirt ordeņa III.šķiru. -		Pabalstu un lūdzu piešķirt. - J. Ziemelis Izglitibas ministris Paraksts

Izglītības ministrs: J. Ziemelis

Skolu pārvaldes direktors. Reinis Liepiņš

4

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. Nr 3687. / atl. Nr 410 25

124

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 6. g. " 8. " novembrī.

Nr. 1689.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. Nr. 9.

Apbalvot ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis [signature]

0.123

Valsts tipografija Forma 185.*2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Ludvigs Bērziņš, Rīgas skolotāju instituta direktors un Latvijas universitates docents, dzim. 1870.gadā 14.septembrī.	1889.g.beidzis Irlavas skolotāju seminaru un 1895,g. apsolvējis Tērbatas universitstes teoloģijas fakultati. 1899.g. Kijevā ieguvis vācu valodas virsskolotāja tiesības. No 1889.g. - 1891.g. un 1895.g. - 1897.g. darbojies kā mājskolotājs. No 1898.g. darbojies par vācu valodas virsskolotāju Kijevā. No 1904.g. 1.augusta Tirdzniecības skolas priekšnieks Jēkabmiestā. No 1909.g. ģimnazijas vadītājs Dubultos un pēc tam Tērbatā. Ar 1918.gadu vadījis privatu vidusskolu ar Latviešu mācības valodu Limbažos. Ar 1921.g. 1.maija apstiprināts par direktoru Limbāžu valsts vidusskolā. Ar 1922.g. 1.juliju apstiprināts par Rīgas skolotāju instituta direktoru. Vairākus gadus nodarbojies ari par docentu Latvijas universitatē.	Ilggadēja sekmīga paidagoģiska un literariska darbība. Nacionalu skolu noorganizēšana un vadīšana krievu valdības laikā. Skolotāju sagatavošanas mācības iestādes noorganizēšana, sekmīga vadīšana un tālāka izveidošana. Lūdzam piešķirt ordeņa trešo šķiru.		Pabalstu un lūdzu piešķirt.- Izglītības ministris

Skolu valdes direktors.

Arodu skolu direktors.

Ierosinātāja paraksts

Paraksts

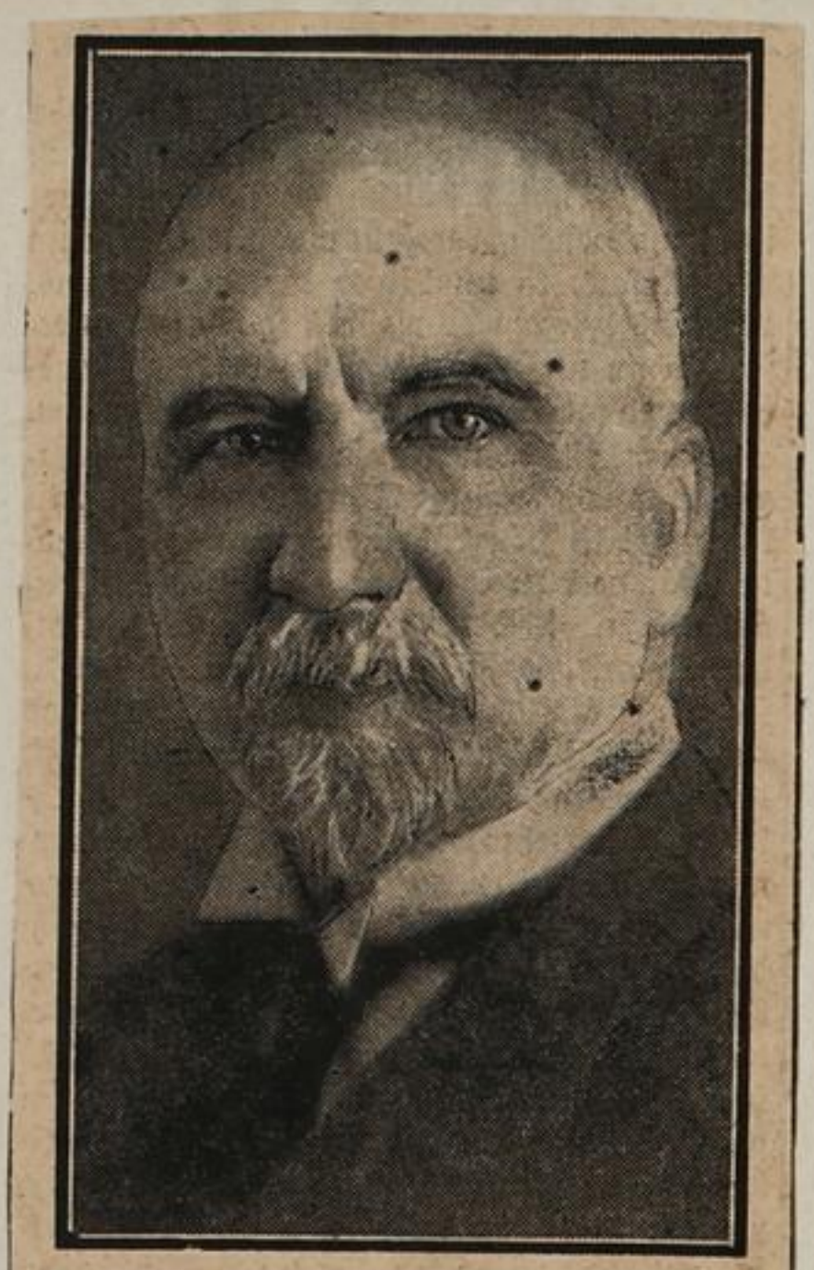

Doz. Ludis Behrsinsch.
Skolotaju instituta direktors

126

„Latwis" Nr. 1894.

Tschetrde mit darba gadi.

Schinis deenâs waleek tschetrdesmit gadu, kopsch publizists, paidagogs un sabeedrisks un finansists darbineeks, dsenis Ludis Behrsinsch sahzis sawas darbu gaitas. Jt jauninsch winsch stahjees atklahtibas darbineeku rindâs, it kà paredsedams, ka winam buhs lemts daudz un daschados sadsihwes arodos un sinatnes laukos iestapt tahdu darbu daudsumu, kas weena zilweka muhschâ tikai ar leelu richaklumu weizami un wirsmi us preekschu. Wispirmais darbs, ar ko L. Behrsinsch parahdas atklahtibâ, ir, ja pareisi atzeros, kahds rakstš nedelas laikrakstâ „Balsi" par muhsu sabeedribâm leetam. To winsch eesuhta, laikam, buhdams wehl Irlawas seminaristš, minetà laikraksta redakzijai, un A. Webers, toreis weens no muhsu eewehrojamakeem schurnalisteem usnem to nesaihsinotu un negrositu. Tas jaunam eesahzejam dod preeku un usnehmibu us tahlakeem darbeem.

Ludis Behrsinsch dsimis 1872. gada septembri, Kursemes gaischakajâ apgabalâ, — Dschuhkstê, no kureenes nahkusi jau wesela rinda eewehrojamu atklahtibas darbineeku. Buhdams apdahwinats ar jaukàm gara dahwanam un nahkdams no leelas, bet masturigas gimenes, kur behrnus naw eespehjams lutinat, winsch ahtri sagatawojas us Irlawas seminaru un sekmigi to nobeidsis kà weens no jaunakeem audsekneem. Tomehr skolotaja darbâ ilgi nepaleek, zentigà jaunekla garâ trauzas tahlak. Segaiawojees wezâs walodâs, L. Behrsinsch istur abiturija pahrbaudijumu un tad dodas us Terbatas universitati, kur eerakstas teologijas fakultatê, bet blakam teologijas studijam winsch nododas tautas ienàs dsihwes un gara kulturas pehtischanai. Neapmeerinadamees ar teem awoteem, kas atrodas universitates bibliotekâ par Latwijas un latweeschu pagahtni, winsch pa brihwdeenam apzelo daschadus Latwijas apwidus, pats us weetas wahkdams un sakrahd jaunus droschus materialus jaweem pehtischanas noluhkeem. Kahdâs Seemassweht̃kur brihwdeenâs winsch eerodas Nihzâ un Ruzawâ, kur dewindeesmitos gados tautas waloda, kà ari wisa dsihwes eekahrta un paraschas sneedsa wehl daudz originala un pirmatneja. Ari tautas dseesmu bagatiba sche leelu leelà. Schai paschâ reisê, kà ari wehlak kahdâ zitâ gadijumâ, L. Behrsinsch apmeklè ari Kurschu kahpas Prusijâ, eepasihdamees ar tureenes kursischàs walodas atleekam. Par sawa zelojuma nowehrojumeem winsch sneedsis interesantus aprakstus toreisejà „Baltijas Wehstnesi"

Studiju laikâ L. Behrsinsch peeder pee „Letonijas" korporazijas un skaitas par weenu no winas darbigakeem un redsamakeem beedreem. Wina tuwakee domu un darbu beedri sche ir J. Gulbe (nomira wehl students buhdams), J. Grinbergs (wehlak biskaps Peterpilî), J. Weismanis (wehlakais „Latw. Awises" redaktors) u. z. Studenta gados L. Behrsinsch laisch klajâ eewehrojamus rakstus par muhsu tautas dseesmu wispirmajeem usrakstitajeem, par genuinàm tautas dseesmam, polemisè ar A. Biblenšteinu un 9. Kreewijas archaiologiskâ kongresâ Rigâ winsch nolasa sawu pehtijumu par latweeschu tautas dseesmu metriku.

Studijas beidsis, jaunais teologs tomehr par mahzitaju nekluhst, bet projekàm isdot Peterpilî latweeschu deenas laikrakstu abi ar latweeschem labwehligo profesoru Lamanski publedamees isdabut atlauju schahda laikraksta isdoschanai, bet toreisejà Kreewijas waldiba, wiseem spehkeem gensdamàs latweeschus pahrkreewot, konzesiju nedod. Tad Behrsinsch wed sarunas ar A. Weberu par eestahschanos Rigas deenas laikraksta „Balt. Wehstnescha" redakzijâ, bet kad tschetrdesmit gadu wehl schai weetâ F. Witanu, tad L. Behrsinsch atmet schurnalista nodomeem ar roku, pahreet us Kijewu un eestahjas par wirsskolotaju tureenes mahzibas eestahdês. Ar to nu sahkàs wina ihstà paidagogiskà darbiba, kur winsch atrod tahdu patikschanu un darba preeku, ka no tàs watrs neatstahjas. Daschus gadus strahdajis Kijewâ, L. Behrsinsch pahrnahk atpakal Latwijâ, nodibina Jekabpili tirdsn. skolu, tad Rigas Juhrmalâ (Dubultos) eerihko preekschsihmigi nostahditu gimnasiju puiseneem un meitenem, kur darbojas ar teizamàm sekmem un atrod sabeedribâ dsihwu atbalsi. Bet, usnahkot karam, wiss teizamais eerihkojums teek isputinats, gimnasijas ehkas nopostitas. Wehlak L. Behrsinsch ispostito un isjukucho mahzibas eestahdi atjauno Limbaschos, kur atkal strahdà ar redsameem panahkumeem.

Nodibinotees patstahwigai Latwijai un eerihkojot Rigâ skolotaju institutu, L. Behrsinu kà wispahr pasihstamu un atsihtu audsinataju un skolotaju aizina schai eewehrojamâ mahzibas eestahdê par waditaju. Te nu jaunàs walsts galwas pilsehtâ dsihwes liktenos daudz pahrbauditajam, bet nepagurstoschajam paidagogam atweras jauns jo plaschs darba lauks: lihdsâs instituta direktora amatam L. Behrsinsch eenem ari Latw. universitatê latweeschu literaturas dozenta katedri.

Ja metam skatu atpakal us L. Behrsina darbibas pasahkumeem un panahkumeem, tad jateka, ka gruhti pateikt, kahdos darba laukos winsch sawus wisleelakos panahkumus, waj kà audsinatajs un sabeedrisks darbineeks, waj kà sinatnes wihrs. Simteem un tuhkstoscheem jaunekļu gahjuschi zaur wina waditàm mahzibas eestahdem, smeldamees tur gara un prahta gaismu sawas dsihwes wajadsibam. Sinatnes laukâ L. Behrsinsch atkal usskatams kà wispamatigakais muhsu sentschu dseesmas — muhsu tautas dseesmu pehtitajs, pasinejs un pratejs. Simteem zilweku, rokas sneedsamees, sahkuschi un peelozijuschi muhsu bagato tautas dseesmu pubvu, K. Barons tàs sliajis un sakahrtojis pehz labakàs praschas, H. Wisendorfs pirmais ruhpejees par winu isdoschanu zeenigà weidâ, daudz mahzitu wihru — gan paschi latweeschi, gan zittautee schi, — pehtijuschi muhsu tautas dseju un par to runajuschi un rakstijuschi, bet neweens no teem wiseem naw tik ruhpigi un tik pamatigi ispehtijis muhsu sentschu dseesmas, winu atteezibas ar realo dsihwi, winu weetu un nosihmi daschados dsihwes gadijumos, winu sawadibas winu walodu, winu daschados ritumus, kà L. Behrsinsch. Sawâ tautas dseesmu pehtischanas darbâ winsch nebuht neapmeerinas ar to, kas lihdsschim saineegts, bet allasch wehl turpina dseesmu mekleschanu un usrakstischanu daschados Latwijas maleenu apwidos, sewischku wehribu peegreeschot ari Latgalei.

Tàpat muhsu pirmo drukas darbu un wispahr muhsu wezakàs literaturas pehtischanâ un pasihschanâ doz. L. Behrsinsch skaitas par atsihtu autoritati.

Beidsot, newar atstaht neminetu L. Behrsinu kà eewehrojamu dsejneeku. Wina „Zelineeka dseesmas", „Man sapni wanags rabdijàs", „Gul sawos kapos", u. z. ir tahdi dsejas seedi, kas sew lihdsigus muhsu juhsmu lirikâ reti kur atradis.

Lai schim klusajam, tschaklajam, nopeetnajam darbineekam wehl daudz gadu wehlets strahdat wina eemihlotos darba laukos!

J. Janschewskis.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 192 6 g. 8. novembrī.
Ien. № 3688. / akt. № 410 25

127

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 6 g. " 8. " novembrī.
Nr. 8-1691

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis [signature]

0. 124

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

127 op

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
Valerija Seile, valsts Daugavpils skolotāju institūta direktors. dzim. 1891.g. 23. junijā.	1916. gadā beigusi Bestuževas augstā kos sieviešu kursus Peterpilī. Pēc tam iz turējusi valsts pārbaudījumus iegūdama 1. šķiras diplomu. No 1916. g. - 1917.g. sko lotāja vairākās Rēzeknes vidusskolās. No 1917.g. - 1918.g. 5. dec. Rēzeknes apr. pamatskolu inspektors. No 1918.g. 8. dec. 1919.g. janvarim Latgales lietu pārzine Izglītības ministrijā. No 1919.g. janvara līdz 1919. g. augustam 111. Rīgas pils. vidusskolas skolotāja. No 1919.g. augusta līdz 1920.g. junijam Rēzeknes pamatskolu inspektors. Tanī pašā laikā ari Tautas padomes loc. un Izglītības komisijas priekšsēdētāja. No 1920.g. maija - 1922.g novembrim Satversmes sapulces loceklis un Izglītības komisijas priekšsēdētāja. No 1921.g. julija līdz 1922.g.dec. Izglītība ministra biedris. No 1923.g.junija valsts Krāslavas vidusskolas direktors. Ar 15. juliju 1923.g. apstiprināta par valsts Daugavpils skolotāju direktoru.

Skolu virsv

Ierosinātāja

249

11

128

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ..... ministŗa

192.. g.

Nr.

Ordeņa domes lēmums:

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

1780

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Valerija Seiļ Daugavp. skolotāju institūta direktore Bij. Satversm. sap. loc. un bij. Izglītības min. biedr.	Dzim. Rēzeknes apr. Maltas, pag. Beigusi Peterpils augstākos sieloteču kursus. 1916-17g. pēna aktīva dalība Peterpils Latvju Bēgļu Komitejā, kā locekle. Organizeja Peterpils Bēgļu Komitejas Pedagoģiskos kursus un fizikas skolotāju kursus Latvijā. Līdzstrādaja Latvijas avīzē „Dzīva". 1920g. Noslēdzot Latvijas Satversmes Sapulci 1921g. iecelta par Izglītības ministra biedri. No 1923g. ir Daugavp. Skolotāju institūta direktore.	Ņemot aktīvu dalību Latvju sabiedriskā darbā ārzemēs, Latvijas tautas padomē. Kā Latvijas organizacijas komitejas locekle ņēmusi aktīvu dalību Latvijas Kongresa noorganizēšanā 24 apr. 1917g., aktīvi veicinajot Latvijas apvienošanos ar Baltijas Latvju un Latvijas nodibināšanos un izveidošanos pirmajos tapšanas gados.		129 Paraksts

Ierosinātāja paraksts

130

Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Redzama paidagoģiska darbība Latgalē. Skolotāju sagatavošanas mācības iestādes sekmīga vadīšana un izveidošana. Lūdzam piešķirt ordeņa IV.šķiru. s direktors. Arodu skolu direktors. ksts		Pabalstu un labdz pieškrt.- J. Tīrums Izglītības ministris Paraksts

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 192 6 g. 8. novembrī
Ien. № 3689 / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

1926. g. „8." novembrī.

Nr. 1693

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Eduards Jēkaba dēls Pētersons Valsts Jelgavas skolotāju institūta direktors un Latvijas universitātes lektors. Dzimis 1882.g.26.maijā Aumeisteru pagastā.	1903.g.beidzis Valmieras skolotāju semināru 1909.g.izturējis apriņķa skolas skolotāju pā baudījumu krievu valodā un vēsturē. 1919.g.ieguvis abiturijas tiesības un studēji no 1919.g. - 1923.g. Latvijas universitātē. Beidzis filoloģijas un filosofijas fakultātes paidagoģijas nodaļas baltu valodnicības nozar ar paidagoģijas kandidāta grādu. No 1897.g. - 1899.g. - skolotājs Aumeisteros; no 1899.g. - 1900.g. - Irlavas skolotāju semi nāru audzeknis; no 1900.g. - 1903.g. - Valmieras skolotāju se mināru audzeknis; no 1903.g. - 1912.g. - Skolotājs Smiltenē: 1912.g. - 1919.g. Smiltenes draudzes skolas pārzinis; no 1919.g. - 1923.g. Latvijas uni- versitātes students; no 1923.g.20.junija līd 1923.g. - Valkas apriņķa pamatskolu inspek- tors; ar 1.augustu 1923.g. - Valsts Jelga- vas skolotāju institūta direktors. Dažus gadus nodarbojās ka lektors Latvi- jas universitātē.	Ilggādēja sekmīga paidagoģiska darbība matskolā un pamatskolu skolotāju sagata- šanā. Lūdzam piešķirt ordeņa IV. šķiru.		Pabalstu un lūdzu pieņemt. Izglītības ministris

Skolu virsvaldes [illegible]ktors.

Arodu skola direktors.

Ierosinātāja paraksts

Paraksts

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927.g. 13. nov.
Ien. Nr. 4446 Lieta kl. Nr. 410 25

Trīju zvaigžņu ordeņa Domes
sekretariātam.

Lūdzu, jautājiet firmas adresi, kas pagatavojusi ordeņa nosīmes, lai varētu izdarīt labošanas darbus, jo nosīme ir ārkārtīgi sastipra.

Ed. Petersons,
IV. Ķ. ord. kav.

Adr.
Jelgavā, Svētes ielā 18.
14. nov. 1927.

20.
19. XI.

1330/

A. god.

firmai "V.M ü l l e r", Rīgā.

1927.g. 2.novembrī.

№ 9713.

Daži ar mūsu ordeni apbalvotie pilsoņi sūdzas, ka saņemtās ordeņa zīmes neesot izturīgas, emalje drūpot nost u.tml.

Tā kā šie ordeņi ir pagatavoti Jūsu iestādē, esmu aizrādījis, lai griežas pie Jums dēļ izlabošanas. Gribu cerēt, ka Jūs šos labojumus izdarīsat bez maksas un ka uz priekšu Jūsu darbs būs izturīgāks.

V. P. s e k r e t a r s.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3690. / akt. № 4102

784

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No IZGLĪTĪBAS ministŗa

192 6 g. " 8. " novembrī

Nr. R-1694

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis [signature]

O. 126

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

1340

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Reinis C u k u r s , Valsts Jelgavas skolotāju instituta direktora palīgs. Dzimis 1866.g.4.februarī, Vecpiebalgā.	Beidzis 1887.g. Valkas draudzes skolotāju semināru. No 1907.g.-1911.g. studējis Zürriches universitātē paidagoģiju, psicholoģiju un dabas zinības. No 1887.g. - 1891.g. draudzes skolotājs Mazsalacē. No 1891.g. - 1894.g. draudzes skolotājs Liepupē. No 1894.g. - 1895.g.-draudzes skolotājs Mazsalacē. No 1896.g. - 1915.g.-skolotājs Zürriches tirdzniecības akademijā. No 1915.g. - 1916.g.-skolotājs dok.Hucmaņa institutā Zürichē. No 1916.g. - 1919.g.-skolotājs Cuöcas Augstalpu licējā. No 4.septembra 1920.g.-Valsts Jelgavas skolotāju semināra priekšnieks. Apstiprināts ar 1923.g.1.augustu par Jelgavas skolotāju instituta direktora palīgu.	Ilggadēja sekmīga paidagoģiska darbība pamatskolā un skolotāju sagatavošanā. Lūdzam piešķirt ordeņa IV.šķiru.		Pabalstu un labdarību priešņirk.- J. Zālītis Izglītības ministris

Skolu virsvaldes direktors.

Rīkotājs

Nodaļas vadītājs

Nodaļas skolu direktors.

Ierosinātāja paraksts

Paraksts

185

135 e/l

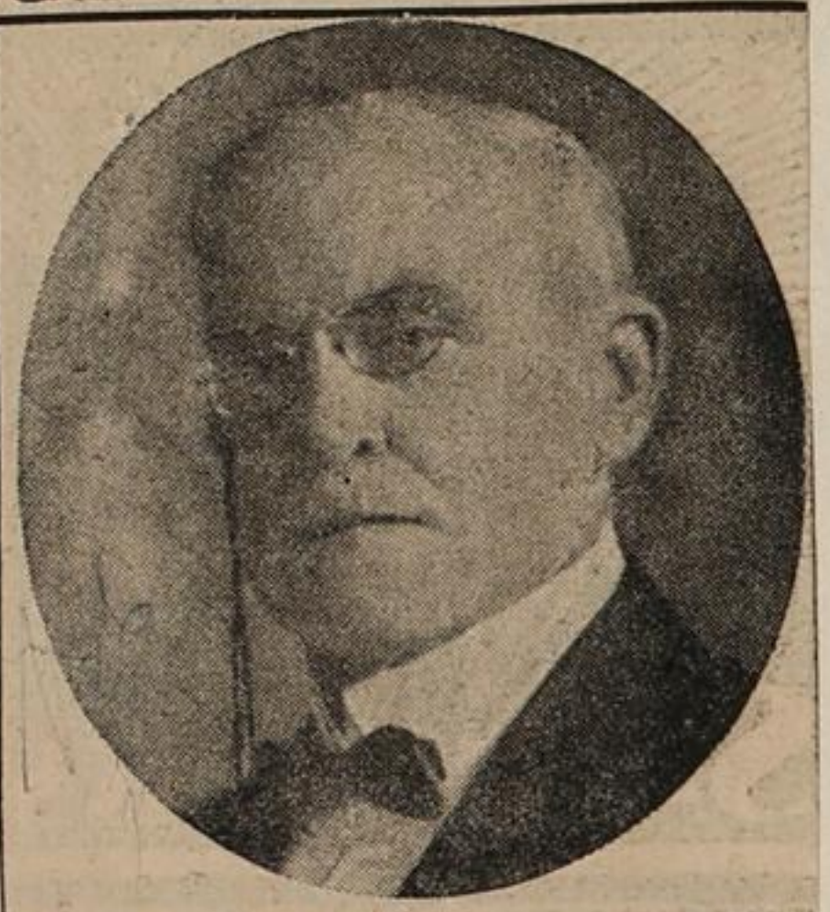

Reinis Zukurs, walsts Jelgawas Kolotaju instituta wizedirektors, swin 4. febr. 60. schuhpkaschehkus un 39 g. pedagoga darbibas atskatu.

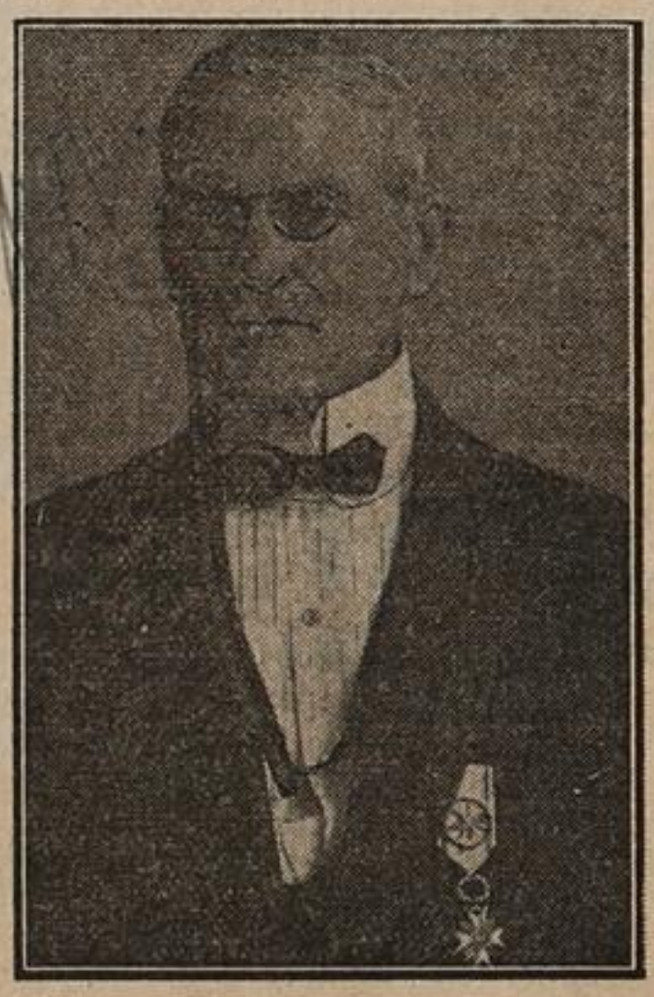

Reinis Zukurs
Jelgawas skautu Patronata preekschneeks (sakarâ ar wakardeenas Semgales jaunatnes swehkeem).

Reinis Zukurs.

Walsts Jelgawas skolotaju institūta wizedirektors Reinis Zukurs świn 4. februarī 60 dsimschanas deenu un 39 gadu pedagoga darbibas atskatu.

Naw ilgs laiks 5 gadi zilweka muhschā, bet ja schai laikā kulturelī-sabeedrisks darbineeks ir strahdajis paschaisleedsigi, ja wina darbam ir augsti wehrtejamas un ilgi paleekoschas sekmes, tad winsch kluhst pasihstams plaschas sabeedribas aprindās. R. Zukurs tikai no 1920. g. wasaras sahk darboteeš Jelgawā un tagad naw neweenas sabeedriskas organisazijas, kur R. Z. nepasihtu ka tschaklu un rosigu darbineeku. Dsihws, energisks winsch ir skolas druwā un tahds pat ari sabeedriskā darba laukā.

Reina Zukura dsimtene ir Wezpeebalgas draudse. Dsimis winsch Welku pagasta Wezbrektos 4. februarī 1866. gadā. Pirmo isglihtibu baudijis Wezpeebalgas Greewen skolā, tad Wezpeebalgas draudses skolā. 1888. g. eestahjas Walkas draudses skolotaju (Zimses) seminarā, kuru beidsa 1887. g. Pirmo darba lauku Zukurs atrada Massalazas draudses skolā. Pehz darba un idealeem twihkstoschais jaunekļis newareja apmeerinatees ar audsinataja lomu ween. Winsch raudsijas ar daudz plaschaku skatu dsihwē un mekleja jaunu darba lauku ahrpus skolas. Uš wina un zitu darbineeku iniziatiwi Massalazā nodibinajas Labdaribas beedriba, kurā Zukurs bija kora wadonis, bibliotekars un wehlak preekschneeks. Tapat Zukurs bija weens no galwenajeem darbineekeem Massalazas Semkopibas beedribā, Krahj-aisdewu kasē, Saweesigā un Ugunsdsehseju beedribās. Pehz 4 gadu darbibas Massalazā Zukuru eewehleja par draudses skolotaju Leepupē (Pernigelē) Ari sche Zukurs nodobas sabeedriskam darbam. 1884. g. winu usaizina atkal un eewehl Massalazās par draudses skolas waditaju. Z. dsihwi sekoja jaunlaiku wirseena pedagogijai. Pa wasaras brihwlaikeem tas apmekleja Peterpils skolotaja instituta sarihkotos kursus. Drihs ween Massalazas draudses skolā winsch eeweda sehnu rokdarbus galdneezibā.

Tad nahza luhsums wisā sabeedriskā dsihwē. Sahka darbotees ta sauzamee jaunstrahwneeki un ari Zukura starp teem netruhka. Par peebalischanos 1905. g. brihwibas kustibā Zukuru sahka wajat weetejee muischneeki un soda ekspedizija tam sadedsinaja un nolaupija wisu wina mantu. Pats glahbas behgot un pawadija trimdā 14 un pus gadus. Winam laimejās sweschumā atrast darbu ka wahzu walodas, matematikas un dabas finibu skolotajam. Ilgaku laiku winsch strahdaja Zirikes internazionalā institutā un tirdsneezibas akademijā Konkordiā. Lihdsas skolas darbam Zukurs papildinaja sawu isglihtibu noleekot abituriju un eestahjotees Zirikes uniwersitatē. Tschetrus gadus winsch studeja pedagogiju un psichologiju, botaniku, soologiju un anatomiju. Tomehr dsihwodams sweschumā un tschakli strahdadams newareja aismirst ari dsimteni. Kad radās pirmā eespehjamiba Zukurs atstahj Schweizi. Pahrzelojot Latwijā, kur walsts paschlaik tapschanas stadijā, Zukuram atkal darba pilnas rokas. 1920. g. isglihtibas ministrs Plahkis usaizinaja Zukuru nodibinat un wadit Jelgawā skolotaju seminaru. 1923. gada rudeni pahrweidojot eestahdi par institutu Zukuru eezehla par wizedirektoru (inspektoru).

Zukurs ir ari leels jaunatnes draugs. Winsch pulzina jaunatni un dod tai jaunus eerosinajumus. Uš wina iniziatiwi teek nodibinata Semgales kulturas weizinaschanas beedriba. Buhdams leels muzikas zeenitajs winsch eerosina nodibinat Jelgawas tautas konserwatoriju, kura darbojas no 1921 g. No 1920 g. lihdš 1923. g. Zukurs wada Latwijas jaunatnes saweenibas Jelgawas nodalas kori, ar kuru peedalas 1922 g. jaunatnes dseesmu swehtkos Rigā un Jelgawas apriņķa 3. dseesmu swehtkos 1923. g. Schai paschā laikā Zukurs organisē un wada Jelgawas skolotaju arodbeedribas kori un no 1923. g. lihdš 1925. g. janwarim walsts eerednu Jelgawas nodalas kori. Sawā darbibas laikā Zukurs wadijis pahri par 300 konzertu un musikalu wakaru.

Ari presē Zukurs nehmis dsihwu dalibu rakstidams gan par sabeedriskeem gan pedagogiskeem jautajumeem. Winsch ir sastahdijis wairakas skolas grahmatas, kuras jau isnahkuschas wairakos isdewumos. Wisa lihdsschinejā Zukura dsihwe ir bijusi nepahrtraukta darba deena. Ar dedsibu un aisrauschanos winsch ir kehrees pee katra darba un wisur bijuschi labi panahkumi. Ka jau mineju naw gandrihs Jelgawā neweenas sabeedriskas organisazijas, kur Zukurs nebarbotos gan ka waldes lozeklis gan ka eerosinatajs uš jauneem kultureleem pasahkumeem.

Swinot 60 g schuhpla swehtkus un atskatotees uš 39 gadu pedagoga darbibu nenogurstoschajam darbineekam nowehlam ari turpmakā dsihwes gaitā to pascha darba mihlestibu tautas un tehwijas labā. Darits jau ir leels darbs, kura augli kronē paschu daritaju.

E.

9

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926. g. 8. novembrī
Ien. № 3692 / atk. № 410 25

139

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 6. g. " 8. " novembrī.

Nr. R-1713

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis Kr. Ieviņa

0. 127

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

139 lpp.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Frida Olava, Olava komercskolas līdzdibinātāja, skolotāja un sabiedriska darbiniece.	Dzimusi 1878.gadā. 1896.gadā beigusi Valkas augstāko meiteņu skolu un ieguvusi skolotājas tiesības. 1903. ņēmusi tuvāko dalību pie V.Olava tirdzniecības skolas nodibināšanas Rīgā. Tanī pašā gadā noorganizējusi uz sava vārda Rīgā elementarskolu, kur darbojusies kā pārzine. Līdzdarbojusies pie V.Olava komercskolas nodibināšanas Rīgā 1908.gadā. 1916.gadā noorganizējusi un uzturējusi līdz 1918.gadam Rīgā realskolu, kuŗā reorganizēta ar 1918. gadu par komercskolu. No 1903.-1923.gadam skolotāja nelaiķa V.Olava un pašas uzturētās skolās.	Ilggadēja sekmīga paidagoģiska darbība. Rosīga līdzdarbība pirmās latviešu tirdzniecības un komercskolas nodibināšanā un uzturēšanā. Lūdzam piešķirt ordeņa IV.šķiru.		Pabalstu un lūdzu piešķirt.- [signature] Izglītības ministris

Paraksts

Skolu virsvaldes [illegible]ktors. [signature]

[signature]

Arodu skolu direktors.

Ierosinātāja paraksts

Muhſu ſabeedrifkàs darbineezes.

Latwju ſeewceſchu naz. ligas ſekzijas „Mahte un behrns" jaunà preekſchneeze Friba Olaws, ee-wehleta lihdſſchinejàs pr-zes Martas Bergs weetà, kas miruſi 9. janw.

11

142

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3694 / skt. № 4102 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No IZGLĪTĪBAS ministŗa

192 6. g. "8." novembri

Nr. R/1699

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvots ar ordeņa

IV *šķiru.*

Darbvedis Kr. Skenulis

O. 128

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

142ov

143

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jederts Odiņš - Centrālā paidagoģiskā instituta un II. valsts Jelgavas vidusskolas direktors. Dzimis - 1877.g. 17.janvarī.	1896.g. - nolicis skolotāja pārbaudījumu. 1902.g. beidzis Pēterpils skolotāju institutu. 1916.g. septembra mēn.biedzis Pēterpils komer institutu. No 1896.g. - 1899.g. - skolotājs Jērcēnu pagastu skolā. No 1899.g. - 1902.g. - Pēterpils skolotāju instituta audzeknis. No 1902.g. - 1905.g. - skolotājs Jēzus draudzes tirdzniecības skolā Pēterpilī. No 1905.g.- 1906.g. Pēterpils skolotāju institutā. 1906.g. - 1907.g. Inspektors A.Kēniņa tirdzniecības skolā Rīgā. No 1907.g.1908.g. - inspektors Odiņa tirdzniecības skolā Rīgā. No 1908.g. - 1916.g. - inspektors keizara Nikolaja II.tirdzniecības skolā Pēterpilī. No 1916.g. - 1920.g. - direktors Jeļisejeva komercskolā Pēterpilī. No 1920.g. - 1921.g. -Reevakuacijas komisijas loceklis Maskavā. No 1921.g. - 1922.g. - Vidusskolu un arodu skolu nodaļas priekšnieks Izglītības ministrijā. No 1922.g.1.julija iecelts par II.valsts Jelgavas vidusskolas direktoru. 1925.g.1.augusta iecelts arī par Centrālā paidagoģiska instituta direktoru.	Ilggadēja sekmīga paidagoģiska darbība; skolu organizēšana un izkopšana. Lūdzam piešķirt ordeņa IV.šķiru.		Pabalstu un lūdzu piešķirt.- J. Zīmelis Izglītības ministris

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldrektors.

Paraksts

Arodu direktors.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3698. / akt. № 410 25

1469

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 6. g. " 8 " novembrī.

Nr. R-1708.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa IV šķiru.

Darbvedis

0. 129

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

144 op

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Fricis Adamovičs, Rīgas skolotāju instituta un I. valsts Rīgas vidusskolas skolotājs. Dzimis 1863. g. 18. janvarī Dundagas pagastā.	1883. g. beidzis Baltijas skolotāju semināru un 1886. gadā Pēterpils skolotāju institutu. 1909. g. ieguvis pārbaudījumu ceļā pie Tirdzniecības un rūpniecības ministrijas Mācības nodaļas Pēterpilī komercģeografijas skolotāja tiesības komercskolās. No 1886.-1899. g. Bauskas pils. skolas skolotājs; no 1899.-1906. g. Pabijaņienu (Petrokovas gub.) komercskolas skolotājs; no 1906.-1910. g. Olava tirdzniecības skolas skolotājs un no 1910.-1918. g. šīs tirdzniecības skolas inspektors; no 1918. g decembra līdz 1919. g. skolu pārzinis Jelgavas pilsētā un apriņķī; no 1919. g. 1. aug. līdz 1920. g. 1. sept. Pamatskolu nodaļas vadītāja biedrs Izglītības ministrijā; no 1920. g. 1. sept. līdz šim laikam štata skolotājs I. valsts vidusskolā un no 1922. g. arī skolotājs Rīgas skolotāju institutā. Bez tam darbojies kā ģeografijas lektors Latvijas universitatē.	Ilggadēja sekmīga paidagoģiska (40 g.) prakse un literariska darbība mācības grāmatu sastādīšanā un daiļliteraturā. Lūdzam piešķirt ordeņa IV. šķiru.		Pabalstu un lī[illegible] piešķirt. Fricis Izglītības ministris

Skolu virsvaldes dīors. Rainis

Arodu skolu direktors. J. Lukaus

Ierosinātāja paraksts

Paraksts

1450p

1927. I.

Frizis Adamowitschs.

Ta ir loti eewehrojama darbineeka jubileja, kuru schodeen swin beſ leeka trokſchņa un ahrischkibam. Gan wina atſihmeta kà Fr. Adamowitscha 40 g. pedagogiſkàs darbibas atzere, bet lihdſi winai eet ari wiņa literariſkàs darbibas atzere. Ta ir loti ſwariga un peemināma deena wiſeem muhſu literaturas draugeem.

Fr. Adamowitschs wiſu muhſchu bijis pedagogs un jaunàs paaudſes audſinaſchanai winſch ſeedojis ſawus labakos ſpehkus. Dabas ſinatnes, geografiju winſch paſneedſis daſchadàs ſkolàs gadu deſmiteem zauri. Wakaz brihſchus winſch ſeedojis literāturai un weenigi kà atdſejotajs.

Wiſpirms winſch peegreeſees Schekſpiram, latweeſchu walodà atdſejodams wiſas wiņa eewehrojamakàs lugas — Juliju Zeſaru, Makbetu, Richardu Treſcho u. d. z. Fr. Adamowitscha ſpalwai peeder ari Krilowa fabulu tulkojums, kà ari weſela rinda daſchadu kreewu rakſtneeku dſejolu — Puſchkina, Nekraſowa un daudſu zitu.

Kas wiſpirms pee Adamowitscha kriht azîs — tàs ir wiņa tulkojumu ſpihdoſchàs ſtiliſtikas ihpaſchibas. Bet ſche wajadſiga neleela peeſihme. Winam naw nekahdas ſtila maneeres, bet wiņa ſtils ir pate weenkahrſchiba, neleekuloti dabiga weenkahrſchiba, augſtakà mahkſla.

Leelakà uſſlawa jaiſſaka Fr. Adamowitscha walodai, kura uſſkatama kà wezas latweeſchu walodas klaſiſks paraugs. Winai peekriht arweenu zehla noblese. Wiņa ir loti konkreta un ſweſcha katrai iſpluhſtoſchai ſentimentalitatei.

Arweenu ſchee tulkojumi ſtahw tuwu originalam un ta ir Adamowitscha dſilà intuizija, kura winam palihdſ iſpraſt ikweena rakſtneeka rakſturigakàs ihpaſchibas.

Nowehlam zeenijamam jubilaram gaiſchu turpmako muhſcha gaitu.

E.

147

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3702. Lietā № 4102/25.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 6 g. 8. novembrī
Nr. V-3040

Ordeņa domes lēmums:
1926. g. 13/16. XI prot. № 9.
Apbalvots ar ordeņa
IV šķiru.
Darbvedis Kr. Skuķiens
O. 130

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

1470/1

149

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Natālija D r a u d z i ņ a N.Draudziņas siev.ģimnazijas priekšniece.	Dzim. 1864.g.14.dec.Saulu apr.,Kauņas gub. Izglītība: beigusi Lomonosova ģimn.,Rīgā. Līdzšinējā dienesta gaita: 1887.g. - 1894.g. N.Draudziņas meiteņu skolā Jelgavā; 1895.g. līdz šim N.Draudziņas siev.ģimnazijas priekšniece,Rīgā.	Ilggadēja paidagoģiska darbība; vidusskolas sekmīga vadīšana; viena no pirmiem latvisko skolu dibinātājiem un uzturētājiem. Lūdzam uzskatīt par kandidati UZ IV.ŠĶIRU un attiecīgi apbalvot.		Pabalstu nu lūdzu pievienot.- Izglītības ministris

Ierosinātāja paraksts

Skolu pārvaldes direktors

Vidusskolu direktors:

Paraksts

N Draudsin seewee ar neogimnasijas dibinataja un wadiraja Skola swin 30 g. pastahwe chanas swehtkus 14. dezembri

N. Draudsinas seeweeschu gimnasijas 30 g. jubileja wakar Amatneeku beedribâ isswehtàs par plascheem swehtkeem. Amatneeka beedriba bij pilna jaunatnes un weesu, kuru widâ walsts presidents J. Tschakste u. z. eewehrojamaki isglihtibas un kulturas darbineeki. Pirmais gawilneezi apsweiz walsts presidents J. Tschakste. Skolas waldes d.r. R. Leepinsch apsweiza no isglihtibas ministrijas, skolas padomes — gen. Aulans. Rigas pilsehtas waldes — J. Aberbergs, 1. pilsk. w.d. skol. — direkt. J. Stiprais, 4. pilsk wid. sk. un skol. saw. — J. Rihtinsch, walsts Rigas tehnikuma un isgl. ministr. mehneschraksta — K. Schops, Rigas skolotaju instituta — doz. L. Behrsinsch, widuss.ol. beidr. — doz. L. Adamowitschs, bij. audseknem Raudsepe un Meesis, skolotaji un skolneezes pasneedsa wehrtigas balwas. Saeimas presidents Dr. Kalninsch, ministru presidents H. Zelminsch, isglihtibas ministrs A. Kalninsch. uniw. rektors sweizinaja rakstiski.

24

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3707 / skt. № 410 25

150

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 6 g. 8. novembrī
Nr. V. 3047.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvots ar ordeņa
IV *šķiru.*

Dāvvedis Kr. Ķeniņam

O. 131

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

150 a

151

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jānis L a p i ņ š I.Jelgavas valsts vidussk. direktors.	dzim.1885.g.25.jūnijā Veselauskas "Pintuļos". Izglītība: beidzis Maskavas komercinstitutu 1915.g.; studējis vienu semestri Vīnes universitatē filoloģiju. Strādājis kā skolotājs: 1905-6 Cēsu draudzes skolā; 1906 g.otrā pusē Rīgā Redberga skolā; 1906-7 un 7/8. Valkas tirdzniec.skolā; 1909/10 Valkas tirdzniecības skolā; 1915/līdz 19.g. Valmieras tirdzniecības skolā un sieviešu ģimnazijā; 1919.g.-22.g. Jelgavas realģimnazijā No 1920.g. 1.janvara līdz šim laikam direktors I.Jelgavas valsts vidusskolā.	Ilggadēja paidagoģiska un literariska darbība un vidusskolas sekmīga vadīšana un izveidošana. Lūdzam uzskatīt par kandidatu UZ IV. ŠĶIRU un attiecīgi apbalvot.		Pabalstu un lūdzu pieņemt.- Izglītības ministris

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes direktors

Vidusskolu direktors:

26

152

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ieņ. № 3709 / atl. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministŗa

192 6 g. 8. novembrī.

Nr. V. 3049.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa IV šķiru.

Darbvedis Kr. Skrastiņš

O. 132

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

152.lap.

153

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jānis S t i p r a i s Rīgas I.pils.vidusskolas direktors.	Dzim. 1870.g. 31.aug.,Cēsu apr.Vecpiebalgā. Izglītība: Beidzis Rīgas politechniskā instituta tirdzniecības nodaļu. Līdzšinējā dienesta gaita: 1904.g.-1906.g. skolotājs Tomskas biržas komerc-skolā; 1906.g.-1918.g. Tukuma pilsētas tirdzn.skolas inspektors (1906.g.-1909.g.) un skolas direktors (1909.g.-18g.); 1918.g.-1920.g. Valkas pils.latv.vidussk.pārzinis 1920.g.-1921.g. Tukuma pils.vidussk.pārzinis; No 1922.g. 1.janv.līdz šim Rīgas pils.I.vidus-skolas direktors.	Ilggadēja paidagoģiska darbība,mācī-bas grāmatu sastādīšana,vidusskolu sek-mīga vadīšana un izkopšana. Lūdzam uzskatīt par kandidatu UZ IV. ŠĶIRU un attiecīgi apbalvot.		Pabalstu un labdz. pieš.nāk.- J. Ziemelis Izglitibas ministris

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes direktors

Vidusskolu direktors:

Paraksts

28

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3711 / atk. № 710 25

104

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 6 g. 8. novembrī

Nr. L. 3052.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvots ar ordeņa IV *šķiru.*

Darbvedis Kr. Ieviņš

O. 133

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

154.op

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Teodors G R I N B E R G S **Ventspils valsts vidusskolas direktors.**	dzim. 1870.g.2.aprilī Izglītība: Tērbatā studējis teoloģisk fakultatē teologiju no 1892.-1897.g. Strādājis kā skolotājs: No 1907.-1915.g ticības mācības skolotājs Ventspils meiteņu ģimnazijā un augstāk tautskolā No 1918.g. 1.XII.-līdz 1920.g. 1.IV.direkt Ventspils pilsētas vidusskolā No 1920.g.1.IV..līdz šim laikam direktors Ventspils valsts vidusskolā.	Ilggadēja paidagoģiska darbība un vidusskolas sekmīga vadīšana un izkopšana. Lūdzam uzskatīt par kandidatu -UZ IV.ŠĶIRU un attiecīgi apbalvot.		1105 Pabalstu un lūdzu pieņemt.- Izglītības ministris

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes direktors:

Vidusskolu direktors:

Paraksts

30

156

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembrī.
Ien. № 3713 / akt. № 710 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 6 g. 8. novembrī
Nr. V-3041

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apl. IV *ordeņa*

Darbvedis Kr. Skeneliars

6.134

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

1560

157

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Mārtiņš B R U Ņ E N IE K S skolotājs.	Dzim. 1866.g. 11. XI., Saukā. Izglītība; Beidzis Maskavas universi tati 1892.g. Strādājis kā skolotājs: No 1892.g.1.XI. līdz 1894.g.1.I.Aleksandra ģimn.,,Rīgā. No 1894.g.līdz 1912.g.Ķijevas Pečerskas ģim No 1899.g.līdz 1922.g.Ķijevas universitatē No 1912.g.līdz 1922.g.Ķijevas III.ģimn., vēlāk 105.Darba skolā.	Ilggadēja un sekmīga paidagoģiska darbība; mācības grāmatu sastādīšana; Latvijas vidusskolu inspicēšana un instruešana jaunās valodās. Lūdzam uzskatīt par kandidatu UZ IV. ŠĶIRU un attiecīgi apbalvot.		Pabalstu un līdz pcēķirt. Izglītības ministris

Ierosinātāja paraksts

Skolu pirsvaldes direktors

Vidusskolu direktors:

Paraksts

158

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3723 / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8 novembrā.

Nr. 92755

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa IV šķiru.

Darbvedis Kr. Kemlis

0. 135

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

158.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
B E B R I S, Juris. Rīgas pilsētas I.iecirkņa pamatskolu inspektors.		Ilggadīga paidagoģiska un literariska darbība. Rosīga pamatskolu pārraudzība un instruešana. **Lūdzam piešķirt ordeņa IV. šķiru.**		Labāksta un lūdzu prešķirt.- J. Fīmers Izglītības ministris

159

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes direktors.

Tautskolu direktors.

Noraksts.

A. IEREDŅA ANKETE.

160

I) Uzvārds, vārds un tēva vārds	BEBRIS, Juris Jēkaba d.
2) Tautība, ticība	Latvietis, luterticīgs.
3) Izglītība	Beidzis Baltijas zeminara kursu.
4) Dzimis: diena, mēnesis, gads	I859.g.6.aprilī (25.martā v.st.)
5) Dzīves vieta	No I859.-I876.g. Cesvaines Ludzes mājās, Cēsu apr. " I876.-I88I.g. Rīgā, Baltijas skol.zemin. " I88I.-I888.g. Kucavā, Kurzemē. " I888.-I903.g. Palangā, Kurzemē. " I903.-I9I5.g. Liepājā. " I9I5.-I9I8.g. Tērbatā. " I9I8.g. Liepājā.
6) Piederīgs jeb pierakstīts:	
a) pilsēta vai apriņķis	Liepājā, Grobiņas apr.
b) pagasts	
7) Ģimenes sastāvs:	
a) sievas vārds un dzim.dat.	I) Sieva Natalijs dz.Riekstiņ, dz.I869.g. 23. nov.
b) katra bērna vārds un dz.d.	2) dēls Raimunds, dz.I890.g.I8.martā. 3) meita Austra, dz.I892.g. 30.janv. 4) dēls Valdis, dz. I894.g.24.zept.(miris) 5) meita Mirdza, dz.I895.g.26.zeptē 6) dēls Nikolajs, dz.I897.g.2.junijā.
8) Kad iestājies vietā	I88I.g. I5, augustā (I4. VIII. I9.)
9) Nodarbošanās, veids un vieta	Pilsētas 6 kl.pamatskolas pārzinis Liepājā.
IO) Īss dzīves apraksts	Dzimis Cesvaines Ludzes mājās. Apmeklējis ceļojošo pagasta skolu pie skolotāja Prausa; tad draudzes skolu pie skolotāja Dauguļa un Dīriķa. I876.g. iestājos Baltijas skolotāju seminarā Rīgā, kuŗu nobeidzu I88I.g. Visu laiku zeminara biju zeminara koŗa vadonis, kas vispārējos dzied.svētkos I880.g. izpelnījās I godalgu. I88I.gadā i stājos Šenberga privatā progimnazijā Kucavā kā krievu valodas skolotājs. I888.g. tiku iecelts par Palangas kroņa pirmmācības skolas pārzini un Palangas kroņa progimnazijas reliģijas un dziedāšanas skolotāju. I903.gadā pargāju uz Liepāju par pilsētas elementarskolas pārzini, kur darbojos līdz I9I5.g. aprilim. Kaŗam sākoties evakuejos uz Tērbatu, kur tiku piekomandets Rīgas mācības apgabala kuratora kanclejai, pie ka nodarbojos ari kā skolotājs un pedagogiskās padomes sekretārs Draudziņ ģimnazijā. I9I8.g. atgriezos Liepājā. Esmu nodarbojies kā redaktors - žurnalists.
II) Ieredņa paraksts	(Juris Bebris)

1600/p

Dienesta gaita	Kad atstājis, atstādināts, vai atlaists no amata.	Piezīmes.
Skaitot no I4.augusta I9I9.g. iecelts par Liepājas pilsētas un Grobiņas apr. pamatskolu inspektoru (Rezolucija Nr.393); no I5. marta I920.gada - par Rīgas apr. pamatskolu inspektoru (Rezoluc. Nr.283.) Sadalot Rīgas apriņķi divos pamatskolu inspektoru iecirkņos, iecelts par I iecirkņa inspektoru , skaitot no I.julija I924.g. (rezolucija Nr.256I). Skaitot no I926.g. 25.augusta pārcelts par pamatskolu inspektoru uz Rīgas pilsētas I.iecirkni (rezol.Nr.II3. no 2I.augusta I926.gada)	Skaitot no I5.marta I920.gada atsvabināts no Liepājas-Grobiņas apr. pamatskolu inspektora pienākumiem (rezol. Nr.283.)	I923.g. komandēts no Izglītības ministri uz Somiju,Zviedriju un Norvegiju iepazīties a turienes skolām. Komandējums ilga divas nedēļas.(I.M. Skolu depart.raksts Nr. A. 2454/2750 no I4.augusta I923.g.)

Par noraksta pareizību - O. Pozin

Bebru Juris.

161

Bebru (Biderų) Juris dſ. Zehſu apr., Zeſwaines pagaſtâ 1859. g. 6. aprilî (25. martâ). Pirmo ſkolas mahzibu baudijis pee klejojoſchâ ſkolotaja Kauſa un brahla Jahņa. Pehz pabeigtàs pag. ſkolas, wezaki taiſijàs Juri dot amatu mahzitees pee kurpneeka. Sehns ſkuhpſtijis wezakeem rokas un luhdſis laiſt winu draudſes ſkolâ, jo gribot mahzitees par ſkolotaju, ja ne to, tad par dahrſneeku. Wezaki padewuſchees ſehna luhgumam un ſuhtijuſchi draudſes ſkolâ. Lai ſamakſatu ſkolas naudu, mahte pahrdewuſi ſawu weenigo gowi. 1876. g. B. eeſtahjàs Baltijas ſeminarâ Rigâ, kuru beidſa 1881. g. Seminarâ ſahka nodarbotees ar literaturu, uſ ko ſeminariſtus mudinaja un aizinaja A. Webers un Materu Juris. Seminarâ nodibinajàs nelegals literariſks pulzinſch kurâ darbojàs Bebru Juris, Fr. Adamowitſchs, Dinsbergs, Sudrabu Edſchus, Purapuke u. z. 2. wiſp. dſeeſmu ſwehtkos wadija ſeminara kori un ſazenſibâ eegutwa pirmo godalgu wihru koreem. 1881. g. 27. aug. eeſtahjàs Schenberga wahzu progimnaſijâ, Ruzawâ, par kreetwu walodas mat. un dſeed. ſkolotaju. B. uſraudſibâ atrodàs ari plaſchais internats. Te winſch nahza zeeſchos ſakaros ar iſglihtoteem ahrſemju (wahzu) ſkolotajeem un eepaſinàs ar wahzu literaturu un paidagogiju. 1888. g. Brihwſemneeks norihkoja B. uſ Palangu par pilſehtas elementarſkolas pahrſini. Mahzibas apgabala walde uſtizeja winam ari tiz. mahzibas un dſeedaſchanas paſneegſchanu Palangas krona 4 kl. progimnaſijâ. Te winſch eepaſinàs ar kreetwu paidogogeem, kuri winu zeenija kà nopeetnu, iſweizigu, darbigu ſkolotaju. Schai laikâ B. eepaſinàs zaur ſkolneekeem ar leetuwju tautu un wa-lodu un ſahka tulkot leetuwju dainas. 1903. g. B. pahrgahja uſ Leepaju par pilſ. elementarſkolas pahrſini. Sche winſch patwada ſawus labakos dſihwes gadus, energiſki gan ſkolâ, gan ſabeedribâ darbodamees. Loti dſihwu dalibu B. nehma J. Kowalewſka waditâ „Leepajas Atbalſi" un darbojàs ari kà kora wadonis, Leepajas latw. beedribas un grahmatiſdeweju beedr. preekſchneeks. Behglu laiku B. patwada Terbatâ, darbojas kà ſkolotajs un kopâ ar Sihli, Kalninu, Erdmani un Leepkalnu kà behglu kora wadonis. 1918. g. maijâ, atgreeſees Leepajâ, eenem ſkolotaja weetu. Pehz Latwijas nodibinaſchanàs Leepajâ ſahk iſnahkt „Kurſemes Wahrds". Ari ſchai laikrakſtâ B. nem dſihwu dalibu un uſnemas uſ laiku ta wadiſchanu. Nodibina Leepajas jaunatnes ſchurnalu „Jaunatnes domas", kas ar B. pahrzeliſchanos uſ Rigu iſbeidſas. 1919. g. Leepajas un apkahrtnes ſkolotaji B. uſſtahda weenbalſigi par kandidatu uſ Leepajas eezirkņa pamatſkolu inſpektora weetu. Iſgl. miniſtrs Dr. Kaſparſons uſklauſa ſkolotaju wehleſchanos un eezel B. par Leepajas eezirkņa pamatſkolu inſpektoru. 1920. g. martâ B. pahrzel uſ iſpoſtito Rigas aprinki. Te winam atweras plaſchs un ſwehtigs darba lauks. Ar jaunekļa ſparu winſch keras pee gruhtà uſdewuma, brauz pa iſpoſtito aprinki no ſkolas uſ ſkolu, ne tik deenam, bet nedekam. 6 gados winam kopejâ darbâ ar ſkolu leetâs loti atſauzigo Rigas aprinka waldi iſdewees galigi iſpoſtitâ aprinki atjaunot un noorganiſet gandrihſ pilnigu ſkolu tihklu. B. ir ſilts 6 kl. weenotàs ſkolas peekritejs un zentees pamatſkolu kà tahdu noorganiſet. No ſch. g. 25. auguſta B. pahrzelts uſ Rigu par 1. eezirkņa pamatſkolu waditaju.

Bagati ilustreta jautra starp zitu: Peeduhwojums ar swarigo apkleetu ministrijas dokumentu, Sporti- stiskà Amerika (ufn.), „Neibade" nogrimschanas momentâ (weenig. fotogr. ufnehm.), Zilweki bes wahrda, Ari Amerika brunojas (ufn.), Nosagtais tepikis (humoreska), Mans pirmais romans, Breedis pee upes (ufn.), Leetas, par kuràm nemehds runat, Kahdai jabuht muh slaiku seeweetei, Eemihleschanàs pirmà azu- mirkli, Dsejas, Kas wajadsigs modernai seeweetei? Zihna dehl rekorda (ufn.), Dabas dots kapitals, Slaist. filmu artiste, 1.000.000 fr. wehrtigas kahjinas (ufn.), Humors u. t. t.

Kantonas eespaids Kinâ peeaug.

„Morning Post" sino no Kinas, ka ari Schanhajas eespaidigâs kineeschu aprindâs arween waizak peeaugot simpatijas pret kantoneeschu wirspawehlneeku, generali Tschangkaischeku. Laikraksts apgalwo, ka Kantonas armijas waldiba atrodas kreewu generala Galana rokâs, kuram esot schtabs ar apm. 250 kreewu wirsneekeem.

Us Kantonas armijas wadonu rihkojumu klehgtas „Anglo-Asiatic Petrol Company" noliktawas Kantonâ, turpretim amerikanu „Standard Oil Company" noliktawas ne.

Pehz pehdejàm sinam kantoneeschu pulki Kiangsi provinzê us deenwideem no Jangtsekiangas turpina wirsttees us preekschu. Wairakas Sunt schuanfanga armijas weenibas pahrgahjuschas kantoneeschu pusê. Militarâs aprindâs nopeetni rehkinas ar Schanhajas krischanu.

Angku leelgaballaiwa „Scarabee" Jangtsekiangas upê, 40 kilometrus no Tschafi, apschaudita no krasta un atbildejusi ar leelgabalu un loschmeteju uguni.

Eiropâ studejoschàs kineeschu jaunatnes pahrstahwji, kuri peeder pee Kinas nazionalistu partijas, greesàs pee Kinas delegata Tautu sawienibas kongresâ ar luhgumu eesneegt protestu Tautu sawienibai pret anglu flotes rihzibu Kinâ, kas esot usskatama kà starptautisko teesibu pahrkahpschana. Lihdsiga satura ussaukumu kineeschu studenti peesuhtijuschi ari wisu walstu delegazijam, usaizinot Tautu sawienibu spert sokus pret anglu rihzibu Kinâ. Angku flote iszehlusi Kantonâ karaspehku un angku karakugi apschaudijuschi Wansienas pilsehtu par to, ka kineeschu kareiwji saguhstijuschi dibus angku twaikonus. Apschaudot pilsehtu esot nonahweti daudsi meerigee eedsihwotaji, to starpâ ari seewetes un behrni. Ussaukumâ teikts, ka Tautu sawienibas peenahkums esot aisstahwet masàs un wahjàs walstis pret leelwalstu patwaribam, zitadi buhschot janahk pee slehdseena, ka masakàs un wahjakàs walstis nebauda Tautu sawienibâ tahdas teesibas kà imperialistiskàs leelwalstis.

Lta.

Fonks neatmet zeribas.

Lidmaschinu buhwetajs Sikorskis pasinojis, ka nekawejotees ussahks jauna hidroplana buhwi lidojumam pahr okeanu. Jauno lidojumu wadis atkal Fonks.

Lta.

Greekijas ministru presidents Kondilis

islaidis ussaukumu tautai, kurâ pasino, ka pilnigi atstahschot politisko dsihwi un sawus politiskos draugus usaizina peesleetees zitàm republikaniskàm partijam waj ari eet parlamenta wehleschanâs individueli. Armiju winsch luhds atturetees

Weesukwehtra Paragwajâ

162

Valsts Prezidenta sekretariātā
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3724. / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No IZGĪTĪBAS ministra

1926 g. 8 novembrī

Nr. 92756

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvots ar ordeņa

IV *šķiru.*

Darbvedis

0. 136

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

162.lp

163

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
O b Š t e i n s, Fridrichs Jelgavas apriņķa pamatskolu inspektors.		Ilggadīga paidagoģiska darbība. Rosīga pamatskolu pārraudzība un instruešana. Redzams skolu darbinieks krievu valdības laikā Latgalē. Lūdzam piešķirt ordeņa IV.šķiru.		Pabalstu un lūdzu piešķirt. – J. Fincelis Izglītības ministris

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu vides direktors.

Tautskolu direktors.

1927. 13. IV.

Fr. Obschteins

jauneewehletais Daugawpils walsts widusskolas direktors. Fr. Obschteins lihds schim darbojàs kà Jelgavas aprinka pamatskolu inspektors un savâ darbâ guvis plaschas simpatijas skolotaju aprindâs. Jauneezeltais direktors uz Daugawpili isbrauks schinis deenâs.

Noraksts.

A. Ierēdņa anketa.

1/ Uzvārds, vārds, tēva vārds	Obšteins Fridrichs Adama d.
2/ Tautība, ticība	Latvietis , luterticīgs.
3/ Izglītība	Beidzis Baltijas skolotāju semināru, mājskolotājs.
4/ Dzimis: Diena, mēnesis, gads.	1878.g. 15. oktobrī, pēc v.st.
5/ Dzīves vieta:	no 1. augusta Jelgavā.
6/ Piederīgs jeb pierakstīts:	
a/ pilsēta vai apriņķis	Kurzemē, Kuldigas apriņķī.
b/ pagasts	Raņķa pagasts.
7/ Ģimenes sastāvs:	
a/ Sievas vārds un dzimšanas datums	1/ Sieva Lizete 1887 g. 2.VII.
b/ Katra bērna vārds un dzimšanas diena	1/ Arnolds 1911. g. 11. VII.
8/ Kad iestājies vietā:	14. augustā 1919.g.
9/ Nodarbošanās veids un vieta	Jelgavas apriņķa pamatskolu inspektors dzīvo Jelgavā.
10/ Īss dzīves apraksts	Esmu beidzis Baltijas skolotāju seminaru 1900.g. ; ieguvis mājskolotāja tiesības, apmeklejis Lesgafta kursus 1906.gadā; strādājis piecus gadus Kurzemē, Ventspils apriņķī Edoles ministrijas skodā. Vienu gadu strādāju Peterpilī kā skolotāja -audzinātāja pie Vācu bērnu patvēruma. Trīs gadus strādāju Pleskavā komerc un tirdzniecības skolās un desmit gadus strādāju kā inspektors Latgalē, Rēzeknes tirdzniecības skolā. Decembra mēnesī 1918. g. Izglītības ministrs mani sūtija uz Liepāju pieņemt no okupacijas varas Grobiņas un Aizputes apriņķu skolas. No 1. janvara līdz 1. augustam 1919.g. strādāju kā skolas pārzinis Rīgā pamatskolā.
11/ Ierēdņa paraksts	Fridrichs Obšteins. /paraksts/.

165 a

Dienesta gaita.	Kad atstājis atstādināts vai atlaists no amata.	Piezīmes.
Skaitot no 14. augusta 1919.g. iecelts par Jelgavas pilsētas un Jelgavas apriņķa pamatskolu inspektoru / rez. Nr.391/.Skaitot no 1. augusta 1920. g. līdz 1. septembrim 1920.g. uzdots organizet un pagaidam pārzināt skolotāju seminaru Jelgavā,par ko viņš saņem pusi no algas,kas paredzēta vidusskolu pārzinim / raksts Nr. 1018/ Skaitot bo 15. septembra 1922.g. Bauskas apriņķa pamatskolu inspektora pienākumi jāizpilda bez sevišķas atlīdzības. 1922/23. m.g. / Lēmums Nr. 248/.	Sākot ar 1. sept. 1920.g. par pagaidu pārzini vairs neskaitas. / raksts Nr.1018/.	1923.g. komandēts uz 17 dienam uz Somiju, Zviedriju,Norveģiju iepazīties ar turienes skolām / I.M. Skolu depart. raksts Nr.A 2454/2450 no 14.VIII. 1924

Līdzšinējā nodarbošanās.

Piecus gadus strādājis Kurzemē Ventspils apriņķī Rdoles ministrijas skolā, vienu gadu nodarbojies Peterpilī, kā skolotājs - audzinātājs pie vācu bērnu patversmes. 3 gadus strādājis kā inspektors Latgalē, Rēzeknes tirdzniecības skolā. Decembra mēnesī 1918.g. Izglītības ministris viņu sūtija uz Liepāju pārņemt no okupacijas varas Grobiņas un Aizputes apriņķos skolas. No 1. janv. līdz 1. augustam 1919.g. bij par skolas pārzini Rīgas pamatskolā.

Par noraksta pareizību: O. Pozniņa

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī.
Ien. Nr 3725 / akt. Nr 4102 5

166

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No IZGLĪTĪBAS ministŗa

192 6 g. 8. novembrī
Nr. 92757

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa
IV šķiru.

Darbvedis

0.137.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

166a/

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
S t ā l s, Miķelis Rīgas pilsetas II.iec.pamat-skolu inspektors.		Ilggadīga paidagoģiska darbība. Rosīga pamatskolu pārraudzība un instruešana. Pamatskolu skolotāju kursu vadīšana. Lūdzam piešķirt ordeņa IV.šķiru.		Pabalst. un lūdz piešķirt J. Tīrums Izglītības ministris

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes direktors.

Tautskolu inspektors.

168

Peektdeen, 9. septembrī 1927. g.

Inspektors M. Schtahls atlaists.

Isglihtibas ministrs parakstijis rihkojumu par Tukuma-Talsu rajona pamatskolu inspektora M. Schtahla atzelschanu no amata un isslehgschanu no walsts deenesta uf 36. p. pamata. Scho rihkojumu asi kritisè nazionalistu aprindas un winu prese.

Noraksts. Aej

A. Ierēdņa anketa.

1/ Uzvārds, vārds, tēva vārds	Štāls Mikelis Jāņa d.
2/ Tautība, ticība	Latvietis, lutera ticība.
3/ Izglītība	Beidzis Baltijas skolotāju seminaru, nolicis mājskolotāja eksamenu krievu valodā, matematikā, vēsturē un ģeografijā, kā galvenos priekšmetos. Izturejis gala eksamenu kā eksterns pie Peterpils skolotāju institutа. 1925.g. beidzis Latvijas universitati, tautsaimniecības un tiesību zinātnes fakultates.
4/ Kad iestājies vietā	15. julijā 1919 g. g.
5/ Nodarbošānās veids un vieta	Rīgas pilsētas pamatskolu inspektors.
6/ Iss dzīves apraksts	Esmu dzimis 14. decembrī 1874.g. Lutriņu pag. Kuldīgas apr. Pēc pagasta skolas beigšanas iestājos Baltijas skolotāju seminarā, kuru nobeidzu 1896.g. No 1897.g līdz 1906. sabiju par pirmo skolotāju Duntes pagasta skolā. No 1906. -97.g. beigām biju par skolotāju Dobeles valdības skolā. ~~1902.gxxrudenī~~ No 1908. g. - 1916. gadam sabiju par skolotāju Bauskas pilsētas skolā. No 1916.g.- 1918.g. sabiju par skolotāju Rīgas sieviešu augstākā tautskolā. No maija 1918.g. līdz 1919.1.janvarim sabiju par skolotāju Latviešu izglītības biedrības vidusskolā. No 1. janvara 1919.g. līdz mācības gada beigām biju par skolotāju Todlebena bulv. pamatskolā un Technikumā.

/paraksts/.

Par noraksta pareizību: O. Štāls

169 o/p

Skaitot no 15. julija 1919.g. iecelts par Rīgas pilsētas I. iecirkņa pamatskolu inspektoru / rez. Nr. 371/.

Skaitot no 1925.g. 1. augusta iecelts par Rīgas pilsētas II. iecirkņa pamatskolu inspektoru / lēmums Nr. P. 2540 no 1925.g. 6/7.VI./

No 1. augusta 1925.g. - 15. septembrim 1925.g. izpildījis pagaidam Rīgas pilsētas I. iec. pamatskolu inspektora vietu, bez sevišķas atlīdzības / Rīkojumi Nr. P 2891 no 1925.g. 1. augusta un 15. septembra./

Par noraksta pareizību: A. Bērziņš

1926.

„Latwis" Nr. 1491.

Tautſkolu inſpektors M. Schtahls.

170

Laikam gan neweens muhſu ſkolotajs naw tà ſaimots un niſinats no kreiſeem ſozialdemokrateem un winu lihdſſkrehjejeem kà tagadejais Rigas pamatſkolu inſpektors Mikelis Schtahls. Un tas wiſs tikai tapehz, ka Schtahls neatlaidigi zenſchas audſinat muhſu jaunatni walſtiſkâ garâ. M. Schtahls 29. ſept. atſlatas uſ 30 gadeem ſchai paſchaiſleedſigâ darbâ. Naw winam ne muiſchas zentra, ne peezſtahwu nama, bet gan ir ſinaſchanas, kuras winſch ſneedſ ari ſaweem audſekneem. Pats winſch zehlees no kalpu laudim, bet pehz ſkolas beigſchanas naw apwilzis kreewu krellu un apjoſees bumbukainu auklu, bet paligis uſtizigs ſawai dſimtenei. Schi weſeligà apſina palika winâ ari walſts wisgruhtakos brihſchos neſalauſta.

Dſimis Schtahls 1874. g. Lutrinu pag. Kruhſes mahjàs, apmekleja weetejo pagaſta ſkolu, Saldus pareiſtizigo draudſes ſkolu, bet waſarâ ar gana ſomu pelnijis ſkolas naudu. Muiſchas kungs Remſe zentees wezakeem eeſtahſtit nejuhtit dehlu ſkolâ, bet gan pee amatneeka, tomehr Mikus aſaras panahk, ka wezaki noraida kunga pawehlu. Pehz draudſes ſkolas beigſchanas Schtahls eeſtahjàs Kuldigas ſkolotaju ſeminarâ, kuru nobeidſa 1896. g. 1897. g. winu eewehleja par ſkolas pahrſini Duntes pagaſtâ, kur winſch ſabija lihdſ 1906. g. un bija ne tikai labs ſkolotajs, bet ari ſab. darbineeks, apkaroja krogus brahkus, laſija preekſchlaſijumus, rihkoja teatra iſrahdes, pulzinaja ſkolâ bij. audſeknus un pee ſkolas nama eerihkoja preekſchſihmigu augku dahrſu, kahda apkahrinê wehl nebija. No 1906. lihdſ 1907. g. Scht. pahrgahja par ſkolas pahrſini uſ Dobeles waldibas ſkolu, 1907. g. iſtureja pahrbaudijumu pee Jelgawas klaſiſkàs gimnaſijas un eeguwa mahjſkolotaja teeſibas, pehz tam pahrgahja par ſkolotaju uſ Bouſkas pilſ. ſkolu, kur ſtrahdaja lihdſ 1915. g., reiſê wadidams ari priwato M. Schibeikas tirdſn. ſkolu. Schinî laikâ winſch noleek pee Jelg. klaſiſkàs gimnaſijas kreewu walodas ſkolotoja eſamenu, kas toreiſ bija neparaſta leeta. Saratowâ winſch kopâ ar ziteem latweeſcheem nodibinaja behglu behrnu ſkolu, kur mahzibas paſneedſa latweeſchu walodâ, un atwehra ari wakaca kurſus peeauguſcheem. Schinî laikâ winſch ari iſtureja pahrbaudijumu pee Tiflisas ſkolotaju inſtituta un 1916. g. pahrnahza uſ Terbatu par ſkolotaju pee Rigas ſeeweeſchu augſtakàs tautſkolas. Rigâ atgreeſàs 1918. g. un ſtrahdaja Latw. iſgl. beedr. realſkolâ lihdſ leelineeku eenahkſchanai. Pehz leelineeku iſdſihſchanas ſtrahdaja pee iſgliht. ministrijas noorganiſeſchanas un wehlak kà pilſ. pamatſkolu inſpektors. 1920. g. winſch no iſgl. min. iſgahdaja lihdſekkus ſkolotaju kurſu ſarihkoſchanai. Septinus gadus no weetas winſch wadijis ſkolotaju ſagat. kurſus, un pee wina mahzijuſchees apm. peekità daka no tagadejeem tautſkolotajeem. Seemâ ſtrahdadams kà inſpektors un waſarâ kà kurſu waditajs, Scht. — wiſus ſcho 7 gadus neweenu deenu naw bijis atwalinajumâ. Weenmehr winſch noſtahjees atklahti, weenmehr teizis pat wisruhgtako pateeſibu, kapehz eemantojis ari daudſ eenaidneeku. Muhſu ſkolu iſweidoſchanâ Schtahlam ir leeli nopelni. Nowehlam winam joprojam ſpehku un ſekmes!

A. A.

Mosties, celies, strādā!

Krosvalda Alīs

Bīs

NĀLS LAIKRAKSTS

Svētdien, 26. sep

Numurs maksā 10 sant.

Abonēšanas maksa:

1 gadu	Ls 22.—
½ gadu	„ 12.—
3 mēnešiem	„ 6.50
1 mēnesi	„ 2.50
Bez piesūt. 1 mēnesi . .	„ 2.—
Uz ārzemēm 1 mēnesi .	„ 4.—

Parakstīšanos pieņem: visās pasta iestādēs dzelzceļu stacijās grāmattirgotavās u. t. t.
Sludinājumu maksa: tekstā 70 s., sludinājumu daļā veikalu un izpriecu sludinājumi 25 s., darba meklētājiem 6 s., pārējie 16 s., pieskaitot 5 proc. sludinājumu nodokļa. Krāsās 25 proc. dārgāki.
Kantoris un ekspedicija: Kr. Barona ielā Nr. 7. Tālrunis 9-4-6-0-7. Atvērts no 9 līdz 18.
Redakcija: Elizabetes ielā 83-85, 1 trepi augšā, atvērta no 12 dienā līdz 12 naktī. Tālr. 9-0-7-2-7, galv. redaktoram 9-7-2-3-5.
Pasta adrese: Rigā, pasta kaste 525.
Tekošs rēķins pastā 975.

Latvim* šķmeļis E. Rirdans.

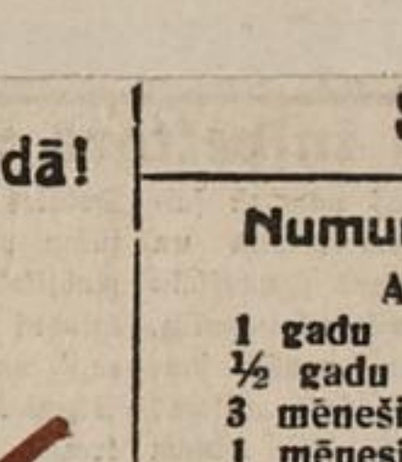

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
ien. № 3729 / izs. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No IZGLĪTĪBAS ministra

1926. g. 8. novembrī

Nr. P 2762.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis Kr. Skujiņš

6.138

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Ārgals, Ādams, skolotājs.	Dzimis 26.okt. 1851.gadā. 1871.gadā beidzis Baltijas skolotāju semināru. No 1875.g. līdz 1884.g. skolotājs Rīgas Latviešu b-bas svētdienas skolā. No 1884.g. līdz 1918.g. Rīgas Latviešu b-bas Reiņa 2 kl. meitu skolā Āgenskalnā. No 1881.g. līdz 1884.g. Rīgas Latviešu Labdarības b-bas meitu skolā. No 1919.g. līdz šim laikam Rīgas pilsētas pamatskolās.	Ilggadīga un sekmīga paid. darbība un skolas vadība. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstu un ordeni piešķirt J. Tīrums Izglītības ministris

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvalde rektors.

Tautskolu dir[illegible].

Audſinataja A. Ahrgala 50 gadu darbibas jubileja.

Prahwa baltmarmora plate ar dſiku ſelta rakſtu, kur ſenà ſkolas dibinataja wahrds un gadi. Sem tàs ſkaiſts tumſchs katedrs un eeſahnis maſas labas ehrgeles. Ta bij Agenskalnâ Latw. Beedr. Reina meitenu ſkolas widejà jeb aktu klaſe, ar daudſeem logeem dzeenwidpuſê parkâ. No „maſàs klaſes" maſi krikſiſchi nahza ſemê aktu klaſê reti, uſ egliti, uſ dſeedaſchanu, un raudſijàs uſ ſcho kà uſ gruhtak peejamu daikuma weetu. Skolas tihrà, mirdſoſchà gara neſejs un waditajs bija winas gadgadejais preekſchneeks Adams Ahrgals, iſzilus audſinatajs.

Diwdeſmitſeſtâ ſcho mehneſi A. Ahrgalam peenahk 75. ſchuhpla ſwehtki un 50 gadu darbibas jubileja. Kaut kas karſti leek peeminet manu maſo ſkolu, winas leelo noſihmi, audſinataju widû jo ſewiſchki jubilaru. Datus un perſonigàs ſinas ihſâ uſmetumâ nedoſchu. To par eewehrojamu darbineeku war iſlaſit ne weenâ ween weetâ.

Diwu ſtundu gahjeenâ no dahrſainà nama Kalnzeema eelâ 8 uſ lauzineeku ahboliwſumeem peeſmarſchotà Bauſkas zela nahkoſchà Reina meitenu ſkolas ēkſeknē, weena ar weſelu ſehnu baru, no rihta lihdſ wakaram lehza no ſchkuhniſcha jumta uſ ſalaſchnu kaſti un mihkſto kartupeļlauku. Ahrkahrtigi peewilzigs ſports. Arodzildu gadijumos lehzeji turpat kartupeļſmiltis ſwehti weens otru iſpluinija — lihdſ pahrſiſtàm peeritem un gareem kozineem, ſabahſteem nahſis ... tad wehjtrakàm newihſchibam gals. Meita tika atdota audſinaſchanâ augſtdſimuſchai un deeſgan palaidnigai damai, ar to norunu, ka wehlak jaiſmahza wiſos ſmalkos ſeewetes darbos. Wajagot kluht kà meitenei peenahkas. Tur wina ſabija weenu deenu. Wakarâ apraugot, mahte iſbijàs, ka deeſin kur behrnu nodewuſi ... Nu to mahzis par klaweeru ſpehletaju. Uſmekleja jaunkundſi, kura neka zita nedarija, kà ween paſneedza muſiku. Bet muſikas ſkolotaja teiza, ka beſ laſit un rakſtit mahziſchanas nederot nodotees ſpezialai muſikas iſglihtibai. Wina aiſſuhtija uſ ſkolu, kuru ſkaitot par labako pirmmahzibas eeſtahdi, ar preekſchſihmigi waditu maſo klaſi jeb grupu.

Tihkamais gars, ahrejais glihtums un gaume ſkolâ, atſtahja tik ſtipru eeſpaidu, ka audſekne no pirmà brihſcha kluwa rimta un wiſu uſnemoſcha. Uſ Bauſkas ze'a bij kalnâ mahja, mitra melnſemes teka gahja uſ ſahkainu maſu upi un pahri tai — plawas, lihdſ pat Daugawai un ſalam. Skolâ ſanemtà roſme un eedſilinatiba, te plawâs mekleja dſihwu atdewi un weidu. Nahza pirmà, neapſinatà eedweſme — te iſdomatas tſchetras dſejas rindas un druſku wehlak eeraſtitas beedrenes burtnizâ. Wehl wehlak audſekne iſkrahwa kahdreiſejàs tehwa grahmatas un wahrdnizas. Skola tik nejuhtami un dabigi noſtahdija uſ paſchdarbibas zeka, un attihſtiba gahja ſpirgti, beſ norahdijumeem un eejauſchanàs behrns prata teektees pehz garigàs weldſes. Laſija un ſaſtahdija teikumus zitwalodâs.

Ahrgala ſkolâ muhs audſinaja pirmâ kahrtâ ar ſkaidru, ſkaiſtu tautas walodu un dſeju, ar filoſofiſki-daudſpuſigu peeeju pee leetam un ſinatnem, ar jaunu nojautu un mahkſlas iſzelſchanu. Atzeros, ka auaſtakâs klaſês mums wisbeeſchak mahzija ahrpus laſamàs grahmatas tobrihd wehl jaunus rakſtneekus, kuros ſpilgta wehrtiba; ari ſweſchwalodâs. Blakus jubilaram, te leelu praſmi peelika ſkolotaja M. Wilzina ſkdſe un ſkol. S. Erdmans. Tik ſmalku literariſku darbu iſpratni un iſpildijumu, tik aſprahtigi un eedſilinati iſwirſitus jautajumus dabas ſinatnu un religijas ſtundâs (atminu kahdu klaſes darbu par ſchuhninu augſchanu, kuru pehz pahris gadeem atſiniai peenehma widusſkolâ), kahdus mums ſneedza — neredſejàm pee wairuma ſkolu audſekneem. Skolai bij dota nopeetniba un nopakotiba, jo leelums pehz pamatiſglihtibas kursa beigſchanas ſtahjàs kà ſagatawotas dſihwê. Bet daudſas pahrgahja uſ Olawu un zitàm latweeſchu widusſkolam.

Mihli-ſobgaligais un aſprahtigais pedagogs bij behrnu aiſſtahwis, ſtaltà kundſe bij tik iſprotoſcha. Schahds gadijums. Kahda loti laba ſkolneeze gruhti noſeegušês: neweenam neredſot iſnihzinajuſi ſawas kaimineenes un kirzinatojas wehrtigu apgehrbgabalu. Wiſâ ſkolâ uſtraukums. Klauſchina wainigo beſ panahkumeem. Otrâ rihtâ ſkolas preekſchneeks ſauzem wehſtuli.

Ar behrnibai peemihtoſcho ſkaidribas iſmiſu rakſta wainigà. Schì ir winas pirmà wehſtule. Wina newar ſawu wainu teikt wezakeem. Wina newar wiſeem dſirdot paſemotees. Lai preekſchneeks ſoda kà grib. Pehz tam, it kà wehſtuli nemaſ neſanehmis, ſkolas waditajs leek wiſeem ſacet aktu klaſê un pa weenam nahkt pee paaugſtà ſimſotà katedra. Wainâ neeejauktee behrni weens pehz otra noſtahjas un atteiz ſawu ne. Kad peenahk wainineeze, tà ſaluhſt aſarâs. Skolneezes ſahk it kà ko manit. Bet preekſchneeks, meerigi un loti ſkaki ſaka: „Tu neeſi darijuſi. Es ſinu. Ej uſ ſawu weetu." Audſinataja intuitiwais paſnehmeens iſrahdijàs pareiſs. Neween bij glahbta labas ſkolneezes ſlawa. Zeetuſê kirzinataja netureja to nu par eenaidneezi; no abpuſejà ſatrizinajuma no tàs reiſes iſſuda launums ſtarp meitenem. Reina meitenu ſkolu ſawâ laikâ beiguſi Marija Leiko un kahdu gadu apmeklejuſi Biruta Skujeneeze. Jubilars turpat pahrſin tagad pilſehtas pirmſkolu ſehneem un meitenem.

Ar agro jauno ſeemu, ſch. m. 20. rihtâ bijuſchàs audſeknes un tagadejee behrni bij nahkuſchi ſkatit ſawu balto ſkolastehwu 50 gadu darba ſwehtkos. Pehz plaukſtoſcho balſtinu „Mana dahrſa jaukums" un garigà akta ar ehrgelu ſchalkainàm atminam, intimo apſweikumu eeſkana pirmâ brihdî ſakahpa lihdſ leelàm raudam. Pehdejà laikmeta leel-krahſchnee ſaſneegumi muhſu ſemei un atſewiſchku ſirſchu pametumi. Iſzilàs perſonibas arween atrod winu likteni. Audſinatajam, kurſch mihlâ apglahſtijis ap deſmit tuhkſtoſchu maſu'u un jauneeſchu, kaujàs nemti wiſi trihs dehli, mituſi ari ſkolas preekſchneeka meitina. Neweena. Es ſchaî weetâ eelikſchu Herdera wahrdus, kurus ſkolotaja man Reina ſkolâ eerakſtija peeminai: „Alles Bittere wird zum ſueſſen Tranke der Lippe des Weiſen." Lai weeglums weldſè ſchis pateizibu pelnijuſchàs azis. Ilgas baltas deenas gaiſchà gara audſinatajeem.

Alija Bauman.

173

„L" 1925 25. X.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926. 8. novembrī
Ien. № 3731. Lieta № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No IZGLĪTĪBAS ministŗa

192 6. g. 8. novembrī
Nr. 9764

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.
Apbalvot ordeņa
IV šķiru.
Darbvedis

6.139

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

1744/p

175

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
D r e i b e r ģis, Jānis skolotājs.	Dzimis 14.maijā 1854.gadā. Beidzis skolotāju seminaru. Stradājis par skolotāju 50 gadus.	Ilggadīga un sekmīga paid. darbība un skolu vadība. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstam lūdz piešķirt. J. Fīrers Izglītības ministris

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes direktors.

Tautskolu dir[illegible]s.

410 o 189 176
1932.

Jahnis Dreibergis †

Naktî no 6. uſ 7. novembri ſchkihràs no mums Jahnis Dreibergis, weens no roſigakeem darbineekeem ſkolâ un ſabeedribâ. Winſch dſimis Dundangâ 1854. gadâ kà kalpa dehls; 1873 gadâ winſch pabeidſa Baltijas ſkolotaju ſeminaru; tur winſch wadija ſeminariſtu kori, kas beeſchi uſſtahjàs Rigas Latw. beedribas iſrihkojumos, peedalijàs pirmos latw. dſeeſmu ſwehtkos, kur ſchis koris Dreiberga wadibâ apſweiza zitus korus, pirmo reiſi atklahti nodſeedadams Baumana Karla neſen kà komponeto „Deews, ſwehti Latwiju.“ Pehz ſeminara beigſchanas winſch peezus gadus darbojàs kà ſkolotajs Dundangas draudſes („Kirſpeles“) ſkolâ, pehz tam lihdſ 1899. gadam Kublas ſkolâ; to lihdſ tam wadija ſirmais rakſtneeks Ernſts Dinsbergis, ka audſchu meitu Dreibergis bija apprezejis. Ar Dreibergi eeſahkàs Dundangâ jauns poſms. Winſch nodibinaja tur dſeedataju kori, kas wina wadibâ uſſtahjàs konzertos neweem Dundangâ, bet ari Talſos un Wentspilî, peedalas 2., 3. un 4. dſeeſmu ſwehtkos; kopâ ar ziteem eerihko pahrtikas weikalu („Konſumu“); nem wisdſihwako dalibu Dundangas ſkolotaju konferenzês, ko notur trihs reiſes gadâ u. t. t. Sadurſmes dehl ar Dundangas baronu, kas Kublas ſkolâi grib atnemt lihdſ tam laikam peeſchkirto ſemi, winſch aiſeet no Dundangas un ar Brihwſemneeka pàlihdſibu dabù ſkolas pahrſina weetu Rigâ, Sarkandaugawâ, tur ſabija lihdſ 1915. gadam. Ari Rigâ winſch jem dſihwu dalibu ſkolu un ſabeedriſkâ darbâ: ſtrahdà kà waldes lozeklis ſkolotaju palihdſibas beedribâ, wada Pawaſara beedribas kori, nodibina Sarkandaugawâ pahrtikas weikalu u. t. t. Pehz pahrtraukuma kara laikâ winſch, pehz Latwijas walſts nodibinaſchanas, darbojas kà ſkolotajs Talſu apriņķî un pehz tam, lihdſ 1923. gada junijam, Rigas pilſehtas pamatſkolâ (Suworowa eelâ 71.) Noſwinejis 50 gadu paidagogiſkàs darbibas jubileju, winſch aiſeet atpuhtâ. Winſch uſnemts par goda beedru Latw. ſkolotaju ſaweenibâ un Rigas ſkolotaju inſtituta abiturientu beedribâ. Par nopelneem apbalwots ar triju ſwaigſchņu ordeni. Aiſgahjeju ar pateizibu peemin wina daudſee ſkolen i un darba beedri.

Fr. Ad.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 12 nov
Ien. № 4202 / abt. № 410

187.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ..... ministŗa

192.... g. .....

Nr.....

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Atbalstīt ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis Kr. Skaulītis

0.140

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

1770

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Peteris B l a u s rakstnieks.	Dzimis 1856 g.22.novembrī Ogrē. Bijis pagasta darbvedis, tagad privatadvokats Siguldā.	Ievērojams rakstnieks, cīnījies pret muižniecības varu, tadēļ no Krievu valdības vajāts. 1906 g. emigrejis uz ārzemēm, kur turpināja propagandēt Latvijas neatkarības ideju. Liekam priekšā apbalvot ar Triju Zvaigžņu III.šķiras ordeni. 4		188 Paraksts K. Ulmanis

Ierosinātāja paraksts K. Ulmanis
Rīgā

Peteris Blaus, peenemtâ wahrdâ Silais, dſimis 22. (10.) ſeptembrî 1856. g. Ogres Wezpreekſchanos kà ſaimneeka dehls. Apmekleja Ehrglu draudſes ſkolu un paſchmahzibas zelâ ſagatawojàs par ſkolotaju. Bija kahdu laiku rakſtwedis Ogrê un Ehrglos. Pehz 1905. g. notikumeem emigreja uſ Schweizi. 1910. g. tas atgreeſàs Rigâ un nodarbojàs ar ſchurnaliſtiku. 1920. g. uſnehmàs meerteeſneſcha peenahkumus Alukſnê, bet 1922. g. bija notars Rigas Juhrmalâ. No 1923. g. junija Blaus ir rakſtneeku un ſchurn. pils pahrwaldneeks Siguldâ, kur ſchodeen wiņu fuminàs Rakſtn. un ſchurn. arodbeedriba un weetejàs organiſazijas. Nowehlam firmajam dſejneekam wehl daudſ ſpehka un iſturibas.

R. Jahnelſitis.

Peteris Blaus.

(1856.—1926.).

2. oktobrî dſejneeks Peteris Blaus ſwin 70. dſimſchanas deenu un reiſê 50 gadu darbibas jubileju. Tee ir laika ſprihſchi, kas atkauj runat jau par Blaua muhſcha darbu. Newar teikt, ka Blaus buhtu jau iſrakſtijees, tomehr wiņa pehdejo gadu dſejâ ſaſkatama atkahrtoſchanàs, tà kà wiņa labakee dſeju krahjumi ir un paleek „Aſnu mehneſis“ (1912.) un „Seemas deenas“ (1914.). Schais krahjumos daudſ epiſka meera, bet maſ trauſlas lirikas un dwehſeliga ſiltuma. Blaus mihl wairak ſtahſtit kà pahrdſihwot, wairak tehlot kà iſjuſt. Wislabak wiņam padodas garàs epiſki dſeedajumi un poemas („Nebukadnezars“, „Herodus“, „Maharadſcha Wiswamarga“, „Adams“, „Kara deenu orgijas“ u. z.). Bet reiſem tas tihri labi eejuhtas ari ihſos, ſirſnigos tſchetrrindu pantos:

„Nahz, ſehſtees uſ mana klehpja,
Pee kruhtim man galwiņu leez
Un aiſmirſti ſahpes un ſkumjas,
Un jautra un lihgſma teez.“

Blaua dſejâ eeſkanas ari romantiſma ſtihgas, tikai beſ leekas ſentimentalitates, ar kuru lepojàs wiņa laika beedri, tautiſkee romantiki. Romantiſmu Blaus mahzas no wahzu wahzu klaſiķeem Schillera, Getes un Heines, it ihpaſchi diwu pehdejo eeſpaids wiņa dſejâ leels („Wehja mahte“, „Uhdens tehws“, „Juhras meita“, „Jaunais bruņineeks“ u. z.). Tomehr Blaua paſaules uſtwere ir tihri reala. Preekſchmetus, notikumus wiņſch ſihmè realâs krahſâs, pats beeſchi palikdams tikai objektiwa notwehrotaja lomâ („Krogû“, „Konzertâ“, „Slimnizâ“, „Rokpelnis“, „Zeema meita“ u. z.). No Blaua dſejas rimà pati dſihwe, weenkahrſcha, beſ aiſſpreeduma, beſ patoſa. Naw' wiņa noluhks pamahzit waj proponet weenu otru dſihwes gudribu. Wiņſch naw didaktikis, naw praweetis, wiņſch ir tikai dſejneeks, kas mihlo un zeeſch, kas paſihſt ſahpju ſalnas un dſeed par wiſu, kas ſem ſaules:

„Es eſmu zilweks, kas mihlo,
Es eſmu zilweks, kas zeeſch,
Es paſihſtu ſahpju ſalnas,
Kad laime pumpurus reeſch.
Un ſkumju mahtes aurklets
Es dſeedu ſchàs dſeeſmiņas,
Un manas ſahpes un mokas
Dus wiņâs apraktas.“

as ziņas

edriſts nedelas laikraksts.

maksà 15 sant.

reiſ mehneſi — peektdeenâs. Sludinajumu maksa:

akſa: par 3 mehneſcheem Ls. 1.— Ls. 0.15 par weenſlejigu petitri

een, 4. oktobrî, 26. g. 2. gads.

es literaturâ, tulkodams kah- Polko ſtahſtiņu. Scho tulkoſch pahrdod kahdam ſawam drim par 5 kapeikam. Tas ir rmais honorars. Tad wiņſch klet Wez-Peebalgas draudſes wiſu laiku par ſkolotaju ſabi- latweetibas zelmlauſis Kronas. Sawâs atmiņâs Blau's ſtit, ka Kronwalds, ka ſkolo- ahrkahrtigi ſtingrs. Eenahkê, wiņſch paraſti pahrlaidis eekeem un bargâ balſi uſſau- peeder man“. Attihſtidams balgâ dſihwu ſabeedriſku darlekzijas, ſarihkojot jautaju- us, Kronwalda dedſigais gars neatſtaht ſiņamu eeſpaidu ari turpmakàm ſabeedriſkàm dar- Labu un paleekamu eeſpaidu ihwei wiņſch guhſt no ſkolo- Küllera.

kolas laiks zitadâ ſiņâ ir likâ turpmakâ Blau'a dſihwê. uhleſchanàs wiņſch faſlimſt ar tuberkulozi, ar kuru ſawahrkſt us. Iſweſelojees, wiņſch aiſ- Rigu, zeredams nolikt abitunenu, bet truhkuma ſpeests atpee brahla Ogrê, kur palihdſ os. Tanî laikâ Ehrglos, kuri atrodas 5 klm. no Blau'a dſimtenes, attihſtas roſiga ſabeedriſka dſihwe: nodibinajas Labdaribas beedriba, koris, teatra trupa. Blau's ſche nem wiſur akti pu dalibu.

Eepaſihdamees nejauſchi ar Ehrglu mahzitaju Sunti, labu ſihmetaju un leelu mahkſlas draugu, Blau's guhſt pee ta leelu garigu atbalſtu. Diwas ſeemas wiņſch ſair par Ogres ſkolotaja palihgu.

Lihdſ ſchim laikam Blau's jau ir ſarakſtijis daudſ dſejoļus, kuri wehlak iſnahk krahjumâ „Aſnu mehneſis“. Schajâ laikâ rodas ari dſihwes ſtahſts atſewiſchkàs ainàs „Seemas deenas“, kuram dewis eerosinajumu kahda rokpelņa ſamihleſchanàs ſaimneeka meitâ.

Pehz tam Blau'u eewehl par Ogres pagaſta waldes un teeſas rakſtwedi, bet 1890. g. wiņu eewehl tanî paſchâ amatâ Ehrglos. Scheit wiņſch eekahrto ſawu eedſihwi.

Schinî laikâ Blau'u ſahk apzeemot wiņam tuwi zilweki: R. Blaumanis, Needra, Jauſmiņſch, Diſchenajo Bernards un ziti. Pateizotees progreſiwi inteligentai ſabeedribai, tanî laikâ ſabeedriſkâ dſihwe Ehrglos kuhſot kuhſo. Beeſchi uſwed Blaumaņa paſcha lugas, kuràs ka tehlotaji uſtahjas pats autors,

920. g. uſnehmàs meerteeſneſcha peenahkumus lukſnê, bet 1922. g. bija notars Rigas Juhrialâ. No 1923. g. junija Blaus ir rakſtneeku n ſchurn. pils pahrwaldneeks Siguldâ, kur ſchoen wiņu fuminàs Rakſtn. un ſchurn. arodbeetiba un weetejàs organiſazijas. Nowehlam ſirajam dſejneekam wehl daudſ ſpehka un iſtubas.

R. Jahnelſitis.

maksà 15 sant.

Siguldas Ziņas

Literariski-sabeedrisks nedelas laikraksts.

Redakzija uu kantoris: **Siguldas Sprigutos.**

Iſnahk 2 reiſ mehneſi — peektdeenâs.
Aboneſchanas maksa: par 3 mehneſcheem Ls. 1.—

Sludinajumu maksa: Ls. 0.15 par weenſlejigu petitrindu

Nr. 21. (39). **Pirmdeen, 4. oktobrî, 26. g.** **2. gads.**

Peters Blau's.

(Biografiſks apzerejums.)

Ar 1880. gadu, pahri tautiſkeem zenteeneem, eewiņnojas jauns laikmets — tautiſki-romantiſkais, kurſch ilgſt lihdſ 90 gadeem. Schi laikmeta galwenais rakſturojums ir ſapņaina romantika, eedſiļinaſchanàs ſenâ latwju mitologijas teiku un paſaku paſaulê. Tautiſkais romantiſms weizina tautas gara mantu krahſchanu, kopojot materialus wehſturei, latweeſchu walodai. Schi laikmeta ſpilgtakee idealogi un dſejneeki ir: Kr. Kalniņſch, Webers, Maters, Lautenbachs — Juhſmiņſch, Lapas Mahrtiņſch, Wenſkis, Eſenbergis, Meſits un ziti.

Starp wiņeem weens no wezromantiku ſkolas ibſtenakeem un apdahwinatakeem dſejneekeem ir Peters Blau's.

Blau's rakſtneezibâ paſihſtams ari ſem pſeidoniſma Silais, dſimis 2. okt. 1856. g. Widſemê, Ogres Wez-Preekſchanos, ka ſaimneeka dehls. Jau 7 gadu wezs wiņſch diwas reiſes iſlaſa „Jauno Deribu". 8 gadu wezumà wiņu nodod Leepkalna draudſes ſkolâ, kuru apmeklè 5 ſeemas. Pehz tam wiņſch ſahk mahzitees pee Jaun-Bebru pag. ſkolotaja par muſikantu. Tanî paſchâ laikâ ſahk wingrinatees literaturâ, tulkodams kahdu Eliſes Polko ſtahſtiņu. Scho tulkojumu wiņſch pahrdod kahdam ſawam ſkolas beedrim par 5 kapeikam. Tas ir Blau'a pirmais honorars. Tad wiņſch ſahk apmeklet Wez-Peebalgas draudſes ſkolu, kur wiſu laiku par ſkolotaju ſabija idealais latweetibas zelmlauſis Kronwalda Atis. Sawâs atmiņâs Blau's ſin paſtahſtit, ka Kronwalds, ka ſkolotajs, bijis ahrkahrtigi ſtingrs. Eenahkdams klaſê, wiņſch paraſti pahrlaidis ſkatu ſkolneekeem un bargâ balſi uſſauzis: „azis peeder man". Attihſtidams Wez-Peebalgâ dſihwu ſabeedrifku darbibu, laſot lekzijas, ſarihkojot jautajumu wakarus, Kronwalda dedſigais gars newareja neatſtaht ſiņamu eeſpaidu ari uſ Blau'a turpmakàm ſabeedriſkàm darba gaitàm. Labu un paleekamu eeſpaidu tahlakai dſihwei wiņſch guhſt no ſkolotaja K. Müllera.

Bet ſkolas laiks zitadâ ſiņâ ir liktenigs wiſâ turpmakâ Blau'a dſihwê. Aiſ pahrpuhleſchanàs wiņſch ſaſlimſt ar plauſchu tuberkuloſi, ar kuru ſawahrkſt diwus gadus. Iſweſelojees, wiņſch aiſbrauz uſ Rigu, zeredams nolikt abiturijas eksamenu, bet truhkuma ſpeeſts atgreeſchas pee brahla Ogrê, kur palihdſ lauku darbos. Tanî laikâ Ehrglos, kuri atrodas 5 k'm. no Blau'a dſimtenes, attihſtas roſiga ſabeedriſka dſihwe: nodibinajas Labdaribas beedriba, koris, teatra trupa. Blau's ſche ņem wiſur akti pu dalibu.

Eepaſihdamees nejauſchi ar Ehrglu mahzitaju Sunti, labu ſihmetaju un leelu mahkſlas draugu, Blau's guhſt pee ta leelu garigu atbalſtu. Diwas ſeemas wiņſch ſair par Ogres ſkolotaja palihgu.

Lihdſ ſchim laikam Blau's jau ir ſarakſtijis daudſ dſejolus, kuri wehlak iſnahk krahjumâ „Aſņu mehneſis". Schajâ laikâ rodas ari dſihwes ſtahſts atſewiſchkâs ainâs „Seemas deenas", kuram dewis eeroſinajumu kahda rokpelņa famihleſchanàs ſaimneeka meitâ.

Pehz tam Blau'u eewehl par Ogres pagaſta waldes un teeſas rakſtwedi, bet 1890. g. wiņu eewehl tani paſchâ amatâ Ehrglos. Scheit wiņſch eekahrto ſawu eedſihwi.

Schinî laikâ Blau'u ſahk apzeemot wiņam tuwi zilweki: R. Blaumanis, Needra, Jauſmiņſch, Diſchenajo Bernards un ziti. Pateizotees progreſiwi inteligentai ſabeedribai, tanî laikâ ſabeedriſkâ dſihwe Ehrglos kuhſot kuhſo. Beeſchi uſwed Blaumaņa paſcha lugas, kuràs ka tehlotaji uſtahjas pats autors,

83.

A Kalniņš IV

180

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1926.g. 8. novembrī
Ien. № 3765-/ atb. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA

DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5315.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Trīs zvaigžņu ordeņa
IV
šķiru.

Darbvedis Kr. Ķeniņš

O. 141

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Alfreds K a l n i ņ š. Komponists.	Dzimis 1879.g.23.augustā. Muzīkas izglītību ba dījis Pēterpils Konservātorijā. Darbojies kā ērgelnieks-paidagogs un kora vadonis. Bijis Nacionālās Operas līdzdirektors.	Kā ievērojams komponists un ērgeļu mākslinieks ievērojamā mērā veicinājis latvju muzīkas attīstību. 6.Vispārējo Dziesmu Svētku virsdirigents. . Lūdz piešķirt ordeņa III šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

I. Fīmets
Izglītības ministrs
Paraksts

Vispārējo lietu pārdes prieksnieks.

Ierosinātāja paraksts

Sekretārs.

Riht skatiſim Nazionalajâ operâ „Dſimtenes atmodu"!

Pehz 7 gadu pahrtraukuma parahdas atkal uſ ſkatuwes Alfreda Kalnina opera patwiſam jaunâ eetehrpâ.

ſeſtdeen, 9. septembrî, Nazionalâ opera atklahj nu, ar Alfreda Kalnina latwiſko operu 4 . „Dſimtenes atmoda". Pehz ſeptinu gadu rtraukuma ſchis darbs atkal parahdas uſ ſka- es, pee tam tik tahlu pahrweidots muſikâ, â, inſzenejumâ, ka lihdſinas pilnigam jaun- edumam.

Dſimtenes atmodâ tehrpta tehſos un ſkanâs na no leelakajâm muhſchigajâm idejam — mas zihna ar tumſu, kas ir tik ſena kà pa- le un nenowezos, kamehr paſaule paſtahwès. retiſts ſcho ideju weidojis ſimboliſkos tehlos. aiſtot darbibu ar realeem wehſtures notiku- m, winſch fantaſijas ainawâs rahda muhſu gina ſchkilt uguni, lai eeſweeſtu tad ſchkiltawas juhrâ un tà apſlahpetu uſ muhſcheem ſalineeku ilgas pehz gaiſmas. Lez dſikſtele un ker paſchu Tulſni, winam blakus uſ trona parahdas A e's. Tulſnis kriht, wina warai beigas. Bet wehl mirſtot winſch ſludina, ka tumſas zihna ar gai- ſmu naw galâ, jo ta ir muhſchiga. Un teeſcham, ſalineeki gan atgreeſchas ſawâ dſimtenes Lihgnâ, bet ta ir galigi nopoſtita. Nu buhtu jaſahk atjau- ſchanas darbs. Salineeki ſahk kurnet par ſawu likteni un pahrmet Ilgneſim, ka tas no Tulſchna tos glahbis, bet neka labaka naw dewis. Tul- ſchna lahſts it kà peepildas. Salineeki it kà at- jehdſas. Tikai darbs, paſchuſuwureſchanàs, mihla ſaulê mirdſoſcha.

Beidſamâ zehleenâ — ſalineeku pahrnahkſchana Lihgnâ, ſaruhgtinajums — tà tad ſimbolos ſka- tami mums wiſeem paſihſtami notikumi. Waj nezehlàs un nezelas ari pahr Latwijas tapſchanu balſis, ka gaiſmas un brihwes ſolijumi neeſot peepildijuſchees? Waj neredſejàm wiſapkahrt ſa- grautas mahjas, truhkumu, poſtu? Waj Latwijas iſkarotajeem nebija jaſanem pahrmetumi kà Ilg- neſim? Tikai griba, tiziba nahkotnei, allaſch ſee- dotees gatawiba — luhk dſimtenes ihſtà atmoda.

Iſrahdê peedalas M. Brechman - Schtengel (Daikna), N. Ulands-Schulzs, H. Berſiņ[illegible] Luhſis, N. Waſiljews (Alonſe[illegible] ſnis), A. M[illegible]

„Slimibas dehl" atbrihwots no amata Walsts papiru speestuwes pahrsinis R. Sarinsch.

Ministru kabinets wakar atswabinaja no amata us siwildeeneſta nolikuma 141. p. pamata walsts papiru speestuwes pahrsini prof. Rich. Sarinu. Atswabinaschanas eemesls tas, ka prof. Rich. Sarinsch jau 4 mehn. no weetas slimojot un neerodotees darbâ.

Prof. Sarina weetâ ministru kabinets eezehla kahdreiſejo walsts papiru speestuwes pahrsina palihgu insch. A. Balodi, Jaunam walsts papiru speestuwes pahrsinim wehl paredsets palihgs, kas, laikam, buhschot mahkslineeks.

Schai sakaribâ prof. R. Sarinsch muhsu lihdstrahdneekam paskaidroja:

„Atsaukschanos us siwildeeneſta nolikuma 141. paragrafu usskatu par nepamatotu. Leeta ta, ka es wisu laiku biju us sihkako informets par darbeem un notikumeem walsts papiru speestuwê. Wisus darbus weizu mahjâs, kaut ari biju un esmu wehl tagad slims ar plewritu. Manâ slimibas laikâ islaidu no walsts papiru speestuwes 10 latu walsts kases sihmes, sagatawoju islaischanai 20 latu walsts kases sihmes. Tàpat esmu islaidis schai laikâ jaunàs sihmogmarkas u. z. wehrtibas. Man pat nekad neweens atwalinajums naw bijis bes trauzejumeem. Par katra techņika darbibu weenmehr esmu bijis sihki informets un dewis sawus norahdijumus, lizis pahrtaisit eesneegtos projektus u. t. t. Tamdehl ari ir dihwaina mana atlaischana no amata slimibas dehl. Es tatschu newareju paredset, zik ilgi man buhs ar plewritu jaslimo. To newareja pateikt pat ahrsti."

Atsihmejams, ka prof. Sarinsch wakar jau sasanehmis norakstu no finansu ministrijas eesneegumu ministru kabinetam par atswabinaschanu no amata. Atswabinaschana notikschot ar 29. septembri.

Riga

— Latweeschu Nazionalàs Apweenibas birojs atwehrts darbdeenâs no plkst. 3—5 p. p. Tur- [illegible] partijas programa un jaunu beed-

Alfreds Kalninsch.

Muhsu eewehrojamais skanradis un ehrgelneeks Alfreds Kalninsch schobeen aisskatas uz 25 mahksliai seedoteem darba gadeem. Tee ir pateesa un produktiwa darba gadi, pilni zihnu un uswaru; gadi, kuros Kalnina mahkslineezisskà personiba jau pilnigi isskristalisejusees un nobreedusi. Emils Dahrsinsch sawâ laikâ, rakstot „Salkti" par Alfr. Kalninu, saka: „Ir nepateizigs usdewums rakstit par atklahtibas darbineeku, kursch patlaban wehl atrodas sawa darba sahkumâ. Zita leeta, kad muhsu preekschâ atrodas wesels, noslehgts zilweka muhschs, kad mehs waram tam sekot wina attihstibas gaitâ, wina zenteenos un zihnâs, nowehrot, kahdejadi wina individualitate isweidojusees sem sawa laika un apkahrines eespaideem." Tas bija 1907. gada pawasari, tikai seschus gadus pehz Alfr. Kalnina mahkslineezisskàs darbibas pirmajeem soleem. Bet ari schai laikâ Kalnina mahkslineezisskà seja bija peeteekoschi skaidra un ihpatneja, un, domaju, Dahrsinam schis usdewums nemaz nebija tik gruhts un nepateizigs, kà tas waretu buht rakstot un nowehrtejot daschu zitu atklahtibas darbineeku. Kalnina mahkslineezisskà personiba isweidojusees neparasti ahtrâ, intensiwâ tempâ un wehl schobeen, salihdsinot ar mineto laikmetu, naw radikali mainijusees. Protams, nahkuschi klaht jauni isteikssmes lihdseklli, muzikalà waloda palikusi laikmetigaka, modernaka, krahsainaka, bet ari paschos wehlakos darbos juhtam wezo, sirsnigo, isjuhtas bagato liriki Kalninu, kursch tik labpraht dseed par behrnibas rihteem, wezo pirtiņu, dsimtenes atmatam, tihrekeem, birstalam, dabu. Wina skanu glesnâs tik daudz poesijas, tik daudz melodiska daikuma un bagatibas, ka leekas, newis Kalninsch, bet pati daba tâs buhtu glesnojusi. Ganu safaukschanâs, seena guba, skanas no sakumballes, Daugawa, waj wezlehtina stahsts par sirmo senatni Kalninâ rada melodiku atbalsi, weenu par otru daikaku, raksturigaku. Wahrdu sakot, Kalninsch ir liriķis, kuru isauklejusi Latwijas daba, un ne welti ik wasaras, kad isbeidsas galwas pilsehtâ mahkslas dsihwe, winsch pahrtrauz sawas priwatstundas, zihņu dehl deenischkàs maises un steidsas dabas weentulibâ, lai nodotos sawam ihstam darbam — kompozizijai.

Alfreds Kalninsch dsimis Zehsis 1879. gada 11. augustâ (w. st.). Pirmo isglihtibu baudijis Behrsaines gimnasijâ, wehlak Sarinu Karla realskolâ, kuru nepabeidsis eestahjas Berlina kdses „Skanu mahkslas skolâ" Rigâ. Wina pirmee skolotaji muzikâ ir Mellerstens, Schepskis. Pabijis pee wineem pahris gadu, Kalninsch 1897. gadâ eestahjas Peterpils konserwatorijâ, bet pehdejo nepabeidsis, 1901. gadâ pahrnahk uz Rigu un te darbojas kà muzikas skolotajs, pasneedsot priwatstundas. Peterpils bagatà muzikas dsihwe, satiksme ar ziteem studiju beedreem, spehlejusi leelu lomu skanrascha turpmakajâs dsihwes gaitâs. Usaudsis wahzisku noskanotâ gimenê, winas sihkajâs tradizijâs, Kalninsch maz pasina latwju garu, zenteenus, literaturu. Toreisejâ Peterpils mahkslineeku bohemâ, kurâ wareja sastapt Emili Melngaili, G. Schkilteri, Maderneeku, B. Dseni un zitus, jaunais skanradis ari sanehma pirmos eerosinajumus tàs ihpatneji latwiskàs isteikssmes radischanâ, kura wehlak Kalninam tik raksturiga, personiga. Leelu eespaidu uz winu atstahjis ari norwegu eewehrojamais skanradis Ed. Grigs, no kura, man schkeet, tas mahzijees peeeet tautas dwehselei un dabai. Ari paschos pirmajos Kalnina darbos sajuhtam scha meistara eespaidus, bet jo tahlak, jo patstahwigaks paleek Kalninsch. Grigs sawos darbos, bez winam raksturigeem paralelismeem, disonantàm harmonijam, muzikalo domu peepeschem nobeigumeem, pa leelakai dalai ismantojis norwegu tautas dseesmu, beeschi ween nemainità formâ, Kalninsch turpretim wisai reti sawos originaldarbos isleeto gatawu tautas motiwu, bet ari bez ta wina muzikai peemiht laut kas tuws, latwisks, lihdsigi W. Purwischa ainawam.

Kà jau mineju, 1901. gadâ Kalninsch pahrnahk uz Rigu un eesahk sawu patstahwiga muzika dsihwi. Bet latweeschu sabeedriba, ihpaschi wehl toreisejà, jeb, kà Dahrsinsch saka, „diploma un maka" inteligenze, nekad naw nowehrtejusi neweenu latwju mahkslineeku. Tikai pehz nahwes wij wainagus un turi leekuligas runas, lepojas ar tàm. Ari Kalninsch palika sweschs toreisejai latweeschu „inteligenzei", un tam jaaisseet no Rigas, lai peenemtu weetu Pernawas wahzu draudsê, tapehz, „ka pee paschtauteescheem nebija eespehjams pat beenischku maizi nopelnit," — saka Emils Dahrsinsch. „Bet, paldeews Deewam, pasaule ir leela un plascha. Mahkslineeks naw atkarigs no kaut kahdeem peezi waj seschi simts zilwekeem eedomatàs „inteligenzes"; ta ir tikai saujina pret wisu tautu. Mahkslai ir paschai sawa inteligenze, sawa aristokratija. Schi inteligenze ir atrodama it wisàs kauschu schkirâs, no strahdneeka lihdz karalim. Tee ir tee nedaudzee, kam mahksla naw modes leeta, sports waj laika kaweklis, bet kas winu saprot, dsird isjuht, winâ dsihwo," — turpina Dahrsinsch.

Pernawâ Kalninsch pawada astonus gadus un 1911. g. pahrnahk uz Leepaju kà ehrgelneeks un kora wadonis Annas basnizâ. Kara negaiss 1915. gadâ Kalninu aissweesch Terbatâ, un 1918. g. to rudsam atkal Leepajâ, un pehz gada Rigâ kà isglihtibas ministrijas muzikas nodaļas waditaju un ehrgelneeku Jekabâ basnizâ. 1925.—26. g. Kalninsch darbojas kà Nazionalàs operas direktors un patlaban usnehmees Nazionalà teatra muzikalàs daļas wadibu.

Kalnina kompozitoriskais talants isteizees gandrihz waj wisàs muzikas nozarês. No wina spalwas nahkuschas diwas operas („Banuta" un „Salineeki"), skatuwes muzika Raina „Daugawai" un „Muschu lehninam", simfoniskà swihta „Dseesma par dsimteni", 16 dseesmas ar orkestra pawadijumu, 164 dseesmas solo balsij, 14 dueti, pahri par 60 kora dseesmu, daudz tautas dseesmu aranschejumu, klaweeru albums „Jaunibai", tschello, wijoles un zitu kompoziziju. Tas ir darbs, kas leezina par skanrascha leelo talantu, wina fantasijas bagatibu un darba mihlestibu. Gandrihz jabrihnas, kur Kalninsch nem tik daudz wakas un isturibas, jo augu deenu tas aisnemts ar priwatstundam. Zik gan Kalninsch nebuhtu dewis latwju muzikai, ja tam nebuhtu japelni maize ar stundam, eedwesmes brihschi jaseedo Klementi sonatinei un daschām neapdahwinatam spehletgribetajam!

Runajot par Kalninu kà komponistu, newar paeet garam Kalninam-ehrgelneekam. Kà pehdejais, Kalninsch eenem pee mums wisizsilako weetu, un wina ehrgelkonzerti weenmehr bijuschi un paliks par muhsu muzikas dsihwes redsamakeem notikumeem. Ehrgelneeks Kalninsch war droschi stahtees blakus eewehrojamakeem Eiropas wirtuoseem, un, ja muhsu mahkslineekam buhtu ta slawas kahre un spihdetgriba kà daschām zitām, tad wina konzerti buhtu notikums ari katrâ leelakâ mahkslas zentrâ.

Nowehlam dischajam mahkslineekam lihdschinejo darba preeku, isturibu un jaunas uswaras ari turpmak; bet teem, kas meklè un slahpst pehz mahkslas, eegreestees schowakar Mahras basnizâ un rihtwakar Leelâ gildê, isteikt skanradim klusu atsinibu par paweikto darbu!

Jahnis Zihrulis.

84

Kalnejaelis III

184

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1926 g. 8. novembri
Ien. № 3766. / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5314.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Pārbaudīts ordeņa
IV
skaitu.
Pavadvedis Kr. Kalniņš
O. 142

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

184 op

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Emīls M e l n g a i l i s. Komponists.	Dzimis Vidzemē 1871.gadā. Muzīkā izglītojies Drezdenes un Pēterpils Konservātorijās. Darbojies kā skaņradis un kora dirigents.	Ievērojams latvju muzīķis un kora dirigents. Pirmskaņa laikā ar savu darbību ievērojamā mērā veicinājis latvju skaņu mākslas uzplaukšanu un popularizēšanu. 6.Vispārējo Dziesmu Svētku virsdirigents. Lūdz piešķirt ordeņa III šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

185

Izglītības ministrs
Paraksts

Vispārējo lietu pārs prieksnieks
Ierosinātāraksts

Sekretārs

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1926 g. 9. nov.
Ien. № 4050 / akt. № 410/25

186

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 9. novembrē

Nr. 5388.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI akt. № 9.

Ordeņa

IV

Darbvedis

6. 1143

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Pauls J o z u u s. Dirigents.	Dzimis 1873.g.30.septembrī Bornas pagastā, Ilu- stes apriņķī. Beidzis Pēterpils Konservātoriju ar brīvmākslinieka grādu. Sākot ar 1919.g.dar- bojas Latvijas Konservātorijā kā vec.ērgeļu klā- ses vadītājs, bez tam vada Nacionālās Operas kori.	Vispāri Latvijā pazīstams kā viens no labākiem ērgelniekiem. Ievērojams latvju muzikas paidagogs un kora dirigents. 6.Vispārējo Dziesmu Svētku virsdirigents. Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Paraksts

J. Kemels

Izglītības ministrs

Ierosinātāja paraksts

Vispārējo Lietu valdes
priekšnieks

Sekretārs

188

Apraksts

par Vec. Klases vadītāja (ērģeles)
Paula Jozuusa dienesta gaitu

Sastādīts 9. novembrī 1926. g.

188 op.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Vārds, uzvārds, kad un kur dzimis, tautība (pavalstniecība), kur, kad un kādu izglītību baudījis, attiecības pret kaŗa klausību	Ģimenes sastāvs un apgādājamo personu saraksts: viņu vārdi, uzvārdi, dzimšanas datumi un attiecības pret ierēdni	Kad un cik ilgu laiku bijis atvaļinājumā	Vai sodīts?	Alga mēnesī	Dienesta gaita	Kad atstājis, atstādināts, vai atlaists no amata	Piezīmes
Zozums, Pauls Martiņa d. dzimis 30. sept. 1873 gadā Bornas pagastā, Ilūkstes apriņķī. Latvietis, Latvija, pilsonis Beidzis Peterpils konservatoriju ar brīvmākslinieka grādu. —	Sieva Milda dzim. 23.I 1883.g. meita Aldona dzim. 16.V 1908 g. dēls Imants dzim. 23.VIII 1917.g.	—	—	—	Apstiprināts par Konservatorijas mācības spēku ar Izglītības min. rezolūciju 1919. g. 19.XI rezolūciju #816 skaitot no 9. septembra 1919. g. Par prorektoru: 1920. g. 8. novembra rezolūc. #1439 skaitot no 1. sept. 1920. g. Konservatorijas Padomes sekretars skaitot no 23.III 1923. g. — 28. sept. 1923. g. Dekans skaitot no 20. decembra 1923. gada.		

189

Pauls Josuufs 30 musikalà darba gados.

Muhsu musikas dsihwê, ihpaschi tai winas nowadâ, kur kultiwejama kora dseedaschana, Josuufs wisu pehdejo 25 gadu posmâ ir Rigâ bijis darba gaitu paschâ wideenâ. Nobeidsis Peterburgas konservatoriju jau 1895. gadâ kà ehrgelneeks, winsch tikai 1903. g. pahrnahk us Rigu, kur wada kori Latweeschu beedribâ. Naw jasaka, kas bija mums agrak Latweeschu beedriba, winas teatrs un koris. War teikt, ka tur tolaik satezeja wisi muhsu nazionalo zenteenu pawedeeni, tur mekklejamas dsilakàs saknes ir muhsu operai, ir konservatorijai; tur weidojàs un auga muhsu tagadejà Latwija; tur notika gadskahrtejàs wasaras sapulzes, tur ari ikgadus tradizionelos rudenskonzertos usplauka labakee muhsu skandarbi ar labakeem winu tulkotajeem. Jurjanu Andrejs, Wihtols, notahkat Dahrsinsch, kà ari ziti muhsu wehlakàs formazijas komponisti apsinajàs Latweeschu beedribas isgilo lomu muhsu musikalàs kulturas pazelschanâ un nostiprinaschanâ. Bet teeschi kora dseedaschanâ Josuufs ir tas, kursch eewadijis pee mums scho mahkslu leelaku tradiziju jomâ, pazehlis to us augstaka mahkslisku atskanojuma lihmena. Daudsas muhsu autoru, ihpaschi Wihtola, labakàs kora dseesmas guwuschas sawu ihstako, akademiski noapaloto atskanojuma formu teeschi no Josuufa. Wina ustwere, tulkojums un techniskais mehrogs nemami un ari teek nemti paraugam. Ir labi musiki ar absolutu un ari bes absolutas dsirdes. Bet pawisam mas buhs tahdu, kas aisspeegs Josuufa smalkàs dsirdes spehjas. Winam katrs zilweka ausij peeejamais tonis tikpat skaidri dsirdams, kà skatams. Ihsta absoluta dsirde skanas ustwer no winu ihpatnejà tembra resp. krahsas un Josuufs skanas taisni tapehz tik labi dsird, ka winsch tàs ari redsi. Schi retà dabasbalwa winam daudsi lihdsejusi darbà ar koreem, ihpaschi tihru nianšu un intonazijas nowadâ. Josuufs Rigà nopelnu bagatakais kormeistars. Ilgee gadi dseedaschanas beedribâ, lihdstekus skolàs, un, beidsot, Nazionalà operà. — tur galwenokahrt aisritejis wina klusà, bet atbildigà darba labakais laiks. Bet ari sawam pirmajam spezialpreekschmetam — ehrgelei spehlei winsch palizis ustizigs, weikdams gadu no gada ehrgelneeka peenahkumus basnizà, wadidams konservatorijà ehrgelklasi, kà ari pildidams turpat prorektora usdewumus. Josuufs mihl klusu un godigu darbu. Mihl wiswairak ihsta darba kwalitati. Mums naw wehl sawa — Josuufa wahrdâ saukta kora, kaut gan sinam, ka darbojas peem. Reitera koris. Eedsimta kautriba un smalkjuhtliba un ikkatrs paschlepns un plahtigs schests winam swesch. Bet, atskatotees us nostaigato darba zehleenu, kà ari us wina darbibas swehtigo eespaidu, ar pilnu teesibu waram teikt, ka Josuufs ir muhsu kora dseedaschanas mahkslas garigais tehws un zeenigakais pirmstrahdneeks. Wina darba swehtki ir paschulaik durwju preekschâ. Muhsu peenahkums ir tos godam noswinet. Schodeen Nazionalà operà gawilneeks pats stahwès pee dirigenta pultès un ar operas un Latw. beedribas kori risinàs sawu mihkako kora dseesmu kamolinu. Buhsim, wisi kora dseedaschanas draugi un gawilneeka mahkslas zeenitaji, schoreis wina tuwumâ!

Jahnis Sahlits.

Pauls Josuufs

eewehlets par Naz. operas 3. direktoru. Ar to Nazionalàs operas direktora jautajums beidsot nokahrtots un war tikai apsweikt laimigo iswehli, kas war nahkt par labu muhsu operai. Josuufs pasihstams kà loti spehjigs besparteijisks darbineeks, kas arween ruhpejas par latwju musikas stahwokla pazelschanu. Josuufs osimis 30. sept. 1873. g. Bornas pag. Kurseme. Musikalu isglihtibu baudijis Peterpils konservatorijà, kuru beidsis 1895. g. kà ehrgelneeks, ceguhdams brihwmahkslineeka gradu. J. ir ilggadejs Latweeschu dseed. beedribas dirigents, kuru amatu ispilda no 1903. g. Nodibinotees latwju operai jau no 1918. g. J. ir winas kormeistars, kas ar leelu nodoschanos strahdadams panahzis wisai sposchas sekmes. Bes tam jau wairakus gadus J. darbojees kà konservatorijas prorektors. J. musikalà darbiba bijusi loti rosiga un daudspusiga. Wehlam wina jaunà darbà wislabakàs sekmes. —dis.

J. Jurjāns · IV 191

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembri
Ien. Nr 3769 / atl. Nr 4102 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No i z g l ī t ī b a s ministra

1926. g. 8. novembrī

Nr. 5311.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Ordeņa
IV
kļ.
Darbvedis Kr. Kemlians

6. 144

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Juris J u r j a n s. Brīvmākslinieks.	Dzimis 1861.g.4.aprilī Vidzemē. Muzikālo izglītību baudījis Pēterpils Konservātorijā, kur 1895.g.ieguvis brīvmākslinieka grādu. Sākot a 1885.g.darbojas 22 gadus Harkovā gan kā pedagogs (Ķeizariskā Muzikas skolā), gan kā dirigents, gan uzstādamies kā zolists. Ar 1907.g. atgriežās Rīgā un nodarbojas kā pedagogs. No 1919.g. - Latvijas Konservātorijas nežraga un pūšamo instrumentu ansambļa klases vadītājs.	Ievēroajsm muzikas darbinieks un latvju skaņu mākslas popularizētājs. Lūdz piešķirt ordeņa IV.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs

Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Ierosinātāja paraksts

Sekretār

Treschdeen, 7. aprili 1926. g.

Brihwmahkflineeks Juris Jurjans pirmos Leeldeenas fwehtkos nofwineja 65. fchuhpka fwehtkus.

Juris Jurjans.

Juris Jurjans weens no muhſu wezakajeem muſikeem 26. februari ſwinēs ſawu 45. g. darb.bas jubileju. Jurjans dſimis Ehrglos 1861. g. Wiſpahrejo iſglihtibu baudijis weetejâ draudſes ſkolâ un tà ſauktajâ „Katrinas" ſkolâ Rigâ. Pehdejo pabeidſis, Jurjans 1879. g. eeſtahjàs Peterpils konſerwatorijâ, kur pee prof. Womiliuſa (ſen.) ſtudè meſchraga ſpehli. 1888. g. Jurjans pabeidſ kursu, bet daſchus gadus wehlak eeguhſt brihwmahkſlineeka diplomu. No 1885.—1907. g. mahkſlineeks darbojas Harkowas muſikas ſkolâ kà puhſchamo inſtrumentu klaſes waditajs un nem dſihwu dalibu weetejâ ſabeedrikâ dſihwè gan kà kora un orkeſtra wadonis, gan ari kà ſoliſts daſchados iſrihkojumos. Wairaks brihwdeenâs Jurjans beeſchi ween apzeemo Latwiju un kopâ ar ſawu wezako brahli, ſlaweno Jurjanu Andreju, konzertedami apmekle wiſtahlakos dſimtenes nowadus. Ar 1907. g. eeſahkas Jurjana darbiba Latwijâ un tas ſtrahdà kà paſdagogs Rigas keiſ. muſikas ſkolâ, organiſè latweeſchu ſimfoniſkos konzertus Kemeros un ir ſcha paſahkuma pirmais zelmlauſis. Ari te Jurjans dſihwi peedalas Rigas muſikas dſihwè

Nodibinotees Latwijas konſerwatorijai, Jurjanam uſſtiz bleka puhſchamo inſtrumentu klaju wadibu, kur winſch darbojas wehl ſchodeen. Muhſu walſts pirmajâs deenâs Jurjans kahdu laiku eenehma armijas muſikas inſpektora weetu.

Jurjans harmoniſejis ari wairakas tautas dſeeſmas koreem, puhſchameem inſtrumenteem un Jelgawas dſ. ſwehtku gadijumâ komponejis „Jubilejas marſchu" orkeſtrim.

Nowehlam ari turpmak jubilaram ſpirgtu darbu un iſturibu! —es.

Jurjānu Juŗa

mākslinieciſko darbību rīt atzīmē Latv. konservatorija. Tā kā ilgā 45 g. pedagogiskā darbība devusi arī armijai ne vienu vien krietnu muziķi, tad nebūs lieki uzkavēties pie šī muzikas darbinieka dzīves un darbības apraksta. Četru brāļu pulciņā, kuŗi visi pazīstami kā čakli muzikas darbinieki, Juris pēc vecuma trešais (dz. 1861. g. 23. martā). Muzikalo izglītību baudījis Pēterpils konservatorijā (meža rags pie prof. Homiliusa). Kursu beidzis 1883. g. Strādājis Harkovā kā muzikas pedagogs. Par izcilus nopelniem uz pūšamiem instrumentiem apbalvots ar lielo zelta medali. Vēlāk ieguvis kā eksterns pie konservatorijas brīvmākslinieka gradu, Harkovā darbojies 22 gadus. Vadījis simf. orķestrus. Rūpējies arī par Harkovas latviešu garīgās dzīves izkopšanu. Popularizējis latvju muziku krievu sabiedrībā. Uz viņa uzaicinājumu Harkovā koncertējuši — P. Jozuus, A Kalniņš un M. Vīgner-Grīnberg. No 1907. g. darbojas Rigā, vietējā Ķeizariskā muzikas skolā (līdz 1915. g.). Kā pirmais sarīkojis un vadījis koncertus ar latvju skaņdarbiem Rīgas jūrmalā, kur izpelnījies milzu ovacijas, noslēgdams koncertus ar „D i e v s, s v ē t ī L a t v i j u".

Koncertējis vai visās Latvijas pilsētās un ievērojamākos miestos. 1910. g. nosvinējis 25 g. darbības jubileju, piedaloties Pāvulam Jurjanam (solo dziesmas), Erdmaņa korim un Birk kdzei. Piedalījies III, IV. un V. dziesmu svētkos kā izpildītājs mākslinieks. Tagad darbojas kā konservatorijas pedagogs. Komponējis vairākus maršus pūtēju orķestriem, izlietodams tajos tautas dziesmu motivus. 1919. g. bijis par nac. armijas muzikas inspektoru, kuram bija padoti visi armijas kara kapelmeistari. Centies izkopt armijā nacionalo skaņu mākslu.

Suminājot čaklo atklātības darbinieku, novēlam viņam izturību un labu gribas spēku turpmākā darbā, par labu mūsu muzikalās kulturas veicināšanai armijā un tautā.

Ed. Ramats.

Jura Jurjana — „Deews ſwehtì Latwiju — maſa wariazija.

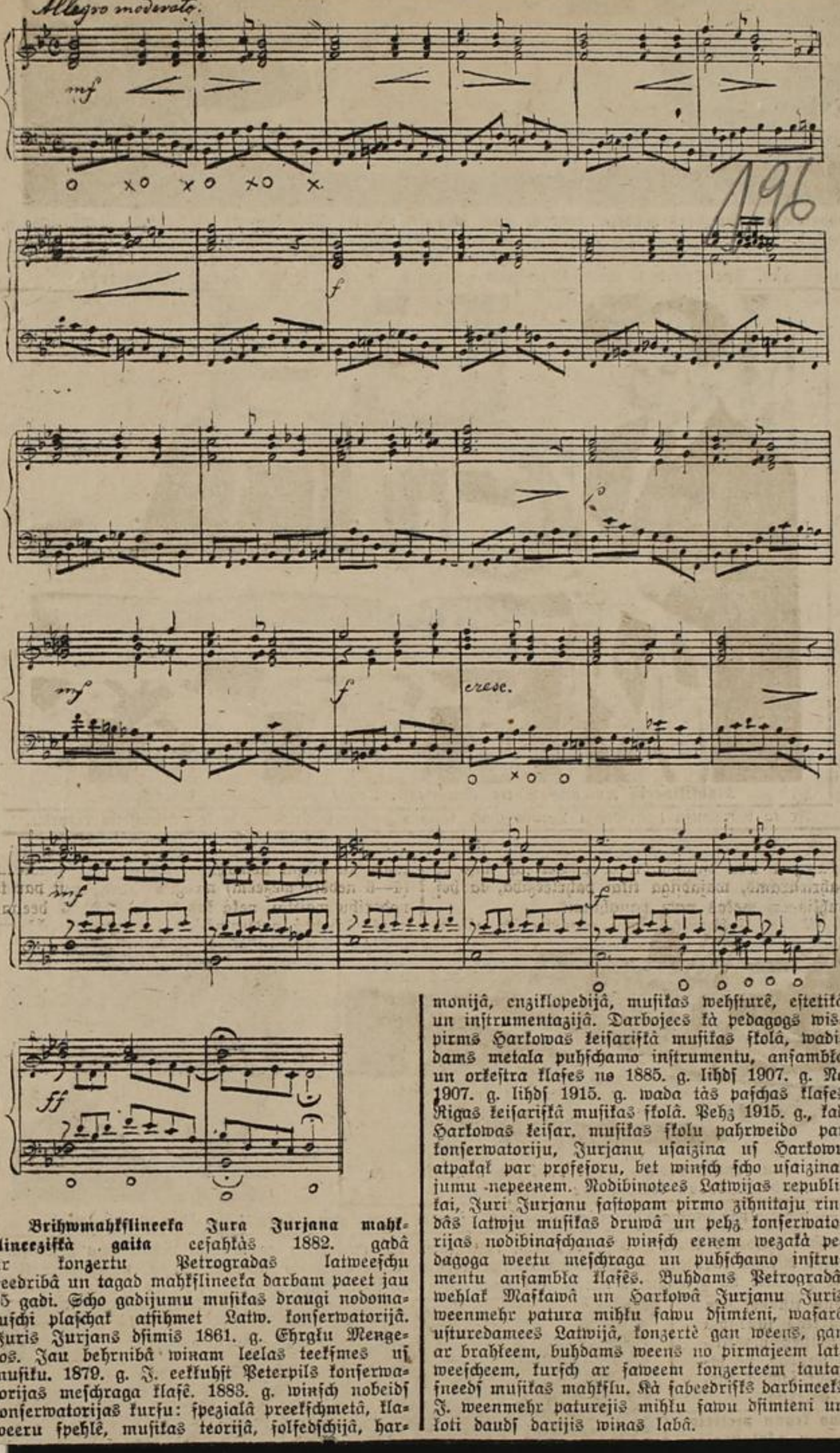

Brihwmahkſlineeka Jura Jurjana mahkſlineeziſkà gaita eeſahkàs 1882. gadâ ar konzertu Petrogradas latweeſchu beedribâ un tagad mahkſlineeka darbam paeet jau 43 gadi. Scho gadijumu muſikas draugi nodomajuſchi plaſchak atſihmet Latw. konſerwatorijâ. Juris Jurjans dſimis 1861. g. Ehrgļu Mengeļos. Jau behrnibâ winam leelas teekſmes uſ muſiku. 1879. g. J. eekluhſt Peterpils konſerwatorijas meſchraga klaſê. 1883. g. winſch nobeidſ konſerwatorijas kurſu: ſpezialâ preekſchmetâ, klaweeru ſpehlê, muſikas teorijâ, ſolfedſchijâ, harmonijâ, enziklopedijâ, muſikas wehſturê, eſtetikâ un inſtrumentazijâ. Darbojees kà pedagogs wiſpirms Harkowas keiſariſkà muſikas ſkolâ, wadidams metala puhſchamo inſtrumentu, anſambļa un orkeſtra klaſes no 1885. g. lihdſ 1907. g. No 1907. g. lihdſ 1915. g. wada tàs paſchas klaſes Rigas keiſariſkâ muſikas ſkolâ. Pehz 1915. g., kad Harkowas keiſar. muſikas ſkolu pahrweido par konſerwatoriju, Jurjanu uſaizina uſ Harkowu atpakaļ par profeſoru, bet winſch ſcho uſaicinajumu nepeenem. Nodibinotees Latwijas republikai, Juri Jurjanu faſtopam pirmo zihnitaju rindâs latwju muſikas druwâ un pehz konſerwatorijas nodibinaſchanas winſch eenem wezakà pedagoga weetu meſchraga un puhſchamo inſtrumentu anſambļa klaſês. Buhdams Petrogradâ, wehlak Maſkawâ un Harkowâ Jurjanu Juris weenmehr patura mihļu ſawu dſimteni, wafarâ uſturedamees Latwijâ, konzertè gan weens, gan ar brahļeem, buhdams weens no pirmajeem latweeſcheem, kurſch ar ſaweem konzerteem tautai ſneedſ muſikas mahkſlu. Kà ſabeedriſks darbineeks J. weenmehr paturejis mihļu ſawu dſimteni un loti daudſ darijis winas labâ.

197

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 9. nov.
Ien. № 4057 / akt. № 4/0 45

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926 g. 9. novembrī
Nr. 5384.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.
Apbalvots ar ordeņa
IV
šķiru.
Dāvvedis Kr. Ķemeliņš

6. 145

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

1970/

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Pauls Z a k s s. Dziedātājs.	Dzimis 1878.g.14.janvarī Vidzemē. Muzikālo izglītību baudījis Romas Konservātorijā. No 191- vecākais dziedāšanas klases vadītājs Latvijas Konservātorijā.	Popularizējis latvju skaņražu darbus gan Latvijā, gan ārpus tās. Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

198

Paraksts

Izglītības ministrs

Ierosinātāja paraksts

Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Sekretārs

Pauls Saksis dsimis 1879. gada 14 janwari dsemê, Jaunpils pag. Peilenu mahjâs. Pirmos rnibas gadus pawadijis Peilenos un wehlak npils pag. Behrsu dsirnawâs. Septinu gadu wezs nogahdats us Mores pag. Koschu mahjam, kur tehwa mahtes sahzis mahzitees grahmatu. Pa aru tur wajadsejis ari zuhkas ganit. Ar 8. dsih- as gadu jau sahzis apmeklet pag. skolu un pehz a aisweſts us Rigu un eeweetots pareistizigo eſsbraukschanas draudses skolâ, bet 11 gadu wezs eestahjees garigâ skolâ un wehlak seminarâ. Te sahzees pirmais musikalàs isglihtibas posms. hwe seminarâ stiori eerobeschota. Audsekni galigi ehgti no sabeedribas. Tikai kà koristam dseedot rkona kori, Saksam pawehrees plaschaks skats pa- ê, jo koris beeschi sarihkojis konzertus pilsehtâ un prowinzê. Garigàs basnizas melodijas un kora smos eejuhsminajuschas jauno dwehseli un zaur to uschees jauni mehrki un zenteeni.

Pehz garigâ seminara beigschanas P. S. nodo- is studet medizinu, bet lihdsekļu truhkuma dehl s spees palikt Rigâ. 1900. g. eestahjees Rigas itechnikumâ, kur iswehlejees agronomiju. Te kopâ nelaiki Olawu, insch. A. Wizkapu, O Grinbergu zit. nodibinaja latw. stud. korporaziju „Talawiju" noorganisejis studentu kori, kursch darbojees lihds pasaules kara sahkumam.

Musikalàs teeksmes P. Saksam bijuschas no- rojamas jau behrnibâ. 7 gadu wezumâ winsch spehleja kontrabasi. Swehiku rihtu luhgschanas va mahjâ ar saimes kopejo dseedaschanu atstahju- s us maso Paulu dsiku eespaidu. Ari jaunibâ un iju gados Saksis weenmehr peegreesis musikalai ihtibai leelu wehribu. Pirmà usstahschanàs atklahtâ igâ konzertâ bijusi 1898. gadâ. Pehz tam sahku- nopeetnaka balss isglihtiba un pirmais dseeda- nas maestro bijis Jurjanu Pawuls. 1902. gadâ jâ. Melngalwju sahlê sarihkots pirmais Paula tsa dseesmu wakars. Ar to tad isschkiras wina pmakais dsihwes zelsch un wisa wehriba tika pee- esta dseedaschanas skolai.

Diwus gadus wehlak Pauls Saksis kopâ ar rjanu Pawulu aisbrauz us Italiju, papildinas pee ehrojamà dseedaschanàs prof. A. A. Zotogni un em un nobeidz musikas studijas Româ — Karaliskâ sikas akademijâ — eeguhdams dseedataja diplomu. Româ, pirmo reisi usstahjas ari operâ „Jewg. egins" dseedot Lenska partiju.

Dsimtenê atgreesees 1911. g. wehl nobeidza ijas Rigas Politechnikâ, eeguhdams 1. schkiras onoma diplomu. Schai laikâ jau Saksa kà laba ra wahrds kluhst pasihstams ne tikai Rigâ, bet prowinzê. Tad zelo lihdz kahdai kreewu operas bai us Deenwidkreewiju un Kaukasu un darbojas skawâ pee „Brihwà teatra", kamehr 1913. g. Jurjana nodibinatà Latweeschu opera sauz Saksu atpakal us dsimteni. Bet gadu wehlak kas atkal behglu gaitas un P. Saksis kopâ ar Kaktinu un A. Kalninu apzelo wisas leelakàs ewijas pilsehtas, sarihkodami daudzus konzertus. 8. g. nodibinotees Latweeschu operai Rigâ, Saksis atkal dsimtenê. Trihs gadi wehlak, 1921. gadâ sch kopâ ar A. Beneseldi konzertè Amerikâ — jorkâ, Bruklinâ, Bostonâ, Filadelfijâ un Wa- ngtonâ.

Leels ir tas zehlais darbs, ko Pauls Saksis gados weizis Ar sawu dsidro, lirisko balsi sch ir sildijis gan preezigas gan behdu sagraustas is. Latwju dseesmas P. Saksa atskanojumâ naw schas ari leelajàm Eiropas kulturtautam. Un not sawas musikalàs darbibas 25 gadu swehtkus skanu wilnis nes winam sweizeenu no pateizigàs tas.

S—s.

Latru deenu isnemot pirmdeenas.

Otrdeen, 1. martâ 1927. g.

rihtâ par notikuscho sinoja Grigaites wezakeem, tee atbrauktu Jelgawâ, apskatit jaunawas lik Plkst. 12 deenâ ar Meitenes wilzeenu ari eerad minetàs jaunawas tehws un mahte, kuri nelaiki sihmeja par sawu meitu Elsu.

Dselszeļu polizija gadijumu noskaidro, n notizis nelaimes gadijums waj paschnahwiba.

Isrunaschanàs trihs sehdês.

Semneeksaweenibas peeprasijums waldibai lauksaimneezibas gruhto stahwokli ir iswehrtees par isrunaschanàs objektu. Pehz finansu ministra atbildes, kuru atsina Saeimas frakziju leelakà daļa par issmeloschu un korektu, eesahkàs debates. Diwi sehdês winas nenobeidsàs un kas war sinat, waj ari treschajâ sehdê warès nonahkt lihds nobalsoschanai par pahrejas formulam.

Daudzreiz prezê rakstits un ari Saeimas deputati wairakkahrt isteikuschees, ka likumdoschanas eestahdê darbi rit gausi. Daudzi likumprojekti stahw mehnescheem nepakustinati. Starp teem ir wairaki tahdi, kuri teescham buhtu steidsami peenemami, jo to prasa daudzu swarigu saimneezisku jautajumu nokahrtoschana. Bet Saeimas plenarsehdès frakzijas nonemas ar strihdeschanos, kas wainigs pee tagadejàs walsts saimneezisкàs krises eestahschanàs. No debatem pee finansu ministra atbildes par peeprasijumu redzams, ka saimneezisкà krise naw radusees peepeschi, diwos pehdejos mehneschos, bet kà wint pastahw jau wairakus gadus un ir sekas no agrak waldibu nepareisas saimneezisкas politikas wadischanas. Ari opozizijas frakziju runataji issakas, ka saimneezisкà krise pastahwejusi jau pee agrakàm waldibam. Sewischki raksturiga ir deputata K. Kuhruna. Winsch tehlo lauksaimneeku gruhto stahwokli un saka, ka lauku behrni skreen uz skolu nepeeteesschi apgehrbti, kahrtibneeks atnem pehdejo gowi pa nesamaksateem parahdeem, strahdneeki staigajot basstalam, zeļi neisbrauzami, jo warot noslihkt wisu kehwi. Te skaidri redzams, ka Kuhkis bu brauzis pa lauku zeļeem pagahjuschâ rudeni, k waldibas groschi atradàs semneeksaweenibas rok Toreiz winsch neka newareja pateikt, newareja

---

Sahkumâ wina netizeja sawàm azim, notu dama ari to par drudscha murgeem, par kahdu tàm tukschescha parahdibam, kas usmahzas flah mozitem tukschescha zeļotajeem. Truhka tik m fantastisku pilsehtu, sudrabotu eseru un tihra, dsi uhdens . . .

Tatschu ne pilsehtu, ne eseru ta neredzeja, kameļus gan, kuri galwas klanidami soloja lehni preekschu, tihti beesâ puteklu mahkoni. Wine mugurâs sehdeja sawadas satinuschàs figuras, lihdsàs soloja zilweki.

Dinai-Bellai neeenahza prahtâ, ka schi ka wane wareja nest tai jaunu guhstneezibu un r ruhgtakas zeeschanas, nekà pee Ali-Achmeta. wisas winas domas grosijàs ap weenu: tur scheem kameļeem ir trauki ar uhdeni, daudz tal trauku, no kureem warès, dsert bez gala . . .

Pakehrusi sawu steku, wina peesehja pee kabatas lakatiņu un sahka wehdinat ar to pa ga

Pauls Saķis

Par ſewi

P. Saks ſchinīs deenās ſwinēs ſawu 25 gadu darbibas jubileju. Sakarā ar to wiņſch „Pehdejā Brihdī" laipni uſrakſtija par ſewi ſchīs rindiņas.

Metot ſkatu atpakaļ pagahtnē lihdſ pat pirmai gara atmodai agrā behrnibā, man jaſaka, ka dſimtenes daba bij uſmodinataja un eejuhdſinataja, lauku dſeeſmas un dabas muſika eeſchkihla manā juhtu paſaulē tahdu uguntiņu, kura mani naw apdſiſuſi pat lihdſ ſchai deenai. Bet tam ſeloja garais audſināſchanas un ſkolas laiks: deſmit gadu noſlehgtās garigā ſeminara ſeenās. Tur dſiļi pahrdſihwotā garigās muſikas miſtika manu jauno dwehſeli buhtu ſaausuſi, ja nebuhtu garu atweldſejoſchā waſaras brihwlaika. Ar kahdu ſirds aiſrautibu gaidiju pawaſari, lai peſz eksameneem waretu ſajuſt dabas pulſa pukſteenus. Sche leela loma peeder „Pehrkona kora" konzerteem uſ laukeem un pilſehtās.

Intereſi uſ dabas dotā un jau eedſeedatā balſs materiala iſkopſchanu mani modinaja weena otra dſirdeta wahzu un kreewu opera, bet no muhſu paſchu mahkſlineekeem — Jurjanu Pawula konzerti.

Ar Jurjanu Pawulu, kā manu pirmo dſeedaſchanas maeſtro un Dahrſiņu un Alfredu Kalniņu ſaiſtas ari manas pirmās debijas plaſchakās latwiju publikas preekſchā. Apmehram 25 gadus atpakaļ notika mani pirmee patſtahwigee konzerti. Weens kopā ar Hanſi Schmidtu, bet otrs ar pianiſtu de-Saſtenu. Neapſlahpejama teekſme peſz eeſpehjami pilnigas balſs iſglihtoſchanas noweda mani Italijā. Daudz pateizibas parahdā eſmu 80 gadus wezajam prof. Kotoni par wiņa nopeetneem un dſiļi muſikaleem aiſrahdijumeem wiſā tſchetru gadu ſtudiju laikā. Wiņſch triumfedams ir uſtahjees wiſās leelakās Eiropas ſkatuwēs un apweenoja ſewi wiſas wiņa laikmeta zehlakās dſeedaſchanas mahkſlas tradizijas.

Kotoni uſ ſtingrako noſodija katru dilletantiſma patwirſchibu, kahda jau to laiku parahdijās Italijas jaunajos dſeedonos.

Sche bij man iſdewiba noklauſitees daudzos ta laika eewehrojamakos dſeedonus, paſcham uſſtahjas konzertos, kā ari wiſpahr eepaſihtees ar Italijas muſikas garu. Te ari galwenos wilzeenos nodibinajās mani uſſlati par mahkſlu un mahkſlineeka uſdewumeem.

Uſ dſimteni atgreeſos atjaunots, bet ari dſiļi pahrleezinats par mahkſlas zehlām, neſaſneedſamām tahlēm. Noteikti nodewos mahkſlineeziſkam darbam operā, konzertos un pedagogiſkā laukā. Wiſur zentos likt par pamatu ſkanas pluhdumu, nowehrtetu no abſoluti brihwa tona redſes punkta un pamatotu ar dſiļu dwehſeles iſjuhtu. Operas tehlojumos atſihſtu wisleelako noſihmi brihwam dſeedajumam, ſatwirkotam ar pahrdſihwojumeem, kuŗeem tikai tad ſeko ſchesti. Galigi nihſtu ſkanu akrobatiſmu un wehl wairak atletiſmu. Konzertos zenſchos attehlot ſkanās to iſjuhtu, kuru ir wehlejees dſeeſmu autors, meklejot ſakarā ar to wisdaſchadakos nianſejumus un moduliſejumus, lai tahdā zeļā daritu eeſpaidu uſ klauſitaja ſirdi, jo gribu dſeedat ſirdij, bet ne paradei.

Pedagogiſkā laukā zenſchos ſawos audſeknos ſeht ſchahdu ſawas mahkſlineeziſkas pahrleezibas ſehklu.

Atzerotees ſawa darba pehdejos deſmit gadus, newaru palikt nepeeminejis, ka leelu pateizibu parahdā eſmu ſawai dſihwes beedrenei, kuŗa ar wisdſiļako intereſi un mihleſtibu ir ſekojuſi maneem zenteeneem, eerosinadama, gan ari pamudinadama. Pauls Saks.

Pauls Saķis ar ſaweem wezakeem.

Pauls Saķis ſawas gimenes widū.

Alfreds Kalniņſch

Pauls Saķis

(Wiņa 25-gadu darbibas ſwehtkos.

1878. gadā dſimuſcho jaunpileeti Saķu kehrnibā aplidojuſchas Widſemes behrſu birſchu muſikali-teikſmainās tſchalas. 9. dſihwes gadā to redſam Rigas Debeſsbraukſchanas draudſes ſkolā, peſz tam garigā ſeminarā un politechnikā, kuŗas mahzibas eeſtahdes kahrtigi nobeidz, ſaņemot noapakotu wiſpahreju un ſpezialu (agronoma) iſglihtibu. Jau ſeminarā un ſtudentu korporazijā kahrtigi iſdſeedajees, peſzdejā nodibinot ilgus gadus paſtahwoſchu kori, Saķs ſawu ſpezialo muſikalo darbibu uſſahka kā P. Jurjana ſkolens. Atminos wiņa pirmo uſſtahſchanos Melngalwju ſahlē kopā ar Gruſnu, Kornetu, Schewjakowu, jo wiņā otrā gadijumā tos pa reiſu publiku waldſinaja Saķa ſamtainā, liriſkā balſs un, peemehram, tautas dſeeſmas. „Mahmiņ' mani atſtahjuſi" ſiltais iſpildijums toreiſ iſſauza wehtrainu peekriſchanu. Saķu arween wairak aizinaja uſſtahtees un, wehl pee Jurjan mahzotees, tas 1902. g. forihkoja ſawu pirmo patſtahwigo dſeeſmu wakaru Melngalwju ſahlē, Hanſam Schmidtam pawadot, dſeedot gan latwju, gan ari wahzu un italeeſchu dſeeſmas. Beeſchi ar to ſatikos Talawijas korteli, kur wiņš dſied iht „Foxtrott-Diele", ari Siguldā pee Grünbergeem un, ſcho harmoniſko perſonibu redſet un ſatikt man arween bij leels preeks. Saķs ar dſimtenē ſaſneegteem laureem nebuht neapmeerinajās un 1904. g. dodas uſ Romu, kur pee prof. Kotonji un ziteem nodabojās 4 gaŗus gadus, eeguhdams muſikas akademijā dſeedona diplomu. Studejot, uſſtahjees daſchados Romas kreetu ariſtokratu rihkotos konzertos un wiņu eerosinatā „Onegina" iſrahdē Lenska partijā. Atgreeſees, tas ſahk dſeedat Jurjana dibinatā latwju operā, kur wiņſch muhſu pirmais Lenskis, Sinodals (Demonā), Alfredo (Trawiatā), herzogs (Rigoletto). Dſeedajis ari wehl „Don Schuanā", operās Windſoras jautrās ſeewas", „Cavalleria", operetē „M-lle Fifi" u. z. Neſkaitamos konzertos uſſtahjotees, S. ſawu mahkſlu welti wiswairak, wismihlak latwju tautas jeb mahkſlas dſeeſmai, ſahkot ar wiswezakeem un beidſot ar wisjaunakeem autoreem. Jurjana, Wihtola, Dahrſiņa, Melngaiļa, Sahliſcha, Ahbeles, brahku Mediņu, Garutes, Jahņa Kalniņa dſeeſmas tas iſpildija ar dſiļu iſpratni un jaſaka, ka katra dſeeſma ari publikā atraduſi wajadſigo atbalſi, tamdehļ, ka meiſtariſki eeſtudeta un dſiļi pahrdſihwota, ta uſ klauſitaju runaja tik pahrleezinoſchi, tik ſugeſtejoſchi, ka wiņi tika eerauti autoru un iſpilditaja juhtu ſferā. Waj man wehl minet Jurjana „Mihkā, maſā ſeltenit!", Wihtola „Maria", „Smejoſchee uhdeni", Dahrſiņa „Aiſeeſchu pee tawas gultiņas", „Kad buhs aſ'ras", Melngaiļa „Sihkee pirkſtiņi", Sahliſcha „Rihts", Jahņa Mediņa „Pa maliņu", lai rahditu, ka minetām dſeeſmam zits iſpilditajs pat naw eedomajams? Sewiſchki labpraht Saķs dſeed ari baſnizās, gan leelmeiſtaru arijas, gan ari jaunlaiku dſeedajumus un aiſ dſiļas zeenibas pret dſimto baſnizu, tas beſ atlihdſibas kuplina deewkalpojumus, gan ſolo, kā ari anſambļa dſeedajumeem, ſtudiju gados pat katedrales kori lihdſdſeedot. Pee „Pehrkonkora" ſlawas wainaga un patſtahweſchas Saķſam wiſai leeli nopelni. Tikai ar latwju dſeeſmam uſſtahjees Zirichē un Schenewā, Berlinē, Helſingforſā, kaut ari kompanija, kuŗā tas peedalijās, kā ari programas nebija arween tihri latwiſkas. Plaſchi domatais un lihdſ — Leepajai (!) ſparigi iſweſtais Amerikas zekojums peſz „atwadiſchanās konzerta" Leepajā ſaplaka un daſcheem peſz emigrantu kuga apſkates jau lika atgreeſtees Rigā, bet Saķs ar duhſchigo Benefeldi tomehr brauza, few un muhſu jaunai mahkſlai iſkarojot atſinibu Waſchingtonā, Nujorkā, Brukliņā, Boſtonā un Filadelfijā. 1911. un 12. gados Saķs peedalijās kahdā pa Deenwid-Kreewijas pilſehtam zekojoſchā kreetu operas trupā un Maſkawas „Brihwā Teatrī", bet peſz Amerikas zekojuma ahrſemēs wairs nekonzerteja. —Behgļu laikmetu Saķs pawada Peterpilī, konzertejot ari wehl Maſkawā, un zitās Kreewijas pilſehtās, pat tahļajā Archangelſkā, Omſkā. 1916. g. pawaſari Saķs, Kaltinſch un ſcho rindiņu rakſtitajs brauza pa Wolgu, wiſās pilſehtās konzertejot un it wiſur behgļu un kreetu mihli ſagaiditi un uſņemti. Daſchas jautras atmiņas ſaiſtas ar ſcho jauko brauzeenu. Bagatāki nekluwām, drihſak otradi. Roſtowā pee Donas jubilars un es atſtahjām pat fraka bikſes. Jhſi ſiņņs konzerta iſgehrbuſchees, mehs wehlejamees uſraut frakas, bet ſchaufmam eeraudſijām, ka bikſchu ſkapi naw, ka tās weeſnizā weenkahrſchi noſagtas. Uſ ahtru roku peemehrotas bikſes nebij ſadabujamas un zeen. jubilaru wehl redſu noſchehlojamā poſā: frakā un apakſchweļā ſtarp kuliſem gaidot iſnahkam kora dirigentu, ar kuru tam bij jaapmainās bikſem. (Kaltinſch ſawas newareja patapinat, jo brihſcheem uſſtahjās kopā ar Saķu un man, kā patſtahwigi publikas preekſchā nodarbinatam, ſweſchās, pahrak ſchauras bikſes ſaſpihletam, bij gruhti no krehſla zeltees, par ſteidſigu bikſchu nowilkſchanu i nedomajot.) Par ziteem peedſihwojumeem ſtahſtiſchu Saķa 50-gadu jubileju, kad wiſi trihs buhſim wezaki un prahtigaki. —

Mehneſchus 8 lihdz Latwijas walſts nadibinaſchanai Saķs lihdz ar ziteem „operneekeem" no Peterpils uſ Rigu pahrwed Friedenbergs, ſchis leelais, neſawtigais mahkſlineeku draugs. No konſerwatorijas dibinaſchanas Saķs wiſu laiku wada wiſse meklet-ko klaſi, ſilti intereſejotees par ſawu audſeknu tahlakattihſtibu, ſekmigām ſtudijam (ari pat blakus preekſchmetos), rihkojot wiņu ſolenu ſolo un duetu wakarus klaſes inwentara ceguhſchanai. — Neſkatotees uſ to, ka Saķs muhſu labakais kamerdſeedonis, kuŗa intereſanteem dſeeſmu wakareem un ziſleem ſawa leela, paſtahwiga, ſmekleti-intelgenta internazionala draudſe, kuŗa wiņā klauſās ar neatſlahbſtoſchu intereſi katru reiſi, kad Saķs to ſauz. — Saķſim biketes naw ihpaſchi japeedahwā, pa tahkruni naw jaaizsina — wiņā ſchad tad pamaniju ſahpes par ſchkirſchanos no operas, ſahpes par to, ka plaſchā operas repertuarā neatraſtos kahda partija, kuŗā Saķs buhtu ſawā weetā. Eſmu pahrleezinats, ka Saķs ari operā buhtu wairak ſaſneedſis, ja, neatlaidiga d trigenta un reſchikora wadits, buhtu warejis ſtudet wiņam peemehrotās lomās. Pa dakai wainojami ari gan apſtahkli, kuŗi Saķu arween wehl ſtipri ſaiſta pee pedagoga un ziteem uſdewumeem.

Domu beedru pamudinats, Saķs kahdas reiſes kandidejis ari uſ wakanteem adminiſtratiweem poſteeem konſerwatorijā, gan wairak, lai uſ ahreeni demonſtretu ſinamu nemeeru ar pastahwoſcho eekahrtu konſerwatorijā.

Brihniſchki pluhſt Saķa balſs Schuberta, Schumana, Tſchaikowſka, Griga koſchās un zehlajās meldijās. Lihdſigus eeſpaidus meſs teit gutwām tik wehl no Sehra Pitta Tſchetema (Chatam) dſeeſmuwakareem, kuŗa balſslihdſeekli kantilenā neſaſneedſa Saķa balſs pluhduma, bet kurſch preekſchneſuma ſinā tam kongenials, ari kā perſona un rakſturs tam lihdſinajās, to nowehroju, to neatraukuſchā Hanſa Schmidta weetā pa daſchām Igaunijas pilſehtam pawadot. Saķa ihſtakā ſfera ir muhſu dſimtenes dſeeſmas: dſimtene pawaſara ſaulitē, rudenī; dſimtene kara breeſmās un behgļu atmiņās, mihleſtiba uſ dabu, uſ zilweku, ſeewieti, behrnibas atmiņas, zeļineekadſeeſmas, weegls, tikko nojauſchams humors. Wiņa juhtu ſkala loti plaſcha un, pateizotees ſmalkam, niansetam iſſtrahdajumam, pat atſewiſchku autoru wakari interesanti no ſahkuma lihdz beigam. Saķa perſonibā ir kaut kas dſiļi latwiſks un wiņſch beſ ſchaubam ir muhſu ihpatnejako, kautrigo ſkanu dſiļakais, pateeſakais paudejs. Neno-leedſams latſchu fakts, ka leelais muhſu dſeedonu wairums wislabak iſprot, iſjuht un interpretē kreetu un wahzu autorus, kuŗu dſeeſmās tee rod efektiwaku, pateizigaku weelu, kuŗām ſawa tradizija un kuŗas tee eeſtudejuſchi pee nelatwju ſkolotajeem, kuŗi ſcho mums paſweſcho literaturu labak pahrſin. Muhſu ihpatnejakās tautas un mahkſlas dſeeſmas tik weegli nepadodas. Pati meldija tur daſchkahrt nekriht „auſis"; neparaſtee interwaku lehzeeni pat atbaida; dſeedoni notwehrſchas no meldijam peemihtoſchās monotonijas, pelekuma. Bet Saķs to wiſu iſprot un no ahreji nepeewilzigām dſeeſmam uſbur gleſnas un tehlojummus, kuŗi neaiſmirſtami. Ir Melngailim kahda dſeeſmiņa. Sila, ſaka waſara ar Poruka tekſtu, kuŗa ſawā weenkahrſchibā netwar pretendet uſ Juhſu un dſeedona ſaimes eewehribu. Kā Saķs tajā dſihwo! Un kad ta 1 un pus minutēs iſſlanejuſi, tad gribās iſſaukt „Dſeed to wehl reiſi!" Manai patwiſam nepateizigai, pee paſchas dſimſchanas uſ aiſmirſtibu noteeſatai dſeeſminai „Pee pehdejā plahwuma" ar Skalbes tekſtu Saķs ſchowaſar pa dſeeſmu ſwehtku laiku patwiſam ſweſchas, neleelas auditorijas preekſchā iſgahdaja tahdu peekriſchanu, kuŗa ilgi nerima pat pehz atkahrtojuma. Un naw wiņā tatſchu nedz peewilzigas, ſkanoſchas meldijas, nedz augſtu tonu un zitu, peekriſchanu iſſauzoſchu atributu, bet weenmuļigi pſalmodejoſchas notis un noſtahſts par bitiſchu likteni un rugajos kehruſchos ſneegu. Ta ir meiſtariba kamerdſeedaſchanas mahkſlā, kuŗa ſawā ihpatnejā uſtwehrumā, latwiſkā weenkahrſchibā un atturibā nepahrſpehjama. Reiſ Melngailis kahdai ar koſchu balſi apdahwinatai jaunai dſeedatajai uſſauza: „Wakar Juhs manu dſeeſmu labi nodſeedajāt. Schodeen Juhſu patoſs gluſchi leeks un beſ tam Juhs laikam K. gribat rahdit, zik Jums leela balſs. Atmetat to!" Un teeſcham: ſchai Melngaiļa dſeeſmu pehrkei bij japeeſkaras zitadi. Saķs tahdu muſiku ſaprot! Saķs, pateizotees ſawai no dabas ar reti jauku kantilenu apbalwotai, ſkolotai balſij ,ſawam dſejiſkaam rakſturam un reti harmoniſkām zilweka un mahkſlineeka ihpaſchibam muhſu mahkſlā ir kalngals, kuŗu ſaſneegt zentees wajadſetu katram jaunam dſeedonim.

Alfreds Kalniņſch.

P. Zaksa jubileja.

8. martā paiet 25 gadi, kopš mūsu iecienītais dziedonis Pauls Zaksss sācis savu muzikalo darbību. Viņa vārds nav svešs ne tikai mūsu dzimtenes vistālākos stūrīšos, bet ari tālu izskanējis pāri viņas robežām. Maz būs tādu latvju muzikas cienītāju, kuŗi nebūtu dzirdējuši viņa maigo samtaino balsi, gan uz operas skatuves, gan plašajās koncertu zālēs. Ar savu dziļi izjusto un jūtu bagāto dziesmu atskaņojumu un muzikalo izpratni, viņš ir pratis valdzināt katra klausītāja sirdi. Kā muzikas pedagogs Pauls Zaksss ieņem ari redzamu vietu mūsu konservatorijas saimē. Tāpēc lai viņa cienītāji nepiemirst 8. martā apmeklēt operā viņa sarīkoto 25 g. jubilejas vakaru, ar sekojošu goda mielastu. Personas, kuŗas vēlētos ņemt dalību goda mielastā, var pieteikties konservatorijā un Valtera un Rapas grāmatu tirgotavā, Teatra ielā 11.

Konservatorija.
Operas solodziedātāju biedrība.
Talavijas Filistru biedrība.

Dseedoņa P. Saksa godinaschana pareistizigo katedralê.

Latwijas populararais dseedonis, mahkslineeks Pauls Sakss sawas gimenes widû.

Pag. swehtdeen pehz liturgijas pareistizigo raudse godinaja muhsu solistu Paulu Saku wina 25 g. jubilejas gadijeenâ, jo jubilars sawu dseedona karjeru sahzis garigâ seminarâ un pareistizigo katedralê, kur sahkumâ bij par arkibiskapa solistu un wehlak, kâ tenors darbonâs paschâ basnizas korî.

Jubilaru ceweda basnizâ kopâ ar gimeni, Rigas garigà seminara rektors, wirspreesters Jahnis Jansons — wina tuwakais skolas beedris un darbineeks arkibiskapa katedrales korî, un noweda lihdz altaram. Katedrales koris Michelsona wadibâ nodseedaja pirmo dalu no D. Bortnanska konzerta: „Kungs, Israela Deews!" Schis konzerts Rigas bijuschos seminaristos bij wispopularakais un beeschi tika dseedats tanî laikâ katedralê ar jubilara peedalischanos.

No altara isnahza garidsneeziba ar wirsmahzitaju Saiza tehwu. Leelakà dala no garidsneezibas bij P. Saksa skolas beedri. Wirsmahzitajs Saizs nodewa jubilaram slimà arkibaskapa Jahna sweizeenu un kà ustizigam basnizas deklam, kursch tikdaudz preeksch winas strahdajis — Deewa swehtibu. Garidsneeziba pasneedsa jubilaram Deewmahtes swehtbildi. Pehz kam Debesbraukschanas draudses wirsmahzitajs Jahnis Bormans, apsweiza no sawas draudses dseedoni, kursch ne masums strahdajis winas widû un labâ, ar kuru draudse war buht lepna. Arkibiskapa kora wadonis Michelsons siltos wahrdos pasneedsa Paulam Saksam peeminas balwu no kora dseedatajeem. Wirsmahzitajs W. Rupperts kreewu walodâ pateizàs jubilaram no kreewu skolu padomes un wezakàs Rigas L. Tailowas gimnasijas par to, ka dseedonis nekad naw leedsees nemt dalibu labdaribas konzertos, kas nahza par labu truhzigeem skolneekeem un nekad naw par to nehmis maksu, bet ar sawu popularo wahrdu weenadi sekmejis scho konzertu isdoschanos. Beigâs wirspreesters Jansons dsili issustâ runâ atminejàs jubilara wahrdus, kuri teikti 25 g. atpakal: „Tu jau gan eesi garidsneeka gaitu, kura tew tik tuwa sirdij, bet es gan domaju iskopt pehz eespehjas tahlak man no Deewa doto talantu un kalpot manai tautai un dsimtenei au dseesmam — ari tas naw mass darbs un us to man ir dsilas teeksmes..."

Tagad jubilaram ir pilnigi eespehjams atskatitees noeeto zelu un redset, ka wina jaunibas sapni ir pahrwehrtuschees realâ pateesibâ: jo naw Latwijâ tahdu kaktu, kur nebuhtu skanejusi Paula Saksa dseesma un nepasihtu wina dailo un sirsnigo balsi. Us wina ir lepna wisa Latwija un pareistizigo draudse, pee kurgs labakeem dehleem winsch weenadi peederejis.

Jubilara godinaschanu nobeidz arkibaskapa koris ar konzerta "Kungs Israela Deews" otro dalu un juhsmigi nodseedateem „Ilgeem gadeem" jubilaram.

Basniza bij pahrpildita no deewluhdsejeem un dseedona - jubilara zeenitajeem, neskkirojot tizibu un tautibu. J. K.

Māksla.

Paula Zaksa jubilejas koncerts-izrāde.

Atzīmējot 25 gadu mākslinieciskās darbības atceri, P. Zakss bija izvēlējies „Oņegina" trīs skatus; tā ir pirmā opera, ar kuŗu ievērojamais dziedonis guva slavu kā operu dziedātājs. Tie laiki attiecināmi uz mūsu operas sākumu, pie kuŗas dibināšanas Zaksam lieli nopelni. Pazīstamā Ļenska arija Zaksa izpildījumā arvien palika nepārspēta; izteiksmē un diapazonā tā vislabāki piekļaujas viņa liriskam tenoram. Svaiga, iespaidīga, kā priekš 25 gadiem, viņa bija arī jubilejas vakarā. Uz neatlaidīgu vēlēšanos to atkārtoja. (Kad Zaksu — Ļenski dueli nošāva viņa vecākā meitiņa bija iedomājusies, ka tas patiesi noticis). Kopā ar jubilaru dziedāja vairāki operas veteraņi: to starpā aukli — Malvine Vīgner-Grinberg. Par viņas svaigo balsi arvien varam priecāties. Ja nemaldos — no pirmā sastāva (Jurjāna laikmeta) vēl jāatzīmē E. Mauriņš, M. Laube, J. Kārkliņš. Vēlāk viņam piebiedrojās A. Benefeld. Tagad Olgu dziedāja A. Libert un Trikē — R. Pelle. Operas trīs skati, ar jubilaru degpunktā, noritēja lielā sajūsmā. Pēc tiem sekoja Zaksa stiprākā puse — koncerta daļa. Programai izmeklētas viņa darbības sākuma dziesmas. Žuberta „Barkarole", ar kuŗu dziedonis iesāka karjeru, tad Dārziņa, Kalniņa, Vītola, Melngaiļa, Zāliša un Jurjāna dziesmas. Siltāki iesildīja Melngaiļa „Sīkie pirkstiņi". To atkārtoja. Pērkoņa koris atsevišķi dziedāja „Latvju brāļi", tad Abta un A. Jurjāna dziesmas ar jubilaru, kā solistu. Piedevām dzirdējām Sidoroviča „Zvārguliti", kuŗu Zakss šoreiz dziedāja krieviski. Pērkoņkora pavaditās dziesmas lika atcerēties laikus pirms 25 gadiem. Tad nebija lielu prasību, bet sirsnība un mīlestība uz darbu un saprašanās divkārtēja. Priekšnesumā Zakss ieguvis lielu rutinu un, neraugoties uz ierobežotu diapazonu, prot izcelt katras atskandināmās dziesmas vērtību. Ar to viņš vēl ilgi valdzinās savus klausītājus. Pēc koncerta nāca apsveikumi. No konservatorijas un Skaņražu kopas runā prof. Vītols. No operas direkcijas — Gulbis. Mauriņš sumina no solistiem. Neaizmirsuši ari Talavijas filistri un konvents. Apsveikumi nāk ari no citām studentu organizacijām. Rakstiskie apsveikumi kā pirmie no ministru prezidenta, izglīt. ministŗa, pilsētas galvas un t. t. Sveicina ari sūtniecības no aizjūŗas un c. Puķu dāvanu vidū aplausu suminātais jubilars vēl itin brašs. Šo izturību vēlam viņam tāļākās darba gaitās. Ed. Ramats.

202

Apraksts

par Vec. klases vadītāja (dzieclašana)
Paula Saksa dienesta gaitu

Sastādīts 9 novembrī 1926 g.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Vārds, uzvārds, kad un kur dzimis, tautība (pavalstniecība), kur, kad un kādu izglītību baudījis, attiecības pret kaŗa klausību	Ģimenes sastāvs un apgādājamo personu saraksts: viņu vārdi, uzvārdi, dzimšanas datumi un attiecības pret ierēdni	Kad un cik ilgu laiku bijis atvaļinājumā	Vai sodīts?	Alga mēnesī	Dienesta gaita	Kad atstājis, atstādināts, vai atlaists no amata	Piezīmes
Sakss, Pauls Fāņa d. dzimis 14. janv. 1878. g. Jaunpils pag. Vidzemē. Latvietis, Latvijas pilsonis Muzikalā izglītība: Romas Konservatorijā.	Sieva Marija dz. 14. II 1893. g. meita Ariadne dz. 6. XII 1918. g. meita Zigita dz. 15. V 1920. g.	—	—	—	Apstiprināts par mācītas spēku konservatorijā ar Izglītības min. 1919. g. 18. IX rezolūciju # 600 skaitot no 16. IX 1919. g. Par dekanu ievēlēts 9. maijā 1921. g. — Dekanu padomes sekretārs skaitot 11. okt. 1922. g. — 17. janv. 1924. g.	—	203

71

Gubis III 209

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8 novembrī
Ien. № 3771 / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī

Nr. 5305.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvot ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis Kr. Semuliams

0.146

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

2044p

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
Ansis G u l b i s. Nacionālās Operas galvenais direktors un grāmatu izdevējs.	Dzimis 1873.gadā Kurzemē. Uzsācis darbību sabiedriskā laukā 1900.gadā. Grāmatu apgādniecībā uzsācis darbību 1903.gadā. Bijis vairākkārtējs progresīvu laikrakstu redaktors Pēterpilī. Sakarā ar 1905.gada revolūciju bija spiests emigrēt uz ārzemēm un pavadīja Hamburgā vienu gadu. Pēc emigracijas atgriezies Krievijā - Pēterpilī un strādājis dažādos uzņēmumos. Līdz teku cītīgi ņēmis dalību latviešu sabiedriskā dzīvē. Kara un bēgļu laikā izdevis Pēterpilī avīzi. Atgriezies no Pēterpils Latvijā 1918.g. rudenī, turpinādams neatlaidīgi savu kulturelo misiju grāmatniecībā. Beidzamā laikā - Nacionālā Teātra un Operas direktors.

Vispārējo Lietu P

Sekretārs

15

205

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 6/12. novembrī
Ien. № 4209 atl. № 410

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ..... ministra

192.. g. .....

Nr. .....

Ordeņa domes lēmums:

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

205 op

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Ansis G u l b i s Rakstnieks un izdevējs. Nacionalās Operas direktors,	Dzimis 1874.g. Cērkstē. Darbojies sabiedriskās organizacijās Peterpilī un Rigā. Grāmatu izdevējs, rakstnieks, Nacionalās Opera direktors.	Vērtīgu latvju rakstu izdevējs, sākot ar 1904.gadā Peterpils latviešu sabiedrisku orzganizaciju aktivs līdzdarbnieks bēgļu laikā. Nacionalās idejas garā vadītu laiktakstu ("Jaunās Peterpils avizes", "Baltijas " un c.) līdzizdevējs. Okupacijas laikā ierosinājis ideju par pastāvīgas latvju operas nodibināšanu. Liekam priekšā apbalvot ar Triju Zvaigžņu III.šķiras ordeni.		Paraksts K. Ulmanis

Ierosinātāja paraksts K. Ulmanis

Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Lieli nopelni latvju kultūras laukā kā grāmatu izdevējam un pašai zliedzīgam dažādu sabiedriski-kulturelu pasākumu veicinātajam. Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāja priekšā likto ordeņa šķim.

Izglītības ministrs

Ministru prezidenta biedrs

Ministru prezidenta biedrs

93

Mūžīgā 15

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ier. № 3773. / atl. № 410 25

28

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5303.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa
IV šķiru.

Darbvedis Ev. Semuliāns

0. 147

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

2084

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens 209
Jānis M i s s i ņ š. Bibliogrāfs.	Dzimis 1862.g.25.aprilī Vidzemē. Darbojies kā grāmatu tirgotājs un bibliotēkārs.	evērojams latviešu bibliofīls. Viņa grā- atu un latviešu iespiedumu darbu krājums zskatams par vērtīgu nacionālu bagatību. Lūdz piešķirt ordeņa IV šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

J. Tīrelis
Izglītības ministrs.
Paraksts.

Vispārējo lietu pāles priekšnieks. V. Melnalksn
Ierosinātāja paraksts

Sekretārs

Jahna Missina 40 gadu darba jubileja.

Zik gruhti latweeschu jaunekleem wehl tagad nahkas, eepasihtees ar tàm preeksch tautas farakstitàm grahmatam, to katrs sinas, kas jaunibas deenàs nodsihwojis uf semem, jeb tahlu no muhsu leelakeem pilsehteem. Un kam, kà jaunekļu wijuleelakai dalai, nauda naw kabatâ, tas ari leelakàs pilsehtàs newar pee grahmatu leelakàs dalas tikt un tur to preekfch sewis ismeklet un lasit, uf ko tam prahts ihpaschi dsenas. Tadehl muhsu laikos preekfch tautas ir it loti wajadsigas un jo wairak tahdas krahtuwes ir eetaisitas, jo labaki tàs ispilda sawu dsihwo uzdewumu, tautas garu atswabinat un attihstit.

Seemel-Amerikâ ir wisa seme, tà sakot, no grahmatu krahtuwem apklahta, un zaur scho eerihkojumu gariga tautas dsihwe wisur manama un tauta tik brihnischkigi attihstita, skolas, bibliotekas, awises un paschwaldiba ir tee stipree pihlari, uf kureem tautu attihstischanàs stutejàs. Krogu dsihwe un darbs nelabu eeruschu sahk stingri masinatees zaur grahmatu krahtuwem.

Tà rakstija 1880. g. oktobri Krischjahnis Waldemars, (no kura dsimschanas deenas 27. nowembri pacet 100 gadu) „Balsi" Nr. 61. Rakstâ „Grahmatu krahtuwes kà tautas gara modinatajas" winsch wehlas, lai latweeschem uf ikkatreem 5000 waj 10,000 silw., buhtu pa weenai grahmatu krahtuwei, issazidamees, ka „pilsehtàs un uf semem, muischàs un mahjàs atrodas daschi kreetni tehwijas mihletaji, kas buhtu gatawi, ko labu preekfch tautas isdarit, kad tikai tam taptu eerahdits zelsch, pa kuru eet."

Schajos kreetnos tehwijas mihletajos atrodas Jahnis Missinsch, Welenas apteekars. Jau ecsahzis kraht grahmatas, winsch pehz Waldemara usaizinajuma galigi apnemas eerihkot biblioteku. Winsch ari sarakstas ar Waldemaru. 7. septembri 1885. g. Missinsch sanem gubernatora atlauju, kas tulkojumâ skan schahdi: „No Widsemes gubernatora, uf luhguma ta pee Tirsas walsts, Walkas aprinki peerakstita semnieka Jahņa Missin, zau scho teek sinams darits, ka winam teek atlauts atwehrt Tirsas muischâ (walsti) lasamu biblioteku, ar to nepahrgrosamu nosazijumu, ka lai winsch pats buhtu par atbildoschu personu tai, un ne atdotu schahs atbildibas zitai personai bes gubernas pahrwaldes atlaujas".

Schai deenâ, 40 gadus atpakal, ofiziali sahzees muhsu leelakà grahmatneeka darba muhschs.

Jahnis Missinsch dsimis 13. (25.) aprili 1862. g. Tirsas Krahzês, kà saimneeka dehls. Ap 7. gadu sastimst ar scharlaku, kas atstahj smagas sekas kahjâ. Slimo kahju newar aut un Jahnis neteek skolâ. Lihdf 14. gadam winsch pateek tehwa mahjàs, pa wasaru eet ganos. Semahzas lasit, rakstit, rehkinat, kreewu, wahzu un pa dalai latinu walodas. Lasa katru grahmatu, ko dabù rokâ. Kad wisas islasitas, sahk pirkt par naudu. Par naudu Missinsch sapirzis wisu sawu biblioteku, un par tàs pamatu usskatama Tirsas tirgû eegahdatà „Karlis un Annina".

1876. g. Missinsch nogul ar kahju pusgada Dr. Schummera slimnizâ Welenâ. Atweselojees, sahk strahdat apteekâ. Latinu walodu winam palihdf. Pehz pus 2 g. winsch jau war palikt par apteekas waditaju. Nostrahdà te lihdf 1882. g. Wahz gara mantas, suhta Brihwsemneekam uf Maskawu. Lasa grahmatas. Nesaskanu dehl ar Schummeru Missinsch atstahj apteeku un grib eestahtees augstskolâ, bet zensa truhkuma dehl tas nekà eespehjams. 1883. g. winsch aiseet uf Lejaszeemu par pahrdeweju, bet 1885. g. pahrnahk Krahzês par saimneeku. Te

Petera Ehrmana

Jahna Missina pehzpusdeena.

Saule wirsas rahmâ wakargaità,
Eelàs dsihwoklu un walarttschala.
Speeki klaudsinot uf trotuara,
Lihdsrit wezais Missinsch lauschu straumè.
Sirds tam preezîga. Pehz deenas puhlem
Winam laipnù laime smaidijusi;
Krahmu tirgû retumu winsch guwis:
Grahmatu, ko isdewis reis Hartknochs.
„Laba teesa ir jau man to wezo,
„Bet wehl nahk, wehl krahjas allusch klahtu;
„Gan ar laiku gadisies wehl kahda..."
Mahjas klaht. Weens zerminsch esot nahzis.
Salè gaidot. — „Buhs weens no teem puikam,
„Kas tàs stigites un singes rakstia,"
Eisruhs Missinsch saihdsis sem dahrbas.
Skatàs. Ja. Jauns, kalsnejs zilweks gaida.
Dsejneeks tahds un tahds — winsch stuhdàs preekschâ.
Missinsch stingri apluhko zaur brillem.
„Ko nu waj'dsèo?" — „Gribetu juhs palubgt
„„Lihdumu" no seschpadsmità gada.
„Gribu eenu grahmatu es islaist."
— „Kà waj gana wehl jau naw to blehnu?
„Nahkat winâ pusè!" Zelas abi.
Eeeet. Plankti pilnum pilni dahsti

Grahmatam no gribdas sihbf pat greesteem.
Nowakares gaisma stiklâ eespihd,
Kotâ gihmetnès: Napirskis zeenits
Raugas tur un Wezais Steuders smaida.
Schur tur plaukstem peeleek roku Missinsch,
Scho to itkà nekabrto un labo
Un par guwumu tik gruhti krahto
Ruhpigu un glahstoschu laisch skatu.
Peeleezas un „Lihdumu" tad isweik,
Neleek preekschâ dsejneekam uf galda.
„Kur tad buhs tas juhsu krahms? Pats sinat?
„Ak, tàs jaunàs grahmatas! Wislabak
„Mubsu grahmatas man tikt, ja winàm
„Nebuhtu ne laya apdrikets.
„Un tad wehl tas jubin dumais schargons!
„Tur, kur jateiz „pahrmaina", juhs sakat:
„ Luhsums" — kas par nejehdsigu wahrdu!"
Jaunais dsejneeks tà kà sabruhwejees,
Un tarklaht wehl nelaime nahk weena:
Aismirsts papirs! Kà lai tagad raksta?
Bet nu Missinsch gluschi laipns jau wehrtees.
„Ko? Waj nawa papira? Es doschu."
Parakņajees, diwas lokschus isweik.
„Un, ja wajadsèo, wehl dabut warèsi!"

Ruhpat isnahk. Latw. Dabas fin. beedr. popul.-fin. ilustr. mehnescharkstis „Daba" Nr. 4-5, maksà Ls 1.–, par wusgadu Ls 4.80; Red. P. Galenieks R. dakt. Rigâ, Terbatas eelâ Nr. 15-17

Saturs: Silw. muhscha pagarin. probl. —ns; Jaun. pehtij. par aahjoutnu zeloi. — Kakitis; Cephalanth. rubra — Prinzis; Jaun. panahk. dsihw. probl. atrisin — Jürgenions; Muhsu wirt. un peel. tambaru kaitekli — Saars; Daschi nowehr. par forelem — Paegle; Kontinentu pahrweetosch. — Weisbergs; Jaunàs swaigsn. — Gehtinsch; Relatiw teor. — Jürgenions; Par orchid pachaputin. — Wegitis. Kronika: Wai pasaules telpa ir beigaliga? Jauna pundurdehrsa atrodne u. z. Bibliografija un kritika: Dr. Liberts-Relat. teor. pasaules usskats. Agron. A. Staune — Lautu nesahles un winu apkarosch. Astronomiskais pahrskats — Stauzitajs; Grahm. galds.

winsch eedibet biblioteku, ari grahmatu sectuwi un tirgotawu. Lihdsstrahdà „Austrumâ" un „Mahjas Wessi" sem Aistrahzneeka wahrda. 1892. g. Missinsch pahrzelas uf Lejaszeemu, kur paleek kà grahmattirgotajs un isdewejs lihdf 1904. g., bet 1906. g. pahrnahk uf Rigu.

A. Birkerts rakstà „Ilustretà Schurnalà": „Drihs pehz 1905. gada rewoluzijas Rigâ literariskàs aprindàs kluwa pasihstams mass, no ahreenes pawisam neeewehrojams grahmatu weikals eepretim tagad neesostai Rigas-Tukuma dselszela stazijai, Karla eelâ, netahlu no dselszela tilta. Te bij atwehris grahmatu weikalu lihdf tam Rigâ nepasihstams tirgotajs J. Missinsch. Kas weikala ihpaschneeku reisi bij redsejis, tas winu nekad neaismirsa — tik tipisks bija schis wihrs. Dsirdeja runajam, ka Missinam esot wehl otrs weikals. Tornakalnâ, un turpat ari biblioteka. Schi biblioteka tad nu modinaja wisleelako interesi, bet gan tikai pee literaturwehsturneekeem. Tadehl ari pee Missina allasch wareja sastapt muhsu pirmos literaturwehsturneekus: T. Seifertu un Pluhdoni. Nedroschi eegreesàs pee wina ari daschs jaunaks rakstneeks, kas wingrinajàs literaturwehstures laukâ."

Missinsch nem dsihwu dalibu ari Rigas Latw. Beedribâ, kur no 1911. g. usnemas bibliotekara amatu. Weikalu speests likwidet jau 1915. g. 1917.—18. g. Missinsch ir Baltijas behglu komitejas apteekas darbwedis. Padomju waldiba 1919. g. winu nosihmè par Latwijas arkiwa pahrsini. Nazionalà waldiba, atgreesusees no Leepajas, ustiz Missinam eekahrtot Latwijas walsts biblioteku. To weizis, winsch 1920. g. eestahjas Rigas pilsehtas zentralâ bibliotekâ par latwju nodalas waditaju, kur strahdà wehl tagad.

Atsihmejams, ka Missinsch daudf zekojis.

Missina muhscha darbs ir „Wispahrigais latweeschu rakstneezibas rahditajs". Pabeigta un isnahkusi nebeletristiskà dala no sakumeem (1585. g.) lihdf 1910. g. Grahmatai palikt par 700 lapp. Paschlaik Missinsch strahdà pee beletristikas rahditaja no sahkumeem lihdf 1925. g. War domat, kas tas buhs par nehrtigu darbu, kad wisa muhsu rakstneeziba buhs sistematiseta.

Par Missina slawenàs bibliotekas pahrnemschanu, kura aptwer gandrihf wisus latweeschu isdewumus, paschlaik wed sarunas Rigas pilsehta.

Man Missina nahrdu pirmreis gadijàs dsirdet skolà, kad skolotaja prasija: „Waj ir kahdam wisas latweeschu grahmatas?" un atbildeja: „Ja, ir, grahmattirgotajam Missinam". Kà zilweks leelais un noteiktais darba ruhkis. Waldemara sekotajs Missinsch ir reti ihpatneja personiba. Naw pamatots usskats, itkà Missinsch buhtu strups, usbruhkoschs un untumains. Ass winsch ir weenigi tad, kad winu kaitina tee, kas nesin, ko wini grib un azimredsot nepasihst ari grahmatas. Ja Missinsch redf, ka zilweks strahdà, tad weenmehr ir laipns un ispalihdsigs. Sinams, Missinsch war ustraukteès, ja winsch nesaprot un winam neisstahsta, kahdam nolukam pasuhtitajam grahmatu wajag. Kahdreis Missinsch bij difti nemeerâ ar mani, kad man feletona sarakstischanai reisè wajadseja wisdaschadaku grahmatu. Ari Missina nisiba pret jauno literaturu leekas mairak posa, kaneku firdf winsch ir laipns tiklab pret rakstneekeem, kà jaunam grahmatam.

O. Leepinsch.

Bibliofila Mifina 40-gadu jubileja.

Schodeen paeet 40 gadi, kamehr muhfu ee-wehrojamais bibliofils Jahnis Mi-finfch fahzis latweeschu literaturas krah-schanas darbu. 40 gadus atpakal, 1905. gadâ, Widsemes gubernators Jahnim Mifinam isdewa atlauju eerihkot literarisko wehrtibu krahtuwi — biblioteku. No schi gada fahkàs wina darbiba, kaut gan par grahmatu krah-schanu jubilars interesejees jau agrâ gehr-nibâ. Wifs wina muhschs faistits ar grahma-tam, winsch sawahzis wisas grahmatas, kas parahdijuschàs latwju walodâ. Ta ir leela ideja, — sakopot wisu weenâ weetâ, kas pa-rahdijees pa gadu simteem latwju rakstneezi-bâ. Schai idejai winsch palizis ustizigs lihds pehdejai deenai. Mifinsch naw palaidis ga-ràm pat neweenas skrejlapinas, neweena us-saukuma.

Ja kahdam kaut kas jameklè rakstos, tad katrs sin zelu uz Skolas celu 25. Te diwi dsihwokli aisnemti tikai no grahmatam. Ee-wehrojamu rakstneeku un literatu gihmetnes puschko scho krahtuwi. Te ir tas leelais garigo wehrtibu awots, kahda otra Latwijâ wairs naw.

Plaschà biblioteka Misinam dewusi eespehju sarakstit pilnigu „Wispahrigo latweeschu rak-steezibas rahditaju". Schis darbs skaitams par wina muhscha darbu, kursch isnahzis di-wâs dakâs Pirmâ grahmata pahri par 700 lapas pusem no 1585.—1910. gadam, bet otra — no 1910. g. lihds pehdejàm deenam. Bes schi eewehrojamà darba jubilars arween dsih-wi atsauzees latwju presè par grahmatneezi-bas jautajumeem, sahkdams pee „Austruma", „Mahjas Weesa" u. z. Atsihmejama ari Misina „Latwijas grahmatneeziba un grah-matruhpneeki", kura parahdijàs atsewischkâ is-dewumâ.

Misina biografija naw spilgta ahrejeem no-tikumeem, bet gan kluss darba dsihwes stahsts. Dsimis Tirsas Krahzès 1862., g. 25. aprilî, kà saimneeka dehls. Behrniba winam naw ro-schaina, jo peemeklejusi gruhta slimiba, kura to atrahwusi no skolas sola. Scho robu wi-nam nahzàs aispildit paschmahzibas zelâ. Lihds 14. gadam winsch paleek tehwa mahjâs, kur ispilda ganu gaitas, bet pa seemu debsigi lasa grahmatas. Ganu tarba winam ween-wehr pildita grahmatam un laikrakstèem. Te lauku idilè, weenk. ganu sehna dsihwè me-klejami leelàs latwju bibliotekas pirmsah-kumi.

Jubilara jaunibâ swehtigas ir deenas, kad winsch ahrstejàs pee Dr. Schummera. Te winsch darbojàs lihds 1882. g. ari aptiekâ. Bes teescha peenahkuma aptiekas darbâ winsch daudz strahdà pee tautas gara mantu wahk-schanas, peesuhtidams tàs Brihwsemneekam Maskawâ. Aptiekas darbs Misinam tomehr nepatizis. Kahdu laiku winsch strahdajis kà komijs tirgotawâ, wehlak aisgahjis atpakal tehwa mahjâ, strahdà saimneezibâ, lai palih-dsetu isskolot jaunako brahli.

Strahdadams tehwa mahjâs, winsch sahk tirgotees ar grahmatam, eerihko seetuwi un zihtigi papildina sawu jauno biblioteku. Ma-terialo apstahkku speests, Misinsch peeturas pee eesahktàs grahmatu tirdsneezibas, bet wina gars dsihwo zehlaku dsihwi. Ta ir — biblio-grafija. Pahrnahzis Rigâ, Misinsch peedalàs Rigas Latw. Beedribâ, strahdadams tur il-gus gadus kà bibliotekars.

1919. g. Misinsch keras pee Latwijas walsts bibliotekas eekahrtoschanas, kuru darbu winsch godam weiz. No 1920. g. lihds pehdejàm dee-nam Misinsch darbojas Rigas pilsehtas biblio-tekâ.

Sawâ laikâ jubilars daudz strahdajis pee wairakàm bibliotekam, starp zitu 15 gadus pee R. L. B. Sinibu komisijas un Latweeschu Draugu Beedribas bibliotekam. Sawu grah-matu krahtuwi winsch arweenu atwehris ka-tram, kas nopeetni gribejis tanî eedsilina-tees. Plaschos un daudzos zelojumos ahrse-mês, jubilars guwis bagatigus peedsihwoju-mus grahmatneezibâ.

Leela darba mihlestiba staro no schi firmà tautas darbineeka gaischàs sejas. Latwju jau-nàm audsem atwehrsees wina sakrahto grah-matu krahtuwe, no kuras tàs smelsees atsinas par sawas tautas senatnes gara wehrtibam. Spehku un energiju jubilaram muhscha pehz-pusdeenâ!

Ss.

74

Līgoti. IV

412

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
ien. № 3774. / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5302.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvot ar ordeņa
IV šķiru.

Darbvedis Kr. Skujiņš

6.148

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

212 p

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Līgotņu Jēkabs. (Jēkabs Roze). Sabiedrisks darbinieks un rakstnieks.	Dzimis 1874.gada 24.aprilī Zemgalē. Sākot ar 1901.gadu nododas žurnalistikai un rakstniecībai.	Sarakstījis "Latvju literātūras vēsturi", kuŗa jau priekškaŗa laikā veicināja latvju skolās tautisko apziņu. Ar rosīgu līdzdarbību Latviešu Izglītības Biedrībā", skolās un sabiedrībā stiprinājis latviešu nacionālās audzināšanas pamatus. Lūdz piešķirt ordeņa IV.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķim.

213

I. Fr.
Izglītības ministrs
Paraksts

Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks
Prosmanis
Paraksts

Sekretārs

Miris atbrihwoſchanas zihņu waronis.

Reweles eelâ 77, Rigâ, ar plauſchu karſoni pehkſchņi miris wezo ſtrehlneeku zihņu waronis, 40 g. w. Karlis Lihgotnis. Paſaules kara laikâ L. zihnijees pret wahzeeſcheem 7. Bauſkas pulkâ, kà brihwprahtigais; par kauju nopelneem apbalwots ar wairakeem ordeņeem. Bermonta uſbrukuma laikâ Lihgotnis noorganiſejis brihwprahtigo grupu no ſemkopibas un tirdſneezibas-ruhpneezibas m-ju eeredņeem. Par nopelneem zihņâs L. ſtahdits preekſchâ paaugſtinaſchanai par wirſneeku. Lihdſ pat pehdejam laikam Lihgotnis darbojees wezo ſtrehlneeku b-bâ kà waldes un padomes lozeklis, bet kahdu laiku ari ſekretara amatâ. Lihgotņa pehkſchņà nahwe koti ſahpina wezo ſtrehlneeku ſaimi. Pirms nedelas winſch wehl wadija jaundibinatàs ſtrehlneeku b-bas behru kaſes gadaſapulzi. Kaſes lihdſekkus pirmâ gadijumâ tagad wajadſès iſſneegt Lihgotņa apbediſchanai. L. apglabàs 13. martâ plkſt. 1 d. yo Reweles eelas 77, dſ. 42, Garniſona draudſes kapos, jauneekahrtotâ wezo ſtrehlneeku nodalijumâ, kur Lihgotnis ari buhs pirmais. Jauno kapu eekahrtoſchanâ leelu pretimnahkſchanu iſrahdijuſi roſigà Garniſona draudſe. L. pawadiſchanâ peedaliſees wezo ſtrehlneeku ſaime ar karogu un zitas karawihru un ſabeedriſkàs organiſazijas. Behrês aizinatas ari ſabeedribas plaſchakàs aprindas, jo L. roſigi lihdſdarbojees ari zitâs atklahtibas organiſazijâs. L. wadijis ari Demokratiſkà zentra darba ſekziju. L. pee wezo ſtrehlneeku b-bas noorganiſejis ſewiſchku „ſehru rotu" miruſcho zihņu beedru pawadiſchanai un bijis tàs komandeeris. Garigo zeremoniju L. behrês iſdaris mahzitaji Terinſch un Leepinſch.

95

Armantiņš IV

245

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3775. / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5325.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvot ordeņa IV šķiru.

Darbvedis Kr. Skenulis

0. 149

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

215 p

216

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
A k m e n t i ņ a Dace (D. Steinberge). Bij. aktrise.	Dzimusi Zemgalē. Pirmo reizi uzstājās 1886. ga No 1887. gada Rīgas Latviešu Teātra mākslinie Slimības dēļ skatuvi atstājusi.	evērojamākā latviešu teātra māksliniece. Lūdz piešķirt ordeņa III šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs

Paraksts

Vispārējo lietu valdes priekšnieks.

Ierosinātāja paraksts

Sekretārs

Pee latwju teatra rihtaswaigsnes — Dazes Akmentinas.

19 1/2 27.

Jaunàs Gertrudes basnizas apkaimê, neleelâ namâ, nomakâ Palihdsibas eelâ, istabâ pee loga sastopu Akmentinu Dazi, slimu un nespehzigu, pilnigi dsihwei atrautu. Sposchais wahrds pasihstams katram isglihtotam latweetim, jau kopsch teem laikeem, kad Daze, kà leela aktrise, wija krahschnus seedus latwju dramatiskàs mahkslas wainagâ. Saſweizinamees. Sirmà mahkslineeze noleek „Jaunakàs Sinas", kur-reiz lasijusi, un weras sahpju pilnu skatu. Pamasàm sahk risinatees sarunas pawedeens. — Buhs jau 15 gadi kopsch sajuhtu, ka kahjas wairs neklausa. Ahrsti konstatè ari sirdsslimibu, arteriju pahrkalkoschanos. Nepeezeeschama konsultazija slimnizâ, bet tur jau slimneeku pahrpilniba, naw brihwu weetu, ari lihdsekli man truhkst — zeeschanu apdwestâ noskanâ runà mahkslineeze. Slimiba brihscheem pahrtrauz muhsu sarunu. — Gara stahwoklis koti druhms, nospeests, domaju tikai par brihdi, kad wareschu schkirtees no dsihwes. Reisem ar sawu likteni sameerinos, ja eedomajos, ka daudseem klahjas wehl sliktaki. Waru wismaz pawirsitees ar speekischa palihdsibu, kuru sawâ laikâ eegahdajos mahminai. Toreiz i sapnî newareju eedomatees, ka man winu nahkstees leetot. Netihkas neko domat, slimiba leek just ik us sola. Slimibas zehlonis meklejams sliktâs Interimteatra telpâs, kur beeschi nahzàs zeest no aukstuma, zaurwehja. — Eeminotees par skatuwi, firmàs aktrises azu isteikſme atdsihwojas. Pee teatra Akmentina bes pahrtraukuma darbojusès 30 gadus. Pirmo reisi stahjusès publikas preekschâ 1886. g. 2. martâ, lugâ „Dsihwibu preekſch zara", Wanas lomâ. Nahk. sesonâ eestahjusès Rigas latweeschu teatrî, kur Rodes-Ebelina wadibâ guwusi publikas un kritikas nedalitu atsinibu. Akmentinas popularitate, panahkumi auga no gada gadâ, lihds winu no darba atrahwa gruhtà slimiba. Jasaka, ka par mas mehs mihlam sawu mahkslu, winas darbineekus. Akmentinu, winas panahkumeem wainagotàs darbibas laikâ atsina, godinaja. Tagad firmà mahkslineeze suhdsas, ka neweens winu neapzeemojot, pat ne winas darbabeedri — akteeru wezakà paaudse. Weenigi wahrda deenâ, aispag. nedelâ bijuschi zeemini: aktrises Osolina un Skaidrite. Pilnigâ weentulibâ aisrit Akmentinas muhscha pehdejais posms. Zeetejas tuwumâ naw pat radineeku, weenigi brahlis ar dehlu. — Zilweku balsis reti dsirdu, apkahrt smagas skumjas — saka Daze un winas azîs eemirdsas asaras...

Augsti wihri atzerejuschees Dazes Akmentinas nopelnus un peeschkihruschi winai triju swaigschnu ordeni. Wai aktrise ordeni eegahdatees spehj, par to gan neweens naw painteresejees. Wina labpraht to sanemtu un noweetotu zitu atsinibas balwu widû, bet truhkst lihdsekļu...

Aktrises neleelais dsihwoklis weenkahrschs, bet glihts. Patihkami pahrsteidz Rosentala, Gaunsudrabina un Kalwes gleznas. Isziļus weetâ J. Dubura, A. Mikelsona, R. Blaumana, Nik. Allunana un R. Weiza gihmetnes. — Tee mani neaismirstamee wezu walstî aisgahjuschee kolegi — saka Akmentina. Nesen wina noskatijusès A. Brigaderes „Deewischkàs sejas" israhdê Nazionalâ teatrî. Salihdsinot ar agrakeem laikeem, wisu israhda gresnakâ eetehrpâ — bagateem dekoratiweem un techniskeem lihdsekleem. Bet „Mahmulas" laikos wairak spehlejàm ar sajuhsmu. Leelas gruhtibas bija ar kostimeem, tos akteereem beeschi nahzàs pascheem isgatawot. Toreiz nebija Latwijas walsts, kas atwehleja bagatus lihdsekļus skatuwes mahkslai. — Reiz es biju pirmais „Sprihditis", tagad — saguruſi un nofirmojusi, rets wehlas mani apzeemot — tahdâ noskanâ Akmentina patwaida sawas dsihwes notwakari.

Mahkslineeze sawam darbam un sawai tautai seedojusi wisu sewi un kà atmaksu sanehmusi — zeeschanas. Tahds liktenis gan schaustmigs, bet nereti tas lemts deewu isredseteem. Schi atsina, kà weenigà gaisma war apstarot mahkslineezes pelekàs, druhmàs sahpju deenas. **Gr.**

Wairakus usnehmumus no mahkslineezes tagadejàs dsihwes sneedz schurnals „Atpuhta".

96

Brīvgadens - III

218

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3776/ akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Aizsardzības ministrija

1926. g. 8. novembrī.

Nr. 5324.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvot ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis Kr. Siemuliāns

0.150

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

218 op

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jānis B r i g a d e r s	Jānis Brigaders dzimis I3.zeptembrī I856.gadā, Tervetes pagastā - Zemgalē. Rigā ieradies 20 gadus vecs I876.gadā. Tūliņ iestājies Rigas Latviešu b-bā un kopš tā laika ir pastāvīgs b-bas biedris. Apmēram 30 gadus sabijis par biedrības runas vīru. No I884.gada līdz I900 gadam darbojies kā aktiers Rigas Latviešu Teatrī. No I90I.gada līdz I9I5.gadam Latviešu b-bas teatra komisijā ieņēmis dažādus amatus. Līdz ar Nacionālās Operas un Teatra nodibināšanu darbojies šajās iestādēs no sākuma kā Operas, bet no I92I.gada kā teatra līdzdirektors. Bez tam piedalījies vēl sekošu kultureli-sabiedrisku organizaciju darbībā: I) Rigas pilsētas ilggadējs dommieks priekš kara un arī tagad. 2) Teatra padomes priekšnieks pie Izglītības ministrijas. 3) V.un VI. dziesmu svētku kasieris. 4) Laikrakstu: " Vārds","Latvija"(kādu laiku arī redaktors un administrators "Baltijas Ziņās"),"Latvis" līdzizdevējs. 5) Kreditiestāžu-Berga Bazara Krājaizdevu kase vēlāk IV.Rigas Savstarp.Kred.b-bas, tagad Latv.Tirdz.un Rūpniecības bankas dibinātājs un direktors. 6) Latvijas sarkanā krusta valdes loceklis. 7) Maldoņa gimnazijas dibinātājs un vald.loc. 8) Bēgļu komitejas valdes loceklis Rigā. 9) Palīdzības biedrības karā iesauktiem priekšniecības loceklis. I0) Grāmattirdzniecības un izdevniecības firmas īpašnieks. II) Akc.sab.Valters un Rapa padomes loceklis.	Jānis Brigaders,kas nupat nosvinēja savus 70.dzimšanas svētkus, ir tik izcilus persona latviešu sabiedriskajā dzīvē,ka nav vairs jālieto lieki cildināšanas vārdi šīs gaišās un darbīgās personības raksturošanai. Attiecībā uz teatri,jāsaka,ka Brigaders 42 gadus kā aktiers,teatra komisijas priekšsēdētājs un tagad kā direktors visiem spēkiem centies pacelt latvju skatuves mākslu viņai pienācīgos augstumos. Ja mūsu teatri tagad attīstijušies līdz Vakareiropas līmenim,tad tur lieli darba nopelni Jānim Brigaderam kā vadītājam un iedvesmetājam. Gaišam un cēlam vistautas darbam pienākas atziņa. Atzīmējot Jāņa Brigadera darbu un lielos nopelnus,pēc mūsu domām,cienītam un atzītam darbiniekam pienāktos godinājums un oficiala vispārības atziņa. Lūdz piešķirt ordeņa III šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Ierosinātāja paraksts A. Brigaders

Nacionālā teatra direktors:

Izglītības ministrs
Paraksts

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks

219

Jahnis Brigaders.

Rihtu swin sawu 70 gadu dsimschanas deenu muhsu saimneezisku, sabeedrisku un kulturelâ dsihwê plaschi pasihstamais darbineeks Jahnis Brigaders. Dsimis Jelgawas aprinka Kalnamuischas Ballâs kà rokpekna wehwera dehls, jubilars sahzis sawu dsihwes gaitu ar gana tarbinu plezos, tàpat kà wina mahsa, muhsu eewehrojamà dsejneeze. Wina tehws, Kalnamuischas pagasta skolotaju pamudinats krahja grasi pee grascha, lai suhtitu sawu dehlu wairakus gadus Jelgawas realskolâ.

Kà 19 gadu wezs jauneklis Brigaders atnahk uz Rigu un eestahjas par pahrdeweju kahdâ galanterijas weikalâ, kur nostrahdà 10 gadus, eeguhdams prinzipala pilnigu uzticibu. Weenlaikus Brigaders nem dsihwu dalibu Latweeschu beedribâ un beedribas teatri, ispelnidamees wispahreju eewehribu kà spehjigs klatuwes mahkslineeks. Scheit winsch eepasihstas ar sawu nahkamo dsihwes beedreni Annu Brigader-Maiju. Ar apbrihnojamu mihlestibu jubilars wairak kà 40 gadus strahdajis muhsu teatra labâ, seedodams tam daudz laika un lihdsekļu, wehlak darbodamees kà gadus kà Latweeschu beedribas teatra komisijas preekschneeks, bet pehdejos gados kà Nazionalà teatra direktors un Teatra padomes preekschneeks isgl. ministrijâ.

Laimigâ kahrtâ apweenodams sewi idejiska un praktiska darbineeka spehjas, Brigaders atsihst, ka muhsu tautai, lai ta kluhtu stipra, jakrahj ari materialas wehrtibas. Tadehl winsch ar preeku peenem 1897. g. Kristapa Berga usaizinajumu, dibinat Berga basara krahj-aisdewu kasi, un ar leelu darba sajuhsmu strahdà tajâ kà direktors un darbwedis. Br. nenogurstoschai un besspartejiskai darbibai japateizas, ka minetà kase drihs eenem eewehrojamu stahwokli latweeschu jauno krediteestahschu starpâ un leek pamatu wehlakai 4. Rigas sawst. kreditbeedribai, kura pehz kara, eeeedama kà galwenà sastahwdaka Latw. tirdzn. un ruhpn. bankâ, isweidojusi scho muhsu leelako nazionalo krediteestahdi. Jau treschu gadu desmitu J. Brigaders sekmigi darbojas kà scho eestahschu waditajs.

Kà treschais wina darba lauks atsihmejama grahmattirdsneeziba, grahmatu un laikrakstu isdewneeziba. Nodibinajis 1892. gadâ grahmatu weikalu un isdewneezibu, Brigaders isdewis prahwu skaitu eewehrojamu grahmatu. Apweenojis sawu firmu 1912. gadâ ar akz. sab. Walters un Rapa, Br. darbojas lihds schai deenai pehdejàs pahrwaldê. Brigaders stipri weizinajis ari muhsu awischneezibu, buhdams „Wahrda", „Latwijas", „Baltijas Sinu" un „Latwja" lihdzdibinatajs un isdewejs.

Brigaders sawâ sabeedrisku kulturelâ darbâ bijis apbrihnojami rosigs un wispusigs un turpina darbotees ari kà Rigas pilsehtas domneeks (ari preeksch kara), Sarkanà Krusta waldes lozeklis, Latw. beedr. runas wihrs un wairaku nodaku aktiws beedrs, 6. dseesmu swehtku komitejas lozeklis u. t. t., neminot masak nosihmigus amatus.

Ar sawu nenogurstoscho, nesawtigo darbibu, kà ari zehlo gaischo raksturu, Brigaders kluwis populars plaschâs tautas aprindâs.

Nowehlam stirmajam, bet garâ un darbos aisween jaunajam Brigadera tehwam wehl ilgus gadus darbotees muhsu widû kà zehlam paraugam mums wiseem.

Skrīveru — III 924

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3777. / atkl. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5323.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvot ordeņa IV šķiru.

Darbvedis Kr. Skrastiņš

0.151

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

2210/

2221

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Aleksis Frīdfelds-Mierlauks režisors un aktiers.	Aleksis Frīdfelds-Mierlauks dzimis I5.aprilī I866.gadā. No I884.gada līdz I89I. gadam darbojās "Jonatana" biedrības trppā. No I89I.gada līdz biedrības nama nodegšanai Rigas Latviešu Teatrī. Tad pāriet uz Jauno Teatri,ku darbojās līdz I9I5.gadam pārmaiņus kā direktor režisors un aktiers. Bēgļu laikā strādā Peter- pils Latviešu teatrī. No Nacionālā Teatra di= bināšanas līdz šai dienai Nacionālā Teatrī pir mos 3 gadus kā direktors,režisors un aktiers, bet kopš I922.g.kā vecākais režisors un aktier I9I9.gadā vadīja Nacionālā teatra trupu fronte izrādēs mūsu kara vīriem. Savā 42 gadu garā mākslinieka gaitā Aleksis Mierlauks sagatavoj un iestudējis vairāk simtu lugu,lielā daļā no tām tēlodams atbildīgākās lomas. Pie viņa labākiem tēlojumiem pieskaitami: Indranu tēvs (Blaumaņa"Indranos"), Roplains (Blaumaņa "Pazudušā dēlē"), Kangars (Raiņa "Ugunī un naktī"), Jēkabs (Raiņa " Jāzeps un viņa brāļi),Krivs (Aspazijas "Vaidelotē"), Moors (Šillera "Laupītājos"),Attinghausens ("Vilhelma Tella"), Harpagons(Moljera"Skopulī" Niklass (Ibsena "Troņa tīkotāji") u.c.	Aleksis Mierlauks,viens no visveca= kājiem latvju kulturas darbiniekiem. Vairāk kā 40 gadus viņš strādājis šo darbu apzinīgi,ar talantu un īsta darba vīra krietnumu. Darbs un talants ir tas,kas viņu izcēlis skatuves darbinieku pirmajās rindās. Mierlauks pie tam devis visīstā= kos latvju tēvu tēlojumus. Kā Berta Rūmniek latvju māte,tā Mierlauks mūsu latvju tēvs. Teatra vēsture Mierlaukam kā tēlotājam,režisoram un direktoram ierādīs cienījamu vietu. Godinājot Mierlauku,mēs godinam latvju kulturu un apzinīgu darbu,kam atdots mūžs un viss cilvēks. Atzīmējot A.Mierlauka darbu un lielos nopelnus skatuves mākslā,pēc mūsu domām,cienītam un atzītam darbiniekam pienāktos godinājums un oficiala vispā= rības atziņa. Lūdz piešķirt ordeņa III šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Ierosinātājs

A. Bērziņš

Nacionālā teatra direktors:

Izglītības ministrs

Parakstīt

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks

Rīnūzes III

223

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3778. / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī

Nr. 5322.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvot ar Ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis Kr. Ieviņa

0. 152

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

22Bup

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Īspusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Berta Rūmniek, aktrise.	Berta Rūmniek dzimusi 1865.gadā, 9.oktobr Rigas Latviešu teatrī sākusi līdzdarboties 1881.gadā lugā " Piltnieks Rigā". Tur darbojusēs līdz teatra nodegšanai, pēc tam Rigas Jaunā teatrī līdz 1915.gadam. No 1915.gada līdz 1919.g. Peterpils Latviešu teatrī. No Nacionālā Teatra dibināšanas līdz šai dienai Nacionālā Teatrī, kā I.šķiras aktrise. 1919. gada rudenī mūsu kara vīriem sarīkotās izrādēs frontē. Pie Bertas Rūmniek labākiem tēlojumiem jāpieskaita viņas latvju māte mūsu rakstnieku labākās lugās. Tāpat lielu skaitu atbildīgāko lomu tēlojusi citu tautu klasiķu un moderno rakstnieku lugās.	Berta Rūmniek, vecākā latvju aktrise, kas savam darbam nesaudzīgi, apzinīgi un godīgi nokalpojusi nepilnus 46 gadus. Latvijas teatrī viņa ir vienīgā, kas darbā sasniegusi tik garu gadu rindu. Berta Rūmniek labakā latvju māte; viņu var saukt par mūsu teatra māti. Ar genialu iedvesmu un plaši tverošu mākslinieces skatienu - viņa radījusi neaizmirstamus tēlus latvju skatuvei. Tie lielāko tiesu visi latviski tēli. No viņiem runā pati tautas dzīve. Latvju lauku māmulai Berta Rūmniek veidojusi cēlāko piemineklī. Atzīmējot Bertas Rūmniek darbu un lielos nopelnus skatuves mākslā, pēc mūsu domām, cienītai un atzītai darbiniecei pienāktos godinājums un oficiala vispārības atziņa. Lūdz piešķirt ordeņa III šķiru.		224 Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru. Izglītības ministrs Paraksts Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks.

Ierosinātājs A.Bērziņš

Nacionālā teātra direktors:

Weesos pee Bertas Ruhmneek

225

Sakarâ ar eewehrojamàs mahkflineezes 45 g. darbibas benefizi (29. aprili) Raz. teatrî, muhſu lihdſſtrahdneeks apmekleja gawilneezi.

— Skatuwes darbibu, — ſtahſta jubilare, — ſahku 1881. g. uſ Latweeſchu teatra ſkatuwes. Tas notika gluſchi nejauſchi: laikrakſtos bija iſſludinats, ka ſchim teatrim wajadſigi akteeri. Un, lai gan man bija tikai 15—16 gadu, gahju un peeteizos. Mani peenehma toreiſejà teatra direktora Alunana kdſe. Pirmà uſſtahſchanàs bija lugâ „Pilteneeks Rigâ", kalpones lomâ. Drihſi ween man jau dewa leelakas un atbildigakas lomas, — un no ſchì laika mana ſkatuwes darbiba ir noritejuſi beſ pahrtraukuma. Wiſu ſcho laika ſprihdi eſmu atdewuſi ſewi weenigi ſkatuwei. Ta preekſch manis ir wiſs.

Wiſjauko manas ſkatuwes darbibas ſeeda laiku atzeros ſadarbibâ ar nelaiki Duburu, un Jaunajâ teatrî — Meerlauka wadibâ. Tomehr wiſſahpigakais un ruhgtako pahrbaudijumu laiks manâ muhſchâ ir bijis karſch: ſchaî laikâ biju ſchkirta no dſimtenes. Dſihwoju Peterpilî, peedalotees „Labdaribas beedribas" teatra iſrahdès. Bet tà kà ar algu ween gimeni uſturet newareju, ſtrahdaju ari fabrikâ pee aiſſargu maſku lodeſchanas, un wehlak kahdâ malkas

tirgotawâ. Aukſtâs ſeemas deenâs bija jaſtahw uſ malkas grehdas un jakrauj. Daſchreiſ ar aſaram azîs atzerejos dſimteni. Wakaros gahju uſ mehginajumeem un iſrahdem. Tomehr par ſchi ſtahwokla atweegloſchanu wiſeem akteereem ir japateizas toreiſejam teatra waditajam Gulbja kungam: tas gahdaja par brihweem dſihwokleem — un, wiſpahri, muhſu ſtahwokla uſlaboſchanu. Tagad atkal dſihwe ir eegahjuſi normalâs ſleedès un juhtos pilnigi apmeerinata.

Sawâ garajâ ſkatuwes darbibâ eſmu ſpehlejuſi neſkaitamu daudſumu lomu, — un wiſas tàs man ir bijuſchas weenlihdſ mihlas. Kà iſzilus lomu man gan mehdſ atſihmet Indranu mahti, tomehr ari pahrejàs lomas man ir tikpat tuwas.

Wiſlaimigaka dſihwê es juhtos peh teatra iſrahdes, kad ſewî pahrdomaju noſpehleto lomu, un apſinos, ka to man ir iſdewees weikt kaut zik apmeerinoſchi.

No pirmà darbibas laikmeta waj wiſi mani ſkatuwes beedri jau ir aiſgahjuſchi nebuhtibâ, un no teem ſkatuwes dehkus min waj weenigi wehl Meerlauks, Skaidrite un Waldſchmidts. Bet mums, wezajeem, ſeko apdahwinatà jaunà akteeru paaudſe. Ta ſtrahdà un ari grib ſtrahdat loti daudſ. Wehlu tai iſturibu, — un ſeedot wiſu ſewi mahkflai.

Jawehlas, lai jubilejas iſrahde buhtu bagatigi apmekleta, un zeenijamai mahkflineezei ſabeedriba dotu gandarijumu par winas nopelnu bagato muhſcha darbu.

—te

Atzeratees ſchodeen muhſu ſkatuwesmahmuku winas darbaſwehtkos.

Muhſu ſkatuwes mahmuka. Kam wiswairak teeſibas uſ ſcho zeenigo wahrdu? Ta ir Berta Ruhmneeze, muhſu leelà mahkflineeze, kas patwadijuſi wiſilgako laiku uſ ſkatuwes. Wina ſeedojuſi wiſu muhſchu ſkatuwesmahkflai un kalpo tai nepahrtraukti 45 gadus. Zik daudſ preeka un ſahpju neſlehpj ſchi garà, garà mahkflas darba peepildito gadu wirkne! Un tomehr no mahkflineezes buhtibas dweſch wehl leelakais mahkflineezifkais ſpirgtums: jaunee lai eet pee winas wehrot, zik ſpirgti ar gadu deſmiteem nepahrtrauktâ darbâ wehl war weidot ſwaigus tehlus, nemaſ nenogrimſtot nedſihwâ rutinâ. Sawâ godadeenâ, kad Raz. teatra direkzija mahkflineezei atlahwuſi benefizi, wina tehlos wezmahmuku frantſchu komedijâ „Eekarotà laime". Aiſejat paſkatitees, zik wingra un laimiga wina te buhs, neween kà wezmahmuka, bet ari kà teatra mahmuka, kura pateeſcham eekarojuſi ſawu laimi, ſawu dſihwes noſihmi mahkflâ. Pilns nams — lai jauka balwa winai!

Ko Berta Ruhmneeze rakſta pate par ſewi.

Mahkflineeze pate mums rakſta: „Eſmu dſimuſi uſ laukeem tautas widû, Aiſkraukle, dſelfszelmahjinâ. Tehwam bija japahrſina ſtiga no Aiſkraukles lihdſ Kokneſei. Lai ehrtaki pahrluhkotu zelu, tehwu pahrzehla pee Kokneſes ſtazijas. Nakti, uſ trukeem uſlikto eedſihwi weda uſ jauno weetu. Strahdneeki — truku ſtuhmeji bija uſtraukti par dabasparahdibu (jodi kahwàs!) Mahte mani nehma klehpî un apklahja azis; eſot baigi. Zik mulkigi no leeleem zilwekeem, behrneem flehpt jauko dabasparahdibu! Dſirdeju ka gaiſos itkà ſchnakſteja un ſprehgaja. Tee bija kahwi. Kokneſê pee Pehrſes pagahja mana behrniba. Beeſchi ſtaigajàm ar tehwu gar Daugawu un pilsdrupam. Warbuht ari tadehk tik neiſſakami mihlu dſimteni, ka man bija laime dſihwot ſchai ſkaiſtâ ſemesſtuhriti. Skolâ gahju pee Pilſehtneeka; tas bija loti ruhpigs par iſglihtibu, iſgahdaja ari brihwu zeku uſ Rigu ſkolai. Te apmekleju „Martas meitu ſkolu", pee ſkol. Dones. Tehws ſtipri ſlimoja un dabuja penſiju; pahrzehlamees uſ Rigu. Schkirtees no laukeem bija manas pirmàs leelàs behdas. Neſkaitamas reiſes ſkrehju atwaditees no mihlajàm weetinam. — Rigâ dſihwojàm Artilerijas eelâ. Nama faimneezei bija dehls, wahrgs bahls jauneklis — diloņſlims, gahja „Baltijas Wehſtneſcha" drukatawâ. Eduards Dambrowſkis bija gudris jaunekliš un juhſmigs patriots, kà daudſi ta laika zilweki; daudſ jauka un pamahzoſcha dſirdeju no wina. Starp zitu antween teiza: Ja es buhtu weſels un leelaks augumâ es tuhlin peeteiktos pee Alunana teatri. Es aiſgahju un peeteizos; bet Eduards Dambrowſkis nomira. Mahte weenmehr „ſchkendejàs" par apkahrtdauſiſchanos pa naktim. Zeetu kluſu. Kad no darba waj mehginajuma pahrnahkuſi ſchuwu ſetu dwehſes iſrahdem — mahte waj deſmit reiſem dſehſa lampu — neekojot petroleju. Apnika klauſotees un karot — aiſgahju no mahjam. Schuwu, un zik nezik ari fahla teatrî makſat. Ko akteeram ſtahſtit par dſihwi! Wiſi pahrleezinati, ka mums eet jauki, ka mehs itkà newajadſigi dſihwê. Muhs „wezos" neezina un tomehr mehs neſawtigi nakts meegu un atpuhtu atdodam palihdſejuſchi to zelt, kas tagad ſtahw. Bet zeet kluſu. Man bija laime ar iſrahdem apbraukat gan Widſemi, gan Kurſemi un beidſot ari Latgali, kad 4 nedelas ſpehlejàm muhſu kareiwjeem frontê. Tàs man jaukakàs atminas. Wiſſahpigaki man atminâ ſweſchneezibas gadi, kad klihdu Kreewijâ. Te nebij paredſams, ka atwehrs teatri. Sahkumâ gahju aiſſargu maſkas lodet — bija ſawâ ſinâ ſahpigi jauki kareiwjeem ſtrahdat un klauſitees ſtrahdneetſchu ſehrâs dſeeſmàs; bet tad nahza rewoluzija un darbs aptruhka. Ar kahda ſchihda ſchehlſirdibu dabuju malku kraut. Uſkahpuſi uſ noledojuſchas malkas kaudſes, lihdſ joſtas weetai grimdama ſneegâ, ſaſtinguſchàm rokam metu malku lejâ un wagonos. Biju weena un wareju ſahpem waku laut. Nepahrredſams laukums ar malku un es malkas un ſneega tſchukura galâ! Skatijos uſ to puſi, kur domaju dſimteni eſam; raudaju un waimanaju par muhſu Latwiju, kur naidneeks waldija. Un wakarâ ſaſtinguſcheem lozekleem, flapjàm kahjam wilkos pa Petrogradas garajàm eelam uſ mehginajumeem — lai atweldſetu ſawu dwehſeli, lai dſirdetu ap ſewi dahrgo dſimtenes walodu.

Lai aiſmirſts wiſs gruhtums bads un ſahpes. Mehs brihwi! Ko man wairak wehletees? Nu eſmu mahjàs, apkahrt mana tauta ſtaigà galwu pazehluſi; eſmu pa tam weza kluwuſi un waru mirt.

Berta Ruhmneek.

Zeemà pee latwju teatra mahmukas Bertas Ruhmneezes.

Kurſch gan nebuhs dſirdejis Bertas Ruhmneezes wahrdu, preezajees par winas ihpaſni weidoteem ſkatuwes tehleem? Kurſch gan to beeſchi nebuhs ſatizis uſ eelas un neeewehrotu palaidis garam? — tik weenkahrſcha un ahreji neiſteikſmiga wina ir priwatâ dſihwê. Sakarâ ar mahkflineezes 45 g. darba ſwehtkeem, aiſeju pee winas zeemâ. Dſihwo kaukur Elſabetes eelâ, paſchâ beidſamâ ſtahwâ — rakſturigâ mahkflineeku augſtumâ — tuwak pee debeſim. Durwis atwer pate namamahte, bet mani eeraudſijuſi jahk waimanat, ka neeſot pawiſam wakas: tuhlin jaejot prom.

„Kurp tad jums jaeet tik agrâ rihtâ?" iſbrihnejees jautaju.

„Uſ teatri, mihlais, uſ teatri," wina tragiſki eeſauzas un mehginа aiſtaiſit durwis, bet es nemaſ neeſmu ſataiſijees uſ promeeſchanu. Man iſdodas eeſprauktees koridorâ un kad iſteizu ſawu wehleſchanos, ka gribu kautzik par winu uſrakſtit, Ruhmneeze paleek itkà laipnaka.

„Ko par mani, wezu zilweku, wairs rakſtit? Wiſs ir pagahjis un ſlawa man naw wajadſiga. Beſ tam es itneka wairs neatzeros. Itneka."

Atwainodamàs wina wed mani dſilak, noſehdina krehſlâ pee galda. Iſtabinas naw leelas, bet mahjigas; te aktriſe dſihwo ar ſaweem 2 behrneem — dehlu un meitu.

Diplomatiſki eeſahku ſarunu par winas ſkatuwesdarbibu, bet R. wiſeem ſpehkeem behg no ſchi temata. Winai tihkas labak runat par ikdeenu, par gruhteem laikeem. Ar ſewiſchku mihleſtibu ſtahſta par ſaweem behrneem un apraudas par dehlu, kurſch atrodgtees tahlâ ſneſchumâ.

Par ſawu mahkflineezes pagahtni warot teikt — ta praſijuſi loti daudſ upuru, daudſ perſonigas laimes, laiſchu neeſot bijis brihſcha, kur ta nebuhtu wiſu darijuſi un uſupurejuſēs ar preeku mahkflas labad.

Agrakos laikos par teatri ſabeedribai nebijuſchas labas domas. Akteeri eeſkatiti par kumedinu rahditajeem, kà nodarbojas ar blehnam. Aktrifes peelihdſinatas paklihduſchàm ſeeweetem.

Mahkflineeze ar weeglu ironiju un ſkumjam atzeras ſawas pirmàs ſkatuwes gaitas: ſewiſchki mahte bijuſi loti nemeerà ar winas darbibu. Kahdreiſ, Adolfa Alunana laikâ, wehlak pahrnahkot no teatra mehginajuma, tehws bijis loti ſadumots. Nahkoſchà rihtà winſch jauno aktriſi ceflehdſis iſtabâ, lai ta netiktu uſ mehginajumu.

Bet „wezais Adolfs" pret ſlinkeem bijis ſewiſchki ſtingrs: newarejis zeeſt aktriſi, kas nenododas ar wiſu ſirdi un dwehſeli mahkflai.

Nemeera un baiku pahrnemta jaunà aktriſe ar trihſam wehrojuſi pulkſteni, kurſch beſ daſchàm minutem rahdijis jau mehginajuma ſtundu. Atlizis weenigais zelſch — iſbehgt pa logu.

Par A. Alunanu R. ſtahſta ar ſewiſchku zeenibu. Tas pratis ſawus mahzekļus eedweſmet gan ſmaidiдams, gan ironiſki ſobodamees. Un jo labak akteeris zentees iſdarit, jo wairak winſch praſijis. Beeſchi brauzot uſ laukeem weeſiſrahdès, wiſa trupa pehkſchni ratos ſahkuſi teatri ſpehlet, wajadſejis atkahrtot lomas, jo eeſtudeſchanai daudſreiſ neatlizis laika.

„Un tomehr," aktriſe nobeidſ, „tee laiki likàs labaki. Darba preeks wadija katru ſoli. Tagad wiſs leekas ikdeeniſchks. Bet — mahkflai jaſeedo daudſ wairak!"

J. S.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3779 / akt. № 710 25

226

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No i z g l ī t ī b a s ministra

192 6. g. 8. novembrī
Nr. 5321.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa IV šķiru.

Darbvedis *Kr. Kreiliņš*

O. 153

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

2260

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
S m i ļ ģ i s Eduards. Dailes Teātra direktors.	Dzimis 1886.g.23.novembrī Rīgā. Izglītojies Rīgā. Skatuves darbību uzsācis 1912.g."Jaunā Teātrī". Kara laiku pavadījis Pēterpilī "Jaunā Teātrī". Atgriezies Rīgā 1920.gadā un uzņēmies Dailes Teātra vadību. 1926.g.Franču starptautiskā izstādē piešķirts zelta medalis.	Dailes Teātra noorganizētājs un vadītājs. Lūdzu piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs

Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Sekretārs

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3788. / atl. № 410 25

228

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī

Nr. 5295.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvojams ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis Kr. Ikaunieks.

0. 15/11

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

228 p

229 v

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jānis Z ā l ī t e Nacionālās Operas direktors.	Dzimis 1884.g.12.februārī Vidzemē. Muzikālo izglītību baudījis Pēterpils Konservātorijā. Kā muzikas kritiķis un komponists darbojies no 1907.g. No 1919.g.- 1922.g. Nacionālās Operas direktors.	Pirmais Nacionālās Operas direktors. Lūdz piešķirt ordeņa III šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs
Paraksts

Vispārējo Lietu Pārv priekšnieks

Sekretārs

105

Medinš IV

280

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3785. / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī

Nr. 5298.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa IV šķiru.

Darbvedis Kr. Meņģelis

G. 155

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

230

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jānis Mediņš, Komponists, Latv. Nacionālās operas diriģents	Dzimis 1890.g. No agras jaunības nodarbo jies ar mūziku. Beidzis Rīgas I. mūzikas institūtu 1913 g. sāka komponēt operu Ugunis un nakts, kuru pabeidza 1919. g. Sibirijā. No 1916 g — 1920 g. bijis kara kapelmeistars (pēdējā posmā pārgājis latv. Trojeckas pulkā Omskā) 1920 g. atgriezies Latvijā un darbojas Nacionālā operā kā diriģents, direktors, bet Konservatorijā kā fortepiānu artacijas klases vadītājs. Komponējis operas: „Ugunis un nakts" Dievs un cilvēki, un „Spēlmaņi", simfoniskos darbus: Svētku, Jūrnieka, Zilais kalns." Bez tam nākamā sarakstījis daudz solo dziesmu un klavieru darbus	Lūdz piešķirt ordeņa III šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Ierosinātāja paraksts

A. Grebģis

J. Jaunsudrabiņš

J. Mediņš

Izglītības ministrs

Parakstīs

K. Mehkalksnis

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks

107

Reiters III

192)

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926.g. 8. novembrī
Ien. № 3787 / akt. № 4102 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No i z g l ī t ī b a s ministŗa

192 6. g. 8. novembrī

Nr. 5296.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis Kr. Kemlians

0.156

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Īpusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Teodors Reiters Nacionālā operas diržents.	Dzimis 23. (11) martā 1884. g. 1907. g. iestājies Peterpils konservatorijā, beidzis kompozicijas teorijas klasi 1913. g. un spec. diržentu klasi 1917. g. Vatrijis Peterpils Latv. biedrības kara un bēgļu laikā dziedinajis un vadijis bēgļu kori. Piedalijies, klaksu vietēja rakstura latvju koncertiem, ari lielajos latvju mūzikas vakaros Peterpilī Tautas namā, Mūzikas dramā Sestdzeeskā un Maskavā Lielajā operā. No 1917. g. vatrijis latvju strēlnieku pulku simfonisko orķestri, ar kuru 1918. g. augustā pārbraucis uz Rigu pie tovēž dziedinamās „Latvijas operas". Strādājis līdz pil Nacionālās operas atjaunošanas un ari kā viņas pirmais diržents. No 1923 līdz 1926. g. martam Nac. operas galvenais direktors. 1920. g. nodibinājis „Reitera koncertu", ar kuru, bez koncertiem Rigē un provincē Latvijas kultūrelās propagandes nolūkos koncertejis Somijā, Igaunijā, Lietuvā, kad Stokholmā, Kopenhagenā, Londonā un Parīzē. Kā vecdiržents piedalijies I Latvijas Jaunatnes saietos, dziesmu dienās un VI vispārejos latvju dziesmu un mūzikas svētkos.	Lūdz piešķirt ordeņa III šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Ierosinātājs

A. Gulbis

J. Vehts

P. Jansons

Izglītības ministrs

J. Tīlmanis

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks

K. Kalniņš

2Bkoj

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
Jānis Kuga, galvenais Latvijas Nacionālās operas dekorators	Beidzis Baronu Stiglica mākslas skolu Petrogradā un saņēmis tās stipendiju. Pirmspasaules gados darbojies kā pasaules dekorators Jaunajā teatrī, kur darinājis dekorācijas lugām "Ugunīs un kaislībās" Žudelis un Arija", "Jūdīte" u.c. "Nacionālā operā darbojas no 1918./1919.g. Starp galvenajiem darbiem minami: Banuta, Skrejāšanas holandietis, Tannheizers, Aklās acīs, Lāčs Sālsaus, Killežs, Meistarsingeri, Salome u.c. Par Carnegie Salīdzinājumu pieskaitīts Kultūras Fonda prēmija.

Ierosinātājs

Jauncewehletais akademijas rektors prof. Jahnis Kuga.

dſimis 1878. g. 12. dez. Ilſchkiles Purinu mahjâs. Pehz tehwa nahwes Kugas patehws 10 g. wezo ſehnu pahrwed uſ Rigu. Te nahkoſchais mahkſlineeks eeſtahjas Jeffena porzelana fabrikâ un mahzas puku gleſnoſchanu. K. uſrahda leelas dahwanas ſihmeſchanâ, un drihſ ir darbnizas wabitaja palihgs. Wakaros amatneeku ſkolâ mahzas pee Borcherta ſihmeſchanu; tad eeſtahjas Peterpils Stigliza mahkſlasſkolas 3. klaſê. Kurſu 1905. g. beidſ kà dekorators ar ahrſemju ſtipendiju. Tad Kuga 2 gadus ſtudè Franzijâ, Spanijâ, Anglijâ un Italijâ. Pehz atgreeſchanàs peenem ſihmeſchanas ſkolotaja weetu Jekabpilî un no tureenes uſſahk zelmlauſcha gaitas muhſu dekoratiwâ gleſneezibâ. Rigas Jaunâ teatri gleſno dekorazijas Waidelotei, un panahkumi ir tik leeli, ka mahkſlineeks pahreet uſ Dubultu gimnaſiju, lai buhtu tuwak Rigai un waretu tur darbu turpinat. Sahkas muhſu dekoratiwàs gleſneezibas uſplaukums. No K. inſzenejum. wiſleelako eeſpaidu tani laikâ atſtahja „Uguns un nakts" un „Indulis un Arija". 1912. g. Kuga pa otram lahgam Parisê papildinas pee meiſtareem: Angladas, Karpeſà, Wan Dongena un Ametena. Behglu laiku pawada Kreewijâ un 1918. g. atgreeſchas kopâ ar Latwju operu, kuras preekſchgalâ bija prof. J. Wihtols. Jaunajâ operâ (ari teatri) Kuga dewis weſelu wirkni jauku dekor. inſzenejumu, no kureem „Boriſu Godunowu" kreewu opera, Schalapinam weeſojotees Berlinê, ihreja no mums kà peemehrotako dekorat. eetehrpu. Latwijas mahkſlas akademijai dibinotees, Kugam uſdod noorganiſet un wadit dekoratiwo meiſtardarbnizu, kura jau iſlaiduſi wairakus redſamus dekoratiwàs gleſneezibas meiſtarus.

Ar 1928. g. Kugu par nopelneem eewehl akademijâ par profeſoru. Kugas darbi atrodas walſts mahkſlas, Rigas pilſehtas, teatra un Briſeles muſejos. Winſch peedalijees gandrihſ waj wiſàs „Sadarba", kà ari Latwijas rihkotàs ahrſemju iſſtahdès.

spusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
iz piešķirt ordeņa III šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

236

15-7-15

285

Jauncewehletais akademijas rektors prof. Jahnis Kuga.

dſimis 1878. g. 12. dez. Ikſchkiles Purinu mahjâs. Pehz tehwa nahwes Kugas patehws 10 g. wezo ſehnu pahrwed uſ Rigu. Te nahkoſchais mahkſlineeks eeſtahjas Jeffena porzelana fabrikâ un mahzas puku gleſnoſchanu. K. uſrahda leelas dahwanas ſihmeſchanâ, un drihſ ir darbnizas waditaja palihgs. Wakaros amatneeku ſkolâ mahzas pee Borcherta ſihmeſchanu; tad eeſtahjas Peterpils Stigliza mahkſlasſkolas 3. klaſê. Kurſu 1905. g. beidſ kà dekorators ar ahrſemju ſtipendiju. Tad Kuga 2 gadus ſtudè Franzijâ, Spanijâ, Anglijâ un Italijâ. Pehz atgreeſchanàs peenem ſihmeſchanas ſkolotaja weetu Jekabpilî un no turcenes uſſahk zelmlauſcha gaitas muhſu dekoratiwâ gleſneezibâ. Rigas Jaunâ teatrî gleſno dekorazijas Waidelotei, un panahkumi ir tik leeli, ka mahkſlineeks pahreet uſ Dubultu gimnaſiju, lai buhtu tuwak Rigai un waretu tur darbu turpinat. Sahkas muhſu dekoratiwàs gleſneezibas uſplaukums. No K. inſzenejum. wiſleelako eeſpaidu tani laikâ atſtahja „Uguns un nakts" un „Indulis un Arija". 1912. g. Kuga pa otram lahgam Pariſê papildinas pee meiſtareem: Angladas, Karpeſà, Wan Dongena un Ametena. Behglu laiku pawada Kreewijâ un 1918. g. atgreeſchas kopâ ar Latwju operu, kuras preekſchgalâ bija prof. J. Wihtols. Jaunajâ operâ (ari teatri) Kuga dewis weſelu wirkni jauku dekor. inſzenejumu, no kureem „Boriſu Godunowu" kreewu opera, Schalapinam weeſojotees Berlinê, ihreja no mums kà peemehrotako dekorat. eetehrpu. Latwijas mahkſlas akademijai dibinotees, Kugam uſdod noorganiſet un wadit dekoratiwo meiſtardarbnizu, kura jau iſlaiduſi wairakus redſamus dekoratiwàs gleſneezibas meiſtarus.

Ar 1928. g. Kugu par nopelneem eewehl akademijâ par profeſoru. Kugas darbi atrodas walſts mahkſlas, Rigas pilſehtas, teatra un Briſeles muſejos. Winſch peedalijees gandrihſ waj wiſâs „Sadarba", kà ari Latwijas rihkotâs ahrſemju iſſtahdēs.

J. Ziemelis
Izglītības ministrs
Paraksts

K. Kalnaļeen
tu pārvaldes priekšnieks

wineem ſpeeſti waſaru pawadi. pilſehtas muhros ari winu ſkolas wezuma behrni, kureem dſihwes pahrmainas un weſelibas uſlaboſchanas, wai ſaglabaſchanas dehl teeſchi nepeezeeſchami buhtu lauki. Par jaunakeem behrneem ſchai ſinâ jau gahdà walſts, pilſehta, ſlimokaſes, wai ſabeedriſkàs organiſazijas, uſturot behrnu waſaras kolonijas. Sliktakos apſtahkļos atrodas wezakee behrni, kas beidſ pamatſkolu, wai apmeklè kahdu widusſkolu. Pehdejeem, ja naw peederigo uſ laukeem, japawada ari waſaru pilſehtâ. Meklejot jaunu pa-

ros, kad mehs kà iſluhki pirms kehdes eegahjàm Jelgawâ, winſch jau mums brauza pretim no Jelgawas, ar behgoſcheem wahzeeſcheem atnemtu diwjuhgu; atzeros — pee Pinku mahzitajmuiſchas wina loſchmetejneekeem bija tik bihſtams poſtenis wahzu apſchauditâ kalna galâ, ka kareiwji aiſbehga, bet pee loſchmeteja apſehdàs Wihtinſch un drihſ apkluſinaja ſawus apſchauditajus. Wihtinſch, kà karawihrs bija waronis, par kuru wareku ſarakſtit grahmatu. Rihtu winſch atkal dſeed Rigâ, par tautas zenam — winſch naw praſijis „leelo honoraru", bet gribejis dſeedat ſawai tautai.

MĀKSLA.

DZIESMUVARAS KORIS ved sev līdzi uz Skandināviju plašus propagandas materiālus, speciāli izdotā brošūrā ar informāciju par kora darbību, latvju dziesmām un mūsu kom-

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks
Legālitātes ministrs Paraksts
Kādi vēl aizrādījumi nopelni
Iesniedzēja slēdziens
Lūdzu piešķirt
ierosinātāju
priekšā likto
orderja šķirtu.

Tautas weseliba.

Dr. Boquet
Pastèra institutâ Parisê.

Tuberkulozes aissargpoteschana ar Calmette-Guerin'a poti.

(Originalapzerejums „Jaunako Sinu" „Weselibas nodalai".)

Pehz tam, kad Rob. Kochs atrada, ka juhras zuhzinas eeguhst manamas spehjas pretotees otrreisigi winu organismâ eewesteem tuberkulozes dihgleem, Behrings peeweenoja schim atradumam wehl swarigakus nowehrojumus: winsch atrada, ka lopi, potejot tos ar masak teem lipigeem zilweku tuberkulozes dihgleem, tor manami neusnehmigi pret sekojoschu to aplipinaschanu (infekziju) ar lipigeem lopu tuberkulozes dihgleem. Tomehr schis potes (sowowakzina), ar kuràm galwenâ kahrtâ Wahzijâ poteja daudzus tuhkstoschus lopu, israhdijàs bihstamas zilwekam, jo scho potu lipigee (wirulentee) dihgli teek iswaditi uz ahru no lopa organisma ar peenu un iskahrnijumeem. Schee truhkumi, kureem peeweenojàs wehl eeguhtàs neusnehmibas (imunitates) nepastahwiba, peespeeda atteiktees no Behringa aissargpoteschanas metodes Zilweku poteschanai schi metode, protams, nederiga; tàpat lipigus lopu tuberkulozes dihglus newareja isleetot aissargpoteschanas noluhkeem.

Pamatojotees uz teem panehmeeneem, kurus isstrahdaja slawenais Pastèrs lipigo slimibu dihglu wirulenzes (lipibas) wahjinaschanai, lai ar tahdeem dihgleem eeguhtu noderigas aissargpotes (wakzinas) pret leesasfehrgu un zitàm lipigàm slimibam, Calmette un Guerins zentàs ari wahjinat tuberkulozes dihglus. Atsihstot, ka zilwekam masak lipigi lopu tuberkulozes bazili (tipus bowinus), schee pehtneeki audzinaja tos ilgu laiku ihpatnejàs barotnès; winu zenteenu mehrkis bija atnemt scheem dihgleem spehjas radit organismâ tuberkulozi, tomehr negatnemot teem truhkuma dehl katrâ atsewischkâ gadijumâ eepreekisch jasasinas ar tautas labklahjibas ministrijas weselibas departamentu waj atteezigo walsts slimnizu."

Guèrin — par isejas materialu bija, kà minets, kahda lipiga lopu tuberkulozes bazilu kultura. Scho dihglu wahjinaschana notika pamasam kopsch 1908. g., audzinajot winus un pahrpotejot ik 15 deenas uz kartupeleem, wahriteem lopu schultì un glizerinâ. Pehz 4 gadeem tahdâ barotnê audzinatee dihgli wehl radija tuberkulozi pee sirgeem, bet bija jau nekaitigi leelloreem; pehz 13 gadeem (230 pahrpotejumi) wini bija pilnigi nekaitigi wisàm dsihwneeku schkiram: eepotejot sem ahdas, teeschi asinìs, wehdera dobumâ waj eewedot sarnâs, wini wairs neradija tuberkulozi. Bez tam wehl israhdijàs, ka schis wahjinato dihglu ihpaschibas bija pastahwigas un wairs nemainijàs. Schis sasneegums wisai swarigs, jo zitadi aissargpote, eeguhstot wahjinateem dihgleem atpakal sawu lipibu, wareja radit saslimschanu pee poteteem. Mineteem pehtneekeem neisdewàs wairs, audzinajot schos dihglus uz parastàm barotnem, kuras leeto tuberkulozes dihglu audzinaschanai, tàpat pahrpotejot tos wairakkahrtigi wisai usnehmigos kustonos (juhras zuhzinas), atjaunot atnemtàs un suduschàs slimibu radoschàs ihpaschibas. Schis ihpaschibas tà tad bija tapuschas negrosigas. Un tagad jau pehz 20 gadu to audzinaschanas un 360 pahrpotejumeem wini ne wahjinajas, ne top ari lipigaki.

no usnemschanas Sarkankalna slimnizâ, kaut gan ari wina pahrpildita.

Ir pehdejais laiks labeedribai sagaidit no walsts atteezigàm eestahdem energiskakus sokus garigi slimo apgahdaschanas leetâ. Ja ari uz preekschu wiss paleek lihdschinejâ stahwoklì, tad weegli war rastees un radisees eespaids, ka schis eestahdes neatrodas sawu usdewumu augstumâ. Neweetâ te buhtu aisbildinaschanàs ar lihdseklu truhkumu. Ja ari walsts eestahdes lihdz schim ir sawas psichiatriskàs slimnizas isbuhwejot patehrejuschas deesgan leelas sumas un pee tam samehrâ deesgan maz warejuschas pawairot slimnizàs usnemamo slimneeku skaitu, tad ir eemesls zeret, ka lihdschinejee peedsihwojumi winàm buhs nahkuschi par labu un ka turpmak isdosees tahdus paschus resultatus, garigi slimo noweetoschanas leetâ, sasneegt ari ar masakeem lihdsekleem.

Ja psichiatriskàs slimnizas waretu atbrihwotees no teem kroniskeem slimneekeem, kuri waretu usturetees ari ahrpus tahdàm slimnizam, tad garigi slimo noweetoschanas jautajums waretu tikt usskatits par deesgan apmeerinoschi atrisinatu, ja walsts slimnizas kopâ nemot wismaz turpmakos 3 gados paplaschinatu katru gadu par 100 lihdz 150 gultam preekisch akutas garigas saslimschanas gadijumu ahrsteschanas. Ar to tomehr wehl nebuhtu slimnizas atbrihwotas no ahrkahrtigà pahrpildijuma, kas tagad katrâ no winàm konstatejams. Scho nelabwehligo stahwokli war nowehrst tikai pa garaku laiku.

ot siwju ellu weselibas uslaboschanai?*)

leetota aknu trahna daudzuma; zitronu sula ari tajâ sinâ wehrtiga, ka ta satur bagatigi zitus witaminus (C wit.). Siwju ellu wislabak eenemt tuhlin pehz maltites. Pirmàs trihs deenas ta jaeenem pa 1 tehjkarotei 2 reises deenâ, nahkoschàs trihs deenàs 3 reises deenâ schìs daudzums. Otrâ nedelâ jahk to eenemt 2 reises deenâ un treschâ nedelâ 3 reises deenâ pa ehdamkarotem, pakahpenifki pawairojot schò porziju lihdz 4—5 ehdamkarotem deenâ. Newajag dsert siwju ellu, ja ta jahk atnemt ehstgribu, waj rada zaureju, kà ari drudzi. Pa laikam jataisa masi starpbrihschi. Leetojot kahrtigi siwju trahnu, peenemas manami meesas stwars, suhd nogurums, masspehzibas sajuhta, jahk rastees spehks un uslabojas asinu sastahws.

Organisma stiprinaschanai bez tam wehl zitì lihdsekli. Wasarâ dabigà saules gaisma ar saweem ultrawioleteem stareem weic scho swehtigo darbu, pazelot organisma spehku un isturibu. Rudeni un seemâ jagreeschas pee apstaroschanas ar mahkfligeem ultrawioleteem stareem, ar t. s. kalnu sauli. Mahkfliga kalnu saule palihdz zihnitees ar daschàm slimibam, kà ari stiprina un spehzina nowahjinato, nowahrguscho organismu. Kahrtigs dsihwes weids, weegls, barojoschs un witaminus saturoschs uzturs un minetais aknu trahns, atteeziga wingrochana stiprina organismu, pazel ta isturibu un pretestibu daschadàm saaukstechanàs un zitàm, ihpaschi lipigàm slimibam.

*) atstahj launu eespaidu uz gaidamo behrnu? Waj sihdainis war zeest, sihditajai mahtei smehkejot? Atbilde. Kahdâ plaschakà apzerejumâ agrak (Nr. 182, T. wes.) jau tika norahdits uz smehkeschanas laitigumu. Tà ka tabakas duhmos atrodoschà indigà weela nikotins ussuhzas organisma asinis, tad, protams, ar asinim schi inde (ari zitas indes, peem.

IV Wd. o. 157.

Latwju dekoratiwàs mahkſlas zelmlauſcha Jahņa Kugas 50. dſimumdeenâ.

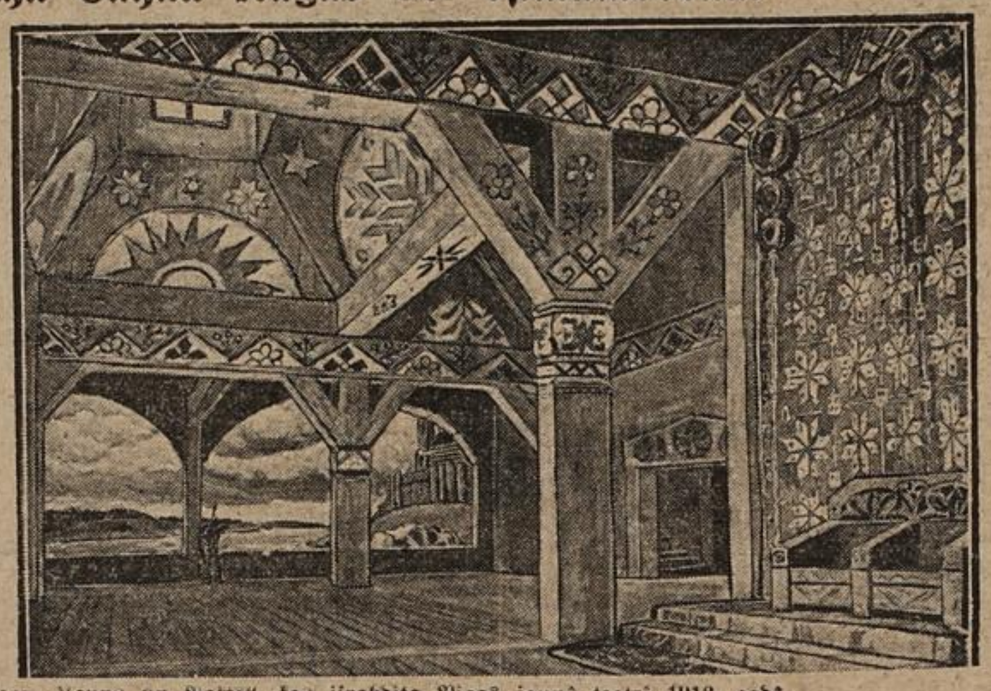

J. Kugas dekorazijas, pa kreiſi: A. Brigaders lugai „Lolitas brihnumputns"; pa labi: J. Raiņa lugai „Uguns un Nakts", kas iſrahdita Rigas jaunâ teatri 1910. gadâ.

Gleſnotajs un dekorators J. Kuga.

Jahni Kugu war ſaukt par muhſu ſkatuwes dekoratiwàs mahkſlas pirmo zelmlauſi un reformatoru. Lihdſ wiņa pirmai debijai latwju teatri, dekorazijas uſſkatija par maſnoſihmigàm, pat leeku greſnibu ſkatuwes mahkſlâ. Latwju ſkatuwes ſawàs noliktawàs tureja uniwerſaldekorazijas, kuras leetoja wiſàm iſrahdem. Kas gan tad domaja, ka dekorazijam jaiſzel autora ideja, ſaatbalſta akteeri un janoſkano iſrahdes kopeſpaids. Kad tik formelà puſe kahrtibâ. Tee bija „ſelta làiki" taupigeem direktoreem. Ja kahdàs dekorazijas gabals truhka, to meerigi wareja iſrakſtit no Wines, gan jau peeſtahwès pahrejàm dekorazijam, jo tàs tatſchu ja nu nebija no Wines, tad bija pehz Wines „ſchnites" darinatas, tureenes meiſtari tad bija modè un leelâ zeenâ. Un tomehr — garlaizibas puteklu kahrta tàs pamaſam nodewa netikai aiſmirſtibai, bet ari iſnihzibai, kaut gan katrâ teatra noliktawâ tàs wehl atrodamas kuplâ ſkaitâ.

1909. g. pawaſari Rigâ eerodas, labſirdigu humoru waigâ un meermihligeem ſcheſteem, wideja auguma wihrs, un dodas uſ Rigas Jaunà teatra direkziju, lai westu ſarunas par dekoraziju gleſnoſchanu Aſpaſijas „Waidelotei". Nepaſihſtamais droſchineeks, kas uſnehmees konkurenzi ar Wines dekoratoreem, bija jaunais, nupat no ahrſemju zelojuma atgreeſees, mahkſlineeks Jahnis Kuga. Uſ Aſpaſijas un Raiņa iſteikto wehleſchanos, uſtizet Kugam dekoraziju gleſnoſchanu „Waidelotei", direkzija ſper liktenigo ſoli muhſu dekoratiwàs mahkſlas weizinaſchanâ un nodod tàs darinat Kugam. Nu ſahkàs Kugas beeſchà braukaſchana no Jekabpils uſ Rigu un atpakaļ, jo Kuga ihſi pehz atgreeſchanàs no ahrſemem bija paguwis cenemt „aumeiſtara" weetu Jekabmeeſta tirdſn. ſkolâ. „Waidelotes" pirmiſrahde ſazeļ wehtru, kas ſawilņo wiſu ſabeedribu. Wairums juhſmo par leeliſko eeſpaidu, par jauko uſtwehrumu, ſwaigo ſpehka pilno ſtraumi, ko cerauj Kugas dekorazijas muhſu teatra dſihwè. Netizigee, pareiſaki, daſchi „zunftes" kolegi neſapraſchanà brihnas par „pawirſcho mahlejumu, kuram zauri ſpihd audellis", par luhſtoſcho un noſt birſtoſcho krahſu u. t. t. Nahk Kugas otrais uſzenejums — Raiņa „Uguns un Nakts", tad treſchais „Indulis un Arija", kas galigi noſtiprina Kugam ne tikai pirmà zelmlauſcha wahrdu latwju dekoratiwàs mahkſlas wehſturè, bet ari eeſwana pilnigi jaunu poſmu un roſibu latwju teatru mahkſlas dſihwè wiſpahri. Sahkas paſaules karſch. Kuga aiſbrauz uſ Kreewiju. 1918. g. atgreeſchas no Peterpils ar A. Fridenberga organiſeto Latwju operu. Ar Latwijas walſts nodibinaſchanos turpina gleſnot dekorazijas gan Naz. operâ, gan teatri un, dibinotees mahkſlas akademijai, eenem weetu kà dozents, tagad profeſors, dekoratiwajâ meiſtardarbnizâ. Lihdſ ſchai deenai Kuga gleſnojis tik leelu dekoraziju ſkaitu un darijis tik daudz muhſu ſkatuwes un kulturas labâ, ka waretu ſarakſtit, ſihkaki apſtahjotees pee wiņa mahkſlas, leelaku grahmatu, puſchkotu daiļàm bildem, zehleem koſtimu ſihmejumeem un wiņa gleſnu atſtehleem, kas buhtu kreetna atmiņa nahkamàm audſem par latwju dekoratiwàs mahkſlas ſahkotni un wiņas diſcho mahkſlineeku. Schodeen nowehleſim muhſu eezeenitam un nopelnu bagatam mahkſlinerkam wehl ilgus gadus nepagurt!

Alberts Prande.

J. Kuga pirms eeſtahſchanàs Stigliza ſihmeſchanas ſkolâ.

109

Benefelde III

288

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3785. / atl. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5294.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI sēdē. № 9.

Ieteikt [illegible] ordeņa
IV šķirai.

Darbvedis Kr. Lecenlians

O. 158

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Ada Beneševa, Latvijas Nacionālās operas soliste – koloratursoprans	Muzikālo izglītību ieguvusi ārzemēs (Vācijā), kur uzstājusies ari savu dziedātājas soliste Katjera. Latvijā darbojās no 1912. g. pie pirmās Latvju operas; no 1918/1919. g. visu laiku darbojas Latvijas Nacionālā operā. Karagadas uzstājusies daudzos koncertos. Pelnījusi un citās Krievijas pilsētās	Lūdz piešķirt ordeņa III šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju prieksā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs J. Fīmelis
Paraksts

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks Kalniņš

Ierosinātājs A. Spēde
J. Schabb
J. Jansons

117

Zeifolts III

240

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926. 8. novembrī
Ier. № 3797; atk. № 4102

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5342.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar Ordeņa
IV šķiru.

Darbvedis

0.159

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

240 op

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
Teodors Zeiferts, Izglītības Ministrijas Mēnešraksta redaktors, Latvijas Universitātes lektors, Mākslas Akadēmijas docents.	Dzimis 1865.g. 3. aprilī Džūkstē, izglītojies Irlavas skolotāju seminārā no 1881–1884.g.; bijis par pagasta skolotāju Lub. Ezerē no 1884.g.–1891.g.; par pārzini Olaines Draudzes skolā no 1891.–1915.g.; kara un bēgļu laikā darbojies Baltijas Bēgļu komitejā kā skolu un bērnu patversmju organizators, no 1918–19.g. Cēsu vidusskolās kā latv. valodas un literaturas skolotājs. No 1919.g. augusta līdz 1920.g. martam bijis par Rīgas apg. pamatskolu inspektoru. No 1920.gada janvāra Izglītības Ministrijas Mēnešraksta redaktors, no 1920.g. marta Latv. Universitātē latv. valodas lektors un no 1924.g. marta Mākslas Akadēmijas docents.

Vispārējo lietu p
Ierosinātāja
Sekretā

3

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926. 12. maĩ
Ier. Nr 4197. izd. Nr 4105

Jel

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ..... ministra

192.. g. .....

Nr. .....

Ordeņa domes lēmums:

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

241 op

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Teodors Z e i f e r t s, (Teodors) Rakstnieks, redaktors, literaturas vēsturnieks.	Dzimis 1865 g. Džūkstē, bijis skolotājs Olainē, "Druvas" redaktors, tagad "Izglītības Ministrijas Mēnešraksta" redaktors un lektors Latvijas Universitatē.	Daudz vērtīgu un nacionali audzinošu literaturvēsturisku darbu autors. Latvju skolotaju konferenču organizētājs Terbatā un Valkā. Liekam priekšā apbalvot ar Triju Zvaigžņu II.šķiras ordeni.		242

Paraksts K. Ulmanis

Ierosinātāja paraksts K. Ulmanis
RĢyS

Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
No 1891–1914.g. latvijis kārtējus referatus Dzimtenes komisijas vasaras sapulcēs. No 1907–1912.g. bijis „Jaunas Raŝas" redaktors, 1913–14.g. redigējis „Druvu"; pirms kara darbojies kā latv. literaturas lektors vairākos skolotāju un dramatiskos kursos, pēc kara (1920–1924.g.) vidusskolu skolotāju latv. valodas kursos Rīgā un Bērzainē. Ber daudziem grāmatu apskatiem un kritikām laidis klajā sekošas grāmatas: Latv. rakstniecības chrestomatiju 3 daļās, 5 sējumos (1905–1907.g.), Dzimtoni (ainas no Latvijas dabas un vēstures), Īsu Latvijas vēsturi, kas pārtulkota vairākās Eiropas valodās (franču, italiešu, spaniešu, portugaliešu), Latv. rakstniecības vēsturi 3 sējumos (1922–1925.g.); sarakstījis monografijas par Saulieti, Plūdoni, Krišjāni Baronu.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Lūdz piešķirt ordeņa III šķ.

valdes prieksnieks.
paraksts

Izglītības ministrs
Paraksts

Noraksts

Pielikums pie liecības Nr. 4494.

244

Tautskolotāja

Teodora Zeiferta

GAITU SARAKSTS.

I. Ziņas par izglītību. *)

№№	Iestāde, kur izglītību baudījis	Gadi	Dokumenti, uz kuŗu pamata atzīme taisīta	Piezīmes
1	Beidzis Jelgavas skolotāju seminaru	1884. g.	Seminara liecība, izd. 1884. g. un inspektora Treilanda apliecība № 384 izd. 16. maijā 1891. g.	

*) Vispārējā izglītība tikai pēdējā iestādē.

244 op

II. Ziņas par skolotāja gaitu.

№№	Iestāde, kur kalpojis	Gadi	Dokumenti, uz kuŗu pamata atzīme taisīta, vai iestādes lēmums	Iestāde, kas atzīmes ieraksta
1.	Lub-Ezeres pagasta skolā	no okt. 1884.g. – apr. 1891.g.	Barona Hāna un Ārlavas skolu kom. apliecība № 3 no 1. okt. 1886.g. un no 11. aprīļa 1891.g.	J.M. Cenzu komisija
2.	Olaines draudzes skolā	no apr. 1891.g. – sept. 1915.g.	Rīgas raj. tautsk. insp. Treulanda apliecība № 384 no 16/V 1891.g. un № 352 no 2/VI. 1892.g. un insp. Taleiko raksts № 830 no 12. sept. 1915.g.	— " —
3.	Baltijas Latv. Bēgļu apgād. kom. skolu organizators un pārzinis	no 1915.g. – 1918.g.	Baltijas latv. bēgļu komitejas apliecība № 4494 no 18/VIII 1917.g.	— " —
4.	Cēsu L. Ausēja realskolā	no 1918.g. janv. – augusts 1919.g.		— " —
5.	Rīgas apr. tautskolu insp.	no 13. aug. 1919.g. – martam 1920.g.	Izglītības ministra rezolucijas № 376 no 13/VIII 1919.g. un № 57 no 15/I 1920.g.	— " —
6.	Izglītības Ministrijas Mēnešraksta redaktors.	no 1. janv. 1920.g.	— " —	— " —

Ziņas par skolotāja gaitu (turpinājums).

245

№№	Iestāde, kur kalpojis	Gadi	Dokumenti, uz kuŗu pamata atzīme taisīta, vai iestādes lēmums	Iestāde, kas atzīmes ieraksta
7.	Latvijas Augstskolas lektors	no 10. marta 1920.g.		J.M. Cenzu komisija
8.	Docenta v.i. Mākslas akadēmijā	no 16 marta 1924.g	Mākslas akadēmijas apliecība № 1074 no 1925.g. 24. aug.	— " —

Par noraksta pareizību
Darbvedis: O. Porin̦

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926. 8. novembrī
Ier. № 3798. atl. № 410 25

Sērijas IV

246

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

192 6. g. 8. novembrī
Nr. 5341.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Piešķirt Ordeņa
IV šķiru.

Darbvedis Kr. Skrastiņš

0.160

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Matiss S i l i ņ š. Valsts Vēsturiskā Muzeja direktors.	Dzimis 13. janvarī 1861.g. kroņa (toreiz) Vīšinķu pag. Ķūņķur Kalēju mājās. 1879.g. beidzis Irlavas Skolotāju Semināru. Sabijis dažus gadus par skolotāju un mājskolotāju. Tālāk izglītojies Vācijā. - Darbojies rakstniecībā un ieņēmis dažādus sabiedriskus amatus.	Ievērojams latvju etnografs; ilggadīgs Rīgas Latviešu Biedrības muzeja pārzinis; pirmais latvju kartografs. Valsts Vēsturiskā Muzeja noorganizētājs un vadītājs. Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs
Paraksts

Vispārējo Lietu Nodaļas
priekšnieks

Sekretārs

Zahte III

248

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926. g. 9 novembrī
Ien. № 4068. / akt. № 40 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 9. novembrē.

Nr. 5358.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

ordeņa

IV šķira.

Dubvedis Kr. Ķemuliņam

O. 161

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

248.p

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl aizzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Pēteris Z ā l ī t e Dr.phil. Latvijas Universitātes profesors.	Dzimis Raunā, 1864.g. I.XII. 1898.g. Pēterpils universitātē pielaists pie magistra eksamena, un sācis gatavoties uz profesuru. 1915. līdz 1918.g. lasījis lekcijas Psichoneurologiskā institutā, Pēterpilī. 1918.gadā turpat ievēlēts par docentu. 1919.g. 20.VII no Pēterpils pārbraucis Rīgā. No 1920.g. 24.I līdz 1921.g. I.X Latvijas Augstskolas, tagadējās Universitātes, docents. Sākot ar 1921.g. I.oktobri tās pašas augstskolas profesors.	Bijis Organizacijas Padomes un vēlāk Latvijas Universitātes Padomes loceklis. Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Latvijas Universitātes
Rektors:

Ierosinātāja paraksts

Paraksts

Izglītības ministrs

Vispārejo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Valsts Prezidenta sekretariāts
26. nov. 25
Saņemts
Ien. Nr. 4456

Rīgā

Latvijas Demokratiskās Republikas Prezidentam

Augsti godātam J. Čakstes kungam

Rīgas pilī.

Augsti godāts Valsts Prezidenta kungs!

Augstā Triju Zvaigžņu Ordeņa Dome, kuŗas Priekšsēdētājs Jūs, Valsts Prezidenta kungs, esat, kā „Valdības Vēstnesī" № 260 (17. nov. 1926. g.) izsludināts, man piešķīrusi IV. šķiras Triju Zvaigžņu Ordeni.

Pateicos, ka Augstā Triju Zvaigžņu Ordeņa Dome mani un manu darbību atcerējusies. Bet nevaru man piešķirtās Triju Zvaigžņu Ordeņa IV. šķiras pieņemt un tapēc Augsto Triju Zvaigžņu Ordeņa Domi lūdzu šo ordeni man nepiesūtīt.

Atsakos no man piešķirtā Triju Zvaigžņu Ordeņa IV. šķiras ar šekošiem iemesliem: Neesmu ordeņu draugs un neesmu nekad nekā strādājis, lai iegūtu ordeni.

250 op

Pat cara laikā esmu uzdrošinājies atteikties no piesolīta augstāka administratīva posteņa (Kurzemes tautskolu direktora) un ordeņa.

Demokratiskā valstī, kāda ir Latvija, kuŗas kultūras attīstību un neatkarību ideju esmu, cik spējis, veicinājis, ordeņiem, (īpaši ne daudzšķiru) pēc manām domām nav vietas. Klasiskajā Krievijā pietika ar lauru zaru. Pie mums Latvijā būtu bijis diezgan ar Lāčplēša ordeni. Kam patiesi nopelni garīgā ziņā, tas iegūst augstāko algu vai ātrmaksu pašā darbā. Ordenis tādam ir lieks. Ja Ordenim vairāk šķiru, tad Ordeņa kādas šķiras piešķiršana var pat dziļi iesainot un aizskart, sevišķi tādos gadījumos, kur aiz šādiem vai tādiem iemesliem izšķirts netaisni. Nav arī nemaz iespējams nedaudz dienās vai pat dažās stundās taisnīgi piešķirt vairāk simtu personām ordeni, kuŗam V šķiras. Pat tad ne, ja spriedējs labi savas tautas psiches un vēstures pazinējs un taisnīgs. Bet ja tas tā nav, tad ordeņu piespriešanai var būt graujoša, nemieru radoša nozīme.

Ja gribēja radīt civilordeni par nopelniem Latvijas tapšanas vai tapušās Latvijas labā, tad vajadzēja būt tik vienai vai vislielākais divām Ordeņa šķirām. Tad arī nebiens apbalvotais no Ordeņa neatteiktos. Pat tie ne, kas nav ordeņu draugi. Taisnīgi piešķirts Latvijas „lauru zars" viņiem būtu dārgs, tik pat dārgs, kā Latvija, par kuŗas neatkarību viņi cīnījušies. Arī zinātniekiem, mākslinieciem un kultūras darbiniekiem viņš būtu mīļš un dārgs. Tikai spekulantu un to rokas, kuŗu pirkstu aptraipīti ar valsts vai citu netaisnu mantu, nedrīkstētu šo „lauru zaru" aizskart.

251

Bet tagad, kur „Triju Zvaigžņu Ordeņa" lietus ir lijis par cienīgiem un necienīgiem, kur nav varēts taisnīgi izsvērt, kuŗa no piecām šķirām kuŗam pēc taisnības pienākas, šis Ordenis daudzus tik sarūgtina un rada nemieru. Viņš šķeļ un nevieno un mazina arī darba prieku. Jāredz, ka daudzi, kam pienāktos ordenis, to pavisam nav dabujuši kā piem. Kuzurs, Palcmanis, profesori K. Balodis, J. Ruberts, Fr. Balodis, doc. Straubergs un daudzi citi. J. Kuzurs bija viens no pirmajiem, kas Pēterpilī dedzīgi uzstājās par neatkarīgu Latviju. Pēc tam, kad es Pēterpils Savienīgā biedrībā runādams par tautu pašnoteikšanās tiesībām biju izteicies, ka jārada Organs, kas lai proklamētu apvienotu un neatkarīgu demokratisku Latvijas republiku un demokratiskai frakcijai ieteicis sasaukt latviešu partiju un dažādo organizaciju sēdi šāda Organa dibināšanai, kas reprezentētu un pārstātu Latviju,

proklamētu Latvijas republiku, tad Kurzurs sasauca Demokrātiskās frakcijas ģenerālsapulci, kurŗa vienprātīgi nolēma uzaicināt citas partijas, lai nodibinātu šādu organu — Nacionālpadomi, kas reprezentētu Latviju un proklamētu neatkarīgu Latvijas valsti. J. Kukurs vadīja pirmās Nacionālpadomes sēdes. Prof. K. Balodis raksta „Freiheitā" pret Golca—Bermonta bandām, panāk, ka sociāldemokrāti nolemj, ka nedrīkst uz Kurzeni sūtīt karŗa spēkus un karŗa mantu. Šo karŗa partija var darīt vairs tikai slepeni. Tādējādi nevarēja atsūtīt tik daudz, cik citādi būtu ticiš atsūtīts. Tas varbūt izšķīra neatkarīgās Latvijas likteni. Prof. K. Balodis atstāj Vāciju drošu un labu vietu, un nāk uz Latviju, kurŗas likteņis toreiz bija nedrošs un pienesa daudz slikstāku vietu, vienīgi aiz mīlestības uz savu dzimteni. Augstā Triju Zvaigžņu Ordeņa Dome ta visa neredz. Nezina arī laikam, ka prof. K. Balodis visu laiku, kamēr bija Vācijā, ir strādājis līdzi latviešu laikrakstos un žurnālos.

Daudzu augstāko Triju Zvaigžņu Ordeņa šķiŗu kavalieru starpā atrodas personas, kurŗām Latvijas labā pēc manas un es ziņu, ka arī pēc daudzu citu atziņas, nav nekādu nopelnu. Kāds augstakās šķiŗas kavaliers 1917.g. rudenī tos, kas uzstājās par neatkarīgu Latviju Pēterpilī pat atklāti nosauca par braxiem.

Ja tādi ir Triju Zvaigžņu Ordeņa Domes taisnības strīdi, tad saprotams rūgtums, rasinradies.

Kas zīmējas personīgi uz mani, tad es par man piešķirtā Ordeņa IV. šķiŗu nejūtos nevienam apbalvots, bet pat drīzāk ievainots. Vai tiešam Augstā Triju Zvaigžņu Ordeņa Dome nekā nav zinājusi, ka es esmu pirmā Latvijas autonomijas projekta autors? Zem virsraksta „Valsts ideāls" šis autonomijas projekts iespiests „Mājas Viesī" 1905.g. 46, 47, 49 un 50 numuros.

1916.g. rudenī rādā J. Goldmaņa dzīvoklī notiekošā sapulcē, kur klāt bija arī Triju Zvaigžņu Ordeņa Domes locekļis O. Nonāca kgs, nolasīju šis vispilnīgākās autonomijas projektu, tādas, kā Australijai un ieteicu uzstāties un prasīt no cāra valdības tādu Latviju.

1917.g. ieteicu dibināt Nacionālpadomi un ieteicu pasludināt Neatkarīgu Apvienotu Demokrātisku Latvijas Republiku. 1905.g. aizstāvēdams revolucionaro kustību, iesniedzu valdībai vairākus raksturus. Uz kuratora Lesšina uzaicinājumu izstrādāju tautas skolas projektu, kurŗā ieteicu ievest latviešu mācības valodu un nodibināt vienotu tipa skolu. Pārcirtējo visus skolu

dibināšanā man ir līdzsajūtu. Silti ieteicu Lesšiņam tā darīt, ko viņš ieceroja.

Nesiens žurnāls, domāju, nav tā veicinājis zinātnes, mākslas, literatūras attīstību Latvijā, kā mans radītais un redigētais, M. v. Mēnešraksts."

Par visu to Augstā Triju Zvaigžņu Ordeņa Dome man piespriež Triju Zvaigžņu Ordeņa IV. šķiru! Lai ar arī vēl par manu zinātnisko darbību un par līdzdarbību pie Latvijas Universitātes dibināšanas.

Klāt pieliekot: „Valsts ideāls", „Cīņa dēļ patiesības", „Baltijas agrarjautājums" un „Latv. Izgl. biedr. Augstskolas Sekcijas darbība", kur attiecīgas vietas pastrīpoju. Mana darbība ir bijusi sabiedrota ar dzīvības briesmām. Tas viss noticis Latvijas labā un ne ordeņu dēļ.

Rīgā, 24. novembrī
1926. g.

Augstcieniba

Latvijas Universitātes profesors
Dr. phil. Pēteris Šķilters.

137

Lieta 153

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1926 g. 9. nov.
Ien. № 4058 / akt. № 4162

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 9. novembrī

Nr. 5348.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvot ar ordeņa

IV *šķiru.*

Darbvedis Kr. Skuķis

O. 162

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

2530

154

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	spusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Cand.phil. Pauls D ā l e. Docents Latvijas Universitātes Filologijas un Filozofijas Fakultātē.	Dzimis Rīgā 1889.gadā. No 1900.-1908.gadam apmeklējis Rīgas pilsētas ģimnāziju. 1908.g.rudenī iestājies Maskavas Universitātes Val.-Filol. Fakultātes Filozofiskā Nodaļā. Pēc kursa pabeigšanas darbojies kā mājskolotājs Šveicē. 1914.g. uz iesniegtā medaļdarba pamata atstāts sagatavošanai uz profesūru pie Maskavas Universitātes. Darbojies pie Universitātes līdz 1917.g.maijam. No augusta 1917.g. - 1919.g.skolotājs un ģimnāzijas direktors Valmierā. 1919.g.mobilizēts un pārnācis uz Rīgu. No 1919.g.15.jūlija darbojas Latvijas Republikas Izglītības Ministrijā. Ņēmis aktīvu dalību pie Latvijas Universitātes nodibināšanas,it īpaši Filologijas un Filozofijas Fakultātes noorganizēšanā. Patlaban - docents Latvijas Universitātes Filologijas un Filozofijas Fakultātē. Doc.P. D ā l e s dienesta gaitas apraksts: No 1919.g.15.jūlija iecelts ar izglītības ministra Dr.K.Kasparsona rezolūciju par Izglītības Ministrijas vecāko sevišķu uzdevumu ierēdni. No 1919.g.1.septembri iecelts ar izglītības ministra Dr.K.Kasparsona rezolūciju par Izglītības Ministrijas Augstskolu Nodaļas pagaidu vadītāju. No minetas dienas atsvabināts no sevišķu uzdevumu ierēdņa pienākumiem. Skaitot no 1919.g.1.oktobra ar izglītības ministr Dr.K.Kasparsona rezoluciju atsvabināts,uz paša lūgumu, no Izglītības Ministrijas Augstskolas Nodaļas pagaidu vadītāja pienākumu izpildīsanas un iecelts par Izglītības Ministrijas vecāko sevišķu uzdevumu ieredni. Skaitot no 1920.g.1.janvari ar izglītības ministr Dr.K.Kasparsona rezoluciju iecelts kā Izglītības Ministrijas priekstāvis augstskolas lietas. Skaitot no 1919.g.26.novembri ar izglītības ministra J.Plaķa rezolūciju apstiprinats par Latvijas Augstskolas Organizacijas Padomes priekšsedetāju un no 1921.g.1.janvara uz paša lūgumu atsvabināts no Izgl.Min.vec.sev.uzd.ieredņa pienākumiem. Skaitot no 1921.g.1.jūlija uz paša lūgumu atsvabināts no Latvijas Augstskolas Organizacijas Padomes priekssēdētāja pienākumiem un atstāts minētā Padomē kā Izglītības Ministrijas priekšstāvis (izglītības ministra A.Dauges rezolūcija).	Lūdz piešķirt ordeņa III šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru. J. Ziemelis Izglītības ministrs. Paraksts Kehelmalksnis Vispārejo lietu pārvaldes priekšnieks. Rektors A.Tentelis. Tulkotāja parakstīts

Doz. P. Dahle — Latv. universitates organisazijas padomes preekschsehdetajs. Padome atsihstamâ kahrtâ wadijusi un weikusi universitates isweidoschanu winas pirmos pastahweschanas gados. Winas weetâ stahjusees universitates padome.

Doz. P. Dahle — filosofijas doktors.

Wakar, uniwersitates swehtku sahlê doktora diserlaziju aisstahweja filolog.-filosofijas fakultates doz. P. Dahle. Studejoschà jaunatne winu

Filologijas-filosofijas fakultates dekans prof. Tentelis (pa kreisi) pirmais apsweic filosofijas doktoru Paulu Dahli.

darbâ sirsnigi eemihlojusi, un sawu mahzibas spehku godinot, bija pahrpildijuschi sahli lihdz pehdejai weetai. Pee „salà galda" — fakultates padome un oponenti. Aktu atklahja fak. dekans, prof. A. Tentelis, nolasidams ihsu doktoranda dsihwes gahjumu. Peters Dahle dsimis Rigâ, 1889. g., 23. jul. Pabeidsis 1908. g. Rigas pilsk. klasisko gimnasiju, tuhlin eestahjees Maskawas uniwersitatê studet wehsturisli-filologiskâ fakultatê filosofiju. Fakultati beidz 1914. g. ar 1. schk. diplomu, pehz kam winu atstahj sagatawotees akademiskam darbam u. t. t. Sch. g. 10. sept. fakultates sehdê pee prof. P. Sahlites un prof. Frosta weikšmigi isturejis doktora pahrbaudijumus. Difertazijas darbam iswehlejees tematu: „R. Awenariusa filosofiskee un psichologiskee eeskati un winu kritika". Weetu katedri eenem doktorands un sekmigi aisstahwas pret oponentu: profesora P. Sahlites, profes. Frosta, doz. Kaulina un Dr. phil. T. Zelma eebildumeem. Pehz 2 stundu gara sinatniska disputa, dekans prof. Tentelis pasino, ka filolog.-filosof. fakultate nolehmusi peeschkirt P. Dahlem filosofijas doktora gradu. Jauno doktoru suminaja rokas speedeeneem wina kolegi — mahzibas spehki un garâ rindâ sajuhsminatee audseknu-studenti. J. M.

202

Domē

Latvijas Valsts Prezidenta sekretariāts
Saņemts 1926 g. 30 nov. Lieta Nr. 4105 Lpk. Nr. 410

Latvijas augstāko Tiesu Tiesnešu
ordeņa Domei.

Domes protokols
1927. g. 17. I. Nr. 1.

Drīkstu Domāt, ka Tiesu Tiesnešu ordenis piešķirts man par Latvijas universitātes organizācijas darbu vadīšanu. Par nopelošanu šo ordeni neatraku par iespējamu pieņemt tāpēc ka līdz ar manis grūtos organizācijas darbos tanī pašā laikā strādājuši arī daži mani kolēģi un biedri. Organizācijas padomes priekšsēdis vēlējis, bet ordeņa virzienam nav piešķirts.

Par man parādīto uzmanību izsaku pateicību.

Rīgā. 25 XI. 26. Docents Pauls Dāle

138

Denfers 15

258

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 9 novembrī
Ien. № 4076 / atz. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No i z g l ī t ī b a s ministra

1926. g. 9. novembrī
Nr. 5366.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Trijas ordeņa

IV šķiras.

Darbvedis Kr. Ķeniņš

0. 163

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

2580f

159

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Pauls Denfers, Latvijas Universitātes profesors.	Dzimis Jelgavā, 1871.g. 30.oktobrī. No 1899.g. 29.VIII – 1901.g. 19.X: Rīgas Politechniskā Instituta profesora adjunkta v.i.; no 1901.g. 19.X-1906.g. 1.VII profesors – adjunkts; no 1906.g. 1.VII līdz min. Instituta likvidēšanai: profesors. Latvijas Augstskolas, tagadējās Universitātes profesors kopš šīs augstskolas nodibināšanās; mechanikas fakultātes dekans no 1919./20. – 1922,/23.māc. gadam. Latvijas Unitātes Rekto	Kā profesors un dekans piedalījies augstskolas organizacijas darbā, sākot ar 1919. g. 12.VIII, būdams Organizacijas Padomes loceklis. Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ. -		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru. Paraksts Izglītības ministrs Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Ierosinātāja paraksts

140

Valsts Prezidenta sekretariāts
sapemts 1926. g. 9. novembrī
ien. № 4070 / akt. № 410 25

Lanke 55

260

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No i z g l ī t ī b a s ministra

1926. g. 9. novembrī

Nr. 5360.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis Kr. Siemuliņš

0.164

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

2bdaļa

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Eižens L a u b e, Latvijas Universitātes profesors.	Dzimis Rīgā, 1880.g.25.maijā. 1907.g.1.VII līdz 1910.g.1.VII — Rīgas Polit.Instituta docenta v.i. 1910.g.1.VII līdz 1919.g.augustam Rīgas Polit.Instituta, Baltijas Techniskās Augstskolas, lieliniekų laika "Latvijas Augstskolas", kā arī Rīgas Techn.Augstskolas docents. 1919.g.3.IX līdz tā paša gada 1.X Latvijas Augstskolas pagaidu prorektors, no kuŗa amata atsvabināts uz paša lūgumu. 1919.g.1.IX līdz 1922.g.1.VII: sākumā pagaidu dekans, vēlāk dekans. 1919.g.1.IX līdz 1920.g.26.V Latvijas Augstskolas, tagadējās Universitātes, docents. Sākot ar 1920.g.26.V tās pašas augstskolas profesors. Latvijas Augstskolas r e k t o r s no 1922.g.1.VII līdz tā paša gada 15.IX; atstājis amatu uz paša vēlešanos.	Kā Latvijas Augstskolas pagaidu prorektors, dekans un Organizacijas Padomes loceklis, piedalījies Augstskolas organizacijas darbā sākot ar 1919.g.26.VIII. Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Latvijas Universitātes
Rektors: A Stenders

Ierosinātāja paraksts

Paraksts

J. Ziemelis

Izglītības ministrs

Vispārējo Lietu Pārvaldes
priekšnieks

141

K. Kanc. III 262

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 192 6 g. 9 novembrī
Ien. № 4079 / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

192 6. g. 9. novembrī
Nr. 5369.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa
IV šķiru.

Darbvedis Kr. Kreicbergs

O. 165

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

262 lpp.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Kārlis K u n d z i ņ š , Dr. theol. Latvijas Universitātes profesors.	Dzimis Smiltenē, 1883.g. 12.aprilī. No 1908.g. -- 1916.g. skolotājs Valmieras skolotāju seminārā, līdztekus dažus gadus ar Valmieras tirdzniec.skolā un pilsētas siev. gimnazijā. No 1917.g. janvaŗa līdz 1918.g. maijam: teologijas docents Terbatas Universitātē. 1918.g. no augusta līdz decembrim Rīgas I glītības biedrības vidusskolas skolotājs un pārzinis. No 1919.g. janv. skolotājs II Rīgas pils. vidusskolā. Sākot ar 1919.g. augustu Latvijas Augstsk las docents un kopš 1921.g. apriļa -- profesors. Filol.& filoz. fakultātes pagaidu dekans 1919./20. māc. gadā, bez tam prorektora bied Organizacijas Padomes sekretārs no 1922.g 1. VII līdz 1923.g.1.VII. Teologijas fakultātes dekans 1923./24. un 1224./25. māc. gados.	Kā Organizacijas Padomes loceklis un prorektora biedrs ņēmis dzīvu dalību Augstskolas izveidošanas darbā viņas tapšanas laikmetā, kā arī būdams visu laiku par Latvijas Universitātes Padomes locekli. Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Latvijas Universitātes
Rektors: A Tentelis

Ierosinātāja paraksts

Paraksts
J. Fīrenbs
Izglītības ministrs

Kihelmanis
Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Prof. Dr. theol. K. Kundsinsch,
Latwijas behrnu palihdsl. saw. preeksschneeks.

265

202

Domei

24/XI

Valsts Prezidenta sek
saņemts 1926 24 nov
Ien. Nr 4434 atl. Nr 410

Trijn zvaigžņu ordeņa domei.

Paleikdamies par uzmanību, kuru dome man gribējusi parādīt, piešķirot Trijn zvaigžņu ordeni, pagodinos paziņot, ka jūtos spiesto atsacīties no man piešķirtās goda zīmes.

Rīgā,
20. nov. 1926.

K. Kundziņš
L. U. profesors.

Domes protokols
1927. g. 17. I. nr 1.

Len. NN 4434, 4505, 4437, 4465, 4456
Sk. 410 25.

266

Izglītības ministŗa kungam.

1926 1 decembrī.
4967.

Pie Nr.4645.

Ordeņa domei iesniegtos paziņojumos atsakas no viņiem piešķirtiem ordeņiem:
Universitātes profesors K. K u n d z i ņ š,
profesors Dr.phil.P. Z ā l ī t e,
docents P. D ā l e,
rakstnieks J. A k u r a t e r s un
Jēkabpils valsts vidusskolas direktors K.lamberts.

Tādēļ domes priekšsēdētāja uzdevumā lūdzu šo ordeņu izsniegšanu aizturēt un piesūtīt domei atpakaļ (kopā ar statutiem un mazajām nozīmēm); tāpat arī,ja vēl kāds atteicies ministrijai iesūtītā rakstā, kuŗu tad piclikt atpakaļ sūtāmam ordenim.

V. P. s e k r e t ā r s.

44

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 192 6 g. 9 novembrī
Ien. № 4066 / akt. № 410 25

Darinš III

267

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

192 6 .g. 9. novembrī
Nr. 5356.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvots ar ordeņa

IV *šķiru.*

Darbvedis Kr. Kaulinš

0. 166

Valsts tipografija Forma 185, 2. 26.

2670/2

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Eduards Zariņš, Latvijas Universitātes profesors.	Dzimis Vidzemē, Jaun-Raunā, 1876.g.13.nov. 1906. — 1907.g.asistents prof. Fresenius'a ķim.institutā Viesbadenē. 1908. — 1918.g.Krievijas Zemkopības Ministrijas Lauksaimnieciski-bakteriologiskas laboratorijas direktora palīgs un ķimijas nod. vadītājs Pēterpilī. 1916.g.privatdocents Pēterpils sieviešu meidiciniskajā institutā. 1917.g.docents Psichoneirologiskajā Instituta. 1918.g.profesors Pēterpils II Universitatē. Latvijas Augstskolas, tagadējās Universitātes profesors no augstskolas dibināšanas laika 1919.gadā. 1920.g.: med.fak.pagaidu dekans. 1922./23.māc.g.ķimijas fak.dekans. 1923./24. " " tāpat. 1926./27. " " tāpat.	Kā Latvijas Augstskolas Organizacijas Padomes loceklis, ņēmis dalību augstskolas organizēšanas darbā sākot ar 1919.gada 28.augustu. Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Latvijas Universitātes
Rektors: A.Tentelis

Paraksts

Izglītības ministrs

Vispārējo Lietu Pārvaldes
priekšnieks

Ierosinātāja paraksts

mehrkeem.

269

1926.

Prof. magistrs E. Sarinsch, 50. dsihwes gadu sasneedsot.

Weens no muhsu Augstskolas wiswairak eczeeniteem mahzibas spehkeem, kimijas fakultates dekans prof. mag. E. Sarinsch war schodeen atskatitees us 50 nostaigateem muhscha gadeem un 30 gadigu farmazeitisku darbibu.

Skaista ir weeta — Jaun-Raunas Schautuwês, kur 1876. gadâ god. jubilars dsimis, skaisti un zehli mehrki, kahdus winsch sew spraudis un sasneedsis, skaisti un paleekami ir darbi, kurus winsch jau lihds schim sawai dsimtenei un farmazijai par godu un swehtibu weizis.

Pehz skolas nobeigschanas, 1896. gadâ E. Sarinsch eesahk farmazeitisku praksi Astrachanâ un turpina to Saratowâ. 1902. g. winsch dodas us Terbatas universitati, kur lihds 1905. g. lihdsdsihwojot korp. Lettgallijâ, studè farmaziju un eeguhst prowisora gradu. 1905. g. winsch ir tur magistra eksamenu Maskawas universitatê, pehz kam dodas us Wisbadeni, kur slawenà prof. Freseniusa institutâ papildinas ustura un baudu weelu kimijâ; no 1906.—1907. g. winsch turpat strahdà kà asistents. 1908. g. aissstahw Peterpils kara medizinas akademijâ disertaziju us farmazijas magistra gradu. Taî paschâ gadâ winu cezel Peterpilî par Semkopibas ministrijas laukssaimneezisski-bakteriologiskàs laboratorijas direktora palihgu un kimiskàs nodalas waditaju. Schaî swarigajâ weetâ, kuru winsch eenem lihds 1918. g. winsch nepahrprotami peerahda sawas isziluss spehjas un eeguhst ar saweem publizeteem darbeem plaschu eewehribu. Sinatniskà darbiba nekawè winu nemt dsihwu dalibu Peterpils latweeschu sabeedriskâ dsihwê, kà ari konsultet Sarkanâ Krustâ. 1916. g. winu cezel par priw. dozentu Peterpils seeweeschu med. institutâ un 1917. g. par dozentu Psichoneirologiskâ institutâ, bet 1918. g. par profesoru Peterpils 2. Universitatê. 1912. g. prof. Sarinsch dodas sinatniskâ komandejumâ us Wahziju un Holandi, bet 1916. g. us Sweedriju.

Sahkot ar 1919. g. profesors darbojas Latwijas universitatê. Winsch ir weens no Latv. universitates organisazijas padomes zentigajeem lozekleem: Universitates wisgruhtakajà laikâ, kad bij ahrkahrtigs lihdseklu truhkums, winsch nem dsihwu dalibu medizinas fakultates nodibinaschanâ un ir schis fakultates pirmais dekans, pee kam winsch ispilda ari weterinarmedizinas fakultates dekana peenahkumus. Taî paschâ laikâ winsch wada kimijas fakultates farmazijas nodalas noorganisechanu. No 1922.—1924. g. winsch ir kimijas fakultates dekans, kahdu amatu winsch tagad ispilda jau otrreis.

Lihds 1921. g. 17. martam winsch sastahw Uniw. Saimneezibas komisijâ un lihds schim Universitates padomê. Wina pahrsinaschanâ atrodas ari Universitates apteeka, kur farmazijas studenti eeguhst praktiskas sinaschanas. Winsch ir Rigas farmazeitu beedribas goda beedrs, Latwijas kimiku saweenib. preekschsehdetaja beedrs, Latwijas biologiskàs beedribas, Deutsche chemische Gesellschaft un Sozietè de Chemie de Franze beedrs, Latwijas Sarkanà Krusta galw. waldes

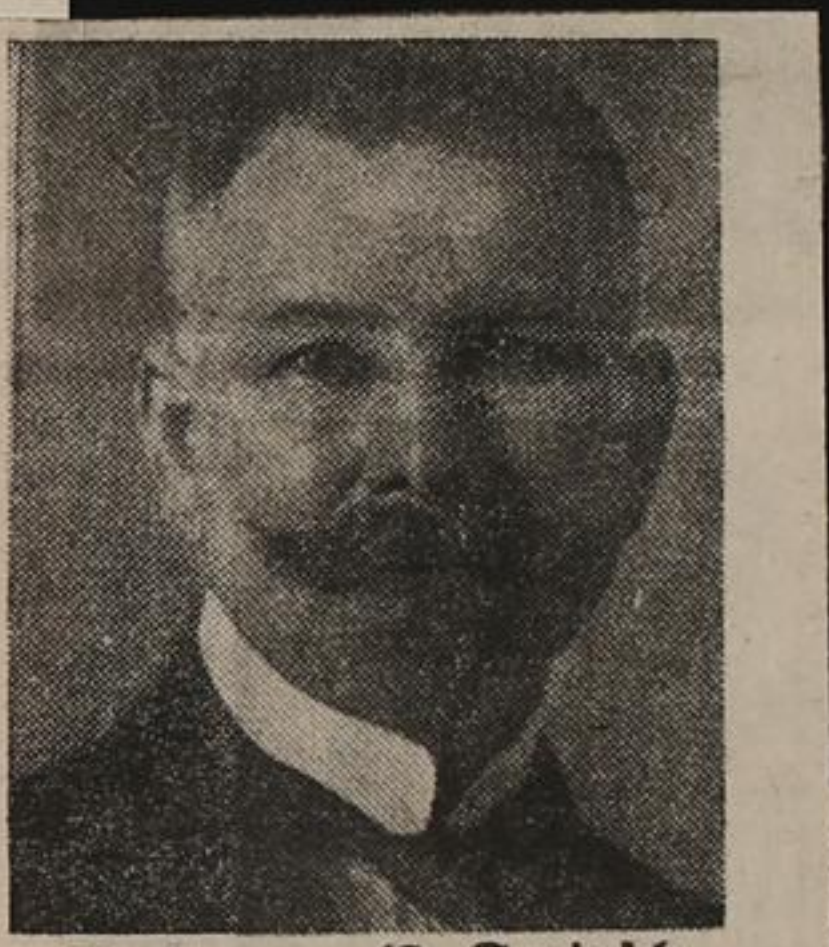

Prof. mag. E. Sarinsch

kimijas fakultates dekans, schodeen atskatas us 50 muhscha gadeem un 30-gadigu farmazeitisku darbibu.

Jubilars dsimis Jaunraunas Schautuwês E. Sarinsch eesahk farmazeitisku praksi Astrachanâ. 1902. gadâ dodas us Terbatas universitati, studè farmaziju un eeguhst prowisora gradu. Istur magistra eksamenu Maskawas universitatê. Wisbadenes institutâ papildinas ustura un baudu weelu kimijâ; 1908. gadâ aissstahw Petervils kara medizinas akademijâ disertaziju us farmazijas magistra gradu. Winu cezel par semk. min. laukssaimn. bakteriologiskàs laboratorijas direktora palihgu un kimiskàs nodalas waditaju. Nem dsihwu dalibu Peterpils latweeschu sabeedriskâ dsihwê. 1916. g. winu cezel par priw. dozentu Peterpils seeweeschu medizinas institutâ un 1917. g. par dozentu psichoneirologiskâ institutâ, bet 1918. g. par profesoru Peterpils 2. universitatê.

Sahkot ar 1919. gadu, profesors darbojas Latwijas universitatê. Wada kimijas fakultates farmazijas nodalas noorganisechanu. No 1922.—1924. g. — kimijas fakultates dekans. Wina pahrsinaschanâ atrodas ari universitates apteeka. Winsch ir Rigas farmazeitu beedribas goda beedrs, Latwijas kimiku saweenib. preekschsehd. beedrs, Latwijas biologijas beedribas, „Deutsche Gesellschaft" un „Sociètè de Chemie de France" beedrs, Latw. Sarkanà Krusta galw. waldes lozeklis un Latw. tuberkuloses apkaroschanas beedribas lozeklis.

Prof. Sarinsch publizejis pahri par 50 sinatniskù rakstu daschadâs nosarês.

2699

Prof. mag. E. Zariņš 50. dzīves gadā.

Viens no mūsu universitātes iecienītiem mācības spēkiem, ķīmijas fakultātes dekans prof. mag. E. Zariņš var šodien atskatīties uz 50 nostaigātiem mūža gadiem un 30 gadīgu farmaceitisku darbību.

Skaista ir vieta — Jaunraunas Šautuves, kur 1876. gadā god. jubilārs dzimis, skaisti un cēli ir mērķi kādus viņš sev spraudis un sasniedzis, skaisti un paliekami ir darbi, kurus viņš jau līdz šim savai dzimtenei un farmacijai par godu un svētību veicis.

Pēc skolas nobeigšanas, 1896. gadā E. Zariņš iesāk farmaceitisku praksi Astrachanā un turpina to Saratovā. 1902. g. viņš dodas uz Tērbatas universitati, kur līdz 1905. g. līdzdzīvojot korp. Lettgallijā studē farmaciju un iegūst provizora grādu. 1905. g. viņš iztur maģistra eksamenu Maskavas universitatē, pēc kam dodas uz Visbādeni, kur slavenā prof. Frezenija institutā papildinās uztura un baudu vielu ķīmija; no 1906.—1907. g. viņš turpat strādāt kā asistents. 1908. g. aizstāv Pēterpils kara medicinas akademijā disertaciju uz farmacijas maģistra grādu. Tai pašā gadā viņu iecel Pēterpilī par zemkopības min. lauksaimn. bakterioloģiskās laboratorijas direktora palīgu un ķīmiskās nodaļas vadītāju. Šai svarīgajā vietā, kuŗu viņš ieņem līdz 1918. g. tas nepārprotami pierāda savas izcilus spējas un iegūst ar saviem publicētiem darbiem plašu ievērību. Zinātniskā darbība nekavē viņu ņemt dzīvu dalību Pēterpils latviešu sabiedriskā dzīvē, kā arī konsultēt Sarkanā Krustā. 1916. g. viņu iecel par priv. docentu Pēterpils sieviešu medicinas institutā un 1917. g. par docentu Psichoneiroloģiskā institutā, bet 1918. g. par profesoru Pēterpils 2. Universitatē.

Sākot ar 1919 .g. profesors darbojas Latvijas universitātē. Viņš ir viens no Latv. universitātes organizacijas padomes centīgākajiem locekļiem: universitātes visgrūtākajā laikā viņš ņem dzīvu dalību medicinas fakultātes nodibināšanā un ir šīs fakultātes pirmais dekans, pie kam viņš izpilda arī veterinārmedicinas fakultātes dekana pienākumus. Tai pašā laikā viņš vada ķīmijas fakultātes farmacijas nodaļas noorganizēšanu. No 1922.—1924. g. viņš ir ķīmijas fakultātes dekans, kādu amatu izpilda jau otrreiz. Viņa pārzināšanā atrodas arī Universitātes aptieka, kur farmacijas studenti iegūst praktiskās zināšanas. Viņš ir Rīgas farmaceitu biedrības goda biedrs, Latvijas ķīmiķu sav. priekšsēd. biedrs, Latvijas bioloģijas biedrības, «Deutsche Gesellschaft» un «Societe de Chemie de France»biedrs, Latv. Sark. Krusta galv. valdes loceklis un Latv. tuberkulozes apkarošanas biedr. loceklis.

Prof. Zariņam ir daudz eksperimentalu darbu, viņš publicējis pāri par 50 zinatnisku rakstu bioķīmijas, kā arī uztura un baudu vielu ķīmijas dažādās nozarēs.

Apsveicot godājamo profesoru viņa divkārtējos svētkos, novēlam tam vislabākās sekmes viņa turpmākā darbā.

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1926 6. 9 novembrī
Ien. № 4071. / akt. № 4025

Kirchenšt. VII

240.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 9. novembrī

Nr. 5361.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Trijuzvaigžņu ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis Kr. Kemlinam

0.167

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

2700/

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Augusts K I R C H E N Š T E I N S, Dr.agr. Latvijas Universitātes profesors.	Dzimis Maz-Salacē, Valmieras apriņķī, 1872.g.18.septembrī. Pēc studiju beigšanas 1903.g.:iecirkņa un pilsētas veterinārārsts Valmierā;1903.g. pārcēlies uz Limbažiem, kur sabijis līdz 1905.g.beigām; no 1905.g.decembŗa -- 1917.g uzturējies Šveicē, kur turpinājis izglītību. No 1911.-1914.g.:asistents tuberkulozes pētīšanas iestādē Dāvosā.1914.g.iestājies Serbijas armijā, kur dienējis kā veterinārārsts-bakteriologs līdz 1916.g.,kad atgriezies Šveicē un strādājis kā volontiers-asistents Ženevas universitātes higieniskā institutā. 1917.g.pavasarī iecelts par Luganas kantona (Šveicē) valdības bakteriologu; tanī pašā gadā pārnācis Latvijā un nometies Valkā;tur zemes padomē ieņēmis Valkas apriņķa veselības nodaļas veterinārārsta un ,kādu laiku, arī sanitārārsta vietu. Lielinieku laikā kalpojis Veselības komisariātā kā veterinārās nodaļas priekšnieks. Pēc Komisariāta izbeigšanās iestājies Latvijas armijas jaunformejamos pulkos kā volontiers un pēc tam iecelts par armijas veterinārās valdes priekšnieku, kuŗā amatā atradies līdz ievēlēšanai par Latvijas Universitātes mācības spēku, skaitot no 1919.g22.septembŗa; pēc tam, ar izglītī-	bas ministŗa 1920.g.24.janvaŗa rezolucīju, apstiprināts par docentu, bet ministru kabineta 1923.g.20.septembŗa sēdē — par profesoru. 1919.gada septembŗa otrā pusē sācis piedalīties augstskolas organizacijas darbā, kā organizacijas komisijas, vēlākās padomes, loceklis. Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ. Latvijas Universitātes Rektors: A.Tentelejs.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru. Paraksts J.Ziemelis Izglītības ministrs Kohelnalcs Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Ierosinātāja paraksts

Prof. Dr. A. Kirchensteina jubileja.

Schodeen paeet 25 gadi kopsch profesors Dr. A. Kirchensteins kà ahrsts beidsis Terbatas weterinar-institutu. Dr. A. Kirchensteins — dsimis 1872. g. 6. sept. Pehz studiju beigschanas A. Kirchensteins darbojàs kà praktisks weterinarahrsts Walmeerâ. 1905. g. beigâs A. K. emigrè un pehz tam usturas lecìako teesu Schweizê, kur papildinajas wispahrejâs sinatnês, kà ari spezialos preekschmetos. 1923. g. A. Kirchensteins kà pirmais pee Latwijas universitates aisstahw sawu disertaziju par tematu „Bakteriju eekschejà usbuhwe un attihstibas weids", eeguhdams agronomijas sinatnu doktora gradu.

Plaschakai sabeedribai un sewischki lauksaimneekeem Dr. A. Kirchensteins pasihstams kà daudsu grahmatu un rakstu autors. Wehl emigrazijas laikos tas sarakstijis prahwu skaitu daschadu apzerejumu, kuri eespeesti „Semkopî", „Baltijas Lauksaimneekâ", „Semê" un deenas laikrakstos.

Pirms kara, kad muhsu lauksaimneezisskà literatura bija wehl sewischki nabaga, Dr. A. Kirchensteins sarakstа wairakas grahmatas lopahrstneezibâ un eewadu peensaimneezibâ, kura isnahkusi jau 1906. g.

Ari tagad blakus sinatniskam darbam, Dr. A. Kirchensteins sarakstа grahmatas un turpina lihdsstrahdat lauksaimneezisskos schurnalos; usstahjees ar referateem agronomu sinatniskos kongresos.

Lauksaimneezibai un sewischki lopkopibai swehtibu nesoscha ir Dr. A. Kirchensteina nodibinatà feruma stazija, kurâ rascho potes pret zuhku rosi un pret trakuma sehrgu. Tàpat wina waditais L. U. mikrobiologijas instituts weiz plaschus ismeklejumus lopu sehrgâs un peensaimneezibas bakteriologijas jautajumos.

Jubilaram sekmes ari turpmakâ darbâ.

Prof. Dr. A. Kirchensteins

(Sakarâ ar 25 gadu darba jubileju.)

Dsimis 1872. g. Mas-Salazê; apmeklejis draudses skolu un Alekjandra gimn. Rigâ. No 1895.—1902. g. studè Terbatas weterinarinstitutâ. Kà 2. kursa students eeguhst sudraba medali par konkurenzes darbu „Chloroforma eespaids uz asinim". Beidsamâ kursâ darbojas kà palihgasistents peensaimn.-bakteriologijas nod. pee prof. Happicha un kopâ ar to sarakstа apzerejumu par Terbatas tirgus peena ihpaschibam. Studijas beidsis A. Kirchensteins nodarbojas kà weterjarahrsts Walmeerâ un Limbaschos. 1905. g. beigâs emigrè un lihds 1918. g. usturas galwenâ kahrtâ Schweizê, kur Ziriches universitatê papildinas sooloģijâ, soziologijâ, bakteriologijâ un peena ismekleschanâ. No 1911.—1914. g. darbojas Dawosâ Dr. Z. Spenglera tuberkulozes pehtischanas institutâ kà asistents. Pasaules kara laikâ serbu armijâ weterinarahrsts-bakteriologs. 1916. g. atgreeschas Schweizê, kur strahdà Schenewas universitates higieniskâ institutâ un wehlak Luganas kantonalâ kimiski-bakteriologiskâ laboratorijâ. Wisu scho laiku A. Kirchenschteins strahdà ari sinatniskus pehtischanas darbus bakteriologijâ, kuri publizeti ahrsemju sinatniskos schurnalos. Tahlu no dsimtenes buhdams, neaismirst latwju sehtu, sinodams deenas presê un arodneeziskos schurnalos („Semkopî", „Balt. Lauksk.", „Semê")par lopahrstneezibas un peensaimneezibas bakteriologijas jautajumeem.

Pehz kara plaschaku publiku intereje wina grahmatas par tuberkulosi.

Nodibinotees Latwijas universitatei, A. Kirchenschteins skaitas sahkumâ kà dozents, wehlak kà profesors pee lauksaimneezibas sakultates. Nem dsihwu dalibu universitates padomê. Latwijas universitatê winsch nobeidz un papildina wairakus ahrsemês eesahktos sinatniskus darbus. 1923. g. kà pirmais doktorands Latwijas universitatê aisstahw disertaziju par bakteriju eekschejo usbuhwi, eeguhdams agronomijas sinatnu doktora gradu. Noorganisejis un wada L. U. mikrobiologijas institutu un feruma staziju Kleistes muischâ. Representejis muhsu universitati wairakos starptautiskos sinatniskos kongresos . Daudz strahdà sabeedriskâ darbâ kà Rigas pilsehtas domneeks un weselibas komisijas lozeklis, Latw. tuberkulozes apkarosch. beedribas preekschsehdetajs, Latw. biolog. b. wizepresidents, schurnala „Tautas weseliba" redaktors un wairaku laukšaimneez. schurnalu lihdzstrahdneeks. Apbalwots ar Franzijas ordeni un tituli „officier d'instruction publique", kà ari triju swaigschņu ordena kawaleers.

13. dezembrî wina darbibu atsihmejot, to godinàs Latwijas weterinarahrstu beedriba un zitas organisazijas.

Suminam ſinatneeku!

Prof. Dr. A. Kirchenſteina 25 darbagadu atzerei.

Augt paſcham no ſewis — tas katra leeta talanta iſweidoſchanàs un attihſtibas zelſch. Mehroſim un ſekoſim. A. Kirchenſteins dſimis 18. ſept. 1872. g., Maſſalazê, Widſemê. Pirmo iſglihtibu baudijis lauku ſkolàs. Tad apmeklè Rigâ Aleksandra gimnaſiju un 1895. g. winſch jau ir Terbatas weterinarinſtituta ſtudents. Studijas beidſ 1902. g., uſſahk weterinarahrſta prakſi, darbodamees Walmeerâ un Limbaſchos. 1905. g. notikumi A. Kirchenſteinu ſpeeſch emigret un nu ſahkas 13 gari ſweſchneezibas gadi. Dſihwo winſch galwenâ kahrtâ Schweizê, bet karagados ari kà weterinarahrſts-bakteriologs ſerbu armijâ. 1918. g. atgreeſchas Latwijâ un nodibinotees muhſu uniwerſitatei, ſahk tajâ darbotees kà dozents, drihſi ween eeguhdams prof. gradu.

Tee A. Kirchenſteina dſihwes galwenee ahrejee wilzeeni. Eeſlatotees ta garigâ ſejâ redſam, **ka pehtoſchas domas apgarots** winſch no pat ſahkuma: eeſpeeſtees dabas noſlehpumos, raſt jaunas ſinatnes atſinas, iſweſt jaunus ſlehdſeenus no jau paſtahwoſchàm. Wina meklejoſchà un pehz plaſchàm pahrredſem ſneedſoſchàs doma iſpaudàs jau ſtudenta gados, kad tas kà otrà kurſa ſtudents ſarakſta ſazenſibas darbu „Chloroforma eeſpaids uſ afinim", par kuru eeguhſt ſudraba medali. Darbodamees ſtudiju beidſamâ laikâ par palihgaſiſtentu pee prof. Hapiſcha Terbatas weterinarinſtituta peenſaimneezibas - bakteriologijas nodalâ K. kopâ ar to ſarakſta apzerejumu par Terbatas tirgus peena ihpaſchibam. Weterinarahrſta prakſe no ſinatniſka darba atrauj, bet Kirchenſteins dſihwi ſeko ſinatnes iſkopſchanai. Sweſchneezibas gados wiſpirms papildinas Ziriches uniwerſitatê bakteriologijâ, ſoologijâ un ſoziologijâ. 1911. g. peenem aſiſtenta weetu prof. Dr. Spenglera tuberkuloſes pehtiſchanas inſtitutâ Dawoſâ. Te ari ſahkas ſinatniſks pehtiſchanas darbs. K. ſkats wehrſts uſ ſihkbuhtnu eekſchejo ſuhwi un baroſchanàs weidu. Pehtijumus pahrtrauz karſch un tikai 1916. g. winſch war atkal peegreeſtees ſinatniſkam darbam, kurâ gadâ un ari nahkoſchos gados lihdſ atgreeſchanàs Latwijâ, darbojas Schenewas uniwerſitates higienas inſtitutâ un Luganas kimiſki bakteriologiſkâ laboratorijâ. Emigrazijas laikâ winſch daudſ rakſta ahrſemju ſchurnalos, tiklab par ſaweem pehtijumeem bakteriologijâ, kà ari par daſchadeem ziteem ſinatnes jautajumeem ſakarâ ar jaunakeem pehtijumeem un atradumeem. Strahdâ lihdſ 14 ſt. deenâ. A. Kirchenſteinam peekriht ari tas leelais nopelns, ka winſch **pirmais latwju walodâ ſahka nopeetnaki populariſet ſinatni.** Latw. uniwerſitates organiſazijâ A. Kirchenſteinam iſzilus nopelni. Beſ lihdſdarbibas padomê, winſch drihſi ween iſweido no ſchauras mikrobiologijas laboratorijas, plaſchu un arween dſikumâ ejoſchu mikrobiologijas inſtitutu, kura waditajs tas arweenu ir. Nododas ari pehtijumeem mikrobiologijas laukâ. Sche Latwijâ K. nobeidſ ari Schweizê ſahktos pehtijumus par bakteriju eekſchejo uſbuhwi, kurus nem pamatâ diſertazijai, ko aiſſtahw 1923. g., eeguhdams pee muhſu uniwerſitates **pirmais doktoranda,** agronomijas ſinatnu doktora gradu. K. wada ari ſerumu ſtaziju Kleiſtes muiſchâ.

Kirchenſteins ſarakſtijis grahmatas: „Tuberkuloſe pee behrneem" un „Witamini". Pahrwalda teizami ahrſemju ſinatniſko literaturu. Spezielas grahmatas: „Lopahrſtneeziba" un „Mahjkuſtonu tuberkuloſe". Pehdejâ laikâ K. ſinatniſkais darbs iſpauſchas galwenâ kahrtâ mikrobiologijas un higienas laukâ.

„Strahdajeet laboratoriju un biblioteku kluſâ meerâ" — teiza genialais Paſters. Leelà ſinatnes milſcha gars leekas atſpogulojamees ari A. Kirchenſteinâ. Strahdà winſch loti daudſ. Wina darbs naw ſkalſch, bet nenogurſtoſchs, meklejoſchs, dſiki iſmekloſchs un jaunas pahrredſes un wehrtibas atweroſchs. Suminam ſinatneeku! N. D.

o. 228.

Sibirijas latviešu nacionālās padomes
bij. darbinieks rakstnieks Arveds Švābe,
uz domes locekļa Nonāca priekšlikumu,

1926. g. 16. nov. prot. № 11.

Apbalvots ar ordeņa
IV šķiru.

Darbvedis: v. Grundegs.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926.g. 12. novembrī
Ien. Nr 4208 / akt. Nr 410

125

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ..... ministra

192..... g. .....

Nr.....

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 16. XI prot. № 11.

r ordeņa

V šķiru.

Darbvedis [illegible] 0.107

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

275 op

216

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jānis P o r i e t s. Žurnalists.	Dz.1886.gadā. Piedalījies Latv.strēlnieku cīņās.	Strēlnieku laikā izdeva un vadīja strēlnieku žurnalus, uzmudinadams kareivjus cīnīties par neatkarīgo Latviju. Liekam priekšā apbalvot ar Triju Zvaigžņu III.šķiras ordeni.		

Ierosinātāja paraksts K. Ulmanis

Paraksts K. Ulmanis

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 192 6 g. 8. novembrī
Ien. № 3703. / atl. № 410 25

247

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 6 g. 8. novembrī
Nr. K. 3043.

Ordeņa domes lēmums:
1926. g. 13/16. XI prot. № 9.
Apbalvots ar ordeņa
V šķiru.
Darbvedis Fr. Kemlieks

0. 138

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

2770

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Kārlis L a m b e r t s Jēkabpils valsts vidussk. direktors.	Dzim.1879.g. 27.jūlijā, Dobeles apr. Izglītība: ar pašmācību ieguvis apriņķa skolu skolotāja tiesības. Līdzšinējā dienesta gaita: 1898.g.l.jūl.-1905.g.19.okt.skolotājs dažādās tautskolās; 1905.g.19.okt.-1911.g.l.janv.skolotājs Bauskas pils.skolā un Bauskas siev.proģimnazijā; 1911.g.l.janv.-1916.g.l.martam skolotājs Jēkaba miesta pils.tirdzn.skolā un Less siev.ģimnazijā; 1916.g.l.marta-1919.g.l.maijam skol.I.Navorževas (Pleskavas gub.) II.kāpes skolā un 2-gad.grāmatvedības kursos; Taī pašā laikā no 1915.g.l.sept.līdz 1916.g.l. jūlijam skolotājs Navorževas skolotāju kursos 1916.g.l.jūlija 1918.g.l.jūl.skol.tanīs pašos kursos un Navorževas siev.ģimn.; 1918.g.l.jūn.-1919.g.l.maijam II.Navorževas II.pak.skolas (ģimn.) padomes priekšsēdētājs un skolotājs; 1918.g.dec.līdz 1919.g.15.maijam Navorževas tautas augstskolas padomes priekšsēdētājs un skolotājs; 1916.g.-1918.g.latviešu bēgļu apg. centralkomitējas skolu pilnvarnieks un pārlūk No 1919.g.l.augusta līdz šim Jēkabpils valsts vidusskolas direktors.	Ilggadēja paidagoģiska darbība ; vidusskolas sekmīga vadīšana un izkopšana. Lūdzam uzskatīt par kandidatu UZ IV. ŠĶIRU un attiecīgi apbalvot.		Pabalstu un lūdzu pieņemt.- J. Fīmels Izglītības ministris

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes direktors

V. Osolins

Vidusskolu direktors:

Paraksts

279

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926. g. 26. nov.
Ier. № 4465 | akt. № 4102

Trijiu Zvaigžņu Ordeņa Domei

4102

Domē

nb/XI

lūgums.

Pagodrnos lūgt stripot mani ar Triju Zvaig-
žņu ordeni apbalvoto sarakstā un neskaitīt orde-
ni man par piešķirtu. Piektās šķiras ordenis man
ir piešķirts ar Domes š. g. 16 novembra lēmumu,
pie kam sarakstā esmu ievests ar 138 numuru.

Jēkabpilī,
1926. g. 23 novembrī.

Kārlis Lamberts,
Jēkabpils valsts vidusskolas direktors.

Domes protokols 1927. g. 17. š. nr 1.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3714 / atl. № 7102⁵

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 6 g. 8. novembrī
Nr. V. 3057.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa
V šķiru.

Darbvedis [signature]

O. 139

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

.280.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Matīss Rācens, I.Rīgas pils.vidusskolas skolotājs.	Dzim. 1864.g.20.oktobrī, Bērzones Vīdinēno Cēsu apr. Izglītība: 1884.g.beidzis Baltijas skolot seminaru; 1890.g.beidzis Pēterpils skolot.institūtu; 1909.g. nolicis precu zinības skolotāj eksamenu pie Tirdzn.un Rūpniec. ministrijas skolu nodaļas; 1910.-1915.gados beidzis visas 4 laboratorijas pie Rīgas poli instituta ķīmijas nodaļas. Līdzšinējā dienesta gaita: 1884.g.-1887.g.tautskolotājs Grostonas pagastā; 1890.g.-1904.g.pilsētas skolotājs Jēkabmiestā; 1904.g.-1909.g.preču zinības skol.Jēkabmiesta tirdzniecības skolā; 1909.g.-1915.g.skol.Šmitchena un Berziņa ģimn. Dubultos; 1915.g.-1918.g.tautskolotājs Gulbenes pag., Ilūstes apr.; 1918.g.otrā pusē skolotājs Priekuļu lauksaimn. skolā; No 1918.g.janvāra līdz šim laikam skolotājs Rīgas pils.I.vidusskolā.	Ilggadēja un sekmīga paidagoģiska darbība; mācības grāmatu sastādīšana un dabas zinātņu popularizēšana. Lūdzam uzskatīt par kandidatu UZ V. ŠĶIRU un attiecīgi apbalvot.		Pabalstu un lieto pieņēmis. J. Finks Izglītības ministris

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes direktors:

V. Ozoliņš

Vidusskolu direktors:

Paraksts

182

Matīss Rācens (Āriņš)— jaunatnes audzinātājs.

Apmēram pirms četrudesmit gadiem toreizejā Jēkabpils pilsētas skolā ieradās jauns skolotājs — latvietis Matiss Rācens. Skolnieki — latvieši ar lepnumu un prieku vēroja jauno skolotāju, jo tai tie izjuta sevim tuvu cilvēku un draugu. Un pirmā izjūta nebij vilusi — šis vienkāršais, sirsnigais, darbigais un zināšanu bagātais skolotājs iekaŗoja savu skolnieku sirdis un izvērtās par visu tieksmju un dziņu ideālu. Šāds jaunatnes draugs, izglitibas veicinātājs un latvietibas balsts bij ārkārtigi svarigs un liktenigs ieguvums priekš visa Zemgales augšgala un Vidzemes matienas.

Jaunais skolotājs ne tikai locija savu skolnieku ceļus un gaitas, bet radija ari dzivibu un uzplaukumu visā Jēkabpils un apkārtnes sabiedriskā un gara dzivē.

Tas jaunajam skolotājam — idealistam personigi maksāja ļoti daudz, jo šo centienu dēļ viņam bij jāiztur smaga ciņa ar toreizējiem pārkrievotājiem un latviešu garigas dzives stindzinātājiem. Tomēr M. R. šai ziņā palika uzvarētājs un savu svētigo darbu Jēkabpili turpināja apm. 20 gadus, kamēr pārcēlās par skolotāju uz L. Bērziņa vadito Dubultu ģimnaziju. Pēc kaŗa — Latvijas laikā — M. R. lidz pēdejam laikam strādāja I. Rigas pilsētas ģimnazijā. Ar tādu pašu aizrautibu un panākumiem vaiņagots turpinājas M. R. skolas darbs ir Dubultos, ir Rigā.

Bet, intrigas negāja secen ari šim klusajam zinatnes kalpam un savas tautas ideālajam jaunatnes audzinātājam. Ko nebij varējuši pieveikt krievi savā pārkrievošanas laikā, to ar sekmēm veica mūsu pašu „Kangari" brivajā Latvijā.

Matisu Rāceni — idealo skolotāju pilnā spēka, zināšanu un piedzivojumu briedumā klusitiņām, paslepen vasaras brivlaikā aizdzina izlases kārtibā pensijā.

Un ne par velti dzejnieks Plūdons, M. R. darba koleģis, 1931. g. augustā rakstijis M. R. savu veltijumu:

„P a d o m s d r a u g a m.
Dzive nav joki —
Tā nopietna lieta.
Esi modrs: ik vietā
Tikā tev kaitēt visādi šmoki —
Turi acis, draugs, vaļā arvien,
Ka tie, kā odze, tev paslepu nepielien!"

Dziļi aizvainots un sarūgtināts nopelnu bagātais skolotājs — idealists tika izstumts no savas skolas un savas jaunatnes.

M. R. nodaritā pārestiba dziļi aizskar un sāpina visus, kas pazist šo nesavtigo darbinieku. Ši aizskārtā stiga ļoti asi izskanēja bijušo Jēkabpils pilsētas skolas audzekņu sanāksmē 19. III. š. g. Lauksaimniecibas fakultates svētku zālē, kuŗā bijušie skolnieki godināja savu miļo skolotāju.

Šo vakaru skaisti ievadija ar dažiem muzikas priekšnesumiem — M. R. jaunāko gadu bij. audzekņi — Lilija Kalniņ-Ozoliņ, Arvids Norits un Bajāra kdze. Kopejās pārrunās jauki uzplauka skaistais atmiņu zieds.

Siltums, sirsniba un gara tuvums starp savu skolotāju un bijušiem audzekņiem, kā ari bij. audzekņu vislielākā atziniba un pateiciba savam skolotājam, izpaudās visās runās ar kuŗām uzstājās — prof. P. Nomals, zvērināts advokats Fridenbergs, doc. P. Delle, Kaminskis, A. Drukerts, doc. P. Kulitāns, Buclers, prof. P. Ķiķauka, doc. J. Vārsbergs un citi. —s.

Jēkabpils pilsētasskolas bijušo audzekņu sanāksme š. g. 19. martā Rigā, Lauksaimniecibas fakultates svētku zālē.

Sēd pirmā rindā (no kreisās): prof. Nomals, zvēr. adv. Fridenbergs, dziedāt. Bajāra kdze, M a t i s s R ā c e n s — Ā r i ņ š, pianiste Lilija Kalniņa—Ozoliņa, vijoles virt. A. Noritis, doc. Kulitāns.

36

183

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3719. / atl. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

1926 g. 8. novembrī

Nr. L. 3058.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvots ar ordeņa

V *šķiru.*

Darbvedis Kr. Ķeniņš

O. 140

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

283

289

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Kārlis D r e i m a n i s Valmieras valsts vidussk. skolotājs.	Dzim. 1872.g.3.martā, Cēsu apr.,Kusas pag. Izglītība: beidzis Kuldīgas skolot.seminaru 1892.g.un Viļņas skolot.institutu 1897.g. Līdzšinējā dienesta gaita: 1892.g. 1.sept.-1894.g.1.okt.skol.Ilukstes valdības skolā; 1897.g.1.nov. - 1901.g.1.aug. skol.Drisas apr. skolā; 1901.g.- 1902.g. skol. Pērnavas pils.skolā; 1902.g.-1905.g. skol. Valmieras pils.skolā; 1905.g.-1906.g. skol. Rīgas Katrinas pils.skolā; 1906.g.-1909.g. skol. Kuldīgas skol.seminarā; 1909.g.-1920g. skol. Valmieras skol.seminarā; 1920g.10.dec. līdz šim skolotājs Valmieras valsts vidusskolā.	Ilga un sekmīga paidagoģiska darbība tautskolās,skolotāju sagatavošanas iestādēs un vidusskolās. Lūdzam uzskatīt par kandidatu Uz V. ŠĶIRU un attiecīgi apbalvot.		Pabalstu un līdz pie cīšķirt. J. Zīverts Izglītības ministris
		Ierosinātāja paraksts		Paraksts
		Skolu virsvaldes direktors V. Ozoliņš Vidusskolu direktors:		

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ier. № 3728. / Izd. № 410 25

185

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No IZGLĪTĪBAS ministra

192 6. g. 8. novembrī

Nr. P 2761.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvots ar ordeņa

V *šķiru.*

Darbvedis Kr. Kaulbars

0. 141

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

285 op

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
K ū l a , Pēters skolotājs.	Dzimis 6.maijā 1874.gadā. 1894.gadā beidzis Baltijas skolotāju semi naru. No 1894.g. līdz 1895.g. skolotājs Mežotnes pag. skolā. No 1895.g. līdz 1897.g. Biķeru dr.skolā. No 1897.g.līdz 1898.g. Rīgas pils. pirmmā-cības skolās. No 1898.g. līdz 1911.g. Sarkandaugavas Maratu meiteņu skolā . No 1911g līdz 1915.g. skolotājs Rīgas pils. sav,skolās Dārtas ielā. No 1915.g. līdz 1918.g. Pēterpils latv. bēgļu skolās. 1918.g. II.pusgadā Rīgas pils.pamatsko-lās Kazāku ielā. No 1919.g. I.pusgada Rīgas pills. pa-matskolā Puškina bulv. No 1919.g. II.pusg. līdz šim laikam Rīgas pils. pamatskolās Kazāku ielā.	Ilggadēja un sekmīga paid. darbība un skolu vadība. Latvijas,Igauni.-jas un Lietuvas skolotāju kopdarbī-bas veicināšana. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstu un Lidzu piešķirt. J. Fīnets Izglītības ministris

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes sektors.

Tautskolu dir.

287.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembrī.
Ien. Nr 3730. / nod. Nr 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No IZGLĪTĪBAS ministŗa

192 6. g. 8. novembrī.

Nr. P 2763

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvot ar ordeņa

V *šķiru.*

Darbvedis

0. 142

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

287

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
B r i t e m a n i s, Jānis skolotājs.	Dzimis 1874.g.31.decembrī. Beidzis Pēterpils semstes skolotāju seminaru 1896.g. Bez tam specieli sagatavojies Dr. Benée fiziski audzināšanas mācības iestādē Pēterpilī un ieguvis tiesības pasniegt pedagoģisko vingrošanu mācības iestādēs. Kā skolotājs darbojies sekošās vietās: 1/ No 1896.g. 14.aug. līdz 188.g. 7.martam Lubanes pag. Cepurītes skolā, 2/ No 1898.g. 7.marta līdz 19o3.g. 1.augustam Mālupes pag. Jaunā skolā, 3/ No 19o3.g. 1.augusta līdz 1917.g. 25.oktobr Valkas valdības pirmmācības skolā, 4/ No 1917.g. 27.oktobra līdz 1918.g. 1.oktobr Plosnojes zemstes augstākā tautskolā, Poltavas apr., 5/ No 1918.g. 1.oktobra līdz 1919.g. 1.aug. Valkas latviešu vidusskolā, 6/ No 1919.g. 1.julija līdz 192o.g. 1.augustam Valkas pils. II.latv. pamatskolā, 7/ no 1.aug. 192o.g. līdz šim laikam Valkas pilsētas II .pamatskolā.	Ilggadīga un sekmīga paid. darbība un sekmīga skolas vadība. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstu un lūdz piešķirt. J. Fīrenbs Izglītības ministris Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes priekšn. [illegible]

Tautskolu dir. [illegible]

Jahnis Britzmanis, Walkas pilsehtas 2. pamatsk. pahrsinis, swinès 27. augustâ sawu 30 gadu skolotaja jubileju. 1926.

37.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3734. I nod. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 6. g. 8. novembrī.

Nr. 9.2767.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa V šķiru.

Darbvedis [signature]

0.143

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

2900/p

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Indriķis Cīrulis. Rīgas pilsētas pamatskolas pārzinis Bruņinieku ielā Nr. 24.-a.	Dzimis 1860.g. 28. oktobrī / j.st./ Izglītība: Beidzis I. Terbatas skolotāju seminaru. 1881.g. Tulkojis vairākas grāmatas skolu bibliotekām, darbojas Rīgas Latviešu Skolotāju Savienības valdē. No 1881.- 1885.g. mājskolotāja Pociemā un Grobiņā un turpat ari skolotāja vietējā skolā. No 1885.g. - 1887.g. mājskolotāja Černigovas guberņā. No 1887. - 1889.g. skolas priekšnieka un ērģelnieka Durbes miestā. NO 1889.g. augusta sākot Rīgā: 1/ skolas priekšnieka Torņakalna pils. meiteņu skolā; 2/ no 1912.g. priekšnieka savienotās element. skolās Lavizes ielā Nr.2; 3/ no 1914.g. skolas pārzinis Bruņenieku ielā Nr. 24-a. No 1904.g. līdz 1910.g. ari latviešu valodas skolotājs Valkas skolot. Torņakalnā.	Ilggadīga un sekmīga paid. darbība un jaunatnes literaturas izkopšana. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstu un līdz piešķirt. J. Finck Izglītības ministris

ar noraksta pareizību:

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes direktors.

Tautskolu direktors.

Paraksts

Rigas 8-tàs pamatſkolas pahrſinis, ſkolotajs J. Zihrulis, kurſch 30. martâ atſkatàs uſ 45 g. darbibu pedagogijas laukâ.

Indrikis Zihrulis.

Rihtu pasihstamais pedagogs, kulturas un sabeedribas darbinecks Indrikis Zihrulis atskatas 45 gadu pedagogiskâ darbâ. Ir retas to pedagogu rindas, kuri lepojas ar tik garu darba posmu atbildigajâ audsinaschanas darbâ. Indrikis ir weens no wezakàs pedagogu paaudses spilgtakeem pahrstahwjeem. Winsch sasneedsis laimigu 66. dsihwibas gadu.

Dsimis 1860. g. 28. oktobrî Zehsu aprinki, Drustu pag. „Bulwanos". Schi mahja, muischas kalpu mahja, kuru renteja Indrika Zihrula tehws, rentes weetâ isspildidams muischâ klauschas. Pehz diweem gadeem leelkungam eepatikàs noplehst Bulwanus un laukus tas peeweeno muischai. Zihrula tehws nepaleek wairs par muischas klauschu zilweku, bet eepehrk Jaun - Sundus, samaksadams par kontraktu 400 rublus. Te wezais Zihrulis kà pateesi nopeetns semkopis, drihsâ laikâ pahrwehsch Jaun-Sundus par seedoschu dahrsu un wiss pagasts ar lepnumu noraugas uz kreetno semkopi. Ar bagatigu tautas tradiziju puhru un mahjas mahzibu Indrikis eestahjàs 1872. g. Drustu pagasta skolâ un nahkoschâ gadâ pahreet uz draudses skolu, kur par skolotaju bija J. Peleks, wehlakais Ahraischu draudses skolotajs un plaschi pasihstamais sabeedribas darbineeks. Kad Drustu draudses skolu slehdz, Indrikis Zihrulis pahreet uz Dsehrbenes draudses skolu, kur mahzas weenu gadu. 1875. gadâ winsch atgreeschas atkal Drustu draudses skolâ, kuru pabeidz 1878. g. Pehdejos gados winu atswabina no skolas naudas, jo tam jausnemas daschi skolotaja peenahkumi.

Tanî pat gadâ Zihrulis dodas uz Terbatas skolotaju seminaru draudses skolotaja Tullija pawadibâ. Terbatas skolotaju seminarâ bija peeteikuschees ap 80 aspirantu, no kureem usnem tikai 35. Laimigo widû ari Indrikis Zihrulis. Seminaru winsch pabeidz 1881. g. ar usslawu.

Ar 1881. gadu sahkas Indrika Zihruka skolotaja gaitas. Pirmo weetu tas peenem Pozeemâ pee barona Wolfa kà mahjskolotajs.

1886. g. Zihrulis dodas uz Tschernigowas gubernu un peenem mahjskolotaja weetu Uschtscherpjê pee muischneeka Listowska. Sagatawojis sawu audseknì uz gimnasiju, Zihrulis reisê ar to brauz uz Peterpili un peenem skolotaja weetu Annas gimnasijâ. 1887. g. winsch atgreeschas latwju semê un peenem ehrgelneeka weetu Kursemes Durbes meestâ. 1889. g. augustâ winsch pahrnahk Rigâ par Torņakalna meiteņu skolas preekschneeku. Tai laikâ atradàs Torņakalnâ Walkas skolotaju seminars, kur 6 gadus no weetas Zihrulis darbojas kà latweeschu walodas skolotajs. Karalaikâ skolas teek ewakuetas uz Terbatu, Zihrulis brauz tàm lihds. Terbatâ tas aktiwi peedalas sabeedriskajâ dsihwê, ruhpedamees par latwju behgu behrneem. 1918. gadâ Zihrulis brauz atkal uz Rigu un darbojas kà pamatskolas pahrsinis Brunineeku eelas pamatskolâ. Atgreesuschos dsimtenê Zihruli wajà leelineeki.

Indrikis Zihrulis ir eewehrojams neween kà kreetns pedagogs, bet ari kà paschaisleedsigs sabeedribas darbineeks. Kopâ ar walodneeku Mühlenbachu winsch darbojas pee latweeschu wahrdnizas sastahdischanas. Latweeschu beedribâ Zihrulis ir arweenu aktiws.

Indrika Zihruka literariskà darbiba ari ir eewehrojama. Tulkojumu tam skaitas pahri par 10 grahmatam, kuras galwenâ kahrtâ tulkotas no kreewu walodas.

Manuskriptâ patlaban atrodas „Religijas stundas muhsu masajeem".

Nelaika walodneeka K. Mühlenbacha pamudinats, Zihrulis nododas dsimtenes nowada druseneeschu islokses pehtischanâ un sarakstà prahwu grahmatu ar sinatnisku saturu par schis islokšnes ihpaschibam. Par scho darbu winam peespreeda Welmes premiju. Bez peemineteem darbeem Z. darbojees ari kà schurnalists „Mahjas Weesî", „Baltijas Wehstnesî", „Rigas Awisê" un zitos laikrakstos.

Lihds pehdejàm deenam Zihrulis bijis loti atsauzigs skolotaju sabeedriskam darbam. Beedriba to israudsijusi kà pahrstahwi Rigas pilš. isglihtibas nodalâ. Pa wasaram winu redsam skolotaju sagatawoschanas kursu darbineeku widû. Isgliht. ministrija winu jau no pirmeem walsts pastahweschanas gadeem ir israudsijusi kà eksaminatoru zittautibneeku—eerednu pahrbaudischanas komisijâ. Bez tam winsch darbojas isglihtibas ministrijas ortografijas un skolas grahmatu apspreeschanas komisijâ.

Neskatotees uz daudsajàm beedribam, kurâs Zihrulis sastahw, weenmehr redsam to aktiwo darbineeku widû.

Pagahjuschâ gadâ Indrikis Zihrulis apbalwots ar Triju swaigschņu ordeni.

Deewpalîgu turpmakâs darba gaitâs!

Atis Sahlitis.

Indrika Zihruka 45 gadu jubileja.

Schodeen Rigas skolotaju saimei reta deena, 8. Rigas pilsehtas pamatskolas pahrsiņa Indrika Zihruka jubileja.

Schuhpulis J. Zihrulim kahrts Drustu pagasta Bulwanos, kur wiņa tehws bija kà muischas mahjas rentneeks. Nomas apstahkli ir sewischki gruhti, jo rente noteikta ne naudâ, bet gan klauschâs, tà tad labakàs deenas weenmehr japawada muischas laukos strahdajot. Sawas saimneezibas darbi jaweiz neisdewigâ laikâ waj pa naktim. Schahdos gruhtos apstahkļos J. Zihrulis 28. okt. 1860. gadâ eerauga deenas gaismu. Drihsi ween dsimtai jaatstahj sawa eemihļotà sehta, jo Bulwanu seme saeet robeschâs ar muischas laukeem. Protestet pret leelkunga lehmumu ir welti, kamdehļ J. Zihruka tehws eepehrk Jaunsundu mahju. Drihsi ween nolaistàs Jaunsundu mahjas ir weenas no wislabakàm wisâ apkahrtnê. Tehws ar behrneem swehtdeenâs starp kuplajàm druwam ejot, eesilst un lasa masajeem weselas lekzijas par lauksaimneezibu. Mahte, tschaklâ darbâ deenu pawadijusi, wakaros atrod laiku ari behrnu dwehselem. Wiņa ir loti maiga un nespehj aju wahrdu pat saimei teikt. Kad masee mijkrehschļa stundâ pee mahtes glauschas, wiņi dsird dauds brihnischki skaista un usmudinoscha. Tà kà wisas mahtes pamahzibas no leelas mihlestibas uz behrneem apgarotas, tad wiņas ari atrod dsirdigas ausis un semapsiņâ skan wehl tagad jubilaram. Tikai ar schahdeem apstahkļeem behrnibâ un weseligo eedsimtibu mehs waram saprast jubilara weiktâ darba daudzumu un nenogurstoscho sparu, kad sarma jau matus krahsojusi.

Drustu pag. skolâ toreiz darbojàs kà skolotajs J. Holanders, kuru jubilars atzeras kà apdahwinatu audsinataju, kas prot ne tikai masos mahzit, bet ari buht wiņu rotalbeedrs. Sche Indrikis paleek tikai weenu gadu, jo uz skolu wiņsch atnahzis ar kreetnàm sinaschanam. Tad 1 gadu Dsehrbenes un 3 gadus Drustu draudses skolâ. Drustu draudses skolâ toreiz strahdà weens pats skol. Tullijs, kas ir loti apdahwinats un zentigs. Wiņam weenam wairak nodaku kà rokai pirkstu. Sche tad nu Zihrulis redz isdewibu papildinatees: palihdzès Tullijam masakos mahzit, lai Tullijs wiņu paschu papildina. Tà Zihrulis nostrahdà diwus gadus. Pa scho laiku wiņsch uszihtigi gatawojas, jo wiņa sapnis ir eestahtees Terbatas seminarâ. Bet konkurenze tur leela, un starp gribetajeem daudz aprinka skolu beiguscho. Tomehr eksamenu isdodas Indrikim nolikt. 1881. g. wasarâ beidzot seminaru, Indrikis jau skaitas pee labakeem.

Tà pascha gada rudenî sahkas skolotaja gaitas. Pozeema pag. skolâ 1881.—1883.; Grobiņas pilș. elementarskolâ 1884.—1885. Abâs weetâs jubilars strahdà ne tikai kà skolotajs klasê, bet ari kà mahjskolotajs. Tagad uz pahra gadeem japahrtrauz darbiba Latwijâ, jo sahkuschees pahrkreewoschanas laiki, kamdehļ no Indrika prasa kreewu walodas sinaschanas. Indrikim leekas kà apwainojums, ka wiņam jaleek eksamens pee kreewu seminara Irlawâ, kura kurss wispahrisglihtojoschos preekschmetos bija daudz semaks par Terbatas seminaru. Lai peesawinatos kreewu walodu, Zihrulis brauz uz Tscherņigowas gubernu par mahjskolotaju. Dsihwojot starp kreewem, walodas formas un iflokšne nahk nemanot. 1887. g. Indrikis atgreeschas Latwijâ un strahdà lihdz 1889. g. Durbes meesta skolâ kà pahrsinis, 1889.—1911. g. Rigâ kà Tornakalna pilș. meitenu skolas pahrsinis, 1911.—1912. g. Rigas pilș. saween. skolas pahrsinis Latwises eelâ, behglu laikos Behrsiņa gimnasijas Terbatâ latweeschu walodas skolotajs, no 1919. g. 14. aug. Rigas pilș. 8. pamatskolas pahrsinis.

Leelineekeem Rigâ waldot, Zihruli atzek no skolotaja darba, jo firmais darbineeks naw nekad akli leezees sem swescha juhga.

Eerosmi sabeedriskai darbibai jubilaram dod tautskolu inspektors Fr. Brihwsemneeks. Par kahdu milsu koku iswehrtusees atmodas darbineeka sehkla Zihruka sirdî, rahda wiņa plaschà sabeedriskà darbiba. Kolegeem atleek tikai pabrihnitees, kad Zihrulis atrod laiku, lai intensiwi skolâ strahdajot wehl darbotos tik daudzâs beedribâs. Redzamas pehdas Zihrulis atstahjis Tornakalna Palihdzib. beedribâ, kas tanî laikâ uzzehla staltu ehku Altonawas eelâ un ustureja wairakklasigu skolu. Treschais leelakais jubilara darbs ir Derigu grahmatu nodalas wadischana, no kuras wehrtigajeem isdewumeem wehl tagad waram daudz smeltees.

Ari literariskai darbibai Zihrulis naw pagahjis sezen. Kà wehrtigakee buhtu minami sekoschee tulkojumi: 1) „Parswehreem", prof. Bekelowa, 2) Masais lupatneeks, 3) Par Holandi un holandeescheem, 4) Skolas higiena, 5) Kà darinata un darbojas muhsu meesa, 6) Par behrna dabu, 7) Pahnenes spalwa, 8) Wezà uhpja Seemasswehtku eglite, 9) Druszinas no trim dabas walstim, 10) Preezigas religijas stundas masajeem (manuskriptâ).

Jubilara leelàs darba spehjas un darba mihlestibu atsinuschi ari kolegi un isgl. ministrija. Zihrulis eezelts komisijâ, kas pahrbauda eerehdnus zittautibneekus latw. walodâ. Nazionalais skolotaju zentrs eewehlejis Zihruli kà sawu pahrstahwi ortografijas un skolas grahmatu apspreeschanas komisijâs. Rigas latw. labdaribas beedriba israudsijusi Zihruli kà pastahwigo pahrstahwi Latwijas Jaunatnes Sarkanâ Krusta padomê.

Ari wairaki simti jaunee skolotaji, kas sagatawoti beidzamos gados, atminas jubilaru, kà prakt darbu waditaju 1923., 1924. un 1925. g. skolotaju wasaras kursos.

Ari muhsu walodneeki jubilaram daudz pateizibas parahdâ, jo wiņsch no sawa bahrgà laika atradis par eespehjamu seedot weselas diwas wasaras Drustu iflokšnes pehtischanai. Pehtijumi nodrukati Sinibu komisijas 17. rakstu krahjumâ un godalgoti ar Welmes premiju.

A. Osoliņsch.

52

295

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 192 6 g. 8. novembrī
Ien. Nr. 3735 / akt. Nr. 410 25.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No IZGLĪTĪBAS ministra

192 6. g. 8. novembrī
Nr. 2768

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvots ar ordeņa
V *šķiru.*

Darbvedis Kr. Meņģis

O. 144

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

295 lp.

296

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Z ā l ī t s, Voldemārs. skolotājs, rakstnieks.	Dzimis 1865.g. 28.sept. Beidzis Baltijas skolotāju seminaru un Viļņas skolotāju institutu. No 1886.g. līdz 1887.g. skolotājs Kokneses dr.skolā. No 1887.g. līdz 1890.g. apmeklējis Viļņas skolotāju institutu. Beidzis institutu ar sudraba medali. No 1890.g. līdz 1902.g. skolotājs Rīgas pils. savienotās pirmmācības skolās Suvorova ielā Nr.71. No 1902.g. līdz 1915.g. skolas pārzinis Rīgas pilsētas savienotās pirmmācības skolās Todlebena bulv. Nr.8. No 1915.g. līdz 1918.g. skolas pārzinis Latviešu bēgļu bērnu skolā Tērbatā. No 1918.g. līdz 1919.g. skolotājs dažādās Rīgas skolās. No 1919.g. līdz šim laikam skolas pārzinis Rīgas pilsētas savienotās pamatskolās Todlebena bulv. Nr.8.	Ilggadīga paid. darbība un jaunatnes literaturas izkopšana. Lūdzam piešķirt ordeņa V. šķiru.		Pabalsts un lidz piešķirt. J. Fīmeļs Izglītības ministris

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes kārs.

Tautskolu kārs.

Waldis. 1865.—1925.

Waldis pasihstamais „Staburaga behrnu" autors. Schi grahmata gan isnahza jau 1895. g., bet winas seedu laiks ir daudz wehlak — jau Latwijas walsts laikâ, kad wareja rastees ari nazionala skola. Skoleni sche atràda lasamu weelu, atrada dsimtenes stuhriti; kur muhsu dabas mihligais sejs gaischi redsams, redsami ari diwi puslihdz brihwibâ palaisti sehni ar saweem darbeem un nedarbeem. Un skolotaji tur atrada labu latweeschu walodu un behrna psichologijas spoguli. Tà drihz ween grahmatai lemts peedsihwot peekto isdewumu.

Bet pasihstams Waldis ari kà dsejneeks-lirikis. Tikpat antologijâs, kà skolas grahmatâs ir wina „Wakars":

Jau saule grimst pee debess malas;
Un winas leesmu stari wijas
Ap birsi tupli lapoto. U. t. t.

Waj ari „Pahrsla":

Bij reisi sneega pahrslina
Tik tihra, spodra, weeglina,
Kà mehness stars, kas wilnos spihd
Un skuhpsta tos un tahlak slihd. U. t. t.

Pahrejais, ko Waldis pa gadu desmiteem rakstijis — plaschakai publikai gan nebuhs peeteekoschi pasihstams.

Waldis — ihstâ wahrdâ Woldemars Sahlits — dsimis 28. (16.) septembrî 1865. g. Saufnejas muischâ, Widsemê. Wina tehws bija dahrsneeks, nedsihwoja ilgaku laiku weenâ weetâ. Dsihwes weetu mainidams, usturedamees gan Widsemê, gan ari Kursemê, dera eespehju ari Woldemaram eepasihtees ar daschadeem muhsu dsimtenes apwideem, ar daschadeem laudim. Kad kahdu laiku Sahlischu gimene dsihwo Staburaga tuwumâ — Kursemê, wehrigais sehns peedsihwo apmehram to, kas aprakstits „Staburaga behrnos". Ari pirmo isglihtibu Waldis sanehma daschadâs skolâs. Ar sawa brahlu (jau akzises eerehdnu) palihdsibu eekluwa Baltijas skolotaju seminarâ, kuru beidsa 1886. g. Apzelojis daku no Latwijas, Waldis peenehma skolotaja weetu Koknesê. Sche winsch darbojàs ari sabeedriskâ dsihwê: rihkoja teatri, wadija kori. Neapmeerinadamees ar sasneegto isglihtibu, jau nahkoschâ gadâ aisbrauza uz Wilnu, kur eetika skolotaju institutâ.

Sche sahkàs intensiws darbs. Ne tikai skolas programas darbs, bet gan wairak tas, ko dewo biblioteka. Sahka zihtigi nodotees zittautu klasiku lasischanai, tàpat wisu to jautajumu atrisnaschanai, kas parasti jauneklim bruhk wirsû, kad peekluhst bagatigam grahmatu krahjumam. Waldis pahrpuhlejàs un saslima, un tikai saprahtiga ahrsta kopts atkal tika uz zeka. 1890. g. nobeidsa institutu ar loti labàm sekmem (ar selta medali). Ar pasihstamà darbineeka, toreisejà tautskolu inspektora Fr. Brihwsemneeka palihdsibu dabuja Rigâ skolotaja weetu. No ta laika Riga ir bijusi Walda dsihwes weeta. Bes pedagoga darba nehmis dsihwu dalibu ari Rigas Latweeschu Beedribâ (Sinibu Komisijâ, Derigu Grahmatu Nodalâ), tàpat ari daschadâs skolotaju organisazijâs.

Rakstneezibâ Waldis sahzis darbotees loti agri. Jau 1883. gadâ „Mahjas Weesî" eespeests kahds wina tulkojums. Tam sekoja dsejas, stahsti, apzerejumi, rezensijas, zelojumu apraksti. War teikt, wisâ sawâ augumâ I sitaju preekschâ Waldis nostahjàs taisni trihsdesmit gadus atpakal: 1895. gadâ isnahza diwas wina grahmatas: dsejoli „Sirds domas" un etides no dsihwes un dabas „Staburaga behrni". Muhsu kritika par schàm grahmatam isteizàs puslihdz atsinigi, ihpaschi „Staburaga behrnu" wehrtibu nebuht nenoleegdama. Tomehr skalaku slawu Waldis nepeedsihwoja, winsch un wina grahmatas palika tà kà ehnâ. Kapehz? Tur pa dalai bija wainigs ari laiks: muhsu literaturâ plosijàs jau asas literarisskas zihnas, radàs jauni wirseeni. Wezee karoja ar jaunstrahwneekeem, mekleja sabeedriskas idejas, mekleja ari romantiskus dsidrumus (kà Poruks). Walda grahmatu daba nebija tahda. Winàs bija muhsu dsimtenes un dabas daudz neuskrihtoschà, puslihdz weenmulà daba.

Zeemâ pee „Staburaga behrnu" autora.

Laipni mani sanem pats rakstneeks. Laika pahrwehrtibâs winsch jau nostrmojis. Fisiski wehl juhtas wesels un schirgts, tikai wahjà azu gaisma sagahdà daudz ruhpju. Labpraht Waldis atzeras laikus, kad neweens darbs nebij par gruhtu. Rakstneeks daudz zeetis pa kara un rewoluzijas gadeem. Kara laikâ gahjusi bojâ wina wehrtigà biblioteka, ap 500 sehjumu, to starpâ ari dainu pilnigs komplekts. Rakstneeks mihl stahstit par sawu tehwu, kas bijis leels grahmatu un laikrakstu zeenitajs. Ar humoru Waldis pastahsta par sawu pirmo literarisko darbu, tulkoto nesin. autora stahstu „Dsejoschs mironis". Stahsts pehz wirsraksta atgahdinot kaut ko sensazionelu, bet pateesibâ tanî attehlots weenkahrschs peedsihwojums. Par dsejoku krahjumu „Sirdsdomas" un stahstu „Staburaga behrni" sanehmis pirmo reisi honoraru 50 rub. „Bet toreis jau leels preeks bija, kad kaut ko nodrukaja," peemetina winsch.

Paschu laiku Waldis korigè „Staburaga behrnu" jaunu isdewumu, kas drihsumâ nahks atklahtibâ ar mahkslineeka K. Krauses ilustrazijam. Drukâ atrodas ari „Staburaga behrnu" saihsinats isdewums, domats skolam. Rakstneeks grib kertees ari pee sawu rakstu koposchanas, bet skolas pahrsina darbs atlizina mas laika. „Esmu ar darbeem eestidsis kà purwâ," winsch nosaka, un saruna pamasam nowirsas uz darbu skolâ. Dsihwà interese, ar kahdu Waldis stahsta par sawu skolotaja darbu, leezina, ka winsch tam nododas ar sirdi un dwehseli. „Es nu reis esmu tahds zilweks, kas eesahzis kahdu darbu, turpina to pehz labak. sirdsapsinas," kautri winsch raksturo sewi. Sawâ skolâ Waldis nodibinajis daudz teizamu pasahkumu, no kureem minams „Walda un wina laikmeta skolenu fonds."

Ar leelu nepazeetibu gaidu, kad rakstneeks sahks stahstit par sawu, tikko pabeigto romanu pantos: „Juris Brasa", pee kura winsch strahdà ar leel. pahrtraukumeem jau no 1915. g.

„Ja gan, bet juhs tur awisès pahrak atkal isskleegsit. Buhs tà pat, kà ar „Staburaga behrneem", kad kahds eepreeksch bij islaidis leelisku reklamu, un tad wehlak Wisulis tà kahrtigi nokritiseja," smaididams winsch grib atrunatees, kad nenozeetees eejautajos, zik tahlu ar „Juri Brasu".

Romans jau pilnigi usrakstits. Wehl daschas weetas japahrlabo, janogludina un warès nodot drukaschanâ. Latweeschu literaturâ tas buhs weenigais romans dsejâ. Isnahks apmehram 35 drukas lokschòu beess. Ar to Waldis ispelnijees sew „latweeschu Puschkina" slawu. Romanâ attehloti 80. un 90. gadu zenteeni un mihlestiba. Darbiba norit krahschnajâ Kokneses apkahrtnê, tas apstahklis weenigais, kas atgahdina „Staburaga behrnus".

Romana pilnigs nosaukums buhs: „Juris Brasa — gahrschas behls un mantineeks", pirmajâ usmetumâ bijis — „Juris Brasa — Eldoradas bruninieks." Romana waloda skaista un gleschaina. Dsejâ Waldis usrahda leelu meistaribu. Wiszaur dsejots atskanàs, kas weetàm loti daikkanigas. Wehl jamin dsikà isjuhta, kas daudz weetas romanâ padara par wehrtigàm dsejas pehrlem. Loti man eepatikàs sekojoschàs trihs rindinas, kuras steidsos paturet prahtâ:

„Tad nahzàt juhs, juhs — dahrgee, gaischee tehli,
Tik pilni drosmes, spehka, dsihwibas —
No senàs mihlàs, tahlàs jaunibas!"

Aiskustinoschas weetas 21. nodalâ, kur attehlota nahwe. Jaatsihst, ka darbs pateescham leelas eewehribas zeenigs. Mas dabuju tanî eeskatitees, bet tas pats masuminsch sagahdaja leelu baudu.

Nemanot pagahjuschas pahris stundas. Jaschkiras, bet ko runat tik daudz. Dsejneeka personiba saistit saista. Wina tuwums runà skaidru sirds walodu, kura muhsu deenâs skan kà prawee-tojums. „Strahdajeet nu ween," nowehl dsejneeks un sirsnigi schkiramees.

R. Jahnelsitis.

Jubilejas isdewums dsejneeka 60 gadu goda deenas weeminai!

Waldis

Staburaga behrni

Tehlojumi no dsihwes un dabas.

Ilustrets isdewums ar 55 sihmejumeem tekstâ un 4 krahsainàm gleschnam (Staburags, Leepawots, Dsirnawu upites grawa un Wihgantes pakraste wakarâ) uz atsewischkàm lapam.

Ilustrejis, wahku un gleschnas sihmejis K. Krause. Grahmatas un gleschnas eespeestas Walstspapiru speestuwê. Grahmatai 400 lappuses. Maksà brosheta Ls 8.— Audekla wahkos Ls 10.—

A. Gulbis, Rigâ, Kr. Barona eelâ 14.

Gan „Sirds domâs" dsejoku ar leelaku, paleekamaku wehrtibu nebija daudz; nebija Waldim ihsta liriska ritma, ihpaschi isteikschmê ne. Winsch wairak gleschnoja, wairak stahstija. Gleschnoja kahdu ainu no dsimtenes dabas, pastahstija kahda zilweka liktenî.

Laikam scho ihpaschibu dehl „Staburaga behrni" jau nesamehrojami wehrtigaka grahmata. Kaut ari winai naw to ihpaschibu, kas lasitaju peewelk uz pirmo rahtweenu, bet eelasotees winâ wairak — atweras eewehrojamas bagatibas: Latwijas Daugawmalas dabas un dsihwes ainas, behrnu pahrdsihwojumu pasaule, tas gruhti pasakamais burwigums, kas isleets pahr muhsu laukeem un mescheem, pahr dabu un zilweku dsihwi, kas gaischak redsams tikai eewehrojamu dsejneeku darbos.

Kad Waldis sawu dsejoku eewadâ saka: „Dseedasim par wisu, ka naw pasaulê ... Dseedasim par wisu, kas tik dseesmâs miht ...", tad scho romantisko pasauli un winas daikumu dsejneeks rahdija newis sawâ lirikâ, bet gan behrnibas atminu tehlojumos.

Schinî grahmatâ Latwijas Daugawmalas dabu mehs redsam wisos tschetros gada laikos. Un katram saws ihpatnejs daikums un katram Waldis prot atrast sawu walodu, sawus tehloschanas lihdzeklus.

Masak pasihstams ir Walda stahsts „Kà krejs Bobeks pasaulê gahjis" (Austrumâ, 1901.). Sche rakstneeku redsam kà dsihwes realu tehlotaju, raksturu sihmetaju, zilweku pasineju. Sanihstas krejs Bobeks ar sawu seewu, weens par otru domà wisnejaukako, lihdz wihrs nem un aiseet pasaulê. Bet kad welti ismeklejees darbu, kad pilsehtâ pat apsagts, kad neatrod kur peekertees — eet atpakal. Schinî weenkahrschajâ stahstâ eelikti sihmigi dsihwes un zilweku dabus notwehrojumi, tàpat ari waloda patihkama.

Bes tam Waldis rakstijis daschus sihkakus gabalinus (austrumneeku pasakas „No ka kaunums zelas pasaulê" atdsejojums hekšametros), apzerejumus par rakstneezibu, pedagogiju, teatri u. t. t.

Uz jubileju bij solits leels romans dsejâ „Juris Brasa". Tas ilgu gadu darbs.

Sawos rakstos Waldis daudzkahrt runà par dsimtenes mihlestibu. Kahdâ no pehdejeem („Atsinas" 1.) winsch saka, ka jauki gan esot sweschâs semês, bet tomehr nekas neesot tik tuws, kà tas stuhritis, kur zilweks dsimis, audsis un wehletos ari mirt.

Dsejneeka-rakstneeka wehl nesalaustee spehki un wina tuwums sawai dsimtenei — ir drosscha kihla, ka mehs sagaidisim no wina wehl jaunus wehrtigus darbus. Bet schimbrihscham sirsnigi sweizinasim „Staburaga behrnu" autoru!

A. Goba.

53.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3736 / atk. № 410 25.

198

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No IZGLĪTĪBAS ministra

1926. g. 8. novembrī.

Nr. 92769

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Apbalvots ar ordeņa

V škiru.

Darbnedis Ed. Kaulbars

0. 145

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

298 g

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
M a l t a, Pēteris, skolotājs.	Dzimis 1864.g.25.jūlijā / v.s./ Beidzis Baltijas skolotāju seminaru, strādājis Saikavas pagasta skolā no 1884/85.m.g. līdz 1886/87.m.g., Saviena pag. skolā 1887/88.m.g. un 1888/89.m.g., Kokneses pag. skolā kā pirmais skolotājs no 1889.g.līdz 1907.g. septembrim, t.i. 17 gadus 10 mēn., tad kaŗatiesa notiesājusi mūža katorgā, no kurienes kā amnestēts atsvabināts 1917. g. 3.martā.	Paidagoģiska darbība un Latvijas atbrīvošanas idejas veicināšana. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalst. un liet. piešķirt. J. Zīverts Izglītības ministris

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes direktors.

Tautskolu dirs.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3737 / 1 nod. № 410 25

30

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministŗa

192 6. g. 8. novembrī
Nr P 2773

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvots ar ordeņa

V *šķiru.*

Darbvedis Kr. Kaudzīte

0. 146

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

300 a/p

381

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
A l b e r iņ š, Kārlis skolotājs.	Dzimis 1849.g. 6.martā. Tautskolotājs. Strādājis vairākas skolās kā skolotājs un pārzinis vairāk par 5o gadiem.	Ilggadēja un sekmīga pāmg. darbība un skolas vadība. Lūdzam piešķirt ordeņa V,šķiru.		Pabalstu un līdz piešķirt. J. Fincks Izglītības ministris

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes direktors.

Tautskolu inspektors.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
ien. № 3738. / atk. № 41025

3021

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No IZGLĪTĪBAS ministŗa

192 6. g. 8. novembrī
Nr. P 2774

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Apbalvots ar ordeņa
V šķiru.

Darbvedis Kr. Ķeniņš

0.147

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

302 lp.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
B r o d s, Andrejs skolotājs.	Dzimis 30.aug.1864.g. 1885.g. beidzis Terbatas skolotāju seminaru. 1894.g. beidzis kā eksterns Terbatas klasisko ģimnaziju. No 1885.g. līdz 1886.g. skolotājs Tambovā. No 1886.g. līdz 1892.g. skolotājs Irsu kolonijās sabiedrības skolā Cēsu apr. No 1892.g. līdz šim laikam Ērgļu dr. II.pak. pamatskolā, Cēsu apr.	. Ilggadīga un sekmīga paidagoģiska darbība un skolas vadība. Paidagoģiski raksti. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalsta un Cita piešķirt. J. Zīmels Izglītības ministris

203

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsskatītājs direktors.

Tautskolotājs direktors.

147.

Sey

Peektdeen, 25. augustâ 1933. g.

Andrejs Brods pehdejâ gaitâ.

Wakar, pecdalotees loti daudseem pawaditajeem, no Ehrglu basnizas uf Meera kapeem pehdejâ gaitâ iswadija miruschu slolotaju Andreju Brodu. Basnizâ dseedaja Ehrglu isglihtibas un Jumurdas labdaribas b-bas kori Kalnina un Eglischa wadibâ. No basnizas lihdf kapeem schkirstu uf plezeem nesa Broda bijuschee audsekni. Zelâ bija uszelti wairaki godawahrti. Pee kapa no nelaika atwadijàs Broda audsekni, Rigas, pilf. buhwnodalas wad. insch. Jagars un bij. sat. min. Kreews, kà ari daudsu weetejo un apkahrtnes organisaziju pahrstahwji. Kapu pahrklahja daudsi wainagi un rudens seedi.

V šķ 147

Valsts Prezidenta sekretariāts 1933. g. 23. VIII.
Ien. № 4092 akt. № 410

Tiesu Iztiesāšanu Nodaļa Kara Domei

Rīgā

305

Zīmējam, ka š. g. 17. aug. Militā Nodaļa koralīkā kārtā Brīvā Draudzes II pror. pamatskolas pr-ka Andreja Broda, kurš apkēdis š. g. 24. aug. pieteicies 14. Brīvā Latvju Kaŗaspēkā.

Ērglos 20/VIII 33 g.

M. Brods:

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8 novembrī
ien. № 3739. / akt. № 410 25

396

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No IZGLĪTĪBAS ministra

192 6. g. 8. novembrī.
Nr. 9 2775

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. №* 9.

Iecelts par ordeņa

V *šķiru.*

Darbvedis [signature]

0.148

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

3064

307

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
J o z u u s, Eduards skolotājs.	Dzimis 1855.g. 30.junijā. Beidzis Valkas skolotāju seminaru. Ieguvis draudzes skolotāja tiesības. Darbojies kā skolotājs: 1/ Mārsnenu pag.skolā no 1871.g.līdz 1872.g. 2/ Rāunas draudzes skolā no 1874.g.līdz 1875. 3/ Apmeklējis Valkas skolotāju seminaru no 1875.g. līdz 1877.g. 4/ Jaunpiebalgas dr.skolā no 1878.g.līdz 1879.g. 5/ Aumeisteru dr.skolā no 1879.g.līdz 1909.g. 6/ turpat no 1917.g.līdz šim laikam.	Ilggadīga paidagoģiska darbība. Skolas vadība un latvju dziesmu veicināšana. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalsti un lidz piešķirt. J. Ziemelis Izglitibas ministris

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldirektors.

Tautskolu direktors.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 192 6. 8. novembri
Ien. Nr 3740. / akt. Nr 410 25

308

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No IZGLĪTĪBAS ministŗa

192 6. g. 8. novembrī
Nr. P 2770.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9

Apbalvots ar ordeņa

V šķiru.

Darbvedis Kr. Kaufhold

0.149

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

308 o

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
A l k s n i s, Jndriķis, skolotājs.	Dzimis 15.aprilī 1860.gadā. Beidzis Valkas skolotāju seminaru. No 1882.gada līdz šim laikam skolotājs Kantora I.pak. pamatskolā Jaunlaicenes pag.	Ilggadēja un sekmīga paid. darbība un skolas vadība. Lūdzu piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstu un lūdzu piešķirt. J. Zīverts Izglītības ministris Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldītājs.

Tautskolu dir.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8 novembrī
Ien. Nr 3742. Lietv. Nr 410/25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 6. g. 8. novembrī
Nr. P 2772

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI *prot. Nr.* 9.

Piešķirt 5. *ordeņa*
šķiru.

Darbvedis Kr. Skaulis

0.150

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

310 op

3/11

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
M a t u r s, Attis Skolotājs.	Dzimis 23.nov. 187o.gadā. Beidzis Jrlavas skolotāju seminaru 1889.g. No 1889.g. līdz 189o.g. skolotājs Jelgavā Jāņa baznīcas skolā. No 189o.g. līdz 1915.g. skolotājs Grāvenhāles pamatskolā Mežotnes pag. Bauskas apr. No 1918.g. 5.sept. līdz šim laikam turpat.	Ilggadēja un sekmīga paid. darbība un skolas vadība. lūdz piešķirt ordeņa V.šķiru..		Pabalstu lūdz piešķirt. J. Fīmelis Izglītības ministris

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes direktors.

Tautskolu daļas.

312

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Valsts Prezidenta ~~nomināta~~

1926. g. novembrī.

Nr.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Kapteinis cr ordeņa

V šķiru.

Darbvedis [signature]

0.151

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

312 op

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens 313
Alfreds G u d ž e, Jelgavas I pamatskolas pārzinis.		Zemgalietis, dzimis Bauskas apriņķī Ceraukstes pagasta "Gudžu" mājās. Grāmatu lasīt iemācījās no mātes; pēc tam apmeklējis Bauskas apriņķa skolu, kuŗu pabeidzis un 1886.g. iestājoties Kuldīgas skolotāju zeminārā. Jau zemināŗā Gudže nododa latviešu literaturai. 1890.g.pavasarī viņš sekmīgi beidza zeminaru un tanī pašā gadā pārnāk uz Jelgavu par skolotāju- audzinātāju Jasmaņa bāriņu namā. Kā krietns audzinātājs viņš atrod nodarbošanos Annas pamatskolā, sākumā kā skolotājs, bet no 1903.g. kā šīs skolas pārzinis. Nu atveŗās plašs darba lauks ne tikai skolā, bet ari sabiedrībā. Ar 1901.g. Gudžē organizē Jelgavas un apkārtnes skolotāju centralo biblioteku un pārzin šo biblioteku līdz 1915.g.,šinī darbā viņam bija daudz pretinieku no toreizējiem krievu inspektoriem, kuŗi apslāpēja katru brīvu nodomu un latviešu nacionalo garu. Bet Gudže nepāurst un atrod jaunus ceļus latvju valodas pasniegšanai savā skolā. Visu savu darbu viņš veltija latviešu skolai un no 1905.g.līdz pasaules kaŗa sākumam ka Jelgavas pilsētas skolu kolegijas sekretarim tam bij jāiztuŗ sīva cīņa ar toreizējiem pārkrievotājiem.Kā sekretaram viņam bij ari savs iespaids pie jaunu skolotāju pieņemšanas un tāpēc ari vienā otrā Jelgavas skolā iekļuva brīvi domājoši latvieši. Lielais pasaules kaŗš pārtrauca viņa darbību Jelgavā. Aizceļojis uz Terbatu viņš strādā savas tautas labā, būdams bēgļu apgādāšanas biroja priekšnieks un vēlāk strādā par skolotāju Bērziņa un Šmidchena gimnazijā. 1918.g. Gudže atgriežās Jelgavā un atrod Annas skolu izpostītu.Viss darbs jāsāk no jauna. Bet būdams labs organizators viņš atjauno izpostīto, kā ari pēc Latvijas valsts nodibināšanas ir viens no pirmiem latviešu skolotājiem Jelgavā, kuŗš sāk organizēt skolu brīvajā Latvijā. Noorganizējotiés pilsētas skolu valdei Gudže tiek uzaicināts par sekretaŗu un šo posteni tas ieņem ari šodien. Ārpus pedagogiskā darbā Gudže vēl darbojies skolotāju arodbiedrībā un Jelgavas kopējā slimo kasē kā valdes loceklis.		

VALSTS PREZIDENTS

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Muhſu jubilari. 21. nowembrî 1925. g.

Jelgawas pilſehtas 1. pamatſkolas pahrſinis A. G u d ſ ch e un ſkolotajs A. S e n b r u n s ſchodeen ſwin 35 g. pedagogiſko darba jubileju.

315

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Valsts Prezidenta. ~~neinvisiņa~~

1926. g. novembrī.

Nr.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Trīs ordeņa

V šķiru.

Darbvedis Kr. Meņģiņš

0.152

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Nikolajs Šenbruns, Jelgavas I pamatskolas skolotājs.	Dzimis Nigrandē 1869.gadā kā vietējā pagasta skolotāja dēls. Pamatizglītību baudījis Varšavas ģimnazijā, bet Kuldīgas skolotāju zeminārā iestājies 1887.gadā, kur kursu beidza 1890.gadā. No zemiņara Šenbruns aizviet uz Šlēkas pagastskolu (Kuldīgas apr.) tad dažus gadus nostrādā Talsu apriņķa (Circeļa) skolā un Katlakalna Krusta skolā. Apstākļu spiests viņš 1900.g. pārnāk uz Jelgavu un iestājas par skolotāju Annas pamatskolā. Blakus vispārizglītojošiem priekšmetiem Šenbruns nododas zīmēšanai un no 1901.g.- 1909.g. studiju nolūkos apmeklē Peterpili un Tallinu, kur specializējās zīmēšanā un tagad ir izstrādājis savu zīmēšanas metodi. Viņš sarakstījis plašu grāmatu: "Praktisks zīmēšanas kurss pamatskolām". Pasaules karam uznākot Šenbruns aizbrauc uz Staraja Russu. Sākumā darbojās bēgļu komitejā, bet vēlāk par skolotāju bēgļu skolā, līdz ar to apkalpodams vietējo bēgļu garīgās vajadzības. Viņš se ir mācītājs, ērgelnieks, ķesteŗs un skolotājs. Atgriežoties dzimtenē 1918.g. viņš no vācu iestādēm vajāts bija spiests strādāt vienkārša strādnieka darbu un tikai 1918.g. beigās atdabon savu agrāko skolotāja vietu Annas skolā, kuŗā strādā līdz šim. Blakus parastam skolas darbam Šenbruns vada no 1920.g. vispārizglītojošos vakara kursus pieaugušiem. 1905.g. brīvības kustībā Šenbruns ņēmis dalību pie laikraksta "Spēks" izdošanas un reakcijai iestājoties apcietināts un ilgāku laiku noturēts cietumā. Tagad Šenbruns ar politiku nenodarbojas un klusi strādā savu iemīļoto darbu tautas izglītībā.		

VALSTS PREZIDENTS

Ierosinātāja paraksts

Paraksts

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 19.26. 9 novembrī
Ier. № 4090 / akt. № 410 25

Valdu. IV

317

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 9. novembrī

Nr. 5380.

Ordeņa domes lēmums:

1926. g. 13/16. XI prot. № 9.

Trešās ordeņa

V šķiru.

Darbvedis Kr. Kaulbarsa

0.153

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

3170p

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens 318.
Aleksandrs V a l d m a n i s , Latvijas Universitātes sekretārs. Amatu kateg.: V.	Dzimis Rīgā, 1870.g. 17.decembrī. Iestājies Rīgas Politechniskā Instituta dienestā 1896.gada 1.martā. Pārgājis bez pārtraukuma Latvijas Augstskolas, tagadējās Universitātes, dienestā līdz ar šīs augstskolas nodibināšanos.	Augstskolas tapšanas laikmetā priekšzīmīgi noorganizējis sekretariātu,kuŗa darbība toreiz noritēja it sevišķi grūtos apstākļos. Tā, Rīgas apšaudīšanas laikā,1919.gada rudenī, kad gandrīz visas valsts iestādes bij slēgtas, gādājis par nepārtrauktu darba turpināšanu toreizējā "galvenā kanclejā" (sekretariātā), par ko Dekanu Padome savā 1919. gada 20.oktobŗa sēdē izsacījusi savu atzinību, kā redzams no min.sēdes protokola. Lūdz piešķirt ordeņa IV. šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Paraksts

J. Fleme

Izglītības ministrs

Kubehnalows

Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Ierosinātājs

Latvijas Universitātes

Rektors: A Tentelis

1.-Go.

L. R.
Izglītības ministrs

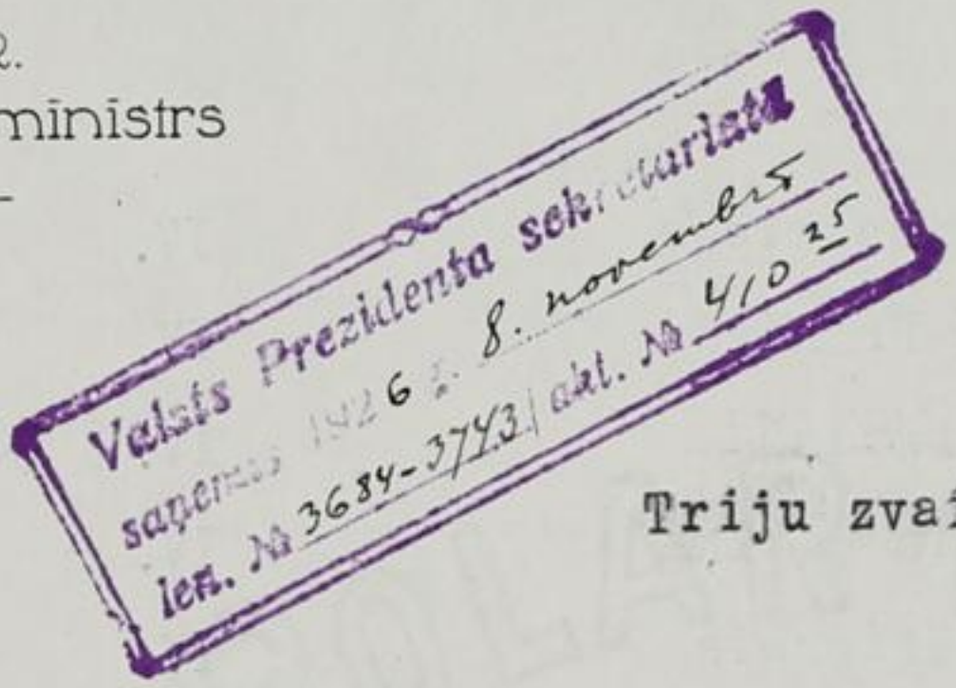

Rigā, 1926. g. "6" novembrī.
Nr. A-1060.

6/8

319

Triju zvaigžņu ordeņa domei.

Pagodinos līdz ar šo nosūtīt lūgumus par zemāk minēto Izglītības resora darbinieku attiecīgu apbalvošanu ar Triju zvaigžņu ordeni.

N.N. p/k.	Lūguma resp. iesnieguma Nr.	Vārds un uzvārds.	Ordeņa šķira.	Piezīmes.
1.	A-1057	Longins Ausējs	III.	
2.	A-1058	Pēteris Zālīts	III.	
3.	A-1059	Krišs Melnalksnis	III.	
4.	R-1689	Ludvigs Bērziņš	III.	
5.	R-1691	Valerija Seile	IV.	
6.	R-1693	Eduards Pētersons	IV.	
7.	R-1694	Reinis Cukurs	IV.	
8.	R-1695	Andrejs Lībers	IV.	
9.	R-1713	Frīda Olava	IV.	
10.	R-1696	Ansis Grīnbergs	IV.	
11.	R-1699	Čederts Odiņš	IV.	
12.	V-3038	Jēkabs Pērkons	IV.	
13.	V-3040	Natalija Draudziņa	IV.	
14.	V-3043	Kārlis Lamberts	IV.	
15.	V-3044	Nikadems Rancans	IV.	

3190

16.	V-3045	Arturs Lesnieks	IV.
17.	V-3046	Jūlijs Brūniņš	IV.
18.	V-3047	Jānis Lapiņš	IV.
19.	V-3048	Indriķis Rītiņš	IV.
20.	V-3049	Jānis Stiprais	IV.
21.	V-3051	Frīdis Zālīts	IV.
22.	V-3052	Teodors Grīnbergs	IV.
23.	V-3053	Jānis Saujiņš	IV.
24.	P-2754	Andrejs Osīts	IV.
25.	P-2755	Juris Bebris	IV.
26.	P-2756	Fridrichs Obšteins	IV.
27.	P-2757	Miķelis Štāls	IV.
28.	P-2759	Dāvids Soste	IV.
29.	R-1698	Augusts Volkovs	IV.
30.	R-1692	Edmunds Rozenbergs	IV.
31.	R-1690	Pēteris Dreimanis	IV.
32.	V-3041	Mārtiņš Bruņenieks	IV.
33.	R-1708	Fricis Adamovičs	IV.
34.	V-3057	Matīss Rācenis	V.
35.	P-2760	Fricis Ieviņš	V.
36.	P-2761	Pēteris Kūla	V.
37.	P-2762	Ādams Ārgals	V.
38.	P-2763	Jānis Britcmanis	V.
39.	P-2764	Jānis Dreiberģis	V.
40.	P-2765	Zelmars Lancmanis	V.
41.	P-2766	Fricis Jansons	V.
42.	P-2767	Indriķis Cīrulis	V.

43.	P-2768	Voldemārs Zālīts	V.
44.	P-2769	Pēteris Malta	V.
45.	P-2773	Kārlis Alberiņš	V.
46.	P-2774	Andrejs Brods	V.
47.	P-2775	Eduards Jozuus	V.
48.	V-3039	Ādams Reimanis	IV.
49.	V-3054	Kārlis Līkums	IV.
50.	V-3042	Ansis Dreimanis	IV.
51.	V-3050	Aleksis Gulens	IV.
52.	R-1697	Voldemārs Miezīts	IV.
53.	V-3058	Kārlis Dreimanis	V.
54.	V-3056	Jānis Greste	V.
55.	V-3055	Frīcis Dravnieks	V.
56.	R-1714	Ernests Dūnsbergs	V.
57.	P-2770	Indriķis Alksnis	V.
58.	P-2771	Jānis Broka	V.
59.	P-2772	Attis Maturs	V.
60.	P-2778	Augusts Dūms	V.

Pielikums: Minētais.

Izglītības ministrs.

V-72.

IZGLĪTĪBAS MINISTRIJA.

VISPĀRĒJO LIETU PĀRVALDE.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3744-3755 akt. № 4102

320

1926 g. „ 8 “ novembrī

№ 5339.

RIGĀ.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI.

Piesūtot priekšlikumus par dažu latviešu rakstnieku un sabiedrisku darbinieku apbalvošanu ar Triju zvaigžņu ordeņa goda zīmem, Izglītības Ministrija aizrāda, ka šos ierosinajumus uzņemusies viņa pati un vērtējusi priekšā stādamos rakstniekus vienīgi no nacionālas audzināšanas viedokļa.

Pārejo rakstnieku apbalvošana, ja tāda izrādītos par nepieciešamu, būtu ierosināma no attiecīgām organizācijām.

Iesniedzamā sarakstā uzņemti: K a u d z ī t e s Matīss, A p s ī š u Jēkabs, A s p a z i j a, A. B r i g a d e r e, P l ū d o n i s, S a u l i e t i s, A. J e s s ē n s, S k a l b e, J a u n s u d r a b i ņ š, R. K ļ a u s t i ņš, B i r z n i e k s - U p ī t s un A k u r a t e r s.

Izglītības ministrs

Pārvaldes priekšnieks

Mln

2-89.

321

IZGLITIBAS MINISTRIJA.

VISPĀRĒJO LIETU PĀRVALDE.

1926.g. „ 8 “ novembrī

№ 5317.

RIGA.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Pagodinos piesūtīt lūgumud apbalvot ar Triju zvaigžņu goda zīmēm latvju skaņu mākslas ievērojamākos darbiniekus: E. Vīgneru, A. Kalniņu, E. Melngaili, P. Jozuusu, P. Jurjānu, Malvīni Vīgner-Grīnbergi, P. Zaksu, J. Jurjānu.

Izglītības ministrs

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3764–3769/ atl. № 4102 5

Pārvaldes priekšnieks

Mln

-94

322

IZGLITĪBAS MINISTRIJA.

VISPĀRĒJO LIETU PĀRVALDE.

1926.g. „ 8 “ novembrī

№ 5307.

RIGA.

Prezidenta sekretariāts
Saņemts 1926. 8. novembrī
Iek. nr. 4/0 25
Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926. 8. novembrī
Iek. № 3770-3774 adr.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Pagodinos piesūtīt lūgumus apbalvot ar Triju zvaigžņu ordeņa goda zīmēm latviešu sabiedriskus darbiniekus: Saeimas dep. K. Dēķenu, A. Gulbi, Dr. A. Butuli, J. Missiņu un J. Ligotņi-Rozi.

Izglītības ministrs

Pārvaldes priekšnieks

Mln

F-102

IZGLITĪBAS MINISTRIJA.

VISPĀRĒJO LIETU PĀRVALDE.

1926 g. „ 8 “ novembrī.

№ 5326.

RIGA.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. №3775–3782 atš. № 410/25

320

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Pagodinos piesūtīt lūgumus apbalvot ar Triju zvaigžņu ordeņa goda zīmēm ievērojamus latvju skatuves mākslas darbiniekus: D. A k m e n t i ņ u, J. B r i g a d e r u, M i e r l a u k u, R ū m n i e c i, S m i ļ ģ i, S k a i d r ī t i, V a l d š m i t u, Ž i b a l t u.

Izglītības ministrs J. Ziemelis

Pārvaldes priekšnieks Kchchalewsky

Mln

3-111.

IZGLĪTĪBAS MINISTRIJA.

VISPĀRĒJO LIETU PĀRVALDE.

1926 g. „ 8 “ novembrī

№ 5301.

RIGA.

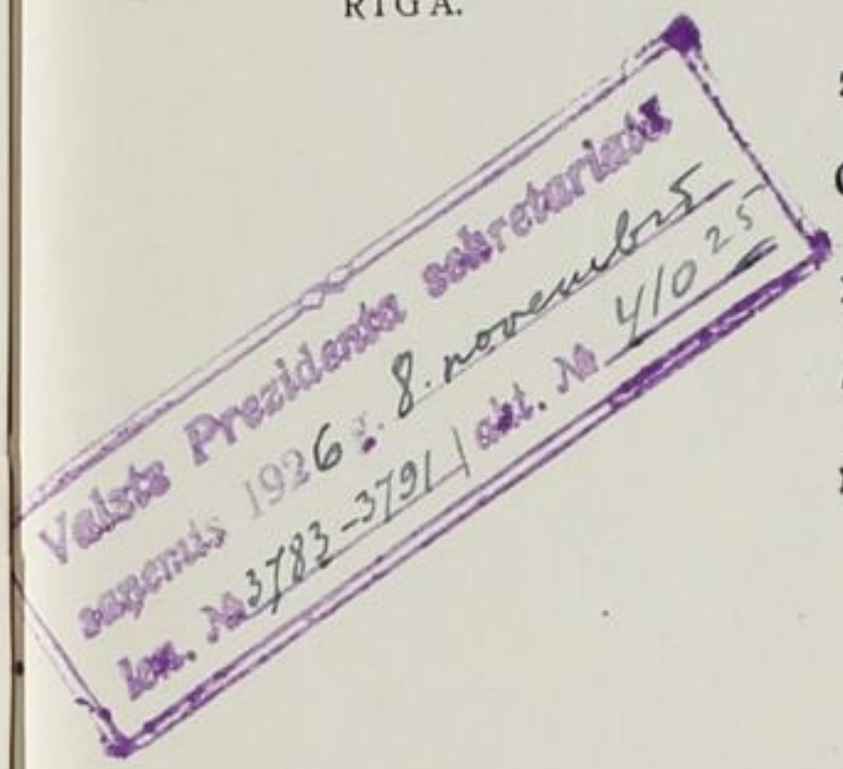

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

324

Pagodinos piesūtīt lūgumus apbalvot ar Triju zvaigžņu ordeņa goda zīmēm ievērojamākos Nacionālās Operas māksliniekus: K a k t i ņ u, R. B ē r z i ņ u, Jāni M e d i ņ u, Jāni K u g u, E. R e i t e r u, J. Z ā l ī t i, A. B e n e f e l d i, M. B r e c h m a n - S t e n g e l i, J. N i e d r u.

Izglītības ministrs

Pārvaldes priekšnieks

Mln

4-119.

IZGLĪTĪBAS MINISTRIJA.

VISPĀRĒJO LIETU PĀRVALDE.

1926.g. „ 8 “ novembrī

№ 5346.

RIGA.

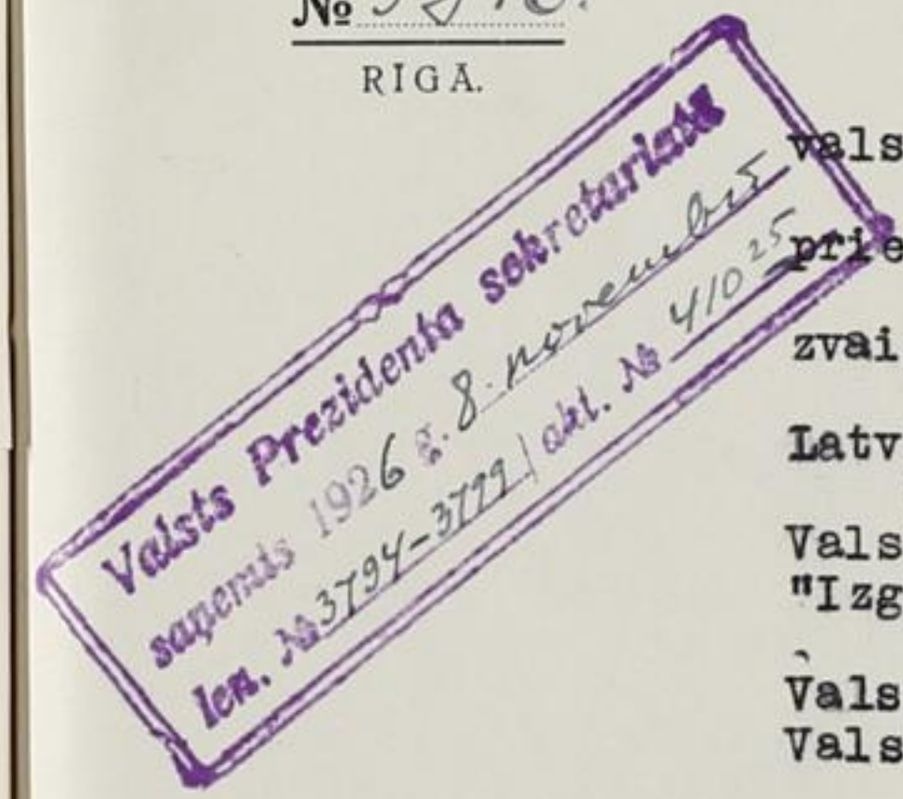

375

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Pagodinos piesūtīt Izglītības Ministrijai pakārtoto valsts autonomo iestāžu darbinieku sarakstu, sakarā ar priekšlikumu apbalvot sarakstā minētās personas ar Triju zvaigžņu ordeņa goda zīmēm:

Latvijas Konservātorijas rektoru prof. J. V ī t o l u,
" Mākslas Akademijas rektoru prof. V. P u r v ī t i,
Valsts Mākslas Muzeja direktoru B. D z e n i,
"Izglītības Ministrijas Mēnešraksta" redaktoru T. Z e i f e r t u,
Valsts Vēsturiskā Muzeja direktoru M. S i l i ņ u,
Valsts Bibliotēkas direktoru S t u m b e r g u.

Izglītības ministrs

Pārvaldes priekšnieks

Mln

4-

IZGLĪTĪBAS MINISTRIJA.

VISPĀRĒJO LIETU PĀRVALDE.

1926g. „9." novembrī

№ 5381.

RIGA.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1926g. 9. nov.
Ien. № 405-7-1 akt. № 410 25
410 90

326

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Pagodinos piesūtīt Latvijas Universitātes darbinieku sarakstu, kurā uzņemti 33 minētās iestādes darbinieki apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa goda zīmēm:

1. E n d z e l ī n s,
2. Š m i t s,
3. F e l s b e r g s,
4. T e n t e l s,
5. L a u t e n b a c h s ,
6. K r i m b e r g s,
7. L. K u n d z i ņ š,
8. P a u k u l s,
9. Š v a r c s ,
10. R u b e r t s,
11. V e l m e,
12. Z ā l ī t e,
13. Z ī l e,
14. D ā l e,
15. D e n f e r s,
16. F i š e r s,
17. L a u b e,
18. K. K u n d z i ņ š,
19. J. B e r g s,
20. L e j i ņ š,
21. Z a r i ņ š,
22. J a k o b i j s,
23. L e j n i e k s,
24. M a l d o n i s,
25. B a l o d i s,
26. K i r c h e n s t e i n s,
27. N o m a l s,
28. P r ī m a n i s,
29. R a i s t e r s,
30. R a z u m s
31. R e z e v s k i s.
32. B r e d e r m a n s,
33. V a l d m a n i s.

Izglītības ministra uzdevumā

Pārvaldes priekšnieks

sekretārs

Mln

IZGLĪTĪBAS MINISTRIJA.

VISPĀRĒJO LIETU PĀRVALDE.

192 6g. „13“ novembrī

№ 5799.

RIGA.

Valsts Prezidenta sek: saņemts 1926. 13. nov. Ien. № 4242. 4105

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

12444.

327

Pagodinos piesūtīt papildām lūgumus apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeņa goda zīmēm Kārli Kundziņu un Augustu Dombrovski.

J. Fīnelis

Izglītības ministrs

Pārvaldes priekšnieks

Db

-16.

L. R.

ĀRLIETU MINISTRIJA.

328

192 6.g. „12.“novembrī.

№ A. 093.102. 28695

Rīgā, Valdemāra ielā Nr. 3.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 12. nov 25
Ien. № 4194-I akt. № 410
4210.

Augsti godātais sekretara kungs,

Ministra K.Ulmaņa kunga uzdevumā pagodinos nosūtīt Jums 16 apbalvošanas ierosinājumus ar Triju Zvaigžņu ordeni, kuŗus ministra kungs lūdz likt priekšā Ordeņa Domei ne kā ārlietu ministra, bet gan kā Domes locēkļa ierosinājumu.

Klāt 16 ierosinājumu listes.

Ar augstu cieņu

Augsti godātam

J.G r a n d a u kungam,

Valsts Prezidenta un

Triju Zvaigžņu ordeņa domes

sekretaram.

Ar. 405 — 25

394

I z g l ī t ī b a s m i n i s t ŗ a kungam.

9 novembrī 1925

N 4645.

Ordeņa domes uzdevumā šeklāt nosūtot 88 Triju zvaigžņu ordeņus kopā ar statutiem un ordeņu mazajām nozīmēm, pagodinos paziņot Jums, augsti godājamais ministŗa kungs, ka ordeņa domes vēlēšanās bija - lai ordeņus apbalvotiem izsniegtu, pēc iespējas, vēl šodien vai rītdien valsts proklamēšanas gada svētkos.

Pienākošās par ordeņiem, saskaņā ar 3.novembŗa noteikumu 11.pantu, maksa iemaksājama Latvijas bankā V.P.sekretariata ieņēmumu rēķinā E.N.1 posms IX §81 p.1, par to paziņojot ari ordeņa domei. Vecie darbinieki: skolotāji A.Ārgals, J.Dreibergis, K.Alberiņš, P. Malta, rakstnieks J.Apsītis un bij.aktrise A.Akmentiņa no maksas atsvabināti.

Diplomi būs gatavi tuvākos mēnešos.

V.P. sekretārs

A r

Triju zvaigžņu ordeni apbalvotie

I z g l ī t ī b a s m i n i s t r i j a s darbinieki.

III šķira

Aglonas reālģimnazijas direktors Nikodems R a n c a n s

Rakstnieks un paidagogs Jēkabs A p s ī t i s (Jānis Jaunzems)

Dzejniece A s p a z i j a (Elza Pliekšāne dzim. Rozenberge)

Dzejniece Anna B r i g a d e r e

Dzejnieks un skolotājs Vilis P l ū d o n i s (Lejnieks)

Rakstnieks Kārlis S k a l b e

Rakstnieks Jānis A k u r a t e r s

Rakstnieks un sabiedrisks darbinieks un prāvests Kārlis K u n d z i ņ š

Rakstnieks Edvarts V i r z a (Lieknis)

Komponists un Fonoloģijas institūta vadītājs Ernests V ī g n e r s

Komponists un muzikas paidagogs Pāvuls J u r j ā n s

Nacionālās operas zolists varonbaritons Adolfs K a k t i ņ š

Konzervatorijas rektors profesors Jāzeps V ī t o l s

Mākslas akadēmijas rektors profesors Vilhelms P u r v ī t s

Sabiedrisks darbinieks Augusts D o m b r o v s k i s

Rakstnieks un sabiedrisks darbinieks Jūkabs D r a v n i e k s

Universitātes profesors Jānis E n d z e l ī n s

Universitātes profesors Pēteris Š m i d t s

Universitātes profesors Ernests F e l s b e r g s

Universitātes rektors profesors Augusts T e n t e l i s

Universitātes ārštata profesors doktors h.c. Jēkabs L a u t e n b a c h s

Universitātes ārštata profesors Ludvigs K u n d z i ņ š

Universitātes privatdocents Jēkabs V e l m e

Universitātes profesors Jānis B e r g s

Sabiedriskas darbinieks Dr. Ādams Bērtulis

---

kopā 25

IV šķira

381

Skolu virsvaldes vicedirektors Pēteris Z ā l ī t s

Bij.Tautskolu direktors Krišs M e l n a l k s n i s

Rīgas skolotāju instituta direktors Ludvigs B ē r z i ņ s

Valsts Daugavpils skolotāju instituta direktore Valerija S e i l e

Valsts Jelgavas skolotāju instituta direktors Eduards PĒTERSONS

Valsts Jelgavas skolotāju instituta direktora palīgs Reinis Č u k u r s

Sabiedriska darbiniece un paidagoģe Frida O l a v a

Centrālā paigagoģiskā instituta un II valsts Jelgavas vidusskolas direktors Ģederts O d i ņ š

Rīgas skolotāju instituta un I valsts Rīgas vidusskolas skolotājs Fricis A d a m o v i č s

Sieviešu ģimnazijas priekšniece Natalija D r a u d z i ņ a

I.Jelgavas valsts vidusskolas direktors Jānis L a p i ņ š

Rīgas I pilsētas vidusskolas direktors un sabiedrisks darbinieks Jānis S t i p r a i s

Ventspils valsts vidusskolas direktors un sabiedrisks darbinieks Teodors G r i n b e r gs

Skolotājs un sabiedrisks darbinieks Mārtiņš Br u ņ e n i e k s

Rīgas pilsētas I iecirkņa pamatskolu inspektora Juris B e b r i s

Jelgavas apriņķa pamatskolu inspektors Fridrichs O b š t e i n s

Rīgas pilsētas II iecirkņa pamatskolu inspektors Mihelis Š t ā l s

Rīgas pilsētas pamatskolas skolotājs Ādams Ā r g a l s

Rīgas pilsētas pamatskolas skolotājs Jānis D r e i b e r ģ i s

Dzejnieks un sabiedrisks darbinieks Pēteris B l a u s

Komponists Alfreds K a l n i ņ š

Komponists Emils M e l n g a i l i s

Diriģents Pauls J o s u u s

Brīvmākslinieks Juris J u r j ā n s

Dziedātājs Pauls Z a k s s

Nacionālās operas galvenais direktors un grāmatizdevējs Ansis G u l b i s

~~Sabiedrisks darbinieks Dr.Ādams B u t u l s~~

Bibliografs Jānis M i s i ņ š

3321

Rakstnieks un sabiedrisks darbinieks Jēkabs L ī g o t n i s

Teatra māksliniece Dace A k m e n t i ņ a (Šteinberģe)

Nacionālā teatra direktors un sabiedrisks darbinieks Jānis B r i g a d e r s

Nacionālā teatra režisors un aktiers Aleksis M i e r l a u k s (Frīdfelds)

Nacionālā teatra aktrise Berta R ū m n i e k

Dailes teatra direktors Eduards S m i l ģ i s

~~Nacionālā teatra aktrise Julija S k a i d r ī t e (Vārtiņ Vārna)~~

~~Nacionālā teatra aktiers Teodors V e l d z e m i d s~~

~~Dailes teatra aktiers Gusts Ž i b a l t s~~

~~Nacionālās operas varoņtenors Rudolfs B ū r a i n i s~~

Nacionālās operas diriģents komponists Jānis M e d i ņ š

Nacionālās operas dekorators gleznotājs Jānis K u g a

Nacionālās operas diriģents Teodors R e i t e r s

Nacionālās operas direktors Jānis Z ā l ī t e

Nacionālās operas zoliste koloratursoprans Ada B e n e f e l d e

~~Nacionālās operas zoliste dramatiskais soprans Milda H e e h m a n - S t e n g e l e~~

Rakstnieks un sabiedrisks darbinieks Teodors Z e i f e r t s

Valsts vēsturiskā muzeja direktors etnografs Matīss S i l i ņ š

Universitates profesors Pēteris Z ā l ī t e

Universitates docents Pauls D ā l e

Universitates profesors Pauls D e n f e r s

Universitātes profesors Bižens L a u b e

Universitates profesors Kārlis K u n d z i ņ š

Universitates profesors Eduards Z a r i ņ š

Universitates profesors Augusts K i r c h e n š t e i n s

kopā 47

V šķira

Jēkabpils valsts vidusskolas direktors Kārlis L a m b e r t s

Rīgas pilsētas I vidusskolas skolotājs Matīss R ā c e n s

335

Valmieras valsts vidusskolas skolotājs Kārlis D r o i m a n i s

Rīgas pilsētas pamatskolas skolotājs Pēteris K ū l a

Valkas pilsētas pamatskolas skolotājs Jānis B r i t e m a n i s

Rīgas pilsētas pamatskolas pārzinis Indriķis C i r u l i s

Rīgas pilsētas pamatskolas pārzinis un rakstnieks Voldemār Z ā l ī t s

Sabiedrisks darbinieks un skolotājs Pēteris M a l t a

Skolotājs Kārlis A l b e r i ņ š

Ērgļu draudzes II pakāpes pamatskolas skolotājs Andrejs B r o d s,

Aumeisteru pamatskolas skolotājs Eduards J o z u u s,

Jaunlaicenes pagasta pamatskolas skolotājs Indriķis A l k s n i s

Mežotnes pagasta pamatskolas skolotājs Attis M a t u r s

Jelgavas I (Annas) pamatskolas pārzinis Alfreds G u d z e

Jelgavas I (Annas) pamatskolas skolotājs Nikolajs S e n b r u ņ s

Universitates sekretars Aleksandrs V a l d m a n i s

---

kopā 16

Pavisam 88

Ar. 410 25.

884

I z g l ī t ī b a s m i n i s t ŗ a kungam.

926.g.10.cembrī.

№5171.

Saskaņā ar Triju zvaigžņu ordeņa apbalvošanas noteikumu 8.pantu, papildu savam 17.novembŗa rakstam Nr.4645, pagodinos šeklāt nosūtīt "Vald.Vēstn." 260.numurā iespiesto ar šo ordeni apbalvoto sarakstu, uz kuŗa pamata attiecīgu Jūsu resora darbinieku dienesta sarakstos taisāmas atzīmes par viņu apbalvošanu.

V. P. s e k r e t a r s.

Noraksts. 835

Saņemts no V. P.
1926.g. "13" dec

Rīgā, 1926.g.13.decembrī.

Domes protokols
1927.g. 17.1. nr 1.

Augsti godāts profesora kungs!

Sirsnīgi Jūs apsveicu Jūsu darbības 40 gadu jubilejas svētkos. Ar savu izcilus, dziļas un daudzpusīgas erudicijas veidotu, talantu Jūs allaž ieņēmuši redzamāko stāvokli mūsu muzikas darbinieku saimē un radījuši darbus tiklab radošās muzikas ka pedagoģikas laukā, kuŗu nozīme sniedzās pāri Latvijas robežām un nodrošina Jūsu vārdam paliekamu vietu muzīkas mākslas vēsturē.

Atzīmējot Jūsu lielos nopelnus latvju kultūras laukā, Triju Zvaigžņu ordeņa dome nolēma Jūs apbalvot ar šā ordeņa otro šķiru, kuŗas nozīmes Jūs saņemsiet kopā ar šo vēstuli.

Izsakot cerību, ka laika sprīdī līdz Jūsu 50 gadu darbības jubilejas svētkiem Jūsu nenovīstošais talants radīs vēl daudz vērtīgu darbu mūsu muzikas druvā, palieku,

Jūs sirsnīgi sveicinādams

(J. T s ch a k s t e).

1926.g. 22. decembrī Prot. № 1
Apbalvots ar ordeņa
II šķiruar 3.
Darbotiņam 2.

Augsti godātam
prof. J. V ī t o l a kungam,
Konservatorijas rektoram.

Sk. 4/10 25.

536

A. god.

profesoram J. V ī t o l a kungam,

Triju zvaigžņu ordeņa lielvirsniekam.

Rīgā 4 februarī.
Nr 504.

Par Jums 13.decembrī izsniegto ordeni pienākas
ls 85.-
==========

Šo zumu laipni lūdzu līdz 1.maijam iemaksāt Latvijas bankā valsts ienākumos - Valsts Prezidenta sekretariata ieņēmumu rēķinā L N.1 posms IX § 81 . pnt.1.

Ja agrāk piešķirto III šķiras ordeni Jūs vēlētos atdot domei atpakaļ un ja par to jau samaksāts, tad to darot būtu soreiz jāpiemaksā tikai starpība, kas iztaisa ls 50.-

V. P. s e k r e t ā r s.

I. M.

Latvijas

Konservatorija

14. februarī 192 7 g.
№ 74

Rigā, Kr. Barona ielā № 1.
Tālr. № 20930.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 7. g. 17 febr
Ien. № Trīs 556 | izs. № 410 25

337

Domes Sekretariatam.

Atbildot uz jūsu š.g.4.II rakstu N 504, pagodinos paziņot, ka par man piešķirto ordeni attiecīgie Ls 85.- iemaksāti Latvijas bankā š.g. 14.februarī pret kvīti N 17/5951.

Pirms tam man piešķirtais III šķiras ordenis nodots atpakaļ Izglītibas ministrijai p.g.22.decembrī pie konservatorijas raksta N 566.-

Rektors

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1927.g. 24. martā
Ien. Nr. 923 / akt. Nr. 4/0 25

388

Izglītības ministrijas
Eksaminācijas
24.III 1925.

Trešās Kraigžņu Ordeņa
Komisijas Priekšsēdētājam.

Saņemts 28/III. 1925.g.
Nr. 1652.

Pasaules Karam izcēlaties es par bēgli aizstāvēšanu Skrīveros un uzturēšanos par zēl „nebijušās Latvijas" pilsoniem, kā bijušajam Skrīveru 2 klas. ministrijas skolas priekšniekam, uz dažu Baltijas vācieši denuncijacijas pamata, tiku no krievu valdības arestēts un ieslodzīts Rīgas cietumā, pie kam tika pieteikts, ka mani nošaus. Trīs dienas pavadīju cietumā, katru brīdi gaidīdams nāves sodu. Uz dažu augstāko bijušo krievu valdības iestāžu uzstāšanos par manu nevainību, man nāves sodu atcēla un pēc kādiem mēnešiem uz rīkojuma no Petrburgas, ari atbrīvināja no cietuma. Šo gadījumu atceras tagadējais Latvijas valsts Saeimas bet bijušajais Krievijas valsts Padomes deputats Goldmans kāds, jo viņa ātrās bēgšs valsts padomes deputats nelaikis Zālīte šai lietā izbrauca uz Vidzemi personīgi mani apmeklēt un izzināt lietas stāvokli. Šis notikumus aprakstīts krievu brošurā „Z empane rydec". Pēc manas atbrīvināšanas no cietuma, man sāka izvēlēt dažādās kā laika atbildīgās bautas priekšstāvniecības amatos sākot no pagasta priekšstāvja līdz visu trijs bijušo Baltijas guberņu: Vidzemes, Kurzemes un Igaunijas priekšstāvim Maskavā. — Pateicoties manai uzstāšanai Maskavas krievu Baltijas guberņu iedzīvotājiem Kerenskis atviegloja kara klaušas un nodevas. Šeit kam, ka redzams no avīzes „Līdums" № 80. no 1918.g. 3 raksta, kura izvilkums iespiests „Krusta Zinā" № 1. maijā 1920.g., kā izrakstu es pielieku, ņēmu dzīvu līdz dalību no cietniekiem arestēto personu atbrīvināšanā, starp kurām, 55 personām, bij J. Lukstam mācītāji: Sachs, Beldavs, Ērmans, Kupče, Maldons, Kiedra un Pavasars. Par manu bijušo darbību Maskavā visu trijs Baltijas guberņu iedzīvotāju labā var dot savu atsaucksmi Saeimas deputats atsākšķaps Jānis. Kad informacijas nolūkā iebraucu no Maskavas Vidzemē pirmo reizi Ziemas Svētkos, tad lielinieki mani mežoniģi piekāva kā bautas izvēlēto delegatu un gribēja pat nošaut, bet kad otro reizi iebraucu ap Lieldienām, kad vāču okupacijas vara mani arestēja kā bautas priekšstāvi, bet pēc kādiem mēnešiem nolika mani par skolotāju Veskiemā, Vidzemē. Šīs līdz-lieliniekiu vara sāka brukt un lie postīes projām, es Sēzenes pagasta bautas sapulcē 13. jūnijā 1919.g., nebaidīdamies nedz no kādām varbūtībām un draudiem, drošsirdīgi uzstājos un aizrādīju pilsoņiem, ka kaut vairāk kā nekad ir vajadzīgi nepieciešami stāties pie bijušējas mobilizacijas izvešanas un produktu

338 op

vākšanas jaunidibināmai Latvijas nacionalai armijai. Šās lietas nokārtošanai un izvešanai dzivē minētā laikas sapulce pilnvaroja mani griezties pie Straumaņu komendanta. Komendants mani uzdeva mobilizēt un vākt nepieciešamos produktus armijai. Nodibinshies Bērzones resp. Mārcienas komandantūrai piefrontē, dienēju viņā labprātigi līdz šās likvidēšanai kā darbvedis un, kā komendanta nebij, viņu biežās maiņas dēļ, izpildiju komendanta vietu. Pēc komandantūras likvidēšanas pārgāju par kriminallietu ierēdni uz Madonu, Birzieni, Vircenē. Cēsu apriņķa komendants nolika mani par revizijas komisijas locekli pie Mārcienas, Lubanas, Birzu un Ērgļu komendantūru revizijas. Komendanta uzdevumā nokaidroju un nokārtoju pagastu vēlēšanas Mārcienā, Kalsnavas un Bērzones pagastos. Vēlāk biju ka viens no pirmiem Valsts zemju rajona pārziņiem Veckiebalgā un Smiltenē. Manā, ka valsts zemju pārzņa, laikā Veckiebalgas rajona pagastos nodibinātas un vadīkas pagastu zemes ierīcības komisijas, pieņēmi Jaunzemes gabali, pārņemto-pārtaksēto muižu inventaru, atsavināti muižu centri un man bij uzdots izmeklēt Ērgļu valsts zemju rajona pārziņa un mežziņa sudzību lietas, ko es liekiski izvedu. Pēc šeitieku lietu iesēdņa pastāvu likvidēšanas Smiltenē, iestājos atkal pasniedzēju.—

Pielieku norakstus: 1.) no Līnaņs-Krusta ēnu № 1. maijā 1920.g.; 2.) no Cēsu apriņķa delegatu konferences Veckiebalgā 25. un 26. jūnijā 1917.g.; 3.) Bērzones pagasta valdes no 13. jūnija 1919.g. № 2.; 4.) no Bērzones rajona komendanta no 21. jūlija 1919.g. № 641. un no 5. augusta 1919.g. № 714.; 5.) Mārcienas iecirkņa komendanta no 23. marta 1920.g. № 767.; 6.) Birzu iecirkņa policijas priekšnieka no 4. aprīļa 1920.g. № 1489.; 6.) Daugavpils apriņķa policijas priekšnieka Kreslovā no 29. jūlija 1920.g. № 3229.; 7.) Zemkopības ministrijas Zemju departamenta Administratīvas nodaļas no 1. jūlija 1920.g.; 8.) no Valkas apriņķa Valsts zemju inspektora no 6 februara 1922.g. № 349.; 9.) šīs biografija; 10.) Valsts Prezidenta pakalpības raksts № 6988 no 23. novembra 1923.g. norakstu, un 11.) „Latvijas Jaunatne" mēnešraksts № 10. 1924.g. Februari.—

Pamatojoties uz augšā aprādīto manu valstiski-darbību Latvijas valsts labā vēlos tapšanas un vēlākā laikā,—

339

pazemīgi lūdzu jūsu Ekselenci, apbalvot mani ar Triju Zvaigžņu jeb kādu citu piemērotu ordeni.—

Par šī lūguma rezultatiem lūdzu man paziņot.—

Adrese: Līdz 4. jūnijam 1927.g.: „Cauri Jēkabpili, Birzu pasta pilīgnodaļa, Mežgala 6 klas. pamatskolā P. Mellupānam," bet pēc 8.g. 4. jūnija: „Cauri Rīgai. Ekselence, Ekselences pagasta Tēvāvas P. Mellupānam".

Birzu Mežgala
6 klas. pamatskolā,
20. martā 1927.g.

Lūdzējs P. Mellupāns.

1.)

Izraksts

no

„Krusta Ēna" № 1.

Saņemts 28/III - 1924 g.

Nr. 1652.

ellaijā 1920.g.

24. lap. pusē:

..... „Līdums (№ 80 – 1918. g.), kuru bērni ir „Brīvā Zeme" un „Latvijas Sargs", raksturīga kopeju melnu uz balta:

„Pareizticīgo latviešu delegats P. Ellastāns Viskrievijas pareizticīgo baznīcas koncilā Maskavā, š.g. marta mēnesī dabujis zināt, ka lielnieki no Vidzemes atkāpdamies un Igaunijai ienākot, arestējuši viņiem nepatikšanas personas un 55 no tiem pa lielākai daļai no Kurzemes apkārtnes, un sūtījuši uz Maskavu, nēma jo dziļu līdzdalību pie viņu atsvabināšanas un šīdal uzstājas baznīcas koncilā, aizrādīdams, ka pareizticīgas baznīcas koncila liels pienākums ir neskatīties nedz uz kādu tautību un ticību izšķirību aizstāvēt ne tikai pareizticības, bet katras ticības zaimošanu un vajāšanu. Pienākums bij tas, ka caur baznīcas koncila priekšsēdētāju, patriarchu Tichonu Lenina valdībai tika iesniegts stingrs protests, kurā sevišķi norādīts uz lielinieku karaspēka pārestībām, kuŗas izdara atkāpdamies no Vidzemes, un tika prasīts, lai no lielinieku arestētie „kontrrevolucionāri" nekādi neķer tālāku sūtīti, bet gan šīdal atsvabināti un sūtīti atpakaļ uz viņu dzīves vietām, pie kam skarp citiem arestētiem pie

340 p

vārda bija minēti ari septiņi arestētie lukeraņu
mājeitāji: Bachs, Beldavs, Ērmans, Kupčs, Maldons,
Siedra Pavasars un divi nosaukie — Adolfi un Ģende.
Šai pašā protestā bija aizrādīts, ka Vidzemē gandrīz vai
visās lukeraņu baznīcās lieliniski noskaņojumi..."

Biržu pag. Mežgala
6kl. pamatskolā 20. martā 1927.g.

Par izrakstu pareizību ar oriģinālu:
skolot. P. Ellaužas.

2)

Nozīmēts.

Rēzeknes apriņķa delegatu konference Vec-Piebalgā 25. un 26. jūnijā 1917. gadā.
Pēc „Līdumā" № 148. no 2. jūlija 1917.g. nodrukātās minētās konferences darbības aprakstā redzams no:

§. 9.

Par delegatiem uz apriņķa zemes komiteju sapulcē vienbalsīgi ievēl: 1. Kārli Zēlīnu no Vestienas, 2. Robertu Šalinu no Lubānas, 3. Augustu Rūdīti no Jaun-Piebalgas, 4. Pēteri Maršanu no Bērzones. —

§. 13.

Pie labības monopola ievešanas nokeiktas cietās cenas par labību, salīdzinot tās ar pastāvošām darba algām un darba rīku, mašīnu un visu remontu izmaksu, izrādās par daudz par zemām un kapsēc vēlama viņu samērīga paaugstināšana. Par delegatiem, kas lai rūpētos par minēto cieto cenu pa-augstināšanu, sapulcē ievēl: Zemīti no Kalsnavas un Maršanu no Bērzones.

Par nozīmēta pareizību: skolot. P. Maršans.

Bērzones pagasta Valde
13. Jūnijā 1919.g.
№ 2.

3) Nozīmēts.

Apliecība

Šis uzrādītājs Pēters Maršans ir pilnvarots no Bērzones pagasta tautas sapulces pēc šīs dienas protokola griestīties pie Stukmaņu Romanovska mobilizācijas un produktu nodevu lietā. —

Pagasta Valdes vārdā: pr. pagasta vecākais J. Šlūmis (paraksts)
Rakstvedis: J. Auniņš (paraksts)

Par nozīmēta pareizību: skolot. P. Maršans.

Biržu pag. Mežgala
6 kl. pamatskolā, Zemgalē,
12./III. 1927.g.

Norakstu.

A. vēst.
Bērzones rajona
Komendants.
31. Jūlijā 1919.g.
№ 641.

4)

Aplicība.

312

Vēlēšanu jautājumu ellāršanas, kalsnavas un Bērzones pagastos nosacīdot ukšķu Bērzones Komandanturas darbošanu Vēlēšanu ellāšanam.

/.2.V./

Biržu pag. ellūžgala,
6 kl. pamatskolā, Zemgalē,
12./III.27.

Bērzones Komendants:
Virsleitnants J. Avotiņš /.parakstīts./

Kas norakstu pareizību ar oriģinālu:
Skolot. P. Ellaršans.

Norakstu.

A. vēst.
Bērzones rajona
Komendants.
5. augustā 1919.g.
№ 714.

Aplicība.

Ar šo tiek komandēts Bērzones Komandanturas darbedis Vēlēšanas ellāšanu, kā priekšstāvis uz Māriešiem, kas piedalās pil vispārīgas vēlēšanas.

Biržu pag. ellūžgala
6 kl. pamatskolā, Zemgalē,
12./III.27.g.

Bērzones Komendanta:
Virsleitnanta J. Avotiņš /.parakstīts./

Par norakstu pareizību ar oriģinālu:
Skolot. P. Ellaršans.

A. ell.
Mārcienas iecirkņa
Komendants.
23. martā 1920.g.
№ 767.
Mārcienā.

5) Norakstu.

Aplieciba.

Ar šo apliecinu, ka bijušais skolotājs Pēters Andreja dēls Mariņš, 53 gadi vecs, strādājis kā kancelejas darbvedis Mārcienas iecirkņa Komandanturā no Komandanturas dibināšanas laika t.i. no 30. jūnija 1919. gada līdz Komandanturas likvidēšanai 23. martam 1920.g. un no šēju apriņķa Komandanta bija nolikts par revizijas komisijas locekli pie Mārcienas, Lubānas, Birzu un Ērgļu Komandanturu revidēšanas.-

Aicinājam P. Mariņam kā uzticīgu un uzticamu darbinieku, kas stāv savu uzdevumu augstumos.-

Mārcienas Komendants: Kara ieredznis: J. Grīnblats
pas Sorbedi: J. Strazds /paraksts/ /paraksts/

Par norakstu pareizību ar oriģinalu: skol. P. Mariņš.

/L.V./
Birzu pag. Mežgala
6 kl. pamatskolā,
12./III. 1927.g.

6) Norakstu.

Z. ell.
Birzu iecirkņa
policijas Priekšnieks.
4. aprilī 1920.g.
№ 1489.
Birzos.
/L.V./

Aplieciba.

Izdota Kriminallietu ieredznim Pēteram Andreja d. Mariņam, ka saskaņā Birzu iecirkņa policijas dienestā no 23. marta 1920.g. - minētam ieredznim izpildot savos amata pienākumus ir arī dotas tiesības pieprasīt no pagastu pašvaldības iestādēm un miestu valdēm skūšeziņus.-

Birzu iecirkņa policijas priekšnieks: /paraksts nesalasāms/
Par norakstu pareizību ar oriģinalu:
skolot. P. Mariņš.

Birzu Mežgala
6 kl. pamatskolā, Zemgalē,
12./III. 1927.g.

Ķeķš. ell.

Daugavpils Apriņķa Policija.
Kreslovas miesta un II. iecirkņa
Policijas Priekšnieks.
29. aprīlī 1920.g.
№ 829.

6

Norakstu.

344

Apliecība.

Šis apliecības uzrādītājs Biržu iecirkņa
kriminalo lietu ierēdnis Peters Ellaušans ir pār-
vests uz Kreslavas II. iecirkņa policiju, kurā
dienestā viņam ja-ierodas līdz-5. maijam. Ko
es paraksttu un zīmogu apliecinu.-

/:Z. V.:/

Kreslavas miesta un II. policijas iecirkņa
Priekšnieks /: paraksts :/

Biržu pagasta allmižgala
6 klatiņā pamatskolā,
12. martā 1927.g.

Par noraksta pareizību es oriģinalu:
Skolotajs P. Ellaušans.

Latvijas Valdība.
Zemkopības ministrija.
Zemju Departaments.
Administratīvā nod.
Rīgā 1. jūlijā 1920. g.
№ 2689.

7.)

Norakstu.

345

Apliecība.

Šis apliecības uzrādītājs, pilsonis Pēters Ellmāns, dažās Zemkopības ministrijas Zemju departamenta dienestā, kā cēsu apriņķa Vec-Piebalgas rajona valsts zemju pārzinis, skaitot no 1. jūlija š. g., ar pastāvīgu dzīves vietu Vec-Piebalgas muižā.

Visas Valdības iestādes un amata personas tiek lūgtas palaist P. Ellmānu viņam uzticēta dienesta pienākumu izpildīšanā.-

/. Zīmogs /.

Direktors:

Nodaļas vadītājs:

Birzu pagasta tiesa
Cēsīgā pamatskolā
12. martā 1927. gadā.

Pareizu norakstu apliecina:
Sekret. P. Ellmanis.

L. ell.
Valkas apriņķa.
Valsts zemju inspektors.
6. februarī 1922.g.
№ 349.
Smiltenē.

8.)

Norakstu.

346

Apliecība.

Ar šavu paraksta un pielīkot apliecīgu zīmogu apliecinu, ka Valkas apr. Valsts zemju inspekcijas sevišķu uzdevumu ierēdnis Pēters Ellaušens šiek komandēts uz visiem bij. Smiltenes un Gaujienes rajonos ielikpstošiem pagastiem ievākt ziņas par rūpniecības iekārtām.-

Visas iestādes un amatu personas šiek lūgtas būt Ellaušam k-gam izpalīdzīgām pie viņam uzlikta pienākuma izpildīšanas.-

/.Z.V./

Valsts zemju inspektors: Lācis /.paraksts./

Darbvedis: el. Puriņš /.paraksts./

Birzu pagasta elementārskolā
6 klašīgā pamatskolā
12. martā 1927.gadā.

Par norakstu pareizību ar oriģinālu:
Skolotājs P. Ellaušans.

3417

Īsa biogrāfija.

Sobeidzu Zalkijas /Kuldīgas/ skolotāju seminaru 1888.g. Līdz-„Pasaules karam" biju, pārmainaties vairākās skolās, par skolas pārzini-priekšnieku. Pēdējā vieta — Skrīveru 2 klas. ministrijas skolas pārzinis. Latvijas valsts dzīvošanas laikmetā dienēju Vidzemē ka ierēdnis dažādās vietās; pēdējā ierēdņa vieta — Sevišķu uzdevumu lietu ierēdnis Ģenerālpilnvara ministrijā ar dzīvokli Smiltenes pilsētā. Pēc šī amata likvidēšanas iestājos atkal par skolotāju Sēces pagasta 6 klasīgā pamatskolā 1922.g., kur biju par skolotāju līdz-1926.g. 11. martam, kad pārgāju par skolotāju uz Neretes pagasta Pētera-Pāvila 6-klasīgu pamatskolu. Par manu darbību Sēces skolā, kur nodibinājušies Jaunatnes Sarkanā Krusta Sēces 6 klas. pamatskolas pulciņu, pielieku: a) Valsts Prezidenta raksta № 6988 norakstu un b.) norakstu no „Mēnešraksts Latvijas Jaunatne № 10 no 1924.g." No Neretes skolas pārgāju par skolotāju uz Biržu pagasta Muižgala 6 klasīgu pamatskolu 30. augustā 1926. gadā, kur dienu līdz- šim.-

Biržu pagasta Muižgala
6 klasīgā pamatskolā,
Ķemgalē, 12. martā 1927.g.

Skolotājs P. Mellārs.

Adrese: Caur Jēkabpili, Biržu pasta palīga nodaļa, Muižgala pamatskolā, skolotājam P. Mellārs.

10.)

Noraksts.

348

/: Lielais valsts
Zīmogs :/

Sēces pagasta 6-klasīgai pamatskolai.

Saņēmis šodien Jūsu 18. novembra rakstu, kurā Sēces skolotāji, skolēni un viņu vecāki izteic savu patīkamo jūtu apliecinājumu valsts piegādājot svētku gadījumā, sirsnīgi pateicos bērniem un maziem par novēlējumiem, bet vispirms par to, ka atmiņēti mūsu valsts atbrīvošanas cīņu upuri, nodibināt fondu invalīdu bērnu skološanai, kāds darbs ir cienīgs lai tam līdzi sekotu. —

1923. gadā 25. novembrī. J. Čakste /: paraksts :/
№ 6988. Valsts Prezidents.

Birzu pagasta Pat noraksta pareizību ar oriģinālu:
Muižgala 6klasīgā
pamatskolā, 12. martā
1927. gadā.
Skolotājs P. Ellaržans.

11)

Nr. 10. 1924. „Latvijas Jaunatne" Nr. 2

Mēnešraksts. Februari. 2418

„Latvijas Jaunatnes Sarkanā Krusta izdevums. Rīgā. 11. lapas puse „Jaunatnes aktivitate". /. Īss atrefer ējums par Latvijas Jaunatnes Sarkanā Krusta pulciņu pirmā 1924. gada darbību. /.-

Seces pamatskolas pulciņš sarīkojis priekšlasījumus par veselības kopšanu un izplatījis iedzīvotāju starpā Latvijas Bērnu Palīdzības Savienības veselības kopšanas propagandas literatūru. Tāpādēli ar Centrālās Komitejas palīdzību dažādi piederumi fiziskas aktīvitātes veicināšanai /. futbols, kroķets etc /.. Pulciņš nodibinājis neaizskaramu fondu Seces pagasta invalīdu un bāra bērnu skološanai, par pienākumu Latvijas 5-gadu pastāvēšanai. Sagatavojis un nosūtījis ārzemju bērnu skolēnu darbus, zīmējumus, kolekcijas un herbarijus. Pādalījies ar iespiestiem darbiem Jaunatnes Sarkanā Krusta žurnālā. Sarakstās ar citām Latvijas skolām. Ar pulciņa piedalīšanos sarīkota pag. gada septembrī bērnu apskate ar balvām par veselību.-

Bīržu pagasta Par norakstu pareizību ar oriģinālu:
Meižgala 6 klasīgā skolot. P. Pellaušans.
pamatskolā 12. martā 1927. gadā.

NB. Pulciņa dibinātājs un priekšnieks skolot. P. Pellaušans.

Ien. N 923
Sk. 410 25.

850

Izglītības ministŗa kungam.

25. martā 1925.
N 895.

Valsts Prezidenta v.i.kā Triju zvaigžņu ordeņa domes priekšsēdētāja uzdevumā, pagodinos šeklāt nosūtīt Jūsu, augsti godājamais ministŗa kungs, ieskatam skolotāja P. M ā r š a n a 20.marta lūgumu apbalvot ar šo ordeni.

V. P. s e k r e t a r s.

350 o/l

Skolotājam P. M a r š a n a kungam,

c. JĒKABPILI, Biržu pagasta Muižgala pamatskolā.

Rīgā. 25. martā 1927.

№ 896.

Paziņoju, ka, ievērojot to, ka nevienam nav tiesība pašam lūgt, lai apbalvo, bet nopelnu novērtējums un tamlīdz arī apbalvošanas ierosināšana atkarājas vispirms no attiecīga resora vadītāja, Valsts Prezidenta v.i.kā Triju zvaigžņu ordeņa domes priekšsēdētājs Jūsu š.g.20.marta lūgumu apbalvot šodien nosūtīja izglītības ministra ieskatam; ja no viņa ienāks priekšlikums apbalvot, tad to apspriedīs tuvākā sēdē.

V. P. s e k r e t a r s.

Izglītības Ministrija

SKOLU VIRSVALDE

192 7. g. "26." aprilī.

Nr. A- 312.

Rīgā, Valdemāra ielā 36-a
Tālr.: 2-77, 15-77, 44-35

351

Valsts Prezidenta kancelejas sekretariātā
saņemts 1927. gada 28. aprīlī.
Ien. Nr. 1752 / akt. Nr. 4102

Trīju zvaigžņu ordeņa

Atbildot uz Jūsu š. g. 25. marta rakstu Nr. 895, Izglītības ministrija paziņo, ka viņa nevar pabalstīt P. M ā r š a n a lūgumu un stādīt viņu priekšā apbalvošanai ar Trīju zvaigžņu ordeni. -

Izglītības ministrs A. V.

Skolu virsvaldes direktors.

Pastāstīt kārtību.
28. IV 27

Len. N 1752
Sk. 410 25.

952

Skolotājam P. M a r š a n a kungam,
c.JĒKABPILI, Biržu pagasta Muižgala pamatskolā.

2 m a i j ā 1927.
N 1532.

Papildu savam š.g.25.marta rakstam Nr.896, paziņoju, ka Izglītības ministrija, saskaņā ar 26.aprīļa atsaukšmi, neatrod par iespējamu ierosināt un pabalstīt Jūsu apbalvošanu, ar ko ari atkrīt viņas apspriešana ordeņa domē.

V. P. s e k r e t a r s.

Valsts Prezidenta sekretara kgm

Pilī

10839

Ģenerālštāba
Administratīvās daļas

Izglitibas ministrija.

Iespārējo lietu pārvalde.

No 12. aprilē
№ 1921.

Rigā.

Valsts Prezidenta sekretariata 1927.g. 12. aprili ien. № 1281 / akt. № 410

Triju Zvaigžņu Ordeņu Domei.

Ziņojums par 1926.g. 18. novembrī caur Izglītības ministriju izsniegtiem ordeņiem.

I.

No 1926.g. 18. novembrī pieškirtiem ordeņiem atteikušies:

III.škiras 1. J. Endzelinš,
2. Apšīšu Jēkabe,
3. J. Akuraters,
4. K. Kundziņš sen.
5. Bez tam Prof. Vītols, pēc II.šk. ordeņa saņemšanas savu III.šk. ordeni atdevis.

IV.škiras 1. E. Melngailis,
2. P. Zālīte / profesors/
3. P. Dāle,
4. K. Kundziņš jun./ prof./
5. P. Denfers.

V.škiras 1. K. Lamberts,
2. Valdis Zālīte.

Pavisam tiek nosūtīti atpakaļ:

III.šk. - 5
IV. " - 5
V. " - 2

Kopā - 12 ordeņi.

Statuti - 10 eks.

Piezīme: Aiz miseklā esam saņēmuši 4 vēl eksemplārus mazāk.

II.

Nav atteikušies, bet nav arī vēl saņēmuši dažādu iemeslu dēļ:

III.škiras A. Butulis
A. Dombrovskis.

IV. " T. Reiters,
A. Benefelds,
A. Kalniņš,
E. Smilģis,
P. Jozuus un
M. Bruņenieks.

202
12.4.
Domes prod. 22.4. №5

3530/V

V. Škiras P. Malta 2

E. Jozuus

A. Valdmanis.

Šos ordeņus pagaidām uzglabā Izglītības Ministrijā.

III.

Uz ordeņu rēķina iemaksāts Latvijas bankā 11.I.1927.g.kv.16/1382 Ls.503.
15.II.1927.g." 18/6945 " 500.
25.II.1927.g." 18/18355 " 22.
11.IV.1927.g." 18/14147 " 200.

K o p ā . . . Ls.1225.

par kādu sumu pieliekam 4 iemaksas kvītes.

Galīgu norēķināšanos par visiem izsniegtiem ordeņiem vēl nevaram izdarīt tādēļ, ka daži vēl nav nokārtojuši savas iemaksas.

I. Rainis

Izglītības ministrs.

K. Melngailis

Vispārējo lietu pārvaldes
priekšnieks.

pie Nr. 1029/854

III. šk.

E. Pliekšane	Ls. 35.-	
A. Brigadere	" 35.-	
V. Plūdonis	" 35.-	
E. Felsberga	" 35.-	
J. Dravnieks	" 35.-	
E. Vignere	" 35.-	
P. Jurjāns	" 35.-	
V. Purvīte	" 35.-	Ls. 280.-

IV. šk.

M. Siliņš	Ls. 22.-	
T. Zeiferts	" 22.-	
P. Blaus	" 22.-	
J. Jurjāns	" 22.-	
P. Zaks	" 22.-	
A. Gulbis	" 22.-	
J. Misiņš	" 22.-	
J. Līgotnis	" 22.-	
J. Brigadere	" 22.-	
P. Jozuus	" 22.-	Ls. 220.-

Kopā Ls. 500.-

Latvijas Banka.

Rīgā 11./I. 1927.g. **Kvīte** № 16/382.

Saņemts Ls 503.— sant.

no Skolu inspektores.

pie raksta Nr. 22. no 8./I.1927.

par no 23/XII mēn. par izsniegtiem trijiem zvaigžņu ordeņiem.

Sk. 1.

Pieci simti trīs lati.—

Grāmatvedis:

Kasieris:

№ 16. 1.000.000 IV. 25. J. Pētersons, Rīgā.

Latvijas Banka.

Rīgā, 15.11. 192 f g. Kvīte № 11/6945. 356

Saņemts Ls 600.— sant.

no Izgl. min. Virspārējo lietu p-des

par raksta Nr. — no

Prāju Izvaigžņu ordeni.

6.7.

Grāmatvedis: Walter

Kasieris:

T. № 16. 1.000.000 IV. 25. J. Pētersons, Rīgā.

357

Latvijas Banka.

Rīgā, 25. II. 1921. g. **Kvīte** № 183555.

Saņemts Ls 22.— sant.

no J. Medinga

pie raksta Nr. ..... no .....

par izsn. Prāju Zvaigžņu IV šķ. ord.

6.1.

J. Medinga dēļ

Grāmatvedis: [illegible]

Kasieris: [illegible]

V. T. № 16. 1.000.000 IV. 25. J. Pētersons, Rīgā.

Latvijas Banka.

Rigā, 11. IV. 1927 g. Kvite № 17/14147

Saņemts Ls 200. — sant.

no L. M. Vispārēju lietu p-des

pie raksta Nr — no —

par

vienaks. par Frijas Zvaigžņu ordeni.

6.1.

6. dr. sīnuki

Grāmatvedis

Kasieris

V. T. № 16. 1.000.000 II. 27. »Latvija, Rigā

Len. N 1281
Ar. 410 25.

85

Izglītības ministrijas vispārējo lietu pārvaldei.

13 aprilī
N 1217.

Paziņoju, ka pie 12.aprīļa raksta Nr. 1921 atsūtītās ordeņa zīmes un statuti ordeņa domē saņemti.

Galīgu norēķinu dome gaidīs pēc iespējas drīzākā laikā.

Kas attiecas uz vēl neizņemtiem ordeņiem, tad lūdzu paziņot ordeņa domes informēšanai, vai tām personām no Jūsu puses ir paziņots par notikušu viņu apbalvošanu, pēc kam sādu vilcināšanos varētu vienkārši uzskatīt kā nevēlēšanos pieņemt šīs goda zīmes, vai varbūt pēdējās vajadzētu piegādāt apbalvotiem klāt mājās.

V. P. s e k r e t ā r s.

Sr. 410 25

362

I z g l ī t ī b a s m i n i s t r i j a i.

Sekretariats.

1927.g. 19 m a i j ā.

N 1855.

Izpildot ordeņa domes lēmumu, vēlreiz atgādinu pēdējās lūgumu pasteigties ar norēķinu par 1926.gada rudenī piešķirtiem ordeņiem.

Uz š.g.1.aprili maksājumi pieņācās no sekošiem apbalvotiem: K.Skalbes, E.Liekņa-Virzas, A.Dombrovska, P.Šmita, J.Lautenbacha, L.Kundziņa, J.Velmes,J.Berga, A.Butula un A.Tentela pa Ls 35.- no katra, J.Lapiņa, T.Grīnberga, M.Bruņenieka, A.Kalniņa, A.Mierlauka, B.Rūmnieks, E.Smilģa, J.Kugas, T.Reitera, J.Zālīša, A.Benefelds, E.Laubes, E.Zariņa un A.Kirchenšteina pa Ls 22.- no katra un P.Kūlas, J.Bricmaņa, E.Jozuus un A.Valdmaņa pa Ls 20.- no katra. Kopā no visiem Ls 738.-, bet uz tā rēķina pēc 1.apriļa iemaksāti Ls 200.- un tā tad paliek vēl Ls 538.-

Lūdzu spert visus soļus norēķina nokārtošanai vēl līdz vasaras sezonai, kā ari piesūtīt to personu sarakstu, par kuŗām iemaksāti minētie Ls 200.-

V. P. s e k r e t a r s.

Vec.grāmatvedis.

IZGLĪTĪBAS MINISTRIJA.

VISPĀRĒJO LIETU PĀRVALDE.

1924 g. „12" aprilī

№ 1922.

RIGA.

Lomes sērē.

13-IV-27

Triju Zvaigžņu Ordeņa Domei,

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1927 g. 13. aprilī
Ien. № 1277 akl. № 410 25
1220

Pagodinos piesūtīt lūgumus apbalvot ar Triju zvaigžņu ordeņa goda zīmēm latvju skatuves mākslas darbinieku Arturu B ē r z i ņ u, operas solisti Amandu L i b e r t - R e b ā n i un Latgales tautas dziesmu krājēju baznīckungu Pēteri S m e l t e r i.

Bez tam pagodinos paziņot, ka Izglītības Ministrija uztura spēkā 1926.g. 8. novembrī ar rakstiem Nr.Nr.5291, 5301,5307, 5310,5317, 5326, 5339,5346 un 9. novembrī ar rakstiem Nr.Nr. 5381 un 5386 priekšā liktos kandidātus apbalvošanai ar Triju zvaigžņu ordeņa goda zīmēm, izņemot St. D o v g i a l l o,kura vairs neatrodas Latvijā un Kaudzītes Matīsu, kurš ir miris.

I. Rāms

Izglītības ministrs.

Kluchaudzu

Pārvaldes priekšnieks.

Lv. NN 4122-26, 1217-27.
Dr. 410-25.

362

Izglītības ministrijas vispārējo lietu pārvaldei.

Atsaucoties uz Jūsu š.g.12.aprīļa rakstu Nr.1922, šo iesniegumu par latviju atstājušo St. D o v g i a l l o nosūtu atpakaļ.

V. P. s e k r e t a r s.

1927.g. 22 oktobrī
Nr. 3922

RIGA
21 X 27
LATVIJA

Valsts Prezidenta sekretariatam.

№ 2568.

Kanceleja.

Uzraksts skolotāja Jāņa Bērziņa lapai. 363

Ien. nr 1724
Arc. 410 25.

Tautskolu direktora kungam.

Tā kā iesniegumā nav divu vajadzīgo parakstu, nosūtu to atpakaļ.

V. P. sekretārs.

1927.g. 22 oktobrī
Nr. 3924.

Uzraksts skolotāja Jāņa Vēža lapai.

Lv. A 1728
Sk. 410 25.

364

Tautskolu direktora kungam.

Dzīves apraksts sastādīts nepilnīgi un īpaši nav nemaz redzams, kurā laikā un cik ilgi Vēzis darbojies Jaunjelgavā, kur tam pierakstīts apbalvojamais nopelns. Tādēļ pēdējā sēdē ordeņa dome bija spiesta atlikt šo apbalvošanu. Lūdzu papildināt un iesniegt no jauna.

V. P. sekretārs.

1927.g. 22 oktobrī

Nr. 3925.

Lem. nr 1748
Ak. 410 25.

365

Uzraksts skolotāja Miķeļa Liepiņa lapai.

Tautskolu direktora kungam.

Apbalvošanas izšķiršanai trūkst ziņu: 1)par kuŗu skolu iet runa nopelnu aprakstā un 2)kur priekšā stādītais Liepiņš atrodas resp.darbojas pēc 1920.gada un tagad.

V. P. sekretārs.

1927.g. 22 oktobrī
Nr. 3923.

Valsts Prezidenta sekretariātam

№ 24246.

Rigas Apgabaltiesas
Prokurors.

202
Domei
17/1

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1926 g. 17. februārī
Ieg. № 596 / akt. № 410

366

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926 g. 15. februārī.

Nr. 902.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 17. janv. prot. № 1

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru, N 238.

Priekšsēdētāja vietas izpildītājs [illegible]

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Maksis L e w i n s, Emdena koncerna ģeneraldirektors Hamburgā.	Maksis Lewins,dzimis 10.martā 1882.g. Liepājā;atstājis Liepāju aizceļodams uz ārzemēm 1890.g.; apmeklējis virsrealskolu Karlruhē (Vācijā),pēc kam strādājis kā ierēdnis tirdzniecības uzņēmumos.Pārvalda bez vācu ar franču un angļu valodas.Apprecējies 1906.g. ar vācieti,apriņķa rēķinpadomnieka (Rechnungrat) Kluevera meitu; 4 bērni.Sākot ar 1911.g iepēmis direktora vietas vairākos tirdzniecības namos kā Gelsenkirchen'ē Leipcigā,Dancig Minchenē un ir kopš 1919.g.lielā Emdena koncerna ģeneraldirektors Hamburgā.Bez tam L.ir padomes loceklis vairākos citos uzņēmumos Vācijā un valdes loceklis Akc.Sāb.Corvin,Budapestā,kā arī Akc.Sab.Stella,Budapestā valdes prezidents.	Maksis Lewins jau 1924.gadā ziedojis Rmk.400.- Latvijas kara invalidu nama fondam.1925.gadā M.Lewins ziedojis Rmk.10.000-stipendijas,resp.fonda nodibināšanai pie Mākslas Akademijas,zem nosaukuma "Romas fonds".Romas fonda kapitals ir neaizskarams un tiek noguldīts Latvijas Bankā.Fonda kapitalu pārvalda Mākslas Akademija un,saskaņā ar instrukcijām,izsniedz kapitala procentes stipendijām Latvijas pilsoņiem izglītības papildināšanai gleznieciībā un skulpturā Romā,resp.Italijā.Šie M.Lewina ziedojumi Latvijas kulturas veicināšanai paši par sevi pelna lielu ievērību.Bet Latvijas tagadējos pēckara apstākļos privati ziedojumi vispārībai un filantropiski darbi ir tik reti,ka M.Lewina ziedojumiem mūsu sabiedrībā piešķirama vislielākā ierosinoša un audzinoša nozīme,un M.Lewina cēlais piemērs pamudinās mūsu sabiedrību un atsevišķas personas pēc iespējas vairāk atbalstīt latviešu kulturu.Ņemot to vērā Maksis Lewins būtu apbalvojams ar 4.šķiras triju zvaigžņu ordeni.		Lūdzu Triju Zvaigžņu Ordeņa Domi apbalvot Maksi L e w i n u ar 4.šķiras Triju Zvaigžņu ordeni par nopelniem Latvijas kulturas labā.

Ierosinātāja paraksts

Paraksts

„Romas fonda“ kapitala prozenti peeauguſchi uſ 4000 ls

368

Kà ſinams, pirms wairak gadeem kahds Wahzijâ dſihwojoſchs muhſu paſwalſtneeks, M. Lewins ſeedojis 10.000 Wahzijas markas, ar noteikumu, ka no kapitala prozentem jaſuhta weens Latwijas mahkſlas akademiju nobeiguſchais mahkſlineeks uſ weenu gadu papildinatees Italijâ. Seedojums noſaukts par „Romas fondu“. Schî fonda prozenti jau pahrſneedſ 4000 ls. Mahkſlas akademijai buhs drihſumâ jaiſraugâs atteezigs kandidats, kuru tad noſuhtîs uſ ahrſemem papildinatees mahkſlâ.

1932. 11. V.

Ler. NN 2309[25] un 596[26]
Arx. 410[25]

Izglītības ministrijas vispārējo lietu pārvaldei.

2 februarī. 1927.g.

N 453.

Uz 1925.g.5.augusta rakstu Nr.3776 un 1926.g.15.februāŗa iesniegumu Nr.902, paziņoju zināšanai, ka ordeņa dome š.g.17.janvāŗa sēdē pieśķīra Triju zvaigžņu ordeņa komandieŗa pakāpi Norvegijas Karaliskās Oslo universitates bibliotekas direktoram Dr.Wilhelm M ü n t h e un virsnieka pakāpi "Romas fonda" nodibinātājam Latvijas mākslas akademijā, Emdena koncerna ģeneraldirektoram

369.

Hamburgā, Maksim L e v i n a m, par viņu nopelniem saskaņā ar agrāko izglītības ministŗu priekšlikumiem.

Ordeņa zīmes apbalvotiem dome tuvākā laikā nosūtīs attiecīgiem mūsu diplomatiskiem pārstāvjiem minētās valstīs nodošanai pēc piederības.

V. P. s e k r e t a r s.

Rk. 410/25.

850

4/4 aprilī. Augsti godājamais konsula kungs,

N 1092.

Uz izglītības ministŗa priekšlikumu ordeņa dome š.g.17.janvaŗa sēdē nolēma "Romas fonda" nodibinātāju Latvijas mākslas akademijā, Emdena koncerna generaldirektoru Hamburgā, Maksi L e v i n u, kuŗš aprādītam mērķim ziedojis Rmk.10.000, apbalvot ar Triju zvaigžņu ordeni virsnieka pakāpē.

Domes priekšsēdētāja uzdevumā, reizē ar šo nosūtot Jums minētā ordeņa nozīmes kopā ar diplomu un statutiem, laipni Jūs lūdzu izsniegt tās apbalvotam Levina kungam, par ko pēc tam paziņot ordeņa domes informēšanai. Dome būtu ari pateicīga saņemt apbalvotā gīmetni pievienošanai savam albumam.

Esmu dzirdējis, ka ari Mākslas akademija gatavojot adresi M.Levinam, kuŗu nodomāts viņam pasniegt tuvākā laikā. Varbūt, visu godināšanu varētu izdarīt vienā reizē, jeb kā Jūs to atrodat par lietderīgāku.

Augsti godājamam
F.FRIEDENBERGA kungam,
Latvijas konsulam Hamburgā.

Ar augstu cieņu

V. P. s e k r e t ā r s.

371

Rigā, 6.aprilī 1927.g.

Godāts G r a u d a n a kungs.

Ar šo pagodinos Jums nosūtīt adresi M.Levinam un ceru,ka nosūtisiet pēc piederibas,caur Hamburgas konzulatu ka pa telefonu bijam runājuši.

Attiecigos pasta izdevumus,ja tādi rastos,apnemamies atlīdzināt.

Ar patiesu cienišanu

Nosūtīti divās pastā pa pastu 7.IV. gr.

Mākslas akademijas kancl.pārzinis.

372

Latvijas mākslas akademijai bija tā laime un tas gods saņemt no Jums, augsti cienījams kungs ievērojamu naudas balvu par labu akademijas audzekņu komandējumiem uz Italiju. Bez tieša, šais grūtajos laikos jo jūtama pabalsta akademijas audzekņu ceļa pašķiršanai uz augstākiem sasniegumiem, Jūs līdz ar to mūsu akademijas darbā ienesat pacilātu prieka sajūtu par viņai parādīto ievērību un labvēlību. Dodami tik redzamu izteiksmi Savai mīlestībai uz mākslu, Jūs, augsti cienījams kungs, esat Latvijas mākslas akademijas saimei nostājušies tuvu viņas viscēlākajos centienos. Savā mākslas idealu meklēšanā akademijas saime nevar paiet garam tai zemei, kurā jau gadu simteņus un tūkstošus atpakaļ uzplaukuši viskrāšņākie mākslas ziedi. Tieši no tiem saņemt ierosinošus iespaidus Jūs Latvijas mākslas akademijas audzekņiem nu esat paplašinājuši iespēju. Tādā kārtā Jūs, augsti cienījams kungs, ar to sekmējat Latvijas mākslas attīstību.

Ievērojot sacīto, Mākslas akademijas padome pagodinas izteikt Jums, augsti cienījams kungs, savu dziļi izjusto pateicību par saņemto balvu līdz ar apstiprinājumu, ka Jūs ar to esat Savu vārdu neizdzēšami iezīmējuši mūsu akademijas vēsturē.

Rīgā, 28.III.1927.

Latvijas Mākslas Akademijas
Padome:

Rektors Vilis P u r v ī t s

P. F e d d e r s
J. R. T i l l b e r g s
K. R o n č e v s k i s
R. P e l š e
J. K u g a
P. U p ī t i s
R. Z a r r i ņ š
G. Š k i l t e r s
Z. L a n d a v s
K. M i e s n i e k s
E. V ī t o l s
B. D z e n i s

LATVIJAS KONSULATS
LETTLÄNDISCHES KONSULAT

J. No. 2297/553

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927.g. 26. aprīlī
Ien. Nr. 1611 Jaķ. Nr. 1410/25

HAMBURG 37, 23.aprilî 1927.g.
Isestraße 79 :: Telef. Vulkan 4518

Triju swaigschņu ordeņa domei

RIGÂ

Walsts Presidenta pilî

Ar scho pagodinos apstiprinat Juhsu sch.g. 1.apriļa raksta Nr.1092 un Maksim L e w i n a kgam peeschķirtà Triju swaigschņu ordeņa nosihmju, diploma un ordeņa statutu saņemschanu.

Tàpat apstiprinu ari zaur Walsts Presidenta sekretariatu nosuhtitàs Latwijas Mahkslas akademijas adreses M.Lewina kgam saņemschanu.

Par ordeņa un adreses saņemschanu ir siņots Lewina kgam un, pehz to pasneegschanas apbalwotam, tiks sneegtas tuwakas siņas.

Latwijas Konsuls

202
26.4.

LATVIJAS KONSULATS
LETTLÄNDISCHES KONSULAT

J. No. 2310/553

HAMBURG 37, 27.aprilî 1927.g.
Isestraße 79 :: Telef. Vulkan 4518

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1927.g. 30.aprilī
ien. № 1824 / akt. № 4025

874

Augsti godâts kungs,

Papildàm sawam sch,g. 23.aprija rakstam Triju swaigschņu ordeņa domei sem Nr.2297/553,pagodinos Jums ar scho darit sinamu,ka no L e w i n a kunga,kursch tagad pahrzehlees us pastahwigu dsihwi Budapestâ,ir saņemta atbilde,ka wiņsch tuwakâ laikâ newar Hamburgâ eerastees,lai saņemtu wiņam peeschķirto ordeni un Mahkslas akademijas adresi un luhds tos issneegt wiņam zaur muhsu goda konsulu Budapestâ de Csudnay kungu.

Sakarâ ar to pagodinos Juhs luhgt,man pasiņot, waj no Juhsu puses nebuhtu kahdi eebildumi pret ordeņa issneegschanu Lewina kgam zaur goda konsulu Budapestâ.

Wisâ augstcieņibâ

V. Kīdenbergs

Latwijas Konsuls

A.god.

J. G r a n d a u kungam,

Walsts Presidenta sekretaram

R I G Â

Walsts Presidenta pilî.

37/ap

Augsti godājamais

konsula kungs,

Hg 2 m a i j ā.
J N1540.

Uz Jūsu š.g.27.aprīļa rakstu Nr.2310/553 pagodinos Jums paziņot tālākai rīcībai ka ordeņa domes priekšsēdētājs Valsts Prezidents piekrīt ordeņa un dokumentu izsniegšanai M.Levina kungam caur mūsu goda konsulu Budapestā de Csudna kungu.

Augsti godājamam
J.FRĪDENBERGA kungam,
Latvijas konsulam
Hamburgā.

Augstcienībā

V. P. s e k r e t a r s.

Lom. N 1611
Rx. 410 25.

385

Mākslas akademijai.

14ma. i j ā. 1927.g.

N 1782.

Informacijas nolūkā pagodinos paziņot, ka akademijas adresi M.Levinam nosūtīju kopā ar ordeņa zīmēm š.g.1.aprilī Latvijas konsulam Hamburgā izsniegšanai adresatam, bet izrādas, kā konsuls ziņo, Levins tagad pārcēlies uz pastāvīgu dzīvi Budapestā, un tādēļ ar Valsts Prezidenta kunga piekrišanu konsulam paziņots, ka arī ordenis un dokumenti nosūtāmi turp mūsu goda konsu-

3750/1

Rigas Apgabaltiesas
Prokurors.
№ 8874

lam de Csudnay izsniegšanai apbalvotam M. Levina kungam.

Par turpmāko savā laikā paziņošu papildu.

V. P. sekretārs.

LATVIJAS KONSULATS
LETTLÄNDISCHES KONSULAT

J. No. 2425/5-53

876

HAMBURG 37, I9.maijâ I927
Isestraße 79 :: Telef. Vulkan 4518

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1927 23. martā
Ien. № 2134 akt. № 410

202
23.5.

Triju Swaigschņu Ordeņa domei

R I G Â

Walsts Presidenta pilî.

Juhsu raksts no sch.g.2.maija Nr.I540.

Ar scho pagodinos Jums paziņot,ka L e w i n a kungs,pēteji sawam luhgumam issneegt wiņam ordeni zaur muhsu konsulatu Budapestâ,ais eepreeksch neparedzeteem eemesleem tomehr atrada gadijumu - zauri brauzot Hamburgai us Londonu - eerastees konsulatâ un saņemt sche wiņam peeschķirto ordeni,dokumentus un Mahkslas akademijas adresi.

Ordeņa pasneegschana notika leelâ steigâ,jo Lewina kgam schim noluhkam atlika Hamburgâ tikai nedauds minutes laika un tadehļ wiņsch wareschot isteikt sawu pateizibu waldibai tikai pehz atgreeschanàs no Londonas. Kopâ ar pateizibas rakstu konsulats nosuhtìs Ordeņa domei ari Lewina kga ģihmetni.

Wisâ augstzeenibâ

Latwijas Konsuls

3 lapp.

Uzraksts šī raksta norakstam.

Mākslas akadēmijai.

Nosūtu zināšanai papildu savam š.g.14.maija rakstam Nr.1782.

Valsts Prezidenta sekretārs.

1927.g. 23.maijā
Nr. 1918.

LATVIJAS KONSULATS
KONSULAT VON LETTLAND

J. No. 2449/553

HAMBURG 37, 7.junijâ 1927.g.
Isestraße 79 — Telef. Vulkan 4518

13 junijâ 1927
2418
410 25

Triju Swaigschņu Ordeņa Domei

R I G Â
Walsts Presidenta pilî

Atsauzotees us sawu sch.g.19.maija rakstu Nr.2425/553 pagodinos nosuhtit sche klaht no Lewina kunga saņemtàs diwas ģihmetnes peeweenoschanai Ordeņa domes albumam.

Peelikumâ: 2 ģihmetnes.

Latwijas Konsuls

Len. nr 2418
Ar. 410 25

878

Augsti godājamais
konsula kungs,

16 junijā.
№ 2277.

Pagodinos paziņot, ka pie Jūsu 7.junija raksta Nr.2499/555 atsūtītāsM. L e v i n a kunga ģīmetnes ordeņa domē saņemtas ar pateicību.

Ar augstu cieņu

V. P. s e k r e t ā r s.

Augsti godājamam
J.FRIDENBERGA kungam,
Latvijas konsulam Hamburgā.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE

MAX LEWIN

BUDAPEST
BLAHA LUJZA TÉR 1-3

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1927. g. 14 junijā
Ien. Nr 2454 / atb. Nr 410

349

9.Juni 1927.

An Se. Excellenz den

Staatspräsidenten von Lettland,

Domes protokols Nr 10
1927. g. 6. VII

R i g a .-
- - - - - - - - -

Ew. Excellenz !

Durch Vermittlung des Herrn Consuls Friedenberg in Hamburg ist mir das Offizierskreuz des Dreisternen-Ordens überreicht worden. Ich erlaube mir, Ew. Excellenz für diese hohe Auszeichnung meinen verbindlichsten Dank auszusprechen. Es ist sehr wahrscheinlich, dass ich noch im Laufe dieses Jahres, etwa im September, nach Riga kommen werde, um diesen meinen Dank noch persönlich abstatten zu können.

Ich bitte Ew. Excellenz mir mitteilen zu wollen, ob und wann ich in diesem Monat, d.h. im Monat September, Ew. Excellenz in einer Audienz aufsuchen darf.

Ergebenst

Max Lewin

Lasīts
14. VI. 27.

Lew. N 2454
ax. 410 25.

1927. 21. Juni
N 2417.

Riga, 20.Juni 1927.

Sehr geehrter Herr L e w i n :

Zufolge Ihres Schreibens vom 9-ten ds Mts bin ich vom Herrn Staatspräsidenten beauftragt Ihnen mitzuteilen, dass er Ihnen zu jeder Zeit eine Audienz zu gewähren bereit wäre, sobald Sie, nach Ihrer Aufkunft in Riga, darum nachsuchen würden.

Hochachtungsvoll

Sekretär des Staatspräsidenten.

Herrn

M a x L e w i n,

Blaha Lujza tér 1-3
Budapest.

MAX LEWIN

BUDAPEST
BLAHA LUJZA TÉR 1-3

9. November 1927.-

Verehrliches

Sekretariat

Sr. Excellenz des Herrn Staatspräsidenten von Lettland,

Riga.-

Ich erlaubte mir, mit dem Schreiben vom 9. Juni meine Absicht bekanntzugeben, bei Sr. Excellenz, dem Herrn Staatspräsidenten, mich für die mir gewordene Verlei - hung des Drei-Sternen-Ordens persönlich zu bedanken u.zw.hatte ich diesen Besuch für den Monat September in Aussicht genommen.

Leider war ich nicht in der Lage, meine Absicht durchzuführen und ich sehe auch infolge meines Krankheitszustandes vorderhand keine Möglichkeit, diese Reise zu unternehmen.

Ich erlaube mir deshalb, dem Sekretariat Sr. Excellenz, des Herrn Staatspräsidenten, freundlichst bekanntzugeben, dass ich meinen persönlichem Dank wohl kaum vor nächstes Frühjahr abstatten kann.-

Ergebenst

Max Lewin

Saulietis IV

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3749. / akt. № 410 25

382

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5333.

Ordeņa domes lēmums:
1927. g. 28. aprilī prot. № 8
Apbalvots ar ordeņa
III šķiru.
Darbvedis Kr. Saulietis

0.134.

Spografija Forma 185. 2. 26.

382.p

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
S a u l i e t s Augusts (P l i k a u s i s). Rakstnieks un paidagogs.	Dzimis 1869.g. 22. decembrī Vidzemē. Nolicis skolotāja eksamenu. Darbojās par skolotāju uz laukiem. 1902.gadā pārgāja uz Rīgu, kur darbojās par latviešu literātūras skolotāju latviešu vidusskolās. Latvijas pastāvēšanas laikā darbojās Cesvaines Valsts Vidusskolā. Tagad saņem pensiju.	r savu darbību vidusskolās veicinājis latviešu jaunās paaudzes tautisko apziņu. Viņa raksti noder par vērtīgu vielu latviešu valodas stundām skolās. Lūdz piešķirt ordeņa IV šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

383

Izglītības ministrs

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks

Sekretars.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1926.g. 12 nov.
Ien. № 4199. I akt. № 410/25

384

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ..... ministra

192.. g. .....

Nr.....

Ordeņa domes lēmums:
1927. g. 28. aprilī prot. № 8

Apbalvots ar ordeņa
III šķiru.

Darbvedis *Fr. Ilsenbiam*

O.135.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

384 o/k

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Edvards T r e i m a n i s (Zvārgulis) Rakstnieks.	Dzimis 1866 g.2.oktobrī Priekuļos. Bijis Krievijas Valsts Domes loceklis, "Peterburgas avizes" līdzstrādnieks.	1910.gadā no krievu valdības sodīts ar ieslodzīšanu cietumā par rakstu izdošanu, kas vērsti pret muižniecību un vispāri no krievu iestādēm vajāts par nacionalismu. Liekam priekšā apbalvot ar II.šķ. Triju Zvaigžņu Ordeni.		385 Paraksts K. Ulmanis

Ierosinātājs K. Ulmanis
BJS

Bergins III

386

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 6 g. 8. novembrī
Ieņ. № 3784 | atk. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5299.

Ordeņa domes lēmums:
1927. g. 28. aprilī prot. № 8.
Apbalvots ar ordeņa
III šķiru.
Darbvedis

O. 136.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	spusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Rudolfs Bērziņš, Latvijas Nacionālās operas varoņtenors	Dzimis 1881.g. Uzsācis skatuves darbību 1899.g. uzstādamies „Rīg Latv. Biedr. teatrī" un Jaunajā teatrī. 1907/190 vadījis Apollo teatri Rī 1908.g. emigrējis uz ārz nēm un 3 gadus studēj dziedāšanas mākslu. No 1911 – 1914.g. dziedājis Vācijā dramatiskā tenor partijas; no 1914 – 1919.g. uzturējies Dānijā un uzstājies kā koncertdziedāt Ar 1919.g. darbojas Latvij Nacionālā operā kā varo tenors.	līdz piešķirt ordeņa III šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs
Paraksts

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks

Ierosinātājs

387

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3770. / akt. № 410 28

Dēkens - II

388

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5306.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 28. aprilī prot. № 8

Apbalvots ar ordeņa

III *šķiru.*

Darbvedis *Kr. Siemuliam*

0.137.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

388

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Kārlis D ē ķ e n s. Latvijas Saeimas deputāts.	Dzimis 1966.gadā 28.jūnijā. Beidzis Baltij Skolotāju Semināru 1889.gadā. No 1889.g. līdz 1902.gadam darbojies dažādās elementārskolās, bet pēc tam Valmieras kulrmēmo skolā (no 1902.-1906.g.). Skolot.sabiedr.tirdzniecības un komercskolā (no 1906. - 1917.g.). Loceklis Latvijas Tautas Padomē, Satversmes Sapulcē un I. un II. Saeimā. No 1923.g.27.janvarim līdz 1923.g.26.jūnijam bijis izglītības viceminist	Latvijas valsts tapšanas laikā bijis re- izams darbinieks Latvijas skolu iekārtas izveidošanā. Vidzemes zemes padomē pie- aicināts par pamatskolu vadītāju. Kā Latvijas likumdevēju iestāžu loceklis ņēmis redzāmu līdzdalību skolu likumu izstrādāšanā. Kā mācības grāmatu un dažā- du paidagogiska rakstu autors, pamatskolu kursu lektors veicinājis izglītības iestā- žu darbību un redzamā kārtā sekmējis tau- tas izglītību. Lūdz piešķirt ordeņa II.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

389

Izglītības ministrs

Vispārējo Lietu[illegible]s priekšnieks

Sekretārs

47

Maldonis III 890.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1926 g. 9 novembrī
Ien. № 4063. / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 9 novembrē
Nr. 5353.

Ordeņa domes lēmums:
1927. g. 28. aprilī prot. № 8
Apbalvots ar ordeņa
III *šķiru.*
Darbvedis [illegible]

O. 138.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

3904

391

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Voldemārs M a l d o n s , Dr. theol. Latvijas Universitātes profesors.	Dzimis Tirzā 1870.g. 18.VII. No 1.jūlija 1889.g.- 1.jūlijam 1892.g. skolotājs Smiltenes Bloma pirmmācības skolā. No 1.jūl.1892.g.- 1.jūl.1895.g. skolotājs Rīgas Torņakalna pirmmācības skolā. No. 1.jūl. 1901.g.- 31.dec. 1909.g. skolotā Rīgas ģimnazijā. No 1.jūl.1911.g.- 31.dec.1912.g. skolotājs Lubanes pils.skolā. No 1.janv.1913.g.- 1.jūl.1919.g. skolotājs Cēsu siev. ģimnazijā un realskolā. No 1.jūl.1919.g. līdz šim skolotājs Rīgas II.vidusskolā Bez tam a) no 7.jūnija 1909.g.līdz 6.nov.19 mācītājs Rīgā, Lubanā, Cēsīs. b) no 26.sept.19 līdz 21.okt.1921.g.Latv. ev.lut.Konsistorijas viceprezidents. Latvijas Universitātē: No 28.janv.1920.g.- 30.dec.1922.g.teol.faku sistematiskās teol.docents, No 30.dec.1922.g.līdz šim sistematiskās teo profesors. Bez tam no 28.janv.1920.g.līdz 1923.g. 1.jū lijam teolog. fakultātes dekans. Tāpat no 1925.g. 1. jūlija.	Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Latvijas Univers
Rektor

Paraksts

Izglītības ministrs

Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g.: 8. novembrī
Ien. № 3684. | atk. № 410.25

892

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

1926. g. "8." novembrī.

Nr. A-1057.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g.: 28. aprilī prot. № 8

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis *Ģ. Kaulinam*

0,245.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Darbam

392 lpp

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Longins Ausējs, bijušais Skolu departamenta direktors un tagadējais Latvijas Universitates vecākais štata docents, kā arī paidagogs vairākās Rīgas mācības iestādēs un vispār sabiedrības darbinieks.	Dzimis 1885. gada 30. septembrī, Lauros. 1899. gadā beidzis Alūksnes draudzes skolu un 1906. gadā absolvējis Pliskavas ģimnazi No 1906. g.-1910. g. studējis Pēterpils universitates fizikas un matematikas fakulta kuŗu beidzis 1910. gada maija mēnesī ar I. ras diplomu. No 1910.-1911. g. nodarbojies par skolotā ju Cēsu Millera realskolā; 1911.-1915. g. s lotājs un skolas vadītājs L. Ausēja realsk (ar tiesībām skolēniem) Cēsīs; 1915.-1917. direktors un skolotājs pilntiesīgā realsk lā; 1917.-1918. g. skolotājs un direktors pašā skolā; 1918.-1919. g. priekšnieks real ģimnazijā (pēc Prūsijas skolu tipa) ar la viešu mācības valodu. Ar Ministru kabineta 1919. gada 23. jūli lēmumu iecelts un apstiprināts par Skolu partamenta direktoru. Ar Ministru kabineta 1924. gada 7. augus lēmumu atsvabināts no Skolu departamenta rektora amata, skaitot ar 1924. gada 7. aug stu, uz likuma par civildienestu 37. panta pamata. Ar 1921. g. 1. jūliju apstiprināts arīpar Latvijas Universitates ārštata docentu un ar 1924. g. 1. novembri par vecāko štata docentu turpat. Pēdējos gadus darbojies arī par paidag gu vairākās Rīgas mācības iestādēs. -	Ilggadēja darbība paidagoģiskajā ukā un piecu gadu darbība Latvijas olu noorganizēšanā. Mācības grāmatu tors.- Lūdzam piešķirt ordeņa III. šķiru.-		8.3. Pabalstu un lūdzu piešķirt.- J. Ziemelis Izglitibas ministris

Ierosinātāja paraksts

Izglītības ministrs: J. Ziemelis

Paraksts

Reimkiepšine

Skolu virsvaldes direktors.

Jaunais Saeimas deputats L. Ausejs

dsimis 1885. g. tagadejâ Pededses pag. Pirmo isglihtibu baudijis Alukšnes draudses skolâ, turpinajis Pleskawas klasiskâ gimnasijâ, absolwejot to ar selta medali, studejis Pekerpils universitatê, kur 1910. g. beidsis matematikas fakultati.

Wehledamees strahdat Latwijâ, pahrnahzis 1910. g. rudeni uz Zehsim par K. Müllera (Sarinu Karla) priwatâs realskolas skolotaju; 1911. g. rudeni pahrnehmis skolu sawâ usturešchanâ un wadibâ, palikdams par skolas preekschneeku lihds 1919. g. julijam, kad Auseju aizinaja uz Rigu par skolu departamenta pirmo un weenigo direktoru, jo 1924. g. augustâ, uz sozialdemokratu preekschlikumu, skolu departamentu pahrdeweja par skolu wirswaldi, atstwabinot lihds ar to Auseju no skolu departamenta wadibas.

No 1921. g. Ausejs darbojâs kâ finantschu un apdroschinaschanas matematikas dozents Latwijas universitatê, lasidams ari matematikas metodikas kursus. Pasneeds daschas stundas Rigas skolotaju institutâ.

Ausejs sarakstijis wairakas skolu grahmatas un wairakus desmitus rakstu par pasneegschanas un audsinaschanas jautajumeem. Redigê mehneschrakstu gara kulturai „Burtneeks" un gr. apg. „Rihts" paidagogisko biblioteku, kâ ari „Selta seriju" — rakstu krahjumu jaunatnei.

Sabeedriskâ dsihwê sahzis darbotees jau Zehsis kâ Zehsu sawstarpejâs kreditbeedribas padomes preekschsehdetajs, N. Gogoļa bibliotekas waldes lozeklis, Zehsu Weesigâs beedribas waldes lozeklis un kahdu laiku ari beedribas preekschneeks, pilsehtas domneeks un domes rewisijas komisijas lozeklis. 1918. g. dezembri, isbeidsotees okupazijas warai, eewehlets par Zehsu pilsehtas galwu.

Patlaban eenem schahdus sabeedriskus amatus: universitates rewisijas komisijas lozeklis, universitates darbineeku krahj-aisdewu kases waldes lozeklis, universitates un zitu darbineeku sawstarpejâs dsihwibas apdroschinaschanas beedribas waldes preekschsehdetajs, Rigas pilsehtas domneeks un skolu waldes lozeklis, nazionalo skolotaju saweenibas waldes preekschsehdetajs, widusskolu skolotaju beedribas waldes lozeklis, Kr. Barona beedribas waldes lozeklis un kaseers, R. Blaumaņa komitejas kaseers, Kristigo jaunekļu saweenibas waldes lozeklis, Meera draudses padomes lozeklis, Rigas latw. b. derigu grahmatu apgahd. komisijas lozeklis, walsts atbildigo darbineeku beedribas waldes lozeklis un kaseers, nazionalâ zentra padomes un waldes lozeklis.

Politiskâ dsihwê sahzis nemt dalibu no 1917. g. kâ Zehsu demokratu partijas beedrs. Pehz tam nazionalâ zentra beedris kopsch schîs beedribas dibinaschanâs.

Doz. Longins Auseis — deputats.

Prof. Dr. K. Kaisparsons, kam pirmajam nahza Kurzemes mandats pehz pulkveicha Kuhka atteikschanàs, wakar ir eesneedsis pasinojumu Saeimas preesidijam, ka winsch neweselibas dehl mandatu newar peenemt. Wina weetâ nahk doz. Longins Auseis, kas mandatu ir peenehmis.

L. Auseis ir dsimis 1885. gadâ Lauru kolonijâ, ar selta medaku beidsis Pleskawas gimnasiju un Peterpils univ. mat. fakultati, 1910. g. palika par skolotaju Zehsu privatâ realskolâ, bet gadu wehlak par winas direktoru. Zehsis A. ari eewehleja par pilsehtas domneeku un pilsehtas galwu. 1917. gadâ bija par 1. semes padomes lozekli, wehlak ari par wehletàs Zehsu apr. semes padomes lozekli. 1919. gadâ isgl. min. Dr. K. Kasparsons winu aizinaja par skolu dep. direktoru. Schai amatâ A. attihstija wisai rosigu darbibu, tà ka winu blakus Dr. Kasparsonam war usskatit par muhsu skolu nodibinataju un eekahrtotaju. Kà darbineeku ar noteikteem un stingreem eeskateem A. neeeredseja kreisee, kas Saeimueka waldibas laikâ winu isehda no isgl. ministrijas.

A. weenmehr ir nehmis dsihwu dalibu sab. un politiskâ dsihwê. Wisàs nopeetnàs paidagogiskàs organisazijàs winsch ir peedalijees kà darbineeks waj waditajs. Winsch ir Naz. skolotaju sav. waldes preeksch.schdetajs un widusskolu skolotaju beedr. waldes lozeklis, lihdsstrahdneeks paid. schurnalos „Audsinataja", „Tautas audsinaschanâ" un „Isgl. min. mehneschrakstâ". „Latwî" winsch pahrsin skolu nodaku un ari pats raksta par skolu jautajumeem. Tagad A. nodibinaja schurnalu „Burtneeku", kas jau atredz plaschu isplatischanu un wispahrigu eewehribu. A. ir Naziohalà zentra beedrs no pascha ta nodibinaschanàs un kà wina kandidats ir eewehlets Rigas pilsehtas domê. Saeimas wehleschanàs A. isnahza kà weens no pirmeem kandidateem Naz. apweenibas sarakstos wisos wehleschanu apgabalos. Kà muhsu skolu dsihwes pamatigam pasinejam Auseiam Saeimâ buhs leels eespaids.

396

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8 novembrī
Ien. № 3708. / abt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

1926 g. 8. novembrī
Nr. V. 3048.

Ordeņa domes lēmums:
1927. g. 28. aprilī prot. № 8
Apbalvots ar ordeņa
IV šķiru.
Darbvedis Kr. Meņģiņš

0.246.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

3Skaņ

397

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Indriķis R Ī t i ņ š Rīgas pilsētas IV.vidussk. direktors.	Dzim. 1872.g. 15.jūlijā, Kuldīgas apr. Izglītība: beidzis Baltijas skol.seminaru 1893.g.; studējis Maskavas komercinstitutā. Līdzšinējā dienesta gaita. 1893.g.-1895.g. skolotājs Siguldas draudzes sk 1895.g.-1896.g. skol. Ramkas Lutera skolā; 1896.g.-1906.g. skol. Jonatana skolā Rīgā; 1906.g.-1917.g. pasniedzis privatstundas un st du skolotājs Maskavā Gorbaceva komercskolā; 1917.g.-1919.g. skol.Rīgas skolot.biedrības ko mercskolā, Maskavā; 1919.g.-1920.g. ierēdnis Izglītības ministrijā 1920.g.-līdz šim Rīgas pils.IV.vidussk.direkt	Ilggadēja paidagoģiska darbība, mācī- as grāmatu sastādītājs, vidusskolas sekmī- a vadība un izkopšana. Lūdzam uzskatīt par kandidatu UZ IV. ŠĶIRU un attiecīgi apbalvot.		Pabalstu un lūdzu prēmēt.- J. Ziemelis Izglītības ministris

Ierosinātājs

Paraksts

Skolu virsvaldes direktors,

V. Ostlers

Vidusskolu direktors:

Jēsens. IV

398

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926. g. 8. novembrī
Ien. № 3750. / atl. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8 novembrī
Nr. 5332.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 28. aprilī prot. № 8

Apbalvots ar ordeņa
IV šķiru.

Darbvedis Kr. Kemlicans

0.247.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

398 op

298

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Andrejs J e s s e n s. Bērnu literātūras izdevējs.	Dzimis 1873.gadā 14.aprilī Zemgalē. Beidzis 1901.gadā Kuldīgas Skolotāju Semināru. Līdz 1919.gadam strādājis par skolotāju. Pēc tam nodarbojies vienīgi ar bērnu literātūru un viņas izdošanu.	Izdevis sākot ar 1903.g.vērtīgāko Latviešu jaunības žurnālu "Jaunības Tekas", kurš priekškara laikā un vēl tagad ieņem ievērojamu vietu latvju jaunātnes literātūrā. Bez tam sacerējis lielu skaitu vērtīgu grāmatu, kas noder skolu bibliotēkām ("Kultūras Vēsture", "Dabas zinības") un izdevis jaunātnes audzināšanai derīgas grāmatas, kopsumā ap 2 miljoni eksemplāros. Lūdz piešķirt ordeņa IV šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru. J. Fīrers Izglītības ministrs. Paraksts

Vispārējo lietu[illegible]des priekšnieks.

Ierosinātāja paraksts

Sekretārs.

Birjz.-Zp: 15

Ķer

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 6.g. 8. novembrī
Ien. Nr 3754 Izsn. Nr 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

192 6. g. 8. novembrī
Nr. 5328.

Ordeņa domes lēmums:
1927. g. 28. aprilī prot. № 8.
Apbalvots ar ordeņa
IV šķiru.
Darbvedis Br. Kaulinam

0. 248.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

4009

401

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
B i r z n i e k s - U p i t s Ernests. Rakstnieks.	Dzimis 1871.gadā 6.aprilī Kurzemē. 1889.gadā nolicis tautskolotāja eksamenu. Darbojies kādus gadus par skolotāju. Laiku no 1893.g. līdz 1921.gadam pavadījis Kaukazā. Pēc tam dzīvo Rīgā un nodarbojas ar rakstniecību.	irznieka-Upīša "Pelēkā akmeņa stāsti" gvuši pateicīgu vielu latviešu skolām u priekškara laikā. Latvijas pastāvēanas laikā šiem ražojumiem pievienojās oti daudz jaunības un bērnu literatūras, kas noder latvju jaunātnes audzināanai ("Pastarīša dienas grāmata","Pastarītis skolā"? "Pastarītis dzīvē" un daudz iti.) Lūdz piešķirt ordeņa IV šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs.
Paraksts

Vispārējo lietu [illegible]es priekšnieks.
Ierosinātājs

Sekretārs.

4287

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3780 / akt. № 410 25

Skardste IV

402

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926 g. 8. novembrī.

Nr. 5320.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 28. aprilī prot. № 8.

Apbalvots ar ordeņa

IV *šķiru.*

Darbvedis Dr. Leimanis

0,249.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

402 lp

403

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Julija-(Skaidrīte) Vārtiņ-(Vārna), aktrise.	Julija Skaidrīte dzimusi 26.decembrī 1870.gadā Vidzemē. Savas mākslinieces gaitas uzsākusi 1888.gadā. Darbojusēs vispirms Adolfa Alunana trupā. No 1889.gada darbojusēs Rigas Latviešu Teatrī un pēc tā nodegšanas Interimteatrī. No Nacionālā Teatra dibināšanas līdz šai dienai Nacionālā Teatrī kā I.šķiras aktrise. 1919.gadā rudenī Nacionālā Teatra trupā mūsu kara vīriem sarīkotās izrādēs frontē. Julija Skaidrīte ar savu mākslu ir darījusi tuvus un saprotamus Latvju tautai A.Alunana,R.Blaumaņa,Aspazijas,A.Brigaderes u.c. mūsu rakstnieku radītos tēlus. Neskaitamās lugās tēlojusi savā 38 gadus ilgā skatuves mākslinieces darbā atbildīgākās lomas Šekspira,Šillera,Bomaršē,Ibsena, Tolstoja u.c. redzamāko dramatiķu lugās.	Julija Skaidrite vecākā latvju tragede. Vairāk kā 38 gadus vispār atzītā māksliniece nepārtraukti darbojusēs Rigas teatros. Viņai sarīkotās jubilejas izrādes allaž bijušas plašs triumfs māksliniecei. Liela ir viņas tēloto sieviešu galerija. J.Skaidrīte visus šos gadus **stāvējusi** skatuves māksliniekū pirmajās rindās. Ar savu darbu un talantu viņa padziļinājusi un bagatāku darijusi latvju nacionālo kulturu. Atzīmējot Julijas Skaidrītes darbu un lielos nopelnus skatuves mākslā,pēc mūsu domām,cienītai un atzītai darbiniecei pienāktos godinājums un oficiala vispārības atziņa. Lūdz piešķirt ordeņa IV šķiru. Ierosinātājs *A.Bērziņš* *Nacionālā teatra direktors:*		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

J. Ziemelis
Izglītības ministrs
Paraksts

K. Mehnalovskis
Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks.

Valdīm. IV

404

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3781. / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8 novembrī
Nr. 5319.

Ordeņa domes lēmums:
1927. g. 28. aprilī prot. № 8.
Apbalvots ar ordeņa
IV *šķiru.*
Darbvedis Kr. Kaulinam

0.250.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Teodors Valdšmidtā aktiers.	Teodors Valdšmidtā dzimis 9.maijā I868. gadā,Kroņa-Vircavā,Kurzemē. No I893.gada darbojās Rigas Latviešu teatrī līdz tā nodegšanai,pēc kam pāriet uz Interimteatri. No Nacionālā Teatra dibināšanas līdz šai dienai darbojas Nacionālā Teatrī kā I.šķiras aktiers. I9I9.gada rudenī līdz ar Nacionālā Teatra trupu frontē sarīkotās izrādēs mūsu kara vīriem. Teodors Valdšmidts savā darbības laikā tēlojis atbildīgākās lomas Blaumaņa,Alunana, A.Brigaderes,Raiņa u.c. mūsu rakstnieku lugās. Citu tautu klasiķu kā Šekspira,Šillera,Ģetes u.c. lugās Teodoram Valdšmidtam piederējušas vienmēr atbildīgākās lomas.	Teodors Valdšmidts,kas pieder pie mūsu aktieru vecākās paaudzes,33 gadus ar centību un apziņību nodevies grūtājam skatuves darbam. Kāds pazīstams teatra kritiķis par Valdšmidtu,sakarā ar viņa jubilēju rakstija: Valdšmidts ir nevien teicams klasiķu tēlotājs,bet arī labākais aristokratu izveidotājs uz latvju skatuves. Latvju estetiskai kulturai viņš devis daudz jaunu un īpatneju vērtību. Atzīmējot Valdšmidta darbu un lielos nopelnus,pēc mūsu domām,cienītam un atzītam darbiniekam pienāktos godinājums un oficiala vispārības atziņa. Lūdz piešķirt ordeņa IV šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā'likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs.

Parakst

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks.

Ierosinātāksts

Nacionāla teatra direktors:

102 29

5. tabl. IV

406.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
ien. № 3782 / izk. № 4102 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No i z g l ī t ī b a s ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5318.

Ordeņa domes lēmums:
1927. g. 28. aprilī prot. № 8.
Apbalvots ar ordeņa
IV šķiru.
Darbvedis Kr. Kemlicam

O. 251.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

406.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Gustavs Ž i b a l t s. Aktiers.	Dzimis 1873.g. 21. janvarī Kurzemē. Jaunībā dzīvojis Liepājā grūtos apstākļos, kā strādnieks. Skatuves darbību uzsācis 22 gadus vecumā Liepājas teātros. 1905.gadā pārnāk uz Rīgu un uzstājas amatnieku palīdzības biedrības teātrī un "Apollo" teātrī Grīziņkalnā. Kad nodibinājas Skatuves Biedrības "Jaunais Teātrs", Žibalts tiek angažēts par aktieri - režisoru. Kaŗa laikā darbojas dažādās krievu pilsētās. Latvijā atgriezies 1920.gadā, no kuŗa laika darbojas Dailes teātrī.	Ievērojams latviešu skatuves mākslinieks. Lūdz piešķirt ordeņa IV šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs. Parakstīts.

Vispārējo lietu nodaļas priekšnieks.
Ierosinātāja paraksts

Sekretārs.

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 192 7. g. 13. apr.
Ien. № 1220 / ekl. № 4028

408

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministŗa

192 g.

Nr.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 28. aprilī prot. № 8.

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis Kr. Saulītis

O-252.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Pēters S m e l t e r s prāvests.	Dzimis 1868.g. 18. oktobrī. Bazniekunge Skaistā agrāk Raipolē.	Vislielākais Latgales tautas dziesmu un teiku krājējs jau no agrākiem laikiem . Visu mūžu pulcinājis Latgales latviešus uz kopdarbību. Viens pats uzrakstījis ap 10000 tautas dziesmu un lielu daudzumu teiku un pasaku. Dzīvi interesejas par latgaliešu izlokenē rakstītās literatūras sākumiem un savācis jau no seniem laikiem gandrīz visas latgaliešu izlokenē iznākušās grāmatas. Iesūtījis Latviešu Dainām 2690 dziesmu un Prof. P. Šmitam lielāku skaitu pasaku.		Lūdzu piešķirt ordeņa IV.šķiru. I. Rāns Izglītības ministrs. Paraksts

Ierosinātājs K. Mekulāns

IV. 252.

Diplomu saņēmu
aizvēšanai
12. IV. 1928.
K. Krūmiņš

410

Pilnvara

Šīs uzrāditāju Eduardu Krūmiņu pilnvarojam saņemt diplomu un man piešķirto 1927. g. Triju Zvaigžņu IV šķiras ordeni.

Skaistas R.-K. baznīcas
prāvests mācītājs Pēteris Smelters

10. IV. 28.
Skaistā
Daugavpils apr.

Pašrocīgu paraksta Skaistas R.-K. Baznīcas prāvesta mācītāja Pētera Smelters parakstījušos pagasta valdes klātbūtnē, Skaistas pagasta valde, Daugavpils apriņķī, apliecina 10. aprī 1928 g.

Skaistas pagasta valdes
priekšsēdētājs P. Grunes

Darbvedis

SKAISTAS PAGASTA VALDE
Daugavpils apriņķī

LATVIJA
ZIMOGUMARKE
40 SANTIMI 40
10. aprī 1928 g.

AR. 410 25

Izglītības ministŗa kungam.

Rīg. 30. aprilī.
N 1476.

Domes uzdevumā šeklāt nosūtu Jums, augsti godājamais ministŗa kungs, 11 Triju zvaigžņu ordeņus kopā ar tikpat daudz statutiem un ordeņa mazajām nozīmēm, izsniegšanai apbalvotiem.

Pienākosās par ordeņiem, saskaņā ar 1926.g. 3.novembŗa noteikumu 11.pantu, maksa iemaksājama Latvijas bankā Valsts Prezidenta sekretariata ieņēmumu rēķinā E.N. 1. posms IX § 81 p.l.

V. P. sekretārs.

Ar Triju zvaigžņu ordeni apbalvotie
I z g l ī t ī b a s m i n i s t r i j a s d a r b i n i e k i.

III šķira.

Rakstnieks un pedagogs Augusts P l i k a u s i s - S a u l i e t i s

Rakstnieks Edvards Z v ā r g u l i s - T r e u m a n i s

Skatuves darbinieks, nacionālās operas solists, Rudolfs B ē r z i ņ š

Kopā 3

IV šķira.

Skolu darbinieks Longins A u s ē j s

Sabiedrisks un skolu darbinieks Indriķis R ī t i ņ š

Bērnu literaturas izdevējs Andrejs J e s s e n s

Rakstnieks Ernests B i r z n i e k s - U p ī t s

Aktrise Jūlija V ā r t i ņ - V ā r n a - S k a i d r ī t e

Aktieris Teodors V a l d š m i d t s

Aktieris Gustavs Ž i b a l t s

Latgaliešu tautas dziesmu un teiku krājējs prāvests Pēteris S m e l t e r s

kopā 8

Pavisam 11

Izglītības ministrija

VISPĀRĒJO LIETU
PĀRVALDE

Rīgā, 1922.g. 30. aprilī.
Nr. 2131.

Valsts Prezidenta Sekretariātam.

Pagodinos lūgt izsniegt Izglītības Ministrijas amatniekiem pienāktos Triju Zvaigžņu Ordeņus šā raksta pasniedzējam Izglītības Ministrijas ierēdnim Kārlim Dāboliņam.

Pārvaldes priekšnieks.

Sekretārs.

Atzīme.
Saņēmu Valsts Prezidenta Sekretariātā 11 Triju Zvaigžņu ordeņus ciet ar nozīmīšu 1917-8. 30. IV.

414

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ieņ. № 3691 / atl. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

1926. g. "8." novembrī.

Nr. R/1695

Mūris 21. martā 1927. g.

Ordeņa domes lēmums:

Atzīt.
Apbalvošana atstāta
aurlīkšanas vīnā
Kr. Skujiņa
V.-i. sekr. Darbnieks
1927. 5. IX.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Andrejs Gotharda d. Lībers, Olava komercskolas direktors, dzim. 4. oktobrī 1871. g.	Nobeidzis Rīgas politechniskā insti- ta ķimijas fakultates kursu 1896. gadā. No 1901. līdz 1912.gadam techniskās vaka skolas pārzinis Krievijā Rjažaskas pilsē No 1914. līdz 1918.g. meiteņu ģimnazijā dabas zinību un matematikas skolotājs. N 1918. g. līdz 1921.g. technikuma pārzini Rjažaskas pils. No 1.septembra 1921. g. V.Olava komercskolas matem. skolotājs. N 20. februara 1921. gada V. Olava komerce- skolas direktors.	Ilggadēja sekmīga pedagoģiska rbība. Komercskolas sekmīga vadīšana izveidošana. Lūdzam piešķirt ordeņa IV. šķiru.		Pabalstu un lūdzu piešķirt.= J. Fincks Izglītības ministris

Skolu virsvaldrektors. Richters

Arodu skolu direktors. J. Lukums

Ierosinātāja paraksts

Paraksts

Olawa skolu direktora peepeschā nahwe

(sk. ilustrazijas). Wakar peepeschā nahwē ar sirdstreeku miris Olawa skolu direkrektors, 57 g. w. Andrejs Libers. Wakar pilnigi weſels un dſihwes preezigs eeradās skolā un netrauzeti noſtrahdajis wiſu deenu; kad p. 4 brauzis uſ ſawu privatdſihwokli Klijanu eelā 5, pee gaiſa tilta, neuſrahdijis ne maſako ſlimibas paſihmju nedſ ari ſagurumu. Neweenam prahtā nenahzis, ka pehz pahris ſtundam ſekos nahwe. Mahjās paehdis puſdeenu un 5.30 brauzis atpakal uſ pilſehtu, kur tas ſtrahdajis ari Rigas pilſehtas wakara amatneeku skolā. Jutis maſu ſagurumu, bet domajis, ka tas drehgnā laika ſekas. Tramwaja wagonā peepeſchi winam palizis tik ſlikti, ka pahrejee brauzeji ſahka nopeetni uſtrauktees. Aptureja wagonu un Liberu neſchus iſneſa, eeſehdinaja ormanī, lai nogahdatu 1. pilſ. ſlimnizā. Bet ſirds jau pehz daſcheem azumirkleem beidſa darbotees, tā ka Liber nomira ſlimnizu nenodalā. Olawa skolā eeſtahjees 1. ſept. 1921. g. Andrejs Libers dſimis 4. okt. 1871. g. Suntaſchu Annas muiſchā. Beidſis Rigas politechnikas ſagatawoſchanas skolu, pehz kam eeſtahjees politechniſkā instituta kimijas fakultatē; beidſa 1896. g. Wiſu ſawu muhſchu A. Libers nodarbojees skolās un kurſos, kā Rigā, tā daſchos Kreewijas nowados. 10 g. ſtrahdajis kā techniſku wakaru kurſu pahrſinis, tad kā skolotajs ſehnu un meitenu gimnaſijās matematikas un dabaſſinatniſkos preekſchmetos, bijis ari skolas direktora palihgs. 4 g. darbojees Kreewijā, Reſchſkā, Rjaſanas gubernā kā technikuma pahrſinis. Seewa mirusi daſchi gadi atpakal, ir tikai nepilngadigs dehls Edgars. Drihſi eewehlets par ſcho skolu direktoru Darba beedri par A. Liberu atſauzas kā par loti eezeetigu, ſadarbigu un apdahwinatu zilweku. Wina intereſes ſewiſchki teekuſchās kooperazijas laukā: skolu kooperatiws un 2. widusſkolas skolotaju kooperatiws wina noorganiſeti. Leeli nopelni skolas organiſazijā. Pag. wasaru komandets uſ ahrſemem, eepaſihtees ar wahzu, ſchweizeeſchu, auſtreeſchu u. z. ſkolam. Guhtās atſinas zentees peeleetot ari Olawa skolās. Rakſtijis pehd. laikā mahzibas grahmatas, bet peepeſchā nahwe ſcho darbu pahrtraukuſi. Darbojees ari daudſās ſabeedriſki - kulturelās organiſazijās. Pehd. laikā naw itnemaſ ſlimojis. Schodeen lihki no ſekzijas nodalas pahrwedis uſ Klijanu eelu, no kureenes apglabās Meſcha kapos. Schoriht skolās bij ſwinigs aiſluhgums.

Ērms IV

417

Valsts Prezidenta sekretariata saņemts 1926. g. 9. nov. Ien. № 4053/ atš. № 4/0

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministŗa

1926. g. 9. novembrī.

Nr. 5382.

Ordeņa domes lēmums:

Atzīt par vēl. Apbalvošana atstāta caurlūkošanai nāves gadījumā.

Pr. Kundziņš
L. ? sekr. Zuktelis

1927-5-1. IX

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Fjodors Aleksandra dēls E R N S , pilsētas Rīgas krievu vidusskolas skolotājs.	Dzimis 1863 gadā. Beidzis Pēterpils Universitātes fiziko-matemātikas fakultāti ka matematikas zinību kandidāts 1886 g.Darbojās ka skolotājs: 1887 g. - 1889 g. Pēterpilī 1889 g. - 1899 g.pilsētas Rīgas krievu vidusskolā un no 1899 g. - 1905 g.ka Mironova komerceskolas direktors,Rīgā. No 1905 g - 1915 g.darbojās ka skolotājs Maldaņa siev.gimnāzijā,Ķēniņa,Beatores un Dolgich mācības iestādēs Rīgā. No 1915 g. - 1918 g.Pleskavā,Agapovas sieviešu gimnāzijā. No 1918 g. - 1919 g.darbojās ka Pleskavas reālskolas direktors No 1919 g.1.augusta līdz 1919 gada decembrim bija ka Ziemeļ-Rietrumu valdības izglītības ministrs. No 1920 gada janvāra mēn.līdz 1921 gadam darbojās pilsētas Rīgas krievu un žīdu vidusskolās. No 1921 gada junija līdz 1922 gada novembrim darbojās ka izglītības ministrijas mazākumu tautību virsvaldes krievu izglītības pārvaldes priekšnieks. No 1923 gada janvāra līdz šim laikam strādā kāa skolotājs pilsētas Rīgas krievu vidusskolā un O.Beatores vidusskolā. Līdz šim laikam paidagogiskā darba laukā nokalpojis 39 gadus.	No 1899 g.līdz 1905 g.darbojās ka Mironova komereskolas direktors Rīgā. 1919 gadā darbojās ka Ziemeļ-Rietrumu valdības izglītības ministrs. No 1921 gada junija līdz 1922 gada novembr. darbojās ka izglītības ministrijas mazākuma tautību virsvaldes krievu izglītības pārvaldes priekšnieks. Fjodors ERNS ir izcilus pedagogs un labāks specialists matematikas metodikā,vadīdams minēto priekšmetu pasniegšanu ikgadus ari vasaras krievu paidagogiskos kursos.ERNA kungs sevišķi populārs skolotāju starpā,iegūdams šo popularitāti caur savu nenogurstošo un vērtīgo darbību skolas labā,darbojoties ka pārvaldes priekšnieks,izglītības ministrijas mazākuma tautību krievu izglītības pārvaldē. Tagad,Fjodors ERNA kungs,būdams par skolotāju vidusskolā ziedo visus savus spēkus, piedzīvojumus un zināšanas ne tikai vidusskolai,bet ņem visai dzīvu dalību visās lietās un jautājumos,kas attiecas uz skolu dzīvi. Sakarā ar augšā sacīto,izglītības ministrijas mazākuma tautību virsvaldes krievu izglītības pārvalde atrod par nepieciešamu atzīmēt F. E R N A kungu ka izcilus un piedzīvojušu pedagogu un sava aroda mīlētāju. Lūdz piešķirt ordeņa IV. šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Paraksts
Izglītības ministrs

Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Ierosinātāja paraksts
Krievu izglītības pārvaldes priekšnieks J. Zupats

Valsts Prezidenta sekretariātā
saņemts 1927 g. 31. augustā
Ien. Nr. 3230 / akt. Nr. 410

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

3 Zv. ord. kungiem
Zināš. Rīgā 27 VIII

No Izglītības ministra

1927. g. 27. augustā.

Nr. 12564

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 31. augustā prot. № 12

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru ar 229.

Sabiedrības Lars J. Granoens

Walfts tipografija Forma 185. 1. 27.

419 lp.

420

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Roberts F i l h o l d s skolas pārzinis.	Dzimis 1866.gadā. Beidzis Irlavas skolotāju semināru 1885.gadā. No 1885.gada līdz 1888.g. bijis par skolotāju Sabiles baznīcas skolā, no 1888.g. līdz 1892. Pūres pagasta skolā. Bet no 1892.g. līdz šam laikam Kabiles pagasta pamatskolā.	Nostrādājis par skolotāju 42 gadus. no kuriem 36 gadus nepārtraukti darbojies Kabilē, kur visu laiku ņēmis dzīvu dalību pie vietējās kulturēlās dzīves, noorganizējis vairākas vietējas biedrības , vadījis kori. Pēc savas māsas Annas Meierovic un svaiņa ārsta Meierovica nāves pieņēmis pie sevis audzināšanā viņu mazgadīgo dēlu Sigfrīdu Meierovicu, sūtījis to skolā un kļuvis par viņa audžu tēvu. Filholdam lieli nopelni Latvijas pirmā ministru prezidenta un ārlietu ministra audzināšanā. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Iesniegumu pabalstu.

Cewehrojama darba zehleena noſlehgums. 421

Kabile. 21. augustâ Kabiles ſabeedriba atwadijâs noſawa ilggadejâ ſkolotaja un nel. ahrleetu ministra Meierowiza audſchu tehwa, — Roberta Filcholda, kurſch pehz 42 nokalpoteem gadeem ſkolas druwâ aiſgahja penſijâ, ſabijis beſ pahrtraukuma par ſkolotaju Kabilê 35 gadus.

R. Filcholds dſimis Kabilê 1866. g., kur wina tehws Ernests Filcholds bija ſkolotajs. Palizis bahrs, winſch ar radineeku peepalihdſibu eekluwa Irlawas ſkolotaju ſeminarâ, kuru beidſa 1855 g. Kâ ſkolotajs darbojâs wiſpirms Sabilê, tad Puhrê un pehdigi, ſahkot ar 1892 .g., Kabilê.

Pehz ſawas mahſas Annas Meierowiz tragiſkâs nahwes, un ſwaina ahrſta Meierowiza ſaſlimſchanas ar nedſeedinamu ſlimibu R. Filcholds peenehma audſinaſchanâ winu 4 g. wezo dehlu Sigfridu, kuru iſaudſinaja un iſſkoloja. Leelam nel. walſts wihram Kabile arweenu bija wiſpatihkamâkâ atpuhtas weeta un ſirmee audſchu wezaki kâ ihſtee tehws un mahte.

R. Filcholds arweenu nehmis dſihwu dalibu Kabiles ſabeedriſkâs dſihwes weidoſchanâ, dibinadams beedribas un eenemdams atbildigas ſabeedriſkus amatus. Leelu wehribu winſch peegreeſa ari dahrſkopibai un laukſaimneezibai; 35 gados pahrwehrſdams kailo ſkolas apkahrtni par ſeedos un koſchos ſalumos ſlihgſtoſchu dahrſu, ar daudſ wehrtigeem ſtahdeem un augļu koku ſugam.

Intereſanti atſihmet, ka nahkoſchâ gadâ paeeſ 70 gadi, kopſch zelts no ſirſta Liwena tagadejais Kabiles ſkolas nams. Ehka zelta ar mahkſlineezisku gaumi. Faſade iſgreſnota ſimboliſkeem ornamenteem un guloſchu lauwu figuram. Wiſâ ſkolas paſtahweſchanas laikâ bijuſchi tikai trihs ſkolotaji-pahrſini: Ernſts Filcholds — 20 g., ſkol. Serſchants — 17 g. un Roberts Filcholds — 35 gadus.

Jubilejas ſwinibas eeſahkâs ſkolas aktu ſalê ar korali ehrgelu pawadibâ. Weeſi bija eeraduſcheeſ kuplâ ſkaitâ. Starp teem — nelaika ahrleetu ministra Meierowiza kdſe — Jubilaru ſirſnigâ runâ zildinaja weetejais ſaimneeks Hermans no Kabiles ſabeedribas puſes, uſſwehrdams firmâ paidagoga neatſweramos nopelnus jaunatnes iſglihtibas un ſabeedribas audſinaſchanas laukâ, paſneegdams jubilaram leelaku naudas balwu. Sirſnigos wahrdos ſawu kolegi ſweiza Kabiles 1. p. pamatſkolas ſkolot. Flugins un daudſi ziti. Saņemti daudſi apſweikumu raſti un telegramas. Pateikdameeſ par apſweikumeem, jubilars ſazija: „Un ja ſchodeen es buhtu atkal jauns, un kahds man jautatu, kas es wehletos buht dſihwê, es neapdomajees tam atbildetu — ſkolotajs".

Lai netrauzeta atpuhta behrnu-behrnu widû, tſchaklam gara lihdumneekam pehz ſwehtigâ darba zehleena!

Sigfrida Meierowiza audſchu tehws ſkolotajs Roberts Filholds atſtahj darba lauku un aiſeet penſijâ 422

(„Pehdejâ Brihdî" ſpezialſinojums.)

Pehz 42 ſkolotaja darbâ noſtrahdateem gadeem Kabiles 2. pakahpes pamatſkolâ, Filholds ſchoruden atſtahj ſawu darba lauku un aiſeet penſijâ.

Filholds dſimis 1866. gadâ Kabilê, kur ari wina tehws ir darbojees kâ ſkolotajs. Agrâ behrnibâ ſaudejis wezakus un kâ bahrenis uſaudſis pee mahtes tehwa. Ar radu peepalihdſibu 1885. gadâ pabeidſis Irlawas ſkolotaju ſeminaru un kâ ſkolotajs uſſahzis jaunatnes audſinaſchanas darbu Sabilê, Puhrê un no 1892. g. Kabilê. **Pehz ſawas mahſas Annas Meierowiz un ſwaina ahrſta Meierowiza nahwes, panehmis pee ſewis audſinaſchanâ winu maſgadigo dehlu Sigfridu — ſuhtijis to ſkolâ un kluwis winam par audſchu tehwu.** Nelaikim-ministram Kabiles pamatſkola weenmehr bija ari pehdejâ laikâ mihla atpuhtas weeta.

Filholds paſaules karâ ſaudejis weenu dehlu, un audſchu dehlu — ſinamâ tragiſkâ gadijeenâ...

Filholds kâ ſkolotajs Kabilê noſtrahdajis 36 gadus, wiſu laiku ir bijis par weetejâs kulturelaſ dſihwes widuspunktu, noorganiſejis wairakas weetejâs beedribas, kuŗâs pats roſigi lihdſdarbojees, wadijis kori un iſpildijis ehrgelneeka peenahkumus. Kâ ſkolotajs, winſch, blakus ſawam teeſcham darbam, nodarbojees ari ar laukſaimneezibu un dahrſkopibu, kas wina audſekneem ir dewuſchas labus paraugus. Pehdejâ laikâ Filholds eeguwis **jaunſaimneezibu Kabiles „Meerinos"**, kura gan wehl neiſbuhweta, tomehr zer lihdſ rudenim to pabeigt.

Sirmais kulturas darbineeks ſch. g. 21. augustâ atwadas no ſawas darba weetas un muhſcha darba un pahreet dſihwot ſawâ ſaimneezibâ „Meerinos". Gaiſchu un ſaulainu muhſcha wakaru „Meerinos"! T.

Ierosinātājs

Kabile. Aiſeet penſijâ Sigfrida Meierowiza audſchu tehws, ilggadigais Kabiles 2. pak. pamatſkolas pahrſinis, ſkolotajs Roberts Filholds. Kâ ſkolotajs winſch noſtrahdajis pawiſ. 42 g., no teem 36 g. Kabilê, kâ ſkolas pahrſinis un ehrgelneeks. Winſch noorganiſejis wairakas weetejâs beedribas, wadijis dſeedataju kori un weenmehr ſekmejis weetejo kulturelo dſihwi. Kâ ſinams, Filholds ir uſaudſinajis muhſu pirmo ahrleetu ministri. Kaut gan ſirmais darbineeks wehl ſpirgts un weſels, bet pahreet dſihwot ſawâ jaunſaimneezibâ Kabiles Meerinos. 21. augustâ Filholds atwadas no ſawa darba un darba beedreem. B.

Paraksts

Izglītības ministrs

Kad peepildits dſihwes uſdewums.

Kabiles 2. pak. pamatſkolas pahrſinis, muhſu leelâ ahrleetu ministra Sigfrida Meierowiza audſchu tehws, ſkolotajs Roberts Filholds pehz nokalpoteem 42 gadeem ſchoruden atſtahj ſawu weetu un aiſeet penſijâ. Filholds dſimis 1866. g. Kabiles pamatſkolâ, kur ari wina tehws bijis par ſkolotaju. 1885. gadâ pabeidſis Irlawas ſkolotaju ſeminaru, no 1885.— 1892. g. darbojees Sabilê un Puhrê, un no 1892. g. — Kabilê, nemdams dſihwu dalibu ſabeedriſkâ dſihwê, noorganiſedams wairakas weetejâs beedribas, ari Semneeku Saweenibas nodaļu.

Jubilars 21. augustâ draugu un zeenitaju widû atwadas no muhſcha darba un pahreet uſ dſihwi ſawâ ſaimneezibâ, Kabiles Meerinos, zeribâ meerâ nodſihwot ſawas wezuma deenas. Lai winam tas iſdodas! — „ —

laikam Kabiles pagasta pamateks

Eewehrojama darba zehleena noslehgums.

Kabile. 21. augustâ Kabiles sabeedriba atwadijâs nosawa ilggadejà skolotaja un nel. ahrleetu ministra Meierowiza audschu tehwa, — Roberta Filcholda, kursch pehz 42 nokalpoteem gadeem skolas druwâ aisgahja pensijâ, sabijis bes pahrtraukuma par skolotaju Kabilê 35 gadus.

R. Filcholds dsimis Kabilê 1866. g., kur wina tehws Ernests Filcholds bija skolotajs. Palizis bahris, winsch ar radineeku peepalihdsibu eekluwa Irlawas skolotaju seminarâ, kuru beidsa 1855 g. Kà skolotajs darbojàs wispirms Sabilê, tad Puhrê un pehdigi, sahkot ar 1892 .g., Kabilê.

Pehz sawas mahsas Annas Meierowiz tragiskàs nahwes, un swaina ahrsta Meierowiza sasliimschanas ar nedseedinamu slimibu R. Filcholds peenehma audsinaschanâ winu 4 g. wezo dehlu Sigfridu, kuru isaudsinaja un isskoloja. Leelam nel. walsts wihram Kabile arweenu bija wispatihkamakà atpuhtas weeta un sirmee audschu wezaki kà ihstee tehws un mahte.

R. Filcholds arweenu nehmis dsihwu dalibu Kabiles sabeedriskàs dsihwes weidoschanâ, dibinadams beedribas un eenemdams atbildigas sabeedriskus amatus. Leelu wehribu winsch peegreesa ari dahrskopibai un lauksaimneezibai; 35 gados pahrwehrsdams kailo skolas apkahrtni par seedos un koschos salumos slihgstoschu dahrsu, ar daudz wehrtigeem stahdeem un augu koku sugam.

Interesanti atsihmet, ka nahkoschâ gadâ paeès 70 gadi, kopsch zelts no firsta Liwena tagadejais Kabiles skolas nams. Ehka zelta ar mahkslineezisku gaumi. Fasade isgresnota simboliskeem ornamenteem un guloschu lauwu figuram. Wisâ skolas pastahweschanas laikâ bijuschi tikai trihs skolotaji-pahrsini: Ernsts Filcholds — 20 g., skol. Serschants — 17 g. un Roberts Filcholds — 35 gadus.

Jubilejas swinibas eesahkàs skolas aktu salê ar korali ehrgelu pawadibâ. Weesi bija eeraduschees kuplâ skaitâ. Starp teem — nelaika ahrleetu ministra Meierowiza kdse — Jubilaru firsnigâ runâ zildinaja weetejais saimneeks Hermans no Kabiles sabeedribas puses, usswehrdams firmà paidagoga neatsweramos nopelnus jaunatnes isglihtibas un sabeedribas audsinaschanas laukâ, pasneegdams jubilaram leelaku naudas balwu. Sirsnigos wahrdos sawu kolegi sweiza Kabiles 1. p. pamatskolas skolot. Flugins un daudsi ziti. Saņemti daudsi apsweikumu raksti un telegramas. Pateikdamees par apsweikumeem, jubilars sazija: „Un ja schodeen es buhtu atkal jauns, un kahds man jautatu, kas es wehletos buht dsihwê, es neapdomajees tam atbildetu — skolotajs".

Lai netrauzeta atpuhta behrnu-behrnu widû, tschaklam gara lihdumneekam pehz swehtigà darba zehleena!

Sigfrida Meierowiza audſchu tehws ſkolotajs Roberts Filholds atſtahj darba lauku un aiſeet penſijâ

(„Pehdejâ Brihdî" ſpezialſinojums.)

Pehz 42 ſkolotaja darbâ noſtrahdateem gadeem Kabiles 2. pakahpes pamatſkolâ, Filholds ſchoruden atſtahj ſawu darba lauku un aiſeet penſijâ.

Filholds dſimis 1866. gadâ Kabilê, kur ari wiņa tehws ir darbojees kà ſkolotajs. Agrâ behrnibâ ſaudejis wezakus un kà bahrenis uſaudſis pee mahtes tehwa. Ar radu peepalihdſibu 1885. gadâ pabeidſis Irlawas ſkolotaju ſeminaru un kà ſkolotajs uſſahzis jaunatnes audſinaſchanas darbu Sabilê, Puhrê un no 1892. g. Kabilê. **Pehz ſawas mahſas Annas Meierowiz un ſwaiņa ahrſta Meierowiza nahwes, paņehmis pee ſewis audſinaſchanâ wiņu maſgadigo dehlu Sigfridu — ſuhtijis to ſkolâ un kluwis wiņam par audſchu tehwu.** Nelaikim-miniſtram Kabiles pamatſkola weenmehr bija ari pehdejâ laikâ

mihļa atpuhtas weeta.

Filholds paſaules karâ ſaudejis weenu dehlu, un audſchu dehlu — ſinamâ tragiſkâ gadijeenâ...

Filholds kà ſkolotajs Kabilê noſtrahdajis 36 gadus, wiſu laiku ir bijis par weetejàs kultureelas dſihwes widuspunktu, noorganiſejis wairakas weetejàs beedribas, kurâs pats roſigi lihdſdarbojees, wadijis kori un iſpildijis ehrgelneeka peenahkumus. Kà ſkolotajs, wiņſch, blakus ſawam teeſcham darbam, nodarbojees ari ar laukſaimneezibu un dahrſkopibu, kas wiņa audſekneem ir dewuſchas labus paraugus. Pehdejâ laikâ Filholds eeguwis **jaunſaimneezibu Kabiles „Meerinus"**, kura gan wehl neiſbuhweta, tomehr zer lihdſ rudenim to pabeigt.

Sirmais kulturas darbineeks ſch. g. 21. augustâ atwadas no ſawas darba weetas un muhſcha darba un pahreet dſihwot ſawâ ſaimneezibâ „Meerinos". Gaiſchu un ſaulainu muhſcha wakaru „Meerinos"!

T.

Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Nostrādājis par skolotāju 42 gadus. no kuŗiem 36 gadus nepārtraukti darbojies Kabilē, kur visu laiku ņēmis dzīvu dalību pie vietējās kulturēlās dzīves, noorganizējis vairākas vietējas biedrības , vadījis kori. Pēc savas māsas Annas Meierovic un svaiņa ārsta Meierovica nāves pieņēmis pie sevis audzināšanā viņu mazgadīgo dēlu Sigfrīdu Meierovicu, sūtījis to skolā un kļuvis par viņa audžu tēvu. Filholdam lieli nopelni Latvijas pirmā ministru prezidenta un ārlietu ministra audzināšanā. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Iesniegumu pabalstu.

Paraksts

Izglītības ministrs

Kabile. Aiſeet penſijâ Sigfrida Meierowiza audſchu tehws, ilggadigais Kabiles 2. pak. pa-

ſtaw aſtiſdſu redaktorus, buhtu aiſtarta wiņa ģimenes ſtihwe, wai ratſtits tas lihdſtiſtoſ preſtinieka ſtatſdſ? Tas tatſdſu nebſi. Kur tad nu pahrſtahſtibas un ſabeedrifkas atbildibas prinzipſ? Tahds luhſt, treſho ſtundu "demokratijas" ſtahſ? Tahds luhſt, treſho ſtundu "demokratijas". Wehl wiſeem ſwaiga atmiņa Wiņes notikumi. Tee bij ſetas no ſozialiſtu agitatoſiſ un ſenſdamas pehz wawas. Tikai ſdſeſt wiņu ģentſeni ſabruka pret pilſonifkas wadibas drofdſo un notikko uſſahſdamos. Wet pee mums 26. julija wawara "ſiſeu armijas" "mitſoms" pahrnehſis, ta ſtaſa eeſpehjami tahdi pat notikumi ta Wiņē. ſdſoſ

Sihmigas pavadles no treſkas wa

Rainis Silgs
Z. Purgais.

Paraksts

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 192 7. 31. augusta
Ien. № 3240 / akt. № 410 25

423

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

3 Zv. ord. domes
31. VIII. 27

No Izglītības ministra

192 7. g. 27. augusta.

Nr. 2563

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 31. augusta prot. № 12

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru N 230.

Sekretārs Jansons

Walfts tipografija Forma 185. 1. 27.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Pētera P u r i ņ š skolas pārzinis.	Dzimis 1865.gadā. Beidzis Tērbatas skolotāju seminaru 1887.gadā. No 1887.gada nepārtraukti strādā Rozbeku pagasta pamatskolā.	Skolotājs Puriņš nepārtraukti 40 gadus darbojies Rozbeku 6 kl. pamatskolā, kuŗ pēmis rosīgu dalību sabiedriskā dzīvē. Nodibinājis Rozbekos pirmo 6 kl. pamatskolu, kurā valdīja latviska gars, neskatoties uz to, ka tanī laikā visa Latvijas atradās pārkrievotāju rokās. Lūdzam piešķirt ordeņa V. šķiru.		Iesniegumu pabalstu.

426

„Latwis" Nr. 1763.

424

Rosulas skolas un skolotaja P. Purina 40 gadu jubileja.

Drihsumâ Rosulas un apkahrtnes eedsihwotajeem sagaidams jauns gaismas awots no Braslas upes uhdenskrituma enerģijas raditâs elektribas. Tomehr bes schi gaismas awota rosuleescheem ir leels un swehzigs garigais gaismas awots, weetejâ skola un winas skolotajs Peteris Purinsch, kas pag. sestdeenâ atskatijâs uz 40 gadu ilgu darbibas posmu . 40 gadus atpakal uszelts jauns skolas nams, — skola pahrdehweta par ministrijas skolu un winas preekschgalâ nostahjees P. Purinsch, kas wisus schos gadus bijis ne tikai skolas, bet ari apkahrtnes sabeedriskâs dsihwes dwehsele. Uz Purina zehwa jubileju tad ari bija eeraduschees daudzi wina bijuschee skolneeki, starp teem doz. K. Tormanis, insch. Zipste, pulkw. Adamsons, satiksmes ministrs Kreews. Salumeem puschkotâ skolas nama salê swinibas sahkâs ar weetejâ kora, skolotaja Sahlischa wadibâ, nodseedato: „Tu, kas mihti debesîs". Straupes draudses mahzitajs Blumentals sazija garigo runu, nemdams par pamatu „Swehtigi tee, kas meeru tur". Pehz korala „Teizi to Kungu" bij. skolas audseknis, skolotajs Schmidts runaja par P. Purina darbu un nopelneem. Wina runai sekoja: „Lihdz schejeen Deews man wadijis," pehz kam sat. min. K. Kreews nesa sweizeenu waldibas wahrdâ. Sirmais jubilars, atzeredamees sawu un skolas darbibu teiza: „Mana mihlâ skola, tu schobeen swini 40 g. darbibas swehtkus. Es pee tawa schuhpula stahweju, ar tewi saaugu, tew seedoju sawu jaunibu, spehka gadus un ari dalu sirmâ wezuma. Lai ari uz preekschu skolâ walda tas pats weenlihdsibas, Deewa atsihschanas un bijaschanas un ihsti nazionals gars, kas skolâ waldijis lihdz schim."

Skolas wehsturisko atskatu sneedsa jubilars. Pirmâ Rosulas (agrak Rosbeku) skola sahkusi darbotees 1867. gadâ, kâ 3 seemu pagastskola. Skolotaja peenahkumus usnehmees Wilums Zipste, kas bijis ari pagasta rakstwedis. Pehz wina bijis Jahnis Jakobsons, ari pag. rakstwedis, bet drihsumâ atzelts, jo naw atsinis muischas kunga waru. 1887. gadâ uz weetejo lauksaimneeku Adama Roschkalna, A. Meesischa, A. Kaibena, Adamsona, Mikelsona u .z. iniziativi uszelts jauns skolas nams un eerihkota ministrijas skola. Skolas eerihkoschanâ leeli nopelni ari ta laika tautskolu inspektoram Grahwitim. Kad skolas nams zelts, pagasta kasê nebijis ne kapeikas naudas, bet to aisnehmuschees no krahjaisdewu kases un Straupes ahrsta Petersona. Par pirmo skolas pahrsini eezelts skolotajs Martinsch Meschapuke un par palihgeem W. Zipsts un P. Purinsch. Wehlak pahrejee skolotaji beeschi mainijuschees, bet P. Purinsch palizis. Leeltneeku laikâ winsch no skolotaja amata gan atstahdinats, bet darbibu nedabujis pahrtraukt. Skolâ darbojuschees: M. Meschapuke, J. Jirgens, W. Stinsch, J. Zers, Pet. Purinsch, J. Osols, Gusts Nolle, Wilums Zipsts, Justins Osolinsch, Pet. Luhlaks-Ainars (tag. widusskolas direktors Rigâ), Marija Kirscha, Emilija Beesina-Ratneeze, Peteris Kreewkalns, Peteris Ormans, Dawids Brinkmans, Aleks. Mednis, Otomars Ruhniks, Aleks. Baltkahjs, Mart. Alksnis, Aug. Jansons, Eischenija Paula, Rud. Laibinsch, Jahnis Skroders, Jahnis Amols, Irma Behrsina, Jul. Zilinskis, Emma Melngalwe, Peteris Purinsch, E. Tschakstina, A. Saulite un Weronika Purina. Sweizeenus nesa no isgliht. min. tautskolu direktors J. Jirgens. Winsch pasinoja, ka isgliht. min. luhgusi Triju ordena domi apbalwot jubilaru P. Purinu ar ordeni un Kulturas fondu peeschkirt naudas balwu, Zehsu apr. skolu inspektors Soste, no Zehsu aprinka waldes Behrsinsch, Straupes laukſaimn. beedribas Zauzis, Straupes krahjkases Jirgens, Straupes pamatskolas skolotajs Sahlits, no akz. sab. „Braslas" doz. K. Tormanis, Latw. jaunatnes sarkanâ krusta Schmidts, bij. skolotaja Ratneeze, no Raiskuma pamatskolas Purinsch, no Bihrinu pamatskolas Ratneeze, no Lehdurgas pamatskolas Bankewize, bij. skolneeks, tag. Zehsu un Walkas semesgrahmatu nod. preekschneeks Rosits, insch. Zipste, no Tuhjas pamatskolas Osols, Walmeeras darba inspektors Krastinsch, no Spahres behrnu patwerſmes Adamsons, Zehsu apr. preekschneeks Anschmits, Dr .Kahrklinsch, no „Latwja" redakzijas A. Aisupits u. z. Wiseem apsweizejeem pateizâs swinibu rihzibas komitejas preekschsehdetajs Leepinsch tuh jubilaram pasneedsa balwu. Wakarâ skolas telpâs bija goda meelasts, kur suminajumi sirmajam jubilaram turpinajâs. Skolotajs P. Purinsch turpmak nodomajis skolas darbu pahrtraukt un eet penskijâ, lai gan swinibâs daudzi isteizâs pret to un ari turpmak wehletos redset eezeenito skolotaju Rosulas skolas preekschgalâ. Nowehlam zeenijamam darbineekam ari turpmak wislabakâs sekmes!

A. A.

Trihskahrtigas jubilejas swinibas Rosulâs (Rosbekos)

Aiswakar Rosulâs bija retas swinibas. Rosbeku skolas un skolotaja P. Purina darbibas 40 gadu jubileja un skolas 60 g. pastahweschanas swehtki. Jubilars P. Purinsch ir populars un nopelnu bagats darbineeks. Tamdehl jubileja iswehrtâs par plascheem kulturas swehtkeem. Weesus sanehma rihzibas komitejas preekschneeks Leepinsch. Rosbeku skolas nams atrodas skaistâ weetâ, daschus kilometrus no Straupes. Skaistâ behrsu birstalâ diwstahwu keegelu skolas ehka, puschkota ozolu wihtnem. Plihwo walsts karogs. Skolas galâ redzams skolas dibin. gada skaitlis 1887, 18. IX. Weesi eeradusches kuplâ skaitâ. Saskaitu desmit automobilus, pa leelakai dalai no Rigas. Daudz pasihstamu seju: satiksmes ministrs K. Kreews, doz. Tormans, pulkwedis Adamsons, insch. Zipste, darba inspektors Krastinsch un z. — wisi bijuschee skolas audseknu. Aktu atklahj Leepinsch skolas sahlê, kura gresnota daudzâm ozolu wihtnem un pukem. Garigo aktu ispilda Straupes mahzitajs Blumentals. Koris Straupes skolotaja Sahlischa wadibâ nodseed „Tu, kas mihti debesîs". Mahzitajs usswer skolas 40 gados weikto leelo darbu un jubilara, skolotaja Purina nopelnus. Romans Schmits — bijuschais jubilara audseknis rakstura skolotaju Purinu kâ labu pedagogu - audsinataju, kursch wedis sawus skolneekus pretim pilnibai un augstakeem mehrkeem. Koris nodseed „Lihdz schejeen' Deews muhs wadijis". Tad satiksmes ministrs K. Kreews sweizina jubilaru waldibas wahrdâ: „Jubilaru gribetos salihdsinat ar warenu ozolu, kursch stahw lauka widû, kur laidis dsikas un plaschas saknes. Wehlu jubilaram wehl daudz gadus strahdat swehtigo audsinaschanas darbu". Wisi nodseed walsts himnu. Tad jubilars P. Purinsch sneedz skolas wehsturiſku pahrskatu un aiskustinats eesahk: „Ar Rosbeku skolas darbu biju un esmu saaudsis un dalijos preekos un behdâs. Stahweju pee winas schuhpla, atdewu sawus jaunibas un spehka gadus un daku sawa firmâ wezuma. Wehlu winai ari turpmak nazionalu garu" (applausi).

Skolai 40 g. jubileja, bet faktiski skola swin 60 g. pastahweschanas swehtkus. Skola dibinata kâ 6 klasu pamatskola, bet pirms tam 20 gadus pastahweja kâ 2 klasu pagasta skola. Dibinata 1867. g. Pirmais skolotajs bija Wilums Zipste, no 1872. g. — Jahnis Jakobsons. 1886. g. Jakobsons sanahk konfliktâ ar draudzes preekschneeku. Skolu slehdz. Atwer 2 kl. ministrijas skolu. Jaunâs skolas plaukschanâ sewischki nopelni wairakeem rosbeekeescheem, starp zitu Roschkalnam, Mikelsonam, Adamsonam. Pirmee skolotaji bija: Purinsch, Meschsehts, Zipste un wehlak Osols. Jauno skolas namu eeswehtija 1887. g. 27. okt. Wehlak skolai neatkahwa wehlet sawus skolotajus. Tadehl pagasts nolehma slehgt ministrijas skolu un tâs weetâ atwehrt pagasta skolu. Skola sewischki usplaukusi skolotaju Meschapukes un Jahna Jirgena laikâ. Skolâ strahdâ skolotaji: P. Purinsch, Saulite, Tschakstina un P. Purins. Skolu beiguschi ap 271 skolneeks, no kureem wehlak: augstskolu — 26, widusskolu — 35, skolotaji — 28, eeredni — 60, tirgotaji, amatneeki, semkopji — 17. Pehz pahrskata sweizina: tautskolu direktors Jirgens (pasino, ka jubilars stahdits preekschâ 3 swaigschņu ordenim un kulturas fonda balwai); Zehsu apr. tautskolu insp. Soste un daudz ziti. Telegrafisti sweizeeni no: ministru presidenta M. Skujeneeka, skolu inspektora Weza u. z. Jubilaram pasneedza wairakas wehrtigas balwas. Apsweikumeem sekoja meelasts, kur zildinaja firmo jubilaru. J. P.

Ierosinātāja paraksts

Rūdolfs Liepiņš
A. Jirgens.

Rosulas skolas un skolotaja P. Purina 40 gadu jubileja.

Drihsumâ Rosulas un apkahrtnes eedsihwotajeem sagaidams jauns gaismas awots no Braslas upes uhdenskrituma energijas raditàs elektribas. Tomehr bes schi gaismas awota rosuleeschem ir leels un spehzigs garigais gaismas awots, weetejà skola un winas skolotajs Peteris Purinsch, kas pag. sestdeenâ atskatijàs us 40 gadu ilgu darbibas posmu . 40 gadus atpakal uszelts jauns skolas nams, — skola pahrdehweta par ministrijas skolu un winas preekschgalâ nostahjees P. Purinsch, kas wisus schos gadus bijis ne tikai skolas, bet ari apkahrtnes sabeedrisklàs dsihwes dwehsele. Us Purina jehwa jubileju tad ari bija eeraduschees daudsi wina bijuschee skolneeki, starp teem doz. K. Tormanis, insch. Zipste, pulkw. Adamsons, satiksmes ministrs Kreews. Salumeem puschkotâ skolas nama salê swinibas sahkàs ar weetejà kora, skolotaja Sahlischa wadibâ, nodseedato: „Tu, kas mihti debesîs". Straupes draudses mahzitajs Blumentals sazija garigo runu, nemdams par pamatu „Swehtigi tee, kas meeru tur". Pehz korala „Teizi to Kungu" bij. skolas audseknis, skolotajs Schmidts runaja par P. Purina darbu un nopelneem. Wina runai sekoja: „Lihds schejeen Deews man wadijis," pehz kam sat. min. K. Kreews nesa sweizeenu waldibas wahrdâ. Sirmais jubilars, atzeredameeš sawu un skolas darbibu teiza: „Mana mihlà skola, tu schodeen swini 40 g. darbibas swehtkus. Es pee tawa schuhpula stahweju, ar tewi saaugu, tew seedoju sawu jaunibu, spehka gadus un ari dalu sirmà wezuma. Lai ari us preekschu skolâ walda tas pats weenlihdsibas, Deewa atsihschanas un bijaschanas un ihsti nazionals gars, kas skolâ waldijis lihds schim."

Skolas wehsturisko atskatu sneedsa jubilars. Pirmà Rosulas (agrak Rosbeku) skola sahkusi darbotees 1867. gadâ, kà 3 seemu pagastskola. Skolotaja peenahkumus usnehmees Wilums Zipsts, kas bijis ari pagasta rakstwedis. Pehz wina bijis Jahnis Jakobsons, ari pag. rakstwedis, bet drihsumâ atzelts, jo naw atsinis muischas kunga waru. 1887. gadâ us weetejo laukšaimneeku Adama Roschkalna, A. Meesischa, A. Kaibena, Adamsona, Mikelsona u .z. iniziatiwi uszelts jauns skolas nams un eerihkota ministrijas skola. Skolas eerihkoschanâ leeli nopelni ari ta laika tautskolu inspektoram Grahwitim. Kad skolas nams zelts, pagasta kasê nebijis ne kapeikas naudas, bet to aisnehmuschees no krahjaisdewu kases un Straupes ahrsta Petersona. Par pirmo skolas pahrsini eezelts skolotajs Martinsch Meschapuke un par palihgeem W. Zipsts un P. Purinsch. Wehlak pahrejee skolotaji beeschi mainijuschees, bet P. Purinsch palizis. Leelineeku laikâ winsch no skolotaja amata gan atstahdinats, bet darbibu nedabujis pahrtraukt. Skolâ darbojuschees: M. Meschapuke, J. Jirgens, W. Skinsch, J. Zers, Pet. Purinsch, J. Osols, Gusts Nolle, Wilums Zipsts, Justins Osolinsch, Pet. Luhlaks-Ainars (tag. widusskolas direktors Rigâ), Marija Kirscha, Emilija Beesina-Ratneeze, Peteris Kreewkalns, Peteris Ormans, Dawids Brinkmans, Alekš. Mednis, Otomars Ruhniks, Aleks. Baltkahjs, Mart. Alksnis, Aug. Jansons, Eischenija Paula, Rud. Laidinsch, Jahnis Skroders, Jahnis Amols, Irma Behrsina, Jul. Zilinskis, Emma Melngalwe, Peteris Purinsch, E. Tschakstina, A. Saulite un Weronika Purina. Sweizeenus nesa no isgliht. min. tautskolu direktors J. Jirgens. Winsch pasinoja, ka isgliht. min. luhgusi Triju ordena domi apbalwot jubilarù P. Purinu ar ordeni un Kulturas fondu peeschkirt naudas balwu, Zehsu apr. skolu inspektors Soste, no Zehsu aprinka waldes Behrsinsch, Straupes laukšaimn. beedribas Zauzis, Straupes krahjkases Jirgens, Straupes pamatskolas skolotajs Sahlits, no akz. sab. „Braslas" doz. K. Tormanis, Latw. jaunatnes sarkanà krusta Schmidts, bij. skolotaja Ratneeze, no Raiskuma pamatskolas Purinsch, no Bihrinu pamatskolas Ratneeze, no Lehdurgas pamatskolas Bankewize, bij. skolneeks, tag. Zehsu un Walkas semesgrahmatu nod. preekschneeks Rosits, insch. Zipste, no Tuhjas pamatskolas Osols, Walmeeras darba inspektors Krastinsch, no Spahres behrnu patwersmes Adamsons, Zehsu apr. preekschneeks Anschmits, Dr .Kahrklinsch, no „Latwja" redakzijas A. Aisupits u. z. Wiseem apsweizejeem pateizàs swinibu rihzibas komitejas preekschsehdetajs Leepinsch tam jubilaram pasneedsa balwu. Wakarâ skolas telpâs bija goda meelasts, kur suminajumi sirmajam jubilaram turpinajàs. Skolotajs P. Purinsch turpmak nodomajis skolas darbu pahrtraukt un eet pensijâ, lai gan swinibâs daudsi isteizàs pret to un ari turpmak wehletos redset eezeenito skolotaju Rosulas skolas preekschgalâ. Nowehlam zeenijamam darbineekam ari turpmak wislabakàs sekmes!

A. A.

Trihskahrtigas jubilejas swinibas Rosulâs (Rosbekos)

Aiswakar Rosulâs bija retas swinibas. Rosbeku skolas un skolotaja P. Purina darbibas 40 gadu jubileja un skolas 60 g. pastahweschanas swehtki. Jubilars P. Purinsch ir populars un nopelnu bagats darbineeks. Tambehk jubileja iswehrtàs par plascheem kulturas swehtkeem. Weesus sanehma rihzibas komitejas preekschneeks Leepinsch. Rosbeku skolas nams atrodas skaistâ weetâ, daschus kilometrus no Straupes. Skaistâ behrsu birstalâ diwstahwu keegelu skolas ehka, puschkota osolu wihtnem. Plihwo walsts karogs. Skolas galâ redsams skolas dibin. gada skaitlis 1887, 18. IX. Weesi eeraduschees kuplâ skaitâ. Saskaitu desmit automobilus, pa leelakai dakai no Rigas. Daudz pasihstamu seju: satiksmes ministrs K. Kreews, doz. Tormans, pulkwedis Adamsons, insch. Zipste, darba inspektors Krastinsch un z. — wissi bijuschee skolas audseknu. Aktu atklahj Leepinsch skolas sahlê, kura gresnota daudsàm osolu wihtnem un pukem. Garigo aktu ispilda Straupes mahzitajs Blumentals. Koris Straupes skolotaja Sahlischa wadibâ nodseed „Tu, kas mihti debesis". Mahzitajs usswer skolas 40 gados weikto leelo darbu un jubilara, skolotaja Purina nopelnus. Romans Schmits — bijuschais jubilara audseknis raksturo skolotaju Purinu kà labu pedagogu - audsinataju, kursch wedis sawus skolneekus pretim pilnibai un augstakeem mehrkeem. Koris nodseed „Lihds schejeen' Deews muhs wadijis". Tad satiksmes ministrs K. Kreews sweizina jubilaru waldibas wahrdâ: „Jubilaru gribetos salihdsinat ar warenu osolu, kursch stahw lauka widû, kur laidis dsilas un plaschas saknes. Wehlu jubilaram wehl daudz gadus strahdat swehtigo audsinaschanas darbu". Wissi nodseed walsts himnu. Tad jubilars P. Purinsch sneedz skolas wehsturisku pahrskatu un aiskustinats eesahk: „Ar Rosbeku skolas darbu biju un esmu saaudsis un dalijos preekos un behdàs. Stahweju pee winas schuhpla, atdewu sawus jaunibas un spehka gadus un daku sawa firmà wezuma. Wehlu winai ari turpmak nazionalu garu" (applausi).

Skolai 40 g. jubileja, bet faktiski skola swin 60 g. pastahweschanas swehtkus. Skola dibinata kà 6 klasu pamatskola, bet pirms tam 20 gadus pastahweja kà 2 klasu pagasta skola. Dibinata 1867. g. Pirmais skolotajs bija Wilums Zipste, no 1872. g. — Jahnis Jakobsons. 1886. g. Jakobsons sanahk konfliktâ ar draudses preekschneeku. Skolu slehdz. Atwer 2 kl. ministrijas skolu. Jaunàs skolas plaukschanâ sewischki nopelni warakeem rosbeleeschem, starp zitu Roschkalnam, Mikelsonam, Adamsonam. Pirmee skolotaji bija: Purinsch, Meschsehts, Zipste un wehlak Osola. Jauno skolas namu eeswehtija 1887. g. 27. okt. Wehlak skolai neatkahwa wehlet sawus skolotajus. Tadehk pagasts nolehma slehgt ministrijas skolu un tàs weetâ atwehrt pagasta skolu. Skola sewischki usplaukusi skolotaju Meschapukes un Jahna Jirgena laikâ. Skolâ strahdâ skolotaji: P. Purinsch, Saulite, Tschakstina un P. Purina. Skolu beiguschi ap 271 skolneeks, no kureem wehlak: augstskolu — 26, widusskolu — 35, skolotaji — 28, eerednì — 60, tirgotaji, amatneeki, semkopji — 17. Pehz pahrskata sweizina: tautskolu direktors Jirgens (pasino, ka jubilars stahdits preekschâ 3 swaigschnu ordenim un kulturas fonda balwai); Zehsu apr. tautskolu insp. Soste un daudz ziti. Telegrafiski sweizeeni no: ministru presidenta M. Skujeneeka, skolu inspektora Wegu. u. z. Jubilaram pasneedza wairakas wehrtigas balwas. Apsweikumeem sekoja meeklasts, kur zildinaja firmo jubilaru. J. P.

Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Skolotājs Puriņš nepārtraukti 40 gadus darbojies Rozbeķu 6 kl. pamatskolā, kuŗā ņēmis rosīgu dalību sabiedriskā dzīvē. Nodibinājis Rozbeķos pirmo 6 kl. pamatskolu, kuŗā valdīja latviska gars, neskatoties uz to, ka tanī laikā visa Latvijas atradās pārkrievotāju rokās. Lūdzam piešķirt ordeņa V. šķiru.		426 Iesniegumu pabalstu.

Paraksts Izglītības ministrs V.

Pārņēmējs V. Juraševs.

Pārņēmēja paraksts

Ies. nr. nr 3239
Sk. 410 25.

4927

I z g l ī t ī b a s m i n i s t ŗ a kgm.

2 septembrī.

Nr 3287.

Ievērojot Jūsu 27.augusta iesniegumus ar Nr.Nr.P 2563 un 2564 un saskaņā ar tiem, Triju zvaigžņu ordeņa dome 31.augusta sēdē vienbalsīgi nolēma: par nopelniem tēvijas labā apbalvot ar šī ordeņa V šķiru:

Kabiles pagasta pamatskolas pārzini un sabiedrisku darbinieku Robertu FILHOLDU un

Rozulas pagasta pamatskolas pārzini Pēteri PURIŅU.

Līdz ar to dome atrada par piemērotu izsniegt ordeni viņiem pašreizējā darbības posma noslēgumā.

Domes uzdevumā, pagodinos šeklāt nosūtīt minēto ordeņu nozīmes kopā ar statutiem Jūsu, augsti godājamais ministra kungs, attiecīgai tālākai rīcībai.

Pienākošās no katra par ordeni zuma Ls 20.- iemaksājama Latvijas bankā Valsts Prezidenta sekretariata ienākumu rēķinā E. Nr.1 posms IX § 81 p.1, par to paziņojot.

V. P. sekretārs.

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1927. g. 28. jūlijā
Ķīn. № 2910 / akt. № 4102

428

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

2 Zv. ord. lietv.
28 VII. 27

No izglītības ministra

1927. g. 28. jūlijā
Nr. 3682.

Ordeņa domes lēmums:

o. 276

1927. g. 28. jūlijā prot. № 11

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru.

Sekretārs J. Jansons

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

428 a/p

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
Andrejs J a n k a v s. Bij. skolotājs.	Dzimis 1847.gada 23. jūlija kā vecākais Skriņu māju saimnieka dēls, beidzis Vietalvas draudzes un Jekabpils apriņķa skolu un bijis no 1865. līdz 1870.g.Vietalvas pagasta skolotājs, pēc tam par Vietalvas pagasta skrīveri un turpat Vietalvā par 2.Cēsu draudzes tiesas notara palīgu. 1882.gadā viņš apstiprināts par 1.Cēsu draudzes tiesas otro notaru un protokol bet 1884.gadā no jauna par Vietalvas pagasta skrīveri, vēlāk arī par Vietalvas ministrijas skolas goda pārlūku un draudzes konventa deleg

Tautas atmodas darbineeka Andreja Jankawa 80. dſimſchanas deena riht.

Tautas atmodas laikmeta iſzilus darbineeks Andrejs Jankaws Weetalwâ. Darbojees Weetalwâ kopâ ar ſkolotaju un wehlak „Baltijas Wehſtneſcha“ redaktoru J. Kalninu.

A. Jankaws jaunibâ.

Ierosinātāja aks

Tautas atmodas darbineeka Andreja Jankawa 80. dſimſchanas deena riht.

Tautas atmodas laikmeta iſzilus darbineeks Andrejs Jankaws Weetalwâ. Darbojees Weetalwâ kopâ ar ſkolotaju un wehlak „Baltijas Wehſtneſcha“ redaktoru J. Kalninu.

A. Jankaws jaunibâ.

276 - IV 410
480

Andreja Jankawa 85 gadi

Jubilars gimenes widû, no kreisàs: dehls Wiswalds, kundse Karlina, jubilars un dehls Haralds.

22. julijâ sawus 85. schuhpula sweht-kus swin tautas darbineeks — Andrejs Jankaws, kas sabeedriskâ kulturas darbâ nostrahdajis wideja zilweka muhschu — 65 gadus, un wehl joprojam darbojas, zik to atlauj wina lihdsschim wehl dsihwes likstâs un darbâ nesalaustee spehki. Winsch ir weetalweetis, dsimis 22. julijâ 1847. g. Weetalwas Skrinos, beidsis Jekabpils kreisskolu, pehz tam darbojees kà skolotajs un darbwedis sawâ dsimtenes pagastâ, kur nehmis dsihwu lihdsdalibu weetejàs sabeedriskàs dsihwes nodibinaschanâ un wadischanâ. Winsch ir weens no wezakàs lauku beedribas — Weetalwas labd. b-bas — nodibinatajeem, kas tautas atmodas laikmetâ spehlejuschi leelu lomu sawâ nowadâ un plaschâ apkaimê. Winsch ir schis beedribas rosigais darbineeks, kas kopâ ar Juri Kalninu, Br. Krumbergi, Schulmani un ziteem kulturas sinâ scho nowadu pazel pahri ziteem apwideem. Winsch ir weens no teem weteraneem, kas kà dseedatajs peedalijees wisos leelos dseesmuswehtkos. Sawos jaunibas un spehka gados Jankaws ari tschakli lihdsdarbojees latw. laikrakstos un kahdu laiku bijis ari „Balt. Wehstnescha" redakzijas lozeklis. Jubilars wehl tagad darbojas dseesmu laukâ un gatawojas uz dseesmu peeminas swehtkeem 1933. g. wasarâ. Walsts patstahwibas pirmos gados J. strahdà kà eerednis eekschleetu ministrijâ, bet tagad, neskatotees uz saweem gadeem, wehl darbojas muitas waldê un tà tad ir wezakais walsts eerednis Latwijâ.

Sirmam osolam, kas pahrzeetis tik daudz bargu auku un negaisu tautisko zihnu laikmetâ, nowehlam meerigu un dseesmotu muhscha wakaru.

Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Viņš nodibinājis 1870.gadā Vietalvas dzied. biedrību (tagad labd. biedrība). Jankavs ir stāvējis visu mūžu viņas priekšgalā. Viss viņa mūžs ir cieši saistīts ar Vietalvas garīgo dzīvi un tautas centieniem. Kā Vietalvas dziedāšanas un labd. biedrības kora dziedātājs viņš piedalījies visos latvju vispār. dziesmu svētkos un šo svētku 50 gadu jubilejas svētku koncertos un viņam nopelni, ka biedr. koris izpelnījies dziesmu svētkos 1. un 2. godalgu.		Sakarā ar viņa 80 gadīgo dzimšanas dienu lūdzam piešķirt ordeņa IV. šķiru. Priekšlikumu lūdzu ievērot.

Izglītības ministrs
Paraksts

Virspārvaldes lietu pārvaldes priekšnieks

Andreja Jankawa 80. gadu jubileja Weetalwâ.

Weens no wispirmajeem un dischenakajeem Weetalwas garigàs dsihwes modinatajeem un tautas dwehseles daikotajeem, Weetalwas Skrinu mahju ihpaschneeks Andrejs Jankaws swin festdeen 80 gadu jubileju. Mas wairs atlikuschees no tautas atmodas laikmeta garigajeem darbineekeem un teem nazionali-idealajeem wihreem, kas iszehla Weetalwes draudsi par weenu no wispirmajàm gaischakàm draudsem wisâ Latwijâ. Miris Weetalwas draudses garigàs dsihwes pirmtehws, ilggadigais Weetalwas draudses skolotajs un wehlakais „Balss" un „Baltijas Wehstnesha" redaktors Juris Kalninsch, wina tuwakee lihdszensoni — Weetalwas-Odseenas skrihwers Wilips Schulmanis, skolotajs Jahnis Rozens, Weetalwas muischas pahrwaldneeks Juris Bors, draudses teesas notars Petersons, Weetalwas-Odseenas muischas pahrwaldneeks Wihsmanis, Meschsehtu saimneeks Andrejs Meschsehts, Wagulu saimneeks Wagulis un d. ziti, bet jubilars wehl garâ schirgts kà firms osols.

Andrejs Jankaws. Winsch dsimis 1847. gada 23. julijâ kà wezakais Skrinu mahju saimneeka dehls, beidsis Weetalwas draudses un Jekabpils aprinka skolas un bija no 1865. lihdz 1870. g. pirmais Weetalwas pagasta skolotajs, pehz kam winu apstiprinaja par Weetalwas pagasta skrihweri un turpat Weetalwâ par 2. Zehsu draudses teesas notara palihgu. Kopâ ar mineteem zenteeem nodibinaja 1870. g. 10. maijâ Weetalwas dseedaschanas beedribu (tagad labdaribas beedriba), ar kuru ihsti sahkàs Weetalwas garigà dsihwe un Jankaws ir stahwejis wisu muhschu winas preekschgalâ un tas bija par zeloni, ka Juri Kalninu un winu sahka wajat. Muischneeki un draudses mahzitajs Teodors Debners panahza, ka winus weenu pehz otra atzehla no amateem 1879. un 1881. gados, pehz kam Jankaws eestahjàs „Balt. Wehstn." ekspedizijâ un nodarbojàs ari kà schurnalists. Wehlak Jankawu attaisnoja, kad peerahdijàs, ka draudses teesâ bija pret winu pat wiltoti semneeku pecsehdetaju paraksti. 1882. gadâ winu apstiprinaja par 1. Zehsu draudses teesas otro notaru un protokolistu, bet 1884. g. winu no jauna apstiprinaja par Weetalwas pagasta skrihweri, wehlak ari par Weetalwas ministrijas skolas goda pahrluhku un draudses konwentu delegatu. Pehz Latwijas nodibinaschanas Jankaws eestahjàs paschwaldibas departamenta lauku pagasta nodalâ kà atsihts walsts eerednis.

Wiss firmà gawilneeka muhschs un darbs ir zeeschi saistits ar Weetalwas garigo dsihwi un tautas zenteeneem. Ka Weetalwas dseedaschanas, wehlak labdaribas beedribas kora dseedatajs winsch peedalijees wisos latwju wispahrejos dseesmu swehtkos un scho swehtku 50 g. jubilejas swehtku konzertos un winam gopelni, ka beedribas koris ispelnijees wispahrejos dseesmu swehtkos 1. un 2. godalgas. Schodeen

Apkahrt leepas, osolini,
Zauri eet lihgusonis;
Leezas leepas, osolini,
Wainago lihgusoni.

Andreja Jankawa 80 gadu jubileja

Weetalwâ 23. julijâ bija pulzinajuſi wiņa Skrinu mahjâs prahwu ſkaitu tuwineeku, draugu un zeenitaju, gan no paſchas Weetalwas draudſes, kaimiņu Weſteenas un Kalſnawas draudſem, Kurſemes un ſewiſchki jaunatni no Rigas, kur pehzkara gados jubilars ar ſawu gimeni dſihwo. Kas ſewiſchki rets un pagodinoſchs bija ahrſemneeki — igaunu telegrafa agenturas direktori Lintops un Tſchechoſlowakijas — Kalmans. Wakarâ, pehz garigâ akta, jubilaram paſneedſa wiņa garigais audſeknis, ſchurnaliſts P. Laſis no Rigas adreſi: Dſchenajam dſimtenes ſoldehlam Andrejam Jankau'am 80 gadu ſwehtkos 1927. gada 23. julijâ Weetalwâ. — Sirmais draugs! Kà pirmajam dſchenajam dſimtenes—Weetalwas garigàs dſihwes modinatajam un tautas dwehſeles dailotajam ſpeeſchu ſchodeen Tewim roku ſirſnigâ pateizibâ un dſilâ preekâ, ka Tewim ari lemts peedſihwot ſcho leelo muhſchu deenu tik ſchirgtam un zehlam gara un dwehſeles ſpehkos. No agras jaunibas lihdſ ſirmajam wezumam ar ihſtu latwja garu un dſeedoņa dwehſeli.

Apkahrt leepas, ſoliņi,
Zauri eet lihguſonis;
Leezas leepas, ſoliņi,
Wainago lihguſoni...

Ahrleetu m-jas darbineeks Munters apſweiza gawilneeku weeſu, jaunatnes wahrdâ, iſzelot wiņa gara un dwehſeles ſchirgtumu, kas pat tik ſirmâ muhſchâ daudſkahrt pahrſpehj jaunatni. Kalſnawas Oſolkalna jaunatnes pulziņa pahrſtahwis noſtahdija gawilneeku par paraugu jaunatnei gan kà tautas un walſts darbineeku, gan ari kà laukſaimneeku un dahrſkopi. Par weenu no eewehrojamakeem peedſihwojumeem ſawâ zelojumâ aprahdija ſcho jubileju Lintrops un Kalmanis, gan redſot tikdaudſ jaunatnes un wiņas ſajuhſmu pret firmo tautas zenſoni, gan wiņa preekſchſihmigo ſaimneezibu, plaſchos dahrſus un kà leelu retumu — ſkaiſto parku ſemneeku mahjâs. Wini nowehleja gawilneeka garu wiſai latwju tautai. „Jaunako Siņu" wahrdâ ſweizinaja ſchurnaliſts P. Laſs un „Brihwàs Semes" — Preedits, pehz kam gawilneeku ſuminaja Latwijas telegrafa agenturas waditajs Behrſiņſch un wiņam ſekoja ar zildinoſcheem apſweikumeem un ſirſnigeem nowehlejumeem deſmiteem weeſu un ſwinibas turpinajàs ar dſeeſmam un muſiku wehl otru deenu. Telegrafiſki jubilaru apſweiza Weetalwas labdaribas beedriba un weſela wirkne wiņa zeenitaju no Rigas, Jelgawas, Baldones, Ruhjeenas u. z. Swinibas wehl ſewiſchki kuplinaja gawilneeka kundſes un dehlu ſuminaſchana, iſzelot Jankawa gimenes gara ſpehku, dwehſeles dailumu un darba mihleſtibu un paſneedſot jubilaram wehrtigas dahwanas un mihlas peemiņas. Gawilneeks ſajuhſminaja weeſus ar ſawu gara atjautibu un atmiņam no ſawas un tehwtehwu dſihwes. Skrinu mahjas dibinatas gadus 200 atpakaļ, kad wiſa apkahrtne bijuſi — plaſchs ſils un tajâ tizis nometinats 4 augumus atpakaļ Skrinu pirmais ſaimneeks par ſodu dehļ kahda pahrkahpuma pret muiſchas ihpaſchneeku. Sche wiņa tehwa tehwa tehwam bijuſchas zihnas ar lahtſcheem un ziteem meſcha ſwehreem. Nowehlam gawilneekam un wiņa gimenei jo gaiſchas deenas!

Ies. nr 2910
Sk. 410 25.

I z g l ī t ī b a s m i n i s t ŗ a kungam.

9. julijā 1927 g.
nr 2853.

Ievērojot Jūsu 28.julija iesniegumu Nr.3682, ordeņa dome nolēma bijušo skolotāju un sabiedrisko darbinieku Vietalvā Andrēju J A N K A V U apbalvot ar Triju zvaigžņu ordeņa IV šķiru.

Ordeņa nozīmes kopā ar statutiem šeklāt nosūtu Jūsu, augsti godājamais ministŗa kungs, tālākai rīcībai. Ls 22.-par šo ordeni iemaksājami Latv.bankā.

V. P. s e k r e t ā r s.

Pēc dāvātā: Priekšvaigžņu ordeņa Valdes
Pēc dāvātā: 27.XII
Priekšvaigžņu ordeņi virsnieku pakāpē, Ka Jaunlaicenes dzelzceļa
Apsargāb-rāti; Ka Jaunkaws darbo[illegible] Latvijas Prezidenta sekretariāts
Skolotāji Juri Kalniņu un citiem. Saņemts 1927. 7. 6
Ne skaņdibas vai kādas eitas-laun[illegible] 3306 akt. Nr. 410 25
pateicibas un milas man jāatzrada, ka šeit ir notikusi paraksti-
šanas kas cilvēcīgs-cauri Kaimiņu vilšanu un krapšām:
ir apbalvab-vai viskrasakais-mums laikam kautisko cenšam
nodevis-Kangars!
Ir šīsa kā arī Jankaws no sākuma lidz ar Kalniņu un citiem
Vitalvas-draudzes cenšonies izkļūt jaunlatviešu stravā,
gan nepārzīdams to vajašānu, kādas ari viņam bija laicīgu japar-
cieš. Bet iskrūtis-kautcik no krasta, Jankaws zaņjas gļūži amatnīc
kā draudzes Lūšņesā kancleja, kādas vietas-pieņema
šīkai viņam ustīcamos, vairāk grūtūmos-laudis. Bādam viņu kā kur
gadījēņa, lidz ar kādiem citiem viņa gāja Vitalvīešiem, izjūdzam
Vitalvas-bārona zirgus-no ilkšķiem, pajūdzamies pašu-zirgu vīka
un aiz viņiem pa bulcēļu uz viņa pili. Palaik. Kad Vitalvas
draudzes skola bija pārvērsta par divklasīgo ministrijas-skolu
un bija pārgājis-skolai un visai kautiškai leitai kautcik pre-
šķūn nākusa inspektora Grāvīša meitgais darbības-laucīņ, kūra,
kā savu vaču vajātāju uzvarētāju, ar jaunu spāru kā skolas-
priekšnieku-darbāja atkal viņais Juris Kalniņš. (rakstnieka Jaun-
dzeltiņa-Pēdējā kāpiņa), nāca kā inspektors, vēl tomēr nāsmērētāis,
nepēcīlūdzamais pārkrievotais inspektors Pravdiņš. Šīs viņš-
šulīņ sagrāba skolas un viņa zemes-īpašumu par valdi savas-
rokas, kā krievu skolu valdes priekšstāvis, atstājot Vitalvas-un
apkārtnes pagastiem šīkai viņu nozīmēto pienākumu pildīšanu
pret skolu, kuŗu pagasti bija iedzīmuši no vācīešiem. Pravdiņš-
pārdēva skolas laužato mēru un pārdāvīna Kalniņu no skolot.
Vitalvas. Kad pagastu darbiniki cīnījās savas tiesības un ari
skolotāju aizstāvēt, tad Jankaws vairs nebija stāvoklī, kam l
gan viņš nodarbojās kā Vitalvas pag. rakstvedis. Viņš pat mēģa
Jankaļ lūgumu rakstītājus-par pasaules-lāpītājiem u.t.l. un,

Cēja mūžu ~~as~~ labas atmiņas - ar Kalniņa pieminekļu, Pr.-
diņa ielikto karti Jūrjenn. Par Kalniņu kuram pie tam bija
inspektors - Rancāns - atlaida atvērt - privāt skolu skrīveru
mīsta, bet pie viņas - ierīkošanas - un atvēršanas - to
tulīn ātrāk sledza, lankavs šķēršļus; jāv sen viņu likteņ
vājaļ! - Lankava dr:andreika ar jaunieem ministrijas - skolas -
kungiem - parkrievotajem bija tik daļu pieņemšies - ka
Prāndeņi viņi ieēla pār skolas gada parēzu
(protokoļu žurnālu) un, pee ieprecēja apsolījuma -
Prāndeņ - viņam izgadaja dokumentu, pee kura viņam piešķirs
personīga gada pilsoņa tituls. Kalniņam un viņa ieē -
tieņiem, kuriem viņš palika uzticīgs līdz savai nāvei,
Andrejs Lankavs bija palicis netik ween sveš, bet pat svešinieks
dīgs. Vitalvas pagasta tā viņam jūta sajūst - atlaižot viņu
no pag. zaksveža amata un ņemot viņu atpakaļ artad,
kad viņa pee tecis Lapiņ - ēja miris:
Pats Lankavs tagad ātrāk miris sava ieilgā un kalpina atspīdeka tam
ļaužu darbiņa spožuma, caur ko sava mūža Kangariskiem ieņēmumu
var iskaidrot vienīgi caur to, kad tagadejā valdības respektīva trīs -
zvaigžņu ordeņu valdes priekšsēdis Lankava mūža gaitu gan
mas parzina un ka viņa sieras, dzim. Mengel radinieki Mengel un
Bergi un viņu deli, kas atrodas valdības dienesta., bū centušies - viņa
iseelt neista apgaismojuma.
Tāpēc apņemšanos un atgodinājumu esmu devis ar nelaik Jura kalniņa
dēm. Vitalvas pa laika darbiņiekiem Miglēnu T. Prūsim Ļulu
A. Dūmam un bijušam Vitalvas pag. skol. Vecīšam Cēsīs
un Odziena - augustin T. Bērziņ Mežārn B. Krumbergam
draudzēm A. Silinam un Ķikāšam Draudziņam un tā laika
Odziena - pag. zaksvedim V. Bidukam Rīga adolfa ielā № 21
dz. 23. tie un vēl citi turinieši zinās lūdzu atbildēt tuvāki -
stāvēšanas. Nebūtu skaudība ja pat viņam būtu mazāk
nauda pieskirtas, bet redzēt viņu grēkojoties - lamājas un valsts -
godu nosūtīt nebūtu cēlsēm. Pagaidām zīmējos - N. N.

Riga

Priš Zvaigžņu Ardem

Valdeni

L. R.
Izglītības ministrs

Rigā, 1927.g. "4." oktobrī.
Nr. A 1136.

7. okt. 1927 410 25

1927 3645-3648.

487

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI.

Stādu priekšā apbalvošanai ar Triju zvaigžņu ordeni:

1) Tautskolu direktoru Jāni Jūrgenu IV. šķira,
2) Skolotāju Jāni Vulfu V. šķira un
3) Skolotāju Robertu Bērziņu IV. šķira.

I. Rariņ

Izglītības ministrs.

Domes protokola par apbalvošanu 1927.g. 12. oktobrī Nr 13.

488

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 192 7. 7. okt.
Ien. № 3646 / akt. № 4102 5

No Izglītības ministra

192 7. g. "4." oktobrī.

Nr. A 1134.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 12. oktobrī prot. № 13

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru.

Sekretārs J. Grundmanis

0. 278.

alfts tipografija Forma 185. 4. 27.

438 o/

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens 489
Roberts Bērziņš, Rīgas pilsētas II. vidusskolas skolotājs.	Roberts Bērziņš ieņēmis Tīlaras skolotāja amatu ar 1. gadu 22. jūn. 1887. g. Apņēmies uzsākt tautas skolotāja darbu 27. okt. (j. st.) 1887. g. Lielvārdē (Bauskas apr.). Tur nostrādājis skolas bibliotēkas vadītāja. Austrumu garu valoda. Par skolu bibliotēkas lasāmā ugunskristīja no tautas mutes pasi par 1000 tautas dz. (Baranā krājumā atzīmēti un ap 300 tautas parašu, māņu un ticējumu (sīnumiņu) par slimību apstrādāšanu. 1888. g. pārcēlies par skolas vadītāja uz Ķeniņu-Piena. Tur nodzīvojis līdz 1901. g. Šeit ieņēmies bibliotēkas sakārtošanā un saliedēšanā. Tēvijā pēc skolas lielu pamudinājumu darbu un vēlēšanās Auseņu vecu skaidrību tautiski ar viņu Vidzemi. Par vecās skolu gada dīplomu un naudas balvu Pēterpils Ārzemju biedrības izstādē. Uz Ķeniņu būdams čakli strādā līdz „Austrumu" un „Balt. Vēstnesi." Izdod arī vēsturiskus rakstu grāmatu, piem.: „Latvijas vējaitēs" I. un II. d., „Jaunākās ziņas" no Kurzemes dzīves (Čepri iesp.), „Klaņa Herbeļa tiesas spriedumus dzejās no Zemgales", „Uz sauszemes dzimtenes vēsturiskās cēlonības aprakstīti u. d. c. – 1901. g. 3. pārcēlies uz Ķeniņu. Te paralēli ar skolas darbu strādā pēc pašizglītības un iegūst Jelgavas ģimnāzijas skolotāja tiesības jaunajās valodās. Sarakstījis krievu val. brošūras: 1) Bezgaršie anekdotiskie nekauņu mēnešu nepieklājības noteikumi bez kaušanās un ēdienu gaļēšanas; 2) Šaušalība bez tehnikuma tehniskajiem uzdevumiem. Uz šo divu rakstu pamata no profesoru kolēģijas ievēlēts par skolotāju Ķeniņu ģimenes gaņģē anatomijā un vēlāk arī Krievijas institūtā. Ķeniņā sarakstīta vesela sērija skolas grāmatu no pilsētas vācu klasisko un mūsdienu literatūru. Skolas vajadzībām grāmatu saraksts 11, izplatīti eksemplāru skaitā pāri par 300, izplatīti arī ārpusē. – Ķeniņā sāk lielu darbu – tautas pasaku popularizēšanu. Līdzšinējās izdotās grāmatas „Vecmāmiņas pasakas", „Dižjūrā", „Muguruhūtēja Jānis", „Dalīšiņi", „Bērenīte" rakstā 4. c. – Paralēli skolas darbam R. 4 g. vadījis Rīgas pilsētas Izglītības nodaļu, rediģējis „Rīgas Skolu Ziņu". Izredzējis uz plašiem pamatiem tautas un Rīgas amatnieku skolu paplašināšanu ko pēc tam arī izdarījis. Izdevēja grāmatās: „Rīgas skolas" Nepazaudētā skolas darba R. B. skaitā 40 gadus: Lielvārdē – 1 g., Ķeniņā – 13 g., Ķeniņā – 14 g. un Rīgā – 7 g.	1) 40 gadus nepārtraukti strādājis audzināšanas laukā. 2) Strādāšanos skolā, arvien ņemis dzīvu dalību latviešu sabiedriskā dzīvē, literāriskā izglītības veicināšanas un organizēšanas darbā. 3) Vērtīgu, plaši izplatītu skolas grāmatu autors. 4) Viens no ierēvojamākiem latviešu tautas pasaku popularizētājiem un apstrādātājiem, kā arī daudzu gan pa un latviešu dzejnieku sarecētājs. 5) Rāžīgs stāstu un citu apcerējumu autors (Izdevis pērdams ap 40 grāmatu). 6) Darba rīgas pilsētas reizmanāp.		Par darbību literatūrā, sabiedriskā dzīvē un skolās lūdzu piešķirt ordeņa IV. šķiru. I. Rain Izglītības ministrs. K. Mehnert Skolu virsvaldes direktors i.

Ierosinātāja paraksts

Paraksts

Ā. Žalītis,
Rīgas pils. 4. vidusskolas direktors

440

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Valsts Prezidenta sekretariātā
saņemts 1927. g. 7. okt.
Ien. № 3647 /Lant. № 440

No Izglītības ministra

192 7. g. " 4. " oktobrī

Nr. A 1135.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 12. oktobrī prot. № 13.

Apbalvots ar ordeņa

III šķiru.

Sekretārs J. Grandāns

0. 279.

Walfts tipografija Forma 185. 1. 27.

440 op

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
Jānis J ū r g e n s , Tautskolu direktors.	Dzimis 1871.g. 11.maijā. 1892.gadā beidzis Baltijas skolotāju se mināru; 1908.gadā beidzis Grenobles univer sitāti; 1909.gadā izturējis mājskolotāja e sāmenu un 1917.gadā - 11.Pēterpils ģimnazi beidzis. Kā skolotājs strādājis 3 gadi Limbažu draudzes skolā, 3 gadi Vainižu un 2 gadi Sveiciema pag.skolā, 5 1/2 gadu Rosbeķu 2-ministr.skolā, 1 gadu Žitomiras komercskol 5 gadi ķeizara Nikolaja II.tirdzniecības s lā Pēterpilī, 4 gadi Pēterpils pilsētas ti niecības skolā un Holmogorova komercskolā, 2 gadi Eļisejeva komercskolā un 14.darba skolā Pēterpilī. Bij. Tirdzniecības un Rūpniecības minis uzdevumā piedalījies Pēterpilī pie profesi nālo skolu organizēšanas un sastādījis vis šo skolu programas pēc Münchenas parauga. Skolu virsvald Ierosinātā

441

I z r a k s t s
no Izglītības ministrijas ierēdņa JUERGENA, Jāņa
dienesta apraksta.

. . . . . .
. . . . . .

VI. D i e n e s t a g a i t a .

Skaitot no 20.maija 1921.g. uzdota pagaidām Rēzeknes skolotāju semināra organizēšanas darbu vadīšana, pielīdzinot viņa atalgojumu vidusskolu priekšnieku algai (rez. Nr.1627). -

Grozot augšā minēto rezolūciju Nr.1627, iecelts, skaitot no 18.maija 1921.g. par Ilūkstes apriņķa pamatskolu inspektora vietas izpildītāju, uzdodot viņam par atlīdzību uz brīva līguma pamata organizēt Latgales skolotāju semināru (rez.Nr.1875/1627).

Skaitot no 10.oktobra 1921.g. iecelts par Daugavpils semināra priekšnieka vietas izpildītāju, atsvabinot viņu no inspektora pienākumiem. (rez.Nr.3793.)

Skaitot no 1.augusta 1922.g. iecelts par pamatskolu nodaļas priekšnieka palīgu, un no tā paša laika atsvabināts no Daugavpils skolotāju semināra priekšnieka v.i. pienākumu izpildīšanas (lēm. Nr.2986.)

Iecelts par Skolu virsvaldes Tautskolu direktora I.pal. ar algu pēc VI.kat., skaitot no 8.aug. 1924.g. (Rez.Nr.A-3156.)

Uzdots līdz turpmākam rīkojumam izpildīt arī Tautskolu direktora pienākumus ar 1926.g. 5.jūliju. (Rīkoj.Nr.65.)

Atsvabināts no Tautskolu direktora pienākumiem ar 1926.g. 16.septembri. (Rīkoj. Nr.139.)

Ar izgl.min. J.Raiņa rīkojumu Nr.A-730 iecelts par Tautskolu direktoru, skaitot ar 1927.g. 1.augustu, nosakot algu pēc IV.kateg. 1.pak. (Nr.3435 21.VII.27.)

Par izraksta pareizību:

Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Sekmīga darbība lauku skolās un sabiedrībā pirmskaŗa laikā un Latvijas pastāvēšanas laikā Izglītības ministrijā un sevišķi Tautskolu direkcijā. Š.g. 24. oktobrī svētīs savu 35 gadu skolotāja darbības jubileju. Lūdzam apbalvot ar ordeņa IV. šķiru.		Lūdzu piešķirt ordeņa IV. šķiru. I. Kaŗ. Izglītības ministrs. Paraksts

Direktors A. Lielmaldiņš

Paraksts

443

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 192 7. 7. okt.
ien. Nr. 3648 akt. Nr. 4103/25

No Izglītības ministra

192 7. g. 30. septembrī
Nr. V-2629.

Ordeņa domes lēmums:

192 7. g. 12. oktobrī prot. № 13

Apbalvots ar ordeņa

V šķiru.

Sekretārs J. Grasmanis

0.231.

Walfts tipografija Forma 185. 1. 27.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jānis V u l f s skolotājs.	Dzim.1857.g.30.decembrī. Izglītība: beidzis Baltijas skolotāju seminaru 1877.g. Līdzšinējā dienesta gaita: No 1877.g. -1886.g. Mazsalaces draudzes skolā; 1887.g. -1888.g. Taurupe, Donas Kazaku apgab. 1890.g. -1917.g. Kokneses draudzes skolā; 1919.g. līdz šim Aluksnes Izglītības biedr. vidusskolā.	ar 50 gadu ilgu centīgu un nevainojamu skolotāja darbu latviešu skolās. Lūdzam uzskatīt par kandidatu - UZ V.ŠĶIRU un attiecīgi apbalvot.		Pabalstu un lūdzu piešķirt.- I. Kuģis Izglītības ministrs.

445

„Latwis" Nr. 1788.

Jahna Wulfa 50 gadu darba atzere.

Lai gan skolotajs J. Wulfs ir jubileju preteneeks, wina bijuschee skoleni bes jubilara swinibas tuwineeku bijuscho skolenu un darba beedru pulzinâ. Jubilara lautrâ aiturigâ daba nelahwa pat nekahdu skolas aktu waj zitu suminajumu saribkot tagadejâ darba weetâ, Alukſnes widusskolâ. Direktors Aiſpuritis atklatijâs uſ spartgâ genjona zihņas lauku, kur preeksch 50 gadeem winſch meta pirmos graudus skolas druwâ Maſſalazes draudſes skolâ. Pehz 9 gadeem karſtgalwainajam jaunlatweetim bija jaſchkiras no dſimtenes, lai dotos uſ latweeſchu Taurupes koloniju Deenwidkreewijâ. Bet dſimtâs jemes mihleſtiba to pahrweda jau pehz daſcheem gadeem uſ Pehrſes kuſajeem kihſcheem, kur ſkaiſtajai Kokneſei bija welkties jubilara muhſcha darba garakais poſms. Tikai pajaules kara wilni winu aiſſkaloja no Daugawas kraſteem. Pehz behgļu un okupazijas laika Terbatâ winſch pehdejos 8 gadus noſtrahdajis widusſkolâ uſ jauka Alukſnes eſera kraſta. Pehz jubilara pirmâ iſlaiduma ſkolneeka E. Medņa wahrdeem, „tikai ſkaiſtai dwehſelei aiſween iſdewâs atraſt muhju dſimtenes gleſnainakos ſtuhriſchus". Ne par welti wehl pehz 50 gadeem no Skanâ kalna nahk tik daudſbalſigas atſkaņas.

J. Wulfs ir iſzilus gaiſmas meklejajs un neſejs. Wiſi toreiſejâ tautſkolotaja algas graſchi iſtehreti gan wehſtures, gan literaturas grahmatam un zauras naktis pehz klaſes darba pawaditas waj nu ar ſwaigſchņu kalendaru, waj kimijas retorti rokâ, bet ſaulainâs brihwdeenas ar grahmatu brihwajâ dabâ. Ari zittautu wahrda mahkſlineeki waldſinajuſchi wina ſirdi un ſpeduſchi rokâ ſpalwu tulkojumam.

Wairakus tagadejos architektus, inſcheneerus, ſkolotajus un direktorus winſch no draudſes ſkolas, ar priwatſtundam aiſwadijis uſ widusſkolu.

Skolotajs Eb. Mednis zildina jubilara leelâs audſinataja dahwanas, uſſwehrdams ſkolotaju leelo noſihmi brihwibas zihņu jagatawoſchanâ. Skolotaji ir bijuſchi galwenee darbineeki wiſos dſeeſmu ſwehtkos, kas uſſkatami kâ tautas ſpehku parades. Pirmos dſeeſmu ſwehtkos pirmo godalgu guwis Maſſalazas koris jubilara darba beedra P. Hinzenberga wadibâ, otros — Wecialwas koris ſkolot. Jura Kalnina wadibâ. Ari Aluſeklis, leelais lautas paſchapſinas modinataja, ir bijis ſkolotajs. Tagad ſkolotaja uſdewums ir noſtiprinat eegutho neatkaribu. Ari ſcho uſdewumu Latwijas ſkolotajs pratis weikt. Kolegis Janſons neſa ſweizeenu darba beedru un iſgl. beedr. waldes lozekļu wahrdâ. Tam peeweenojâs pilſehtas galwa Schteiners, beedr. preekſchneeks Schkenders, bij. kolegis un pamatſkolas pahrſinis Wanags, widusſkolas ſaimneez. pahrſinis Sakitis, no Semgales ſoſeem ſweizinaja kolegis Kundrats, un kimijas ſkolotajs Oſolinſch zildinaja „enerģiju kas neiſnihkſt, weelu kas neiſſihkſt".

Ar telegramam un wehſtulem bija apſweikuſchi widusſkolu direktors K. Oſolinſch, inſch. Konſtants no Austrijas, Maſſalazas draudſes ſkolas wahrdâ ſkol. Ofis, widusſkolas dir. Arnolds Freimanis, jubilaru darba beedrene Maſſalazas draudſes ſkolâ Anna Balode, Maſſalazas draudſes preekſchneeks Jehgers, Kokneſes un Krapes draudſes walde un mahzitajs, Walkas widusſkolas dir. Bruhninſch un bij. ſkolneeki un ſkolneezes no Maſſalazas, Kokneſes u. t. t.

Ierosinātāja paraksts

Paraksts

Skolu virsvaldes direktora v.

Vidusskolu direktors.

Jahņa Wulfa 50 gadu darba atzere.

Lai gan skolotajs J. Wulfs ir jubileju preteneeks, wiņa bijuschee skoleni bej jubilara sinas bija rihkojuschi 24. sept. Kluss slehgtas swinibas tuwineeku bijuscho skolenu un darba beedru pulzinâ. Jubilara lautrâ aiturigâ daba nelahwa pat nekahdu skolas aktu waj zitu suminajumu sarihkot tagadejâ darba weetâ, Alukšnes widusskolâ. Direktors Aispuritis atskatijâs uz sparigâ genioņa zihņas lauku, kur preeksch 50 gadeem winsch meta pirmos graudus skolas druwâ Massalazes draudses skolâ. Pehz 9 gadeem karstgalwainajam jaunlatweetim bija jaschkiras no dsimtenes, lai dotos uz Latweeschu Taurupes koloniju Deenwidkreewijâ. Bet dsimtâs jemes mihlestiba to pahrweda jau pehz daschcem gadeem uz Pehrses Kusajeem lihtscheem, kur skaistajai Kokneſei bija weltits jubilara muhscha darba garakais posms. Tikai pasaules kara wilni winu aisskaloja no Daugawas krasteem. Pehz behgku un okupazijas laika Terbatâ winsch pehdejos 8 gadus nostrahdajis widusskolâ uz jaunâ Alukšnes ezera krasta. Pehz jubilara pirmâ islaiduma skolneeka E. Medņa wahrdeem, „tikai skaistai dwehselei aisween isdewâs atrast muhžu dsimtenes gleznainakos stuhrischus". Ne par welti wehl pehz 50 gadeem no Skanâ kalna nahk tik daudsbalsigas atskanas.

J. Wulfs ir isgilus gaismas mekletajs un nesejs. Wisi toreisejâ tautskolotaja algas graschi istehreti gan wehstures, gan literaturas grahmatam un zauras naktis pehz klases darbâ pawaditas waj nu ar swaigschņu kalendaru, waj kimijas retorti rokâ, bet saulainâs brihwdeenas ar grahmatu brihwajâ dabâ. Ari zittautu wahrda mahkslineeki waldsinajuschi wiņa sirdi un speeduschi rokâ spalwu tulkojumam.

Wairakus tagadejos architektus, inscheneerus, skolotajus un direktorus winsch no draudses skolas ar priwatstundam aisswadijis uz widusskolu.

Skolotajs Ed. Mednis zildina jubilara leelâs audsinataja dahwanas, usswehrdams skolotaju leelo nosihmi brihwibas zihņu sagatawoschanâ. Skolotaji ir bijuschi galwenee darbineeki wisos dseesmu swehtkos, kas usskatami kâ tautas spehku parades. Pirmos dseesmu swehtkos pirmo godalgu guwis Massalazas koris jubilara darba beedra P. Hinzenberga wadibâ, otros — Weciawas koris skolot. Jura Kalnina wadibâ. Ari Auseklis, leelais tautas paschapsinas modinataja, ir bijis skolotajs. Tagad skolotaja usdewums ir nostiprinat eeguhto neatkaribu. Ari scho usdewumu Latwijas skolotajs pratis weikt. Kolegis Jansons nesa sweizeenu darba beedru un isgl. beedr. waldes lozekļu wahrdâ. Tam peewienojâs pilsehtas galwa Schteiners, beedr. preekschneeks Schkenders, bij. kolegis un pamatskolas pahrsinis Wanags, widusskolas saimneez. pahrsinis Sakitis, no Semgales osoleem sweizinaja kolegis Kundrats, un kimijas skolotajs Osolinsch zildinaja „energiju kas neisnihkst, weelu kas neisnihkst".

Ar telegramam un wehstulem bija apsweikuschi widusskolu direktors K. Osolinsch, insch. Konstants no Austrijas, Massalazas draudses skolas wahrdâ skol. Osis, widusskolas dir. Arnolds Freimanis, jubilaru darba beedrene Massalazas draudses skolâ Anna Balode, Massalazas draudses preekschneeks Jehgers, Kokneſes un Krapes draudses walde un mahzitajs, Walkas widusskolas dir. Bruhninsch un bij. skolneeki un skolneeces no Massalazas, Kokneſes u. t. t.

Len. Nr 3645-3648
Ar. 410 25.

1146

Izglītības ministŗa kungam.

19 oktobrī. 1925

Nr 3852.

Nauda izmaksājama kasē 8. XI pasūtījums IX. 581 p. 1. —

Ordeņa dome 12. oktobŗa sēdē nolēma, saskaņā ar Jūsu ierosinājumiem, apbalvot ar Triju zvaigžņu ordeni sekosus skolas darbiniekus:

Rīgas pilsētas II vidusskolaş skolotāju un sabiedrisku darbinieku Robertu BĒRZIŅU, IV šķ.,

Tautskolu direktoru Jāni JŪRGENŪ, IV šķ., un

Alūksnes izglītības biedrības vidusskolas skolotāju Jāni VULFU, V šķiru.

Nosūtot šeklāt ordeņa nozīmes kopā ar statutiem, domes priekšsēdētāja uzdevumā laipni lūdzu Jūsu, augsti godājamais ministŗa kungs, rīkību šīs goda zīmes izsniegt apbalvotiem piemērojoties viņu darbības pašreizējām jubilejām.

V. P. sekretars.

Ar. 4/10 25.

447

Izglītības ministrijas vispārējo lietu pārvaldei.

1925. 9 decembrī.
N 5152.

Nav nokārtoti maksājumi par ordeņiem, kas izsniegti š.g.l.maijā un vēlāk vidusskolas direktoram Indriķim RĪTIŅAM, operdziedātājam Rūdolfam BĒRZIŅAM, aktieŗiem Teodoram VALDŠMIDTAM un Gustavam ŽIBALTAM un skolotājiem Robertam FILHOLDAM un Pēterim PURIŅAM.

Tādēļ laipni lūdzu spert attiecīgus soļus pienākošas zumas iemaksai valsts ieņēmumos vēl šinī budžeta gadā.

V. P. s e k r e t ā r s.

136

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 6. 9 novembrī
Ien. № 4077/I/ akt. № 410 25

III le

448

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

192 6. g. 9. novembrī
Nr. 5364.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. Nr 21.

Apbalvots ar ordeņa
III *šķiru.*

Darbvedis Kr. Asmuss

0. 154.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Mārtiņš Z Ī l e , Dr.med. Latvijas Universitātes profesors.	Dzimis Alojā, 1863.g. 28.I. 1896.g. 20.X līdz 1897.g. 22.VII: jaunākais kaŗa ārsts Sevastopolē. 1900.g. 17.VI līdz 1906.g. 5.V: skolas ārsts Pāvila reālskolā, Odesā. 1905.g.19.X līdz 1918.g.: privatdocents Odesas Universitātē. 1916.g. līdz 1920.g. lektors Odesas augstākos siev. medic. kursos. Sākot ar 1920.g. janvari tās pašas augstskolas medicinas fakultātes profesors. Latvijas Augstskolas, tagadējās Universitātes, profesors skaitot no 1922.g. 1.apriļa. Tās pašas Augstskolas dekans 1923./24. un 1924./25. mācības gados.	Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Latvijas Universitātes
Rektors:

Ierosinātāja paraksts

Paraksts

Izglītības ministrs

Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

133

Ruberts III

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 192 6. 9. novembrī
Ien. № 4069 / akt. № 410/25

450

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

192 6. g. 9. novembrī
Nr. 5359.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa
III *šķiru.*

Darbvedis Rr. Siemiam

0. 155.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

450 ej

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens 451
Jānis R u b e r t s, Dr.med. Latvijas Universitātes profesors.	Dzimis Bolderajā, 1874.g. 25.V. 1) 5.dec.1899.g. Tērbatas univers.medicīnas fakultātes kursu beidzu ar ā r s t a grādu. 2) 29.martā (II.IV) 1903.g. pēc disertacijas aizstāvēšanas Dr.med. 3) No 15.dec.1899.g. līdz 15.febr. 1904.g. Tērbatas universitātes acu klinikas a s i s t e n t s . 4) No 16.febr. 1904.g. līdz 15.jūnijam 1908.g. Zvenigorodas (Kijevas gub.) Ķeizarienes Marijas acu dziedinātavas vadītājs. 5) 22.augustā (4.IX) 1910.g. iecelts par privat docentu pie Ķijevas universitātes un no tā laika sakarus ar augstskolu nav pārtraucis. 6) I.janv.1915.g. vecākais asistents pie Ķijevas universitātes acu klinikas. 7) 7.martā 1919.g. ievēlēts par Ķijevas universitātes oftalmoloģijas profesoru. 8) No I apr.1922.g. L.U.profesors. 9) No I.jūlija 1923.g. līdz I.jūlijam 1925.g. L. U. rektors.	Daudz pūļu pielicis Latv. Universitātes noorganizēšanas darbā, kas radās izvedot Universitātes statūtus dzīvē. Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Paraksts

Izglītības ministrs

Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Latvijas Universitātes
Rektors:

Ierosinātāja paraksts

RĪGA

Sudrabkahſas. Draugu un beedru ſtarpâ prof. Dr. med. J. Ruberts ar kundſi wakar ſwineja ſawas ſudrabkahſas. Prof. Ruberts ir beidſis Rigas Alekſandra gimnaſiju un Terbatas uniwerſitati, kurâ bija par „Lettonijas" beedri. Wiņa ſpihdoſchàs ahrſta dahwanas un bagatàs ſinaſch. wiņam drihſ atwehra zeļu uſ ſinatniſku karjeru. 1903. g. R. eeguwa Dr. med. gradu par diſertaziju „Leproſo azu ſlimibas" un apmetàs Kijewâ, kur laſija lekzijas uniwerſitatê un bija wiſai eeredſets azu ahrſts. 1921. gadâ R. atgreeſàs Latwijâ un wiņu eewehleja par muhſu augſtſkolas otro rektoru. Kà tahdam R. ir leeli nopelni muhſu jaunàs akademiſkàs dſihwes eewadiſchanâ ſleedês un nokahrtoſchanâ. R. beſ ſchaubam ir peeſkaitams pee muhſu augſtſkolas wislabakeem ſpehkeem un ir atſihts ari ſinatneeku paſaulê. Nowehlam ari no ſawas puſes jubilaram daudſ ſpehkus turpmakam darbam muhſu jaunàs ſinatnes laukâ!

Prof. J. Ruberts — Latv. uniw. rektors 1924.-1925. mahz. gadâ. 453

148

Baldus III 454

Valsts Prezidenta sek. Iesn. 1926. g. 9 novembrī
Ien. № 4067 / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 9. novembrī
Nr. 5354.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa
III *šķiru.*

Darbvedis Kr. Skaulītis

0.156.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

454 op.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Kārlis **B a l o d i s**, Latvijas Universitātes profesors. (Bij. Vācijas, tagad Latvijas pav.)	Dzimis 1864.g.20.jūnijā, Bilstiņu pagastā, Vidzemē. No 1893.g. maija — 1895.g. aprīlim mācītājs Zlatoustā, Uralos; uz paša lūgumu atvaļināts no mācītāja amata aprīlī 1895.gadā, lai izglītoties tālāk citās zinātnes nozarēs. No 1904.g. 1.maija — 1919.g. 31.decembrim: Prūsijas statistiskās pārvaldes loceklis — referents un valdības padomnieks ("Regierungs u. Volkswirtschaftsrat"); atvaļināts uz pašu lūgumu 1919.g. 31.decembrī. Blakus šiem amatiem bijis pielaists par privatdocentu Berlīnē 1899.g.; iecelts par profesoru 1905.g.) par kārtēju honorarprofesoru — 1914.g.maijā; tiesība uz šo profesuru atstāta līdz 1923.g. beigām. Bijis piekomandēts Vācijas "Reichsschatzamt am" 1908. un 1909.gados; piekomandēts vācu kara ministrijai kā "referents" pasaules kara laikā; 1919.gadā ievēlēts blakus amatā par Berlīnes pilsētas padomnieku; dabūjis 3 vācu ordeņus par sevišķiem nopelniem. 1919. gadā Prūsijā ieguvis tiesības uz pilnu pensiju ar 2/3 pilnas algas, bet pārnākot uz Latvijas Augstskolu, šīs tiesības Prūsijā zaudējis. Latvijas Augstskolas, tagadējās Universitātes profesors kopš septembra 1919.gada, no kura laika arī sācis piedalīties augstskolas organizacijas komisijas (vēlākās padomes) sēdēs.	Nopelni organizacijas un zinātniskā darbā: Latvijas Universitātes Rakstu redaktors, sākot ar viņu dibināšanu. Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Latvijas Universitātes
Rektors A.Feldhūns.

Ierosinātāja paraksts

Paraksts
J.Fīrnets
Izglītības ministrs

Kuhelnaeskys
Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Prof. Balodis 25 gadujubilejā.

Kārlis Balodis dzimis Koknesē 20. jūnijā 1864. gadā. No 1884. līdz 1887. g. B. studē Tērbatā teoloģiju, vēlāk Jenā iegūst filosofijas doktora grādu. No 1893. līdz 1895. gadam B. ir par mācītāju Uralos (Zlatoustā). Pēc tam viņš dodas uz Vāciju, kur Berlinē nododas tautsaimniecības studijām. Ar savu ievērojamo zinātnisko darbu „Mirstība Krievijā 1894. līdz 1895. g." jaunais zinātnieks iegūst specialistu atzinību. Krievijas zinību akademija par šo darbu godalgo B. ar zelta medali.

Ar savu turpmāko zinātnisko darbību B. vērš uz sevi ne tikai zinātnieku, bet ari Vācijas valdības vērību. Pēdējā uzaicina to piedalīties Vācijas valsts finansu jautājumu atrisināšanā. Tanī pašā laikā B. raksta presē par statistiku un tautsaimniecību un uzraksta vienu no saviem ievērojamākiem darbiem „Statistikas pamatu. Profesora Baloža vārds top pasaulslavens. Vācu valdība augstu vērtē B. ne tikai kā zinātnieku, bet ari kā labu Krievijas ekonomisko apstākļu pazinēju, kurš var veicināt Vācijas-Krievijas saimniecisko attiecību tuvināšanu.

1919. g. profesors K. Balodis atgriežas Latvijā un nenogurstoši turpina savu zinātnisko darbību. Pašlaik sirmais profesors strādā pie kāda lielāka darba — „Par Latvijas zaudējumiem pasaules karā."

Mums, latvjiem, maz vēl zinātnieku, kuriem zinātnē paliekama vieta. Profesors Balodis ir viens no pirmājiem. Tādēļ šī jubileja vēl vairāk ievērojama. Latvju tiesiskais un materialais stāvoklis bij pārāk grūts. Tikai izcilus spēcīga personība šais nelabvēlīgos apstākļos varēja attīstīt savas spējas un iegūt vārdu citu tautu vidū. To sasniedza profesors K. Balodis. Tas izklausījas glaimojoši daudzu ausīm: Berlines universitate un — latvietis kā profesors!

Šī jubileja ievērojama ne tikai kā prof. Baloža, bet kā visas latvju tautas goda diena. Profesors Balodis un citi labākie zinātnes un literaturas spēki ar saviem darbiem ir ieveduši mūs kulturas tautu saimē.

*

Tagad mums ir bijusi izdevība novērot prof. Baloža darbību mūsu universitatē. Būtu nepareizi iedomāties viņu, kā zinātnieku, kas ir salīcis zem grāmatu smaguma, vai ari kas būtu izsausējis, no daudzo statistikas tabeļu uzsūkšanas smadzenēs. Ne, viņā piemājo dzīvs un mūžam meklējošs gars. Brīžiem liekas, itkā ievērojamais profesors iekristu ekstremos, bet uz šiem zigzagiem viņu ir pamudinājusi dziņa — atrast negaidītā ceļā jaunas atziņas un patiesības. Viņš ir nekad nenogurstošs pētnieks un meklētājs, un kā tāds var dažreiz ari kļūdīties. Bet visbiežāki viņa meklējumi ir beigušies ar jaunu interesantu vērtību atrašanu, kas pēc tam ir ielikušās, kā mūsu, tā ari Eiropas zinātnes apcirkņos. —m.

Jubilejas svinības.

Uz tām universitates aktu zālē ieradušies bij kuplā skaitā mācības spēki, studenti, izglītības ministrs E. Felsbergs un universitates goda biedrs J. Rainis. Svinīgo aktu plkst. 12 atklāja prorektors Tentels un sveicināja jubilaru Universitates vārdā, novēlot tam darboties vēl ilgus gadus Latvijas un zinātnes labā. Izglītības ministrs E. Felsbergs nodod sveicienus valdības vārdā. Jubilars esot pirmais zinātnieks, — latvietis, kas mūsu Universitatē atzīmējot 25 gadu zinātniskās darbības jubileju. Jur.-ekonom. fak. dekans J. Kārkliņš cildina jubilara nopelnus tautsaimniecības laukā un sveicina to fakultates vārdā. Doc. L. Ausējs Rīcības komitejas vārdā sveicina un pasniedz adresi. Tālāk sveicina un adreses pasniedz no L. žurnalistu un rakstnieku arodbiedrības A. Švābe un Art. Bērziņš un jur. ekonomiskās fakultates studentu pārstāvis. Vēl sveicienus nes: R. Putniņš no Latv. Ģeografijas biedrības, A. Ķēniņš no Centralās izglītības savienības, V. Eglīts no Poruka piemiņas komitejas, Rainis, korpor. „Talavijas" un stud. biedrības „Patria" pārstāvji. Beidzot jubilars sirsnīgi pateicas par sumināJumiem un pastāsta spilgtākos momentus no savas zinātnieka dzīves. Telegrafiski sveicināja: Valsts prezidents J. Čakste, rektors J. Ruberts, prorektors Bīmans, medicinas fak. dekans prof. Zīle, mechaniskā fakultatē inženieru un techniķu birojs, stud biedrības: „Zemgalija" un „Atauga," doc. Lejiņš, P. Rozīts, Rud. Egle, „Ekonomists, Dr. Kasparsons, A. Dauge u. c.

ib

113

Tilbergs III

457

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. Nr 3753 / akt. Nr 410/25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministrija

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5309.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa
III šķiru.

Darbvedis

0. 157.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

457 op

458

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Īpusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Roberts-Jānis Tillbergs.	Beidzis Peterpils mākslas akademiju ar mākslinieka grādu. 1909.g.	Kā pedagogs darbojies: Rigas pilsetas mākslas skolā no 1912.g.līdz evakuacijai, pēc tam Vitebskas mākslas skolā un no 1921.g. 1.febr.ka profesors figuralās meisterdarbnicas vaditājs Latvijas mākslas akademijā. Lielu līdzdalibu ir nēmis pie Latvijas mākslas akademijas no-organizešanas un figuralās meisterdarbnicas nostādišanas. Ir pzīstams ka izcilus latviešu mākslinieks ne tikai Latvijā bet ari ārzemēs. Daudzi,viņa,darbi atrodās Valsts un pilsētas mākslas muzejos un Peterpils mākslas akademijas krājumos. **Lūdz piešķirt ordeņa III.šķ.**		**Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.**

J. Fīrers
Izglītības ministrs

Vispārējo Lietu Pārvaldes priekšnieks

Sekretārs

Ierosinātāja arhīvs

Kellers- II

459

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926.g. 8. novembrī
Ien. Nr. 3756 / akt. Nr. 4102

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī.

Nr. 5283.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa

III *šķiru.*

Darbvedis

0.158.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

459 lap

461

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Karl Keller Vācu izglītības pārvaldes priekšnieks un Saeimas deputats	Dzimis 24.VIII.1868.g.,apmeklējis Rīgas pilsētas vidusskolu,studējis teoloģiju Tērbatā 1890 - 1894.g.,bijis mācītāja K.Kundziņa kandidats,Smiltenē,mācītāja palīgs Kandavā,7 gadus cietuma mācītājs Rīgā,par kuŗu darbu tika apbalvots ar zelta krustu;bijis 3 gadus latviešu bērnu ticības mācības skolotājs Rīgas pilsētas realskolā un nodarbojies kā skolotājs dažādās privatskolās apmēram 15 gadus; bijis 9 gadus Rīgas diakonisu namā rektors un diakonisu draudzes mācītājs;sakot ar 1913.g.Pētera baznīcas virsmācītājs; kaŗa laikā brīvpratīgs sarkana krūsta mācītājs,par ko saņemis sarkana krusta goda zīmi;1918.g. pirmās Latvijas pagaidu valdības loceklis kā "skolu ministrijas" ministra biedris;tagad sākot ar 1920.g.janvari vācu izglītības pārvaldes prikšnieks; laikā no 1919.g.vasaras tautas padomes loceklis, satversmes sapulces loceklis un abu Saeimu deputats.	Latvijas tapšanas laikā bijis skolu ministrijas ministra biedris pirmā Latvijas pagaidu valdībā un ministrim aizbraucot ar komandējumu Revelē palicis ministru kabineta uzdevumā par ministrijas pārvaldnieku;sākot ar 1919. g.juliju līdz šim bijis kā tautas padomes,satversmes sapulces un abu Saeimu deputats izglītības komisijas loceklis,kuŗā ņemis dzīvu dalību pie visu likumu izstrādāšanas Latvijas izglītības veicināšanai,sevišķi arī pie likuma par izglītības iestādēm un pie likuma par mazākuma tautību skolu iekārtu sastādīšanas,caur ko Latvijā pirmā valsts,kuŗa devusi skolu autonomiju mazākuma tautībām;sākot ar 1920.g.1.janv. vācu izglītības pārvaldes priekšnieks,vadījis vācu skolu iekārtošanu saskaņā ar jaunradītiem valstiskiem apstākļiem,izvedis dzīvē vācu skolās abus minētus 1919.g.decembrī pieņemtus likumus,lai viņas piemērotu jaunajiem Latvijas valsts apstākļiem;piegriezis savā darbā sevišķu uzmanību valsts valodas pasniegšanai izstrādājot ministra apstiprinātas latviešu valodas programas vācu skolām un ņemot savā atsevišķa pārziņā latviešu valodas pasniegšanas veicināšanu viņam padotās skolās,tā kā no latviešu puses arī atklātībā atzītas labas sekmes valsts valodā vācu skolās ir viņa nopelns;aizstāvējis saskaņā ar mazākuma tautību likumu visos kulturelos jautājumos savas tautības intereses;ievadījis un uzturējis sakarus starp vācu izglītības pārvaldi un citiem izglītības ministrijas resoriem,ka arī citām valsts iestādēm,ar to veicinādams dažādu tautību kopdarbību Latvijas valstij par labu. Lūdz piešķirt ordeņa II šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs Paraksts

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks

Ierosinātāja paraksts

Sekretārs

158 III 440

461

Latweeschu drauga — mahz. K. Kellera jubileja

Schinis deenâs paeet 40 g., kamehr K. Kellers, tikko beidsis Terbatas uniwersitates teologisko fakultati, eebrauz Smiltenes mahzitaja muischâ un tur pee prahw. Kundsina sahk tuwak eepasihtees ar latweeschem. Sadarbibu wahzeeschu-latweeschu starpâ winsch bija aisstahwejis jau Terbatâ, kur bija wairakkahrt eestahjees pret wahzu korporaziju teesmi norobeschotees no „Letonijas". Kellera lojalitate jau tani laikâ bija ispaudusès atkahrtoti. Ja Baltijas wahzeetiba buhtu sekojusi wina tahlredsigeem padomeem, tad daudz kas no agrakeem aszumeem jau sen buhtu islihdsinajees. Bet wahzeetibas wadoschàs aprindas Kellera eeskatus neatsina un kad winsch wehlak pahrzehlàs par mahzitaja Bernewiza palihgu Kandawâ, Kelleri tureenes wahzu sabeedribâ bija sahkuschi saukat par **„jaunlatweeti"**.

Kà mahzitajs Kellers gribeja sawu tuwinaschanas darbu weikt no sirds, us to norahda ari wina zenteeni eepasihstinat wahzu tautibas pilsonus ar latweeschu mahksli, ar latweeschu gara dsihwi. Kopâ ar R. Blaumani Kellers 1900. g. pahrtulko wahzu walodâ „Lihduma duhmos". Wina sadarbiba ar latweeschem wehrschas plaschumâ. Leelu pretimnahkschanu winsch 1895. g. israhdijis ari **Rainim un Aspasijai.** Rainis teek islaists no zeetuma kahdâ peektdeenâ pawisam saguris. Balss Rainim gluschi bes skanas. Pats 30 g. wezs, bet jau nosirmojis un nespehj pat staigat — usnahk tuhlin gihbonis. Bet jau pirmdeen winam jabrauz trimdâ us kahdu ahrpus Baltijas weetu — Pleskawu. Aspasija winam war braukt lihdsi tikai tad, ja war ar Raini salaulatees triju deenu laikâ. Bet Rainis pat nepeeder ne pee weenas draudses un tikai ar Kellera, kà zeetumu mahzitaja, wisdsihwako lihdsdalibu isdodas telegrafiski sagahdat wajadsigos dokumentus. Ahrpus parastàs kahrtibas mahzitajeem pehz likuma teesiba pahrus salaulat „steidsoschu komandejumu" gadijumos. Par tahdu „komandejumu" ari mahzitajs uzskata Raina isfuhtischanu un Aspasija war kà seewa braukt sawam wihram lihdsi, gahdat par Raina weselibas atjaunoschanos.

Ari neatkarigajâ Latwijâ mahzitajs Kellers arween zentees isprast latweeschu weedokli, mehginajees ar teem lojali sastrahdat. Tas ispaudàs ne tikai parlamentâ, isglihtibas m-jâ, bet ari „Rigasche Rundschau", kur winsch ilgus gadus strahdaja kà redaktors. Tagad jau ilgaku laiku winsch preses wairs nedarbojas, azimredsot, wina eeskati neatrod atbalsu.

Mahzitaja kungs war 14. dezembrî meerigi swinet sawu darba jubileju. Wina darbs ir bijis zehlu domu wadits. Zerams ari, ka schoreis winsch tà nebehgs no apsweizejeem, kà to nesen atpakaï bija isdarijis sawâs sudrabkahsâs, kad sawâ swehtku deenâ bija aisbrauzis us Meschaparku un wisu deenu turr pawadijis sooloģiskajâ dahrsâ, juhsmojot par cauhsu meschu skaistajeem eemihtneekeem.

Noraksts.

162

Izglītības ministrijas

ierēdņa Kellera, Kārļa.

dienesta apraksts

462

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Vārds, uzvārds, kad un kur dzimis, tautība (pavalstniecība), kur, kad un kādu izglītību baudījis, attiecības pret kaŗaklausību	Alga mēnesī	Ģimenes sastāvs un apgādājamo personu saraksts; viņu vārdi, uzvārdi, dzimšanas datumi un attiecības pret ierēdni	Kad un cik ilgu laiku bijis atvaļinājumā	Vai sodīts?	Dienesta gaita	Kad atstājis, atstādināts vai atlaists no amata	Piezīmes
Kārlis Kellers	Pam.				no 29.decembra.1919.g.vācu skolu pār-		Slimības
dzim.24.VIII.1868.g.	alga:				valdes priekšnieks		atvaļinājumi:
	1.000.-						no 20.VII.-
Vācietis,Latv.pav.	1.XII.20						10.IX.1922.g.
	1.750.-	Sieva Katrine					no 27.VII.-
1889.g. beidzis Rīgas	1.IV.21	dzim. 1888.g.5.zept.					7.IX.1925.g.
pilsētas ģimnaziju;	8.640.-						(Raksti Nr.
1894.g. Tērbatas	1.XI.21						3593 un 3594)
universitātes teoloģijas	10.300.-						
fakultati ar cand.theol.	1.IV.23						
gradu.	Ls.340.-						

463

463 a/p

Līdzšinejā nodarbošanās:

1896.g. ordinēts mācītāja palīgs Kandavā.

1897. - 1904.g. Rīgas cietuma mācītājs;arī virsskolotājs dažadās Rīgas vidusskolās;

Kādu laiku Domes baznīcas mācītājs.

No 1913.g. Pētera baznīcas virsmācītājs

1918. - 1919.g. Vidzemes konzistprījas piesēdētājs.

Latvijas pirmā ministru kabinetā skolu ministra biedrs.No julija 1909.g. Tautas padomes loceklis.

Par noraksta pareizību

Vācu izglītības pārvaldes darbvedis:

IZGLIT. MIN. VĀCU IZGLIT. PĀRVALDE

Vitols. 469

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 11. nov.
Ien. № 4126 / atk. № 405-25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No finansu ministra

192 6 g. 9.novembrī

Nr. G/i.158.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembri prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa

III šķiru.

Darbvedis Kr. Skaulkalns

0.163.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

4640p

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
Vilis V ī t o l s, vec. doc. Latvijas universitatē.	Dzimis 28.septembrī 1879.gadā,Kurzemē, Hübšbergu mājās pie Jaunjelgavas,zemtura dēls. Draudzes skolu nobeidzis 1890.gadā, pilsētas skolu 1895.g.Vidusskolas eksamenu nolicis pie Petera realskolas 1900.gada pa sarī. 1903.gadā iestājies Rigas Politechnis instituta komercnodaļā, kuru beidzis 1907.g decembrī noliekot valsts eksamenu janvarī 1908.gadā.Vēl students būdams 1905.gadā iestājies par grāmatvedi Jelgavas lauksaimn cibas biedribas krāj-aizdevu sabiedribā,kur sabijis līdz 1910.g.decembrim. Pēc tam pār- gājis uz Rigu par galveno grāmatvedi 4.Rig savstarpejā kreditbiedribā,kur darbojies l pasaules kara sākumam 1914.g.julijam.Būdam Jelgavā bez sava tiešā darba strādajis vēl Jelgavas lauksaimniecibas biedribā, kā bie ribas sekretars,pārorganizejis Jelgavas la biedribas "Konzumu",1906.gadā noorganizeji jaundibinato Latvijas savstarpejo apdrošin šanas biedribu,ņēmis dalību pie Latvijas sa starpejās dzīvibas apdrošinašanas biedriba dibinašanas un organizešanas.Ņēmis aktivu dalibu un darbojies kā līdzredaktors pie avizes " Tēvija". Rigā strādajis vēl kā sk tājs V.Olava komercskolā.Pasaules karā pie lijies no 1914.g. līdz 1917.g.decembrim.19 janvarī no Peterpils ieradies Valkā un ņēmi Ierosinātāj

Dzīves apraksta turpinājums. 465

dalibu pie I. Nacionalās valdibas organizešanas kopā ar nelaiķi Z. Meierovicu un strādajis pie finansu lietu organizešanas. Pēc lielinieku Un Niedras varu likvidešanas iestājies nekavejoši finansu ministrijā kredita departamentā kā nodaļas vaditājs un ņēmis dalibu Latvijas Tautas padomē kā zemnieku savienibas frakcijas loceklis. Bermondta uzbrukuma laikā iestājies kā brīvprātigais I. studentu rotā un piedalijies pie Daugavas tiltu un pāreju apsargašanas. Vēlāk piekomandets Vidzemes artilerijas pulkam, kurā sabijis līdz 1920.gada februarim. Pēc Bermondta galigas sakaušanas atsaukts no armijas uz finansu ministriju kā kredita departamenta vice direktors.Ar maiju 1920.g iecelts par ta paša dep-ta direktoru.Ņēmis dalību Latvijas augstskolas nodibinašanā un ar martu 1920.g. lasa lekcijas,kā vec. docents. 1920.gadā aprilī komandēts valdibas uzdevumā kopā ar finansu ministri K. Puriņu uz Londonu līguma slēgšanai ar T.Smith & Fortington grupu linu, mežu un emisijas bankas lietā. Pateicoties komisijas locekļu tālredzibai un patriotiskām sajūtām šis līgums netika noslēgts.Kredita departamentā sabijis līdz 1.oktobrim 1921.gadam.No šī laika strādā vienigā darbā Latvijas universitatē, jo abus šos svarigos uzdevumus skaitijis par neiespējamu savienot. Pēc kredita departamenta direktora amata atstāšanas vairāk kā 2 gadi bijis par lietprateju pie kredita departamenta saimnieciskos un naudas jautajumos un kā pastāvigs loceklis finansu vēlak saimnieciskā padomē pie finansu ministrijas, Ņēmis nesavtigu dalibu daudzos saimnieciskos un kulturelos pasākumos gan kā valdes,padomes un revizijas komisijas vēlets loceklis,lai sekmetu mūsu jaunās valsts attīstibu un uzplaukšanu.

Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Bermondta uzbrukuma laikā iestājies karaspēkā, lai apturētu ienaidnieku uzbrukumu. Atgriezdamies ministrijā strādajis pie akciju bankas (emisijas) statutiem. Ierosinajis idealā zelta franka zistemu, kas vēlāk nodereja darijumiem un nodokliem, kamēr Latvijas rublis nebija stabilizets. Ir vairāku rīkojumu autors naudas apgrozibas regulešanai pa rubļa inflacijas laiku. Ierosinajis tirdzniecibas un rūpniecibas ministrijas pievienošanu finansu ministrijai, lai varetu izvest vienotu finansu politiku. Iestājies par Latvijas bankas dibināšanu ar pašu līdzekļiem. Nav piekritis līguma slēgšanai ar The Smith un Fortington grupu. Pateicoties Vītola energijai izdevies rubļa krišanu apturet un daudz strādajis pie budžeta sabalansešanas un līdzekļu radišanas valsts kasei. Par minetiem nopelniem finansu resorā Vilis Vītols būtu stādams priekšā apbalvošanai ar III. šķiras Triju Zvaigžņu ordeni.		Pabalstu. Apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu III šķiras ordeni. Finansu ministrs. A. Alberings

Kredita departamenta
direktora v.i.

Paraksts

Paraksts

Apraksts

par VĪTOLA, VILA

dienesta gaitu

Sastādīts 1. oktobrī 192 1. g.

4674

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Vārds, uzvārds, kad un kur dzimis, tautība (pavalstniecība), kur, kad un kādu izglītību baudījis, attiecības pret kaŗa klausību	Ģimenes sastāvs un apgādājamo personu saraksts: viņu vārdi, uzvārdi, dzimšanas datumi un attiecības pret ierēdni	Kad un cik ilgu laiku bijis atvaļinājumā	Vai sodīts?	Alga mēnesī	Dienesta gaita	Kad atstājis, atstādināts, vai atlaists no amata	Piezīmes 468
V ī t o l s , Vilis dzim.16/29.septembrī 1879.g. Kurzemē pie Jaunjelgavas. Latvietis, Latvijas pavalstnieks. Beidzis Rigas Pol.instit. Artilerijas virsleitnants.	S i e ņ a : Olga , dzim.21.oktobrī 1886.g. D ē l s : Vilis,dzim. 22.junijā 1908.g. M e i t a s: Ilga,dzim. 13.decembrī 1912.g. I r a , dzim.1.julijā 1916.g.	1921.g.no 15.augusta līdz 15.septembrim.	N a v.		Ar finansu ministra 1919.g.13.julija pavēli Nr.5, § 10 iecelts par kredīta departamenta direktora palīgu no 1919.g.10.julija. Ar finansu ministra 1920.g.3.julija pavēli N.101 apstiprināts par kredīta dep-ta direktoru,skaitot no 1920.g.23.maija. Pamats: Valsts kanclejas ziņojums no 2.VI.1920.g. N.2247. Ar finansu ministra 1920.g.5.XI. pavēli N. 200 apstiprināts par žurnala "Ekonomists" atbildigo redaktoru, skaitot no 1920.g. 1.marta.	Ar finansu ministra 1921.g.7.marta pavēli N.40 atsvabināts uz paša lūgumu no žurn. " Ekonomists" atbildigā redaktora pienākumu izpildišanas,skaitot no 15. marta 1921.g. Ar min.kab.1921.g. 27.septembra lēmumu atsvabināts uz paša lūgumu no kredita departamenta direktora amata,skaitot no 1921.g. 1.oktobra.	

Departamenta direktora v.i.

Nodaļas priekšnieka pal.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927. 7. XI
Ien. Nr. 4206 | akt. Nr. 410 25

469

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1927. g. 7. novembrī.

Nr.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa

III *šķiru.*

Darbvedis Dr. Kemlian

0.166.

Valsts tipografija Forma 185. 4. 27.

469 sep

450

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Oskars R ā v i ņ š, "Pēterburgas Avīžu" izdevējs		O.Rāviņam pieder lieli nopelni kā agrāko "Pēterburgas Avīžu" izdevējam caur kuŗām rusifikacijas laikos uzturēja tautā brīvu domu par viņas labākas nākotnes centieniem. Izglītības ministris J. Rainis		

Ierosinātāj paraksts

Paraksts

Valsts-Prezidenta sekretariata
saņemts 1927. 27. apr.
ien. № 1702 / akt. № 410

471

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

1927. g. 26. aprīlī
Nr. V-709.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa
IV *šķiru.*

Darbvedis Kr. Siemiļian

0.280.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

4Ila/k

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Etjens S e g r e s t s, Franču liceja kurators.	Dzim.I878.g.28.martā. Francijas pavalstnieks. Izglītība:beidzis Bordo un Parizes universitates. Līdzšinējā dienesta gaita: No I904.g.-I905.g.skol.Lublinas ģimnazijā; I905.g.-I9I4.g. " Lomonosova un Nikolaja ģimnazijās; I920.g.līdz šim Latvijas universitates doce I920.g.-I926.g.Franču instituta direktors; I926.g.līdz šim Franču liceja kurators.	Ilggadēja un sekmīga paidagoģiska darbība Latvijā,Franču instituta un liceja nodibināšana,Rīgā. Lūdzam uzskatīt par kandidatu UZ IV. ŠĶIRU, un attiecīgi apbalvot.		Pabalstu un lūdzu piešķirt.- Izglītības ministrs

Paraksts

Ierosinātāj raksts

Skolu virsvaldes direktors:

Vidusskolu direktors: V. Osolins

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 192 7. 27. aprīlī
Ien. № 1711 akt. № 410 25

473

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 7 g. 26. aprilī.

Nr. R-520

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī *prot. №* 21.

Apbalvots ar ordeņa

IV *šķiru.*

Darbvedis Kr. Ieviņam

0.281.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

473 sap.

475

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Īspusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Williams Sharpe W i l - s o n s , Valsts angļu valodas instituta vecākais lektors.	Anglijas pavalstnieks. Dzimis 1863.g. 17.aprilī. Izglītība: 1884.gadā beidzis Aberdīnas universitāti ar mag.phil.gradu. Izturējis universitātes lektora konkursa eksamenu Pēterpils universitatē 1904.g. 24.janvarī (6.febr.) un sastāvējis kā gal venais eksaminators angļu valodā pie angļ valodas skolotāja grada iegūšanas. Skolotājs privatā skolā - Portsmūtā 1887. audzinātājs angļu ģimenē Anglijā - 1888. 1892.; audzinātājs krievu ģimenē Krievijā 1892.-1897.; angļu valodas skolotājs Pēte pils vidusskolā "Petrischule" no 1899.g.j lija - 1920.g.decembrim, arī lektors "In- stitut Inženerov putej soobščenija" no 19 janv.-1920.g.decembrim; lektors Pēterpils univers.no 1904.g.24.janv.-1920.g.1.decem- brim; lektors Latvijas universitātē un Iz- glītības ministrijas angļu valodas insti- tutā no 1921.gada.	Angļu valodas izcilus lektors Lat- vijā, skaitot ar 1921.gadu. Lūdzam piešķirt ordeņa IV.šķiru.		Pabalstu un lūdzu piešķirt. Izglītības ministrs.

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes direktors

Ārodu skolu direktors

Anglu paidagoga 45 darba gadi.

Latwijas uniwersitates anglu walodas lektors, Anglu walodas instituta skolotajs un angluLatwju kluba presidents Wiljams Wilsons 17. aprili atskatas us 45 gadu darbibu pedagogiskâ laukâ. — Dsimis 1863. g. Aberdinâ (Skotijâ), kur ar usslawu beidsis uniwersitati un eegutwis „Master of Arts" gradu. Walodu studiju noluhkâ diwus gadus pawadijis Franzijâ un Wahzijâ, pehz kam 1887. gadâ ussahzis paidagoga gaitas Londonâ. No 1892.—1921. gadam sabijis Kreewijâ, kur leelineeku laikâ ilgaku laiku pawadijis zeetumâ. — 1921. gadâ eeradees Latwijâ un sahzis darbotees kà anglu walodas lektors uniwersitatê un Anglu walodas institutâ, kur darbojees nepahrtraukti lihds schai deenai. Reisê ar darba jubileju 19. aprilî jubilars swin ari sawu 70. dsimschanas deenu. Jubilars ir Trihsswaigschņu ordena kawaleers.

Jaunuzdošķiņ IV

4776

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 6.g. 8.novembri
Ien. № 3752. / atl. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

1927.g. 31. augusta
Ģēdē atlikts. Gulbis

No izglītības ministra

192 6. g. 8. novembrī
Nr. 5330.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa
IV šķiru.

Darbvedis Kr. Kemlians

0.282.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jānis Jaunsudrabiņš. Rakstnieks un gleznotājs.	Dzimis 1877.g.25.augustā Zemgalē. Mācījies Vecsātu zemkopības skolā. 1899.gadā apmeties Rīgā. Studiju nolūkā uzturējies Berlīnē un Minchenē. No 1906.gada piegriezies galvenā kārtā rakstniecībai.	Jaunsudrabiņa jaunības literātūra ("Baltā grāmata", "Skola" u.c.) bijusi par neizsmeļamu avotu skolu jaunātnes literātūrai un latviešu valodas mācībai skolās. Lūdz piešķirt ordeņa IV šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Izglītības ministrs.
Paraksts

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks.
Ierosinātāja paraksts

Sekretārs.

478

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 192 .g. 13. apr.
Ien. № 1219 / akt. № 4025

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 g.

Nr.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvot ar ordeņa IV šķiru.

Darbvedis

0.283.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

478 o

479

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Artūrs B ē r z i ņ š Latvijas Nacionālā Teātra direktors.	Dzimis 1882.g. 21. augustā, Vecpiebalgā. Studē Latvijas Universitātē tieslietu zinātnes. Sākot ar 1905.g. darbojas kā teātru recenzents un kritiķis dažādos periodiskos izdevumos. No 1919.g.20. septembra līdz 1921.g. 15. augustam strādā Latvijas Nacionālā Teātrī kā dramaturgs , bet no 1925.g. 15.jūlija ar Ministru Kabineta lēmumu iecelts par Latv. Nacionālā Teātra galveno direktoru.			Lūdzu piešķirt ordeņa IV.šķiru. 1. Kaviņš Izglītības ministrs. Paraksts

Ierosinātāja paraksts K. Melnacksons

12

J. Madernieks. IV

480

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1926 g. 8. novembri
Ien. № 3792. / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5308.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa IV šķiru.

Darbvedis Kr. Meņģis

0.284.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

480 ap

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jūlijs M a d e r n i e k s Skolotājs un gleznotājs.	Dzimis 1870.gadā 27.februarī Vidzemē. Nobe- dzis 1898.gadā Stiglicas mākslas skolu. Pē- tam nodarbojies par zīmēšanas skolotāju Rī- gas latviešu skolās.	Latviešu nacionālās mākslas celmlauzis. Viņa zīmējumi un grāmata "Ornaments" un citi raksti spēlējuši ievērojamu lomu latviešu lietišķās mākslas nozarēs. Lūdz piešķirt ordeņa IV.šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

481

Izglītības ministrs

Vispārējo Lietu Pārs priekšnieks

Sekretārs

87

Vigner-grieķ. IV

482

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1926 g. 8. novembrī
Ien. № 3768. / akt. № 410 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5312.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvot ar ordeņa
IV šķiru.

Darbvedis Kr. Kamlam

0.285.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

482 p

483

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Malvīne Vīgner-Grīnberge. Dziedātāja.	Dzimusi 1873.g.12.oktobrī Rīgā. Muzikālo izglītību baudījusi privātā ceļā. Pirmo reizi uzstājusies 1891.g.Rīgas Latviešu Biedrībā ar tautas dziesmām. 1913.gadā piedalās pirmā latviešu operas ansamblī. Uzstājusies dažādos koncertos Latvijā un ārpus tās.	irmā latvju tautas dziesmu atskaņotāja. r savu darbību modinājusi latvju sabiedrībā interesi par latvju tautas dziesmu ziedāšanu un popularizējusi latviešu tautas dziesmu meldijas Latvijā un ārpus tās. Lūdz piešķirt ordeņa III šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Malwines Wigner-Grinberg 35 g. mahkslineezistàs darbibas jubileja.

Malwine Wigner-Grinberg bij pirmà, kas ar dsilu nopeetnibu peekehràs mubsu tautasdseesmu meldijam, tàs studeja un ar teizami ſ rabdatu preekſchneſumu iſpildija ſawos koncertos gan Latwijà, gan ſweſchumà. Wigner-Grinberg bij ari pirmà, kas eedſilinajàs latwju komponiſtu originaldarbos, winu ſolodſeesmàs, kas ar jaubſmu ceſtudeja tikko uſrakſtitàs J. Wihtola, A. Kalniņa u. z. dſeesmas, eepaſihſtinot muſikas zeenitajus ar latwju jaunajàm originaldſeesmam. Kad radàs pirmee nodomi nodibinat latwju operas trupu, ari tur Wigner-Grinbera redſam jo aktiwu lihdſdalibu nemam. Jubilare weenmehr mihlejuſi latwju mahkſlu un winai ſeedojuſi wiſus ſawus ſpehkus, lai ſneegtu ihſtas mahkſlas wehrtibas. Tagad, kur mums iſauguſchi tikdaudſ jaunu dſeedoņu, Wigner-Grinberg kà tautasdſeesmu iſpildìtaju wehl neweens naw pahrſpehjis. Schinì noſarè Wigner-Grinbera ir un paleek mubſu lepnums. Jau agrà jaunibà W.-G. cem h'ojuſi muſiku. Atraſdamàs truhzigos apſtahklos, W.-G. ſahk nopeetni domat par muſikalo iſglihtibu, lai gan toreiſ nebij nekahdas iſredſes ſchim noluhkam atraſt nepeezeeſchamos lihdſekļus. Aplejot Gertrudes baſnizas ſkolu, winas ſkolotajs A. Ahrgals bij pirmais, kas nahkamo dſeedataju prata ceintereset dſeedaſchanà. Pirmo muſikalo iſglihtibu wiņa baudijuſi Wignera muſikas teorijas, ſolſedſchio dſeedaſchanas un klaweeru ſpehles kurſos. Lai jo pilnigaki iſglihtotu balſi, W.-G redſam Maſkawà ſtudejot pee Leelàs operas ſlawenàs primadonnas A. Kotſchetowas, wehlak pee prof. Arnolda Peterpilſ. W.-G. papildinajuſees ari Berlinè pee Heinemana un Dr. Alfieri, preekſchneſuma dalu eeſtudejot ar kapelmeiſtaru Oneſorgu un muſikas kritiki H. Schmidtu. Pirmo reiſi W.-G. uſſtahjàs 1891. g. Rigas Latw. beedr. konzertà. Kad 1918. g. Rigà noorganiſejàs latwju opera, W.-G tur redſam kà weenu no galwenàm dſeedatajàm. Saſ ar leelu rodoſchanos turpina ſtrahdat ari Naz. operà u. z. Plaſcha un daudſpuſiga ir bijuſi wiņas konzertdarbiba, kur W.-G. ir leeli nopelni. Pehdejos gados dſeedataja ſawus ſpehkus daudſ ſeedojuſi pedagogiſkam darbam. Nowehlam jubilarei wehl ilgi ſtrahdat latwju ſkanu mahkſlas laukà un ſkandinat ſkaiſtàs latwju tautas dainas.

484

E. Bruſubahrda.

Izglītības ministrs.
Paraksts.

Vispārējo lietu nodaļas priekšnieks.
Ierosinātāja paraksts

Sekretārs

482p

483

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pielīekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Malvīne V ī g n e r - G r ī n b e r g e. Dziedātāja.	Dzimusi 1873.g.12.oktobrī Rīgā. Muzikālo izglītību baudījusi privātā ceļā. Pirmo reizi uzstājusies 1891.g.Rīgas Latviešu Biedrībā ar tautas dziesmām. 1913.gadā piedalās pirmā latviešu operas ansamblī. Uzstājusies dažādos koncertos Latvijā un ārpus tās.	irmā latvju tautas dziesmu atskaņotāja. r savu darbību modinājusi latvju sabiedrībā interesi par latvju tautas dziesmu ziedāšanu un popularizējusi latviešu tautas dziesmu meldijas Latvijā un ārpus tās. Lūdz piešķirt ordeņa III šķ.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

Malwines Wigner-Grinberg 35 g. mahkslinieczibas darbibas jubileja.

Malwine Wigner-Grinberg bij pirmā, kas ar dzisu noveetnibu peekehrās muhsu tautasdseesmu meldijam. Tās studeja un ar teizami rihdalu preekschneesumu spehdsja sawos koncertos gan Latwijā, gan ahrpus tahs. Wigner-Grinberg bij ari pirmā, kas eedsihlinajās latwju komponischu oriģinaldarbos, winu solodseesmās, kas ar saiuhsmu eestudeja tikko usrakstitās J. Witzola, A. Kalnina u. z. dseesmas, cepasihstinot muhsu zeenitajus ar latwju jaunajam oriģinaldseesmam. Kad radās pirmee nodomi nodibinat latwju operas trupu, ari tur Wigner-Grinbera rehdsam jo aktiwu ihpasdalibu nemam. Jubilare weenmehr mihlejusi latwju mahkslu un winai seedojusi wisus sawus spehkus, lai sneegtu ihstas mahkslas wehrtibas. Tagad, kur muhs ihpaschi ikdaudz jaunu dseedonu, Wigner-Grinberg kā tautasdseesmu ispildītaju wehl neweens naw pahrspehjis. Schinī nosarē Wigner-Grinbera ir un paleek muhsu lernums. Jau agrā jaunibā W.-G. cemihlojusi muhziku. Atrasdamās truhdigos apstahklos, W.-G. / tajā nopeetni domat par muzikalo izglihtibu, lai gan toreiz nebij nekahdas ihredzes schim nolukam atrast nepeezeeschamos lihdzekļus. Apmeklejot Gertrudes basnizas skolu, winas skolotajs A. Ahrgals bij pirmais, kas nahkamo dseedataju prata ceintereset dseedaschanā. Pirmo muzikalo izglihtibu wina baudijusi Wignera muzikas teorijas, soliedschio dseedaschanas un klaweeru spehles kursos. Lai jo pilnigaki izglihtotu balsi, W.-G redsam Maskawā studejot pee Leelās operas Kamenās primadonnas A. Kotschetowas, wehlak pee prof. Arnolda Weterpili. W.-G. papildinajusees ari Berlinē pee Heinemana un Dr. Alfieri, preeschneduma dalu eestudejot ar kapelmeistaru Oneforgu un muzikas kritiki H. Schmidtu. Pirmo reisi W.-G. usnahja 1891. g. Rigas Latw. beedr. konzertā. Kad 1918. g. Rigā noorganisejās latwju opera, W.-G. tur redsam kā wienu no galwenām dseedatajām, kas ar leelu rodschanos turpina strahdat ari Nac. operā u. z. Blascha un daudzpuligā ir bijusi winas konzertdarbiba, kur W.-G. ir leeli nopelni. Pehdejos gados dseedataja sawus spehkus daudz seedojusi pedagogiskam darbam. Nowehlam jubilarei wehl ilgi strahdat latwiju skanu mahkslas laukā un skandinat skaistās latwju tautas dainas.

E. Brusubahrda.

484

Izglītības ministrs.
Paraksts.

Vispārējo lietu nodaļas priekšnieks.
Ierosinātāja paraksts

Sekretārs

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1926 g. 8. novembrī
ien. Nr. 3753. / atk. Nr. 4025

K Kalniņš IV

485

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No izglītības ministra

1926. g. 8. novembrī
Nr. 5329.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa
IV šķiru.

Darbvedis Kr. Kaulinš

0.286.

Valsts tipografija Forma 185. 2. 26.

485 sap

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Roberts Kļaustiņš. Paidagogs un literāts.	Dzimis 1875.g.2.martā Kurzemē. 1895.g.beidzis Kuldīgas Skolotāju Semināru, pēc tam darbojies par skolotāju. Pēc 1903.g. Kļaustiņš dzīvo Rīgā un nodarbojās kā žurnālists un rakstnieks, bet reizēm arī kā latviešu valodas skolotājs vidusskolā.	Ievērojams latviešu literātūras vēsturnieks. Viņa pētījumi snieguši ievērojamu atbalstu latviešu literāturas un valodas skolotājiem, pirmskaŗa laikmetā un arī Latvijas izveidošanās laikā. Lūdz piešķirt ordeņa IV šķiru.		Lūdzu piešķirt ierosinātāju priekšā likto ordeņa šķiru.

J. Ziemelis

Izglītības ministrs.
Paraksts

Vispārējo lietu pārvaldes priekšnieks.
Ierosinātāja paraksts

Sekretars.

485

487

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927. 19. oktobrī
Ien. Nr. 3869 akt. Nr. M10 25

No Izglītības ministra

192 7. g." 19." oktobrī.

Nr. A 1183.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis Kr. Kamlaus

0.287.

Walfts tipografija Forma 185. 1. 27.

487.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
Kārlis Ozoliņš, Vidusskolu direktors.	

Skolu vir

Ierosinātāj

488

I z r a k s t s

no Izglītības ministrijas ierēdņa Kārļa Ozoliņa dienesta apraksta.

. . . . . .

. . . . . .

VI. D i e n e s t a g a i t a.

Skaitot no 1.spt.1920.g. Valkas apriņķa pamatskolu inspektors. (Min.rezol.Nr.1067.)

Skaitot no 15.nov. 1920.g. pamatskolu nodaļas vad.biedris. (Min. rezol. Nr.1571.)

Skaitot no 1.augusta 1922.g. iecelts par vidus un arodu skolu direktoru. (Rezol. Nr.2737.)

Ar 1924.g. 8.augustu par Arodu skolu direktora vietas izp. uz brīva līguma pamata iecelts Indriķis Zubans, un tā tad Kārlis Ozoliņš ar to laiku skaitas vidusskolu direktora amatā.- (1924.g. 8.aug.rezol. Nr.A-3159.)

Iecelts arī par revizijas komisijas priekšsēdētāju Mācības līdzekļu nodaļas uzņēmumu revidēšanai par 1925./26.saimn.gadu. (Izgl.min.rīkoj. Nr.167.)

Par izraksta pareizību H. Reinbergs.

Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Par sekmīgu darbību vidusskolu noorganizēšanā un izveidošanā. Lūdzu piešķirt IV. šķiru.		Lūdzu piešķirt IV.šķiru. I. Rei Izglītības ministrs. Paraksts

Des direktors: Reinis Kilpēns

araksts

480

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 192 7. 19. oktobrī
ien. Nr. 3870 / akt. Nr. 4/0 25

No Izglītības ministŗa

192 7. g." 19. " oktobrī.

Nr. 0-1182.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa

IV šķiru.

Darbvedis Fr. Kemlers

0.288.

Walfts tipografija Forma 185. 1. 27.

490 ap

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
Jānis P u m p ī t s , Tautskolu direktora 1.biedrs.	Dzimis 1883.gadā. Beidzis skolotāju semināru un skolotāju institūtu. Beidzis Latvijas Universitātes juridiski-ekonomiskās fakultātes tautsaimniecības nodaļu.

Skolu virs

Ierosinātā

491

I z r a k s t s
no Izglītības ministrijas ierēdņa Jāņa Pumpīša
dienesta apraksta.

. . . . . .
. . . . . .

VI. D i e n e s t a g a i t a .

Skaitot no 15.novembra 1920.g. apstiprināts par Valkas apriņķa pamatskolu inspektora vietas izpildītāju. (Rezol.Nr.1573.)

Skaitot no 11.oktobra 1921.g.apstiprināts par Valkas apriņķa pamatskolu inspektoru. (Rezol. Nr.3797.)

Skaitot no 20.aprīļa 1923.g. iecelts par skolu dep-ta pamatskolu nodaļas priekšnieka II.palīgu ar algu pēc VII.kategorijas. (Raksts Nr.1847.)

Skaitot no 1.decembra 1923.g. uzdots izpildīt bez ierēdņa par to atalgojuma, Tukuma apr.pamatskolu inspektora pienākumus uz divi mēnešiem. (Lēmums Nr.5580.)

Iecelts par skolu virsvaldes tautskolu direktora II.palīgu ar algu pēc VI.kat., skaitot no 8.augusta 1924.g. (Rezol. Nr.A-3157.)

Ar izgl.min.J.Raiņa rīkojumu 1927.g. 14.VII. Nr.A-731 pārcelts par Tautskolu direktora 1.biedri, skaitot ar 1927.g. 1.augustu. (Nr.3436. 21.VII.27.g.)

. . . . . .

Par izraksta pareizību H. Reinberga.

Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Par sekmīgu un pašaizliedzīgu darbību pamatskolu noorganizēšanā un izveidošanā. Lūdzu piešķirt IV. šķiru. s direktors.		Lūdzu piešķirt IV. šķiru. Izglītības ministrs. Paraksts aksts

Isglihtibas m-jas darbineeku jubilejas.

Tautskolu direktors Jahnis Jirgens schodeen atskatas uf 35 g. skolotaja darbibu, bet wina beedrs Jahnis Pumpitis uf 25 g.

Tautskolu direktora beedrs Jahnis Pumpits

darbibu. Jubilareem par godu isglihtibas m-jas darbineeki schodeen p. 12 deenâ rihko godameelastu.

J. Jirgens dsimis 11. maijâ 1871. g. Isglihtibu baudijis Baltijas skolotaju seminarâ un Grenobles universitatê (Franzijâ). 1905. g. J. peedalijees brihwibas kustibâ, kadehl bijis speests emigret uf Franziju, Schweizi un Belgiju. 1909. g. nolizis mahjskolotaja eksamenu.

Bij. Kreewijas tirdsneezibas un ruhpneezibas m-jas usdewumâ peedalijees Peterpili pee profesionalo skolu organiseschanas, pee kam sastahdijis scho skolu programas pehz Minchenes paraugu.

1921. g. J. no Kreewijas atgreesees Latwijâ. Wadijis Reseknes skol. sem. organisesch. darbus. Ar 1. aug. 1922. g. eezelts par tautskolu direktora palihgu pee isgliht. m-jas. Ar schagada 1. aug. Jirgens eezelts par tautskolu direktoru.

Tautskolu direktora palihgs Jahnis Pumpitis dsimis 5. julijâ 1883. g. Isglihtibu baudijis Pleskawas skolotaju seminarâ un Peterpils skolotaju institutâ. 1927. g. P. beidsis Latwijas universitates juridiski-ekon. fakultates tautsaimneezibas nodaku ar cand. oec. gradu. P. kà skolotajs darbojees Alswiku pag. pamatskolâ, Kandawas augstakâ tautskolâ un Witebskas latweeschu widusskolâ. Ar isglihtibas ministra 15. now. 1920. g. rihkojumu P. eezelts par Walkas apr. pamatskolu inspektoru, bet 20. apr. 1923. g. no turcenes pahrzelts un apstiprinats par tautskolu direktora otro beedri pee isgliht. m-jas. Ar schigada 1. aug. eezelts par tautskolu direktora pirmo beedri. Tr.

Latvijas Prezidenta sekretariāts
Ien. Nr. 027
Sēk. Nr. 1749

27. aprīlis 410 25

494

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministŗa

192 7 g. 26 aprīlis
Nr: 6/077.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 5. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa

V šķiru.

Darbvedis

0.232.

Walfts tipografija Forma 185. 1. 27.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jānis MELBĀRDIS, skolotājs.	Dzimis 16.februarī 1872.gadā. Beidzis Baltijas skolotāju semināru 1892. No 1892.-1900.g. Ivandes skolā, Kuldīgas a no 1900.-1905.g. Apriķu skolā, Aizputes ap no 1906.-1920.g. Ekaterinoslavas komerc lā, no 1920. Zaļenieku pag.skolā, Jelgavas ap	Skolā darbojās 35 gadus. 1905.g.brīvības kustībā dzīvi piedalī- jies.Skola nostādīta labi.Darbojas arī kulturelās biedrībās. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstu. Lūdzu piešķirt. Izglītības ministrs

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvalde direktors

Tautskolu direktors.

Eewehrojama pedagoga nahwe.

Wakar apbedija Saleneeku pamatſkolas pahrſini Jahni Melbardi. Wajats no kreewu administrazijas 1905. g. Melbards bija ſpeests atſtaht Latwiju. Winſch emigreja uſ Kreewiju un apmetàs uſ dſihwi Jekaterinoſlawâ. Kara laikâ daudſeem behgleem ſapluhſtot Jekaterinoſlawâ, Melbards bija weens no roſigakeem darbineekeem behglu komitejâ. Pehz kara, atgreeſees no Kreewijas, eenehma ſkolas pahrſiņa weetu Saleneeku 6-kl. pamatſkolâ. Kà labs pedagogs un zentigs ſabeedrifks darbineeks ari te eemantoja ſew daudſ draugu. Pagahjuſchâ rudenî noſwineja 25 gadu ſkolotaja darba jubileju. Weeglas ſmilktis.

1928. 13/12.

Sr. 410 25

497

Z a ļ e n i e k u pagasta valdei,

c.Krimūnām.

1918. 17 aprīlī.
N 1320.

Lūdzu paziņot mirušā skolotāja Jāņa MELBĀRDA piederīgiem, ka Triju zvaigžņu ordeņa diplomu, ko nelaikis nepaspēja izņemt, viņi var saņemt domes kanclejā pie gadījuma, kad kādreiz būs Rīgā.

V. P. s e k r e t ā r s.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 7 27. aprilī
ien. Nr. 1757 akt. Nr. 410 25

498

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministŗa

192 7 g. 26 aprīlī

Nr. 8/1065.

Ordeņa domes lēmums:

192 7. g. 15. novembrī prot. Nr 21.

Apbalvots ar ordeņa

V *šķiru.*

Darbvedis Kr. Ausmiņš

0. 233.

Walfts tipografija Forma 185. 1. 27.

498 lp

499

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jēkabs BALCARS, skolotājs.	Dzimis 19.nov.1865.gadā. Beidzis Irlavas skolotāju semināru 1885.gadā No 1885.-1892.g. Sērenes pag.skolā, no 1892.-1901.g. Sēnes pag.skolā, no 1901.-1915.g. Tukuma pils.pirmmācības skolā, no 1915.-1918.g. Gaćinas pils.sieviešu ģimna no 1918.-Tukuma pils. pamatskolā.	Strādā kā skolotājs 43 gadus, sekmiga skolas vadība, centīgs sabiedrisks darbinieks, koru diriģents, Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstu. Lūdzu piešķirt. Izglītības ministrs

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu vietas direktors.

Tautskirektors.

500

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 7 27. aprīlī
Ien. Nr. 1735 / Izk. Nr. 4102

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministŗa

192 7 g. 26 aprīl
Nr. P/063.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa
V šķiru.

Darbvedis Kr. Ilsenbiam

0.234.

Walfts tipografija Forma 185. 1. 27.

500 ep

501

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Teodors TĀLBERGS, skolotājs.	Dzimis 28.janvarī 1869.gadā. Beidzis Baltijas skol.seminara 2 klases 189o.gadā un izturējis pils.draudzes skolotāja pārbaudījumu. No 1891.-1915.g. Dundagas Mazirbes pamsk.kol. Ventspils apr., no 1918.g. turpat.	Strādā kā skolotājs 35 gadus. Centīgs skolu darbinieks. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstu. Lūdzu piešķirt. Izglītības ministrs

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvadītājs.

Tautskolotājs

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927. g. 27. aprilī.
ien. Nr. 1734 / akt. Nr. 410/15

502

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministŗa

192 7 g. 26 aprīlī
Nr. 1082

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa
V šķiru.

Darbvedis Kr. Ķemlieks

0.235.

Walfts tipografija Forma 185. 1. 27.

502 lpp.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens 503
Jānis Š i t k a, skolotājs.	Dzimis 26.junijā 1859.gadā. Beidzis Iecavas pag.skolu 1877.g.un ieguvi skolotāja tiesības Irlavas skol.seminarā 1918.gadā. No 1880.-1883.g.Iecavas pagasta skolā, no 1883.-1885.g.Sesavas bazn.skolā, no 1885.-1888.g. Lielsesavas pag.skolā, no 1888.-1915.g. Sesavas pag.skolā, no 1915.-1918.g.Lugā latv.bēgļu bērnu skol no 1918.g.I.Jelgavas Annas pamatskolā.	Skolā darbojies 47 gadus. Jaunības dienās rosīgi darbojies Iecavā, kur ņēmis dzīvu dalību sabiedriskā dzīvē, vēl tagad rūpīgi izpilda savus pienākumus. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstu. Lūdzu piešķirt. Izglītības ministrs

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldes direktors.

Tautskolu dir[illegible].

504

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 192 7. 27. apr.
Ien. № 1731. / akt. № 4105

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 7 g. 26 aprīlī
Nr. 4059.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa

V šķiru.

Darbvedis Fr. Treimanis

0.236.

Walfts tipografija Forma 185. 1. 27.

5040

505

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jēkabs O z o l s, skolotājs.	Dzimis 22.janv.1863.gadā. Beidzis Baltijas skolotāju seminaru 1883.gadā. No 1883.-1887.g. Skujenes draudzes skolā, no 1887.-1888.g. Koksnes pag.skolā, no 1888.-1891.g. Rozbeķu-Ruckas ministrijas skolā, no 1891.-Priekuļu 2 kl.ministrijas skolā, tag 6 kl.pamatskolā Cēsu apr.	Kā skolotājs nokalpojis 43 gadus. Centīgs skolotājs, sabiedrisks darbinieks un vairāku mācības grāmatu autors. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstu. Lūdzu piešķirt. Izglītības ministrs
				Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldirektors.

Tautskolu daļas.

Valsts Prezidenta sekretariāts.
saņemts 192 7 27 apr. 410 25
Ien. Nr. 1782 / akt. Nr.

506

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministŗa

192 7 g. 26 aprīļa
Nr. p/1080

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī *prot. №* 21.

Apbalvots ar ordeņa
V *šķiru.*

Darīvedis Kr. Barons

237.

Walfts tipografija Forma 185. 1. 27.

5060/

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Pēters O l t e, skolotājs.	Dzimis 7.apr.1857.gadā. Beidzis Valkas skolotāju semināru 1879.g. No 1879.-1882.g. Kokneses muižas skolā, no 1882.g. Skujienas draudzes pamatskolā, Cēsu apr.	Centīgs skolotājs, kora vadonis un sabiedrisks darbinieks. Nokalpojis 47 gadus. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstu. Lūdzu piešķirt. Izglītības ministrs

Paraksts

Ierosinātāraksts

Skolu virs direktors.

Tautskolotors.

508

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1927. g. 27. aprilī
Ien. Nr. 1717 / akt. Nr. 4102

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministŗa

192 7 g. 26 aprīlī
Nr. 9045

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.
Apbalvots ar ordeņa
V šķiru.
Darbvedis Kr. Skalbiņš

0.238.

Walfts tipografija Forma 185. 1. 27.

508 o/l

509

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jēkabs K A R P S, skolotājs.	Dzimis 7.aug.1865.gadā. Beidzis Rīgas garīgo semināru 1887.gadā. No 1887.-1890.g. Grīvas 2 kl.pareiz.dr.s No 1890.-1894.g.Kokneses draudzes skolā, no 1894.-1908.g. turpat, no 1908.g. Saikavas dr.skolā, no 1908.-1913.g.Lazdonas draudzes skolā no 1913.-1916.g. Jākabmiestā, no 1919.g. Kokneses III.pamatskolā.	Centīgs skolas un sabiedrisks darbinieks.Liberaļu uzskatu dēļ vajāts 1905.gadā. Lūdzam piešķirt ordņa V.šķiru.		Pabalstu. Lūdzu piešķirt. Izglītības ministrs

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvaldītājs rektors.

Tautskolu daļas.

5/0.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927. 27 aprīlī
ien. Nr. 1710 / akt. Nr. 4105

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministŗa

192 7 g. 26 aprīlī

Nr 6/838.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. Nr 21.

Apbalvots ar ordeņa

V šķiru.

Darbvedis Kr. Hermanis

0.239.

alfts tipografija Forma 185. 1. 27.

510/1

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Pēteris CIMDIŅŠ, skolotājs.	Dzimis 5.sept.1861.gadā. Beidzis I.Tērbatas skol.seminaru.1883.gadā No 1883.-1887.g. Veravas skolā, no 1890.-1893.g. Valmieras draudzes skolā, no 1893.-1894.g. Limbažu elem.pils.skolā, no 1894.g. Liepupes draudzes skolā.	Skolotāja un sabiedriskā darbā nostrādājis ar lielu centību 40 gadus. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstu. Lūdzu piešķirt. Izglītības ministrs

511

Paraksts

Ierosinājuma paraksts

Skolu virsē direktors.

Tautskolu inspektors.

512

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 7. g. 27. aprīlī
ien. Nr. 1713 akt. Nr. 410/25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministŗa

192 7 g. 26 aprīlī
Nr. p/1041.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.
Apbalvots ar ordeņa
V šķiru.
Darbvedis Kr. Liepiņam

240.

Walfts tipografija Forma 185. 1. 27.

512

513

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Andžs, ERNESTS, skolotājs.	Dzimis 16.nov. 1863.gadā. Baltijas Beidzis skolotāju seminaru 1885.gadā. no 1885.-1887.g. Alsviķu pag.skolā, no 1888.-Aluksnes pils. II.pak.pamat-skolā.	Ilggadīga paidagoģiska darbība. Sekmīga skolas vadīsana. Centīgs sabiedrisks darbinieks. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstu. Lūdzu piešķirt. Izglītības ministrs.

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvalžu direktors.

Tautskolu direktors.

Valsts Prezidenta sekretariāts
Ienākošais 1027
Izg. Nr. 1744
27. aprīlī
410 25

514

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

192 7 g. 26 apr.

Nr. 1092

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa

V *šķiru.*

Darbvedis [signature]

0. 241.

Walfts tipografija Forma 185. 1. 27.

5140/1

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Gustavs LASIS, skolotājs.	Dzimis 2.maijā 1863.gadā. Beidzis skolotāju seminaru. No 1883.-1885.g. Drenču pag.skolā, no 1885.- Lutriņu Jaunmuižas pag.skolā, Kuldīgas apr.	Skolotājs Lasis ir pratis stāvēt par latviešu centieniem i tad, kad vācu iespaids skolās senos gados bija ļoti liels, i krievu laikos, i vācu okupacijas , i lielinieku laikā. Ludzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstu. Lūdzu piešķirt. Izglītības ministrs

Paraksts

Ierosinātāja paraksts

Skolu virsvalrektors.

Tautskolu dors.

516

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 7
Ier. Nr. 1738
27. aprilī
Izd. Nr. 410

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministŗa

192 7 g. 26 aprilī

Nr. 1066.

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 15. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa

V šķiru.

Darbvedis Kr. Kemlinam

0.242.

Valfts tipografija Forma 185. 1. 27.

5/60

517

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
Jānis S k u r b e, skolotājs.	Dzimis 28.junijā 1859.gadā. Tautskolotājs. No 1882.g.-1897.g. Pētertāles pag.skolā, no 1897.-1920.g. Jelgavas bērnu patversmē "Altona" no 1921.-Jelgavas pils.III.pamatskolā.	Darbojies līdzi Krišjāņa Barona tautas dziesmu vākšanā, laikrakstos un žurnalos rakstījis un vēl tagad raksta par biškopību. Skolā darbojas ar retu sirsnību. Lūdzam piešķirt ordeņa V.šķiru.		Pabalstu. Lūdzu piešķirt. Izglītības ministrs

Paraksts

Ierosinā paraksts

Skolu virsv direktors.

Tautskolu direktors.

-81

IZGLITIBAS MINISTRIJA.

VISPĀRĒJO LIETU PĀRVALDE.

58

1926 g. „8.“ novembrī.

№ 5291.

RIGA.

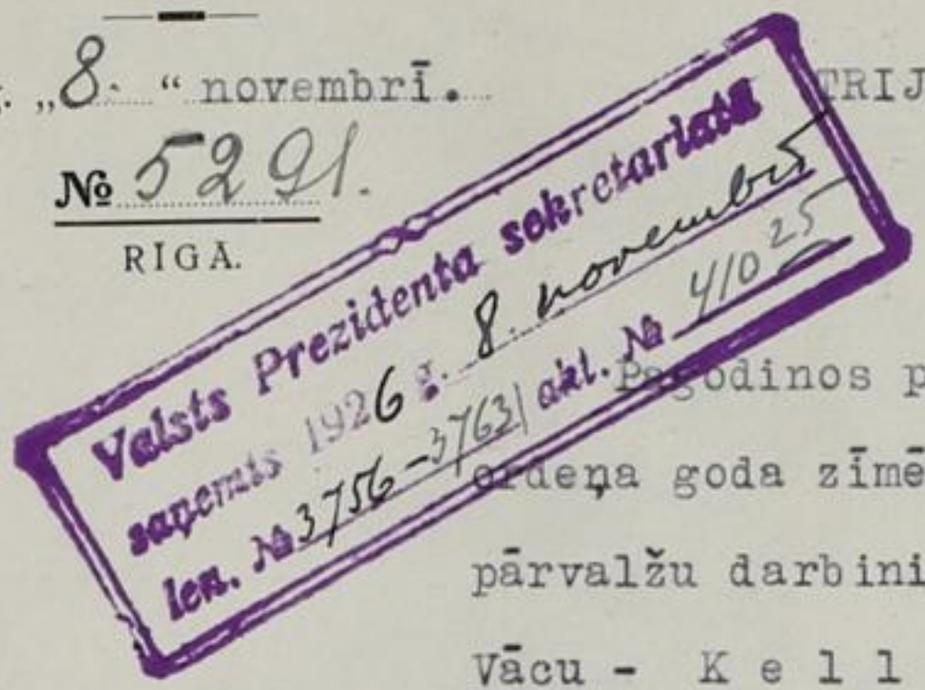

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI.

Pagodinos piesūtīt lūgumus apbalvot ar Triju zvaigžņu ordeņa goda zīmēm Izglītības Ministrijas Mazākuma tautību pārvalžu darbiniekus un viņām pakārtoto skolu paidagogus:

Vācu - K e l l e r u, V a c h t s m u t u, R a d e c k i, U n v e r c h a u, V u l f i u s u un Š l a u.

Krievu - S a l a k u.

Žīdu - L a n d a u.

Poļu - Dorgiallo

Izglītības ministra vietā,

Pārvaldes priekšnieks.

2-113

519

IZGLĪTĪBAS MINISTRIJA.

VISPĀRĒJO LIETU PĀRVALDE.

1926.g. „8" novembrī

№ 5310.

RIGA.

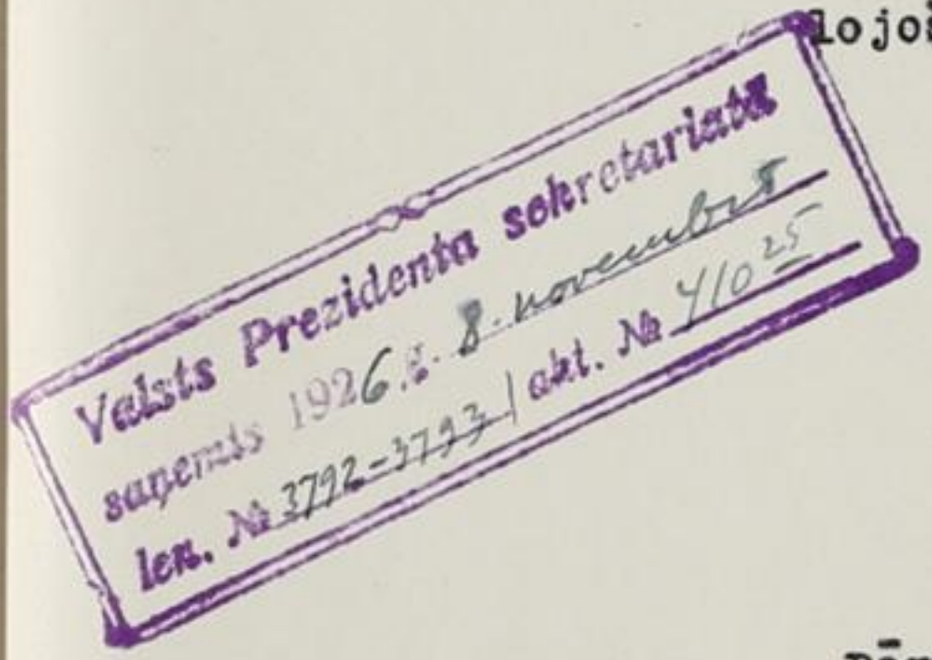

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Pagodinos piesūtīt lūgumus apbalvot ar Triju zvaigžņu ordeņa goda zīmēm ievērojamus latvju tēlojošās mākslas darbiniekus:

Jul. M a d e r n i e k u un

T i l b e r g u.

Izglītības ministrs J. Fīmels

Pārvaldes priekšnieks K. Kalniņš

Mln

L. R.
Izglītības ministrs

Rigā, 1927.g. "26. aprilī.
Nr. A-310.

Atlikt
27.IV 27

Vaislis Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927.g. 27. aprīlī
Ien. Nr. 1700 / akt. Nr. 470/25

Triju zvaigžņu ordeņa domei.

Pagodinos līdz ar šo nosūtīt lūgumus par zemāk minēto Izglītības resora darbinieku apbalvošanu ar Triju zvaigžņu ordeni.

Nr. pēc kārtas.	Nr. Lūguma resp. iesnieguma Nr.	Uzvārds un vārds.	Ordeņa šķira	Piezīmes.
1.	R-520	Wilsons, Williams Sharpe	IV.	Anglijas pavalstnieks.
2.	V-709	Segrests, Etjens	IV.	Francijas pavalstnieks.
3.	R-523	Ramans, Viktors	IV.	
4.	R-524	Mediņš, Jēkabs	IV.	
5.	P-1035	Briedis, Aleksandrs	IV.	
6.	P-1034	Zalamans, Jānis	IV.	
7.	P-1033	Krizbergs, Ādolfs	IV.	
8.	P-1036	Burģelis, Miķels	V.	
9.	P-1037	Ābeltiņš, Andrejs	V.	
10.	P-1038	Cimdiņš, Pēteris	V.	
11.	P-1039	Dūms, Augusts	V.	
12.	P-1040	Strausis, Pāvils	V.	
13.	P-1041	Andžs, Ernests	V.	
14.	P-1042	Griekers, Andrejs	V.	

5209/

15.	P-1043	Ozoliņš, Jākabs	V.
16.	P-1044	Rizbergs, Ādams	V.
17.	P-1045	Karps, Jākabs	V.
18.	P-1046	Brakšs, Jānis	V.
19.	P-1047	Arendts, Pēters	V.
20.	P-1048	Turauskis, Pēters	V.
21.	P-1049	Avotiņš, Romans	V.
22.	P-1050	Olte, Pēters	V.
23.	P-1051	Ozoliņš, Kārlis	V.
24.	P-1052	Bērziņš, Jānis	V.
25.	P-1053	Kalnbērziņš, Julius-Oskars	V.
26.	P-1054	Ozols, Jānis	V.
27.	P-Lo55	Rasa, Pēters	V.
28.	P-1056	Vēzis, Jānis	V.
29.	P-1057	Krauklis, Antons	V.
30.	P-1058	Avotiņš_Avots, Andrejs	V.
31.	P-1059	Ozols, Jēkabs	V.
32.	P-1060	Rudītis, Augusts	V.
33.	P-1061	Ieviņš, Fricis	V.
34.	P-1062	Šitka, Jānis	V.
35.	P-1063	Tālbergs, Teodors	V.
36.	P-1064	Liepiņš, Andrejs	V.
37.	P-1065	Balcars, Jēkabs	V.
38.	P-1066	Skurbe, Jānis	V.
39.	P-1067	Liepkalns, Jānis	V.
40.	P-1068	Freijs, Nikolajs	V.
41.	P-1069	Redlichs, Ernests	V.

L. R.
Izglītības ministrs

Rigā, 1927.g. 26. aprilī.
Nr. A-310.

571

42.	P-1070	Vītiņš, Jānis	V.
43.	P-1071	Krumkalns, Jānis	V.
44.	P-1072	Lasis, Gustavs	V.
45.	P-1073	Vilciņš, Kārlis	V.
46.	P-1074	Ķierpe, Fricis	V.
47.	P-1075	Jansons, Fricis	V.
48.	P-1076	Liepiņš, Miķels	V.
49.	P-1077	Melbārdis, Jānis	V.

Pielikumā: minētais.

Izglītības ministrs.

L. R.
Izglītības ministrs

Rigā, 1927.g. "19." oktobrī.
Nr. A-1184.

522

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 19. oktobrī 1927.
ien. Nr. 3869, akt. Nr. 4025
3870

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI.

Lūdzu piešķirt Triju zvaigžņu ordeņa IV. šķiru vidusskolu direktoram Kārlim O z o l i ņ a m un tautskolu direktora 1.biedrim Jānim P u m p ī t i m.

I. Rainis
Izglītības ministrs.

202
19.10.

Sv. 4102⁵

583

I z g l ī t ī b a s m i n i s t ŗ a kungam.

Rīgā, 17. novembrī.
N 4652.

Ordeņa domes uzdevumā šeklāt pagodiņos nosūtīt Jums, augsti godājamais ministŗa kungs, 28 Triju zvaigžņu ordeņus izsniegšanai apbalvotiem, pēc iespējas, uz valsts proklamēšanas gada svētkiem; tāpat ari ordeņa statutus un mazās nozīmes. Saraksts te pielikts.

Pienākošās par ordeņiem, saskaņā ar 3.novembŗa noteikumu 11.p., maksa iemaksājama Latvijas bankā Valsts Prezidenta sekretariata ieņēmumu rēķinā E.N.1 posms IX §81 p.1, par to paziņojot ari ordeņa domei.

Ordeņa diplomi būs gatavi tuvākos mēnesos.

V.P. s e k r e t ā r s.

x) E. Segreste un J. Hilson kungi kā ārzemnieki ir brīvi no maksas par ordeni.

I z g l ī t ī b a s m i n i s t r i j a.

III šķira.

Mākslas akadēmijas profesors Roberts Jānis TILBERGS

Universitates rektors prof.Dr.med.Mārtiņš ZĪLE

Universitates bij.rektors prof.Dr.med.Jānis RUBERTS

Universitates profesors Dr.Kārlis BALODIS

Vācu izglītības pārvaldes priekšnieks un sabiedrisks darbinieks cand.theol.Kārlis KELLERS

"Pēterburgas Avīzes" izdevējs Oskars RĀVIŅŠ

6

IV šķira.

Franču liceja kurators Rīgā un Universitates docents Etienne Marcel SEGRĒSTE

Angļu valodas instituta Rīgā un Universitates lektors mag.phil. William Sharpe WILSON

Rakstnieks Jānis JAUNSUDRABIŅŠ

Nacionalā teatra galvenais direktors teatra kritiķis Artur BĒRZIŅŠ

Zīmēšanas skolotājs,mākslinieks Jūlijs MADERNIEKS

Tautas dziesmu dziedātāja Malvīne VĪGNER-GRĪNBERGS

Izglītības ministrijas vidusskolu direktors Kārlis OZOLIŅŠ

Izglītības ministrijas tautskolu direktora I biedrs Jānis PUMPĪTIS

Rakstnieks un literaturvēsturnieks Roberts KLAUSTIŅŠ

9

V šķira.

Zaļenieku pagasta pamatskolas pārzinis Jānis MELNBĀRDIS

Tukuma pilsētas pamatskolas pārzinis Jēkabs BALTCARIS

Dundagas pagasta Mazirbes pamatskolas pārzinis Teodors TĀLBERGS

Jelgavas pilsētas I (Annas) pamatskolas skolotājs Jānis ŠITKA

Priekuļu pagasta pamatskolas ārzinis Jēkabs OZOLS

Skujienas pagasta pamatskolas pāzinis Pēteris OLTE

525

Kokneses pagasta III pamatskolas pārzinis Jēkabs KARPS

Liepupes pagasta pamatskolas pārzinis Pēteris CIMDIŅS

Alūksnes pilsētas II pakāpes pamatskolas pārzinis Andzs ERNESTS

Lutriņu pagasta Jaunmuižas pamatskolas pārzinis Gustavs LĀSIS

Jelgavas pilsētas III pamatskolas skolotājs Jānis SKURBE

Sabiedrisks darbinieks un skolotājs Jaunaucē Miķelis LIEPIŅŠ

Sabiedrisks darbinieks un skolotājs Dzērbenē Jānis OZOLS

13

Pavisam 28

Izglītības ministrija

VISPĀRĒJO LIETU
PĀRVALDE

Rīgā, 1927. g. „17." novembrī

Nr. 5986.

526

VALSTS PREZIDENTA SEKRETĀRIĀTAM

Pagodinos lūgt izsniegt Izglītības resora darbiniekiem piespriestos Triju Zvaigžņu Ordeņus šā raksta pasniedzejam Jūlijam R e p a m.

Pārvaldes priekšnieks

Sekretāriāts

Ābrāma / 28 Triju zv. ordeņus, lakatiņus, notarkundzes un priesprasītāja zaimi. 27. 17. XI.

Lv. N 1745
Ak. 410 25.

5PA

Tautskolu direktora kungam.

Tā kā skolotājs Vilciņš, pēc attiecīgas informacijas, miris un mirušu apbalvošana ar Triju zvaigžņu ordeni nav paredzēta, tad šo iesniegumu nosūtu atpakaļ.

Valsts Prezidenta sekretars.

1927.g. 21 novembrī

Nr. 4750.

Nr. 410 25.

I z g l Ī t ī b a s m i n i s t r i j a i.

1925. 24 novembrī.
N 4853.

Šeklāt pielikto sarakstu nosūtu zināšanai un apbalvojumu atzīmēšanai attiecīgo darbinieku dienesta aprakstos.

V. P. s e k r e t ā r s.

IZGLĪTĪBAS MINISTRIJA.

VISPĀRĒJO LIETU PĀRVALDE.

192 7g. „16." jūnijā

№ 2982

RIGA.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927. g. 21. jūnijā
Ies. № 2560 / akt. № 4102

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅU DOMEI

Ziņojums par 1926.g.8.novembrī caur Izglītības Ministriju izsniegtiem ordeņiem.

I.

Nav saņēmuši ordeņus:
1. A.Dombrovskis III.šk.
2. Dr.Butuls III. "
3. T.Reiters IV. "
4. A.Kalniņš IV. "
5. E.Smilgis IV. ",

kamdēļ tos līdz ar statūtiem Izglītības Ministrija nosūta atpakaļ.

II.

Izņēmuši, bet nav samaksājuši:
1. B.Rūmniece
2. E.Virza
3. K.Skalbe
4. A.Kirchensteins.

III.

Izņēmuši un samaksājuši:

1.	P.Šmits	Ls. 35.-
2.	A.Tentels	" 35.-
3.	J.Bergs	" 35.-
4.	L.Kundziņš	" 35.-
5.	J.Lautenbachs	" 35.-
6.	J.Mediņš	" 22.-
7.	J.Kuga	" 22.-
8.	J.Zālīts	" 22.-
9.	A.Benefelde	" 22.-
10.	A.Kierlauks	" 22.-
11.	E.Zariņš	" 22.-
12.	E.Laube	" 22.-
13.	J.Velme	" 22.-
14.	M.Bruņenieks	" 22.-
15.	T.Grīnbergs	" 22.-
16.	A.Valdmans	" 20.-
17.	E.Jozuus	" 20.-
18.	P.Kūla	" 20.-
19.	J.Britcmans	" 20.-

Kopā Ls.475.-

Kvīts ar Nr.14147 - 11.IV.1927.g.par Ls.200.- izdarīto iemaksu Latvijas Bankā iesūtīta pie šī gada 12.aprīļa raksta Nr.1921. Še klāt piesūtu Latvijas Bankas kvīti Nr.20/905 - 13.VI.1927. par iemaksātiem Ls.275.- un bez tam kvīti Nr.3091 - 30.V.1927.g.par J.Lapiņa bankai tieši iemaksātiem Ls.22.-, kā arī J.Jaunzema-Apsīša, P.Denfera, V.Zālīša, K.Kundziņa un T.Reitera atteikšanos no viņiem piešķirto ordeņu saņemšanas.

I. Rāzna

Izglītības ministrs

Pārvaldes priekšnieks

Db

Latvijas Banka.

Rīgā, 18/VI 1921 g. Kvīte № 88/20905.

Saņemts Ls 2.75 — sant.

no L. M. Virspārējo lietu p-des

pie raksta Nr — no —

par Triju Zvaigžņu ordeņa.

8.1.

p. Divi simti septiņdesmit pieci

Grāmatvedis:

Kasieris:

V. T. № 16. 1.000.000 II. 27. »Latvija, Rigā

№ 2655.

Latvijas banka.

30/V 1927.g. Kvīte № 3091.

Saņemts Ls 22 — sant.

no J. Lapiņa

pie raksta Nr ..... no .....

par Trijiem Zvaigžņu IV. Šķ. ordeņi

Ērī

Divdesmit divi

lati —

Grāmatvedis:

Kasieris:

V T. № 16. 1.000.000 il. 27. »Latvija», Rīgā

V. L. P. saņ. № 5964
Atb. – 7 DEC 1926 Trp.
№ №

532

Augsti god.

Izglītības ministrijas Virspārvaldei

Rīgā.

Tā kā viņš jau atkārtoti esmu pieteicis, ka es no man piešķirta Triju Zvaigžņu ordeņa atteicos, tad, saņēmis augšā minētās iestādes rakstu no 3. dec. š. g. pr № 5843, kurā tiek uzaicināts ordeni saņemt, šo vēl reiz atkārtoju, ka es no minēta ordeņa saņemšanas atsakos.

J. Jaunsans (Apsīšu Jēkabs)

Rīgā,
6. decembrī 1926.

583

Izglītības Ministrijas Vispārējo
Lietu Pārvaldei.

V. L. P. saņ. № 5951.
Atb. - 6 DEC 1926 Trp.
№ №

Uz Jūsu š.g. 3. decembra rakstu Nr. 5859 pagodinos paziņot, ka atteicos no man piešķirtā Triju zvaigžņu "IV" šķiras ordeņa.

Latvijas Universitātes
Mechanikas fakultātes Profesors P. Dinsbergs

6. Decembrī 1926.g.

V. L. P. sań. № 2950.
Atb. 15 JUN 1927 Trp.
№ №

584

Augsti godātai
Triju zvaigžņu Ordeņa Domei.

Izsacīdams pateicību par parādīto ievērību, pagodinos ziņot, ka pievienojos tiem, kas atsacījušies no šinī gadā 18. novembrī piešķirtās ordeņa zīmes.

Atteikšanās iemeslus nespēju pašreiz sīkāki aprādīt tapēc, ka viņu pamatojumam un paskaidrojumam nāktos sastādīt garāku rakstu, bet pašlaban gulu slims ar grūtu sirdskaiti; tomēr, ja būtu vajadzīgs, es nu ar mieru sniegt viņus mutiski.

Šimbrīžam gribētu tikai izteikt vēlēšanos, lai ordeņa zīmju pasūtītājs vai pārzinis piegrieztu drusku vērības Triju zvaigžņu ordeņa V. šķiras piespraudītei: viņas tagadējais veids sacēla neliekuļotu jautrību manos amata biedros un biedrenēs, kam vien gadījās to redzēt.

Augstcienīšanā

Rigā, 20. novembrī 1926.g.
Rigas pils. 1. pem. skolā, Kalpaka bulv. 8.

V. Sahlitz

V. L. P. sąn. № 6003.
Atb. – 9 DEC 1926 Trp.
№ | №

36

Izglītības ministrijā.

Vispārejo lietu pārvaldei,

Uz Jūsu uzaicinājumu 3. š. m. N. 5848 pagodinos Jums paziņot, ka es ar pateicību atsaucos no man piešķirtā ordeņa.

Prāvests Dr. K. Kundziņš

Smiltenes mācītajā muižā,
6. decembrī 1926.

V. L. P. sap. № 2951.
Atb. 15 JUN 1927 Trp.
№ № 536

Augsti godātai

Triju zvaigžņu ordeņa Domei.

Augsti turēdams Triju zvaigžņu ordeņa Domes cieņu, tomēr atļaujos šo man piesprieztō ordeni nepieņemt <u>šāda iemesla</u> dēļ:
1926. g. Izglītības resora vaditajs <u>Ziemelis</u>, - nepārzinadams ne Nac. operas iekšējo darbību ne stāvokli, bet klausidams pāra ieintresetu personu intrigām, kuru intresēs bija izdabūt ser milzigas algas operā, - pastāneja uz manu un pārejo direkcijas locekļu <u>atcelšanu</u> kaut gan Nac. operas darbā no pat viņas pirmās dienas ieliku visas taras spējas un enerģiju, kas nevienam nebija noslēpums. Bet pāra mēnešus pēc tam <u>tas pats</u> resora vaditajs stādijās manī Triju zvaigžņu ordeņa Domei priekšā apbalvošanai. Šāda etika man, kā kulturelas valsts pilsonim, ir nesaprotama un nepieņemama.

Rigā, 9. VI. 1927.

Teatra Reitera,
Nac. operas dirigents.

Ien. Nr 2560
Dr. 4/10 25

538

Izglītības ministrijas vispārējo lietu pārvaldei.

:iats.

12. julijā. 1927.g.

#2645.

Sakarā ar Jūsu š.g.16.junija rakstu Nr.2932 domē noskaidrots: 1)ka komponists Jānis Mediņš, kuŗu uzrādat savā rakstā zem Nr.6, par tam piešķirto ordeni pienākošos Ls 22.- iemaksājis Valsts bankā jau 25.februarī pret kvīti Nr.18/8355,kuŗa pielikta Jūsu 12.aprīļa rakstam Nr.1921; vai viņš atkal otrreiz šo zumu samaksājis? 2)ka privatdocents J.Velme apbalvots ar III šķiras ordeni, kuŗa maksa ir Ls 35.-, bet ne Ls 22.-

Laipni lūdzu aprādītos gadījumus pārbaudīt un pa to nekavējoties paziņot domei pārpratumu novēršanai.

V. P. sekretārs.

Izglītības ministrija

VISPĀRĒJO LIETU
PĀRVALDE

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 . g. 27. jūlijā
Ier. Nr. 2900 | akt. Nr. 41025

Rīgā, 1927. g. «25.» jūlijā

Nr. 3519.

588

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMES SEKRETĀRIĀTAM

Atbildot Sekretāriāta rakstam Nr. 2645, pagodinos paziņot, ka otrreizējā iemaksa par Jānim M e d i ņ a m piešķirto ordeni izdarīta aiz pārskatīšanās.

Pašreiz iemaksāts Latvijas Bankā par ordeņiem:

1.	Longina A u s e j a	Ls. 22.-
2.	Andreja J e s e n a	" 22.-
3.	E. B i r z n i e k a - U p ī š a	" 22.-
4.	Jūlijas V a r t i ņ a s-Skaidrītes	" 22.-
5.	Pētera S m e l t e r a	" 22.-
6.	E. T r e i m a ņ a-Z v ā r g u l a	" 35.-
	K o p ā	Ls. 145.-
	pieskaitot iztrūkumu par ordeni doc. J. V e l m e m	" 13.-
		Ls. 158.-
	un atvelkot aiz pārskatīšanās otrreiz iemaksāto summu par ordeni J. M e d i ņ a m	" 22.-
	atliek	Ls. 136.-

Klāt Latvijas Bankas kvīte Nr. 16/23580.

Pārvaldes priekšnieks

Dr Sekretārs

Latvijas Banka.

Rīgā, 26./VII 1927.g. **Kvite** № 16/23580.

Saņemts Ls 136.— sant.

no Izglīt. min. Virspārzņa Lietu Part. nod.

pie raksta Nr 3518. no 25./VII 27.

par Apmiegtiem tiņķa zīmējuma ordeņiem iekasētie.

Z. A 1.

Z. viens simts trīsdesmit

seši.

Grāmatvedis:

Kasieris:

V. T. № 16. 1.000.000 II. 27. »Latvija, Rigā

1927.g. 31.augustā Nr.3255 Ed.Liekņa-Virzas kungam, atgād. 8/12 N 5147.
2. — — 19/5.1928., N 1958.
Nr.3256 B.Rūmnieces kundzei,
Nr.3257 prof.A.Kirchensteina kungam, atgād. 8/12 N 5148.

Sk. 410 25.

540

Augsti godājamais kungs,

1927. 31 augustā.
N 3254.

Izrādas, ka Jūs vēl neesat samaksājuši par saņemto caur Izglītības ministriju ordeni pienākošos Ls 35.-

Tādēļ dome laipni lūdz atrast par iespējamu nekavējoties nokārtot šo maksājumu un pienest vai piesūtīt bankas kvīti, reizē saņemot domes kanclejā sava ordeņa diplomu.

Augstcienībā

Augsti godājamam
K. S k a l b e s kungam,
Triju zvaigžņu ordeņa
komandiērim.

Pr. 410 25.

541

1927. g. 31. augustā.

Augsti godājamais kungs,

Izglītības ministris, ziņodams, ka Jūs līdz šim neesat ieradušies saņemt piespriesto Triju zvaigžņu ordeni, nedz ari paziņojuši savu atteikšanos no tā, atsūtīja viņu domei atpakaļ.

Neatrodot par iespējamu atstāt šādu nenoskaidrotu stāvokli, laipni lūdzu Jūs, augsti godājamais kungs, man paziņot, kad Jūs domājiet ierasties ordeņa domē saņemt Jums piešķirtā ordeņa nozīmes, *jeb* paredzat atsakāties no viņa.

Augstcienībā

(G. Z e m g a l i s)

VALSTS PREZIDENTS
Triju zvaigžņu ordeņa domes priekšsēdētājs

Augsti godājamam

Dr.A.B u t u l a kungam,

Triju zvaigžņu ordeņa komandierim.

Tāpat komponistam A.K a l n i n a m - Nr. 325/
-"- direktoram E.S m i l ģ i m - Nr. 3252
-"- Dr.Ādamam B u t u l a m - Nr. 3253

Valsts Prezidenta sekretariātā
saņemts 1927. g. 7. sept.
ien. Nr. 3304 / akt. Nr. 410/25

Augsti godātais Prezidenta Kungs!

Saņēmis Jūsu pagodinājošo pilnvarojuma
N: 3251 no 31. augusta, steidzos ziņot,
ka no ordeņa savā laikā atteicos caur
laikrakstu, pievedot motivu un vēlāk
atkārtoti Izglīt. Min. Virs. Departamenta
Direktoram Melnalkšņa Kgm personīgi,
ko M. Kgs savā kabinetā pieņēmejam, so-
lidamies lūdzu noņemt ordeni Ordeņa
Domei atpakaļ aizsūtot. Man ļoti nepati-
kami, ka mana atteikšanās radījusi
kautkādu pārpratumu un nomāju,
ka ko Jūsu priekšā ļaļi atvainojos.
Ļaļi cienot, loti padevīgais

tlfn. Kalniņš,
komponists — ērģeļu virtuozs

Domes protokols
1927. g. 12. sēd. N 13.

Rīgā, 5. VIII. 27.

Izglītības ministrija

VISPĀRĒJO LIETU
PĀRVALDE

Rīga, 19 27 g. «5» decembrī

Nr. 6341.

543

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 . 6. dec. 25
ier. Nr. 4707 / akt. Nr. 410

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Pagodinos piesūtīt še klāt Latvijas Bankas šī g.28.novembra kvīti Nr.18/43317 par iemaksātiem Ls.92.-, kuŗi saņemti par

K.Skalbem - III.šķ.

A.Saulietim- III. "

A.Jankavam - IV. "

izsniegtiem ordeņiem.

Pārvaldes priekšnieks

Sekretārs

Db

Latvijas banka.

Rīgā 28/II 1927 g. Kvītis Nr. 43717

Saņemts Ls 92.— sant.

no Rīspārējo lietu Pārvaldes.

pie raksta Nr ..... no .....

par Algām par Trijā Draudzēm ordeņiem.

Ek!

kr. deviņdesmit divi—

Grāmatvedis

Kasieris

V. T. Nr. 16. 1.000.000 II. 27. »Latvija«, Rigā

345

Pr. 410 25.

545

Rīgā, 9 decembrī.
N 5751.

Nacionālā teatra direkcijai.

Ar Triju zvaigžņu ordeni apbalvotā aktrise Berta R ū m n i e c e s kundze līdz šim nav nokārtojusi maksājumu par saņemto ordeni - Ls 22.-

Tādēļ laipni lūdzu direkciju tuvākos mēnešos iekasēt no viņas šo zumu pie algas izmaksas un iemaksāt Latvijas bankā E Nr.1 posms IX § 81 p.l.

V. P. s e k r e t ā r s.

TALONS.

Valstspapīru spiestuve.
Maskavas ielā № 11.

—

Pavadzīme № 012727

Kam sūta: Valsts Prezidenta Sekretariātam Rīgā.

Kad pasūtīts:

Pasūtījums	Priekšmeta apraksts	Gabali	
30051	Latvijas zaķēni 24 t.		
376	kursu. ō 12 lap.	= 1.	
	Kopā . . .	1.	

192 7 g. „ 6 . decembrī

Virsgrāmatvedis: Lielmoschin

Ekspedītors: Mazzz

Ar. 4/10 25.

546

Izglītības ministŗa kungam.

1925. 9 decembrī.
N 5162.

No apbalvotiem kulturas darbiniekiem līdz šim nav ieradušies saņemt ordeni sekoši : Dr.Ādams BUTULS, teatŗa direktors Eduards SMIĻĢIS un Sieviešu palīdzības korpusa darbiniece - bērnu literaturas izdevēja Jessena kundze Olga JESSENS.

To ievērojot, laipni Jūs lūdzu, vai neatrastu par iespējamu ko darīt jautājuma nokārtošanai, t.i. vai Jūs negribētu šos ordeņus saņemt izsniegšanai apbalvotiem, jo pirmie divi apbalvoti uz Jūsu priekšgājēja ierosinājumu.

Ordeņa diplomi saņemami domes sekretariatā pret katra apbalvotā personīgu parakstu matrikulā.

G. Z e m g a l s.
VALSTS PREZIDENTS
Triju zvaigžņu ordeņa d-mes priekšsēdētājs.

V. P. s e k r e t a r s.

Izglītības ministrija

VISPĀRĒJO LIETU
PĀRVALDE

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927.g. 15. dec
Nr. 4835

Rīga, 1927.g. „15" decembrī

Nr. 6548

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Sakarā ar Jūsu šī g.9.decembra rakstu Nr.5162 pagodinos paziņot, ka Izglītības Ministrija uzņemas izsniegt Dr. A. B u t u l i m, III šķ. E. S m i l g i m IV šķ. un O. J e s e n e i V šķ. piešķirtos Triju Zvaigžņu ordeņus, kamdēļ lūdzu tos izsniegt šī raksta pasniedzejam Brunō L ū s i m.

Pārvaldes priekšnieks

Sekretārs

Atzīme. Minētos ordeņus līdz ar statutiem un noteikumiem saņēmu. 1927.g. 15.XII B. Lūsis.

1927. 5. IX. 540

Pehdejā Brihdī

Dombrowska tehwu wakar apbalwoja ar Triju swaigschņu ordeni

Wakar Milgrahwī eeradās no isglihtibas ministrijas wispahrejo leetu direktors Kr. **Melnalksnis** un pasneedsa firmajam tautas darbineekam Augustam Dombrowskim Triju swaigschņu ordeni. A. Dombrowskis wairakus gadu desmitus gahdajis par sabeedrisko dsihwi Milgrahwī, atwehledams bes maksas daschadām beedribam gan telpas, gan „Seemekblahsmas" dahrsu. Nesen wehl wina Burtneeka pili wesekojās slimais mahkslineeks Straumes Jahnis. Mahkslineeki un rakstneeki allasch pee wina ir mihli weesi. Wakar A. Dombrowski apmekleja ari Latwijas tautas konserwatorijas Rigas nodalas direktors H. Pruhsis un Latweeschu jaunatnes saweenibas preekschsehdetajs K. Schops. Nowehlam firmam darbineekam saulainu muhscha wakaru.

K.

Ar. 4/10 25.

549

1925. 31 augustā.

N 3250.

Izglītības ministŗa kungam.

Pie 16.julija raksta Nr.2982 Jūs atsūtījāt domei atpakaļ, starp citiem, ari Augustam Dombrovskim piešķirto Triju zvaigžņu ordeni, jo apbalvotais nav ieradies to saņemt,nedz ari paziņojis savu atteikšanos.

Ieskatot no savas puses, ka tādam izcilus darbiniekam, kā A.Dombrovska tēvs, piespriestā goda balva bija jāpiegādā mājās ar delegētu no Jums kādu augstāku darbinieku, nosūtu to vēlreiz Jūsu, augsti godājamais ministŗa kungs, attiecīgai rīcībai kopā ar statutiem un ordeņa diplomu.

Par turpmāko lūdzu man paziņot.

No maksas atbrīvots domes 12. oktobra sēdē. N 13.

(G. Z e m g a l i s)
VALSTS PREZIDENTS
Triju zvaigžņu ordeņa domes priekšsēdētājs.

V. P. s e k r e t a r s.

1925. 5. IX. 548

Pehdejâ Brihdî

Dombrowska tehwu wakar apbalwoja ar Triju swaigschņu ordeni

Wakar Milgrahwi eradàs no isglihtibas ministrijas wispahrejo leetu direktors Kr. **Melnalksnis** un pasneedsa firmajam tautas darbineekam Augustam Dombrowskim Triju swaigschņu ordeni. A. Dambrowskis wairakus gadu desmitus gahdajis par labeedrisko dsihwi Milgrahwi, atwehledams bes maksas daschadàm beedribam gan telpas, gan „Seemekblahsmas" dahrsu. Nesen wehl wiņa Burtneeka pili wesekojàs slimais mahkslineeks Straumes Jahnis. Mahkslineeki un rakstneeki allasch pee wiņa ir mihki weesi. Wakar A. Dombrowski apmekleja ari Latwijas tautas konserwatorijas Rigas nodalas direktors H. Pruhsis un Latweeschu jaunatnes saweenibas preekschsehdetajs K. Schops. Nowehlam firmam darbineekam saulainu nuhscha wakaru.

K.

Izglītības ministrija

VISPĀRĒJO LIETU
PĀRVALDE

Rīgā, 19 27.g. «17.» oktobrī

Nr. 5233.

550

19.10.

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 13. okt.
Ien. Nr. 3859 akt. Nr. 4102

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Pagājušā gadā uz Izglītības Ministrijas 13.novembra priekšlikumu Nr.5497 Triju Zvaigžņu Ordeņa Dome piešķīra sabiedriskam darbiniekam un filantropam Augustam D o m b r o v s k i m ordeņa III.šķiru. Ņemot vērā Augusta Dombrovska nopelniem bagāto darbu Latvijas kultūras laukā, Izglītības Ministrija lūdz Triju Zvaigžņu Ordeņa Domi atbrīvot A.Dombrovski no maksas par ordeni.

Bez tam lūdzu piesūtīt diplomus izglītības un kultūras darbiniekiem, kuŗiem ordenis izsniegts caur Izglītības Ministriju.

Izglītības ministrs

Pārvaldes priekšnieks

Db

5504

Izglītības ministrijas vispārējo lietu pārvaldei

15 oktobrī.

13857.

Uz Jūsu 17.oktobŗa rakstu Nr.5233 paziņoju, ka ordeņa dome 12.oktobŗa sēdē nolēma sabiedrisku darbinieku un filantropu Augustu DOMBROVSKI atsvabināt no maksas par pieskirto tam Triju zvaigžņu ordeni.

Kas attiecas uz ordeņa diplomiem, tad tos var saņemt tikai apbalvotie paši, pie gadījuma ierodoties ordeņdomes kancelejā (pilī,3.numurā), kur katram jāparakstas ordeņa matrikulā.

V. P. s e k r e t a r s.

IZGLITIBAS MINISTRIJA.

VISPĀRĒJO LIETU PĀRVALDE.

1928.g. „5" janvarī

№ 102.

RIGA.

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1928. 7. janv.
ien. № 55 / akt. № 410

551

TRĪJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Pagodinos piesūtīt še klāt Latvijas Bankas 1927.g. 30.decembra kvīti Nr.18/49083 par Ls.236.-, 1927.g.19. novembra kvīti Nr.16/39102 par Ls.20.- un Latvijas Bankas Alūksnes Nodaļas kvīti Nr.14582 par Ls.20.-, kuŗi saņemti no:

Prof. Dr.med. M. Z ī l e s	- Ls.	35.-
K. K e l l e r a	- "	35.-
R. K ļ a u s t i ņ a	- "	22.-
Rob. B ē r z i ņ a	- "	22.-
T. V a l d š m i t a	- "	22.-
P. O l t e s	- "	20.-
P. C i m d i ņ a	- "	20.-
R. F i l h o l d a	- "	20.-
P. P u r i ņ a	- "	20.-
O. J e s e n e s	- "	20.-
	Ls.	236.-
J. V u l f a - kvīte Nr.14582	- "	20.-
A. E r n e s t a - " " 16/39102	- "	20.-
Kopā	Ls.	276.-

Bez tam lūdzu Triju Zvaigžņu Ordeņa Domi bij."Peterburgas Avīžu" izdevēju Oskaru R ā v i ņ u atsvabināt no maksas par viņam piešķirto ordeni.

Atsvabināt — domes protokols 1928.g. 8. februārī.

Izglītības ministris

Pārvaldes priekšnieks

Db

Latvijas banka.

Rigā 19/XI 1927. g. Kvīte № 39102.

Saņemts Ls 20. — sant.

no Rudzīša Ernesta.

pie raksta Nr ..... no .....

par piešķirto Ērķiņas Trijas zvaigžņu ordeni.

Ls divdesmit —

Grāmatvedis: Rudzītis

Kasieris:

LATVIJAS BANKA

V T. № 16. 1.000.000 II. 27. »Latvija», Rigā

Latvijas banka.

Rīgā 30/VI 1927 g. Kvītē Nr 19083

Saņemts Ls 236 — sant.

no J. M. Vitsāreš. Leiču

pie raksta Nr 6808 no 29-da.

par Trijs Zvaigžņu ordeņiem

ar 1 A.

b. Dienmiņš

Grāmatvedis:

Kasiere:

V. T. № 16. 1.000.000 II. 27. »Latvija, Rigā

Latvijas Banka.

ALŪKSNES NODAĻA.

– 8. NOV. 1927 192 g. **Kvīte** № 14582

Saņemts Ls 20.— sant.

no Skolotāja J. Bulta

pie raksta Nr ~ no – 8. NOV. 1927

par

izmaitisanai

(ar.)

A. Dieckmann

Grāmatvedis:

Kasieris:

V. T. № 16. 1.000.000 IL. 27. »Latvija, Rigā

Lem. N 55
Pr. 410 25.

55

Izglītības ministrijas vispārējo lietu pārvaldei.

1 februarī 1928.
N 595.

Atbildot uz š.g.5.janvāŗa rakstu Nr.102, pagodinos paziņot, ka ordeņa dome 8.februaŗa sēdē piekrita ministŗa priekšlikumam un nolēma Triju zvaigžņu ordeņa komandieri Oskaru R ā v i ņ u atsvabināt no maksas par viņam piešķirto ordeni.

V. P. s e k r e t ā r s.

143

L. R.
Izglītības ministrs

Rigā, 1928.g. 2. aprilī
Nr. A-273.

556

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1928.g. 3. aprīlī
ien. Nr. 1236 410/25

Trīju zvaigžņu ordeņa domei.

Pagodinos lūgt piešķirt Mārtiņam Augustam Triju zvaigžņu ordeņa V.šķiru.

No agrāk apbalvošanai izsniegtiem izglītības un skolu darbiniekiem lūdzu pirmā kārtā izlemt sekošu personu apbalvošanu:

1) Davids Sosts,
2) Andrejs Osītis,
3) Aleksandrs Briedis,
4) Andrejs Griekers,
5) Nikolajs Freijs,
6) Fricis Ievinš,
7) Jānis Saujiņš,
8) Jānis Greste,
9) Pēteris Dreimanis,
10) Viktors Ramans,
11) Jēkabs Mediņš un
12) Ernsts Dünsbergs.

3/IV 1928

Izglītības ministrs.

Domes protokols
1928.g. 30. aug. № 7.

L. R.
Izglītības ministrs

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1928 g. 27. aprīlī
Ien. Nr. 1606 akt. Nr. 460

Rigā, 1928. g. 26. aprilī
Nr. 2078

557

TREŠJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Iemaksājuši par ordeņiem pret kvīti:

J. Madernieks	- 22 ls	
J. Rītiņš	- 22 "	
J. Jürgens	- 22 "	
A. Bērziņš	- 22 "	
J. Pumpītis	- 22 "	110 ls.
Baltčeris, Tālbergs, Šitka, Skurbe, Karps, Jēk.Ozols, Jānis Ozols, Lāsis, M. Liepiņš	à 20 ls	180 "
		290 ls

Saņēmuši, bet nav samaksājuši:

prof. Tilbergs - III.šķ., Malvine Vignere - Grinberge - IV. šķ., prof. Ruberts - III.šķ.

Skolotājs Melbardis saņēmis, bet miris pirms paguvis nomaksāt, lūdzu to atsvabināt no maksas.

Domes prof. 1928.g. 30. VIII. Nr 7.

Še klāt neizsniegtie ordeņi:

Dr. Butulis - III.šķ.
Prof.K.Baloža - III.šķ. (ar ateikš.rakstu).
Rud. Bērziņa - III.šķ.
Smilga - IV.šķ.
Žibalta - IV.šķ.

Izglītības ministris

Mln

Augsti godātam

ias Tautas Izglītības Ministra Kungam

Rīgā

Pateicoties par labvēlību, man piešķirt

Triju Zvaigžņu Ordeni

pagodinos sevi, paziņot, ka tādā momentā, kur grauj Universitātes autonomijas atcelšana un līdz ar to varbūt arī mana katedra likvidēšana un kur valdības oficiozs, „Sozialdemokrāts" nezinā par to, vaj man ordenis piešķirts dēļ melnsimtniecības aizstāvēšanas vaj dēļ „grāmatiņas" „der Zukunftsstaat", nevaru pieņemt ordeņus

Visā augstcieņībā

K. Balodis,

Latv. Univ. profesors

Rīgā,
10. novembrī 1927. g.

Latvijas Banka

Rīgā 18/IV 1928 g. Kvite № 18/15411

Saņemts Ls 290— sant.

Izglītības Ministrijas

ģe raksta Nr ..... no .....

ģar .....

Trijs Zvaigžņu ordeņi

Ett= 1.

ns divi simti deviņdesmit

Grāmatvedis: [illegible]

Kasieris: [illegible]

LATVIJAS BANKA Valsts rēķinu

T. № 16. 1.000.000 II. 27. »Latvija, Rigā

Lēm. nr 1606
Ar. 410 25.

560

I z g l ī t ī b a s m i n i s t r i j a i.

4 m a i j ā. 1928 g.

N 1706.

Atgād. 20/VI.
N 2405.

Apstiprinot 26.aprīļa raksta Nr.2078 ar pielikumiem saņemšanu, esmu spiests aizrādīt, ka vēl trūkst ziņu par naudas iemaksu no apbalvotiem ar ordeņa IV šķiru prof.Aug. Kirchenšteina, rakstnieka J.Jaunsudrabiņa un direktora Kārļa Ozoliņa, kādēļ laipni lūdzu spert attiecīgus soļus, pie kam domāju, ka no šiem un tāpat Jūsu rakstā minētiem citiem mācības spēkiem vai valsts darbiniekiem par ordeni pienākošās maksa būtu pieprasāma no iestādēm, kur viņiem izmaksā algu. Lūdzu ari paziņot, par kādu ordeni pie Jūsu 25.aprīļa raksta Nr.2060 iemaksāti Ls 35.

Beidzot man jāpiebilst, ka ordeņa domei būtu ari jāzin, aiz kāda iemesla

5609

palikuši neizsniegti ordeņi Dr.A.Butulim, operdziedātājam Rud.Bērziņam, "Dailes teātra" direktoram Ed.Smilģim un aktierim G.Zibaltam.

V. P. sekretārs.

Izglītības ministrija

1928. g. „21." jūnijā

Nr. 2893.

Rigā, Valdemāra ielā № 36-a.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1928. g. 3. jūlijā
Nr. № 2372 /.nod. № 4105

581

LATVIJAS ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMES SEKRETĀRIĀTAM

Rīgā

Sakarā ar Jūsu šī g.4.maija rakstu Nr.706 pagodinos paskaidrot, ka direktors Kārlis O z o l i ņ š un rakstnieks Jānis J a n s u d r a b i ņ š par viņiem pasniegtiem IV.šķiras ordeņiem ir samaksājuši un nauda iemaksāta Latvijas b-kā attiecīgā rēķinā. Profesors Augusts K i r c h e n š t e i n s par viņam pasniegto IV.šķ.ordeni vēl nav samaksājis, bet to viņš apsolījās vēl drīzumā nokārtot. Pie šī g.25.aprīļa raksta Nr.2060 iemaksātie Ls.35.- saņemti no profesora T i l l b e r g a par III.šķ.ordeni, kuru viņš savā laikā saņēmis.

Attiecībā par neizsniegtiem ordeņiem, kas nosūtīti Jums atpakaļ ministrijai nav nekādu noteiktu ziņu, kādēļ attiecīgās personas, t.i. Dr.A. B u t u l i s, operdziedātājs Rud. B ē r z i ņ š, direktors Ed. S m i ļ ģ i s un aktieris G. Ž i b a l t s, atteikušās no viņu pieņemšanas, jo ministrijas bijušie atbildīgie darbinieki savā laikā personīgi ar viņiem par to runājuši, bet oficiāli tagad nekas nav zināms. Tā Dr.A.Butulis par ordeņa pieņemšanu, resp.nepieņemšanu savā laikā runājis personīgi ar bijušo Izglītības ministru Jāni Pliekšānu-Raini, bet rezultātā-ordenis palicis neizņemts. Personīgā sarunā dažas dienas atpakaļ ar direktoru Ed.Smiļģi, pēdējais solījās šo ordeņa saņemšanas jautājumu nokārtot personīgi ar ordeņa domes sekretāriātu. Cik zināms, operdziedātājs Rud.Bērziņš atrunājies ar naudas trūkumu un liedzies ordeni saņemt, kamēr nebūšot ar ko samaksāt. Arī aktierim G.Ž i b a l t a m ordenis piedāvāts, bet kamdēļ viņš to nav saņēmis, nekas nav zināms.

Ņemot vērā šo, lūdzu Jūs neatteikties griezties tieši pie augšminētām personām jautājuma galīgai noskaidrošanai.

Klāt 2 kvītes

Ministra sekretāra v.i.

Darbvedis

Ls 35. samaksāt no
prof. A. Tilberga par III šķ. ord.

Latvijas banka.

Rīgā, 25. IV 1928 g. Kvīte № 18/16277

Saņemts Ls 35.— sant.

no Ārlietu ministrijas

pie raksta Nr 2060 no 25. IV. 28. g.

par Triju Zvaigžņu ordeņa

6. 1

3. šķiras ordeņa zīmi —

Grāmatvedis:

Kasieris:

LATVIJAS BANKA * Valsts rēķinu daļa. *

T. № 16. 1.000.000 II. 27. »Latvija», Rīgā

563

Latvijas Banka

Rīgā 1/VII 1928 g. Kvite Nr. 20926

Saņemts Ls 44.— sant.

Izgl. min., min. kanc.

raksta Nr. 2608 no

Rīgas Svaigšņu ord.

no K. Ozoliņa J.

Jaunsudrabiņa.

8.1.

J. Cērdeņa

Cēri

Grāmatvedis:

Kasieris:

T. № 16. 1.000.000 II. 27. »Latvija, Rīga

Ies. Nr 2372
Ar. 4/10 25.

564

Izglītības ministŗa sekretāra kungam.

K/S 6 septembrī.
№ 3486.

Atsaucoties uz Jūsu 21.jūnija rakstu Nr.2993, paziņoju, ka no prof.A.KIRCHENŠTEINA vēl līdz šim nav ienākusi maksa par ordeni un ka ordeņa dome 30. augusta sēdē, piekrītot izglītības ministŗa 26.aprīļa ierosinājumam Nr.2078, nolēma nelaiķa skolotāja MĒLBĀRDA piederīgos atsvabināt no maksas par tam piešķirto ordeni.

V. P. s e k r e t ā r s.

Latvijas banka.

Rigā, 13/7 192 g. Kvite № 1573961.

Saņemts Ls 35.— sant.

no Prof. J. Ruberta

pie raksta Nr ..... no .....

par III. šķ. „Trija zvaigžņu" ordeni.

E. T.

L. trīsdesmit pieci —

Grāmatvedis:

Kasieris:

V. T. № 16. 1.000.000 II. 27. »Latvija. Rigā

566

Izglītības ministrija

1928. g. 27./27. oktobrī
Nr. 27712.

Rigā, Valdemāra ielā № 36-a.

Prezidenta sekretariātā
saņemts 1928 g. 30. okt.
Ien. № 7370 / akt. № 4105

Uz Jūsu š.g.6.septembŗa Nr.3486 un 25.septembŗa Nr.3732 rakstiem pagodinos nosūtīt prof.J. R u b e r t a un prof. Dr.A.K i r c h e n s t e i n a iemaksas kvītes par saņemtiem Triju zvaigžņu ordeņiem.

Attiecībā uz Mākv.V Ī g n e r - G r ī n b e r g s kdzi, lūdzu neatteikties viņu materiālo apstākļu dēļ atbrīvot no ordeņa maksas.

Pielikums: 2 kvītes Nr.Nr 15/39659, 15/39641.

Atvaļināta-
Domes priekšsēdis v 13.
1928.g. 30.X.

A Stendeļ.
Izglītības ministris

Ministŗa sekretāŗa v.i.

Latvijas Banka.

Rīgā, 13/X 1928 g. Kvīte № 1739659.

Saņemts Ls 22.— sant.

no Prof. Dr. A. Kirchenstein.

pie raksta Nr ..... no .....

par IV. šķ. Trijā zvaigžņu ordeni.

E. Ī.

Ls divdesmit divi —

Grāmatvedis: [signature]

Kasieris: [signature]

V.T. № 16. 1.000.000 II. 27. »Latvija, Rīga«

197

Lēm. Nr 7370
Ar. 410 25.

569
568

Izglītības ministŗa kungam.

novembrī 1928.

N 4856

Uz 27.oktobŗa rakstu Nr.4712 Sekretāriāts pagodinas paziņot, ka ordeņa dome 30.oktobŗa sēdē nolēma: ievērojot Jūsu, ministŗa kungs,priekšlikumu, tautas dziesmu dziedātāju Malv.VĪGNER-GRĪNBERGS atbrīvot no maksas par viņai piešķirto ordeni.

V. P. s e k r e t ā r s.

Darbveža v.

LATVIJAS FUTBOLA SAVIENĪBA
THE FOOTBALL ASSOCIATION OF LATVIA
RIGA, VALDEMĀRA IELA № 65-67. PASTA KASTITE 712.

569

Nr. I97. Riga, I9.zeptembrī 192 8

Augsti godāts kungs,

Nosūtot goda karti, ar šo laipni lūdzam Jūs pagodināt ar savu klātbūtni valstu sacīksti futbolā L a t v i j a - I g a u n i j a, kas notiks svētdien, 23. zeptembrī š.g. pl. 4 pēc pusd. Valdemāra ielā 65/67.

Augstcienībā
LATVIJAS FUTBOLA SAVIENĪBA

Valsts prezidentam
G. Z e m g a l a kungam,
Rīgā, Pilī.

Spec. 4/10 25.

I z g l ī t ī b a s m i n i s t r i j a i.

25 septembrī.

Laipni lūdzu pasteigties ar iemaksām par pag.gad
N 3732 novembrī piešķirtiem Triju zvaigžņu ordeņiem

prof.J.Rūbertam - Ls 35.- un

Malv.Vīgner-Grīnbergs Ls 22.-

Piebilstu, ka no agrākiem nav nokārtots maksājums

par prof.A.Kirchenšteinam izsniegto ordeni - Ls 22.-

V. P. s e k r e t ā r s.

Bauskas
apriņķa Walde.

15. novembrī 1928

№ 1571.

Bauskā

Triju Zvaigžņu ordeņa domei.

Nosūtam šeklāt saraksti līdz ar apriņķa valdes 26.oktobra š.g. lēmumu, protokols Nr.26 pkts. 3 .

Priekšsēdētājs:

Sekretars:

Lēm. nr 8476
Ax. 410 25.

527
571

Bauskas apriņķa valdei.

novembrī. 1928.
N 5657.

Pie 15.novembŗa Nr.1571 iesniegtos rakstus atpakaļ sūtot, Sekretāriāts Valsts Prezidenta kā ordeņdomes priekšsēdētāja uzdevumā paskaidro, ka dome var pieņemt un skatīt cauri tikai tos iesniegumus, kas viņai ienākuši statūtos noteiktā kārtībā, t.i.no attiecīga ministŗa, kuŗa resorā ietilpst apbalvojamās personas darbība.

V.P.sekretārs. Darbveža v.

Valsts Prezidenta

Sekretara kgm.

№ 12881

Centrālā kriminālpolicija.
Politiskā pārvalde.

Latvijas Valsts
vēstures arhīvs

NOSLĒGUMA LAPA LIETAI Nr. 24, apr. 2, f. 1303

Lietā numurētas 571 (pieci simti septiņdesmit viena) =
(ciparicm un vārdicm)

lapas no Nr. 1 līdz Nr. 571

tai skaitā: galvenās lapas Lpk. 319a, 67a, 179a

izlaistie numuri 97, 136, 137

iekšējā apraksta lapas

vecie lietvedības vāki

Lietu fiziskā stāvokļa un formēšanas īpatnības	Lapu Nr. Nr.
autogrāfi	
zīmogi	
drukāti materiāli 2-7, 09, 20, 36, 46-48, 52-56, 63-71, 76-80, 87, 90-91, 94, 97, 100, 107-108	
111-115, 118, 121, 126, ~~136~~-138, ~~146~~, 149, 161, 164, 168, 170, 173, 175, 179, 181, 183, 190, 193-196, 199-20	
~~attēlu materiāli~~ 210-211, 215, 217, 220, 225, 235, 237, 257, 256, 264, 269, 272-273, 284,	
289, 292-294, 297, 304, 314, 368, 394-395, 416, 420-422, 424, 425, 429, 430, 432, 433, 445,	
~~grafiskie materiāli~~ 452, 453, 456, 461, 484, 493, 496, 548, 475	
aploksnes ar markām	436.
aploksnes bez markām	
pasta atklātnes	
ielikumi aploksnēs	
tīrās lapas	
saplēstas lapas (to daļu skaits)	75,76 78, 305
citas īpatnības Viens dok. ēk.: 9/12, 16/21, 26/29, 30/35, 31/34, 59/62, 103/106, 127/130, 204/207, 240/243, 423/426, 428/431, 440/442, 464/466, 487/489, 490/492	

30.05.2002 (datums) | (amats) | (paraksts) | (salasāms paraksts)